

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

МАТЕРІАЛИ

**студентської наукової конференції Чернівецького
національного університету імені Юрія Федьковича**

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ

16-18 квітня 2024 року

Чернівці
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2024

*Друкується за ухвалою Вченої ради
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича*

Матеріали студентської наукової конференції Чернівецького національного університету (16–18 квітня 2024 року). Факультет іноземних мов. – Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. – 475 с.

До збірника увійшли матеріали студентів факультету іноземних мов, підготовлені до щорічної студентської наукової конференції університету.

Молоді автори роблять спробу знайти підхід до висвітлення й обґрунтування певних наукових питань, подати своє бачення проблем.

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2024

ЗМІСТ

Андрич А. Методологія проведення уроку за принципом "Present-Practice-Produce"	16
Бабіна Е. Англійський молодіжний сленг у соціальних мережах	18
Бабюк М. Переклад скорочень як засобів мовної економії в медійному дискурсі	20
Бартошевська В. Особливості перекладу дієслів пасивного стану з англійської мови на українську	22
Бауер С. Особливості перекладу англомовних наукових текстів в галузі штучного інтелекту	24
Бевзик Д. Стилїстика та риторика англомовних політичних виступів американських та британських лїдерів під час війни в Україні та особливості їх перекладу	26
Берча І. Типи англійськомовних двокомпонентних терміносполук	28
Бецин О. Тестування як засіб контролю знань учнів на різних етапах навчання англійської мови в середній школі.....	30
Біксей Є. Політичний дискурс як об'єкт дослідження сучасної лїнгвістики	32
Близнюк Г. Теоретичне підґрунтя вивчення засобів створення напруги в літературі	34
Богданюк М. Композиційно-тематичні особливості сучасної поезії.	36
Боднар А. Розвиток іншомовної компетентності в говорінні учнів середньої школи на уроках іноземної мови засобами автентичних матеріалів	38
Боднарюк І. Інтернаціоналізми та хибні друзі перекладача	40
Бойко Н. Принципи укладання німецько-українського словника паронїмів	42
Борисюк А. Використання та поширення біблїєзмів у сучасній німецькій пресі.....	44
Босовик К. Види роботи над розвитком мовлення в старшій школі	46
Бралковська В.-М. Фонетичні знання учнів середньої школи	48
Броска А. Роль аудіювання у навчанні учнів середньої школи	50
Будзїнська Х. Реалізація контекстуального значення означеного артикля	52
Булезюк К. Особливості перекладу назв підприємств	54
Буряк Х. Психолого-педагогічні особливості розвитку навичок англомовного усного мовлення учнів середньої школи.....	56

Вакалюк Д. Реалізація лінгвокультурної адаптації у перекладі кінотексту (на матеріалі англомовних фільмів і серіалів).....	58
Ванзяк І. Ознайомлення учнів середньої школи з фразеологічним багатством англійської мови	60
Ванчулак Я. Жанро-стильові та структурні особливості онлайн повідомлення Букінгемського палацу	62
Василенко Н. Фразеологічні одиниці як засіб атракції англомовного газетного заголовка та особливості їх перекладу.....	64
Васкан Н. Антропоцентризм як ключова парадигма дослідження мови.....	66
Величко А. Стилістичні особливості британських блогів про стиль життя	68
Вербіцька Д. Проблеми перекладу мови реклами.....	70
Вишкурцева А. Лінгвістичні особливості американського б'юті-блогу	72
Візитів В. Особливості передачі алітерації та асонансу у поетичному перекладі.....	74
Воробець О. Особливості формування перекладацької компетентності на основі аспекту читання.....	76
Гаврилюк А. Використання групової форми роботи на уроках англійської мови у середній школі.....	78
Глевич В. Прийоми перекладу медичної термінології	80
Галиць О. Форми та види оцінювання іншомовної компетенції у старшій школі	82
Гаращук Н. Сугестивний, комунікативний та драматико-педагогічний методи вивчення англійської мови на старшому етапі середньої школи.....	84
Гнатишин А. Особливості сучасного англомовного дискурсу психологічних блогів: лексико-граматичний та синтаксичний аспект	86
Гобрей С. Формування контенту завдань на розвиток мовленнєвих навичок учнів 7-их класів з допомогою штучного інтелекту chat GPT.....	88
Гойда Н. Розвиток творчих здібностей учнів середньої школи на уроках німецької мови.....	90
Гордуна Є. Семантичні особливості ЛСП WAR на сторінці Бориса Джонсона в соціальній мережі Instagram	92

Горлач В. Мовні засоби створення особистісного портрета персонажа художнього твору та їх перекладацький аналіз (на матеріалі роману Люсі Мод Монтгомері "Anne of Green Gables").....	94
Горпинюк С. Структурна і семантична конденсація тексту при усному перекладі публічних виступів (на основі відеоматеріалів з конференцій TED).....	96
Гринчук Я. Особливості перекладу молодіжного сленгу у сучасній англійській мові на матеріалі фільмів “Без образ” та “Люблю тебе ненавидіти”.....	98
Громей Л. Специфіка та сутність жанру новин та медіа тексту.....	100
Грушаник С. Лексико-семантичні особливості перекладу термінології сфери кіноіндустрії	102
Гургіш А. Актуальність розвитку культурної компетенції у середній школі.....	104
Гутаревич В. Використання відео- та аудіоматеріалів для підсилення мотивації учнів 6 класів у слуханні	106
Демчук Л. Синхронний переклад як різновид усного перекладу.....	108
Дідик Л. Множинність перекладу монологу Гамлета як герменевтична проблема.....	110
Дмитрук І. Особливості оцінювання умінь учнів середньої школи з англійського усного мовлення.....	112
Добровольська А. Особливості відтворення англійської біографічної повісті у перекладі: лексико-граматичний вимір	114
Долинчук Ю. Проєктне навчання як засіб розвитку ключових компетентностей на уроках англійської мови	116
Дуткевич М. Навчання письма на уроках англійської мови в середній школі	118
Дутчук Н. Переклад засобів мовної гри у медіа дискурсі	120
Єдинак Л. Лінгвістичні особливості англомовних рекламних текстів.....	122
Єричук К. Використання комунікативно-ігрових методів для розвитку говоріння в учнів початкової школи	124
Желіховська К. Класифікація типів «гри слів» та їх використання у англійській мові	126

Житар В. Особливості вживання лексико-стилістичних засобів у сучасних піснених англомовних текстах (на матеріалі текстів груп жанру Heavy Metal).....	128
Задорожна Н. Безеквівалентна лексика у художньому творі.....	130
Задорожна Ю. Функціональний аспект модифікованих фразеологізмів у рекламних текстах	132
Заика К. Особливості перекладу культурно маркованих одиниць у романі Тетяни П'янкової «Вік червоних мурах»	134
Заплатіна Д. Особливості перекладу директивних текстів (на основі інструкцій з експлуатації)	136
Захарець В. Лінгвальні особливості художнього тексту та їх відтворення у перекладі(Цифрова фортеця Дена Брауна)	138
Іванцен Л.Розвиток жанрових компетентностей на уроках з іноземної мови в ЗЗСО	140
Іванчук А. «Особливості формування іншомовної лексичної компетенції за допомогою онлайн платформ у дітей середнього шкільного віку»	142
Івасюк А. Відтворення англомовних рекламних слоганів українською мовою	144
Ілюк Т. Навчання читання учнів середніх класів на уроках англійської мови	146
Калинюк В. Стилістичні засоби як інструмент реалізації комунікативної інтенції (на матеріалі дискурсу соціальних медіа).....	148
Капрош М. Психолого-вікові особливості учнів старшої школи.....	150
Качур Ю. Когезія в оригіналі та перекладі політичних промов	152
Кириченко В. Психологічні особливості сприйняття учнями середньої школи аудіювання	154
Кишлар Г. Теоретичні засади дослідження препозитивних атрибутивних сполучень англійської мови.....	156
Кіквадзе Т. Способи відтворення географічних назв у перекладі	158
Кіріяк М. Англомовні фразеологізми біблійного походження та способи їх перекладу українською мовою	160

Клянчина О. Англомовний пісенний дискурс як культурний феномен.....	162
Кобель А. Мовне портфоліо: структура і типологія	164
Ковтюк А. Лексико-граматичні особливості перекладу медичних термінів (на основі матеріалів зі статей "The New England Journal Of Medicine").....	166
Козубовська М. Нікнейми у віртуальному просторі: емотивна складова	168
Колодяжна С. Using games in teaching vocabulary in secondary school.....	170
Колотило О. Інтерактивний підхід у навчанні англійської мови	172
Колотило Х. Лексичні трансформації як засіб досягнення адекватності перекладу.....	174
Комерзан А. Розвиток навичок говоріння за допомогою відеофайлів у дітей середнього шкільного віку.....	176
Констанчан А. Лексико-граматичні трансформації у перекладі публіцистичних текстів	178
Корнелюк С. Потенціал використання методики storytelling на уроках англійської мови в середній школі.....	180
Коркач Д. Класифікація метафор у художньому тексті.....	182
Космірак Н. Аудіовізуальний переклад: аналіз субтитрів українською мовою в англомовному художньому фільмі "Love, Rosie".....	184
Косован В. Мовні засоби реалізації модальності у промовах політичних лідерів.....	186
Костинюк С. Функціональні особливості англійських прислів'їв та приказок про погоду.....	188
Костинян Є. Структура уроку англійської мови для розвитку навичок читання, що базується на підході CLIL.....	190
Кошман Д. Когнітивний підхід у дослідженні терміна	192
Кравчук О. Етапи розвитку іншомовної лексичної компетентності на уроках англійської мови.....	194
Кремзелюк О. Роль запам'ятовування під час навчання лексики у монологічному та діалогічному мовленні	196

Кречуняк Б. Переклад ідіоматичних виразів	198
Ксеншкевич В. Вплив особливостей медичного термінотворення в англійській та українській мовах на їхній переклад (на матеріалі оригіналу і перекладу роману А. Гаванді „Бути смертним”).....	200
Кузьмова О. ідіостиль автобіографії у контексті мовної картини альтернативного світу (на матеріалі Т. Фелтона «По той бік чарівної палички»).....	202
Курилішин В. Переклад німецькомовної лірики Сергієм Жаданом.....	204
Курлянчик А. Причини появи комп’ютерних неологізмів	206
Куц А. Стратегії перекладу фільмонімів з французької мови на українську.....	208
Кучмінська О. Варіативність поняття «дискурс»	210
Кушмелюк Х. Формування лексичної компетентності засобами інтерактивних технологій	212
Кушнір В. Використання мобільних додатків на уроках англійської мови у школі	214
Кушнір В. Метод проєктних технологій як компонент навчально-освітньої діяльності	216
Куштуряк А. Використання відеоматеріалів як засіб підвищення мотивації та формування комунікативної компетентності	218
Лесько Д. Номінація концепту WAR у соціальних мережах	220
Луцак О. Лінгвокультурний аспект рекламного тексту як проблема перекладу	222
Лотинець Я. Види роботи над розвитком мовлення в початковій школі.....	224
Ляшук В. Запозичення як засіб збагачення англійської мови (на матеріалі англійських публіцистичних текстів)	226
Маковей Т. Підходи до визначення поняття “дискурс” в сучасній лінгвістичній науці	228
Максимчук Е. Бесіда як основний метод розвитку діалогічного мовлення у 9 класі середньої школи	230
Малованюк В. Особливості перекладу заголовків фільмів американського кінематографу українською мовою.....	232
Мартінова К. Використання пісенного матеріалу для викладання граматики англійської мови в середній школі.....	234

Марчук Т. Стилiстичнi засоби мовного вираження як прийоми надання експресії й наочності в політичних дискурсах.....	236
Матейчук В. Лексико-граматичні особливості вживання ідіом в англomовних медійних текстах (зіставний аналіз).....	238
Мацієвська Ю. Особливості використання відео- та аудіоматеріалів у навчанні читання дистанційно	240
Мельничук І. Методика формування іншомовної лексичної компетентності в старшій школі.....	242
Миронюк К. Роль письма під час навчання англійської мови учнів середньої школи.....	244
Мізунська П. Використання фразеологізмів для формування іншомовної лексичної компетенції на уроках німецької мови.....	246
Мішурова Д. Когнітивний дисонанс у перекладацькому дискурсі при перекладі ідіом, як показник пошуку адекватного перекладу.....	248
Морар В. Лексико-функціональні особливості відтворення синонімічного ряду з домінантою “God”.....	250
Москаль Д. Роль семантичної деривації у терміноутворенні	252
Москалюк Д. Особливості відтворення порядку слів у реченні в англо-українському перекладі.....	254
Москалюк М. Переклад інтертекстуальної метафори у газетно-публіцистичному дискурсі	256
Москалюк Т. Види мовного посередництва і перекладацька діяльність як його процес.....	258
Мостолук Ю. Трансформації та адаптації при перекладі власних назв у ЗМІ.....	260
Мулик М. Формування фонетичної компетентності в учнів загальноосвітньої школи з використанням інтернет-ресурсів.....	262
Найда А. Формування компетентностей у письмі англійської мови учнів 8-9 класів засобами новітніх технологій	264
Негру Т. Особливості перекладу повісті Г. Грасса «Кіт і миша»	266
Незвиська О. Формування компетентності у граматиці англійської мови учнів 6-7 класів за допомогою освітніх онлайн платформ.....	268

Николайчук В. Формування соціокультурної компетентності на заняттях з аудіювання	270
Нікітін М. Особливості формування іншомовної лексичної компетентності	272
Озарко Л. Терміни індустрії моди як проблема перекладу	274
Олексюк І. Визначення поняття "пісенний дискурс"	276
Олійник А. Лексичні та лексико-синтаксичні вербалізатори часу у функції обставини	278
Олійник М. Особливості перекладу німецького роману Ізабель Абеді «Шепіт»	280
Онофрійчук А. Проблеми та особливості перекладу франкомовних коміксів	282
Орлецька М. Лексичні особливості англомовних та україномовних політичних промов	284
Орлінська М. Лінгвістичні та екстралінгвістичні засоби вираження експресивності у сучасній англійській мові (на матеріалі англомовного ток-шоу "The Ellen DeGeneres Show")	286
Осадець І. Методика проєктної роботи з німецької мови на платформі «Pbwiki» (граматичний аспект)	288
Павлюк Б. Лінгвістичний феномен агресії	290
Паладан Ю. Публіцистичний дискурс у сучасній лінгвістиці	292
Пасічник Б. Шляхи відтворення метафоричного образу синього кита у романі Тетяни Малайчук	294
Пастернак Я. Переклад рекламних текстів	296
Петрашук А. Особливості концентрації уваги учнів середнього шкільного віку на уроках англійської мови	298
Петренко О. Залучення франкомовного пісенного матеріалу для розширення тематичного словникового запасу учнів 9 класу ЗЗСО	300
Пінтя А. Особливості організації проєктної роботи на уроках англійської мови в середній школі	302
Пласкунова С. Вживання часових форм дієслова в різнотипних медіажанрах сучасної німецької мови	304
Побігун Д. Англійські аббревіатури та скорочення у віртуальному просторі	306
Полятика В. Особливості визначення поняття іншомовної комунікативної компетентності	308
Попова Д. Розвиток III та застосування його у навчанні іноземної мови	310
Попович Е. Поняття «парадигма дослідження»	312

Попович М. Фразеологізми як засоби відображення культур і цивілізацій (на матеріалі французької та англійської мов)	314
Попович Н. Особливості перекладу неологізмів сфери інтернет комунікації	316
Приймак Х. Специфіка онлайн-тестування як виду оцінювання англомовних умінь в середній школі.....	318
Проданчук Ю. Запозичення з німецької мови у сучасній англійській мові.....	320
Процак І. Стилїстика промов жанру стендап британських та американських коміків.....	322
Рижак А. Теоретичні основи та методика вивчення алгебраїчного матеріалу	324
Рогович О. Лексико-граматичні засоби опису природи в художній літературі	326
Рудей О. Словотворчі й синтаксичні особливості рекламних текстів в англійській мові	328
Руснак А. Особливості сучасної британської поезії.....	330
Русу К. Англomовні клішовані фрази та специфіка їх відтворення українською мовою.....	332
Рус Ю. Диференційоване навчання у викладанні іноземної мови професійного спрямування у ЗВО.....	334
Ряба Є. Лексичні засоби творення образу "Іжа" у сучасному англомовному дискурсі.....	336
Савчук А. Переклад лексики євроінтеграції.....	338
Савчук К. Функціональні характеристики метафори у сучасному англомовному публіцистичному дискурсі.....	340
Садовник О. Підходи та принципи дослідження мови.....	342
Сак Ю. Доместикація та форенізація у відтворенні реалій: основні недоліки.....	344
Савка І. Особливості формування іншомовної лінгвістичної компетентності у студентів ЗВО шляхом використання онлайн ресурсів.....	346
Сандуляк Є. Лінгвістичні засоби у репрезентації образу України.....	348
Світлинець. Б. Способи перекладу okazіоналізмів у літературі фентезі (на матеріалі роману Дж. Роулінг «Гаррі Поттер і філософський камінь»).....	350

Сергійчук Т. Вікові особливості учнів середньої школи.....	352
Середюк І. Формування soft skills учнів 8 класу ЗЗСО на уроках французької мови	354
Синогач К. Морфологічний спосіб термінотворення.....	356
Сиротян К. Мовні засоби зображення героїв та антигероїв в кінодискурсі: стилістичний аспект	358
Сідор М. Деякі підходи до вивчення пасивних стану англійського дієслова.....	360
Славів А. Особливості застосування Task-Based Learning у методиці формування граматичних навичок на уроках англійської мови.....	362
Смеріка В. Лінгвістичні засоби вираження гендеру в сучасній англійській мові.....	364
Смутило Ю. Розвиток емоційного інтелекту на уроках німецької мови на основі лексичних ігор.....	366
Созанський Й. Поняття «термін».....	368
Соколовський О. Англійські казкові реалії та особливості їх перекладу українською мовою.....	370
Стародуб-Крістекску Т. Педагогічний потенціал рольових ігор на уроках англійської мови.....	372
Стасюк С. Прийоми перекладу назв кінофільмів.....	374
Сташеску Л.-А. Типи парадигматичних відношень між членами лексико-семантичного поля (на матеріалі французької мови)	376
Стецюк В. Соматичні фразеологізми англійської мови та їх переклад українською.....	378
Струк І. Структурно-семантичні особливості іменників із маркуванням „молодіжна лексика” в німецькій мові.....	380
Стус Р. Вербалізація поняття “подорож” в англомовному художньому дискурсі жанру фентезі.....	382
Танасійчук О. Формування мотивації учнів початкової школи на уроках англійської мови.....	384
Татарин Т. Вплив нових лексичних одиниць в англійській мові.....	386
Терлецька С. Прийоми позитивної комунікації на уроці французької мови.....	388

Тетеля Д. Інтегрований підхід до навчання іноземних мов учнів базової середньої школи	390
Ткачук О. Стилiстично-прагматичнi особливостi перекладу новин (на основi матерiалiв BBC та CNN).....	392
Тодерiшина Д. Фразеологiзми з компонентом зоонiмом у сучаснiй англiйськiй.....	394
Томащук М. Перекладацький метод Максима Рильського	396
Томащук Х.Особливостi перекладу промов полiтичних лiдерiв.....	398
Турчанiнов Р. Аналiз ефективностi машинного перекладу на основi штучного iнтелекту у порiвняннi з людським перекладом лiтературного твору.....	400
Угринюк Н. Мовнi засоби вираження магiчного компоненту у англomовних текстах жанру фентезi.....	402
Урсакий Б. Медичнi термини як перекладознавча категорiя	404
Устименко О. Формування граматичної компетентності для розвитку мовленнєвих навичок учнів 6-их класів.....	406
Федорiв О. Презентацiя граматичного матерiалу на уроках нiмецької мови.....	408
Федорюк М. Промова як жанр публiцистичного дискурсу.....	410
Федуняк А. Реалiзацiя лiнгвокультурної адаптацiї при перекладi кiнотексту	412
Ференц У. Реалiзацiя лiнгвокраїнознавчого пiдходу на уроках нiмецької мови.....	414
Феркаляк Я. Цифровi платформи в ефективному навчаннi.....	416
Франчук Б. Особливостi використання лексико-граматичних трансформацiй при перекладi абрeвiатур та скорочень у текстах газетно-публiцистичного стилю.....	418
Хашовий В. Лексико-семантичнi аспекти перекладу рубрики War in Ukraine (на матерiалi CNN News).....	420
Хвойна В. Переклад власних назв у культових мультфiльмах.....	422
Хмель Ю. Органiзацiя та засоби навчання англiйської мови у рiзнорiвневих групах	424

Цап'юк М. Вербалізація концепту Love (Кохання) у художньому тексті, зокрема у творі Дж. Мойєс.....	426
Царик Б. Ефективність формування іншомовної комунікативної компетентності в старших класах ЗЗСО.....	428
Цопа Ю. Функції скорочень у соціальних мережах.....	430
Цуркан Р. Використання технології "Читання і письмо для розвитку критичного мислення" у навчанні іноземних мов і культур	432
Чайковська А. Інтерактивні методи і прийоми навчання у формуванні англomовної компетентності в говорінні в учнів старшого етапу.....	434
Чегурко А. Застосування граматичних трансформацій в художньому перекладі.....	436
Черленяк А. Лексичні та граматичні особливості молодіжного соціолекту в англійській мові.....	438
Чікал Ю. Особливості перекладу роману Сергія Жадана «Інтернат» німецькою мовою.....	440
Чубатенко Н. Використання ІКТ у навчанні лексики англійської мови у середній школі.....	442
Чупак А. Роль контексту при перекладі	444
Швед В. Особливості відтворення сленгу українською мовою в американських та британських інтернет виданнях.....	446
Швець К. Лексико-семантичне поле «КОЛІР».....	448
Шевчук А. Запозичення з європейських мов у сучасній англійській мові.....	450
Шенкарюк В. Особливості перекладу англomовних мотиваційних публічних виступів (на матеріалі TED Talks)	452
Шляхта А. Прийоми перекладу назв кінофільмів.....	454
Шульга В. Оцінювання письма учнів старших класів на уроках англійської мови	456
Щербак М. Категорії «ПРАЦЕЛЮБНІСТЬ» і «ПУНКТУАЛЬНІСТЬ» в пареміях української та німецької мов	458
Юрашук Я. Вплив політичного контексту на мовний стиль у політичних дебатах.....	460
Якимчук К. Мультимодальні характеристики та переклад англomовних вебкоміксів.....	462

Яремчук Н. Імплицитність у збірці есеїв Артема Чеха «Точка нуль» та її відтворення у німецькому та англійському перекладах.....	464
Дрошак Ю. Використання ігрових технологій у формуванні лексичної компетентності на уроках англійської мови учнів 5-6 класів.....	466
Балан Т. Особливості вживання та відтворення молодіжного сленгу сучасної англійської мови при перекладі на українську мову у телесеріалі “Ginny&Georgia”.....	468
Мартишко В. Платформа TED Talks як об’єкт лінгвістичних досліджень	470
Накураш І. Автентичні тексти та їх роль у формуванні навички читання.....	472
Токар І. Особливості використання task-based approach для розвитку говоріння на уроках англійської мови.....	474

Методологія проведення уроку за принципом "Present-Practice-Produce"

Підхід "Present-Practice-Produce" має три основні частини: *презентація, практика, відтворення*. Заснований на біхевіористській теорії, яка вважає, що вивчення мови подібне до навчання інших навичок. Контроль вчителя на двох перших етапах послаблюється, дозволяючи учням ставати більш самостійними у вивченні нової мови [3].

Етап Презентації вимагає від вчителя готовності та використання мови, яка відповідає рівню учнів. Ключові елементи ефектної презентації включають увагу учнів, використання мультимедійних ресурсів, розуміння цільової мови та збереження інформації в короткостроковій пам'яті.

Запам'ятовування інформації може відбуватися різними способами, тому вчителю слід враховувати різноманітність учнів при підготовці презентації.

Етап Practice у методиці "Present-Practice-Produce" (PPP) є фазою, спрямованою на системне відтворення та тренування мовних навичок студентів з метою закріплення знань та покращення їх результатів. Згідно з Wiyanah та Irawan (2021), цей етап можна розділити на дві частини: контрольована та вільна практика [2].

На цьому етапі студенти механічно повторюють вивчені мовні конструкції. Наприклад, якщо на етапі презентації була введена структура "Do you like ___?", на етапі контрольованої практики студенти заповнюють пропуски у реченнях, використовуючи дану конструкцію [4].

Щодо вільної практики, то тут студентам дозволяється використовувати вивчену мову більш вільно, і вони можуть бути викликані активно звертати увагу на граматичні та лексичні аспекти. Наприклад, учні можуть вести діалоги на вільну тему, використовуючи вивчені структури.

Щоб етап Practice був ефективним, деякі ключові аспекти слід враховувати. Вправи повинні передбачати відтворення того, що вже

було навчено. Інструкції до вправи повинні бути чіткими та однозначними. Важливо, щоб кожен учень мав достатньо можливостей для власної практики [1]. Учні повинні відчувати, що завдання реалістичні, але і поступово розвивають їхні навички.

Етап "Produce" методики "Present-Practice-Produce" (PPP) полягає в тому, що учні використовують вивчену мову самостійно. Суперечки стосовно того, чи є це завершальним етапом, фокусуються на його комунікативності. Вчителю важливо уникати вправ, де учні взаємодіють з ним, надаючи їм можливість взаємодіяти один з одним. Повинна бути присутня мінімальна допомога і активна підтримка. Варто також ініціювати вправу, дозволяючи учням відтворювати вивчену мову в її базовому вигляді, не дозволяючи варіацій. Наприклад, питання типу "Do you like ___?" для вправи на тему вподобань, а також моделювання реальних життєвих ситуацій, де учні можуть використовувати вивчену мовну конструкцію, як використання карток зі зображеннями для вправи "like/don't like".

Метод Present-Practice-Produce забезпечує структурований підхід до навчання мови, сприяє ефективному представленню та закріпленню нового матеріалу, а також розвиває комунікативні навички учнів.

Список літератури

1. Harmer, J. The practice of English language teaching, 2001
2. Jason Anderson. A potted history of PPP with the help of ELT Journal, 2017. 219 p.
3. Parviz Maftoon. A Critical Look at the Presentation, Practice, Production (PPP) Approach: Challenges and Promises for ELT, 2012. 33 p.
4. SEE TEFL. 2024. URL: <https://seetefl.com/ppp-tefl-teaching-methodology/> (дата звернення: 04.02)

Англійський молодіжний сленг у соціальних мережах

Лексичний фонд англійської мови – це сукупність усіх слів і словосполучень, які використовуються в цій мові. Він постійно розвивається і змінюється під впливом різних факторів, таких як історичні процеси, соціальні зміни, розвиток науки і техніки, культура і мистецтво [1, с. 75].

Едвард Партрідж (Edward Partridge) – англійський дослідник сленгу, який вважається першим, хто серйозно займався вивченням цієї теми. У 1859 році він опублікував книгу "A Dictionary of the Slang and Cant Language of London and Parts Adjacent". Ця книга стала першим серйозним дослідженням сленгу і досі вважається класикою у цій галузі.

Для дослідження англійського сленгу використано словник "The Cambridge Dictionary" (2023). Онлайн-словник містить більше 140 000 слів і словосполучень, серед яких є близько 10 000 сленгових виразів, які використовуються в англійській мові, зокрема в соціальних мережах [3].

Дослідження полягає у глибокому аналізі та розкритті специфіки використання англійського молодіжного сленгу в соціальних мережах на сучасному етапі. Робота зосереджена на вивченні та інтерпретації актуальних лексично-семантичних, граматичних, прагматично-стилістичних особливостей, а також тенденцій зміни сленгу в інтернет-просторі.

Розвиток англійського сленгу є невичерпним джерелом лінгвістичної інновації. Цей унікальний аспект мови безперервно адаптується під впливом нових тенденцій, що виникають у сучасному світі. Однією з особливостей є швидкі та повільні зміни у вживанні сленгу.

Сьогодні, у цифрову епоху, англійський сленг має особливий вплив на терміни та вирази, пов'язані з технологіями та інтернетом. Слова, такі як "hashtag," "selfie," та "viral," стали не лише частиною мовної системи, але й відображають сучасні реалії цифрового віку.

Приклади популярних сленгових виразів, таких як "swag," "YOLO," "FOMO," та "BAE" [3], ілюструють різноманітність цього мовного явища. Ці вирази використовуються для вираження стилю, заклику до повноцінного життя, опису страху пропустити щось важливе та вираження кохання чи близькості. Важливо враховувати, що значення цих виразів може змінюватися залежно від контексту.

Окрім того, дослідження врахувало широкий спектр тем, що охоплюються англійським молодіжним сленгом у соціальних мережах, таких як особисті відносини, музика, геймінг та інтернет-культура. Акцент робився на прикладах конкретних слів та виразів, які набувають популярності в мережевому спілкуванні.

Англійський сленг є не лише засобом спілкування, але й важливим елементом самовизначення та створення ідентичності для різних соціокультурних груп. Відображаючи сучасні тенденції, він фасцинує лінгвістів і залишається важливим явищем для вивчення та розуміння сучасної англійської мови.

На основі цього дослідження можна зробити висновок, що молодіжний сленг є невід'ємною складовою англійського лексичного фонду. Загалом, молодіжний сленг є складним та різноманітним явищем, що відіграє значну роль у культурному самовизначенні молодого покоління [2, с. 20].

Список літератури

1. Ажнюк, О. С. Сленг як явище мовної культури. – К.: Либідь, 2006. – 184 с.
2. Єрьоменко, В. Сленг як засіб мовної гри: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. – К., 2023. – 20 с.
3. Cambridge Dictionary <https://dictionary.cambridge.org>

Переклад скорочень як засобів мовної економії в медійному дискурсі

У сучасному світі існує тенденція до економії мовних засобів та часу, через що часто вдаються до вживання скорочень та аббревіатур. Аббревіатура – це складноскорочене слово, що утворилось з перших літер чи інших частин слів, які входять до складу поняття або назви [1, с. 78]. Щодо дефініції терміна «скорочення», то, на думку Н. Глушук, «скорочення» і «аббревіація» відрізняються одне від одного тим, що скорочення включає в себе аббревіацію, тобто аббревіація є одним з видів скорочення [2, с. 88].

Актуальність роботи пов'язана з потребою наукового осмислення процесів формування скорочень в англійській мові, аналізу їх структури, особливостей використання та перекладу.

Метою роботи є дослідження особливостей перекладу скорочень як засобів мовної економії в медійному дискурсі. Відповідно до поставленої мети, перед нами постали такі завдання: визначити поняття та функції аббревіатур; дослідити скорочення як ефективний засіб мовної економії; виявити особливості перекладу англomовних аббревіатур та скорочень та перекладацькі трансформації, які використовуються при цьому.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що у ній вперше проаналізовано більше тисячі дописів користувачів соціальної мережі «Твітер» з метою визначення типу скорочень, який вживається найчастіше, а також найпопулярніших скорочень, та 65 статей британської газети *The Guardian* з метою встановлення найпоширенішого способу перекладу скорочень.

У ході дослідження проаналізовано 210 облікових записів пересічних користувачів твітеру [3]. Найчастіше нам зустрічалися наступні аббревіатури: *IMHO, NBD, FB, IDK, OMG, IRL, BTW, AFAIK, LOL, TY, FWIW*. Аналіз 100 дописів з 10 акаунтів медійних персон (разом 1000) довів, що у твітері графічні скорочення використовуються частіше (59% випадків), аніж лексичні (41%). Методом кількісних підрахунків ми з'ясували, що серед лексичних скорочень переважають буквенні аббревіатури (73%), за ними

слідують акроніми (17%) і третє місце посідають скорочення, утворені шляхом усічення (10%). В облікових записах медійних персон нам найчастіше зустрічалися такі аббревіатури, як *UK* (22%), *Dr.* (13%), *am* (11%), *pst* (11%), *pm* (10%), *COVID* (8%), *U.S.* (6%), *ET* (4%). Користувачі твіттеру часто нехтують правилами правопису. Також зустрічаються скорочення, які позначають назви книг, серіалів, фільмів чи ігор.

На матеріалі 65 статей британської газети *The Guardian* нами визначено найпоширеніші способи перекладу скорочень. Найчастіше при перекладі доцільно використовувати еквівалентний переклад (25%), потім переклад скорочення повною формою слова (20%), транслітерацію (15%), калькування (12%), запозичення іноземного скорочення (11%), транскрипцію (6%), створення нового українського скорочення (6%), і найрідше описовий переклад (5%). Також ми виявили, що при перекладі скорочень найчастіше вживаються наступні трансформації: транскрипція, транслітерація, калькування, описовий переклад, компресія, декомпресія та пермутація.

Отже, скорочення широко вживаються у текстах медійного дискурсу, причому частіше у вигляді графічних скорочень. Їхня основна функція – економія мовних засобів. При перекладі аббревіатур та скорочень частіше за все використовуються лексичні та лексико-граматичні перекладацькі трансформації.

Список літератури

5. Бондаренко О. Особливості перекладу аббревіатур, акронімів і скорочень. *Теоретичні й прикладні проблеми сучасної філології*. 2015. Вип. 1. С. 76-83.
6. Глушук Н. М. Прагма-семантичні особливості аббревіацій у сучасній англійській мові. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки*. № 3. Філологічні науки. Мовознавство. Ч. 2. Луцьк, 2011. С. 87–92.
7. Twitter. URL: <https://twitter.com/>

Особливості перекладу дієслів пасивного стану з англійської мови на українську

Переклад пасивних конструкцій з англійської на українську мову залишається актуальною темою для вивчення. Проблеми, пов'язані з перекладом конструкцій у пасивному стані в сучасних мовах, є предметом інтересу для багатьох науковців. Англійська та українська мови належать до різних гілок індоєвропейської родини та мають різні структурні типи. Англійська, яка є переважно аналітичною мовою, використовує вільні граматичні морфеми для передачі граматичних відносин у реченні. Українська ж – флексивна мова, де граматичні значення та відносини передаються за допомогою зв'язаних граматичних морфем – флексій. Тому виникає велика кількість труднощів у перекладі, зумовлених цими структурними відмінностями [1].

Мета дослідження полягає в розкритті особливостей та аспектів перекладу дієслів пасивного стану з англійської мови на українську. Реалізація цієї мети передбачає комплексний перекладознавчий аналіз особливостей передачі граматичних елементів, зокрема англійських пасивних дієслівних конструкцій.

Переклад дієслів пасивного стану з англійської на українську – це завдання, яке вимагає від перекладача не лише знання обох мов, але й розуміння відмінностей у граматичних та структурних особливостях. Однією з найважливіших особливостей перекладу є правильне відтворення форми дієслова в пасивному стані. Українська мова, так само як і англійська, використовує минулий дієприкметник. Наприклад, "*The report was prepared*" перекладається як "*Звіт було підготовлено*". Важливо враховувати правильні закінчення та форми українських дієслів для точного вираження пасивного стану.

Англійська мова може вказувати на агента за допомогою "by" в пасивних конструкціях, проте, українська мова часто використовує прислівникові конструкції чи інші слова для вираження агента. Наприклад, "*The painting was created by the artist*" може бути перекладено як "*Картину створено художником*". Тут важливо

зберегти зв'язок із контекстом та передати інформацію про агента українською мовою з аналогічною точністю. Українська мова може використовувати активний або пасивний стан, але в активному стані агент зазвичай стоїть на початку речення, тоді як в пасивному – в кінці. Перекладач повинен враховувати ці особливості для збереження логічності та читабельності тексту [2].

Англійські речення можуть мати різні конструкції пасивного стану, включаючи речення з двома допоміжними дієсловами ("*The project has been being developed*") або з вживанням модальних дієслів ("*The task should be completed*"). Перекладач повинен уважно обирати відповідні конструкції в українській мові, щоб забезпечити логічність та відповідність мовних структур. При перекладі дієслів пасивного стану важливо використовувати відповідні терміни та стилістику. Деякі терміни або концепції можуть мати різний еквівалент в українській мові, і перекладач повинен мати глибокі знання предметної області для точності перекладу [3].

Переклад пасивних конструкцій з англійської на українську – завдання, що вимагає від перекладача не лише глибоких знань обох мов, але й вміння враховувати їхні структурні та граматичні відмінності. Успішний переклад передбачає розуміння контексту, особливостей кожної мови та відповідність меті виразу.

Список літератури

1. Верба Л. Г., Верба Г. В. Граматика сучасної англійської мови. Довідник. Київ: ТОВ «ВП Логос-М» 2006р. 341 с.
2. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово – стилістичні проблеми. Вінниця : Нова книга, 2002. 564 с.
3. Сучасні філологічні дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації: Збірник наукових праць / За заг. ред. В. В. Жуковської, В. О. Папіжук. Житомир: Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2017. 508 с.

Особливості перекладу англomовних наукових текстів в галузі штучного інтелекту

Мова сфери штучного інтелекту є частиною загальнонаціональної мови, що розвивається усередині неї і за її правилами. Успішність перекладу термінологіки зазначеної сфери залежить, насамперед, від знання тієї галузі, якої він стосується, розуміння змісту термінів англійською мовою та знання терміносистеми відповідної галузі рідною мовою. Головним прийомом перекладу термінології сфери штучного інтелекту є переклад за допомогою лексичного еквівалента.

Під еквівалентом розуміємо постійну лексичну відповідність, яка точно збігається зі значенням іншомовного слова. Терміни, що мають еквіваленти у рідній мові відіграють важливе значення при перекладі науково-технічних текстів, наприклад: *network* (мережа), *input* (ввід), *output* (вивід), *memory capacity* (ємність пам'яті), *hard disk* (жорсткий диск).

В іншому випадку при перекладі українською мовою використовуємо не прямий еквівалент певного слова, а його заміник у рідній мові, наприклад: *word processing* – обробка (опрацювання) текстів, а не обробка слова, *word processor* – текстовий редактор, а не процесор слова) [1].

Результати проведеного дослідження підтверджують, що у процесі перекладу лексичних одиниць сфери штучного інтелекту в науково-технічному тексті часто використовують прийом смислового розвитку. Сутність цього прийому полягає в тому, що при перекладі використовується слово чи словосполучення з іншим смисловим відтінком, значення якого є логічним розвитком значення перекладної одиниці. Процес смислового розвитку можна розбити на декілька етапів: сприйняття контексту, уточнення значень слів, перевірка на відповідність контексту, вибір відповідного варіанта, перевірка вибраних слів у контексті.

Для передачі одного й того самого змісту засобами іншої мови часто немає значення, якою формою слова буде виражено зміст [2], наприклад: *Vacuum, tubes released a great deal of heat, causing many problems in temperature regulation and climate control.* – Вакуумні

лампи виробляли велику кількість тепла, спричиняючи багато проблем у регуляції температури і клімат-контролю.

Серед інших способів перекладу термінологічних лексем, що вживаються у науково-технічних текстах, виокремимо такі [3]:

- *транслітерація*, наприклад: *java language* – мова програмування Ява, *Braille keyboard* – клавіатура Брайля;

- *транскрипція*, наприклад: *design* – дизайн, *blog* – блог, *website* – вебсайт, *display* – дисплей;

- *калькування*, наприклад: *заливка* – *flooding*, *буферизація* – *buffering*, *закладка* – *bookmark*.

Отже, у перекладі науково-технічного тексту домінантами перекладу, що забезпечують адекватність перекладу, будуть усі засоби, пов'язані з об'єктивністю, логічністю і стислістю викладу. Врахування прагматичних факторів зумовлює внесення до тексту додаткових елементів, виключення з нього елементів, надлишкових з погляду іншомовного адресата, а також перелік змістових перетворень – генералізацію (узагальнення) та конкретизацію.

Перспективу подальшого дослідження вбачаємо у вивченні прагматичного аспекту перекладу англомовних наукових текстів у сфері штучного інтелекту.

Список літератури

1. Кочан І. Динаміка і кодифікація термінів з міжнародними компонентами у сучасній українській мові: Монографія. Львів: Видав. центр ЛНУ ім. І.Франка, 2004. 519 с.
2. Мартиняк О. Явище синонімії у термінологічній лексиці. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*: Сер. «Проблеми української термінології». 2008. № 620. С. 100–103.
3. Петренко О. Способи творення англійської та німецької науково-технічної термінології. *Наукові записки*. Серія: Філологічні науки (мовознавство): зб. наук. праць. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. Вип. 115. С. 416–422.

**Стилістика та риторика англомовних політичних
виступів американських та британських лідерів під час
війни в Україні та особливості їх перекладу**

У відображенні складних геополітичних ситуацій, таких як війна в Україні, стиль та риторика політичних виступів американських та британських лідерів відіграють ключову роль у формуванні громадської думки, міжнародної реакції та подальших дій. Політична промова має достатню кількість жанрів, кожен з яких повинен базуватися на раціональному підході з урахуванням відповідних рис публіки [1]. Виступи зазвичай мають таку структуру:

Інтро закладає тон та контекст для виступу. Лідер зазвичай висловлює свої позиції щодо подій та підкреслює важливість теми [2].

Виступи часто включають прямі заяви щодо політичних зобов'язань, підтримки альянсів, або осуду дій противників.

Частина аргументації може містити аналіз ситуації, визначення причин та наслідків, а також висвітлення власних поглядів.

Апеляція до почуттів теж наявна тут. Часто політичні лідери намагаються залучити аудиторію за допомогою емоційно заряджених висловлювань, які сприяють створенню співчуття або обурення.

Що стосується поклику до дій, то виступ зазвичай завершується заклик до конкретних кроків, щоб змінити ситуацію або підтримати вжиття певних заходів.

Війна в Україні являє собою складну геополітичну ситуацію, в якій політичні лідери мають великий інтерес вплинути на міжнародну спільноту та підтримати партнерів. У зв'язку із цим, риторика виступів набуває особливого значення [3].

Дипломатичність та обережність. Політичні лідери уникають загострених термінів та намагаються зберегти баланс між виразною підтримкою та необхідністю збереження дипломатичних зв'язків.

Засудження насильства та агресії. Виступи часто містять виразне засудження дій, які відбуваються в Україні, з метою підкреслення моральної підтримки та встановлення моральної переваги.

Підтримка альянсів та міжнародних партнерств. Лідери акцентують важливість співпраці між країнами та організаціями для забезпечення миру та стабільності.

Висловлення співчуття. Виступи часто включають висловлення співчуття та солідарності постраждалим внаслідок конфлікту.

Значною мірою успішність перекладу виступів англomовних політичних лідерів під час війни в Україні залежить від здатності передати не лише зміст, але й емоційну та риторичну силу оригіналу, зберігаючи при цьому відтінки та смисл [1].

Отже, стиль та риторика політичних виступів англomовних лідерів у контексті війни в Україні відіграють важливу роль у формуванні міжнародної реакції та подальших дій. Їх переклад українською мовою вимагає уважності, чутливості до культурних відтінків та здатності передати не лише зміст, але й емоційну силу оригіналу.

Список літератури

1. Особливості англomовних політичних промов та їх перекладу українською мовою. *Головна сторінка*. URL: <http://surl.li/qhkbh> (дата звернення: 08.02.2024).
2. Самойлова І. В. Лексичні особливості політичних промов. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Філологічні науки*. 2016. Кн. 1. С. 235 – 238.
3. Latif E. A. *Analysing Political Speeches: Rhetoric, Discourse and Metaphor*, Metaphor and Symbol, 2016. P. 250–252.

Типи англійськомовних двокомпонентних терміносполук

На сьогоднішній день терміносполуки є найбільш численними одиницями у термінологіях англійської мови різних наукових і професійних сфер. Це пояснюється ускладненням їх фахових понять і появи нових, що також зазвичай складні та потребують відповідного позначення [2, с. 11]. Ключовими при цьому є двокомпонентні терміни [1, с. 24; 3, с. 195].

За своїми змістовими та семантичними характеристиками подібні терміносполуки традиційно поділяються на три типи. Перший із них представлений такими одиницями, компоненти яких є одиницями спеціальної (фахової) мови. Подібні одиниці самостійні і можуть використовуватися поза сполукою, маючи при цьому власне значення. У терміносполуках вони отримують нове значення, наприклад: *tax rates*.

Друга група представлена терміносполуками, один із компонентів яких є терміном, а другий належить до загальноновживаної лексики, зокрема: *bridge financing*. Третя група двокомпонентних термінів представлена тими із них, що складаються із загальноновживаних одиниць, наприклад: *pressure group*. Загальноновживані слова, використані у визначеному, а також у інших термінах, утворюють терміноодиниці з більш вузьким, спеціальним значенням. Синтаксичними зв'язками у описаних типах сполук є прилягання, керування та узгодження.

Двокомпонентні термінологічні словосполучення поділяться на атрибутивні та об'єктні, перші з яких більш поширені. Отже, перша продуктивна модель представлена атрибутивно-препозитивним типом з керуванням. У поданій структурі стрижневим компонентом виступає іменник, а залежний компонент (теж іменник), займаючи препозицію, вживається у формі присвійного відмінка, приймаючи морфему приналежності 's. У цій синтаксичній структурі стрижнєве слово означає певні банківські реалії, операції, явища, а компонент у препозиції його уточнює, наприклад: *agent's charge* – комісія за послуги маклера, *bank's requirements* – банківські умови, *banker's*

advance – банківський аванс, *bankrupt's assets* – активи неспроможного боржника, *beneficiary's bank* – банк одержувача, *borrower's note* – боргове зобов'язання, *creditor's position* – кредиторська програма, *debtor's default* – невиконання зобов'язань боржника.

Наступна продуктивна модель – це атрибутивно-препозитивний тип з примиканням. У цій моделі зв'язок компонентів виражається синтаксичним шляхом, тобто порядком компонентів. Стрижневим, словом, можуть бути іменник, дієслово і прикметник. Так, для англо-американської банківської терміносистеми найбільш характерний іменниковий підтип, в якому залежний компонент у препозиції виражений іменником без морфологічного оформлення.

У наведених термінологічних словосполученнях залежний компонент має функцію предметного уточнення значення стрижневого слова, наприклад: *fund transfer* – безготівковий переказ, *performance fee* – заохочувальна премія, *plan sponsor* – страхувальник: слово *plan* уточнює юридично-економічний статус спонсора, *price discovery* – відкриття ціни, *profit center* – центр прибутку (підрозділ компанії).

Двокомпонентні терміносполуки англійської мови можуть викликати певні труднощі при перекладі, що пов'язано з необхідністю їх пристосування.

Список літератури

1. Смелякова Л. П. Деякі особливості англійської технічної термінології та труднощі її засвоєння. *Методика викладання іноземних мов*. 1996. Вип. 25. С. 24–28.
2. Sager J. C. *A Practical Course in Terminology Processing*. Amsterdam : Benjamin. 1990. 254 p.
3. Sager J. S. Criteria for Measuring the Functional Efficiency of Term. *Infoterm*. 1981. Ser. 6. P. 194–217.

Тестування як засіб контролю знань учнів на різних етапах навчання англійської мови в середній школі

Останнім часом значно більше уваги приділяється питанням забезпечення якісного навчання школярів англійської мови. Це зумовлено тим, що володіння іноземними мовами стає необхідною передумовою для успішного вступу особи в відкритий інформаційний простір, ефективного спілкування та сприяння соціалізації в сучасному ринковому середовищі. Спільно з цим, однією з ключових завдань модернізації сучасної української освіти визначено забезпечення функціональної грамотності хоча б з однієї іноземної мови. Відтак, головною метою викладання іноземної мови є навчити школярів використовувати англійську мову як засіб комунікації в усіх аспектах мовленнєвої діяльності в різноманітних ситуаціях реального життя.

Важливим аспектом модернізації системи викладання іноземних мов є впровадження інноваційних методик оцінки навчальних досягнень учнів. Ефективність та правдивість такої оцінки в сучасних умовах можуть бути забезпечені за допомогою тестового контролю.

Як відомо, тест є системою завдань, виконання яких дозволяє оцінити рівень володіння конкретним предметом за допомогою спеціально розробленої системи оцінювання здобутих знань [3, с. 91]. Отже, тестування являє собою метод перевірки знань, вмінь і навичок, за якого учень виконує ряд спеціально створених завдань, відомих як тестові завдання. Тестові завдання повинні відповідати декільком критеріям. По-перше, тестове завдання повинно бути коротким і технологічним. По-друге, його формулювання повинно бути логічним і однозначним. По-третє, правила оцінювання відповідей та інструкції до виконання повинні залишатися однаковими для всіх тестованих осіб. Зазначимо, що перевага таких завдань полягає у можливості вчителями оцінити ступінь засвоєння або незасвоєння матеріалу за короткий проміжок часу.

Справжнім аспектом тестування є дотримання визначеної структури тесту. Тест складається з тестових завдань, які групуються у субтести. Субтест включає тестові завдання,

спрямовані на конкретний об'єкт тестового контролю, такий як визначення рівня володіння вимовними, граматичними або лексичними навичками, навичками аудіювання, читання, говоріння або письма [1]. Тестова ситуація може бути представлена за допомогою вербальних (текстових) та невербальних (наочних) засобів, таких як малюнки, схеми або таблиці[2].

Регулярне використання тестування на уроках іноземної мови підвищує зацікавленість учнів, активізує навчальний процес і сприяє зростанню відповідальності учнів у виконанні тестів. Аналіз результатів перевірки тестів дозволяє вчителю вносити необхідні корективи у навчання, уникати повторення помилок і служить індикатором рівня знань учнів, а також самооцінкою роботи вчителя. Підвищений інтерес до тестування пояснюється тим, що це суттєво підвищує ефективність навчального процесу, сприяє повній самостійності роботи кожного учня і є засобом індивідуалізації в навчанні.

Отже, тестування як форма контролю знань виявляється невіддільним компонентом навчання англійської мови в середній школі. Використання різноманітних видів тестів дозволяє оцінювати рівень володіння мовою на різних навчальних етапах. Тестування не лише сприяє контролю, але й формує ключові навички учнів, такі як аудіювання, читання, говоріння та письмо.

Список літератури

4. Плама С. С., Сапожник І. В. Тестовий контроль знань на уроках англійської мови в загальноосвітніх школах. URL: http://ddpu-filolvisnyk.com.ua/uploads/arkhivnomerov/2017/NV_2017_8-2/13.pdf
5. Деркач Ю.Я., Романів Т.В. Тестування як ефективний засіб поточного контролю на уроках іноземної мови. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/9/90.pdf>
6. Гапонова В. М. Принципи та функції педагогічного тестового контролю / В. М. Гапонова // 36. наук. праць. № 20, ч. II. – Хмельницький: Вид. академії ПВУ, 2002.– С.91–96.

Єва Біксей

Науковий керівник – асист. Ковалюк Ю. В.

Політичний дискурс як об'єкт дослідження сучасної лінгвістики

Політичний дискурс прийнято вважати одним із найдавніших видів дискурсів, виникнення якого можна відстежити аж до часів становлення таких античних держав, як Стародавня Греція та Рим. Формування цього виду дискурсу пов'язане з красномовністю античних політиків, а його потреба – з виникненням нових демократичних держав [6, ст. 94]. Мета цієї роботи – проаналізувати політичний дискурс з точки зору сучасної лінгвістики. Політичний дискурс, як і будь-який інший вид дискурсу, є досить поліаспектним лінгвістичним явищем, тому при його дослідженні ми найчастіше застосовуємо такі методи дослідження, як описовий метод та метод аналізу. Отже, при характеризованні феномену вищезгаданого виду дискурсу важливо врахувати всі його особливості та ознаки. Як вважає Л. В. Лукіна, **політичний дискурс** “є різновидом рефлексивної мовної комунікації, що відбувається в політиці і характеризується сукупністю текстів про політику спрямованих на питання завоювання, утримання та використання державної влади” [4, ст. 76]. Якщо порівнювати англomовні політичні тексти та, наприклад, україномовні, то ми побачимо відмінності, проте не суттєві, адже ті все ще вирізнятимуться рисами характерними конкретно політичному дискурсу. Один з найбільш повних переліків рис, приматаних політичному дискурсові, наводить О. Запорожець. Вона згадує “термінологічність (наявність певної системи професійно орієнтованих знаків), театральність, спрямованість на майбутній контекст, символічність (оперування символами), ідеологічність, конвенційність, публічність тощо” [1, ст. 84]. Зокрема, важливо наголосити на широкому функціоналі політичного дискурсу, про що пише Н. В. Шевчук, яка виділяє комунікативну, спонукальну, волюнтативну, інформаційно-трансляційну, емотивну, метамовну, прогностичну, фактичну, естетичну, магічну функції, а також функцію конструювання мовленнєвої реальності [5, ст. 267].

Цікава також класифікація політичного дискурсу, яку наводить Н. В. Кондратенко:

1. “За формою (усні та писемні);
2. За чинником мовця (адресантно-прямі й опосередковані);
3. За метою (інформативні (новини, повідомлення), спонукальні (агітаційні листівки, прокламації), іміджеві (буклети, телевізійні

рекламні ролики), мотиваційні (тексти чорного PR), експресивні (фото, пісні, анекдоти));

4. За чинником адресата (особисто адресовані (пряме поштове листування) та масово адресовані (телевізійні повідомлення));

5. За сферою функціонування (телевізійний, газетно-журнальний, радіо-, рекламний або PR)” [3, 12-13].

До переліку вище О. К. Ковальова додає ще підвид мережі Інтернет, яка наразі є центральним полем функціонування дискурсів [2, I, ст. 168].

Отже, політичний дискурс – досить багатогранне поняття, яке вирізняється великим набором особливостей, класифікацій, жанрів, і перебуває на активній стадії вивчення.

Список літератури

1. Запорожець О. Особливості політичного дискурсу у період економічної кризи. *Політичний менеджмент*. 2010. № 4. С. 83–93.
2. Ковальова О. К. Комунікативно-дискурсивні особливості жанру політичного допису у соцмережі. *Збірник наукових праць "Нова філологія"*. 2021. Т. 1, № 81. С. 166–172.
3. Кондратенко Н. В. Український політичний дискурс: Текстуалізація реальності : монографія. Одеса : Чорномор'я, 2007. 156 с.
4. Лукіна Л. В. Політичний дискурс: сутність та особливості застосування. *Науковий журнал "Політикус"*. 2021. № 2. С. 75–80.
5. Шевчук Н. В. Особливості політичного дискурсу: зміст, функції, жанрове втілення. *Вісник ДАКККиМ. Політологія*. 2013. № 1. С. 263–269.
6. Hlavatska Y. L. Reproduction of political terms in political speeches. *Challenges and achievements of european countries in the area of philological researches*. 2020. P. 92–108.

Теоретичне підґрунтя вивчення засобів створення напруги в літературі

Вивчення лінгвістичних засобів для створення напруги - це захоплююча подорож у мистецтво розповіді. Ці засоби, починаючи від вдалого вибору слів до стратегічних конструкцій речень, становлять основу напруження в розповіді. Розуміння їх нюансів важливе не лише для письменників, які мають майстерність, але й для читачів, які шукають захоплюючий досвід. Обране дослідження вирізняється актуальністю, оскільки роман відзначається нестандартною структурою та вправним використанням лінгвістичних прийомів для підтримки напруження.

Мета нашої роботи полягає в дослідженні та аналізі використання стилістичних, лексичних та синтаксичних мовних засобів в романі британського автора С. Тертон «Сім смертей Евелін Гардкасл» і їхній вплив на створення наративної напруги.

Ю. Івата зазначила, що напруження ґрунтується "...на зіткненні сподівань і страхів читача щодо результатів майбутнього зіткнення, викликаного відкладенням відповідей письменником" [1]. Підтримуючи попередню ідею, К. Лободзінська стверджує, що "напруження визначається як зростаючий інтерес і захоплення, які відчують читачі в очікуванні кульмінації чи логічного висновку розповіді" [2]. На відміну від попередніх визначень, Х. Бермехо-Беррос стверджує, що напруження – це не просто результат невизначеності стосовно результату. Замість цього воно представляє собою розумовий і емоційний стан, сформований тим, як інформація виявляється в наративі та емоційні реакції, які вона викликає у читача. Це багатовимірне переживання, що охоплює інтелектуальні та емоційні розміри, наповнюючи досвід аудиторії яскравим відчуттям інтенсивного очікування [3].

Структура тексту літератури жахів складається з художніх образів, які, у свою чергу, складаються зі знаків. Існує 2 етапи переходу від знаку на вищий рівень: безпосередньо від знаку – до художнього висловлювання, образу, і переходом від системи образів до художнього тексту. Таким чином відбувається формування нових смислів та значень думки [4].

Образний «ландшафт» художнього твору формують певні образи й мотиви, що належать до числа одиниць, які утворюють когнітивний фундамент оповіді, що відзеркалює авторське бачення світу, евристичну модель, яку створила культурна свідомість автора та читача [5].

Отжу, вивчення лінгвістичних засобів для створення напруги у тексті є цікавим та важливим напрямком дослідження. Від вибору слів до синтаксичних конструкцій, кожен елемент мови відіграє свою роль у формуванні напруження в розповіді.

Список літератури

1. Yumiko I. Creating Suspense and Surprise in Short Literary Fiction: A Stylistic and Narratological Approach. Thesis, University of Birmingham, 2009. 297 p.
2. Лободзінська К. А. Особливості наративної напруги в англомовній літературі жахів. *Молодий вчений*. 2019. №10 (98). С. 333–337.
3. Bermejo-Berros J. Inducing Narrative Tension in the Viewer through Suspense, Surprise, and Curiosity. *Poetics*. 2022. Vol. 93. 16 p. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0304422X22000262?via%3Dihub> (date of access: 10.12.2023).
4. Lehne M. Toward a General Psychological Model of Tension and Suspense. *Frontiers in Psychology*. 2015. Vol. 6. 11 p. URL: <https://www.frontiersin.org/journals/psychology/articles/10.3389/fpsyg.2015.00079/full> (date of access: 11.12.2023)
5. Corbett D. The Differences between a Crime, Mystery, and Thriller Novel. *Writer's Digest*. URL : <https://www.writersdigest.com/write-better-fiction/differences-crime-novel-mystery-novel-thriller-novel> (date of access: 11.12.2023)

Майя Богданюк
Науковий керівник – доц. Гнатковська О.М.

Композиційно-тематичні особливості сучасної поезії

Поезія століттями давала людям право на голос, право на самовираження та почуття, право на рівність, різноманіття, значимість і відображення болю націй. Композиційно-тематичні особливості поезії ХХІ століття, звичайно, відрізняються від попередніх епох через вплив соціокультурного контексту, технологічних досягнень та еволюції літературних тенденцій.

Актуальність нашої праці полягає в тому, що поезія ХХІ століття ще не досліджена достатньою мірою, що відкриває широкі перспективи для подальшого наукового дослідження в цій області.

Реалії ХХІ століття включають найперше швидкий розвиток інформаційних технологій, глобалізацію, свідоме ставлення до навколишнього середовища, зростання взаємодії різних культур та акцент на важливості ідентичності. Неріс Вільямс наголошує на тому, що основними темами для віршів у 21 столітті є теми лірики, політики, ефективності, довкілля (екології) та глобалізації [3, с. 25]. Отже, перша відмінність сучасної поезії – це тематичні зміни на користь суспільно-важливих питань.

Авніка Шікара додає, що «... існують сучасніші теми для поезії. Війна та мир завжди були ключовою темою епічної поезії, однак сьогодні цю тему показано у новішому світлі. Теми довкілля, сексуального домагання та розширення прав і можливостей були відсутні або ледь помітні у поезії минулих поколінь, однак плідно відкриті та опубліковані зараз» [1].

Зазначимо, що однією з найважливіших змін у сучасній поезії є заміна традиційного віршового розміру новими ритмічними особливостями, таким як верлібр. Авніка Шікара зазначає, що: «Сучасна поезія або поезія двадцять першого століття перейняла тенденції опанування верлібру (вільного від рими вірша) з акцентом на мистецьке самовираження. Віршований текст змінився завдяки таким особливостям як порушений та некоректний синтаксис, неправильна структура строфи та схеми з відсутньою римою» [1].

Прикладом верлібру є вірш Сельї Мартіне (2023) зі збірки «Щоденник Романтика», яка буде об'єктом нашого подальшого дослідження [2]:

*«Someone once said
love is never rational
so tell me, why everything make sense
when I look at you?»*

Третя відмінність сучасної поезії полягає у поширеності явища креолізованого тексту як унікальної системи, що об'єднує в собі гетерогенні елементи вербального та невербального заради досягнення спільної мети – залучення уваги читача та донесення до нього інформації креативним шляхом. Мультимодальність сучасного суспільства спонукає творців контенту вдаватись до залучення ширшого візуального оформлення для охоплення більшої кількості людей, оскільки картинки, зображення, аудіо-візуальне наповнення стали невід'ємним способом донесення інформації.

У підсумку, поезія XXI століття однозначно звучить та виглядає по-іншому. Сучасне суспільство надає перевагу експериментам не лише у контексті тематики, але й питаннях форм, композицій, поєднанні текстових та невербальних одиниць в одному мовному полі. Час формує людей, а отже, і творчість, тому ми вбачаємо широкі перспективи для подальшого дослідження цієї захоплюючої області літератури.

Список літератури

1. 21st Century Digital Poetry: The Metamorphosis of an Archaic Art Form. URL: <https://dubbeat.com/2018/10/26/21st-century-digital-poetry-the-metamorphosis-of-an-archaic-art-form/> (Last accessed: 04.02.2024).
2. Martinez C. Diary of a Romantica. Romantica LLC. Kindle edition. 2023. 165 p.
3. Williams N. Contemporary Poetry. Edinburgh : Edinburgh University Press, 2011. 289 p.

Анастасія Боднар

Науковий керівник – доц. Шиба А. В.

**Розвиток іншомовної компетентності в говорінні учнів
середньої школи на уроках іноземної мови засобами
автентичних матеріалів**

Основним видом мовленнєвої діяльності, який використовують на різних етапах навчання, є говоріння. Це вважається "продуктивним видом мовленнєвої діяльності, пов'язаним із передачею усних повідомлень будь-якого виду від мовця до слухача" [4, с. 5].

Іншомовну комунікативну компетентність розглядають як володіння певною системою умінь і навичок міжособистісного спілкування достатніх для досягнення поставленої суб'єктом комунікативної мети. Таким чином, «іншомовна комунікативна компетентність охоплює як мовні та мовленнєві навички та вміння, так і навички соціально-психологічні, що забезпечують ефективну взаємодію з людьми і полегшують розв'язання міжособистісних проблем» [1, с. 2].

Процес навчання комунікації передбачає не лише засвоєння теоретичних знань, а й їхнє практичне використання. Наприклад, при написанні листа учень, який вивчає іноземну мову повинен володіти набором етикетних фраз і вміти їх застосовувати відповідно до ситуації.

Процес засвоєння умінь та навичок усного мовлення неможливий без вправ, зосереджених на стимуляцію та актуалізацію одержаних знань.

Діалогічне мовлення – це процес мовленнєвої взаємодії двох або більше учасників спілкування. Тому в межах мовленнєвого акту кожен з учасників виступає як слухач і як мовець [3].

Монологічне мовлення, у свою чергу, є безперервним висловлюванням однієї особи, спрямованим на одного або декількох слухачів. Компетентність у монологічному мовленні передбачає здатність висловлювати думки у структурованій формі відповідно до комунікативного завдання [2, с. 340].

Автентичний матеріал – це будь-який матеріал англійською мовою, який не створювався навмисно для вивчення англійської мови. Це матеріал, взятий з реального життя, а не вигаданий для

уроків. Використання такого матеріалу може зробити процес навчання більш цікавим, творчим та мотиваційним для дітей. [5]

Розуміння особливостей віку учнів середньої школи дає вчителю можливість визначити ті самі методи, та засоби навчання, які призведуть до успішного виконання вказаних вище завдань. Суттєвою рисою учнів цієї вікової категорії є розвиток більш складних форм мислення у зв'язку із засвоєнням абстрактного матеріалу, теорій та закономірностей при вивченні інших предметів.

Отже, підсумовуючи вищеподану інформацію, говоріння є невід'ємною частиною уроку. На уроках англійської мови підлітки не тільки практикують мову але й вчаться розмірковувати над тим, що вони вивчають, діляться інформацію, ведуть дискусію. Під час діалогічного мовлення учні вчаться не тільки висловлювати думку англійською мовою, водночас вони виступають слухачем свого співрозмовника. Знаючи особливості дітей шкільного віку, можна з легкістю підібрати матеріал, який буде цікавим для школярів.

Список літератури

1. Задунайська Ю. Формування іншомовної комунікативної компетентності у вищих навчальних закладах педагогічного профілю URL:<https://pedagogy.lnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2016/10/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%8F-3.pdf>

2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : навч. посіб. / Бігич О. Б., та ін. / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. К. Київ : Ленвіт, 2020. 590 с.

3. Солодар Л. В. Діалогічне мовлення основний вид мовленнєвої діяльності при вивченні укр. мови як іноземної URL: <http://conf.vntu.edu.ua/humed/2010/txt/Solodar.php>

4. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти : навч. посіб. Фірма «Інкос», 2021. 248 с.

5. Що таке автентичні матеріали на уроках англійської та де їх брати URL:<https://buki.com.ua/blogs/shcho-take-avtentychni-materialy-na-urokakh-anhliyskoyi-ta-de-yikh-braty/>

Інтернаціоналізми та хибні друзі перекладача

У сучасному світі міжмовне спілкування є невід'ємною частиною нашого повсякденного життя. У цьому контексті роль інтернаціоналізмів та виклики, що створюють хибні друзі для перекладачів, набувають особливого значення. Сьогодні ми розглянемо визначення та значення інтернаціоналізмів, а також аналізуємо причини та наслідки хибних друзів у перекладі.

Інтернаціоналізми - це слова чи вирази, які існують у багатьох мовах і мають спільне походження. Вони сприяють ефективному спілкуванню між різними культурами і народами.

Інтернаціоналізми допомагають зрозуміти певні концепції та ідеї незалежно від мови спілкування. Вони сприяють розвитку міжнародного спілкування та полегшують вивчення іноземних мов.

Найпоширенішими хибними друзями є слова або вирази, які мають однакову форму в різних мовах, але різне значення. Наприклад, слово "actually" в англійській мові перекладається як "фактично", а не "актуально", як це може здатися.

Виклики, які створюють хибні друзі для перекладача можуть включати семантичні різниці, культурні нюанси та лінгвістичні особливості між мовами.

Стратегії включають уважне дослідження контексту, використання додаткових джерел інформації, а також консультацію з носіями мови та експертами з перекладу.

На основі дослідження та аналізу інтернаціоналізмів і хибних друзів перекладача в даній роботі можна зробити кілька важливих висновків.

По-перше, інтернаціоналізми — слова або вирази, що мають міжнародне походження та використовуються в різних мовах, можуть створювати певні труднощі для перекладачів через їхню неоднозначність, варіативність та змінність в різних контекстах.

По-друге, хибні друзі перекладача, або лексичні помилки, що виникають через семантичні невідповідності між мовами, є однією з основних проблем у перекладі. Вони можуть призводити до

непорозумінь, комічних ситуацій або навіть до серйозних помилок у тексті.

Крім того, викладена у роботі інформація свідчить про те, що для ефективного перекладу необхідно мати глибокі знання не лише мови, але й культури, традицій та контексту, що лежить в основі використання слів і виразів у різних мовах.

Здійснений аналіз дозволив виявити, що інтернаціоналізми можуть викликати різноманітні труднощі в перекладі, зокрема, недоречне використання, семантичні розбіжності та культурні нюанси. Велика увага приділялася виявленню стратегій подолання цих труднощів у процесі перекладу.

Отже, дослідження інтернаціоналізмів та їхнього впливу на переклад виявилось досить важливим у контексті професійної діяльності перекладача. Результати дослідження можуть бути корисними для практикуючих перекладачів, студентів-перекладачів та всіх, хто цікавиться лінгвістикою та перекладознавством. Дослідження цієї теми має потенціал для подальших досліджень та розвитку наукових знань у сфері перекладу та мовознавства.

Список літератури

1. Акуленко В. В. Питання інтернаціоналізації словникового складу мови/ В. В. Акуленко. Харків: Видавництво Харківського університету, 1972. 216 с.
2. Бублейник Л. В. Проблематика художнього перекладу: семантико-стилістичні аспекти [Текст] : навч. посіб. / Л. В. Бублейник. Луцьк : Видавництво ВІЕМ, 2011. 164 с.
3. Сдобников В. В. Теорія перекладу/ В. В. Сдобников, О. В. Петрова. Харків: Схід-Захід, 2006. 425 с.

Принципи укладання німецько-українського словника паронімів

Освоєння багатств будь-якої літературної мови тісно пов'язане з ретельним вивченням властивостей слів і їх значень. У наш час велика увага приділяється розвитку мовлення, тому розробка питань паронімії займає чільне певне місце поряд із вивченням синонімів, антонімів, омонімів тощо. Проблеми паронімії представлені в працях низки вітчизняних і зарубіжних дослідників – М. Баган, С. Кійко, Л. Лужецької, О. Панченко, І. Лазареску, Й. Ріме, П. Шторйоганн та ін. Проте досі явище паронімії ще недостатньо висвітлено в науковій літературі, не вироблено єдиного погляду на сутність паронімів, відсутні одно-, дво- і багатомовні словники паронімів. Термін *паронімія* трактують щонайменше з трьох різних підходів як: 1) слова, різні за значенням, але близькі за вимовою; 2) особливий словотвірний тип; 3) однокореневі слова однієї частини мови зі співзвучними афіксами, диференційовані у своєму значенні при збігу наголосу на одному й тому ж складі [1, с. 64]. Послідовне розмежування паронімів – важлива умова створення і сприйняття текстів різних стилів і жанрів, які покликані забезпечувати адекватне сприйняття і розуміння інформації, що й зумовлює актуальність нашого дослідження. Об'єктом дослідження виступає лексика із формально частково подібним складом і відмінностями у плані змісту. Предметом вивчення є методика укладання електронного «Німецько-українського словника паронімів». Мета дослідження – представити принципи і методи укладання «Німецько-українського словника паронімів» за допомогою комп'ютерних програм з використанням лінгвістичних корпусів. Виокремлення паронімів вимагає пошуку процедур для лексичного зіставлення, які можуть аналізувати великі обсяги даних за різними критеріями. Основою для цього є аналіз колокаторів (статистично значущих контекстуальних слів-партнерів). Згрупувавши їх, визначаємо тематичні сфери вживання паронімів. Їх порівняння, у свою чергу, може становити особливий інтерес для лексикографічного представлення паронімів (див. Табл. 1):

Таблиця 1

Колокації до паронімів *effektiv* і *effizient*

effizient

Systeme, Verfahren, Verwaltung, Strukturen, Kosten, Projekte, Wirtschaft: *Abläufe, Arbeit, Arbeitsweise, Betriebsabläufe, Bewirtschaftung, Einsatz, Maßnahmen, Lösung*

Umwelt, Stromerzeugung: *Energieeinsatz, Energienutzung, Energieversorgung, Energieverwendung, Heizen, Stromnutzung*

Technik, Technologien: *Anlagen, Antriebstechnologie, Geräte, Heizungen, Kraftwerke, Motoren, Wärmepumpen*

колокації відсутні

колокації відсутні

effektiv

Wirtschaft, Methoden, Arbeit, Management, Personalverwaltung, ökonomische Strukturen: *Arbeit, Arbeitsabläufe, Kommunikation, Lösung, Maßnahme, Methode, Organisation, Werbung*

Krisenbewältigung, Kriminalitätsbekämpfung: *Dopingbekämpfung, Krisenmanagement, Polizeiarbeit, Selbstverteidigungstechniken, Strafverfolgung*

Medizin, Behandlungsverfahren: *Behandlung, Ganzkörpertraining, Prävention, Rückenübungen, Therapie, Workout*

Umwelt, Ressourcen, Zukunft:

Klimaschutz, Ressource

Banksektor, Geld, Zinsen: *Jahreszinssatz, Steuerbelastung*

Новий словник паронімів розроблений на основі корпусного аналізу як електронний словник у відкритому безкоштовному доступі. Для укладання «Німецько-українського словника паронімів» ми використовуємо сучасну програму для створення словників TshwaneLex (<http://tshwanedje.com/>), яка дозволяє лексикографам створювати словники для будь-якої мови без базових навичок роботи з ІТ-технологіями.

Список літератури

1. Кійко С.В. *Німецько-українська міжмовна омонімія* [монографія]. Чернівці: Родовід, 2014. 434 с.

Анна Борисюк

Науковий керівник – асист. Гоян А.І

Використання та поширення біблеїзмів у сучасній німецькій пресі

Мало хто з людей у повсякденні помічає, що ми використовуємо біблеїзми, коли спілкуємося між собою. Саме поняття біблеїзми не має одного та конкретного значення, але всі мовознавці сходяться на тому, що „біблеїзми” - це крилаті вислови, словосполучення чи вирази, які є витоком біблійного походження, займають місце у рядах лексичного складу мови та фіксуються при використанні у сьогоденні“ [1,с.77].

Загалом, біблеїзми є рушійною силою для надання твору семантичного відтінку через контекст, який напряду пов'язаний із релігією та Біблією. А саме сприйняття цієї частини мови залежить від того наскільки релігійним є читач [2,с.103].

Для проведення нашого дослідження біблеїзмів було використано сайти "DWDS" і "Vivat".

Наприклад вираз із Святого письма "auf Sand gebaut" (будувати на піску) [3] використовується в німецькій пресі для опису нестійкого, ненадійного фундаменту чи підґрунтя для чого-небудь. Він має метафоричний характер і походить з Євангелія від Матвія, де Ісус порівнює розумного людину, яка будує свій дім на скелях, і нерозумного, хто будує його на піску, що може призвести до руйнації.

Наведемо приклад із преси: Damit die Entscheidung [Immobilienkauf] nicht **auf Sand gebaut** wird und erhebliche Vermögensschäden aufgrund einer fehlerhaften Beratung verhindert werden, ist ein Mindestmaß an Berufsqualifikation erforderlich. [Süddeutsche Zeitung, 30.06.2017].

Вираз "Auge um Auge, Zahn um Zahn" (око за око, зуб за зуб), має значення помсти. Усі погані вчинки, які ми завдаємо іншим людям, повертаються нам сторицею. Очевидним є те, що одна сторона реагує на агресію або напад з боку іншої сторони з аналогічною мірою помсти чи відповіді. Це може бути в контексті міжнародних конфліктів, політичних суперечок, або навіть особистих конфліктів [3]. „Israel ist beispiellos mit seinen Attacken

gegen Palästina. Täglich werden Palästinenser erniedrigt von Israelis. Es geht nicht mehr "Zahn um Zahn", sondern ein toter Jude gegenüber mindestens 50 toten Palästinensern[...]. [Basler Zeitung, 14.07.2023].

Вираз "Den ersten Stein werfen" (кинути перший камінь) походить з Біблії, де розповідається про жінку, яку привели до Ісуса, звинувачуючи в перелюбстві [3]. Використання у пресі зводиться до наступного: "In der hitzigen Debatte über die neue Steuerreform warf die Opposition den ersten Stein, als sie die Regierung beschuldigte, die Interessen der Mittelschicht zu vernachlässigen". Даний біблеїзм означає критику або обвинувачення іншої людини, яка допустила помилку. Іншими словами, той, хто сам грішний не вправі осуджувати іншого

Цей біблеїзм має високий рівень вживання у німецькій мові та відображається в різних контекстах, від політики до суспільних дискусій.

Отже, можна з упевненістю сказати, що ця тема дуже актуальна та є важливим елементом передачі інформації. Це зумовлено тим, що тенденція втрачених ідеалів набирає обертів та стає досліджуваною багатьма дослідниками-мовознавцями. А враховуючи той факт, що сучасне життя - це життя, в якому гаджети займають велику частину життя людини, можна зробити висновок, що преса - саме те місце, завдяки якій біблеїзми стають популярними та повертаються в "моду".

Список літератури:

1. Четаїкіна В.В. Функції біблеїзмів у промовах Джорджа Буша-молодшого/ В. В. Четаїкіна // Іноземна філологія. - Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка. – 2012. - № 125. – С. 77-84.
2. Зорівчак Р. П. Біблеїзми в нашому мовленні/ Р.П. Зорівчак //Кримська Світлиця, 2006. — № 38 — с. 103.
3. DWDS. URL: <https://www.dwds.de/wb/auf%20offener%20Szene>
4. <https://www.vivat.de/bibel/redewendungen/>

Види роботи над розвитком мовлення в старшій школі

Розвиток мовлення учнів є одним із важливих завдань навчання мові. Достатній рівень мовленнєвого розвитку – запорука успішного навчання [5]. Сприйняття і відтворення текстових навчальних матеріалів, вміння давати розгорнуті відповіді питання, самостійно викладати свої судження – всі ці та інші навчальні дії вимагають достатнього рівня розвитку зв'язного мовлення. Досягнення високого рівня володіння мовою має і широке соціальне значення: розвинене мовлення школяра дозволить їй вільно спілкуватися з оточуючими людьми, що важливо для формування соціально активної мовної особистості [2].

Висловлювання (як і зв'язне мовлення) – це мовленнєва діяльність учня, коли він виступає з розгорнутою відповіддю за матеріалом навчальної дисципліни, усно чи письмово відтворює зміст прочитаного, пише міркування, розповідь, статтю тощо, і результатом цієї діяльності є розгорнута відповідь, виклад (усний та письмовий), міркування, оповідання, тобто певний мовленнєвий твір, більший, ніж речення [3].

Важливим засобом, що сприяє формуванню умінь і навичок побудови зв'язного мовлення разом з іншими умовами та правильно підібраними навчальними текстами, є типологія вправ, що використовується в навчальному процесі, що спирається на сучасну концепцію навчання мові, оскільки успіхи в мовленнєвому розвитку учнів багато в чому визначаються підбором вчителем вправ, їх доречністю та доцільністю. Це – аудіювання, читання, переказ, усний чи письмовий твір.

До видів роботи, методів, засобів та технологій, що використовуються та застосовуються для його реалізації, належать: словниково-лексична робота, твір-опис, комплексний аналіз тексту, диктанти, інтегрований підхід до навчання, ігрова технологія, використання мультимедійних технологій та Інтернет-ресурсів [2].

Робота з розвитку мовлення передбачає поступове, цілеспрямоване ознайомлення учнів із текстом, усвідомлення його

ознак. На початковому етапі навчання об'єктом практичних спостережень учнів стають такі ознаки тексту, як тематична єдність речень, основна думка та засоби її вираження, зв'язок заголовка з темою та основною думкою тексту, послідовність та зв'язок речень, наявність у тексті смислових частин [4].

Сюжетно-тематична організація занять та різноманітність у піднесенні навчального матеріалу сприяють розвитку зв'язного мовлення, підтримці позитивного емоційного стану учнів, інтересу та уваги, а отже, кращої результативності у засвоєнні знань. Неодноразовість використання наочного матеріалу з усіх лексичних тем сприяє переходу образів уявлень в образи-поняття, що важливо для наступних етапів навчання [1].

Отже, на уроці у старшокласника формується активність мислення, спрямованість вирішення мовних завдань, прагнення логічної організації та систематизації, до пошуку універсальних закономірностей.

Список літератури

1. Безкоровайна Ю. М. Унаочнення як засіб формування іншомовної лексичної компетенції учнів. Студентський науковий альманах факультету іноземних мов. 2009. Вип. 1(6). С. 230–234.
2. Дідук Г. І. Система роботи з розвитку зв'язного мовлення відповідно до нових концепцій викладання рідної мови. Українська мова і література в школі. 2000. № 5. С. 24-28.
3. Палій О. А. Методика навчання іноземної мови у загальноосвітніх закладах / О. А. Палій, І. Ф. Андрійко, С. В. Тезікова, С. І. Потапенко, Г. С. Чекаль. Підручник. К. : Академія, 2010. 328 с.
4. Приходько Д. С. Інтеграція сучасних технологій у процес вивчення та викладання іноземних мов. Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні підходи та інноваційні тенденції у викладанні іноземних мов». Київ, 2014. 191 с.
5. Чупріна О. В. Методи розвитку зв'язного мовлення на уроках української мови в початковій школі. Науковий вісник Мукачівського державного університету: серія «Педагогіка та психологія». 2018. Вип. 2 (8). С. 170-173.

Валерія-Марія Бралковська
Науковий керівник – асист. Ліннікова В.О.

Фонетичні знання учнів середньої школи

Фонетика відіграє чинну роль у формуванні мовлення учнів середньої школи, особливо коли це стосується англійської мови. Як стверджував Деніель Джонс, фонетика – це “наука вимови”.

У теоретичній частині роботи опрацьовано визначення таких вчених як : Карпенко Ю.О., Роджера Лясса, Врабеля О.М., Ельконіна Д.Б., Білянської І.П., Мазниченка В.М., Бориско Н.Ф., Самойленко В.Я., Возної М.О., Гапонова А.П., Головача Ю.В., Андрієвської В.В., Ніколаєвої С.Ю., Андре Мартіне, Зимньої В.І., Кураєва Г.А.

Фонетика тісно пов'язана з вивченням звуків та формуванням інтонації. Перед початком навчання фонетики важливо враховувати інтерактивний та зацікавлений підхід, сприяючи активній взаємодії учнів. Використання різноманітних вправ, спрямованих на поліпшення фонетичних навичок, не лише робить процес навчання захоплюючим, але й забезпечує практичний розвиток вимовних навичок учнів. Ми розглянули Fast speaker, Read, Rewrite and read aloud the text, Find the sound and write out words with this sound, The Master of creation of sentences with correct intonation, English Transcription, Train and examine intonation, Listen to me and deal with, Listen to and identify. Згадані вправи сприяють активному вивченню та вдосконаленню фонетичних навичок англійської мови учнями середньої школи.

Варто також розглянути фонетичну компетенцію. Г.В. Петренко зазначає, що *фонетична компетенція* – це здатність артикуляційно точно відтворювати звуки та інтонаційно грамотно оформлювати власне мовлення [4]. Окрім фонетичних знань у складі фонетичної компетенції виділяють елемент фонетичні навички. *Фонетична навичка* є сформованою навичкою правильного звукового та інтонаційного оформлення власного мовлення [1].

Фонетичні навички, як правило, поділяються на слуховимовні та ритміко-інтонаційні навички. Як вважає Н.Ф. Бориско, *слуховимовні навички* забезпечують фонетично-правильне подання звуків протягом мовлення та правильне сприймання

мовлення. А *ритміко-інтонаційні навички* відповідають за розуміння мовлення інших людей та правильну інтонацію [2].

Крім того, вчителі повинні забезпечити формування фонетичних навичок, що на думку Возної Марини Олександрівни проводиться у два етапи: ознайомлення зі звуками та автоматизація дій учнями з новими звуками. Варто зазначити, що вправи поділяються на рецепцію та диференціацію звуків, оскільки фонетична навичка не може бути вироблена без інтенсивного прослуховування аудіоматеріалів. **Рецепція — сприймання, зміщення уваги читача від тексту на автора. Диференціація — здатність розрізняти звуки між собою, також це поділ цілого на частини [3].**

Розвиток фонетичних навичок учнів середньої школи важливий для поліпшення їхнього вимовного вияву та загального комунікативного навчання, адже вірна артикуляція та правильна вимова допомагають учням ефективно спілкуватися, роблячи їх більш зрозумілими та впевненими в собі. Фонетичні навички можна формувати та розвивати по-різному. Проте аудіювання — це найбільш дієвий спосіб набуття фонетичної компетенції.

Список літератури

1. Бігич О.Б. Актуальні питання методики викладання фонетики іноземної мови.
2. Бориско Н.Ф. Методика формування іншомовної фонетичної компетенції. Іноземні мови. 2011. №3. 1-8 с.
3. Гапонів О. Б. Лінгвокраїнознавство. Англomовні країни: підручник/Олександр Борисович Гапонів, Марина Олександрівна Возна.- Вид.2-ге. Вінниця:Нова Книга,2018.-348 с.:іл.
4. Петренко Г.В. Мовна та мовленнєва компетенція учнів.URL:<https://hub.atoms.com.ua/training/movna-ta-movlenneva-kompetencia-ucniv-650> (дата звернення: 06.02.2024)

Роль аудіювання у навчанні учнів середньої школи

Аудіювання – це одна із чотирьох ключових навичок, необхідних для вивчення іноземної мови. Воно дає можливість розуміти усне мовлення й відтворювати його. Відома українська філологиня С. Ніколаєва описує аудіювання як “розуміння сприйнятого на слух мовлення”. З точки зору психофізіології, аудіювання можна розглядати як комплексний процес, що включає перцептивну, розумову та мнемічну діяльність [1].

У середній школі процес аудіювання не тільки розширює межі сприйняття мови, але й глибоко впливає на розвиток пізнавальних, комунікативних і соціально-культурних здібностей учнів. По-перше, аудіювання допомагає розвивати навички активного слухання. Учні вчаться уважно слухати та розуміти аудіотексти різного рівня складності, що важливо для ефективного засвоєння навчального матеріалу та розвитку критичного мислення [1].

По-друге, важливу роль аудіювання відіграє в розвитку мовленнєвих навичок. Через прослуховування різноманітних аудіоматеріалів учні вчаться правильно використовувати граматичні конструкції, лексику та вдосконалюють навички вимови. Крім того, вони навчаються адаптувати своє мовлення до різних ситуацій спілкування та розуміють культурні відмінності мовних виразів. Аудіювання дає можливість освоювати акустичний аспект мови, яка вивчається, її фонемну структуру та інтонацію.

Сприйняття на слух не лише сприяє розумінню мовлення, але й має значний вплив на розвиток словникового запасу. З одного боку, прослуховування автентичних текстів дає можливість ознайомитися з новими словами та виразами та збагатити мовлення. З іншого боку, розширення словникового запасу та вдосконалення мовних навичок роблять розуміння мовлення більш ефективним. Під час аудіювання учні відкривають нові терміни та вирази, вживані носіями мови, що розширює їхній лексичний арсенал і допомагає чітко та виразно висловлювати свої думки.

Регулярне прослуховування матеріалів мовою, що вивчається, також дає можливість для розвитку інших мовних навичок, таких як говоріння (дає учням зрозуміти, як правильно використовувати мову в різних контекстах), читання (показує учням, як правильно читати тексти з різними типами інтонації та емоційним забарвленням) та письмо (слугує зразком для учнів, як правильно писати тексти з різними типами інтонації та емоційним забарвленням) [2].

Крім того, аудіювання розвиває увагу та зосередженість учнів. Слухання аудіотексту вимагає уваги та активної участі в процесі сприйняття інформації. Це позитивно впливає на самоконтроль і концентрацію, які необхідні як у навчанні, так і в житті загалом [3].

Отже, роль аудіювання в навчанні учнів середньої школи надзвичайно важлива та багатогранна. Воно не лише сприяє розвитку різних мовних навичок, й впливає на їхні пізнавальні, комунікативні та когнітивні здібності, готуючи учнів до успішної адаптації у сучасному світі.

Список літератури

1. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Ніколаєва С.Ю. та ін. Київ : Ленвіт, 2002. 320 с.
2. Калініна Л.В., Самойлюкевич І.В., Малигіна М.П. Навчаємо спілкування. Київ : Контекст, 2002. 32 с.
3. Як працює мозок на уроках : зосереджуємо увагу і тренуємо пам'ять учнів. *Освіторія Медіа* : веб-сайт. URL: <https://osvitoria.media/experience/yak-pratsyuye-mozok-na-urokah-zoseredzhuyemo-uvagu-ta-trenuyemo-pam-yat-uchniv/>

Христина Будзінська

Науковий керівник – доц. Лесінська О. М.

Реалізація контекстуального значення означеного артикля

Актуальність дослідження. Артикль є однією з важливих складових англійської мови. Саме артикль впливає на мовленнєву конкретність, чіткість та унікальність мовленнєвого процесу. В англійській мові вони посідають провідне місце. Перш за все це стосується означеного артикля «the». Правильність застосування артикля – база для правильного та зрозумілого процесу комунікації, з метою формування структурованих та виразних текстів.

У процесі дослідження ми проаналізували низку праць, що стосуються реалізації контекстуального значення означеного артикля, таких авторів: В. Борисов [1], Н. Горбач, Т. Кальченко, О. Савченко [2], О. Липко [3].

Мета – проаналізувати реалізацію контекстуального значення означеного артикля.

Зміст означеного артикля визначається в його основоположному призначенні в процесі мовлення для вказування на певний предмет або ж низку предметів, які були відомі співрозмовнику чи групі. Означений артикль («the» – для англійської мови, «le/la/les» – для французької мови, «der/die/das» – для німецької мови) демонструє те, що автор або комунікатор має на увазі конкретний, вже до цього озвучений об'єкт або групу об'єктів, що ідентифікуються саме за контекстом [1, с. 315].

Означений артикль «the» є провідною складовою англійської мови, тому що сприяє визначенню точності та неповторності предмета у мовленнєвому процесі. Оперуючи «the», ми зауважуємо, що під час розмови мова саме про конкретно визначений предмет, що був відомий до цього або застосовується в рамках контексту. Артикль часто застосовується для відокремлення характерних властивостей чи обмеження загальних термінів для конкретних ситуацій. Він сприяє уникненню плутанини й дозволяє зробити мовленнєвий процес точним та зрозумілим. У великій кількості виразів та постійних зворотах він безпосередньо застосовується, відповідно до правил граматики [2, с. 155].

Артикль «the» належить до максимально поширених фрагментів лінгвістики в англійській мові, що демонструє особливість та специфічність предмета. Однак, контекстуальне означення артикля «the» не пояснюється лише набором специфічних ознак. В англійській мові «the» може демонструвати узагальнення, особливість та спрямування на певну інформацію [3, с. 2].

Питання реалізації контекстуального значення означеного артикля в англійській лінгвістиці дійсно залишається провідним та актуальним, що дозволяє не лише зробити спілкування точнішим між носіями мови, але й може мати вплив на значну кількість факторів вивчення та осмислення англійської мови. У першу чергу, правильне застосування означеного артикля «the» в контексті, дозволяє виразно направляти інформацію та нівелювати непорозуміння.

Отже, «the» відіграє ключову роль у підвищенні ясності й чіткості мовлення в англійській мові, роблячи інформацію більш конкретною та зрозумілою для слухачів. Сутність означеного артикля також містить в собі його роль у визначенні специфічності, унікальності та однозначності предмета в мові, що допомагає співрозмовнику зрозуміти, на що саме посиляється мовець у певному контексті.

Список літератури

1. Борисов В. А. Англо-французька мовна взаємодія у формуванні національних терміносистем освіти. *Наукові записки. Сер.: Філологічні науки*. Кропивницький: КОД, 2020. Вип.187. С. 314 – 319.
2. Горбач Н. Л., Кальченко Т. М., Савченко О. О. Основні граматичні відмінності між американським та британським варіантами англійської мови. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2022. Вип. 55. С. 153 – 158.
3. Липко О. О. Засоби вираження категорії означеності/неозначеності в англійській мові за допомогою артикля. 2015. Житомир: Житомирський державний університет імені Івана Франка. 4 с.

Особливості перекладу назв підприємств

Ономастика – спеціальна історична дисципліна, яка досліджує власні імена, їх роль у мові та суспільстві, закономірності їх утворення, розвитку та постійних змін [2]. У науковій літературі часто використовують декілька термінів для позначення комерційно-виробничих об'єднань людей, зокрема: ергонім, фірмонім, прагматонім, коопонім, товарний знак і подібні [3].

Фірмонім – це термін, який походить від поєднання слова «фірма» та «нім» (від латинського «nomen», що означає «ім'я»). Це поняття використовується для позначення найменування, назви або логотипу підприємства, бренду, торгової марки чи іншого комерційного суб'єкта.

Серед способів перекладу фірмонімів розрізняють чотири види транскодування: 1) транслітерація – передача графічної форми елемента вихідної мови літерами мови перекладу; 2) транскрибування – передача звукової форми елемента вихідної мови літерами мови перекладу; 3) змішане транскодування – переважне застосування транскрибування із елементами транслітерування; 4) адаптивне транскодування – адаптація елемента вихідної мови до фонетичної або граматичної структури мови перекладу [1].

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю розуміння процесів перекладу назв підприємств, оскільки фірмоніми відображають не лише їхню назву, але й стратегію, імідж та цінності, що робить переклад складним завданням.

Мета роботи – висвітлення особливостей перекладу назв підприємств українською та англійською мовами.

Наукова новизна роботи полягає у глибокому аналізі методів, які використовуються при перекладі фірмонімів, а також визначення лінгво-прагматичних характеристик назв підприємств.

Матеріалом послуговували 60 фірмонімів англійської (28 одиниць) та української (32 одиниці) мов.

Дослідження українського перекладу англійських компаній довело, що при його процесі використовуються: 1) прийом

транслітерації: «*Amazon*» – «Амазон»; 2) метод транскрибування: «*Jack Daniel's*» – «Джек Деніелс»; 3) метод адаптивного транскодування: «*Bank of America*» – «Банк Америки»; 4) метод змішаного транскодування: «*Walmart*» – «Волмарт».

Кількісний аналіз 28 англійських фірмонімів показав, що при їхньому перекладі українською мовою транслітерація (12 одиниць) використовується найчастіше, і становить 43%, транскрибування (9 одиниць) – 32%, адаптивне транскодування (6 одиниць) – 21% та змішане транскодування (1 одиниця) – 4%. Ці дані свідчать про те, що перекладачі віддають перевагу збереженню оригінального написання англійських назв компаній з допомогою транслітерації, що може бути пов'язане зі збереженням бренду та легкістю розпізнавання для українського читача.

Отже, дослідження підкреслює різноманітність методів перекладу фірмонімів, включаючи транслітерацію, транскрибування, адаптивне та змішане транскодування, з урахуванням мовних та культурних відмінностей та унікальних характеристик кожного фірмоніма. Важливість лінгво-прагматичних аспектів у процесі перекладу підприємницьких назв підкреслює потребу у врахуванні цих аспектів для точного відображення стратегії, іміджу та цінностей компаній у перекладеному тексті.

Список літератури

1. Гузь А. М. Транскодування як спосіб перекладу англійської авіаційної термінології. *Наука і молодь. Гуманітарна серія*. 2012. Вип. 11 (12). С. 143-146.
2. Зубко А. М. Українська ономастика: здобутки та проблеми. *Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики*, зб. наук. праць. 2007. Вип. 15. С. 262–281.
3. Масенко Л. Т. Українські імена і прізвища. Київ: Знання, 1990. 48 с.

Психолого-педагогічні особливості розвитку навичок англomовного усного мовлення учнів середньої школи

Під час розвитку навичок усного мовлення важливо враховувати вікові особливості учнів, зокрема перехідний період від дитинства до юності (12–14 років). В цей час мозкова пластичність зменшується, що впливає на оволодіння іноземною мовою, зробивши цей період ідеальним для формування міцної мовної бази перед подальшим вивченням [1, с. 88].

Це дослідження спрямоване на вивчення психолого-педагогічних особливостей навичок усного мовлення учнів середньої школи та на визначення впливу емоційної нестабільності на процес вивчення іноземної мови.

Молодший підлітковий вік визначається не лише зростанням мотивації до навчання, але й суттєвими психологічними особливостями, які впливають на навчальний процес. У цей період відбувається значне зміцнення особистісної мотивації, де цілі навчання стають результатом внутрішніх прагнень і індивідуальних інтересів кожного учня. Особливість цього віку полягає в тому, що учні починають активніше визначати свої прагнення та плани на майбутнє. Незважаючи на цей аспект, молодший підлітковий вік також супроводжується емоційною нестабільністю. Це викликано активним перебудовуванням нервової системи, що може призводити до змін у психічному стані підлітків. Підвищена збудливість та емоційність в цей період може стати викликом для педагогів та батьків у створенні оптимального середовища для навчання.

Важливо враховувати, що ця емоційна нестабільність може вплинути на успіх і процес засвоєння іноземної мови. Сприйнятливність до навчання та рівень концентрації можуть коливатися в залежності від емоційного фону підлітка [2, с. 65]. Тому вчителям і родичам важливо не лише стимулювати особистісну мотивацію учнів, але і створювати підтримуюче середовище, яке враховує їхню емоційну нестабільність.

Психологічні особливості молодшого підліткового віку, такі як аналітичні та синтетичні навички, мотивація та емоційна нестабільність, стають ключовими при вивченні іноземної мови. У цьому періоді відбувається зміна принципів мислення та розвиток інтелекту.

Під час формування навичок усного мовлення учнів середньої школи важливо використовувати концепцію мисленнєвих процесів. Спонукально-мотиваційний процес передбачає активізацію через комунікативні завдання та створення цікавого контексту для сприйняття і розуміння інформації. Аналітико-синтетичний процес, основна частина усного спілкування, включає фази смислового прогнозування, вербального звірення, встановлення смислових зв'язків, смислоформулювання та виконавчий рівень [3, с. 90-91].

Для успішної реалізації цих процесів важлива попередня робота над фонетичними, лексичними і граматичними аспектами мови. Також слід враховувати рівень володіння мовою та досвід спілкування.

Отже, успішний розвиток усних мовних навичок учнів, особливо під час перехідного періоду, вимагає уваги до їхньої мотивації та психологічних особливостей. Створення сприятливого середовища та розвиток комунікативних та саморегуляційних навичок грають ключову роль у цьому процесі.

Список літератури

1. Пасічник О. Вікові особливості учнів 5-6-х класів та їх вплив на добір змісту навчання іноземних мов. *Проблеми сучасного підручника*, 2020. 5. С. 8–102
2. Українська О. О. Проблеми контролю рівня сформованості мовленнєвої компетенції у говорінні іноземною мовою на мовних спеціальностях. Харків: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, Константа, 2007. С. 318–320.
3. Задорожна І. П., Білянська І. П. Listening to fiction audiobooks. Contemporary short stories: навчально-методичний посібник для студентів факультету іноземних мов. Тернопіль: Вектор, 2018. 162 с.

Дана Вакалюк

Науковий керівник – асист. Новосадська О. Б.

Реалізація лінгвокультурної адаптації у перекладі кінотексту (на матеріалі англомовних фільмів і серіалів)

У сучасному світі, насиченому глобалізацією та миттєвою доступністю інформації, роль перекладу кінотексту стає надзвичайно вагомою. Сучасні документальні, англомовні фільми та серіали відображають глобальні питання, які є дуже важливими на даному етапі і відіграють велику роль у подальшому існуванні людства. Розгляд теми лінгвокультурної адаптації у кінематографі не тільки є важливим кроком в розвитку перекладознавства, але й стає своєрідною мандрівкою у світі міжкультурних зв'язків та кіномистецтва.

Вивчення труднощів перекладу англомовних кінотекстів українською мовою доцільно розпочати з визначення провідних понять, до яких належать «художній фільм» та «кінотекст». В. Є. Танцура трактує поняття «художній фільм» як твір кіномистецтва, створений певною культурою, який має інформаційний характер та реалізує комунікативний вплив на глядача [3, с. 46]. Як об'єкт лінгвістичного дослідження фільм трактується як кінотекст.

М. Є. Шевченко вказує, що переклад кінотексту значною мірою схожий на переклад художньої літератури [5, с. 88]. Втім, вагомі й відмінності цих двох напрямів перекладацької діяльності. Зокрема, кінопереклад більш вільний, ніж переклад художньої літератури, адже перекладачу вже не треба відтворювати індивідуальний стиль автора, зберігаючи його концепцію. Головна задача кіноперекладу – це смислове та інтонаційне супроводження всього, що відбувається на екрані.

Текст досліджують як лінгвовізуальний феномен з гетерогенною природою, в якому вербальні параметри мають лінгвальну природу, а просодичні параметри виражаються за допомогою нелінгвальних знаків. Саме тому кінотекст вивчається як особлива реалізація відеовербального типу текстів за допомогою зіставлення двох головних елементів – вербальної та візуальної складових [2, с.78].

Матеріалом дослідження є два документальні фільми «Земляни», «Пластиковий океан» та серіал «How I met your mother». Охарактеризовано переклад, підкреслення складнощів під час перекладу фільмів такого типу в зв'язку із залежністю від часового проміжку, який віддається на оригінальний текст.

Аналіз праць вчених, які досліджували переклад фільмонімів, дає підстави виділити три основні тактики, до яких вдаються перекладачі: 1) прямий переклад; 2) трансформація; 3) непрямий переклад [1, с. 105]. 1. Прямий переклад найчастіше використовують, якщо назва фільмів не містить культурно-специфічної інформації. 2. Трансформація назви зумовлена лексичними, стилістичними, функціональними, прагматичними чинниками, які вимагають розширення / звуження когнітивної інформації через заміну або додавання / вилучення лексичних елементів). 3. Непрямий переклад передбачає заміну назви фільму – для збереження семантико-структурного рівності і забезпечення комунікативно-функціональної еквівалентності [4, с. 338].

Отже, труднощі кіноперекладу полягають у відтворенні лінгвокультурних особливостей мовлення персонажів – це власні назви, діалектизми, okazіоналізми, засоби гумору тощо.

Список літератури

1. Іваницька Н. Б. Англomовні фільмоніми в українському перекладі. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Том 32 (71). № 4. Ч. 2, 2021. С. 104-111.
2. Сіроштан Т. О., Прокопенко А. В. Труднощі перекладу англomовного кінематографічного тексту. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Том 31 (70). № 4. Ч. 3, 2020. С. 76-80.
3. Танцурa В. Є. Лінгвокультурологічні аспекти перекладу художніх фільмів англійською мовою. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2014. № 3 (286). С. 45–50.
4. Федоренко С.В., Валькова А.О. Лінгвокультурні особливості перекладу сучасних англomовних документальних фільмів. «Молодий вчений». № 12 (88). грудень, 2020. С. 336-340.
5. Шевченко М. Є. Особливості перекладу художніх фільмів. Актуальні проблеми філології. Одеса, 2017. С. 88–91.

Ірина Ванзяк

Науковий керівник – доц. Сапожник І.В.

Ознайомлення учнів середньої школи із фразеологічним багатством англійської мови

У сучасному світі знання іноземної мови стає ключовим аспектом успішної комунікації та особистого розвитку. У глобалізованому та інтернаціоналізованому суспільстві, вивчення англійської мови набуває великого значення для доступу до світової інформації, культурного обміну та кар'єрних можливостей.

Проте традиційні методи навчання фразеології не завжди відповідають потребам сучасних умов. Адаптація процесу вивчення фразеології до сучасних тенденцій та застосування інноваційних підходів дозволяє краще відповідати потребам та інтересам сучасної молоді. Такий підхід робить навчання актуальним та значущим для сучасної освітньої практики, сприяючи покращенню якості вивчення англійської мови в середній школі. Сучасне навчання іноземним мовам спрямоване не лише на опанування граматичних конструкцій та словникового запасу, а й на розвиток комунікативних навичок та мовної культури. Вивчення фразеології важливо для формування ефективної комунікативної компетенції, оскільки вона включає в себе виразні та індивідуальні конструкції, що характерно для певної лінгвістичної спільноти.

Спочатку доцільно було б розібратись саме з терміном “фразеологізм”. Фразеологізми – це важлива складова мови, яка надає текстам особливу виразність та стильову окрасу.

О. Соболевська зазначає, що «одиницею фразеології є фразеологізм (від грец. «φρασίς» – спосіб вираження, зворот і «λογισμός» – судження), або фразеологічна одиниця, або фразеологічний зворот, або фразема»[2]. Серед основних ознак фразеологізмів варто відзначити такі: збереження семантичної цілісності або нерозкладність, використання метафоричних зворотів, характерна нарізнооформленість, наявність не менше двох повнозначних слів, а також неперекладність фразеологізму іншими мовами [1].

Вивчення семантики фразеологічних одиниць сприяє кращому розумінню мови, ігрові форми, асоціативні вправи, ролеві

імітації та інші методи стимулюють інтерес до вивчення мови та сприяють засвоєнню нового лексичного матеріалу. Завдяки цьому підходу учні отримують можливість не лише засвоїти фразеологізми, а й використовувати їх в мовленні, набуваючи практичних навичок у комунікації [3].

Під час роботи розглянуто різні методи та підходи до навчання фразеології у середній школі. Виявлено, що використання різноманітних педагогічних методів сприяє успішному засвоєнню матеріалу та розвитку мовних навичок учнів. На основі проведеного аналізу було виявлено значення впровадження фразеологічних одиниць у навчальний процес. Розроблено різноманітні вправи та завдання для активізації навчального процесу та покращення засвоєння матеріалу учнями.

Важливим аспектом дослідження стала увага до індивідуальних особливостей учнів та розробка методик адаптації навчального матеріалу. Це сприяє оптимізації навчального процесу та досягненню максимальних результатів у навчанні.

Список літератури

1. Баран. Я. А., Зимомря М. І. Теоретичні основи фразеології. навч. пос. Ужгород. 1999. 176 с..
2. Українські фраземи й особливості їх творення. URL: <https://pedcollege.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/09/Ukrains-ki-frazemy-y-osoblyvosti-ikh-tvorennia.pdf> (Дата звернення 05.02.2024)
3. Фразеологія як розділ мовознавства. Фразеологізми, їх класифікація. URL: https://www.miyklas.com.ua/p/ukrainska-mova/10-klas/poniattia-normi-v-suchasnoi-ukrayinskii-literaturnii-movi-326692/osnovni-grupi-frazeologizmiv-bagatoznachnist-sinonimii-i-antonimii-fra_-327174/re-498d934a-618c-42ed-8b9f-08b6c2db05d1 (Дата звернення 05.02.2024)

Жанро-стильові та структурні особливості онлайн-повідомлення Букінгемського палацу

Букінгемський палац давно став символом традицій, елегантності та влади. В останні роки королівська родина адаптувалася до цифрової епохи, встановивши свою присутність в інтернеті через вебсайт і соціальні мережі. Цей зсув спричинив появу нової форми комунікації, яка поєднує традиційний королівський протокол із сучасними технологіями. Онлайн-повідомлення Букінгемського палацу демонструють чіткий жанровий стиль, який відображає престиж і офіційність установи. Однак, поряд із прихильністю до традицій, Букінгемський палац також демонструє адаптивність у своєму жанровому стилі. Мова, що використовується в онлайн-повідомленнях, може змінюватися залежно від характеру комунікації. До розгляду нами взято 57 онлайн повідомлень за 2023 рік.

Ключові структурні компоненти повідомлень Букінгемського палацу включають: заголовок, вступ, основну частину, мультимедійні елементи, висновок. Повідомлення зазвичай мають чіткі та лаконічні заголовки, які відображають основну тему або оголошення. Заголовки часто виділяють напівжирним шрифтом, щоб привернути увагу і полегшити навігацію для онлайн-відвідувачів. Наприклад: *"500 Words 2023 launched at Buckingham Palace"*(September 28, 2023) [1]. Після заголовка повідомлення зазвичай починаються з короткого вступу, який передає контекст або пропонує довідкову інформацію. Цей вступний розділ створює основу для основного змісту повідомлення і має на меті залучити читача з самого початку. Приміром: *"500 Words - the BBC's annual writing competition for children - launched this year's search for creative storytellers aged five to 11 with a message from The Queen herself."*(September 28, 2023) [1]. Основна частина повідомлення містить первинну інформацію або оголошення. Мова має всі ознаки офіційно-ділового стилю, що забезпечує ясність і зрозумілість повідомлення: *"Her Majesty, who is involved in a number of literacy initiatives, as well as promoting a love of reading through her Reading Room charity, sent a special message to author Sir Lenny Henry, who has*

*joined this year's panel of judges."(September 28, 2023) [1]. Щоб мати більший інформаційний вплив на читачів, повідомлення часто включають невербальні засоби комунікації, такі як фотографії, відео кліпи або аудіо доріжки. Аналізоване онлайн-повідомлення містить фотографію вірша королеви, відео, в якому вірш читав адресат та посилання на сайт BBC. Ці візуальні та аудіальні компоненти слугують для посилення залучення та надання додаткового контексту або ілюстрації. Переважна більшість повідомлень Палацу завершуються закликом, що спонукає читачів до конкретних дій, наприклад, відвідати захід, зробити пожертву чи вивчити додаткові ресурси на веб-сайті. Висновок часто містить заключну заяву, наприклад, *"The message - in the form of a poem - was a call to action for young entrants to get writing, reading to submit their entries by Friday 10 November."*(September 28, 2023) [1].*

Проведений жанрово-стильовий і структурний аналіз онлайн-повідомлень Букінгемського палацу свідчить про поєднання в них традицій офіційно-ділових документів із сучасними комунікаційними практиками невербального впливу. Завдяки формальному, але адаптивному мовному стилю Палац зберігає свою королівську манеру поведінки, взаємодіючи з різними аудиторіями. Структурно повідомлення розроблені, щоб бути чіткими, доступними та візуально привабливими, що поліпшує читабельність і поглиблює користувацький досвід.

Список літератури:

1. 500 Words 2023 launched at Buckingham Palace. *The Royal Household*. 28 September 2023. URL: <https://www.royal.uk/500-words-2023>
2. Лужецька Л.(2014) Невербальні засоби спілкування як складник мовленнєвої культури особистості.*Підне слово в етнокультурному вимірі*. С.145-150.
3. Dan Jurafsky, Joyce Chai, Natalie Schluter, Joel Tetreault (2020). Proceedings of the 58th Annual Meeting of the Association for Computational Linguistics: <https://aclanthology.org/2020.acl-main.pdf>

Фразеологічні одиниці як засіб атракції англомовного газетного заголовка та особливості їх перекладу

У сучасному медіапросторі майже всі видавництва намагаються привернути увагу аудиторії за допомогою яскравих і цікавих заголовків. Переклад фразеологічних виразів на англійську мову є складним завданням, оскільки цей термін широко використовується в усному мовленні, художній та політичній літературі. Тому наша дослідницька тема залишається актуальною як ніколи.

Мета дослідження полягає у вивченні та аналізі теоретичного матеріалу щодо фразеологічних виразів, їх перекладу та ролі у привернення уваги в англомовних газетних заголовках "The New York Times" за період 2015-2022 років.

У роботі використано онлайн-сервіс Gale для аналізу ідіом, які використовуються у газеті "The New York Times". Під час досліджень було застосовано метод суцільної вибірки для збору фразеологічних одиниць зі словників "The Oxford Dictionary of Idioms" та "Dictionary of English Idioms & Phrases". Крім того, для підрахунку кількості вживання досліджуваних фразеологічних одиниць у заголовках англомовних газет використаний кількісний метод, а також порівняльний метод для аналізу відмінностей між оригіналом та перекладом з метою виявлення трансформацій.

Для підрахунку кількості вживання досліджуваних фразеологічних одиниць у заголовках англомовних газет був використаний кількісний та порівняльний методи. Фразеологічні одиниці в заголовках можуть бути перекладені різноманітними та нестандартними способами. Наприклад, ФО "to bell the cat", що вказує на непосильне завдання, можна перекласти у заголовку "The NHS desperately needed restructuring, but who would have the courage to bell the cat?" [1] за допомогою модуляції: «Національна служба охорони здоров'я відчайдушно потребувала реструктуризації, але кому вистачить на це сміливості?».

Або ФО "to show one's true colours" [3] можна перекласти у заголовку "The beauty industry shows its true colors" [2],

використовуючи антонімічний підхід: «Б'юті- індустрія: що ж вона від нас приховує?»).

Фразеологічні одиниці – це мовні конструкції, що відображають культурний контекст країни. Перекладачі повинні використовувати різноманітні методи та навички, щоб досягти необхідного результату [1].

Вибір конкретного способу перекладу залежить від унікальних особливостей фразеологічної одиниці, яку перекладач має зрозуміти і передати з належною увагою до її значення, емоційної виразності та стилю [1]. Оскільки фразеологічні вирази широко використовуються в різних літературних стилях, кваліфікованим перекладачам важливо уникати неточностей у перекладі фраз.

Перспективу дослідження вбачаємо у подальшому використанні отриманих результатів, які можуть допомогти встановити нові закономірності використання фразеологічних одиниць, глибше і детальніше досліджуючи їх вплив на читача. Додатково, можна розширити дослідження, висвітлюючи особливості перекладу англійських фразеологічних виразів, що використовуються у ЗМІ, українською мовою.

Список літератури

1. Ананьян Е. В. Заголовок як ключовий елемент англomовного газетного нарративу. *АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГУМАНІТАРНИХ НАУК*, 2020. 234 с.
2. GALE. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.gale.com/intl> [Дата звернення: 31.01.2022]
3. The New York Times. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.nytimes.com/> [Дата звернення: 31.01.2022]
4. The Oxford Dictionary of Idioms. 2nd Edition / ed. Judith Siefring. Oxford: Oxford University Press, 2004. 348 p. URL: <http://ngoangu.vimaru.edu.vn/wp-content/uploads/documents/Oxford-Dictionary-of-Idioms-1.pdf> [Last accessed: 17.02.2020].

Антропоцентризм як ключова парадигма дослідження мови

У другій половині ХХ століття завдяки розвитку науки про мову, що здійснювалося під впливом різноманітних наукових та соціокультурних факторів, відбулася поступова зміна домінантної парадигми її вивчення, структурна лінгвістика поступилася антропоцентричній, комунікативно та прагматично спрямованій, що орієнтується на врахування «людського фактору в мові» [2, с. 128], «дослідження мови як продукту людської діяльності, призначеного для потреб людини як посередника спілкування, засобу зберігання її досвіду, знань, культури» [3, с. 38].

Результатом зміни парадигми стало не тільки розширення обріїв лінгвістичних досліджень, але й нове розуміння мови та її ролі для людини та суспільства, та, відповідно, постановка нових завдань, пов'язаних із феноменом мови як безпосереднього компонента людської свідомості, діяльності, взаємодії зі світом.

Визнання пріоритету мови в освоєнні світу людиною призвело, в свою чергу, до загального лінгвістичного (дискурсивного у термінах М. Фуко [4, с. 45] та прагматичного у термінах інших науковців [1, с. 16; 5, с. 3]) повороту у гуманітарних науках, а також застосування міждисциплінарного підходу до вивчення людської мови, появи прагмалінгвістики, соціолінгвістики, когнітивної лінгвістики, психо-та етнолінгвістики, дискурс-аналізу та інших дисциплін дослідження мови у мовознавстві.

Антропоцентризм як один із магістральних принципів дослідження людської мови набуває таких вимірів: *антиантропоцентризм*, що визначається «екологізацією» лінгвістичних студій, мовної, текстової, дискурсивної онтології; *неоантропоцентризм* маніфестовано, з одного боку, технологізацією емпіричного матеріалу та методик дослідження, а з іншого – перенесенням дослідницького акценту на так звані *енергійні* аспекти аналізу (від гумбольдтовської *Energia*, тобто мова як безперервний процес творчої діяльності) мови, тексту, дискурсу, мовної особистості і т.ін. в їх вербальному, художньому

втіленні, наприклад: авторитарність, харизма, емпатія, емоційний резонанс і т.і.).

Ситуація, що склалася в лінгвістиці на сьогоднішній день, коли ця наука стає «конгломератом різнорідних за походженням та дуже часто незвідних в єдину картину відомостей про мову чи її явища (явище)» [2, с. 129], свідчить не тільки про необхідність їх систематизації, але й пояснює появу *металінгвістичних* розвідок, які сприяють подібній систематизації.

У зв'язку з цим О. Норенко наголошує: «відмітною особливістю сучасної теоретичної лінгвістики є її яскраво виражений інтерес до металінгвістичних розбудов, створення метатермінів та метапонять» [2, с. 132]. Метатеоретизація є природною тенденцією розвитку науки, що характеризує її еволюцію.

Від лінгвістичних теорій металінгвістичні теорії, що, зокрема, базуються на них, відрізняються концептуальним фокусом розгляду, а також інтегративним і абсолютизованим характером.

Список літератури

1. Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. Київ : Академія, 2004. 342 с.
2. Норенко О. Антропоцентризм як вектор розвитку сучасного мовознавства Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія : Філологія (мовознавство). 2014. №. 20. С. 128–134.
3. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : напрями та проблеми. Полтава : Довкілля-К, 2008. 718 с.
4. Foucault M. Archaeology of Knowledge / 2-nd ed. London : Routledge, 2002. 256 p.
5. Verschueren J. The pragmatic perspective. Handbook of Pragmatics / ed. by J. Verschueren. Amsterdam, Philadelphia : Benjamins, 1995. P. 1–19.

Стилістичні особливості британських блогів про стиль життя

У результаті прогресу в інтернет-технологіях і еволюції цифрових комунікаційних платформ виник новий жанр інтернет-дискурсу – блог. Вивчення блогів як жанру в рамках інтернет-лінгвістики та віртуальних жанрознавств розвивається, наголошуючи на формальних і змістовних особливостях, сформованих конкретними умовами та нормами [5, с. 108].

Мета нашої дослідницької роботи – простежити стилістичну складову постів британських лайфстайл блогерів. Матеріалом дослідження слугували 15 постів із вебсайтів популярних британських блогерів, зокрема The Frugality, The Anna Edit.

Блоги характеризуються не лише технічними аспектами, але й своєю мережевою природою, діалоговим спілкуванням та буденним дискурсом. Беручи коріння у традиційних щоденників, блоги поєднують монологічне та діалогічне спілкування, дозволяючи взаємодіяти через коментарі під постами [1, с. 17-18]. Важливо зазначити, що “пост”, у свою чергу, належить до інтернет-сленгу та означає “стаття в блозі або окреме повідомлення на форумі” [2].

Як правило, блоги мають одного автора чи групу, що відображає їх особистість і пропонує інформативний вміст, який виходить за межі простого обговорення [5, с. 108]. З опрацьованого матеріалу виявилось, що блоги про стиль життя, часто демонструють характерні стилістичні особливості, властиві їх тематиці та цільовій аудиторії: унікальне поєднання неформального тону спілкування, описової мови та стилістичних засобів.

Тож під час дослідження, нам вдалося визначити певні особливості лайфстайл блогів, які складають основну конотативну складову постів. Серед таких превалюють відокремлені конструкції, антитези, риторичні питання та порівняння. З проаналізованих нами постів обрано найбільш уживані стилістичні особливості, частину з яких наведено нижче.

1. Відокремлені конструкції, наприклад:

- “You might think that the government will support you in old age, but unfortunately, the State Pension alone might not be enough for you to comfortably live on.” [4].

2. Антитези, наприклад:

- “Best and worst thing in the world” [4].

- “Traditional ones (lights) against LED light bulbs” [4].

3. Риторичні запитання, наприклад:

- “Is the State Pension enough?” [4].

- “Seriously?” [4].

4. Порівняння, наприклад:

- “It’s like an online diary that handily allows me to find the protein pancake recipe” [5].

- “As my cream eyeshadows” [5].

Загалом, завдяки характерно неформальному стилістичному забарвленню та відкритій орієнтації на зворотній зв’язок, що проявляється за допомогою стилістичних прийомів, блоги є важливими для спілкування та забезпечують гнучку, доступну, привабливу платформу для окремих осіб та організацій, щоб спілкуватися зі своєю аудиторією і ділитися цінною інформацією.

Список літератури

1. Вжещ Я. Л. Інтернет-дискурс : проблема визначення поняття, особливості структури. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*, 2012. №14 (249). С. 15–19.

2. Словник комп'ютерного сленгу. *Вікіпедія* : веб-сайт. URL : <https://drama.kropyva.ch> (дата звернення: 06.02.2024).

3. Швелідзе Л. Д. Мовні засоби реалізації комунікативних стратегій у дискурсі соціальних мереж (на матеріалі української та англійської мов) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.17. Вінниця, 2021. 240 с.

4. Everything you need to know about pensions. *The frugality* : веб-сайт. URL : <https://the-frugality.com> (дата звернення: 06.02.2024).

5. My Daily Habits for 2023 & How I Plan On *Actually* Doing Them. *The Anna Edit* : веб-сайт. URL : <https://www.theannaedit.com> (дата звернення: 06.02.2024).

Проблеми перекладу мови реклами

Мова реклами – це складний та творчий процес, що використовує різноманітні стратегії, які мають на меті не лише привернути увагу аудиторії, але й створити сильні емоції та асоціації. Переклад рекламних текстів вимагає не лише точності та правильності оригіналу, але й вміння зберегти креативність, стильність та емоційний заряд. Крім того, успішний переклад реклами передбачає адаптацію до культурних особливостей та сприйняття цільовою аудиторією, що забезпечує ефективну комунікацію та побудову міцного брендового образу.

Технічні навички перекладу поєднуються з розумінням психології та соціокультурних аспектів для досягнення максимального впливу та успіху у міжнародному масштабі.

Успішний переклад рекламних повідомлень вимагає від перекладача не лише вміння передати текст, але й здатності до виразного відтворення емоцій та ідеї, які містяться в оригіналі.

Об'єктом даного дослідження є сам процес перекладу, а предметом – мовні та культурні аспекти перекладу рекламних текстів.

Мета нашого дослідження – проаналізувати та вивчити теоретичні та практичні аспекти з метою розробки ефективних стратегій перекладу для різних культурних середовищ.

Дослідження базується на аналізі літературних джерел і практичних прикладів.

У ході дослідження ми виявили, що реклама Siemens Mobile використовує стратегії, щоб підкреслити товар як об'єкт дружби та надати йому емоційну вартість через асоціацію з виразом "найкращий друг дівчини". Переклад фрази "Tissot. Innovators by tradition" точно передає сенс та емоційний відтінок оригіналу, зберігаючи лаконічність та стиль. Реклама губної помади "Is it new Silk Gloss or am I just a love goddess?" успішно передає загадковість та емоційний тон оригіналу, а контекстуальна адаптація поліпшує зв'язок з українською аудиторією.

Переклад рекламних текстів для Apple та Tesla зберігає стилістику та емоційний заряд оригіналу, передаючи ідеї креативності, інновацій та внутрішнього потенціалу аудиторії в українській мові. Адаптація рекламних кампаній до культурних особливостей та врахування аудиторії та контексту підкреслює важливість уваги до деталей при перекладі для досягнення ефективного комунікаційного впливу та зближення бренду з місцевою аудиторією. Під час перекладу рекламних текстів для Apple та Tesla важливо враховувати не лише технічні аспекти перекладу, але й культурні відмінності та уподобання аудиторії. Саме це допомагає забезпечити максимальний вплив рекламного повідомлення та підвищити ефективність маркетингових стратегій у нових мовних середовищах.

У результаті аналізу теоретичних та практичних аспектів перекладу рекламної мови виявлено, що креативність, образність та врахування культурних відмінностей є ключовими для успішного перекладу рекламних повідомлень. Дослідження показало, що адекватна адаптація до мовного та культурного контексту є вирішальною для ефективного впливу на цільову аудиторію.

Отже, що комплексний підхід до перекладу реклами, який враховує мовні, культурні, психологічні та емоційні аспекти, є ключем до успішної взаємодії з аудиторією та досягнення маркетингових цілей у міжнародному масштабі. Технологічний прогрес та співпраця з креативними агенціями також відіграють важливу роль у досягненні ефективного рекламного перекладу.

Список літератури

1. Арешенкова О. Ю. Комунікативно-прагматичні та стилістичні параметри рекламного тексту : дис. канд. філол. наук : 10.02.01. Кривий Ріг, 2016. 230 с
2. Advertising and Promotion: An Integrated Marketing Communications Perspective. McGraw-Hill Education. (Belch, G. E., & Belch, M. A., 2018)

Анастасія Вишкурцева

Науковий керівник – доц. Сапожник І.В.

Лінгвістичні особливості американського б'юті-блогу

Мета роботи – проаналізувати граматичну та синтаксичну складові постів американських б'юті-інфлюенсерів у соціальній мережі “Instagram” та з'ясувати характер блогінг-комунікації.

Зазначимо, що під терміном “пост”, який належить до комп'ютерного сленгу, розуміють “повідомлення в блозі або на форумі в Інтернеті” [1]. Саме сукупність постів формує вагомий жанр Інтернет-дискурсу – блог.

Блог – це один із відомих форматів інтернет-комунікації, що існує у вигляді онлайн-щоденника, головний вміст якого – це невеликі за обсягом дописи, які систематично піддаються оновленню [2, с. 21]. Зазвичай блог – це зразок неформального спілкування, яке характеризується своїм спрощеним ставленням до мовних норм, а отже, толерує різноманітні порушення усталених граматичних явищ. Користувач отримує свободу, не обмежену жодними лінгвістичними правилами.

Інтернет-комунікація є особливим типом онлайн-спілкування, формулу якого вдало визначив Д.Кристал: “усна форма мови + письмова форма мови + ознаки, опосередковані комп'ютером” [3, с. 33].

Отже, серед граматичних та синтаксичних особливостей Інстаграм-постів можна виділити такі лінгвістичні феномени: значна кількість акронімів та скорочень (навіть односкладових слів), що є очевидним відхиленням від формальних конвенцій письма, нехтування правилами орфографії та пунктуації, які знаходять свій прояв зокрема у надмірній капіталізації та дублюванні однакових літер слова (*multiplication*), фрагментарність синтаксичних структур, де нерідкістю є ігнорування допоміжних дієслів, артиклів, займенників у ролі підмету. Окрім цього, поширеним синтаксичним явищем Інстаграм публікацій стали імперативні конструкції, наявність емотиконів та великої кількості, так званих «хештегів», характерних лише для онлайн-спілкування.

Із дослідженого матеріалу нами було відібрано 60 Інстаграм-постів американських б'юті-блогерів. Аналізуючи їх, наведемо такі приклади:

Приклади акронімів:

1. WDYM – what do you mean
2. IKTR – I know that's right
3. NGL – not gonna lie
4. OG – original gangster

Приклади порушення орфографії:

Em (them); 4ever (forever); n (and), b4 (before); defo (definitely); bday (birthday); lemme (let me), witchu (with you), ur (your), luv (love), wud (woud); OMG!!!; love you ALLLLL!; slayyyy;

Приклади імперативних конструкцій:

1. swipe for the end of an era
2. check out new Youtube video
3. must be following me
4. don't be late

Приклади порушення пунктуації:

- ofc ofc what do you want me to say
- Imma be honest I didn't know this
- Am so shocked dreams come true so quickly this is the best day of my life thank you so much

Отже, характерним чинником сучасного б'юті-блогу є неформальність мовних засобів, тенденція до загального спрощення лінгвістичних конструкцій, яка наділяє автора блогу, а разом з ним і його читача, відчуттям свободи та невимушеності. Все це стає очевидним в процесі детального аналізу граматичної та синтаксичної складових б'юті-блогів.

Список літератури

1. Що таке пост в Інтернеті? *Вікіпедія* : веб-сайт. URL: <https://uk.m.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%82> (дата звернення: 23.02.2023).
2. Бобровник Ю.О. Що таке блоги. *Вісник Педагогічного інституту Київського національного університету ім. Б. Грінченка. Сер. Лінгвістика.* 2014. Вип. 9. С. 20-25
3. Кристал Д. Мова й Інтернет : монографія. Лондон, 2006. 318 с.

Василь Візитів

Науковий керівник — доц. Якубовська Н.О.
**Особливості передачі алітерації та асонансу
в поетичному перекладі**

Передача алітерації та асонансу у поетичному перекладі є ключовою для збереження стилістичної та естетичної цілісності твору та збереження його музичності, ритмічності та емоційного заряду. Тож “при перекладі поезій необхідно враховувати проблему збереження своєрідності оригіналу, адже це пов’язано зі світоглядом і естетикою автора. Тому при перекладі важливі лінгвістичні та літературознавчі аспекти” [1, с. 129], щоб у мові перекладу підібрати саме ті слова, які ідеально зможуть передати сенс, що заклав автор.

Актуальність дослідження полягає у важливості збереження автентичності та естетики поетичних творів під час їх перекладу. Правильна передача алітерації та асонансу допомагає зберегти музичність, ритмічність та емоційний заряд оригіналу, що важливо для міжнародної комунікації та культурного обміну.

Дослідження має на **меті** вивчити та проаналізувати способи передачі алітерації та асонансу в поетичному перекладі з метою збереження стилістичної та естетичної цілісності оригіналу.

Матеріал дослідження включає оригінальні поетичні твори французьких поетів символістів та їх офіційні переклади українською мовою.

Існують різні методи передачі алітерації та асонансу в поетичному перекладі. Перший варіант — це знайти фонетичні відповідники, тобто підібрати слова, які схожі за звучанням. Наприклад, якщо в оригінальному вірші, в рядку автор використав алітерацію [s], то при перекладі потрібно підібрати слова, які мають таку ж алітерацію, або ж на інший звук, який передасть сенс цієї алітерації [1]. Важливо також враховувати кількість повторень цих звуків, адже потрібно наблизитись, або зрівняти кількість алітерації та асонансу у перекладі, щоб якомога точніше передати атмосферу та мелодику, закладені автором.

Наведу один яскравий приклад передачі асонансу. У вірші Артюра Рембо "Sensation" рядок "*Par les soirs bleus d'été, j'irai dans les sentiers*" . Григорій Кочур переклав як: "*В блакитні вечори стежками йтиму я*".

У перекладі використовується асонанс на звук [и] (4 повтори), тоді як у французькому оригіналі – [e] (5 повторень). Перекладач майже наблизився за кількістю звуків до оригіналу.

Структурний переклад – ще один спосіб передати алітерацію та асонанс в поетичному перекладі. Він передбачає збереження синтаксичної та граматичної структури речень або фраз з оригіналу, щоб зберегти звукову гармонію та ритмічність тексту. В поетичному перекладі – це збереження рими, кількості складів та загального розміру віршів. Тобто потрібно не тільки підібрати слова, які передадуть алітерацію та асонанс, а й зберегти риму та кількість складів як в оригіналі [1]. Той же вірш "Sensation", рядок "*Je laisserai le vent baigner ma tête nue*", Г. Кочур переклав: "*Я вітру голову дозволю овівати*".

Ще один спосіб передачі алітерації та асонансу у перекладі – це підбір семантичного відповідника, який полягає у пошуку слів з аналогічними або схожими значеннями, але зі збереженням схожих звукових характеристик для передачі ефекту алітерації чи асонансу. Можна припустити, що такий метод найкраще допоможе при перекладі цих фоностилістичних фігур, адже це означає знайти слова, які точно передають сенс при перекладі і тим самим зберегти алітерацію та асонанс оригінального тексту. Наприклад: "*Je ne parlerai pas, je ne penserai rien*", Г. Кочур переклав як: "*Отож мовчу собі, сповільнюю ходу*".

У багатьох випадках перекладачі вдаються до підбору саме фонетичних та семантичних відповідників. Ці методи дозволяють якомога ближче та точніше передати звукові ефекти оригіналу, віднайти саме ті слова, які передадуть сенс алітерації та асонансу.

Список літератури

1. Кондратюк М. В., Бойван О. С. Теоретичні, практичні та методичні аспекти перекладу поетичних творів з української мови англійською мовою. Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія: "Філологія". 2022. Т. 2, № 53. С. 127–131.

Особливості формування перекладацької компетентності на основі аспекту читання

Розвиток перекладацької компетентності учнів старших класів у процесі навчання іншомовного читання є актуальною проблемою сучасної методики та педагогіки.

Мета роботи – дослідження розробки методів навчання та завдання, що сприяють розвитку перекладацької компетентності. Гіпотеза розробки полягає в тому, що, розуміючи психологічні фактори, які впливають на розвиток компетентності, і застосовуючи дидактичні принципи до розробки курсу, викладачі можуть оптимізувати навчальні програми з читання іноземною мовою, щоб розвинути перекладацькі здібності студентів.

Дослідження показують, що розвиток перекладацької компетентності значною мірою залежить від когнітивних процесів, таких як запам'ятовування, розуміння та продукування [3]. Під час перекладу студенти повинні жонглювати кількома розумовими завданнями, висуваючи високі вимоги до оперативної пам'яті та виконавчих функцій [1]. Враховуючи ці психологічні обмеження, Сандермен стверджує, що заняття з читання мають бути спрямовані на розширення робочої пам'яті учнів з часом за допомогою практики. Для зменшення когнітивного навантаження також рекомендується надавати контекстну підтримку складних перекладів і заохочувати студентів перефразувати уривки своїми словами [1].

Дослідницькі принципи дизайну навчання забезпечують подальше керівництво для розвитку компетентності перекладу через навчальні програми з читання. Мультимодальні техніки, такі як поєднання текстів із відео чи візуальними посібниками, дозволяють учням використовувати різні способи розуміння під час перекладу письмових уривків [3]. Поступове впровадження нових жанрів іншомовних текстів від менш складних до більш складних нарощує знання [2].

Пристосування навчання до когнітивних здібностей і самоефективності учнів може сприяти розвитку навичок, тоді як

методи навчання, що ґрунтуються на дослідженні, створюють плани для ефективного планування навчальної програми та діяльності. Потрібні подальші емпіричні дослідження, щоб уточнити розуміння того, як ці елементи взаємодіють, щоб сформувати набуття перекладацької компетентності в освітніх контекстах. Налаштовуючи підходи до навчання відповідно до індивідуальних стилів навчання та рівня впевненості, викладачі можуть ефективно оптимізувати процес навчання, сприяючи глибшому розумінню та набуттю навичок.

Отже, реалізація мети в поліпшенні перекладацьких здібностей через ініціативи з читання іноземними мовами у середній школі вимагає визнання основних психологічних труднощів процесу навчання, а також використання передового досвіду в педагогічному проектуванні. Ця подвійна зосередженість на здібностях учня та навчальній стратегії має потенціал значно поліпшити формування перекладацької компетентності.

Список літератури

1. Christoffels I.K. Cognitive factors in the reading process. *Selected Readings*. New York. 2018. P. 33–56.
2. Sankey M. Multimodal design and learning: An analysis of LMS learners' experiences with illustrated and animated content. *Australasian Journal of Educational Technology*. 2010. Vol. 26. № 7. P. 91–100.
3. Sunderman G. Methodological reconsiderations concerning L2 reading-to-translate. *Reading in a Foreign Language*. 2019. Vol. 31. № 1. P. 92–113.

ВИКОРИСТАННЯ ГРУПОВОЇ ФОРМИ РОБОТИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ

На сучасному етапі розвитку освіти актуальність вивчення англійської мови у школярів надто велика. Зосереджуючись на розвиткові комунікативних навичок, ми розглянемо використання групової форми роботи для підвищення ефективності навчання англійської мови в середній школі.

Групова форма організації навчання – це метод, що передбачає навчання учнів у невеликих групах, які мають спільну навчальну мету. У цьому підході вчитель надає керівництво роботою кожного учня опосередковано, через завдання, які визначають напрямки діяльності групи [3, с. 28].

Участь у навчанні разом із ровесниками забезпечує дітям важливу емоційну та інтелектуальну підтримку, що дозволяє їм розширити свої знання і навички. П. Бех та Л. Биркун визначили соціальний аспект навчання, вказавши, що «людина має відповідати за інших і спільно працювати для досягнення спільної мети» [1, с. 7].

Дослідження в галузі психології та педагогіки вказують, що групова навчальна діяльність сприяє активізації та успішності навчання учнів, розвитку самостійності, навичок аргументації, слухання інших точок зору, культури діалогу та відповідальності за результати праці.

Групова організація навчальної діяльності учнів може приймати різноманітні форми, що відповідають поставленим завданням та розмірам груп. Серед основних форм групової взаємодії виділяють такі:

1. Парна форма навчання: два учні спільно виконують певну частину завдання. Цей метод може використовуватися для різних цілей, таких як закріплення знань, перевірка розуміння матеріалу та інші.

2. Кооперативно-груповою діяльністю: організація навчання в невеликих групах учнів, які об'єднані загальною метою. У цьому випадку вчитель впливає на роботу груп опосередковано через

завдання, що направляють діяльність групи. Результати обговорення представляють спільний внесок класу.

3. Диференційовано-групова форма: передбачає роботу з учнівськими групами, які мають різні навчальні здібності. Завдання можуть відрізнятися за рівнем складності чи кількістю.

4. Ланкова форма: включає постійні невеликі групи учнів, керовані лідерами, які працюють над однією загальною метою.

5. Індивідуально-групова форма: розподіл навчальної роботи між учасниками групи, кожен з яких виконує певну частину спільного завдання. Результати обговорюються в групі та представляються на загальний розгляд класу та вчителю.

У груповій навчальній діяльності вчитель впливає на роботу груп через завдання, регулюючи діяльність учнів.. Спілкування та співпраця на уроці є основними принципами формування особистості у системі навчання, вимагаючи від вчителя організації спільного пошуку рішень завдань [2, с. 4].

Однак слід зазначити, що ефективність групової роботи суттєво залежить від правильного підбору завдань, які враховують рівень знань та інтереси учнів. Крім того, необхідно враховувати індивідуальні особливості кожного учня для максимальної ефективності навчального процесу.

Отже, використання групової форми роботи на уроках англійської мови у середній школі є актуальним та перспективним напрямком, який сприяє комплексному розвитку учнів та підвищенню якості навчання англійської мови.

Список літератури

7. Бех П. О., Биркун Л. В. Концепція викладання іноземних мов в Україні. *Іноземні мови*. Київ, 2016. № 2. С. 3-8.
8. Коваленко О. Концептуальні зміни у викладанні іноземних мов у контексті трансформації іншомовної освіти. *Іноземні мови в навчальних закладах. Педагогічна преса*. Київ, 2013. С. 4-10.
9. Мойсеев С. О., Назаренко Л. М. Соціалізація дітей та учнівської молоді в сучасному освітньому просторі: методичні рекомендації. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2013. 48 с.

Прийоми перекладу медичної термінології

У зв'язку з розвитком медицини, науки та технологій у сучасному світі, медична термінологія привертає до себе увагу науковців та дослідників цієї галузі. Стрімкий розвиток медицини сприяє налагодженню та розширенню зовнішніх зв'язків нашої країни в процесі професійної комунікації медичних працівників та інших фахівців у цій сфері діяльності.

Медична термінологія є однією з найбагатших термінологічних систем. Науковці виділяють приблизно двісті галузей медицини, кожна з яких має свою окрему систему термінів [3, с. 53].

Зважаючи на це, постає необхідність у детальному вивченні медичних термінів та специфіки перекладу у різних сферах застосування.

Медична термінологія – це система понять, яка налічує близько 160 тисяч термінів, що пов'язані з анатомією людського тіла, станами і процесами, які протікають у людському організмі, хворобами тощо [2, с. 52].

Метою даного дослідження є визначення терміна медичної термінології, аналіз та вивчення особливостей перекладу англійських медичних термінів українською мовою на основі англомовних текстів медичного спрямування та відібрані терміни з англо-українського словника за авторством М. Данилюка.

Існують кілька методів та прийомів перекладу медичних термінів. Серед лексичних трансформацій варто відзначити такі методи, як транскрипція, транслітерація та калькування. Визначено, що найпоширенішим методом перекладу медичної термінології на основі вибраних термінів є калькування.

Транскрипція – це спосіб перекладу лексичної одиниці оригінального тексту або терміна шляхом відтворення звукової форми слова за допомогою букв перекладу, напр., *dentrit* – дентрит; *chlamidia* – хламідія; *gynecology* – гінекологія [1].

Транслітерація – це метод перекладу, що здійснюється передаванням написання слова літерами мови перекладу, напр., *organ* – орган; *amnesia* – амнезія; *deficit* – дефіцит [1].

Калькування – спосіб перекладу лексичної одиниці оригінального тексту методом послідовного буквального відтворення його складових частин, тобто структурних елементів [4, с. 112], напр., *nervous system* – нервова система; *massive brain damage* – значне ушкодження мозку; *massive tumor* – масивна пухлина [1].

Враховуючи вищезазначене, можемо стверджувати, що існують кілька методів перекладу медичної термінології. Однак найпоширеніший – калькування, оскільки в такий спосіб перекладач має змогу передати точне значення терміна та зберегти інтернаціональність медичної термінології.

Список літератури

1. Данилюк М. Я. Короткий англо-український медичний словник. Джерзі Ситі Нью-Йорк: Свобода, 1970.
2. Козоріз І. С. Англійська медична термінологія та її функціонування у текстах різних стилів. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер. Філологія. 2018. С. 52
3. Лобанова В. В. Деякі проблеми перекладу англійських текстів українською мовою. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2019 № 39 том 2 С. 53
4. Сазанович Л.В. Створення «Штучних одиниць у мові перекладу» як ефективна стратегія передачі безеквівалентної медичної лексики. *ISCIENCE.IN.UA* (Запоріжжя, Україна) С.111-112

Олеся Галиць

Науковий керівник – асист. Ковалюк Ю.В.

Форми та види оцінювання іншомовної компетенції у старшій школі

Іншомовна компетенція – це комплекс знань, умінь та навичок, необхідних для успішного використання іноземної мови у різних ситуаціях спілкування. Оцінювання іншомовної компетенції є невід’ємною складовою процесу навчання іноземній мові у старшій школі. Метою цього дослідження є аналіз систем оцінювання іншомовної компетенції у старшій школі в Україні та Фінляндії. У Фінляндії «вивчення іноземних мов дає учням можливість функціонування в ситуаціях іншомовного спілкування. Під час вивчення іноземної мови учнів привчають використовувати їхні мовні навички, знання про різноманітність способів життя в інших культурах. Учні вчать мову як мистецтво та засіб спілкування, що вимагає довготривалої та різноманітної комунікативної практики» [1]. Оцінювання іншомовної компетенції — це процес визначення рівня володіння іноземною мовою, який базується на ретельному аналізі мовних здібностей у чотирьох видах мовленнєвої діяльності: читанні, письмі, говорінні та аудіюванні.

У Фінляндії школи та місцеві органи освіти «розробляють власні навчальні програми в межах Національної освітньої, а отже, відповідають за зміст освіти та спосіб її надання.» [2]

Ключові моменти фінляндської системи освіти при вивченні іноземних мов: використовують методи орієнтованих на учня, розвитку його ініціативності та підприємливості, відповідальності та здатності вчитися. Традиційні методи оцінювання, такі як тести, фокусуються на перевірці знань граматики, лексики та правил читання, не даючи уявлення про те, як учні володіють мовою в реальних комунікативних ситуаціях. Через це важливо прагнути до максимальної об’єктивності та чіткості у процесі оцінювання.

Тому, в Фінляндії контрольні роботи та проміжні тести проводяться на розсуд вчителя. Обов’язкове й тестування у вигляді атестаційного іспиту, який проводять двічі на рік – восени і навесні.

Саме тому, «у фінляндських школах практикують індивідуальний підхід до кожного учня, створюється особистий

план, починаючи від вибору підручників, закінчуючи кількістю домашнього завдання. У межах одного уроку різні учні можуть виконувати різні завдання» [3]. Відповідно до рівня та складності навчального плану проводиться оцінювання. Шкала оцінювання варіюється від 4 до 10 балів (4 – низький рівень; 10 – відмінний рівень).

В Україні інша система освіти для старшої школи, хоча уже почалася реформа під назвою «нова українська школа», планується багато змін для покращення системи освіти та вмінь використання навичок у житті.

Отже, оцінювання іншомовної компетенції є важливою складовою процесу навчання іноземній мові як у Фінляндії, так і в Україні. У Фінляндії цей процес базується на розвитку комунікативних навичок учнів та індивідуальному підході до кожного учня. Використання різноманітних методів оцінювання, таких як атестаційні іспити і самооцінка, дозволяє забезпечити більш об'єктивну оцінку мовної компетенції. Україна також впроваджує нові підходи до оцінювання, спрямовані на розвиток комунікативних навичок учнів та створення більш індивідуалізованого навчального процесу. Враховуючи досвід Фінляндії та власні потреби, Україна може досягти більшого успіху в розвитку іншомовної компетенції серед учнів старшої школи.

Список літератури

1. Система освіти Фінляндії. *Освіта. UA*. URL: <https://osvita.ua/school/method/1300/>(дата звернення: 09.02.2024).
2. Як вчаться фінські старшокласники. *Нова українська школа | Веб-ресурс НУШ*. URL: <https://nus.org.ua/articles/yak-vchatsya-finski-starshoklasnyky/>(дата звернення: 09.02.2024).
3. 7 принципів фінської освіти. *Видавництво Старого Лева*. URL: <https://starylev.com.ua/blogs/7-pryncypiv-finskoji-osvity/>(дата звернення: 09.02.2024).

Наталія Гаращук

Науковий керівник – асист. Орищук С.В.

Сугестивний, комунікативний та драматико-педагогічний методи вивчення англійської мови на старшому етапі середньої школи

Навчання англійської мови на вищому етапі середньої школи має важливу мету – формування в учнів комунікативних навичок, необхідних для успішного володіння англійською мовою у різних сферах життя. Для досягнення цієї мети необхідно використовувати ефективні методи навчання, які б відповідали сучасним вимогам і сприяли активній участі учнів у навчальному процесі.

Основною метою викладання іноземної мови на сучасному етапі є формування комунікативних компетенцій студентів, що дозволяють їм використовувати свої знання, вміння та навички для вирішення конкретних комунікативних завдань у реальних ситуаціях. У останні часи відзначається активний методичний пошук, що сприяє розробці інноваційних концепцій викладання іноземних мов.

Одним з таких методів навчання англійської мови на старшому етапі середньої школи є сугестивний. Цей метод був розроблений у другій половині XX століття в Софійському інституті сугестології в Болгарії. Він включає безпосередньо взаємодію викладача зі студентами, які перебувають у стані “псевдо-пасивності”. Сугестивний вплив вчителя спрямований на усунення таких факторів, як скутість, страх, побоювання можливих помилок, замкнутість, некомунікабельність а також труднощі в подоланні стереотипів рідної мови та мовного бар’єру. За думкою Г. Лозанова, такий підхід створює благополучні умови для організації іншомовного мовленнєвого спілкування та розкриття невикористаних можливостей учнів у процесі запам’ятовування значного обсягу навчального матеріалу [2, с.301].

Термін “сугестія” походить від англійського слова “suggest”, що вказує на дію “пропонувати” чи “навіювати”. Цей підхід включає комплексне використання вербальних і невербальних, зовнішніх і внутрішніх методів сугестії. Реалізація цієї концепції передбачає створення специфічних психолого-педагогічних умов для навчання особи [3]. Однією з особливостей сугестивного методу є його

неактивний характер для студентів, які мають можливість поглибити знання мови без активної участі, дозволяючи матеріалу вбиратися непомітно і практично без залучення слухача. [1, с. 184].

Щодо переваг сугестивного методу, цей метод може бути доцільним та ефективним для навчання учнів будь-якого віку, він залучає вивчення мови на підсвідомому рівні, дозволяючи опанувати матеріал без активної участі. Сугестивний метод вигідний для вивчення базових фактів та понять, але водночас має обмеження в розвитку аналітичних та критичних навичок учнів. Він може бути ефективним для швидкого засвоєння інформації, але менш корисним для глибокого розуміння предмету.

Отже, використання такого методу, як сугестивний, полягає у здатності залучати учнів на підсвідомому рівні, спрощуючи процес вивчення та допомагаючи уникнути стресу та побоювань. Він особливо ефективний для швидкого засвоєння базових фактів і понять. Сугестивний метод може бути дієвим для створення мотивації та зацікавленості учнів у вивченні мови, сприяючи їхньому підсвідомому засвоєнню матеріалу.

Список літератури

1. Назаренко М. Використання сугестивного методу при вивченні іноземної мови: Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія», 1(25), 2012. – 220 с.
2. Ніколаєвої С. Ю. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах / С. Ю. Ніколаєвої. – Київ: Ленвіт, 2002. – 330 с.
- Пальчевський С. С. Сугестопедагогіка: новітні освітні технології / С. С. Пальчевський. – Київ: Кондор, 2005. – 351 с.

Аліна Гнатишин

Науковий керівник – доц. Соловйова О. В.

**Особливості сучасного англомовного дискурсу
психологічних блогів: лексико-граматичний та
синтаксичний аспект**

Мова слугує основою для обміну інформацією та передачі мудрості народу, його минулого, культури і традицій. Лінгвісти ретельно досліджують різні способи застосування мови у ЗМІ, політиці, журналістиці, рекламі тощо.

На думку П. Чілтона, дискурс тлумачиться як «використання мови» в будь-якій формі спілкування, такий як письмова, розмовна або жестова мова [1]. Дж. Мартін і Д. Роуз підкреслюють, що дискурс — це «більше, ніж слова в реченнях» [2]. Він передбачає не лише вимовлені чи написані слова, але й невербальну мову, таку як жести та міміка.

Дискурс можна поділити на мас-медійний, політичний, розмовний дискурс тощо. Усі вони є джерелами обміну даними в сучасному світі. Найпоширеніша типологія мас-медійного дискурсу поділяє його на прес-, радіо-, теледискурс, інтернет-дискурс та інші. У своїй роботі ми зосередимося на інтернет-дискурсі, а саме на блогах як одному із способів мас-медійної комунікації.

Ведення вебсторінки, де користувач постійно записує думки, ділиться досвідом або описує певні теми, є цінним терапевтичним методом для полегшення емоційного стресу та сприяння загальному благополуччю. Під блогом люди розуміють «інтернет-журнал або інформаційний вебсайт, який відображає інформацію у зворотному хронологічному порядку, коли останній пост представлений на першому місці» [3]. Р. Блад зауважує, що процес висловлення думок та документування повсякденного життя сприяє розвитку впевненості в їхніх поглядах [4]. Блог допомагає відобразити внутрішні думки, переконання та вдосконалитись, що сприяє переходу від рефлексивного письма до більш вдумливого та споглядального підходу.

У нашому дослідженні ми вивчаємо лексико-граматичний та синтаксичний аспекти на основі психологічних блогів. Вони відіграють важливу роль у поширенні інформації, створенні спільнот та дискусій про психічне здоров'я в сучасному світі, а

також ілюструють деякі ключові елементи людського бажання: виражати ідентичність, створювати спільноту та структурувати минулий і теперішній досвід [5]. Ці аспекти допомагають досягати мети блогів наприклад, використання неформальної лексики, метафор, запитань може зробити блог більш доступним та привабливим, тоді як правильна синтаксична організація структурує текст на розділи та абзаци, полегшуючи сприйняття матеріалу. В свою чергу лексичний вибір робить текст більш виразним та емоційним.

Ми розглядатимемо, зокрема, складність використаної мови, а саме лексичних стилістичних засобів, таких як метафори, метонімії, перебільшення, епітетів, тощо; використання різних стилів мови, граматичних конструкцій, специфічної термінології.

Отже, аналізуючи вищесказане, ми можемо зробити висновок про те, що існують різні способи подання інформації в психологічних блогах, включаючи використання лексико-граматичних і синтаксичних аспектів, що впливають на потік та ритм тексту, а також розуміння його складних психологічних концепцій. У сучасному суспільстві психологічні блоги виступають потужним інструментом впливу на громадську думку, пізнання особистості та суспільства.

Список літератури

1

1. Dijk van T. A. Introduction : The Role of Discourse Analysis in Society. Handbook of Discourse Analysis, 1985. Vol. 4. 952 p.
2. Martin J. R., Rose D. Working with discourse meaning beyond the clause. 2nd ed. London : Continuum, 2007. 293 p.
3. Hricko M. Blogs. *Encyclopedia of Information Technology Curriculum Integration*. New York: Hershey 2008. 92 p.
4. Blood R. Practical Advice On Creating And Maintaining Your Blog : The Weblog Handbook. Cambridge : Perseus Publishing, 2002. 144 p.
5. Antonijevic S., Gurak L. J. The psychology of blogging: You, me, and everyone in between. *American Behavioral Scientist*. 2008. Vol. 52, no. 1. P. 60-68.

**Формування контенту завдань на розвиток
мовленнєвих навичок учнів 7-их класів з допомогою
штучного інтелекту chat GPT**

У сучасному світі, штучний інтелект, особливо модель chat GPT (Generative Pre-trained Transformer), стає важливим інструментом у освітній сфері, зокрема у розвитку мовленнєвих навичок учнів сьомого класу. У цьому віці, коли учні активно розвивають свій словниковий запас та навички аргументованого висловлювання, використання штучного інтелекту може значно сприяти їх когнітивному та соціальному розвитку. За допомогою спеціалізованих завдань, створених за допомогою AI (Artificial Intelligence), учні мають змогу поглибити свої знання та розвинути здатність висловлювати власні думки з різних тем, від соціальних питань до наукових відкриттів. Саме тому в розрізі даного питання такою важливою темою є впровадження штучного інтелекту Chat GPT у шкільний процес [1].

Система Chat GPT є інноваційною технологією, що генерує текст за заданими параметрами та покращує комунікативні здібності через інтерактивний текстовий обмін. Однією з ключових особливостей системи цього штучного інтелекту є його здатність генерувати текстовий контент відповідно до заданих параметрів. Модель GPT використовує механізми глибокого навчання для автоматичного створення текстів, які мають логічний зміст та відповідають поставленим завданням.

Методика чату GPT активізує навчання мовленнєвих навичок через інтерактивні завдання. Вона сприяє залученню учнів до практики мови, розширюючи їхній словниковий запас та виразність. Завдання, що базуються на GPT, охоплюють вдосконалення граматики, розвиток мовлення та складання текстів. Варто навести особливості даних завдань.

По-перше, за допомогою AI учні розширюють лексикон і розвивають критичне мислення через обговорення актуальних тем. Індивідуально налаштовані завдання забезпечують ефективне

навчання, а активна участь у діалогах покращує комунікативні навички та сприяє колективному обміну знаннями [2].

По-друге, штучний інтелект надає учням унікальну можливість розвивати творчі здібності через створення історій, підсилюючи мовленнєві навички, уяву та логіку. Завдяки генеруванню персонажів, сюжетів та діалогів, учні поглиблюють своє розуміння мови та творчості. Такий підхід допомагає їм вчитися структурувати думки та висловлювати їх через різноманітні літературні жанри [3].

Використовуючи штучний інтелект, вчителі можуть створювати дебатні сценарії з різними точками зору, стимулюючи учнів обговорювати та аналізувати різні аспекти теми. Це допомагає учням розвивати навички аргументації та критичного мислення, розширюючи їхній світогляд.

Отже, використання штучного інтелекту у формуванні завдань для розвитку мовленнєвих навичок учнів 7-х класів є перспективним напрямком у освіті. Цей підхід не тільки збагачує процес навчання через обговорення різноманітних тем, створення історій та дебати, але й дозволяє педагогам ефективно розвивати комунікативні здібності учнів. Завдяки індивідуалізації завдань, штучний інтелект сприяє глибшому засвоєнню матеріалу, розвитку критичного мислення та аргументації.

Список літератури

1. Розвиток інформаційно-цифрового навчального середовища закладу загальної середньої освіти: метод. посіб. / Овчарук О.В. та ін. ІЦО НАПН України, Київ, 2022. 223 с.
2. ЧатGPT-4: Як це змінює освіту та навчання. URL: <https://ts2.space/uk/%D1%87%D0%B0%D1%82-gpt-4-%D1%8F%D0%BA>. (дата звернення: 04.02.2023)
3. Belda-Medina J., Calvo-Ferrer J.R. Using chatbots as AI conversational partners in learning. Applied Sciences. 2022. № 12 (7). С. 13-14. doi: <https://doi.org/10.3390/app12178427>

Наталія Гойда

Науковий керівник – к.ф.н, доц. Кудрявцева О.Д.

Розвиток творчих здібностей учнів середньої школи на уроках німецької мови

Головною метою навчання іноземної мови в сучасній школі є розвиток особистості школяра, здатного використовувати іноземну мову як засіб спілкування. Практичного результату вивчення іноземної мови можна досягти передусім у процесі особистісно-комунікативного навчання, яке передбачає вирішення завдань, пов'язаних з освітою, вихованням та розвитком творчої особистості. Сучасна українська школа покликана забезпечити досягнення таких освітніх результатів, які відповідають цілям розвитку, створення умов для розкриття потенціалу самопізнання, самооцінки, самореалізації.

Мета нашого дослідження: розвиток творчих здібностей учнів середньої школи в процесі вивчення німецької мови. **Об'єкт дослідження:** вплив нетрадиційних форм уроку німецької мови на творчий розвиток учнів. **Предмет дослідження:** процес формування і розвитку творчих здібностей учнів в процесі навчання німецькій мові. **Завдання дослідження:** прослідкувати процес розвитку творчих здібностей учнів; дати визначення поняттю "Нетрадиційні уроки" і описати різні форми їх проведення; проаналізувати категорії "творчість", "творчі здібності"; розробити заняття з німецької мови в школі, як одного із засобів розвитку творчих здібностей школярів. **Матеріалом** для дослідження послужили наукові статті, методична література, присвячена даній проблемі.

Творча особистість — це значною мірою результат навчально-виховного процесу. Розвиваючи творчі здібності учнів, потрібно дотримуватися певних принципів в організації навчання: принцип саморозвитку та поєднання індивідуальної та колективної форм навчально-творчої діяльності; принцип віри в сили і можливості дитини.

Компетентнісний підхід до вивчення іноземних мов розглядається як спосіб організації навчально-пізнавальної діяльності учнів. Саме тому особливий інтерес представляють інтерактивні технології, метою яких є створення комфортних умов

навчання. Недаремно слово “інтерактив” (пер. з англійської “inter” – “взаємний”, “act” – діяти) означає взаємодіяти. За умови використання інтерактивних технологій на уроці підвищується результативність навчання, стимулюється вивчення мови, розумова та творча активність учнів тощо.

Інтерактивне навчання – це діалогічне навчання і саме воно вважається важливим для стимулювання творчості та досягнення компетентності учнів. Важливо застосовувати ігрові моменти на уроках для стимулювання розмовної активності та граматичного оформлення мови. Наведу приклади деяких інтерактивних методів навчання, які вчителі використовують під час уроків німецької мови, що сприяють творчому розвитку дітей: дослідницький пошук, дискусія, рольова гра, робота в малих групах. Плідними виявились *ігрові моменти*, а саме метод «Прес», «Мікрофон», вправа «Лото», гра «Казковий вінегрет».

В. О. Сухомлинський писав, що без гри немає і не може бути повноцінного розумового розвитку. Основна функція гри полягає в тому, що вона є засобом навчання, розвитку і виховання.

На уроках слід використовувати різні види ігор: мовознавчі, лексичні, фонетичні, рольові, ігри індивідуального та колективного спрямування. Стимулювати творчі здібності можна за допомогою **активізації фантазії**.

Висновок: розвиток творчих здібностей при навчанні німецької мови безпосередньо зв'язаний з використанням ігрових моментів на уроках, проведенні нетрадиційних уроків, використанні фільмів і прослуховуванні цікавих аудіозаписів.

Список літератури:

1. Іващенко Л. М. Розвиток школяра як творчої індивідуальності: Науково-дослідницька робота / Іващенко Л. М. Ялта: РВНЗ «Кримський гуманітарний університет», 2008. 121 с.
2. Моляко В. О. Психологічна теорія творчості / В. О. Моляко // Обдарована дитина. 2023. № 6. С. 2–9.

Єлизавета Гордуна
Науковий керівник – доц. Павлович Т.І.

**Семантичні особливості ЛСП WAR на сторінці
Бориса Джонсона в соціальній мережі Instagram**

Метою роботи є розкриття семантичних особливостей ЛСП WAR на сторінці Бориса Джонсона в соцмережі Інстаграм.

Ми опрацювали 100 дописів Інстаграм сторінки відомого політика, колишнього прем'єр-міністра Великобританії, Бориса Джонсона [1]. Він регулярно розміщував пости на різноманітні теми, але у 2023 році вони переважно стосувалися повномасштабного вторгнення в Україну, потреби підтримки українського народу та ЗСУ як Великобританією, так і численними країнами НАТО.

Із дописів Бориса Джонсона нами виписано 174 лексеми на позначення війни. Моносемантичні лексеми ми групуємо навколо ядра поля; одиниці, що мають від двох до шести значень увійшли до основного складу. Лексеми з найвищим ступенем полісемії (більше семи значень) віднесено до периферії.

Отже, 31 складові одиниці поля належать до **ядерної зони поля**. Наприклад: *Russian aggression* (4), *war in Ukraine, barbaric invasion* (5), *illegal and horrific invasion, Putin' absolutely inexcusable criminal invasion* (2), *Putin's attack on Ukraine, Putin's illegal and barbaric invasion of Ukraine* (2), *Russia's barbaric campaign* (2), *тощо*.

До **центру поля** відносимо 85 лексем, які безпосередньо позначають жертв війни, перемогу і поразку, мир і свободу, ЗСУ, військові злочини, типи зброї, наприклад: *Innocent Ukrainians, putin's failure in Ukraine, live peacefully, armed forces, javelin, eventual victory, free Ukraine, тощо*.

На **периферії** поля опинилися 58 лексеми, що одночасно належать і до інших лексико-семантичних полів, наприклад:

- ВІЙНА – ПІДТРИМКА: *help Ukraine defend itself, advocates of democracy, humanitarian relief. humanitarian sponsorship route;*
- ВІЙНА – ШАНА: *pay tribute, honour the memory, Remembrance day, poppy commemoration, fight and die to liberate;*
- ВІЙНА – путін: *aggressor, war machine, dictator;*

- ВІЙНА – САНКЦІЇ: *intensify economic pressure, toughen sanctions, economic sanctions;*
- ВІЙНА – ЕМОЦІЇ: *sense of horror and revulsion at brutality, horrified, outrage.*

Таким чином, найбільше вибраних елементів (майже половина, 49%) на позначення війни у дописах Б. Джонсона відносяться до центрального складу ЛСП, що аналізується, третина (33%) становить периферію, а 18% -- ядро ЛСП WAR.

Виділивши лексико-семантичні підполя *war notion, casualties, support, leader, victory, defeat, armed forces, peace, freedom, tribute, putin, war crimes, weapons, sanctions, emotions*, розглянемо їхні семантичні особливості.

Порівнявши їхню наповненість, ми виділили ті з них, які містять найбільше лексем або словосполучень. Провівши кількісні підрахунки, ми виявили, що у дописах Бориса Джонсона в Інстаграмі найбільшу увагу (18%) приділено саме різним тлумаченням військової агресії (*war notions*) та її незаконному характеру. На другому місці (14%) виступає значимість підтримки міжнародної спільноти (*support*). Третє місце займає тема поставки різноманітної зброї Україні (11%) (*weapons*).

Нагальними є і питання поразки путіна (*defeat* – 9%) та перемоги України (*victory* – 7%), а також застосування міжнародних санкцій проти путінського режиму (*sanctions* – 7%).

Решта підполів становлять за кількістю від 2 до 6%, що, однак, не зменшує їхньої важливості в дописах Бориса Джонсона.

Отже, досліджуване ЛСП WAR має ядерно-периферійну будову, а домінантні підполя відбивають поняття військової агресії росії, значимість міжнародної підтримки та збройної допомоги Україні.

Список літератури

1. Boris	Johnson.	URL:
https://instagram.com/borisjohnsonuk?igshid=YmMyMTA2M2Y=		

**Мовні засоби створення особистісного портрета
персонажа художнього твору та їх перекладацький аналіз
(на матеріалі роману Люсі Мод Монтгомері "Anne of Green
Gables")**

У зображенні дійсності, яке дають твори літератури, важливу роль відіграють спеціальні засоби образності мови. Вони допомагають письменникові втілити в словесну форму конкретні уявлення про предмети і явища, своє ставлення до них. Це завдання виконують не тільки слова і словосполучення, вжиті у прямому значенні, а також слова і вислови, вжиті у переносному значенні, які називають тропами [4].

Поняття “портрет” може вживатися як у вузькому, так і в широкому значеннях. У літературознавстві портрет – це один із засобів характеротворення, типізації та індивідуалізації персонажів [4, с. 562]. Ми говоримо про “широке” тлумачення портрета, коли він взагалі не відокремлюється від поняття персонажа (це більшою мірою характерно для зарубіжного літературознавства). Більш вузько це поняття розглядається у вітчизняній лінгвістиці тексту, лінгвостилістиці та стилістиці.

Порівняння – троп, який полягає в поясненні одного предмета через інший, подібний до нього, за допомогою єднальних сполучників: як, мов, немов, наче, буцім, ніби та ін. Метафора – слово чи словосполучення, що розкриває сутність одних явищ та предметів через інші за схожістю чи контрастністю [1]. Метафора є досить поширеним засобом передачі імпліцитної інформації в англомовних афоризмах: *The remedy is worse than the disease* (Francis Bacon «Essays» (1625), «Of Seditious and Troubles» [2, с. 161]. Синекдоха – один із засобів увиразнення поетичного мовлення, різновид метонімії. Оксиморон – поєднання слів протилежного значення – літературно-поетичний прийом, що полягає у поєднанні протилежних за змістом, контрастних понять, що спільно дають нове уявлення. Епітет – один з основних тропів поетичного мовлення, призначений підкреслювати характерну рису, визначальну якість певного предмета або явища. Гіпербола –

образне перебільшення, яке виявляється в тому, що якась ознака приписується предметові, якому вона реально не властива [3,с.121].

У романі "Ann of Green Gables" Л. М. Монтгомері у позитивних прикладах переважають такі прикметники, як "pointed" , "pronounced" описуючи підборіддя , "sweet-lipped" – описуючи губи ,та "broad" , "full" – описуючи лоб. Крім того, авторка використовує метафору "full of spirit and vivacity", "beauty-loving eyes".

У негативних прикладах використовуються такі прикметники для опису дівчини: "heart-hungry", "lonely" та "friendless". Такі гіперболи " freckles were more numerous", "it had never looked redder". Тим не менш, вжито також оксиморон "over-brilliant disorder" та мейозис "an odd-looking little". У позитивних прикладах спостерігається оксиморон "You look awfully nice," said Diana", фразеологізм "with open arms". У негативних прикладах спостерігаються епітети "stiff dress" та "ugly dress", "the ling braids"[5].

Отже, головну увагу звернено на такі мовні засоби: порівняння, метафора, синекдоха, оксиморон, епітет, літота та гіпербола. Загалом метафоричне порівняння найчастіше організовується за допомогою корпоративної зв'язки like та характеризується поширеністю. Метафора є досить поширеним засобом передачі імпліцитної інформації.

Список літератури

1. Тропи в українській літературі: Бібліотека української літератури. 2012. URL: <https://ukrclassic.com.ua/katalog/teoriya-literaturi/3461-tropi-v-ukrajinskij-literaturi>.
2. The Oxford Dictionary of Quotations / ed. by E. Knowles. Oxford: Oxford University Press, 2004. 1768 p.
3. Лисиця Д. Жаргон як один із різновидів соціальних діалектів / Дмитро Лисиця. 2020. С. 121.
4. Джерело: <https://ukrclassic.com.ua/katalog/teoriya-literaturi/3461-tropi-v-ukrajinskij-literaturi> Бібліотека української літератури ukrclassic.com.ua
5. Lucy M. M. Anne of Green Gables / Maud Montgomery Lucy.,1908

**Структурна і семантична конденсація тексту при усному
перекладі публічних виступів
(на основі
відеоматеріалів з конференцій TED)**

Останнім часом кількість досліджень, присвячених складному процесу усного перекладу, неабияк зростає. Вчені у галузі лінгвістики та перекладознавства вже неодноразово звертали свою увагу на особливості та специфіку усного та письмового перекладу, зокрема М. Т. Рильський, І. В. Корунець, В. В. Коптілов, М. О. Лукаш тощо.

За словами Й. В. Гете, переклад – це «один із найважливіших і найсуттєвіших засобів спілкування між людьми» [1, с. 26]. Переклад відіграє ключову роль у сприянні міжкультурному спілкуванню, а перекладачі стають справжніми посередниками між народами та культурами.

З погляду І. В. Корунця, перекладацькі трансформації описують процес перекладу, який передбачає міжмовні перетворення, перебудування елементів вихідного тексту, операції «перевираження» змісту чи перефразування для досягнення перекладацького еквівалента [2, с. 91]. Серед багатьох перекладацьких трансформацій, які часто застосовуються під час кропіткого процесу перекладу, чільне місце посідає саме конденсація тексту.

Конденсація, або компресія тексту, при перекладі – це явище спрощення, стягнення, вилучення певних лексичних і синтаксичних елементів тексту оригіналу [3, с. 30]. Це відображає природу людського спілкування, де комунікативні дії спрямовані на максимальне заощадження зусиль та часу.

Конденсація тексту при англійсько-українському перекладі може відбуватися з різних причин, зокрема через відмінності у граматиці, лексиці чи структурі речень.

Дослідницьку роботу присвячено вивченню відеоматеріалів з конференцій TED, а саме специфіки їхнього перекладу українською мовою як приклад конденсації тексту при усному перекладі публічних виступів.

На основі аналізу українського перекладу англійськомовних відеоматеріалів з конференцій TED (35 публічних виступів), виявлено, що структурна та семантична компресія – це найпоширеніші види конденсації тексту.

Наведемо кілька прикладів із проаналізованих роликів:

- *згортання словосполучення в одне слово*: energy supply – енергія; being a parent – батьківство; communication time – спілкування;

- *заміна підрядного речення сурядним*: a unique way that the brain meets the high demands – унікальний спосіб мозку відповідати високим вимогам;

- *вживання більш економних конструкцій*: my wife and I welcomed our daughter into the world – у нас народилася донечка;

- *спрощення синтаксичної структури словосполучення*: the single biggest predictor – найбільший показник; I thought to myself – я подумав; every single one of us – кожен з нас;

- *вилучення плеоназмів*: amazing amazing experience – неймовірний досвід; feels really really true – здається надзвичайно правдивим;

- *заміна підрядного речення зворотами*: a great exercise for improving – чудова вправа, що покращує.

На основі нашого дослідження можна зробити висновок, що усний переклад відіграє ключову роль у міжнародній співпраці, оскільки забезпечує миттєву комунікацію між людьми різних культур та мовних груп. Тому дослідження складного процесу усного перекладу надзвичайно актуальне, зокрема й явище конденсації тексту при перекладі публічних виступів.

Список літератури

1. Кальниченко О. А. Історія перекладу та думок про переклад у текстах та коментарях : навч. посіб : Ч. 1 / О. А. Кальниченко, В. О. Подміногін. – Харків : НУА, 2005. – 132 с.

2. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. Вінниця : «Нова Книга», 2001. – 448 с.

3. Камінський Ю. Комплементарна єдність компресії та декомпресії в межах закону мовної економії – Суми : СумДУ, 2007. – 112 с.

**Особливості перекладу молодіжного сленгу
в сучасній англійській мові на матеріалі фільмів “Без
образ” та “Люблю тебе ненавидіти”**

Молодіжний сленг в сучасній англійській мові відіграє значну роль у спілкуванні та виявленні ідентичності молоді. Він є специфічною формою мовлення, що використовується для вираження емоцій, стилю та приналежності до певної соціальної групи. Історично сленг виникав як засіб внутрішньої комунікації в молодіжних групах та став важливим елементом мовленнєвої культури сучасного суспільства. Лінгвістичні особливості молодіжного сленгу полягають у використанні специфічної лексики, фразеології та граматичних конструкцій, що відрізняють його від стандартної літературної мови [1].

Переклад молодіжного сленгу з однієї мови на іншу є складним завданням через його контекстуальну та культурну залежність. Один з основних викликів перекладу – відтворення емоційного забарвлення та стилістичної виразності сленгових виразів у цільовій мові. Крім того, перекладач повинен враховувати особливості менталітету та культурного контексту мови-цільовика для точного відтворення смислу та емоційного навантаження молодіжного сленгу. Використання відповідних стратегій перекладу, таких як транслітерація, калькування або еквівалентне перекладення, дозволяє зберегти автентичність та виразність сленгових виразів у перекладі [2].

На практичному рівні переклад молодіжного сленгу реалізується через аналіз конкретних виразів та контекстуальних ситуацій у фільмах “Без образ” та “Люблю тебе ненавидіти”. Аналізуючи мовні засоби та їхнє використання в оригінальному тексті, перекладач може знайти найбільш відповідні перекладені варіанти для збереження автентичності та емоційного забарвлення молодіжного сленгу в англійській мові. Застосування прийомів адаптації, перефразування та дотримання стилістичної відтіненості допомагає забезпечити точність та ефективність перекладу молодіжного сленгу у фільмовому контексті [3].

Список літератури

1. Adams, M. (2009). *Slang: The People's Poetry*. New York: Oxford University Press. (Стор. 25-40)
2. Bassnett, S. (2014). *Translation Studies*. London: Routledge. (Стор. 82-98)
3. Díaz Cintas, J., & Remael, A. (2007). *Audiovisual Translation: Subtitling*. Manchester: St. Jerome Publishing. (Стор. 123-140)

Специфіка та сутність жанру новин та медіатексту

Медіатекст вважається складним продуктом масової комунікації, який може включати в себе різні медійні форми і плани. Він вирізняється різними факторами, включаючи особливості інформації, швидкість та масовість поширення, а також його залежність від технічних можливостей каналу комунікації.

Мета цього дослідження полягає в тому, щоб розглянути різні аспекти медіатексту як складного продукту масової комунікації. Медійний текст повідомляє про найважливіші події сьогодення. Він не тільки відбиває явища навколишньої дійсності, але й інтерпретує їх у світлі тієї чи іншої прагматичної мети. Для актуальних публікацій відбираються такі повідомлення, які здатні вплинути на читача, скерувати громадську думку, створити суспільний резонанс і навіть змінити ціннісні орієнтири [2, с. 26–28].

Основними характеристиками медіатексту є медійність, масовість, інтегративність, комунікативна ціль, адресати, присутність автора, тематична структура, функціональний та прагматичний аспекти, а також способи репрезентації інформації.

Прагматичний аспект вивчення медіатексту включає аналіз комунікативного наміру та адресації, що визначають спосіб взаємодії між автором та аудиторією [1, с. 20].

Новинне повідомлення, відображаючи подію, характеризується фактуальністю (factuality), неупередженістю (impartiality) та зрозумілістю (comprehensiveness). Воно обмежене просторовочасовим континуумом однієї доби і оперативно представлено в ЗМІ (друкованому, звуковому або електронному). Як відзначають дослідники, ідеальне новинне повідомлення повинно релевантно відображати подію-референт, бути максимально інформативним, тобто точним і достовірним [3, с. 275].

Специфіка та сутність жанру новин та медіатексту включають такі основні поняття:

Інформаційність: Новини та медіатексти повинні містити актуальну та цікаву інформацію, яка цікавить аудиторію.

Об'єктивність: Вони мають бути об'єктивними та надійними, не відображаючи особистих біків журналіста або автора.

Короткість та лаконічність: Жанр новин передбачає зручну форму для швидкого сприйняття інформації, тому тексти часто мають бути стислими.

Актуальність: Новини та медіатексти повинні відображати найсвіжіші події або інформацію.

Функціональний та прагматичний аспекти: Вивчення медіатексту як продукту мовної діяльності та як засобу комунікації з певною метою впливу на аудиторію.

Способи репрезентації інформації: Інформація в медіатексті може бути представлена різними способами, орієнтованими на досягнення не лише інформативної, але й впливової функції.

Отже, у сучасних медіатекстах спостерігається як розширення, так і мінімалізація присутності автора, що відбивається у різних стилістичних підходах, які використовуються в різних жанрах, зокрема в новинах. Вивчення тематичної структури онлайн-версій медіатекстів дозволяє розуміти культурні особливості та відносини між автором і аудиторією.

Список літератури

1. Квіт С.М. Масові комунікації: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 206 с.
2. Черемхівка Г. Є. Тропи і фігури у медіатекстах початку XXI ст.: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Кривий Ріг, 2015. 213 с.
3. Freedman, Des (D. J.). Internet Transformations: "old" media resilience in the "new media" revolution. James P. Curran and David G. Morley, eds. *Media and Cultural Theory*. London and NY: Routledge, 2006. P. 275–290. URL: <http://research.gold.ac.uk/14361>.

Лексико-семантичні особливості перекладу термінології сфери кіноіндустрії

Жодна інша сфера термінології не має такої різноманітності термінів з інших галузей, як це відбулося в кінематографії. Це виникло через інтенсивне використання досягнень інших галузей знань, що спричинило багатство термінів у кінематографічній терміносистемі.

Термінологія кінематографії в англійській мові, яку ми розглядаємо як комплекс термінів відповідної галузі, пройшла етапи розвитку протягом багатьох століть. В неї увійшли терміни з інших галузей, таких як літературознавча, театральна, фотографічна, музична, хореографічна та технічна.

Процес перекладу кінотермінів складається з двох етапів: спершу визначається значення терміна в контексті, а потім відбувається його передача рідною мовою [1]. Основним прийомом перекладу кінотермінів є використання лексичного еквіваленту – сталих лексичних відповідників, які точно відтворюють значення слова або словосполучення [2, с.48]. Наприклад, англійські терміни "newsreel" та "film reel" українською мовою еквівалентно відтворюються як "кінохроніка" та "катушка кіноплівки". Адекватний переклад терміна "film reel" на українську мову вимагає використання трансформації перестановки.

Значущий внесок у розвиток культурного обміну та розповсюдження мистецтва здійснюється через фільм та його переклади. Одним із таких прикладів є британський фільм "The Man Who Killed Don Quixote", випущений у 2018 році [3]. Переклад термінів у фільмі відіграє важливу роль у забезпеченні точного та ефективного сприйняття глядачем ідей, емоцій і сюжету.

Однією з ключових аспектів вживання лексико-семантичних трансформацій є адаптація термінів до конкретного контексту фільму.

У фільмі "Людина, яка вбила Дон Кіхота" (2018) режисер Террі Гілліам використовує широкий спектр лексико-семантичних трансформацій при перекладі термінів кіноіндустрії. Деякі з цих

трансформацій є досить поширеними, тоді як інші є більш унікальними для цього фільму.

- Генералізація: *He's a director, he's got a vision.* – "Він режисер, він має бачення."

У цьому прикладі англійський термін "director" перекладається українською мовою як "режисер". Цей переклад є еквівалентним, оскільки обидва терміни мають однакове значення. Однак перекладач також міг би використовувати більш загальний термін "художній керівник", який також включає режисера.

- Метафориза

Original: "The production is a nightmare."

Translation: "Зйомки – це справжнісінький кошмар."

У цьому прикладі англійський термін "nightmare" перекладається українською мовою як "справжнісінький кошмар". Цей переклад є метафоричним, оскільки він використовує слово "кошмар" для позначення чогось дуже неприємного або важкого.

Отже, процес перекладу кінотермінів є важливим етапом у забезпеченні успішного культурного обміну та розуміння мистецтва кіно, а використання різноманітних технік перекладу допомагає зберегти і передати всю глибину і багатство кінематографічного досвіду глядачам у всьому світі.

Список літератури

1. Беспальченко, Я. А. Особливості англomовних кінотекстів та специфіка їхнього перекладу на матеріалі кінострічок у жанрах драма, трилер. 2021. С.22-24

2. Залужна, М., Костюкова, А. Особливості творення нової лексики кінематографічної галузі в англійській мові. нова філологія, 2018 ,С.41-48.

3. The Man Who Killed Don Quixote URL:
<https://www.justwatch.com/us/movie/the-man-who-killed-don-quixote>

Артем Гургіш

Науковий керівник – доц. Тичініна А.Р.

Актуальність розвитку культурної компетенції у середній школі

Серед ключових компетентностей у Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти важливим сегментом є культурна компетентність. Вона передбачає інтерес, усвідомлення і повагу не лише до культури і мистецтва України, але й «здатність розуміти і цінувати творчі способи вираження та передачі ідей у *різних культурах* через різні види мистецтва та інші культурні форми» (курсив наш. – А.Г.) [1]. Метою мовно-літературної освітньої галузі, її компетентнісним потенціалом виступає розвиток учнів як обізнаних мовців і читачів із гуманістичним світоглядом, які володіють державною та іноземними мовами, читають інформаційні та художні тексти української та зарубіжної літератури, спроможні до міжкультурної комунікації. Здатність спілкуватися іноземними мовами передбачає готовність до міжкультурного діалогу, що уможливилось повагою до культурних та особистісних відмінностей, через «толерантність до представників іншого народу, носіїв іншої мови, культури, звичаїв і способу життя»[1]. Проте варто зазначити, що наразі учням середньої школи на уроках англійської мови ще бракує культурної компетентності щодо країни, мова якої вивчається. Це зумовлено пролонгованим вивченням англійської з акцентом на розвиток лінгвістичної компетентності. Сучасне мультикультурне суспільство потребує комплексного погляду на мову не лише як інструмент обміну інформацією, але й транслятор ментальних сенсів, унікальних для культури кожного народу. Коментуючи глобалізаційні процеси сучасного світу, М. Розаріо акцентує передусім вплив технологій на специфіку комунікації, в процесі якої відбувається деконструкція усталених меж: «Соціальні мережі, блоги та чати дозволяють людям регулярно взаємодіяти через національні кордони» [3, р. 13]. Дійсно, нинішні транснаціональні тенденції передбачають обізнаність молодих людей із культурою країни, мову якої вони вивчають. Показові у цьому плані постають міркування М. Байром, який стверджує, що успіх комунікативної взаємодії визначається не лише ефективним обміном інформацією,

як це колись було основною метою комунікативного навчання мови, але й «здатністю приймати точку зору іншої людини, екстраполювати її на власну культуру, передбачаючи і, де це можливо, вирішуючи дисфункції у спілкуванні та поведінці» [2, р. 43]. Навички взаємодії, що пов'язані зі здатністю здобувати нові знання про іноземну культуру та декодингом повідомлення людини, з якою ведеться розмова, постає однією з фундаментальних основ розвитку культурної компетентності учнів середньої школи.

Окрім зазначених вище первинних засад актуальності розвитку культурної компетентності учнів середньої школи, існують також вторинні – такі, що впливають на оволодіння учнями іноземною мовою. До них варто віднести збільшення мотивації до вивчення іноземної мови; поліпшення комунікативних навичок учнів; сприяння адекватному декодингу повідомлень співрозмовника; підтримка в розумінні учнями поданої інформації як релевантної та корисної; усвідомлення власної національної ідентичності і повага до іншомовної культури на уроках іноземної мови та зарубіжної літератури.

Отже, у часи глобалізму та інтеграції актуальність розвитку культурної компетентності у межах шкільних дисциплін мовно-літературної галузі очевидна, позаяк вона зумовлена необхідністю ефективно взаємодіяти з представниками різних культур, розуміти та поважати їхні цінності, ментальність, традиції, мистецтво та інші аспекти культури.

Список літератури

1. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898> (дата звернення 06.02.2024).
2. Byram M. Teaching and assessing intercultural communicative competence. Clevedon: Multilingual Matters. 1997.с. 137
3. Rosario M. Cultural Competence. An important skill of 21st century. *Youth and Families*. 2016. URL: <https://extensionpubs.unl.edu/publication/g1375/html/view>

Вероніка Гутаревич

Науковий керівник – доц. Лопатюк Н.І

Використання відео- та аудіоматеріалів для підсилення мотивації учнів 6 класів у слуханні

Протягом багатьох років різні варіанти аудіо- та відеоматеріалів традиційно використовуються для навчання іноземним мовам на різних етапах освоєння знань, під час контрольних робіт та олімпіад. У школах України ці матеріали стають дедалі популярнішими, вони впроваджуються у навчальні програми для підтримки дітей у вивченні мов. Варто наголосити на важливості вживання таких методів взаємодій з учнями саме не тільки для налаштування позитивного контакту з дітьми, але і для ефективного учнівського процесу та запам'ятовування матеріалу в цікавий та плідний спосіб. А саме – учнівської мотивації.

Однією з ключових складових успішного навчання є мотивація учнів. Чим більше мотивації в дітей, тим вища їхня успішність і бажання досягати нових цілей.

Мотивацію можна поділити на три основні типи в залежності від кореня мотивації. Соціальна мотивація виникає з важливих для учня соціальних потреб і бажань. Особисті мотиви пов'язані з особистими цілями та визнанням в обмеженому колі. Навчальна мотивація спонукає учня досягати своїх інтелектуальних можливостей та успіхів у навчанні.

Розвиток навички слухання є важливим аспектом навчання англійської мови, який впливає на багато інших аспектів навчання. Знання мови включає у себе не тільки граматику, лексику та вимову, але й здатність розуміти іншу людину, яка говорить нею. Тому навички слухання є невід'ємною та актуальною в наш час частиною вивчення англійської мови [1].

Впровадження таких видів матеріалів в навчанні може бути дієвим, але воно вимагає свої особливості використання. Перш за все, матеріал повинен бути коротким і зосередженим на головних навчальних цілях. Аудіо- та візуальні елементи мають доповнювати, а не відволікати увагу. Важливі ідеї мають бути чітко виділені. Крім того, все слід вбудовувати в активний навчальний процес, з використанням запитань та інтерактивних завдань для кращого засвоєння матеріалу.

Досліджуючи працю Й. Хармера, видатного методиста з Великої Британії, ми наштовхнулися на його рекомендації використовувати аудіо та відео матеріали як основний засіб ознайомлення студентів з усною англійською під час уроків. Матеріали можуть бути різноманітними та різнитися темами. Навчальну мотивацію можна також класифікувати й за належністю до певних етапів процесу

навчання. Відповідно до того, як проходить навчальний процес мотивація може вироблятися у вступній, поточній і заключній частинах уроку [2]. Виходячи з вищенаведеного, варто підсумувати, що аудіо- та відеоматеріали створюють унікальну можливість для учнів бачити та слухати нову інформацію, а також використовувати цю інформацію для вправ та розвитку навичок аудіювання. Важливим аспектом успішного навчання є мотивація учнів. Якщо учень не зацікавлений у предметі, його навчальний процес може бути неефективним, або він може взагалі відмовитись від навчання. У таких випадках використання мультимедійних ресурсів, зокрема відео, може виявитися ефективним методом підвищення мотивації учнів [3].

Список літератури

1. Rost, M. (1990). Listening. The Cambridge Guide to Teaching English to Speakers of Other Language. Cambridge Press, 7-8.
2. Harmer J. How to Teach English (1998). Pearson Education Limited, 198.
3. Mayer, R. E., & Moreno, R. (2003). Nine ways to reduce cognitive load in multimedia learning. *Educational Psychologist*, 38(1), 43–52.

Синхронний переклад як різновид усного перекладу

Синхронний переклад – один із різновидів усного перекладу, за допомогою якого перекладач перекладає усну промову мовою перекладу синхронно, одночасно зі сприйняттям на слух вихідної мови [1].

Можливість синхронного перекладу пояснюється тим, що в сучасних мовах приблизно 50 % слів припадає на частку слів, які не містять нової інформації. Важливо також, що певна частина інформації все одно не сприймається слухачами [1].

Синхронний переклад виконується, як правило, із застосуванням спеціального обладнання. Перекладач знаходиться в звуконепроникній кабіні, з якої бачить мовця. Через навушники перекладач чує повідомлення і водночас говорить у мікрофон. Так учасники заходу одержують інформацію у відповідній мовній версії. Синхронний переклад дуже трудомісткий, тому в одній кабінці зазвичай знаходиться щонайменше два фахівці. Вони замінюють один одного в певний час, наприклад, кожні п'ятнадцять, двадцять хвилин або кожні півгодини. Однак навіть під час перерви перекладач не повинен втрачати пильності, щоб у разі проблем допомогти колезі [2].

Існує багато факторів, які виступають причиною того, що синхронний переклад непростий. Найголовніші – складність процесів, що виникають під час виконання цього перекладу, а також величезний стрес, пов'язаний з відсутністю можливості повторити почуте. Працюючи у кабіні, перекладач зобов'язаний одночасно слухати, думати, перекладати та говорити. Через навушники він не чує власної мови, що часто провокує незначні помилки в перекладі. Більше того, синхронні переклади часто відбуваються під час заходів міжнародної значущості, що посилює психічну напругу [2, с. 123].

Синхронний переклад вимагає певних мовних компетенцій, рис характеру та навичок. До таких належать: [3, с. 175]

- ідеальне володіння рідною та іноземною мовами,
- знання технік усного перекладу,

- знання глосарію, що стосується цієї галузі, якщо мова стосується певної теми – водночас можна сказати, що синхронний переклад є спеціалізованим перекладом.

У свою чергу, серед бажаних компетенцій – багатозадачність, стресостійкість, вміння концентруватися, добра пам'ять, виразна вимова.

Усі свої знання, вміння та професіоналізм перекладач-синхроніст демонструє, використовуючи основні прийоми перекладу, найважливішими серед яких виокремлюють мовну компресію, редукування, скорочення та антонімічний переклад. Мовна компресія є типовою для синхронного перекладу, оскільки цільове повідомлення завжди буде коротшим, чіткішим та лаконічнішим. Синтаксис в умовах синхронного перекладу завжди є значно простішим, за рахунок скорочень підрядних речень чи зворотів. Вміння скоротити повідомлення і при цьому передати основну суть – це і є мистецтво синхронного перекладача [3, с. 47].

Отже, синхронний переклад являє собою високотехнологічний процес, де перекладач-синхроніст має володіти рядом компетенцій. Такий переклад вимагає високої концентрації та використання різних технік, роблячи його одним із найскладніших видів усного перекладу.

Список літератури

1. Скрильник С. В. Синхронний переклад. Інститути та організації Європейського Союзу: навч. посіб. Київ: Логос, 2015. 175 с.
2. Смирнова М. С., Хоровець В. Є. Основи усного перекладу: Навчальний посібник для студентів спеціальності 035 Філологія. Переклад (англійська), ОС «Магістр». Маріуполь: вид-во МДУ, 2020. 123 с
3. У чому полягає синхронний переклад? Агентство перекладів Nota Bene. URL: <https://notabenepolska.pl/uk/без-пубрики-uk/sinhronnyi-pereklad/>.

Людмила Дідик
Науковий керівник – проф. Бялик В. Д.

Множинність перекладу монологу Гамлета як герменевтична проблема

Існування в різних культурах декількох перекладів одного й того ж літературного твору з експресивним втіленням авторського стилю, у перекладознавстві отримало назву „множинність перекладу”, або ж – „ретрансляція”. У перекладацькій діяльності явище ретрансляції багатогранне та поділяється на дві групи: „синхронну множинність” та „діахронну множинність” [1, с. 20].

Особливості діахронної множинності перекладу привертали увагу багатьох перекладознавців, зокрема: А. Бермана, Р. Зорівчак, Л. Коломієць, К. Коскіне, А. Попович, В. Радченка, О. Ребрія, та ін.

Теорії та гіпотези з питань діахронної множинності літературних перекладів, детермінованих часовими рамками, висвітлюють комплексні чинники, у нашому випадку — лінгвопрагматичний, що досі залишається поза увагою дослідників [4, с. 343]. Проблематику діахронної варіативності перекладів у перекладознавчих науках часто досліджують за допомогою герменевтичного аналізу. Герменевтичний підхід, зазвичай, опирається на індивідуально-емпіричному тлі особистості, що в свою чергу засвоює аксіологічні еталони реальності [5, с. 121].

Зазначимо, що герменевтичний підхід був застосований під час інтерпретації та аналізу художнього тексту В. Шекспіра, а саме монологу Гамлета, на українську мову, що передбачав розмежування понять „розуміння” та „інтерпретації” [7, с. 178], які служать провідною метою задля детального витлумачення оригінального тексту та виявлення прихованої інформації, закладеної автором [3, с. 26].

The undiscover'd country from
whose bourn // No traveller returns

У тій країні з інших географій // Що з
неї не прийдуть мандрівники? [3, с. 29].

Ведучи мову про герменевтичні засади, аналізуючи переклади українських перекладачів, теоретики зазначають, що герменевтика не тільки пов'язана з вивченням способів тлумачення прихованих стилістичних фігур, а й споріднена з інтерпретацією текстології

екстралінгвістичного характеру, притаманному кожному з творів Шекспіра [2, с. 65].

Цілком логічним видається, що текстова структура монологу Гамлета є межею, що впорядковує особистий досвід, трансформуючи його у досвід особистості шляхом семіотичних та комунікативних підходів герменевтики.

Отже, повторний переклад канонічного твору В. Шекспіра зумовлюється, насамперед, у розкритті герменевтичних особливостей варіативної діяхронної множинності, та витлумаченні філософського тла, що трактує індивідуально-авторський задум.

Список літератури

5. Андрієнко Т. П. Стратегії архаїзації та модернізації у перекладі художніх текстів XVI — XVII століть. *East European journal of psycholinguistics*. 2016, № 2. С. 7 — 21.
6. Бялик В. Д., Дідик Л. В., Боднарчук А. Р. Множинність перекладу як герменевтична проблема. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Германська філологія*. Чернівці: Рута, 2023. Вип. 846. С. 22 — 33.
7. Бялик В. Д. Лінгвокультурні концепти: герменевтика та переклад. *Питання літературознавства*. 2006. Вип. 71. С. 117 — 130.
8. Галицких Е. О. Герменевтический подход к формированию языковой личности на уроках литературы. Киров: изд-во ВятГГУ. 2007. 173 с.
9. Кикоть В. М. Образна матриця та переклад поезії. Черкаси: видавець Ю. Чабаненко, 2020. 632 с.
10. Коскіне К., Палопоскі О. Повторний переклад (Множинність перекладів). *Енциклопедія перекладознавства*. Вінниця: Нова Книга, № 1, 2020. 343 с.
11. Робертс Р. Переклад та інтерпретація. *Міжнародна Лінгвістична Енциклопедія*. за ред. В. Брайта, т. 4. Оксфорд. 1992. 178 с.

Ірина Дмитрук

Науковий керівник – асист. Москаль Т. Д.

Особливості оцінювання умінь учнів середньої школи з англійського усного мовлення

Уміння вільно спілкуватися англійською мовою є однією з ключових компетентностей, які формуються у учнів середньої школи. Ефективне усне мовлення відкриває двері до нових можливостей та розширює горизонти знань. У роботі висвітлено особливості оцінювання англійського усного мовлення, визначено критерії оцінювання та розглянуто типові вправи для формування навичок говоріння на середньому етапі.

Учні середньої школи перебувають на важливому етапі формування своїх мовних навичок, де говоріння в англійській мові займає провідне місце. Цей аспект навчання передбачає не лише володіння лексикою та граматику, але й вміння висловлювати свої думки та ідеї усно. Говоріння важливо не лише як засіб комунікації, але й як засіб виявлення рівня мовної компетентності учнів.

Основною метою навчання іноземної мови є формування в учнів комунікативної компетентності, що означає оволодіння мовою як засобом міжкультурного спілкування, розвиток умінь використовувати іноземну мову як інструмент у діалозі культур і цивілізацій сучасного світу [1].

В оцінюванні навчальних досягнень учнів з іноземної мови використовуються різні види оцінювання, а саме: поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація. Поточне оцінювання проводиться під час вивчення теми і має на меті визначення рівня освоєння змісту предмета. Тематична оцінка враховує результати вивчення теми, включаючи поточні оцінки та різні види навчальних робіт. Семестрове оцінювання враховує чотири види мовленнєвої діяльності та тематичне оцінювання, проводиться наприкінці семестру, і формує основу для річної оцінки. Учні можуть підвищити семестрову оцінку за бажанням, отримавши скориговану оцінку за семестр [2].

Метою контролю у навчанні іншомовного монологічного мовлення (ММ) є перевірка умінь учнів передавати в усній формі зміст прочитаного або прослуханого тексту і вміння будувати власне

монологічне висловлювання на основі відомого тексту або власних знань у межах вивченого мовного і мовленнєвого матеріалу.

Наведемо приклад оцінювання рівня сформованості компетентності у монологічному мовленні (КММ) на базі 6 класу. Застосовуються такі контрольні вправи:

- 1) опис малюнків;
 - 2) повідомлення про себе та своїх друзів;
 - 3) переказ прочитаного або прослуханого тексту з різними модифікаціями;
 - 4) створення монологічних висловлювань за допомогою природних опор;
 - 5) вільне монологічне висловлювання за конкретною ситуацією.
- Наприклад, за темами „Відпочинок і дозвілля”, „Подорожі”, „Їжа” [3].

Уміння ефективно спілкуватися усно англійською мовою відіграє ключову роль у формуванні мовної компетентності учнів середнього етапу. Оцінка рівня володіння мовленнєвими навичками дозволяє вчителям з'ясувати досягнення учнів та визначити їхні потреби для подальшого вдосконалення. Таке оцінювання здійснюється за допомогою певних критеріїв, включаючи обсяг висловлювання, граматичну та лексичну правильність, а також здатність адаптувати мовлення до різних комунікативних ситуацій. Отже, розвиток навичок усного мовлення та ефективне оцінювання є важливими складовими процесу навчання англійської мови у середній школі.

Список літератури

1. Комунікативна компетентність
<https://vseosvita.ua/library/embed/01007zis-3faa.docx.html>
2. Критерії оцінювання <https://coh.rv.ua/wp-content/uploads/2022/10/kriterii-otsinuvania.pdf>
3. Устименко О.М. Навчання іншомовного монологічного мовлення в аспекті компетентнісного підходу. Іноземні мови : Науково-методичний журнал, 3-9 с.

Анастасія Добровольська
Науковий керівник – проф. Бялик В.Д.

Особливості відтворення англійської біографічної повіді у перекладі: лексико-граматичний вимір

Процес перекладу літературного твору з однієї мови на іншу завжди супроводжується деякими складнощами та викликами. Це завдання ще більше ускладнюється, коли йдеться про переклад біографічного твору, де точність переданої інформації та вірогідність оповіді мають вирішальне значення. Лексико-граматичні особливості відтворення англійської біографічної повісті у перекладі українською мовою досліджувались на прикладі книги Мішель Обама «Becoming».

Лексичні особливості у випадку з мемуарами Мішель Обама полягають у використанні розмовних виразів, ідіоматичних фраз та культурних посилань. Наприклад, в оригінальному тексті М. Обама використовує фразу "putting on airs" (с. 20), щоб описати когось, хто вдає з себе того, ким він не є. В процесі перекладу українською мовою фраза втрачає своє ідіоматичне значення, і потрібно знайти еквівалентний вираз, який би передавав ту саму ідею. Можна використати словосполучення «напускати туману», яке передає ідею претензійності.

Ще одна проблема – це використання власних назв, таких як імена людей, назви місцевостей та організацій: Harper High School – Старша школа Харпер; Cleopatra Cowley-Pendleton – Клеопатра Коулі-Пендлтон; National Portrait Gallery – Національна портретна галерея (с. 334). В оригінальному тексті ці назви часто вбудовані в оповідь і відіграють життєво важливу роль у передачі авторського повідомлення.

У роботі з біографічними текстами перекладачі також стикаються з граматичними перешкодами. Однією з головних проблем є необхідність збереження авторської структури речень і синтаксису. У випадку з мемуарами М. Обама авторка часто використовує довгі, складні речення, які ефективно передають її думки та емоції. Наприклад: "In the span of seven days, they'd met the Russian president, toured the Pantheon and the Roman Colosseum, and passed through the

“Door of No Return” in Ghana, the departure point for untold numbers of Africans who’d been sold into slavery.” (с. 290). – «За сім днів вони зустрілися з російським президентом, відвідали Пантеон і римський Колізей, а також пройшли через "Двері без вороття" в Гані – пункт відправлення незліченної кількості африканців, проданих у рабство.». При перекладі представлених речень українською мовою необхідно забезпечити той самий рівень складності та нюансів, уникаючи при цьому двозначності та плутанини.

Однією з граматичних проблем є передача часу та способу. Біографії часто перемикаються між різними часовими періодами, що вимагає використання різних часів дієслів для позначення минулих, теперішніх і майбутніх подій. Наприклад, описуючи своє дитинство, М. Обама використовує минулий простий час: "That I, too, was from a working-class neighborhood"(с. 270) – «Що я теж з робітничого району». Однак, вона також використовує поєднання теперішнього і майбутнього часу: "Kids wake up each day believing in the goodness of things, in the magic of what might be." (с. 334) – «Діти прокидаються щодня з вірою в добро, в магію того, що може статися, в магію того, що може бути.». Потрібно ретельно підбирати відповідні дієслівні форми в мові перекладу, щоб часова послідовність подій залишалася зрозумілою.

Переклад біографічного тексту, такого як мемуари Мішель Обама «Becoming», ставить перед перекладачем виклики як у лексичному, так і в граматичному плані. Збереження унікального авторського голосу, стилю та тону, а також точності та автентичності оповіді вимагає ретельної уваги до деталей та глибокого розуміння обох мов і культур, що беруть участь у перекладі. Завдання перекладача виходить за рамки простої заміни слів однієї мови на слова іншої. Воно охоплює створення нової версії тексту, яка передає суть і дух оригіналу, одночасно адаптуючи його до цільової мови і культури.

Список літератури

1. Обама М. Становлення. Київ: Форс Україна, 2019. 480с.
2. Obama M. Becoming. New York: Crown, 2018. 437 с.

Юлія Долинчук

Науковий керівник – доц. Соловійова О.В.

Проектне навчання як засіб розвитку ключових компетентностей на уроках англійської мови

На сьогоднішній час вчителі англійської мови приділяють особливу увагу якісному викладанню свого матеріалу, що має за мету не лише ознайомити з новою інформацією, але й допомогти учням пристосуватись до навколишнього середовища та стати сформованою особистістю.

Виходячи із цього, розвиток ключових компетенцій слугує актуальною темою у сфері освіти, що включає у себе: здатність аналізувати та оцінювати інформацію, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими та приймати відповідальні рішення. За визначенням Міжнародного департаменту стандартів для навчання, досягнення та освіти зазначено, що компетентність визначається як спроможність кваліфіковано здійснювати діяльність, виконувати завдання або роботу [1, с.20].

У контексті уроків англійської мови існують різні типи компетентностей. Серед них комунікативна компетентність, що включає аудитивні та мовленнєві аспекти, лінгвістична компетентність, яка охоплює граматичні, лексичні та фонетичні аспекти, та соціокультурна компетентність, що включає в себе міжкультурні вміння та навички адаптації. Особливу увагу приділено характеристиці аудитивній та мовній компетентностям.

Аудитивна компетентність є важливою складовою, оскільки вона полягає у здатності розуміти усну мову навколо себе. Це активний процес, що включає сприйняття, впізнавання та розуміння нових мовних повідомлень. У контексті англійської мови це поняття "listening comprehension" ставить пріоритетність на розуміння вимови, граматики, лексики та змісту. Уроки, як зазначають К. Полстон і М. Брудер, повинні бути ретельно сплановані і поступово розвиватися від простих до складніших завдань, щоб учні змогли набути мовні навички. Крім того, такі заняття сприяють комунікативній необхідності запам'ятовування, розвиваючи концентрацію уваги та обсяг пам'яті студентів [2, с. 1670-1671].

Мовна компетентність передбачає поєднання навичок та знань, необхідних для ефективного використання мови в спілкуванні,

включаючи розуміння граматичних структур, правильне вживання лексичних одиниць і здатність будувати логічні висловлювання.

Проектне навчання – це методологія навчання, що ґрунтується на організації навчального процесу навколо вирішення реальних проблем або завдань, які сприяють розвитку потрібних навичок та знань учнів [4].

Саме тому проектне навчання стає ефективним інструментом для досягнення цієї мети. Його впровадження дозволяє учням застосовувати отримані знання на практиці, сприяє розвитку креативності, співпраці та проблемного мислення. Згідно з дослідженням С. Кокко, проектне навчання базується на взаємодії з навколишнім середовищем і включає навчання у контексті, активну участь учнів та досягнення цілей через соціальну взаємодію [3].

Отже, використання інноваційного методу, такого як проектне навчання, може сприяти більш ефективному та цілеспрямованому навчанню англійської мови та розвитку компетентностей учнів.

Список літератури

1. Овчарук О. Компетентності як ключ до оновлення змісту освіти. *Стратегія реформування освіти в Україні: Рекомендації з освітньої політики*. 2003. С. 13-41. URL: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=hkE7sB0AAAJ&citation_for_view=hkE7sB0AAAAJ:u5HHmVD_uO8C (дата звернення: 08.02.2024).
2. Gilakjani A. P. The Significance of Listening Comprehension in English Language Teaching. 2016. P. 1670-1677. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/266995318.pdf> (дата звернення: 08.02.2024).
3. Kokotsaki D., Menzies V., Wiggins A. Project-based learning: A review of the literature. *Improving Schools*. 2016. P. 267-277. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1365480216659733>
4. Дьоміна І. Проектне навчання: коротко про головне. *Нова Українська школа*. 2017. URL: <https://nus.org.ua/view/proektno-navchannya-korotko-pro-golovne/>

Навчання письма на уроках англійської мови в середній школі

Протягом останніх років в Україні відзначається зростання важливості вивчення англійської як іноземної мови. У сучасному світі вона перетворилася із простої шкільної дисципліни на ключовий елемент системи освіти сьогодення. Письмове мовлення є ключовим аспектом вивчення англійської, що широко фігурує у повсякденному житті.

Актуальність роботи полягає у тому, що вона присвячена розгляду письма як фундаменту для успішного вивчення англійської у середній школі та практичної значущості письмового мовного спілкування.

Основною метою цієї роботи є дослідження методів та прийомів навчання письма на уроках англійської мови у середній школі. Згідно з метою, перед нами поставили такі завдання: визначити основні проблеми, з якими стикаються учні при навчанні письма; проаналізувати низку методів та прийомів навчання письма; розробити рекомендації щодо вдосконалення процесу навчання письма на уроках англійської мови.

У даній роботі виявлено, що ефективне використання писемного мовлення передбачає вищий рівень володіння граматиною. Воно має свої відмінності, оскільки процес формулювання думок та їх графічне відображення більш повільне, порівняно з усним мовленням, проте це надає можливість уважно вдаватися в усі етапи його втілення

Використання цього виду мовленнєвої діяльності сприяє підвищенню рівня утримання інформації, охоплюючи як лексичний, так і граматичний матеріал, а також сприяє розвитку інших аспектів мовленнєвої взаємодії, таких як навички читання. Сучасні дослідники виокремлюють поняття "письмо" та "писемне мовлення". Деякі експерти використовують тільки перший термін, підкреслюючи його вузькоспеціалізоване або загальне значення і

вказуючи на те, що письмо ґрунтується на вмінні писати. Диференціація необхідна через те, що процес письма має два етапи:

- 1) складання слів за допомогою літер;
- 2) формування письмових повідомлень, до складу яких входять слова, словосполучення тощо [2, с. 288].

Вміння писати – це вміння висловлювати свої думки у письмовій формі, яке передбачає:

- 1) вміння будувати речення і тексти відповідно до вимог;
- 2) вміння забезпечувати цілісність, зв'язність, завершеність й адресованість текстів;
- 3) вміння композиційно правильно будувати текст певного жанру і типу (наприклад наявність вступної, основної та завершальної частини);
- 4) вміння формулювати писемні тексти/документи відповідно до вимог мови та традицій письмового мовлення країни [1].

Останнім етапом у процесі навчання письма є здатність виражати власні думки у письмовій формі, зокрема, написання творів, що можуть мати форму опису, розповіді, роздумів чи листів. Такі комунікативні вправи спрямовані на розвиток писемного мовлення та активізують різні навички та рефлексії.

Отже, користь від навчання письма очевидна. Недостатнє приділення уваги письму в шкільній програмі може вплинути негативно, обмежуючи можливості учнів у цьому важливому аспекті мовлення та маючи негативний вплив на їхню мовну компетенцію.

Список літератури

1. Практикум з методики навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх навчальних закладах : англ. мова, нім. мова, франц. мова, ісп. мова: навчальний посібник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за редакцією Ніколаєвої С. Ю. : Видавець Романенко Л. Л., / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька. – Ірпінь, 2016. – 398 с.
2. Тарнопольський О. Б., Кожушко С. П. Методика навчання студентів вищих навчальних закладів письма англійською мовою./ О. Б. Тарнопольський, С. П. Кожушко. – Вінниця : Нова Книга, 2008. – 288 с.

Переклад засобів мовної гри у медіа-дискурсі

Гра слів – це навмисне створення певних семантичних або стилістичних явищ за допомогою зміни фонетичної, граматичної або лексичної форми слова. Цей феномен, згідно з А.А. Бернацькою, хоч і виступає відхиленням від правил, все ж увійшло у норму і виражає креативність та мовну компетенцію мовця [1, с. 36]. Серед засобів масової, де сенсаційна новина швидко розповсюджується, гра слів використовується для того, щоб привернути увагу до певної статті серед безлічі схожих, які передають такі ж події. Проте у перекладацькій практиці трансформація мовної гри за нормами мови-реципієнта стає справжнім випробуванням, адже часто такий засіб передає специфічну культурну реальність.

Отже, мета роботи полягає у створенні методів перекладу мовної гри у газетних заголовках інтернет-видань з подальшою систематизацією та виокремленням найефективніших способів передачі гри слів, таких як перефразування, компенсація, опущення та калькування.

Наукова новизна полягає в тому, що в ній вперше перекладено випадки мовної гри у таких виданнях як *The Telegraph*, *BBC*, *The Times*, *The Guardian*, *Los Angeles Times*, *The Boston Guide ma Mail Online*. Також було проведено аналіз 1985 випадків перекладацьких трансформацій, застосованих у статтях вищезгаданих джерел з 2019 по 2023 рік.

Таким чином, проаналізувавши навчальні та наукові джерела інформації було виявлено, що гра слів має кілька типів: лексико-семантичний, структурно-синтаксичний та структурно-семантичний [2, с. 273]. Основними прийомами перекладу гри слів є опущення, компенсація і калькування. Можна зробити висновок, що без втрат не обійтися. Основне завдання полягає у тому, щоб мінімізувати їх. Протягом дослідження виявлено, що найпоширенішим типом мовної гри є лексико-семантичний, який прослідковується у 536 випадках. Основною ознакою є наявність омонімів (234), омографів (178) та полісемії (124) у словах. Це дає підстави вважати, що саме такий тип мовної гри має найбільшу ефективність у досягненні

гумористичного ефекту та приверненні уваги реципієнта видання. Однак саме така мовна гра викликає труднощі. На другому місці за частотою вживання – структурно-семантичний тип мовної гри – 265 випадків. Структурно-синтаксичний використовується ще менше – тільки у 184 випадках.

За допомогою порівняльного аналізу виявлено, що опущення та компенсація – найчастіші методи перекладу мовної гри. Опущення було ефективним методом у 385 випадках, а компенсація – у 317. Перефразування застосовувалося 190 разів, тоді як калькування – 93 рази. Наприклад, у газетному заголовку *“Lady Gaga, dressed like a dog's dinner! But is offal MTV outfit real or fake?”*, доцільно буде перекласти омофон *“offal”*, який співзвучний зі словом *“aweful”*, таким чином: *«Леді Гага нутром відчувала, що обрати на показ MTV. Та чи може бути, що ця звірина трапеза несправжня?»*. Тут дещо змінюється структура речення, проте зберігається значення *«нутроці»* слова *“offal”*, а також передається загальне враження від новини. Гра слів передається грою слів, що і є метою цієї роботи, до того ж компенсація мінімальна.

Отже, актуальність теми зумовлена швидкістю зростання ролі інтернет-видань серед інших засобів масової інформації, а також частотою використання гри слів, яка є ефективним методом привернення уваги реципієнтів.

Список літератури

1. Бернацька А.А. Креативність у мові та з мовою: до онтологічних підстав мовної гри. Гра як прийом текstopородження : колективна монографія. Київ : СФУ, 2010. С. 34–43.
2. Giorgadze, M. Linguistic features of pun, its typology and classification. *European Scientific Journal*, 2014, vol. 2, p. 273.
3. Quigley, R. Lady Gaga, dressed like a dog's dinner! But is offal MTV outfit real or fake? *Mail Online*, 2019. URL: <https://www.dailymail.co.uk/tvshowbiz/article-1311683/LadyGagas-raw-meat-dress-But-offal-MTV-outfit-real-fake.html> (Last accessed: 27.02.2019).

Лінгвістичні особливості англомовних рекламних текстів

У сучасному світі рекламні технології відіграють важливу роль в просуванні товарів і послуг на ринку. Застосовуючи різні варіанти реклами, організації та підприємства забезпечують собі певний інформаційний вихід на споживче коло [1]. Реклама є складним і наукомістким процесом, що вимагає глибоких знань в цифровий зйомці, звукозапису, комп'ютерній техніці. Крім того, сам рекламодавець повинен володіти креативним мисленням, інноваційним стилем для створення ефективної реклами.

Варто зазначити, що реклама належить до досить нової галузі мовознавства – медіалінгвістики. В. Аренс характеризує її так: „Реклама – це не персональна форма спілкування переконливого характеру з чітко вказаним джерелом фінансування, що передає інформацію про товар, послугу чи ідею за допомогою різних засобів масової інформації” [2].

Для ефективного рекламного тексту важливе значення має вплив на емоційне тло. Загальна емоційна реакція та враження про рекламу відповідно переносяться і на товар, а отже, впливають при цьому на вибір товару. Зрозуміло, що необхідно звертатися до виклику позитивних емоцій із співвідношенням їх із товаром і надалі. Ефективним засобом впливу на свідомість покупця є використання спонукальних конструкцій, які виражають прохання, пораду і спонукання до дії, наприклад: *«know it while you have it»* («*дізнайтесь про це, поки маєте таку можливість*»), *«be on the watch»* («*будь наготові*»). Це надає жвавості висловлюванням, передає безпосередність розмовної мови.

У результаті проведеного аналізу 59 рекламних текстів, опублікованих у період з жовтня 2023 року по січень 2024 року, виявлено, що для більшої ефективності привернення уваги читача в рекламі використовуються дієслова у таких формах, як *«don't let»* («*не дозволяй*»), *«it means»* («*це означає*»), *«you learn to do it»* («*ви вчитеся робити це*»), *«the Gods wait»* («*боги чекають*»). Здійснений аналіз дає нам підстави зробити висновок, що

найчастіше автори рекламних текстів вживають дієслова наказового способу. Застосувавши метод кількісних підрахунків, ми навели відсоткові значення частотності вживання у рекламних текстах різних частин мови. Зокрема, показник вживання дієслів, які є найбільш вживаними у рекламі, становить 71%, в той час як іменники складають лише 6%.

Багато рекламних слоганів побудовано з використанням ступеня порівняння прикметників. Найбільш вживаний найвищий ступінь прикметників. Це зобумовлюється прагматикою рекламного тексту, його емоційною забарвленістю та реалізацію функції привабити споживача, адже саме за допомогою найвищого ступеня прикметника позначаються найкращі характеристики продукції. Наприклад: «*The happiest place on earth (Disneyland)*»; «*Good to the last drop (Maxwell House)*». Ще однією лінгвальною характеристикою рекламного тексту є вживання присвійних займенників, що реалізує та посилює ефект особистої значущості товару для покупця. Наприклад: «*Your vision, our future (Olympus)*»; «*Live your life, love your home (IKEA)*».

Отже, ми дійшли висновку, що лінгвістичні особливості англomовних рекламних текстів визначаються високою частотністю вживання дієслів у наказовому способі, найвищого ступеня порівняння прикметників, присвійних займенників, а також використанням емоційно забарвленої лексики, яка створює позитивний асоціативний фон, підкреслює переваги продукту та реалізує прагматичний ефект переконання та спонукання цільової аудиторії до придбання продукту чи послуги.

Список літератури

1. Бандуля Т. Переклад рекламного слогана як перекладознавча проблема. Філологічні науки. Актуальні проблеми перекладу. МНУ імені В. О. Сухомлинського. 2010, с. 10-12.
2. Білюк І. Л. Брендінг міст в англomовному комунікативному просторі: вербальна і візуальна складові : дис. канд. філол. наук : 10.02.04. ХНУ імені В. Н. Каразіна. Харків, 2016. 238 с.

Катерина Єричук

Науковий керівник – асист. Москаль Т. Д.

ВИКОРИСТАННЯ КОМУНІКАТИВНО-ІГРОВИХ МЕТОДІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ ГОВОРІННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Знання англійської мови відкриває можливості доступу до міжнародних освітніх ресурсів та допомагає адаптуватися до змін у світовому середовищі. Вивчення англійської мови учнями вже з початкової школи забезпечує можливість здобувати інформацію, отримувати знання та спілкуватися з однолітками за кордоном.

Одним зі шляхів розв'язання цієї проблеми при навчанні англійської мови у школі, починаючи з початкового етапу, є використання комунікативно-ігрової методики навчання. Цей підхід передбачає не лише встановлення мовленнєвої практичної мети, але й практичне застосування мови для досягнення цієї мети. Отже, спрямованість на мовлення є не лише ціллю, але й засобом навчання, які тісно взаємопов'язані [1].

Комунікативно-ігрові методи навчання іншомовного спілкування учнів початкової школи є важливим і ефективним засобом розвитку мовних навичок у дітей. Ці методи сприяють не лише вивченню мови, а й формуванню комунікативних вмінь та навичок спілкування. Основна мета цих методів полягає в тому, щоб зробити процес навчання цікавим, залучаючим та емоційно насиченим для учнів [2].

Одним з таких методів у початковій школі є рольові ігри. Під час рольових ігор учні мають можливість грати роль різних відомих або вигаданих персонажів, спілкуючись між собою на англійській мові. Це дозволяє їм вільно використовувати мову в різних ситуаціях і вдосконалювати свої навички говоріння.

До комунікативно-ігрових методів можна віднести й використання музики, ритмічних руханок, які сприяють вивченню мови через активну участь учнів і створюють атмосферу співпраці та взаєморозуміння [3].

Ще одним ефективним методом є інтерактивні вправи, які включають комунікативні завдання, спрямовані на спілкування між

учнями. Це може бути парна розмова на задану тему, обговорення ілюстрацій чи фотографій, спільне створення історій або діалогів.

Важливою складовою комунікативно-ігрових методів є використання інтерактивних інструментів, таких як мультимедійні презентації, ігрові платформи або онлайн-ресурси з відео- та аудіоматеріалами. Це дозволяє учням отримати додатковий стимул до вивчення мови через цікаву та захоплюючу форму навчання.

Крім того, важливим аспектом є створення ситуацій, що максимально наближені до реальних життєвих ситуацій, в яких діти можуть опинитись в майбутньому.

Варто враховувати індивідуальні особливості та інтереси учнів, використовуючи ігрові елементи та завдання, що відповідають їхнім потребам та рівню знань. Це дозволяє створити більш ефективне та персоналізоване навчання [4].

Ці методи забезпечують зацікавленість та мотивацію учнів, створюючи стимулююче навчальне середовище, де діти можуть вільно експериментувати з мовними засобами та розвивати свої мовленнєві навички. Таким чином, комунікативно-ігрові методи навчання стають невід'ємною складовою успішного процесу вивчення англійської мови у початковій школі.

Список літератури

1. Редько В. Г. Компетентнісно орієнтоване навчання іноземних мов у сучасних загальноосвітніх навчальних закладах: сутність, виклики і перспективи. Іноземні мови в школах України. 2017. № 4. С. 37–41.
2. Редько В. Г. Засоби формування іншомовної комунікативної компетентності учнів початкової школи: результати емпіричних досліджень. Проблеми сучасного підручника. Київ, 2018. Вип. 20. С. 360–372.
3. Всеукраїнська методична студія-семінар «Особливості навчання іноземних мов у початковій школі: пріоритети і завдання». Іноземні мови в сучасній школі : науково-методичний журнал. 2012. № 1 С.53.
4. Концепція компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов учнів початкової школи: за наук. ред. В.Г. Редька. Київ, 2018. С.36

Класифікація типів «гри слів» та їх використання у англійській мові

У межах сучасної лінгвістики мова розглядається як засіб передачі інформації та як система мовних одиниць, з яких складається зміст висловлювання. Саме тому семантична структура мовних та мовленнєвих явищ привертає увагу багатьох дослідників в різних сферах сучасної лінгвістичної науки.

Одним з таких явищ мови та мовлення слід вважати гру слів, яка є як стилістичним прийомом, так і мовним засобом створення так званого комічного ефекту.

Поняття гри слів та її класифікація є ключовими аспектами для розуміння і дослідження цього лінгвістичного явища. Гра слів є складною та різноманітною формою мовного вираження, що включає в себе численні способи, за якими слова можуть бути використані для створення гумору, ефектних асоціацій.

Гра слів — це спеціальне використання звукової, лексичної або граматичної форми слів, а також частин слів, фразеологізмів, синтаксичних конструкцій для створення певних фонетико- та семантико-стилістичних явищ, що ґрунтується на зіставленні та переосмисленні, обіграванні близькозвучних або однозвучних мовних одиниць з різними значеннями [1, с. 122].

Гру слів можна класифікувати на кілька категорій на основі конкретних мовних засобів або прийомів, що використовуються. Уживання гри слів, на думку дослідниці О. М. Білоус ґрунтується:

1) на схожості звучання голосних або їхньої ідентичності (науковець М. П. Кочерган надає такі визначення: пароніми-слова, близькі за звучанням, але різні за значенням або омоніми – слова, що звучать однаково, але мають інше значення [2]);

2) на факті, що слову властиво мати різні значення, тобто полісемії-нааявності у слові кількох пов'язаних між собою значень, які розвинулися з первісного значення);

3) на можливості розуміння ідіоматичних виразів буквально або в переносному значенні;

4) на формах граматичної багатозначності [3, с. 282];

Каламбури – одна з найбільш впізнаваних форм гри слів. Вони включають в себе використання декількох значень або звуків слова для створення гумористичного ефекту.

Римування слів або використання певних схем римування теж може бути формою гри слів. Незрідка за принципом каламбура будується рима, де враховується жартівлива етимологізація слів. Це створює музичну і часто ігрову якість мови. Згадаємо також аббревіатури та ініціалізми, що є частими явищами в сучасній англійській мові. Гра слів також може включати створення акронімів або ініціалізмів, де кожна буква означає слово або фразу. Наприклад, «NASA» означає Національне управління з аеронавтики і дослідження космічного простору.

Перейдемо до спунеризмів, що є типом гри слів, коли початкові звуки або літери двох слів міняються місцями для створення гумору або плутанини.

Отже, гра слів — це лінгвістичний прийом, що використовується для досягнення трьох основних цілей: привертання уваги до значення через форму, створення комічно-сатиричного забарвлення та досягнення зображально-виражального ефекту. Гра слів є важливим елементом творчої мови та може використовуватися для різних цілей, включаючи підсилення емоційного вираження та створення запам'ятовуваних виразів.

Список літератури

1. Літературознавча енциклопедія у двох томах. Том 1. Ковалів Ю. І. Київ. 2007. 624с.
2. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства : Підручник. Київ. 2002. 368 с.
3. Білоус О. М. Гра слів як перекладацька проблема // Вісник Сумського державного університету. 2005. №5. С.35-41.

**Особливості вживання лексико-стилістичних засобів у
сучасних пісенних англомовних текстах (на матеріалі
текстів груп жанру Heavy Metal)**

Рок музика являє собою популярний жанр музики серед молодих людей та навіть похилих людей, які не дивлячись на свій вік залишаються молодими всередині своєї душі. Рок музика породила такий жанр музики, як тяжкий метал, який став відомим як найпровокативніший жанр музики за своїм звучанням, ідеологією та текстом пісень [1]. Дослідження стилістичних та лексичних особливостей такого жанру є важливим, оскільки таке дослідження дає нам зрозуміти унікальність жанру, культурне значення, емоційність, тематику та ідеологію. Вивчення таких елементів дозволяє зрозуміти метал культуру, вплив на суспільство та власну картину світу виконавців [2].

Аналіз статей і досліджень доводить, що жанр металу характеризується хаотичною лірикою завдяки інструменталу музики: така музика надає співакам можливості використовувати агресивний та відкритий дискурс, забарвлюючи його стилістикою [3].

На основі досліджених теоретичних джерел та пісень метал-виконавців, а саме 'Mono INC', 'Beast in Black', 'Lord of The Lost' та 'Amaranthe', які характеризуються любовною та фентезійною лірикою із важкими переживаннями, було встановлено, що використання стилістики в такому жанрі відіграє ключову роль, завдяки якій співаки додають трагізму, гіперболізують події та привертають увагу до тексту. Усі вищенаведені групи нерідко вдаються до використання стилістичних засобів. Найбільш популярні: метафора, гіпербола, епітети, анафора, порівняння та риторичні питання.

Наведемо кілька прикладів таких стилістичних прийомів. Розглянемо приклад метафори та гіперболи у виконавців 'Mono Inc' на основі пісні 'Rome wasn't built in a day': 'it's your love that kills me', 'you're the poison in my veins', 'you're the murderer of my heart', 'and the burden on my way' являють собою метафору та гіперболу.

Епітети знаходимо в творчості виконавців 'Beast in Black' у пісні 'Moonlight Rendezvous': 'neon reapers', 'sunless city', 'moonlight rendezvous', 'soothing rain', 'cold heart's core'. Анафору ж та риторичні питання чітко можна прослідити на прикладі виконавців 'Lord of the Lost': **'We'll be writing history as peace... We'll be writing history with utopian ideas ... We'll be writing history'**, 'When it's time to end the woe? Or will you go with the ashes in the grey?'

Цікавим результатом аналізу також є те, що пісні не використовують такі особисті займенники як 'he' та 'she', а акцентують увагу на 'I', 'you', 'we'. Автори не рідко використовують у своїх піснях слова на позначення страждань, смерті, негативних емоцій. Лірика таких виконавців в деяких піснях різка, а в деяких ніжна та чуттєва.

Виходячи з вищенаведеного, варто підсумувати, що Heavy Metal являє собою жанр, багатий різними мовними засобами, через призму яких психологія метал музики може бути досліджена глибше. Загалом тексти метал пісень багаті лексичними та стилістичними засобами, через які співаки передають свій душевний стан, любов та страждання, фокус на внутрішньому «я», звернення до аудиторії.

Список літератури

1. Radovanovic B. Ideologies and Discourse in extreme metal music. URL: <https://www.atmostfear-entertainment.com/opinions/listenings/ideologies-and-discourses-in-extreme-metal-music/> (last accessed: 08.02.2024).
2. Artyom S. Zhilyakov The Specificity of Discourse in the Lyrics of Modern Englishspeaking Authors. *The XXV The XXVI Annual International Academic Conference, Language and Culture*. 2014. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042814056456> (last accessed: 08.02.2024).
3. Rafalovich A., Schneider A. Song Lyrics in Contemporary Metal Music as Counter-Hegemonic Discourse: An Exploration of Three Themes. *Free Inquiry in Creative Sociology*. 2005. URL: <https://ojs.library.okstate.edu/osu/index.php/FICS/article/view/1556/1387> (last accessed: 08.02.2024).

Наталія Задорожна
Науковий керівник – проф. Бялик В. Д.

Безеквівалентна лексика у художньому творі

Протягом багатьох століть питання безеквівалентності викликало суперечності у перекладознавстві та теорії перекладу. Багато вчених визначали її центральною концепцією та основною вимогою на яку має опиратися успішний переклад. Водночас, інші критикували за тенденцію виключення культурних аспектів та ігнорування особливостей оригінального тексту та мови.

Український мовознавець М. Кочерган вважає, що безеквівалентність потрібно розглядати стосовно іншої мови. Він стверджує, що існують випадки, коли слово однієї мови може бути безеквівалентним для іншої, але мати постійні відповідники в інших мовах [2, с. 326].

З точки зору М. Бейкер , безеквівалентність на рівні слова означає, що мова перекладу не має прямого еквівалента для слова, яке зустрічається у мові оригіналу [4, с. 20].

У теорії перекладу вже багато років досліджується проблема використання і передачі безеквівалентної лексики (далі – БЕЛ) не тільки в повсякденному житті, а й безпосередньо в художньому творі. Тому що вона стосується не тільки питань комунікації між різними народами, а й обміну цінностями, звичаями та традиціями [5, с. 115-116].

За словами А. Бронської , “БЕЛ – слова з культурним компонентом, які неможливо семантизувати за допомогою простого перекладу. Близькі до БЕЛ також слова, що збігаються у двох мовах своїми денотатами, але не збігаються своїми конотатами” [1].

Так, коли читач ознайомлюється з певним художнім твором, знання значень окремих слів і словосполучень, і навіть розуміння прямого сенсу речень не гарантує повноти та цілісності сприйняття.

Слід також зазначити, що реалії виступають окремим складником БЕЛ. Це поняття позначає різноманітні явища та предмети, що притаманні певним культурам і пов'язані з їхніми традиціями чи побутом.

Розглянемо використання БЕЛ у пригодницькому творі Грегори Девіда Робертса “Шантарам”.

*“We’re going to stay at an **ashram**,’ his friend announced. ‘It’s run by the **Rajneeshis**, at **Poona**”* [6, с. 9].

*“Ми зупинимося в **ашрамі** у **раджнішімітів**, у **Пуні**”* [3, с. 12].

Тут ми бачимо використання двох реалій та власної назви. В оригінальному тексті автор не дає визначення цих понять, проте перекладач пояснює їх у примітках після перекладу. Так, ми дізнаємося, що ашрам – “притулок відлюдника”, а раджнішизм – “релігійне учення, засноване в другій половині ХХ ст. Бгагваном Шрі Раджнішем; воно поєднує в собі постулати християнства, староіндійських і деяких інших релігій” [3, с. 12].

*“That last hour with her was a **Borsalino**”* [6, с. 99].

*“Я був певен, що ця остання година з нею була моїм тестом на **борсаліно**”* [3, с. 99].

У цьому прикладі використано реалію “борсаліно”. Це витончений капелюх, носіння якого показує належність до найвищих кіл мафії в Італії та Франції.

Отже, БЕЛ дає читачу змогу зануритися в атмосферу художнього твору. Особлива роль цих мовних засобів полягає в тому, що вони допомагають краще зрозуміти та освоїти культуру носіїв мови.

Список літератури

1. Бронська А. Лінгвокраїнознавчий аспект у викладанні української мови як іноземної. Дивослово. 2000. № 7. С. 43–44.
2. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства. Київ : Акад., 2006. 424 с.
3. Робертс Г. Д. Шантарам. Київ : Вид. група КМ-БУКС, 2020. 800 с.
4. Baker M. In other words. A course book on translation. London : Routledge, 1992. 304 p.
5. Jaskot M. P., Ganoshenko I. Culturemes and non-equivalent lexis in dictionaries. Cognitive studies. 2015. No. 15. P. 115–124.
6. Roberts G. D. Shaantaram. London : Abacus, 2004. 936 p.

Функціональний аспект модифікованих фразеологізмів у рекламних текстах

Реклама - це явище, яке вивчається з різних дослідницьких перспектив, адже вона не лише рефлектує економічний розвиток суспільства, але і визначає ключові моделі поведінки для його учасників, маючи важливий вплив на мовленнєву культуру.

Мова реклами має бути яскравою та експресивною і важливу роль в ній відіграють фразеологічні звороти, які виграшно поєднують в собі певний образ, при створенні цікавих та легких до запам'ятовування рекламних повідомлень. Оскільки реклама завжди націлена на оригінальність і привернення уваги, рекламні тренди змінюються з часом, так само як і їхня мова [1, 324 с.].

Для проведення нашого дослідження нами було використано сайти «Slogans.de» і «Annika-lamer.de».

Основна функція фразеологізмів - привернення уваги, вони допомагають підкреслити певні характеристики продукту, наприклад, його унікальність, прогресивність та інноваційність або ж високу якість.

Варто зазначити, фразеологізми у рекламі використовуються вкрай делікатно. Автори реклами розміщують фразеологізми у повсякденних комунікативних ситуаціях, щоб максимально приховати рекламний контекст [2, с. 201] Тому їх часто маскують привернувши увагу адресата чимось актуальним та/або дотепним. Наприклад, у 2019 році німецька міжнародна компанія у сфері оренди автомобілів Sixt запустила нове рекламне гасло із фотографію британського прем'єр-міністра Бориса Джонсона та автомобіля, який вони пропонують для оренди: *Boris Johnson: Viel Lärm um nichts. Sixt: Kein Lärm um viel.* Таким чином, компанія виразила власну думку про політика завдяки використанню оригінальної та модифікованої форм Шекспірівського фразеологізму «Viel Lärm um nichts» (ориг. «Much ado about nothing»). Незвичайним є одночасне застосування ідіоматичності оригінального фразеологізму щодо приклад та буквральності

значення модифікованого антонімічного виразу «*Kein Lärm um viel*», що підкреслює високу якість запропонованого авто асортименту.

Найчастіше модифікована форма фразеологізму створюється з урахуванням специфіки тексту, залежить від конкретного контексту і є загальнозрозумілою. В основному це лексичні заміни компонентів фразеологізму, додавання прикметника, скорочення, відокремлення або морфологічні зміни. Чим суттєвіша семантична різниця, тим сильніший вплив має заміна на читача і тим прозорішою вона є для нього. Наприклад, авіалінії EasyJet вдалися до даного прийому для привернення уваги у своїх банерах з надписом: «*Du kannst es dir urlauben*», де з іменника «*Urlaub*» було утворено дієслово замінивши співзвучне «*erlauben*».

Проведений аналіз дозволяє зробити висновок про те, що фразеологізми прикрашають рекламний текст, надають йому яскравості, експресивності, тому їхня наявність не тільки прагматично виправдана, а й необхідна. Через рекламні тексти система мови постійно поповнюється новими та модифікованими висловлюваннями, які згодом стають надбанням мови та фіксуються словниками як сталі вирази.

Список літератури:

1. Janich N. Werbesprache: Ein Arbeitsbuch. 2010. 324 с.
2. Reimann, S., & Sichová. Hört, hört ! Phraseme in der Hörfunkwerbung. Germanistische Linguistik, 2011. 201 с.
3. SLOGANS.DE // Die Datenbank der Werbung!. SLOGANS.DE // Die Datenbank der Werbung!. URL: <http://www.slogans.de/> (дата звернення: 25.01.2024).

Особливості перекладу культурно маркованих одиниць у романі Тетяни П'янкової «Вік червоних мурах»

При перекладі літературних творів, особливо тих, що мають глибокий культурний та історичний зв'язок з певною країною чи регіоном, перекладач зіштовхується з різноманітними викликами, серед яких одним із ключових є відтворення реалій [2]. У перекладі використовують термін «реалії» для позначення тих аспектів культури, які не можна передати простою заміною слів або фраз з однієї мови іншою [4, с. 6].

У романі Тетяни П'янкової «Вік червоних мурах» реалії відіграють важливу роль у створенні атмосфери та передачі національного колориту. Для успішного перекладу цього твору необхідно уважно враховувати особливості кожної реалії.

Болгарські вчені С. Флорін і С. Влахов пропонують такі засоби передачі реалій: транскрипція (транслітерація), заміна та виділяють наступні види перекладу реалій: неологізм (калька, напівкалька, освоєння, семантичний неологізм), приблизний переклад (функціональний аналог, опис, пояснення, тлумачення), контекстуальний переклад [3].

У романі «Вік червоних мурах» використано реалії, які мають значення або специфічний контекст у вихідній мові, пов'язані з історією та політикою, зокрема з радянською епохою. Наприклад українська реалія «*куркуль*» перекладено як «*Kulake*», що відображає поняття багатого селянина, який був об'єктом репресій у радянській політиці і є транслітерацією реалії російської культури, знайомої німецькому читачу.

«*Варить кебета*» [1, с. 17]. - «*Mein Schädel brummt*» [5, S. 26]. «*Варить кебета*» - це колоритний вираз, що вказує на те, що у когось біль у голові або головокружіння. «*Mein Schädel brummt*» – це німецький вираз, що буквально перекладаємо як «моя голова гуде» і описуємо біль чи дискомфорт у голові.

«*Доки виурили, що то коло нас, у двері загрюкав чийсь приклад*» [1, с. 24].

«*Bevor wir auch nur begriffen haben, was los ist, wummert jemand mit dem Gewehrkolben gegen die Tür*» [5, S. 34].

Переклад у цих реченнях вдалий і точно передає сенс оригіналу, зберігаючи специфічні терміни та їхнє значення в контексті: *вциурити* перекладено як «*begriffen haben*» (зрозуміти) – це передає ідею осмислення чогось. *Коло* перекладено як «*Gewehrkolben*» у контексті вказує на дію, яку виконують з використанням цієї частини зброї, наприклад, удар по дверях гвинтівкою.

«*Ми йшли з Мироськом навпростець через поле з миловарні тріньки*» [1, с. 56].

«*Myros und ich sind in das Fed neben der Seifenkocherei hineingegangen*» [5, S. 69].

Перекладач вдало передав основний зміст речення, показавши, що герої йшли через поле поруч з миловарнею. «*Das Fed neben der Seifenkocherei*» не зовсім точно передає поняття «*поле з миловарні тріньки*». «*Fed*» у німецькій мові може мати різні значення, включаючи «*коровник*» або «*хлів*», що не зовсім відповідає оригіналу.

Отже, вибір способу перекладу культурно маркованих одиниць залежить від характеру тексту, місця реалії в контексті та індивідуального вибору перекладача. Для адекватного перекладу художніх текстів потрібно використовувати кілька способів передачі реалій, хоча метод транслітерації або транскрипції перекладачі використовують часто.

Список літератури:

1. П'янова Т. Вік червоних мурах. – Харків: Наш формат, 2022. – 256 с.
2. Ребрій О.В. Сучасні концепції творчості у перекладі / О.В. Ребрій – Харків, ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2012 р. – 376 с.
3. Klasan K. Diplomarbeit: Das Übersetzen von Eigennamen in den Märchen von Clemens Brentano. – Osijek, 2016. – S.61
4. Kuttor, Eszter: Namengebung in Phantasien. Übersetzungsmöglichkeiten der literarischen Eigennamen. – Pecs: Universität Pecs, 2014.
5. Pyankova, T.: Das Zeitalter der roten Ameisen. Verlag Ecco, 2022. – S. 400.

Особливості перекладу директивних текстів (на основі інструкцій з експлуатації)

У сучасному світі розвитку технологій та зростаючого попиту на інноваційні продукти, вивчення особливостей перекладу директивних текстів, зокрема інструкцій з експлуатації, набуває вагомого значення. Це стає особливо актуальним, оскільки якість перекладу таких текстів визначає здатність отримувачів розуміти їх та виконувати вказівки. Переклад директивних текстів має бути спрямованим на забезпечення чіткого розуміння інструкцій користувачем.

Мета дослідження – розкрити та проаналізувати особливості та труднощі, що виникають у процесі перекладу директивних текстів та дослідити шляхи їх вирішення до яких вдаються перекладачі при передачі змісту тексту з англійської на українську мову. Матеріалом дослідження слугували інструкції з експлуатації, загалом методом суцільної вибірки було відібрано та розглянуто 250 прикладів.

Характерними рисами директивного дискурсу є імперативність, точність, безособовість, інформативність, логічність, нейтральний стиль та лаконічність подачі матеріалу. Іншою особливістю вважають використання графічних знаків та зображень, наявність термінів, аббревіатур та скорочень тощо. З урахуванням таких лексико-стилістичних характеристик, головне завдання перекладача полягає у знаходженні оптимальної стратегії перекладу, яка дозволить максимально точно відтворити суть змісту оригіналу.

У ході дослідження встановлено, що найбільш вживаним типом перекладацьких прийомів є лексико-граматичні трансформації – 130 випадків (52%). Крім того, перекладач вдався до застосування граматичних трансформацій – 75 випадків (30%) та лексико-семантичних трансформацій – 41 випадок (16.4%). Найрідше було вжито формальні трансформації (1.6%) – 4 випадки транскрипції.

Я. Костін стверджує, що, на відміну від англійської, в українській мові під час читання друга частина речення сприймається як більш важлива. З огляду на це, в письмовому мовленні в першій частині речення перекладач надає додаткову інформацію, а в другій –

основну [1, с. 52], наприклад: „Pull the plug out of the socket before carrying out any work on the power tool.” – „Перед будь-якими маніпуляціями з електроприладом витягніть штепсель з розетки.” Як бачимо, перекладач використав таку граматичну трансформацію як зміна порядку слів та виніс наголошену частину речення на кінець, що допомагає реципієнту краще засвоїти комунікативну суть прочитаного.

Згідно з уявленням Ю.І. Кузнецової та М.М. Капко, для відтворення комунікативного завдання, що міститься в тексті інструкції, необхідно використовувати такі лексико-семантичні трансформації, які забезпечать найліпше розуміння інструктивних вказівок читачем [2, с. 130]. Розглянемо такий приклад: „Open the filter door, unscrew the filter and remove it, turning in an anticlockwise direction.” – „Відкрити кришечку фільтра, викрутити фільтр в напрямку протигодинникової стрілки та вийняти його.” Прикметно, що у перекладі слово з ширшим семантичним значенням, тобто гіперонім, було замінено словом з вузьким значенням, тобто гіпонімом.

Отже, позаяк директивні тексти належать до науково-технічного та офіційно-ділового стилю, рисами текстів цього жанру є елементи властиві кожному з цих стилів. Методи перекладу директивних текстів включають використання лексико-граматичних, граматичних та лексичних трансформацій, що зумовлено граматичними та лексико-стилістичними відмінностями між мовами.

Список літератури

1. Костін Я. Особливості науково-технічного тексту та труднощі його перекладу. 2014. с. 52.
2. Кузнецова Ю.І., Капко М.М. Використання лексичних трансформацій при перекладі інструкцій до комп'ютерних приладів. Полтава : Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка. 2019. с. 130.

Вадим Захарець
Науковий керівник – проф. Бялик В. Д.

**Лінгвальні особливості художнього тексту та їх
відтворення у перекладі
(Цифрова фортеця Дена Брауна)**

Художні тексти, як „Цифрова фортеця” Дена Брауна, відображають велику увагу до деталей та мініатюрних описів, що створює глибину та багатшаровість у тексті.

Авторський стиль Дена Брауна відзначається використанням складних синтаксичних структур та інтригуючих діалогів, які сприяють розвитку сюжету, підвищують напруження в повісті.

Лінгвальні особливості художнього тексту в "Цифровій фортеці" відображаються також у виборі лексичних одиниць, які створюють особливу атмосферу та настрій у тексті, зокрема, за допомогою специфічних термінів і жаргону [2].

У перекладі художніх текстів, включаючи "Цифрову фортецю", важливо враховувати культурні та історичні відмінності між мовами, що може вплинути на сприйняття та тлумачення тексту читачем [1].

Процес перекладу художнього тексту вимагає від перекладача не лише відтворення смислу, а й врахування авторського стилю, ідіоматики та емоційного забарвлення оригіналу для збереження його художньої цінності [1].

Зазначимо, що переклад художнього тексту має бути не лише точним, а й творчим процесом, що передбачає вміння перекладача влучно відтворювати атмосферу, стиль та естетику оригіналу [1].

Лінгвальні особливості художнього тексту в "Цифровій фортеці" можуть бути складні для відтворення у перекладі через їх унікальність та контекстуальність, що вимагає від перекладача глибокого розуміння як мови, так і культури автора та цільової аудиторії [2].

У "Цифровій фортеці" Дена Брауна мовні засоби використовуються для підкреслення напруження та побудови інтриги, викликаючи у читача емоційну реакцію.

Однією з лінгвальних особливостей художнього тексту є вживання символічних виразів та метафор, які додають глибини та плинності у тексті [2].

В перекладі "Цифрової фортеці" важливо уникати буквального перекладу, оскільки це може призвести до втрати виразності та ефективності оригіналу.

Мовні особливості художнього тексту відображають характер героїв, їхні емоції та ставлення до подій, що створює реалістичний портрет персонажів [2].

У "Цифровій фортеці" автор вдається до використання різних стилістичних засобів, таких як повтори, алітерація та риторичні питання, для підвищення ефективності тексту.

Список літератури

1. Головка О. І. Теорія та практика перекладу художнього тексту. Видавництво: Видавничий дім "Логос", 2015..
2. Комісарова Л. М. Мова художнього тексту: структура, стиль, засоби вираження. Видавництво: Наукова думка, 2009.

Розвиток жанрових компетентностей на уроках з іноземної мови в ЗЗСО

Поняття жанр у будь-якій сфері діяльності можна тлумачити як прототип певної сукупності текстів (ситуацій), для яких характерні спільні ознаки [3].

Сутність жанрової компетентності можна описати через наявність трьох компонентів: фатичного (характеризує вміння встановлювати контакт із партнером у різних типах дискурсу), інформативного (розкриває сферу загальних та спеціальних знань та умінь у конкретному спілкуванні) та регістерного (що характеризує вміння підтримувати тональність спілкування у різних видах дискурсу).

Жанрову компетентність пов'язують з поняттям мовної особистості та розглядають як важливу частину загальної комунікативної компетентності. Ця теорія знаходить розвиток у лінгводидактичному підході, де жанрова компетентність визначається як «здатність будувати комунікацію відповідно до норм і стереотипів мовних жанрів» [2], а також як «один із важливих компонентів мовної особистості, що опановує іноземну мову» [2].

Поняття жанрова компетентність розуміється як «адекватне володіння усними та письмовими жанрами мовлення, які використовуються сучасним фахівцем у професійній комунікації, формування якої передбачає сформованість соціокультурної, мовної (мовленнєвої), стилістичної та текстової компетентності» [2]. Адекватне володіння трактується як «уміння представити жанр відповідно до соціально схваленої моделі, реалізованої адекватними мовними конструкціями та стилістичними засобами» [2]. Жанрова компетентність у навчально-науковій сфері розуміється як «готовність до моделювання текстів різних жанрів» [1], при цьому жанрова компетентність позиціонується як ключовий компонент професійної комунікації. Для досягнення мети формування жанрової компетентності на уроках з іноземної мови необхідно вести з учнями ЗЗСО роботу в таких напрямках:

1. Розвиток предметної компетентності – набуття знань про те, що міститься в сукупності певних текстів будь-якої спеціальності та готовність їх використовувати.

2. Розвиток текстової компетентності – набуття знань про структурно-композиційні особливості, схеми/моделі текстів різних жанрів, про стандартний набір цілих блоків, що перетворюються в деяких типах текстів, та здатність до їх використання.

3. Розвиток стилістичної компетентності – набуття знань про характерні для певного жанру мовні засоби і вирази та готовність їх використовувати.

4. Розвиток практичної компетентності – набуття вмінь використовувати засвоєні знання про певний стиль, способи викладу, категоріальні особливості тексту при побудові та розумінні текстів різних жанрів іноземною мовою.

У кожній сфері діяльності виробляється цілий арсенал мовленнєвих жанрів, що диференціюється і зростає із її розвитком. Це означає, що перш ніж розпочати роботу над структурно-композиційними особливостями, моделями текстів різних жанрів, учневі необхідно, з одного боку, мати загальне уявлення про різноманітність жанрових стереотипів, що виконують особливі соціокультурні функції, і, з іншого боку, йому необхідно опанувати інваріантну жанрову модель.

Список літератури

1. Письменна І.І. Імплементція зарубіжного досвіду щодо використання принципів інтегрованого навчання у вищій школі. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля*. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. 2019. № 1 (17). С. 169–174.

2. Яхонтова Т.В. Жанри первинної наукової комунікації: сучасні тенденції розвитку. *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Серія: Філологічні науки (мовознавство). 2014. № 2. С. 135–140.

3. Kiyko Y. *Medientexte aus fraktaltheoretischer Perspektive: deutsch-ukrainische Kontraste*. Berlin: Peter Lang, 2020. 312 S.

**«Особливості формування іншомовної лексичної
компетенції за допомогою онлайн платформ у дітей
середнього шкільного віку»**

В умовах стрімкої інтеграції України в міжнародний науково-освітній простір вивчення та викладання іноземних мов, особливо англійської, як мови міжнаціонального та ділового спілкування, є не лише складовою освіти, а й стає надзвичайно актуальною та необхідною потребою.

Відповідно до загальноєвропейських рекомендацій Ради Європи, метою вивчення будь-якої іноземної мови є вільне спілкування нею, а вивчення лексики іноземної мови є невід'ємною частиною оволодіння нею.

Цілі вивчення іноземної мови включають навчання учнів правильному, осмисленому та доцільному використанню лексики. У цьому відношенні лексику можна розглядати як раціональну та динамічну систему, що містить структури, що характеризуються трьома вимірами: форма, значення, використання [1, с. 232].

Варто розглянути компоненти пізнавальних процесів учнів середніх класів та їх вплив на засвоєння іноземної мови:

1. Мислення є одним із головних аспектів, адже відбувається інтелектуальний розвиток, учні свідомо опановують логічні операції, тому це важливо організувати навчальний процес вивчення іноземної мови з використанням проблемних ситуацій та їх обговорення [2, с. 13];

2. Мовлення – формується зв'язне та логічне висловлення власної думки, удосконалюється та суттєво ускладнюється за формою та змістом як усне, так і писемне мовлення, отже, все це зумовлює використання відповідного мовленнєвого матеріалу сучасного та автентичного матеріалу на уроках [2, с. 14];

3. Пам'ять – в учнів виникає бажання керувати нею та підвищувати її продуктивність, тому виникає потреба використовувати на уроках спеціальні прийоми запам'ятовування матеріалу та його відтворення та засвоєння [2, с. 14];

4. Розвивається увага, зосередженість, стійкість, яка цілеспрямована на досліджуваний матеріал, усе це завдяки розвитку логічного мислення, тому варто враховувати цю складову пізнавального процесу і не ігнорувати мимовільну увагу, що виникає як результат безпосередньої зацікавленості учня [2, с. 15];

5. Уява – учнів середніх класів розкривають свій внутрішній світ, критично ставляться до своєї роботи та посилюють самоконтроль, а матеріал, що вивчається у середній школі, значно ускладнюється, тому виникає потреба активізувати як творчу, так і репродуктивну увагу [2, стор. 15];

6. Сприйняття - це характерна сторона пізнавальних процесів які, розвиваються осмисленість, вибірковість і цілеспрямованість спостереження за певними явищами чи подіями, що особливо притаманне при вивченні складного матеріалу, наприклад: граматики англійської мови, сприйняття окремих явищ і схем;

7. Мотивація – відіграє особливу роль у процесі вивчення іноземної мови, оскільки залежить від активності учнів, їх зацікавленості та якості виконання поставлених завдань, формується в результаті використання сучасного змісту, іншомовного матеріалу, колективних форм роботи, методів оцінювання, а також використання комп'ютерних технологій [2, с. 17-18].

Отже, у викладанні іноземної мови важливо приділяти значну увагу навчанню лексики для вільного володіння мовою. Вивчення англійської мови сприяє розвитку мислення, мовлення, мотивації, пам'яті.

Список літератури

1. Ніколаєва С. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Київ : Ленвіт, 2002. 328 с.

2. Полонська Т. Профільне навчання іноземної мови учнів старшої школи : метод. рек. Київ : Педагогічна думка, 2014. 80 с.

Відтворення англомовних рекламних слоганів українською мовою

Наразі переклад рекламних слоганів стає дедалі важливішим завданням, оскільки компанії проникають на ринки різних країн і потребують ефективного способу комунікації зі своїми місцевими аудиторіями. Головним завданням перекладача в процесі відтворення рекламного слогану є передача такої ж комунікативної інтенсії, яка й була спрямована на початкову цільову аудиторію.

Беручи до уваги вчення Л. Г. Павлюк, ми розуміємо основи реклами: 1) акт впливу на оцінний і практичний вибір; 2) ремесло, з якісним чи не якісним продуктом 3) звернення до соціальних почуттів 4) виклик певної реакції в аудиторії [2]. Тобто перекладач в свою чергу має передати сутність реклами згідно із цим пунктам.

З метою адаптації та повного відтворення рекламного тексту або слогану існують три основних типи перекладу: еквівалентний, варіативний або трансформаційний. Кожен з цих видів має свої переваги та недоліки і може використовуватись за різних потреб [1. с. 161].

На основі аналізу українського перекладу англійськомовних рекламних оголошень, повідомлень та слоганів виявлено, що еквівалентний переклад передає зміст оригіналу з мінімальними змінами. Варіативний переклад передбачає невелике зміщення змісту в бік універсальності, зберігаючи при цьому загальну ідею слогану. Трансформаційний переклад передбачає зміну змісту слогану з метою підсилити ефект та викликати більше емоцій у цільової аудиторії.

Наведемо приклад із перекладу рекламного слогану: "Think different"(Apple)

- Еквівалентний переклад: "Мислити по-іншому"
- Варіативний переклад: "Не думай, як усі"
- Трансформаційний переклад: "Змінюй своє мислення"

Ми можемо помітити, що хоча перший переклад і вміщає найменшу кількість змін, проте звучить не природньою. У другому випадку, варіативний переклад є доволі креативним та

універсальним, тому одразу може зацікавити споживача. Трансформаційний переклад використовується для зміни змісту оригінального слогана з метою досягнення більшої ефективності рекламної кампанії, тому теж виконує свою прагматичну функцію.

У сучасному світі реклама постає важливою частиною побуту споживача, чим, безумовно, привертає до себе увагу. Аналіз лінгвістичних та екстралінгвістичних особливостей дібраних рекламних слоганів та аналіз можливих перекладацьких стратегій засвідчує, що потреба у глибокому розумінні тексту та професійному перекладі досі актуальна.

Список літератури

1. Ктитарова Н.К., Воронова З.Ю. Теорія перекладу. Вступ до перекладознавства. Дніпродзержинський державний технічний університет. Дніпродзержинськ, 2013 – С.161
2. <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1460>

**Навчання читання учнів середніх класів на уроках
англійської мови**

У процесі вивчення англійської мови в середній школі необхідно враховувати психолого-педагогічні особливості учнів середнього вікового періоду. Один із ключових аспектів формування мовної компетентності — це читання.

Програма середньої школи встановлює базовий рівень сформованості навичок читання для учнів. Учні повинні мати здатність розуміти прості тексти, витягувати основну інформацію та розпізнавати основні ідеї. Вони також повинні бути здатні використовувати контекст для розуміння незнайомих слів та виразів.

Мета дослідження полягає в описі важливості формування навичок читання у вивченні англійської мови в середній школі.

Читання – це процес сприйняття та розуміння письмового тексту або символів, який передбачає здатність розпізнавати та інтерпретувати слова, фрази та речення [1, с. 887].

Читання є важливою складовою розвитку комунікативної компетентності [2, с. 165]. Через читання учні збагачують свій словниковий запас, вивчають граматичні структури, а також навчаються розуміти контекст та інтонацію. Це допомагає їм краще розуміти письмову мову та покращує їхні навички усного спілкування. Читання також сприяє розвитку аналітичних та критичного мислення. Під час читання учні вчитимуться аналізувати інформацію, робити висновки, формулювати власні думки та доводити їх. Ці навички важливі не лише у навчанні, а й у подальшому житті, де вони допомагають у прийнятті обґрунтованих рішень та розв'язанні проблем. Через читання учні також розвивають свою уяву та креативність. Це сприяє розвитку творчих здібностей та може стимулювати їх до написання власних творів. Крім того, читання розвиває емпатію та соціальну компетентність. Під час занурення у світ літературних персонажів учні можуть співпереживати їхнім переживанням та розуміти їхні мотивації. Це допомагає у формуванні сприйняття різноманітності людей та культур і сприяє розвитку міжособистісних відносин.

Матеріали для читання можуть бути різноманітними, включаючи тексти різного стилю (художні, наукові, публіцистичні), а також вправи на розвиток читацьких навичок (складання запитань, розуміння основної ідеї тощо). Елементи таких матеріалів включають в себе заголовки, підзаголовки, ключові слова, графіки, таблиці тощо.

Формування навичок читання включає в себе різноманітні вправи, такі як читання та розуміння текстів, аналіз ключових ідей, виявлення основних думок, складання планів та резюме, а також обговорення прочитаного матеріалу. Для ефективного навчання рекомендується використовувати різні типи вправ і матеріалів.

Оцінювання навичок читання в середній школі зазвичай здійснюється за такими критеріями, як здатність розуміти основний зміст тексту, використання мовних засобів для розуміння невідомих слів, аналіз ключових ідей, вміння виділяти головне в тексті, а також уміння висловлювати свою думку про прочитане [3, с. 74]. Оцінки можуть включати письмові завдання, усні виступи, тестування тощо.

Читання відіграє ключову роль у вивченні англійської мови в середній школі. Його значення полягає в розвитку мовленнєвих навичок, збагаченні словникового запасу та поліпшенні розуміння письмової мови. Ефективне навчання читання потребує ретельної підготовки, різноманітних вправ та системи оцінювання школярів.

Список літератури

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та CD) / уклад.; голов. ред. В. Т. Бусел Київ: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. 1736 с.
2. Матюха Г.В. Навчання техніки читання англійською мовою. *Наука і освіта*. 2013. № 6. С. 162–166.
3. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: Підручник/ Панова Л.С., Андрійко І.Ф., Тезікова С.В. та ін.. Київ: Видавничий центр «Академія», 2010. 328 с.

Вікторія Калинюк
Науковий керівник – асист. Ковалюк М.В.

СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМУНІКАТИВНОЇ ІНТЕНЦІЇ (НА МАТЕРІАЛІ ДИСКУРСУ СОЦІАЛЬНИХ МЕДІА)

Дослідження взаємодії стилістичних засобів та комунікативної інтенції у соціальних медіа є важливим кроком у розвитку наших знань про сучасні засоби комунікації та їх вплив на сприйняття та реакцію користувачів.

Теоретичному осмисленню проблеми комунікативної інтенції у працях присвячені праці О. Бондарко, І. Вихованець, К. Городенська, Н. Гуйванюк, А. Загнітко, Г. Золотова, М. Мірченко, О. Почепцов, Н. Формановська; серед українських дослідників мови соціальних мереж та її впливу на структури мову в цілому слід назвати таких дослідників, як А. Кромська, Б. Ковалевич, В. Шпитальний, К. Іванчук, О. Дзюбіна, О. Чернова, С. Воропай, Ю. Маковецька-Гудзь та інші дослідники.

Комунікативна інтенція вбачає глибокий зв'язок з логічними категоріями та філософськими універсаліями, що дозволяє розглядати її як поняттєву категорію на рівні змісту та як мовну категорію за способом вираження. Ідея двобічності граматичної категорії витікає з білатерального розуміння мовного знака та подвійної природи мови, яка містить план мовного змісту і план вираження [1, с. 29].

У мовознавстві зазвичай використовують терміни «комунікативна інтенція», «комунікативний намір», «ціль висловлювання комунікантів». За визначенням Ф. Бацевича, комунікативна інтенція - це «свідомий або інтуїтивний намір адресанта, що визначає внутрішню програму мовлення і спосіб її реалізації» [2, с.116].

Сьогодні сфера дослідження мовних трансформацій у парадигмі комунікації в соціальній мережі та їх безпосереднього впливу на структурні елементи мови як такої (тобто її позамережевого варіанту) є одним із найцікавіших та найбільш перспективних напрямків лінгвістичних досліджень, як і дисциплін,

які перебувають на перетині мовознавства з іншими дотичними науками (наприклад, лінгвосоціології, лінгвопсихології, лінгвокультурології, тощо). Як зазначається, наприклад, у праці Х. Шварца, диференційний мовний аналіз у соціальних мережах – це унікальний метод ненав’язливого, а тому максимально достовірного, осягнення соціальних та психологічних характеристик щоденної мовної поведінки людей [3].

Стилістичні засоби, що використовуються у сучасному медійному дискурсі, використовуються авторами текстів з метою зробити такі тексти більш привабливими для читача, створити їх милозвучність, таким чином, спонукати читача або глядача сприймати такий текст. Важливо зазначити, що такі стилістичні засоби, як метафора, епітет, порівняння, гіпербола та антитеза є найбільш вживаними у дискурсі соцмереж. Також у промовах можуть використовуватися: фразеологізми, епіфори, епітети, алітерація [4].

Отже, можемо зробити висновок, що стилістичні засоби є важливим інструментом, які використовують для досягнення своїх цілей в соціальних мережах. Задіюючи наголос, інтонацію та стилістичні процеси, вони можуть емоційно впливати на своїх слухачів, створювати відчуття єдності та підкреслювати свою компетентність.

Список літератури

1. Кромська, А. (2015). Феномен соціальної мережі в інформаційному середовищі. Режим доступу: <http://naub.oa.edu.ua/2015/феномен-соціальноїмережі-в-інформаци/>
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. К.: Академія, 2004. 342 с.
3. Park, G., Schwartz, H. A., Eichstaedt, J. C., Kern, M. L., Kosinski, M., Stillwell, D. J., Ungar, L.H., & Seligman, M. E. P. (2014, November 3). Automatic Personality Assessment Through Social Media Language. Journal of Personality and Social Psychology. Advance online publication. <http://dx.doi.org/10.1037/pspp0000020>
4. Рейда О. А. Основні мовні ознаки спілкування в соціальних мережах. Мова, література і культура: актуальні питання взаємодії: Міжнародна науково-практична конференція (Наукова філологічна організація «Логос», 8–9 жовтня 2021 р. Львів, 2021. С. 6–9.

Максим Капрош

Науковий керівник – доц. Сапожник І. В.

Психолого-вікові особливості учнів старшої школи

Вагома складова у викладанні будь-якого предмета – розуміння психолого-вікових особливостей учнів. Грамотно реалізувати процес навчання у школі можливо лише за умови досконалої обізнаності вчителя у вікових особливостях школяра, динаміці розвитку учня в інтелектуальному та особистісному плані [1].

Важливим моментом у становленні особистості учня старшої школи є відчуття власного світу, що виявляється у формі переживань власної індивідуальної цілісності та неповторності. Юнацький вік, тісно пов'язаний із кризою ідентичності, – відчуттям індивідуальної самототожності, цілісності [2].

У своїй навчальній роботі старший школяр впевнено користується різними розумовими операціями, міркує логічно, запам'ятовує осмислено. Водночас пізнавальна діяльність старшокласників має свої особливості. Вони люблять досліджувати та експериментувати, творити і створювати нове, оригінальне. Старших школярів цікавлять не тільки питання теорії, але самий хід аналізу, способи доказу. Їм подобається, коли викладач змушує вибирати рішення між різними точками зору, потребує обґрунтування тих чи інших тверджень, вони з готовністю, навіть з радістю вступають в суперечку і наполегливо захищають свою позицію [3].

Саме тому навчальний процес необхідно будувати, щоб у старшокласника була можливість виявляти свою позицію, аргументувати власну точку зору, доводити правильність або хибність окремих положень, ставити запитання вчителю, вміти чути позицію й точку зору іншої людини, рецензувати відповіді своїх товаришів, допомагати однокласникам та ділитися власними знаннями з іншими [2].

Якщо говорити про мотиви навчання у старшокласників, доволі часто вони пов'язані з вибором майбутньої професійної діяльності. В навчальному процесі учні обирають те, що особисто їм видається цікавим, корисним і доцільним [2].

Одна з центральних проблем підліткового віку, на яку неможливо не звернути увагу – це перебудова взаємин з дорослими. Старшокласники прагнуть звільнитися від контролю з боку батьків та вчителів, а також, частково, від встановлених ними правил і норм. У цьому процесі прийнято розрізняти прагнення до автономії у сфері поведінки (потреба і право самостійно вирішувати особисті проблеми), емоційної автономії (потреба і право мати власні уподобання) та нормативної автономії (потреба і право на власні норми й цінності) [2].

Вчитель також повинен розуміти, що вікові особливості розвитку учнів по-різному проявляються в їх індивідуальному формуванні. Ось чому розвиток кожного з них у свою чергу характеризується значними індивідуальними відмінностями та особливостями, на які необхідно звертати увагу у процесі навчання [3].

Отже, викладачу у ході навчального процесу важливо враховувати особливості та інтереси учнів, створювати умови для їх активності як у розумовій, так і соціальних сферах. Вчителю необхідно знати та пам'ятати про психолого-вікові особливості учнів, а найголовніше – вміти використовувати їх на благо навчання, адаптуючи свої заняття під специфіку учнів старшої школи.

Список літератури

1. Розенова М. Психологія навчання та виховання старших школярів. URL: <https://osvita.ua/school/method/psychology/1745/> (дата звернення 10.02.2024)
2. Старший шкільний вік. URL: <https://posibniki.com.ua/post-starshiy-shkilniy-vik> (дата звернення 10.02.2024)
3. Характеристика віку та вікових криз та способи взаємодії з дітьми. URL: <http://gymnasium152.edu.kh.ua/Files/downloads/Характеристики%20віку%20та%20вікових%20криз%20та%20способи%20взаємодії%20з%20дітьми.pdf> (дата звернення 10.02.2024)

Юлія Качур
Науковий керівник – доц. Лесінська О. М.

Когезія в оригіналі та перекладі політичних промов

Когезія і когерентність належать до основних понять теорії лінгвістики тексту і вважаються його визначальними, будівельними характеристиками, необхідною умовою текстуальності. Когезія означає внутрішньотекстові зв'язки, що забезпечують цілісність і єдність літературно-художнього твору або будь-якого словесного творіння.

М. А. К. Голлідеем та Р. Гасан [1] сформульовано п'ятикомпонентну структуру мовних відносин, що стосуються формально-граматичної дискурсивної зв'язності; вказівної, особистісної та порівняльної референції; іменної, дієслівної та предикативної субституції; іменного, дієслівного та предикативного еліпсису; сполучних слів та решти конекторів, що слугують для вираження певного типу відносин із їхнього обмеженого набору.

Для засвоєння правильного перекладу засобів когезії в іншомовних текстах політичної тематики, перекладачеві важливо знати структуру перекладацької діяльності, рівні та підрівні, на яких здійснюється реалізація перекладацького процесу [2]. Представимо їх так:

- 1) розпізнавання слів та структури тексту;
- 2) досягнення поглибленого розуміння тексту;
- 3) рівноцінна передача сприйнятої інформації оригіналу за допомогою засобів перекладу;
- 4) заключна оцінка виконаного перекладу в межах контексту з опорою на понятійний апарат;
- 5) досягнення перекладачем повного розуміння тексту під час перекладацько-аналітичної діяльності [2].

Особливості перекладу виявів когезії в політичних промовах можуть бути розглянуті на прикладі мовлення президента США Джо Байдена під час спільної з Володимиром Зеленським прес-конференції в Білому домі. Байден наголошує: «And as I said when Putin rolled his tanks into Ukraine in February: American – American

people are prepared to have us stand up to bullies, stand up for freedom» [3].

Ця фраза президента може бути перекладена так: «І, як я і казав, коли Путін ввів свої танки до України в лютому, американці – весь американський народ був готовий до протистояння негідникам, боротьби за свободу». У мовленні американського лідера виділяється слово *bullies*, яке можна віднести до розряду просторічної лексики. Відповідником цієї лексеми в українській мові постає слово негідники. Відповідно, при його перекладі було використано модуляцію, або ж вибір найбільш доречного контекстуального еквіваленту.

Американський лідер у цьому випадку послуговується лексикою, що виходить за межі літературної норми. Висловлюючись подібним чином, Джо Байден, з одного боку, виражає обурення діями РФ, а з іншого – адресує українському президентові та народу підтримку від імені всієї Америки в протистоянні з ворогом.

Отже, переклад засобів когезії, вжитих в англомовних політичних текстах, вимагає попереднього уточнення узусу когерентних маркерів. Структурна відмінність мов при перекладі когезії потребує глибокої компетентності перекладача у сфері іншомовного слововживання, що забезпечила б йому можливість аргументування доречності послугування тією чи іншою лексемою як відповідником слова в оригінальному тексті.

Список літератури

1. Halliday M. A. K. Cohesion in English. London: Longman, 1976. 392 p.
2. Knott A. The classification of coherence relations and their linguistic markers: An exploration of two languages. *Journal of Pragmatics*. № 31. 1998. P. 135-175
3. Remarks By President Biden And President Volodymyr Zelenskyy Of Ukraine In Joint Press Conference. URL: <https://ua.usembassy.gov/remarks-by-president-biden-and-president-volodymyr-zelenskyy-of-ukraine-in-joint-press-conference/> (дата звернення: 21.01.2024)

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СПРИЙНЯТТЯ УЧНЯМИ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ АУДІЮВАННЯ

Формування аудитивної компетентності в англійській мові передбачає розуміння психолінгвістичних аспектів процесу аудіювання. Ураховуючи сприйняття, розуміння та обробку інформації, необхідно створити необхідні психофізіологічні механізми. Розуміння усного мовлення складне, бо слухач спочатку фокусується на загальному змісті висловлювання, а потім переходить до конкретної інформації. Знання психолінгвістичної природи аудіювання дозволяє вчителю більш ефективно організувати навчальний процес та сприяти позитивному розвитку комунікативних навичок учнів.

Хід процесу аудіювання значною мірою залежить від емоційного стану слухача та його мотивації. Відсутність мотивації може спричинити втрату значної кількості інформації у процесі сприйняття повідомлення. Сильні емоційні стани, такі як злість, роздратування, схвильованість, негативно впливають на ефективність аудіювання.

Як стверджує О. Тарнопольський, «у процесі сприйняття мають місце постійні переходи. Процес йде симультанно на різних рівнях перцептивної обробки, регулюється гіпотезами, які починають висуватися та перевірятися, коли сприймається перше слово» [4, с. 128].

Сприйняття є складним процесом, який передбачає взаємодію механізмів сприйняття, оперативної та довготривалої пам'яті, а також процесів імовірнісного прогнозування й осмислення. Пам'ять і осмислення є основою імовірнісного прогнозування, оскільки для передбачення подій слухач повинен сприймати, запам'ятовувати та осмислювати інформацію. Під час сприйняття інформації слухач користується візуальними образами, що сприяє утриманню прослуханого тексту в пам'яті. Під час відтворення інформації відбувається зворотній процес – декодування візуальних образів у словесну форму [1, с. 58].

Окрім механізму сприйняття, у процесі аудіювання задіяний механізм пам'яті, зокрема, короткотривала, оперативна та довготривала пам'ять. Пам'ять включає процеси запам'ятовування, зберігання та відтворення інформації [3, с. 352].

Відтворення – процес активізації раніше збереженої інформації в мозку, перенесення її з довготривалої у короточасну пам'ять. Успішність впливає на обсяг, осмисленість матеріалу, вік учня, тривалість збереження і налаштування на відтворення. Пригадування є формою відтворення, що активується під час формування аудитивної компетентності, особливо після прослуховування текстів. У ситуаціях труднощів пригадування може допомагати подолати напруження та відновлювати пропущену інформацію, полегшуючи процеси вивчення іноземної мови [2, с. 198].

Отже, формування англомовної аудитивної компетентності учнів основної школи успішно відбувається, якщо вчитель враховує їхні психолінгвістичні особливості. Залучення механізму імовірнісного прогнозування під час аудіювання розвіює психологічну напругу та полегшує процес формування аудитивних умінь, сприяючи позитивному налаштуванню учнів.

Список літератури

1. Заболотна М. І. Методика навчання аудіювання англомовних публіцистичних текстів старшокласників в умовах профільного навчання: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філології. Київ, 2015. 210 с.
2. Загальна психологія. 2-ге вид., переробл. і доп. / За загальною редакцією академіка С. Д. Максименка. Вінниця: Нова книга, 2004. 704 с.
3. Вікова та педагогічна психологія : навч. посібник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. Київ: Каравела, 2012. 400 с.
4. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти: Навч. посібник. Київ: Фірма «ІНКОС», 2006. 248 с.

Теоретичні засади дослідження препозитивних атрибутивних сполучень англійської мови

В умовах глобалізації та інтернаціоналізації важливість дослідження препозитивних атрибутивних словосполучень англійської мови у перекладі визначається потребою точного відтворення семантики та граматичної структури оригіналу.

Як зауважує А. К. Мойсієнко, за допомогою єдності ознаки і предмета створюється нове поняття: “кожен предмет має деякий набір властивостей, що створюють його сутність, і прикметник-визначення служить для експлікації одного з них. Властивість зливається зі своїм носієм, становить з ним нерозривну єдність” [3].

Актуальність нашої роботи пов'язана з дослідженням теоретичних засад препозитивних атрибутивних сполучень в англійській мові, і є актуальним завданням, оскільки ці конструкції визначають глибокий семантичний та граматичний зв'язок у мові.

Мета роботи полягає у дослідженні теоретичних аспектів функціонування та побудови препозитивних атрибутивних сполучень англійської мови для розуміння їхнього впливу на структуру мовлення. Наукова новизна дослідження полягає у глибокому та системному аналізі теоретичних засад препозитивних атрибутивних словосполучень в англійській мові, що розкриває нові підходи до розуміння цього явища.

Атрибутивні сполучення є найбільш розповсюдженим типом вільних словосполучень у сучасній англійській мові. В текстах словосполучення слугують засобом мовної компресії, що сприяє перетворенню розгорнутих синтаксичних конструкцій на нескладні види, здатних у той же час передавати той же об'єм інформації, що і повні синтаксичні структури. Атрибутивні конструкції часто зустрічаються у суспільно-політичних і науково-технічних текстах.

Наприклад: *president's **stunning comments*** – вражаючі коментарі президента; ***hard-line policies*** – жорстка політика; ***London district committee*** – районний комітет Лондона; ***Paris peace talks*** – мирні переговори у Парижі [4].

Розрізняють двочленні та багаточленні препозитивні атрибутивні словосполучення. Структурний підхід, застосований до аналізу двочленних словосполучень, передбачає вивчення базових схем їх утворення, а саме: «ад'єктив + іменник», «іменник + іменник», «займенник + іменник». Атрибутивний зв'язок («ад'єктив + іменник») як вид синтаксичного зв'язку виражає вищий ступінь з'єднаності між окремими елементами словосполучення. Поєднання «прикметник + іменник» є найбільш типовим випадком атрибутивного зв'язку в художніх творах, адже у ньому розкриваються кваліфікативні відношення між окремими елементами словосполучення [2].

Структурний підхід застосований до аналізу багаточленних словосполучень дозволяє розкрити їхню взаємодію складових та внесок у створення смислового і граматичного контексту. Їхні основні типи: «прикметник + іменник + прийменник», «іменник + прийменник + іменник» [2].

Отже, в ході дослідження стало зрозумілим, що атрибутивні словосполучення відіграють ключову роль у сучасній англійській мові, визначаючи мовну компресію. Аналіз їх структурних особливостей, здійснений з урахуванням граматичних та семантичних відносин, допомагає розширити розуміння структури мовлення.

Список літератури

1. Корсун О.В. Труднощі перекладу атрибутивних словосполучень англійської мови // Д.: Донецький національний технічний університет. 2011. №1.
2. Островська Л. С. Атрибутивна конструкція в комунікативному аспекті. Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки. Запоріжжя: ЗНУ, 2010. № 1. С. 242–252.
3. Моренець В. В. Атрибутивні словосполучення в українській мові : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Київ, 1963. 406 с.
4. Основи перекладу: граматичні та лексичні аспекти: Навч. посіб. / За ред. В. К. Шпака. – 2-ге вид.. – К.: Знання, 2007. – 310 с.

Способи відтворення географічних назв у перекладі

Як відомо, географічні назви посідають важливе місце в житті людства, даючи назву тим чи іншим місцевостям та природним об'єктам. Крім того, важливо зазначити що топоніми – це назви географічних об'єктів, які включають в себе гори, країни, вулкани, річки тощо. Однак замість того, щоб вживати загальний термін “топонім”, використовують назву “ойконім”. Перш ніж перекладати ці мовні одиниці, нам потрібно з'ясувати, чи можна їх взагалі перекладати; якщо так, то які критерії слід застосовувати. Як справедливо зазначив український перекладознавець Д. Павличко, «Починаючи переклад власної назви, переконайся, чи існує вже її переклад. Це потрібно для того, щоб випадково не створити нову власну назву. А якщо власна назва є маловідомою, тоді потрібно перекладати її самостійно, але з дотриманням усіх вимог, які стосуються перекладу власних назв» [1].

Актуальність дослідження способів відтворення топонімів у перекладі є затребуваним у сьогоденні, адже еквівалентність перекладу цих одиниць мови впливають на сприйняття та розуміння певної інформації про них. Крім того, важливо враховувати й історичні, культурні та лінгвістичні особливості, за допомогою яких можна забезпечити якісний переклад географічних найменувань.

Мета наукової роботи полягає у теоретичному обґрунтуванні загальних понять про топоніми та практичному виявленні шляхів перекладу штатів США.

Наукова новизна полягає у ретельному дослідженні шляхів відтворення назв штатів США на матеріалі географічних словників.

У ході дослідження проаналізовано 50 штатів США та їхніх столиць. Нами розглянуто способи відтворення, використані при перекладі зазначених топонімів.

Дослідження показало, що при перекладі аналізованих назв у більшості випадків застосовують спосіб транслітерації (60%). Цей метод є менш неоднозначним, ніж метод транскрипції через те, що мовні одиниці перекладаються послідовно – кожна буква окремо, відповідно до стандартів Міжнародної фонетичної транскрипції.

В.М. Жирмунський визначає транслітерацію як: "відтворення звукового складу слів однієї мови засобами іншої мови, при якому кожна літера або група букв оригіналу замінюється відповідною літерою або групою букв мови перекладу"[2]. Проілюструємо на прикладах нашої вибірки: Alabama – Алабама, Arizona – Аризона, Arkansas – Арканзас, Colorado – Колорадо, Indiana – Індіана та інші.

Друге місце займає спосіб змішаного транскодування (25%), коли при перекладі використовують транскрипцію з елементами транслітерації. Представляємо яскраві приклади: Texas – Техас, Washington – Вашингтон, Wyoming – Вайомінг.

Метод, який найменш за все використовують при перекладі топонімів, це метод калькування (15%). Калькування – це спосіб перекладу, при якому іншомовне слово або словосполучення перекладається дослівно, за допомогою окремих слів або словосполучень, що мають аналогічне значення у мові перекладу. Наприклад, North Dakota – Північна Дакота, South Carolina – Південна Кароліна.

Отже, географічні назви, а саме штати США та їхні столиці, є одиницями, які відіграють важливу роль у суспільстві. Для того, щоб переклад цих назв був точним, використовують способи відтворення, які відображають важливу інформацію про топоніми.

Список літератури

1. Павличко Д. В. Українська перекладознавча думка /Хрестоматія, 2006.112 с.
2. Жирмунський В. М. Вступ до мовознавства, 1967. 145 с.
3. Зубков В., Мюллер В. Сучасний англо – український словник та українсько – англійський словник – Вид.2 – ге, випр. та доп. – Х. : ВД *ШКОЛА*, 2013 . 1379 с.

Англомовні фразеологізми біблійного походження та способи їх перекладу українською мовою

У сучасному світі, де англійська мова є однією з ключових мов спілкування, вивчення фразеологізмів біблійного походження постає актуальним та важливим завданням для лінгвістів, перекладачів, та тих, хто цікавиться вивченням культурних впливів на мовлення.

Англійська мова має глибокі корені в християнській традиції, і велика кількість її фразеологізмів біблійного походження. Знання цих виразів – ключове для розуміння не тільки мовного багатства, але і культурних, релігійних та філософських аспектів англомовного світу [1].

Вивчення англомовних фразеологізмів біблійного походження важливо з численних причин. По-перше, це розширює лексичний запас та поглиблює розуміння культурного контексту. По-друге, знання цих фразеологізмів є ключем до точного перекладу біблійних текстів, які мають велике значення в християнській та літературній традиції. Також вивчення перекладу фразеологізмів з біблійного походження може виявитися корисним при перекладі художніх текстів, де вони також можуть використовуватися з метою надання особливого відтінку або емоційного забарвлення.

У ході дослідження аналізується ряд англомовних фразеологізмів біблійного походження, таких як *"the writing on the wall"*, *"the salt of the earth"*, *"a drop in the bucket"* [3], тощо. Для кожного фразеологізму розглядається його визначення, вживання в реальних контекстах та його важливість у культурному спадку.

Важливо також звернутися до способів перекладу цих фразеологізмів українською мовою. Наприклад, англійський вираз *"the salt of the earth"* може бути перекладений як *"кращі, достойні люди"* і важливо врахувати, як зберегти його зміст та емоційне забарвлення [2].

Англомовні фразеологізми біблійного походження, такі як *"the apple of one's eye"* чи *"turn the other cheek"* несуть у собі глибокий

культурний сенс. Вивчення цих виразів дозволяє розкрити історичні та релігійні витоки англomовної лінгвокультури.

Використання біблійних фразеологізмів є своєрідним мовним підписом, що вказує на релігійну та культурну ідентичність. Розуміння цих виразів сприяє кращому сприйняттю культурного контексту [4].

Переклад фразеологізмів біблійного походження на українську мову може стати викликом через різницю в релігійних традиціях та культурних асоціаціях [2]. Розгляд цього аспекту сприяє розумінню можливих труднощів та розробці оптимальних стратегій перекладу.

Дослідження можливостей трансформації значень фразеологізмів при перекладі дозволяє виявити та врахувати специфіку культурного контексту української мови.

Список літератури

1. Авер'янова, О. "Англійські фразеологізми в семантичному взаємодії: лінгвокогнітивний аспект." Київ: Видавництво Київського університету. 2005. - 240 с.
2. Гнатюк, О.. "Фразеологічний словник англійської мови." Київ: Видавництво Логос. 2013- 312 с.
3. Мельчук, І. "Словник англійської мови: Фразеологія." Київ: Видавництво Наукова думка. 2000. - 184 с.
4. Володимирова, Н. "Фразеологія англійської мови." Київ: Видавництво Київського університету. 2007 - 208 с.

Олександра Клянчина
Науковий керівник – доц. Мігорян О.В.

Англомовний пісенний дискурс як культурний феномен

В умовах сучасної лінгвістичної глобалізації спостерігається особливий інтерес до вивчення різних типів дискурсу: художнього, публіцистичного, рекламного тощо. Пісенний дискурс як об'єкт лінгвістичного аналізу в останні десятиліття також привертає увагу зарубіжних та вітчизняних учених.

Мета нашої роботи – узагальнення особливостей сучасного англомовного пісенного дискурсу як культурного феномену.

За визначенням Д. Крістала, дискурс – це «відрізок мовлення, що за розміром більший за речення» [5, с. 106].

Н.В. Вострякова стверджує, що «пісенний або музичний дискурс є однією з форм збереження знань про культуру, поведінку, емоції та стереотипи людства. Слухаючи пісні різних періодів, можна знайти в них відображення історичних подій, душевних станів людей, їхніх характерів» [1, с. 122].

Л. П. Єфімов трактує пісенний дискурс як «текст пісень разом із контекстом їх створення та інтерпретації» [2, с. 158]. Узагальнюючи це визначення, можна сказати, що пісенний дискурс – це єдність двох компонентів – музичного та мовного.

Англомовний пісенний дискурс, як і будь-який інший, пісенний дискурс «складається з величезного корпусу текстів у ситуаціях представлення даних повідомлень їх адресату, сукупно чи індивідуально. Ці тексти відрізняються довжиною, ступенем складності та художньою майстерністю їх творців. Текст пісні, навіть якщо він створений авторським колективом, все одно асоціюється з особистістю вокаліста, так званого *фронтмена* – він є обличчям гурту й уособлює ліричного героя тексту пісні, іноді навіть не будучи автором тексту [4, с. 93].

Традиційна англомовна пісня, як відомо, складається з двох-трьох куплетів і приспіву, тобто має так звану двоголосну структуру. Тексти пісень зазвичай містять розповідний текст, описовий текст або аргументований текст. До синтаксичних особливостей англомовної пісні належать паралелізм, просте

речення, повтори, питальні речення. Аналізуючи фонетичний аспект пісенних текстів, зустрічаємо такі компоненти, як: звукова організація художнього тексту, звукова гармонія, милозвучність, звукові повтори – алітерація, асонанс, звуконаслідування, звукосимволіка.

У порівнянні з іншими мовами, англійськомовний пісенний дискурс, безумовно, домінуючий. За дослідженнями Д. Кристала, більше 90% гуртів і виконавців сучасної музики послуговуються англійською мовою [6]. Таке глобальне розповсюдження текстів англійськомовного пісенного дискурсу зумовлює їхнє спрощення. Текст пісні з очевидних причин не повинен містити складних граматичних конструкцій, лексем і фразеологізмів, що можуть виявитися не цілком зрозумілими аудиторії інших держав, не автентичних носіїв англійської мови.

Отже, англійськомовний пісенний дискурс перетворився на глобальне явище, якому притаманні власні лінгвістичні та структурні особливості.

Список літератури

1. Вострякова Н. В. Сенсорна метафора з одоративним компонентом в іспаномовному художньому тексті та його українському перекладі. Мовні та концептуальні картини світу. 2011. Вип. 33. С. 121-126.
2. Єфімов Л. П. Стилїстика англійської мови та дискурсивний аналіз. Вінниця: Нова книга, 2014. 240 с.
3. Кузнецова М. О., Ходус А. М. Англійськомовний пісенний дискурс у контексті лінгвокультури (на матеріалі поп-пісень ХХІ століття). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : Філологія. 2017. Вип. 29(2). С. 53-56. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_filol_2017_29\(2\)_17](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_filol_2017_29(2)_17)
4. Рябенка І. В. Концепт ЧАС в англійськомовному пісенному дискурсі. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Сер.: Філологічні науки. Мовознавство. Луцьк, 2013. № 17. С. 90–94.
5. Crystal D. A Dictionary of Linguistics and Phonetics. Oxford : Blackwell Publishers, 1991. 389 p.
6. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. Cambridge: Cambridge University Press, 2005. 490 p.

Анастасія Кобель

Науковий керівник – доц. Мойсюк В.А.

Мовне портфоліо: структура і типологія

Викладання іноземної мови в сучасних умовах вимагає від вчителя не тільки знання власного предмета, а й активного застосування новітніх методів навчання. Дидактична система, заснована на особистісноорієнтованому підході до навчання, передбачає використання широкого спектра сучасних педагогічних технологій, серед яких особливе місце посідає мовне портфоліо учня. Технології, об'єднані цим поняттям, доповнюють систему навчання, спрямовану на особистість учня, будуючи її, надаючи їй певної цілісності. Незважаючи на значну увагу дослідників до проблеми використання портфоліо в освітньому процесі (Д. Літл, Р. Перцлова, С. Дж. Пейн, О. Бойко, Ф. Гульє та ін.), питання його використання як технології формувального оцінювання учнів базової середньої школи залишається досі **актуальним** та потребує ґрунтовнішого дослідження.

Мета нашої розвідки полягає у розкритті можливостей мовного портфоліо як засобу самоконтролю школярів при опануванні іноземної мови та опис методичної роботи із ним.

Насамперед зауважимо, що важливою складовою освітнього процесу є контроль та оцінювання знань та умінь учнів. При цьому оцінювання постає як процес і результат, який допомагає учням побачити сильні та слабкі сторони роботи на уроці, вчасно скоригувати її для досягнення найкращого результату. Як зазначають педагоги, для забезпечення якості освіти загалом та учіння зокрема до навчальної роботи повинні залучатися різні методи і прийоми контролю та оцінювання знань. Особливу роль у цьому відводять формувальному оцінюванню та портфоліо як одній із ефективних методик оцінювання навчальних досягнень (Н.Бібік, В.Сухомлинський, А.Кендюхова та ін.).

Традиційно портфоліо витлумачують як інструмент самооцінки та власної пізнавальної, творчої праці учня. Портфоліо – це «педагогічна технологія, за якою учень самостійно фіксує та оцінює власні досягнення і досвід під час вивчення однієї чи кількох мов у шкільній та позашкільній підготовці» [2, с. 2]. Критеріями

оцінювання мовного портфоліо можуть виступати: 1) культура його оформлення; 2) акуратність виконання робіт; зміст портфоліо [1].

Портфоліо цінне тим, що, робота, перш за все, виконується учнем самостійно, вона відрізняється від інших і є індивідуальною. На сторінках портфоліо він робить усе для того, щоб довести свою неповторність, виявити свою творчість, розкрити себе як особистість [3].

Задля рефлексії вчителі пропонують учням заповнити кілька анкет, серед яких можуть фігурувати такі, як:

8. Я вивчив...
9. Мені найбільше подобається...
10. Я можу...
11. Я не впорався...
12. Мені не подобається...
13. У мене труднощі з...

Відтак, портфоліо, як одна із ефективних форм накопичувального оцінювання, дозволяє сформувати в учнів вміння вчитися, ставити певні цілі перед собою, планувати та організовувати свою навчальну діяльність. У портфоліо можуть включатися результати, досягнуті учнем у ході навчальної діяльності, а також у інших формах активності: творчої, соціальної, комунікативної, фізкультурно-оздоровчої, трудової діяльності, яка відбувається як у межах повсякденного шкільного життя, так і за його межами.

Отже, використання мовного портфоліо в самостійній роботі учня дозволяє забезпечити особистіснозорієнтований характер навчання іноземної мови, спрямованість на створення особистісного освітнього продукту, автентичність у навчанні іноземної мови та автентичність навчальної діяльності учня з урахуванням його реальних мотивів і потреб.

Список літератури

1. Кузьмінська О.Г. Портфоліо як одна з форм оцінювання та саморефлексії ліцеїстів. URL: <https://fi.npu.edu.ua.pdf>
2. Технологія портфоліо. URL: <http://litsey1.org.ua.pdf>
3. Paulson, F. Leon, Peal R. Paulson, and A. Meyer. What makes a portfolio a portfolio? Educational Leadership. №48 (5). 1991. P. 60-63.

Лексико-граматичні особливості перекладу медичних термінів (на основі матеріалів зі статей "The New England Journal Of Medicine")

Виникнення будь-якої науки передбачає систематизацію наукової основи галузі, у результаті чого визначаються основні поняття та розглядаються теоретичні питання терміносистем у сучасних аспектах лінгвістичного аналізу.

Т. В. Стасюк зазначає, що, на відміну від інших одиниць професійної комунікації, термін є знаком із максимально навантаженим сенсом; його змістовна структура носить інтелектуальний характер [2, с. 97].

Формування системи англійської професійної медичної термінології тривало багато століть. Важливим фактором у вивченні медичної термінології є структура досліджуваних термінів та їх використання в різних контекстах. Наукова медична термінологія є живою та динамічною системою, яка змінюється, щоб відобразити розвиток, потреби та тенденції сучасної медицини з точки зору запитів самих пацієнтів [1, с. 25]. Важливі як екстралінгвістичні чинники, що зумовлюють появу нових термінів, так і мовні явища, що відображають утворення термінів.

Говорячи безпосередньо про те, як перекладаються терміни, Є. В. Павлова і Т. Г. Лаптева виділяють такі трансформації: калькування, транскрибування, транслітерація, функціональна заміна, пошук словникового еквівалента, описовий переклад, лексико-семантична заміна, конкретизація, генералізація, прийом лексичних додавань та їх комбінації.

Під перекладацькими трансформаціями розуміються повторне вираженням змісту або перефразуванням з метою досягнення еквівалентності перекладу, міжмовні перетворення та перебудування елементів вихідного тексту.

Дослідницьку роботу присвячено вивченню матеріалів зі статей "The New England Journal Of Medicine", а саме лексико-граматичним особливостям перекладу медичних термінів на українську мову.

На основі аналізу 15 англomовних статей (80 термінів за допомогою методу суцільної вибірки), виявлено, що найефективнішим способом перекладу медичної термінології є лексичні трансформації, які складають 36% усіх проаналізованих одиниць.

Наведемо кілька прикладів із проаналізованих статей:

- калькування або дослівний переклад: *a copper intrauterine device* – мідна внутрішньоматкова спіраль; *primary ovarian insufficiency* – первинна недостатність яєчників; *The Turner syndrome* – Синдром Тернера.
- транскодування: *mastopathia* – мастопатія; *ovulatio* – овуляція; *haemostasis* – гемостаз.
- транслітерація: *vulvitis* – вульвіт; *bartholinitis* – бартолініт; *metritis* – метрит.
- транскрибування: *Pompe's Disease* – Хвороба Помпе; *mannose-6-phosphate* – манозо-6-фосфат; *Buprenorphine* – Бупренорфін.

На основі нашого дослідження можна зробити висновок, що залишається ще багато актуальних питань для подальших досліджень, оскільки не всі питання та особливості сучасної та застарілої медичної термінології досліджені. Безсумнівно, можна стверджувати, що подальше вивчення медичної лексики, способів її адаптації та зв'язків з різними сферами людської діяльності буде доречним та необхідним.

Список літератури

1. Литвиненко, Ніна. Стильові аспекти фахового мовлення (на матеріалі медичної лексики). Науково-публіцистичний журнал «Дайджест», вип.3, 2004, сс. 24–26.
2. Стасюк Т. В. Природа терміну в когнітивно-антропологічній парадигмі мовознавства. Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО КНЛУ. Серія: Філологія. Педагогіка. Психологія. Київ: КНЛУ, 25, 2012. С. 95-100.

Нікнейми у віртуальному просторі: емотивна складова

На сучасному етапі розвитку суспільства та наукових досліджень особливий інтерес мовознавців різних галузей лінгвістичної науки викликають проблеми, пов'язані з мовною особистістю, мовною свідомістю, емотивністю, категорією оцінки тощо (О. Воробйова, С. Гладько) [1].

Мета дослідження полягає в уточненні та поглибленні лінгвістичного розуміння явища самонаіменування особи в англійській мові, у виявленні емотивної складової віртуального найменування.

У сучасному просторі віртуального спілкування чільне місце посідають питання самовираження особистості мовця. Електронний нікнейм як засіб особистісного самовираження потребує більш детального вивчення у скопусі новітніх мовознавчих досліджень, зокрема у зв'язку із недостатньою кількістю розвідок явища віртуальної комунікації.

Л. Войтило та Т. Крупенька проаналізували терміни на позначення користувачів Інтернет-ресурсів і зазначають, що різні джерела пропонують такі терміни: „епістулонім”, „ніконім”, „нік”, „нікнейм”, „мережеве ім'я”, „віртуальна власна назва”, „комп'ютерне ім'я”, „юзернік” тощо [2, с. 31].

Користувачі віртуального простору створюють собі особливі та незвичні нікнейми з метою демонстрації особистості свого „Я”, набутого соціального статусу й виконання певної соціальної ролі в умовах віртуальної реальності й специфічного соціуму. У віртуальному просторі нікнейми відіграють ключову роль у створенні емоційного зв'язку між користувачами. Дослідження, проведені Лі Мінгом та співавторами (Ming et al., 2019) [3], підкреслюють, що нікнейми не лише ідентифікують особистість, але й відображають емоційний стан та настрій. Згідно з результатами цих досліджень, вибір нікнейму часто базується на емоційному сприйнятті себе та співрозмовників у віртуальному середовищі. Це

вказує на необхідність у глибокому розумінні емотивної складової нікнеймів для ефективного вивчення психологічних аспектів віртуального спілкування.

За типом особистості власника нікнейми поділяємо на такі: „Традиціоналісти”, наприклад: *John Stansfield*; *Karl Mitchell*; „Ідеалісти”, наприклад: *Curious*; *iambrian*; „Фрустранти”, наприклад: *My TV has turned black*; *Stubble Bomb*; „Реалісти”, наприклад: *For the record*; *Human*; „Гедоністи”, наприклад: *Last King Of Britain*; „інші”, наприклад: *Trollhunter*; *You*.

У проведеному дослідженні виявлено, що нікнейми відображають емоційний стан користувачів та стають важливим засобом самовираження віртуальної ідентичності. Вони впливають на сприйняття та взаємодію в онлайн-спілкуванні, створюючи атмосферу довіри та спільності. Підкреслено важливість уважного вибору нікнейму та розуміння його впливу на інших користувачів, оскільки він може викликати різноманітні емоційні реакції та впливати на сприйняття віртуального середовища.

Дослідження підкреслює необхідність проведення подальших аналізів для кращого розуміння ролі нікнеймів у формуванні віртуальної спільноти та емоційної взаємодії в Інтернеті.

Список літератури

1. Воробйова О. П., Гладь С. В. The Pragmatics of Emotivity Markers in Literary Discourse: Cognitive implications. *Науковий Вісник кафедри ЮНЕСКО КДЛУ*. 2001. С. 165–174.
2. Войтило Л., Крупенька Т. Структурно-семантичні особливості ніконімів студентів історико-філологічного факультету Університету Ушинського. *Українська словесність у полікультурно-освітньому просторі сьогодення: збірник тез доповідей Міжнародної наукової конференції, 23-24 вересня 2021 р. Одеса : ДЗ „Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”, 2021. С. 30–34.*
3. Мінг Л., Сміт, Дж., & Джонсон, К. Емоційний компонент псевдонімів у віртуальних просторах. *Журнал віртуальної комунікації*. 2019. 20(3), 45-62.

Sofiia Kolodiazhna

Scientific advisor – ass. prof. Soloviova O.V.

USING GAMES IN TEACHING VOCABULARY IN SECONDARY SCHOOL

Teaching English is an integral part in Ukrainian education, particularly in secondary schools where it is regarded as a core subject. Like any other children, Ukrainians acquire new foreign languages easily, though they quickly lose interest if instruction relies solely on traditional methods. Therefore, educators bear the responsibility of devising engaging and stimulating teaching approaches to maintain students' motivation. This has become a challenging issue recently, since teachers must spend plenty of time to understanding their students' cognitive processes and preferences.

Teaching English to young learners presents unique challenges compared to instructing adults, because young learners get distracted very fast. Children love to have fun and play, so educators should choose suitable teaching methods that cater to their nature. Incorporating games into the classroom environment emerges as a particularly effective strategy, as they serve to captivate students' attention and foster active participation.

As a result, both students and educators will benefit from including games during class time. Furthermore, tutors may achieve all the educational outcomes through applying the use of games especially when teaching vocabulary. However in order to achieve the most from vocabulary games, it is important that suitable games are chosen. Whenever a game is conducted, the number of students, proficiency level, cultural context, timing, learning topic, and classroom settings are factors that should be taken into account. It has long been proven that in the language environment, children learn the language more efficiently and faster [1]. Game situations create conditions for natural communication of children [2]. Therefore, in research, we analyze how teaching vocabulary using games is conducted according to the school curriculum resources and books. The relevance of the study lies in the comparing the conventional method of teaching through textbooks, particularly focusing on the textbook 'Prepare' designed for fifth-grade students by Joanna Kosta and Melanie Williams [3]. Additionally, data from the Model Curriculum "Foreign Language, Grades 5-9" developed by Zymomria

I.M. [4], and approved by the Ministry of Education and Culture on September 30, 2020 [5], served as supplementary material for analysis. The materials that were working with, were based on the New Ukrainian School (NUS) [6] program for the fifth grades. The new educational Standards as well as the distinctive school formula help to contribute to the further evolution of student's interest in the English language as well as strengthen the desire to learn English in the future. To evaluate the efficacy of a developed set of lexical games, an action research (3 weeks) was employed. As a result, the usage of lexical games in the English lesson for secondary school students has been analyzed.

The findings of the research indicate that incorporating vocabulary games using the new English textbook can enhance students' lexical proficiency, aiding in the acquisition of new words, definitions, and improvement of reading and spelling skills. Thus, it is recommended that elementary schools consider adopting the new vocabulary approach to enhance the language abilities of their students.

References

1. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям. Київ, 1976. 667 с.
2. Montessori M. The 1946 London Lectures Maria Montessori. London, 2012. 242 p.
3. Prepare Level 3 Student's Book Williams M., Kosta J. 2019.
4. Model curriculum "Foreign Language. 5-9 grades" for institutions of general secondary education developed under the leadership of Zimomrya I.M : Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated July 12, 2021 No. 795. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna-serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Inozemni.movy.5-9-kl/Inoz.mov.5-9-kl.Zymomrya.ta.in.14.07.pdf> (date of access: 06.02.2024).
5. New Ukrainian School Ministry of Education and Science of Ukraine : website. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898> (date of access: 06.02.2024).
6. The new Ukrainian school in brief. New Ukrainian School : website. URL: <https://nus.org.ua/about/> (date of access: 06.02.2024).

Інтерактивний підхід у навчанні англійської мови

У сучасному освітньому контексті підхід до викладання іноземних мов набуває нових розмірів та перетворень, підкреслюючи важливість активної взаємодії та залучення студентів до навчального процесу. Серед різноманітних методів і стратегій навчання англійської мови, інтерактивний підхід набуває особливого значення, відкриваючи нові можливості для ефективного засвоєння мови та розвитку комунікативних навичок.

Щоб повністю описати інтерактивне навчання, нам потрібно відкрити термін «інтерактивна взаємодія», яка виступає як цілеспрямована та активізована діяльність, у якій вчитель і учні організовують взаємодію з розвивальною метою» [4, с.12]. Визначення, запропоноване іншим науковцем, О. М. Пометун, якнайкраще відображає суть цього явища, адже вона визначає інтерактивну взаємодію як «процес цілеспрямованого діалогу учасників освітнього процесу». Ця взаємодія базується на особистому досвіді кожного учня. Інтерактивні процеси характеризуються інтенсивним спілкуванням, спілкуванням, обміном діяльністю, варіюванням і різноманітністю діяльності, процесуальністю та цілеспрямованим відображенням діяльності та взаємодії учасниками [3, с.17].

Розкривши сутність інтерактивного підходу, важливо визначити методи, які використовуються в рамках інтерактивного навчання. За визначенням О. Р. Пишко, «діалогічний метод навчання — це взаємопов'язана та спільна діяльність учнів і вчителя, у якій усі учасники навчального процесу взаємодіють між собою, обмінюються інформацією та спільно розв'язують проблеми, моделюють ситуації, оцінюють дії один одного, спостерігати за своїми діями та занурюються в атмосферу реальної спільної роботи для спільного вирішення проблем» [2]. За дослідженнями Н.М.Бібік, інтерактивний метод навчання – це система педагогічних засобів, спрямованих на те, щоб у навчальному процесі самостійно

набувалися та засвоювалися нові знання, отримані в процесі педагогічної взаємодії [1, с.11].

Отже, можемо зазначити, що у сучасному освітньому контексті інтерактивний підхід у навчанні англійської мови є ключовим елементом, що сприяє активній взаємодії та залученню студентів до навчального процесу. Дослідження сутності інтерактивного підходу підкреслює важливість цілеспрямованого діалогу та спільної діяльності як основи для успішного вивчення мови. Засвоєння нових знань та навичок через інтерактивний процес сприяє глибшому розумінню та кращому запам'ятовуванню матеріалу.

Список літератури

1. Бібік Н.М. Я у світі. 4 клас: Підручник для загальноосвітніх навчальних закладів. Харків : Основа, 2015. 160 с.
2. Пишко О. Л. Інтерактивні методи навчання як засіб розвитку творчих здібностей учнів на уроках історії та правознавства. народна освіта. Електронні наукові видання [електронні ресурси]-Режим доступу: http://narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=2257.
3. Пометун О., Пироженко Л. Сучасні уроки. Технологія інтерактивного навчання. Київ: А.С.К., 2015. С. 192.
4. Мокрогуз О. П. Інноваційні технології в освіті соціальної сфери. Чернігів, 2012. С. 72.

Христина Колотило
Науковий керівник – доц. Сапожник І.В.

**Лексичні трансформації як засіб досягнення
адекватності перекладу**

Роботу присвячено огляду існуючих лексичних перекладацьких трансформацій.

Ще наприкінці ХХ століття перекладацькі трансформації почали викликати інтерес у зарубіжних і вітчизняних науковців. Першопрохідцями у цій галузі вивчення стали зарубіжні вчені Л. Єльмслев і Н. Хомський. Серед вітчизняних вчених явищу мовних перетворень присвятили свої наукові праці Л.Г. Верба, В.І. Карабан, Л.В. Клименко, І.В. Корунець, А.В. Мамрак.

Термін «перекладацька трансформація» зустрічається у працях багатьох науковців. На думку І.Корунця, «основні та незначні зміни в структурній формі мовних одиниць, що відбуваються з метою досягнення точності в перекладі, називаються перекладацькими трансформаціями» [3, с. 53].

Нині існує певна кількість класифікацій перекладацьких трансформацій, кожна з яких має свої особливості і складники.

Так, В.І. Карабан розділив лексичні трансформації на конкретизацію, генералізацію, додавання, вилучення, заміну слова однієї частини мови на слово іншої частини мови, а також перестановку слів [2].

Пізніше він додав такі типи трансформацій як транскодування, калькування, описовий переклад, додавання.

В.І. Карабан дає визначення конкретизації як лексичної трансформації, «внаслідок якої слово (термін) ширшої семантики в оригіналі замінюється словом (терміном) вужчої семантики» [2, с. 300]. Конкретизація частіше застосовується тоді, коли перекладаються слова з дуже широким, навіть розмитим значенням, на кшталт *thing, matter, piece, affair, entity, unit, challenge, range, claim, concern, weakness, fine, good, useful, to be, to go, to get, to come* тощо [2, с. 301].

«Генералізація – це лексична перекладацька трансформація, внаслідок якої слово із вужчим значенням, замінюється у перекладі на слово із ширшим значенням» [2, с. 306].

Під час антонімічного перекладу «слова, що перекладаються, не замінюються на антонім у мові перекладу, а лише змінюють форму на протилежну, тоді як його зміст, значення залишається без особливих змін» [2, с. 291].

«Додавання – трансформація, яка полягає у введенні в переклад лексичних елементів, відсутніх в оригіналі, з метою правильної передачі смислу речення (оригіналу), яке перекладається» [2, с. 308].

За В. Карабаном, «вилучення/опущення – виправдане з точки зору адекватності перекладу, насамперед норм мови перекладу, усунення в тексті перекладу тих плеонастичних або тавтологічних лексичних елементів, які за нормами мови перекладу є частинами імпліцитного змісту тексту» [2, с. 311].

«Перестановка як вид перекладацької трансформації – це заміна розташування мовних одиниць у тексті перекладу порівняно з текстом оригіналу» [2, с. 314].

«Компенсацією називається такий спосіб перекладу, за якого елементи змісту оригіналу, що були втрачені під час перекладу, передаються у тексті якимось іншим засобом, причому не обов'язково у тому ж самому місці тексту, що і в оригіналі» [1, с. 144].

Отже, в нашій роботі виявлено сутність поняття лексичних трансформацій та наведено їх класифікацію. На основі проаналізованих даних можемо стверджувати, що лексичні трансформації допомагають перекладачам передати інформацію відповідно до вимог і норм української мови.

Список літератури

1. Богайчук О. С. Лексичні трансформації в перекладі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2021. № 49. Том 2. С. 143 – 146.
2. Карабан В.І. Переклад наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця : Нова Книга, 2004. 576 с.
3. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад) : підручник. 5-те вид., виправ. і допов. Вінниця : Нова Книга, 2017. 448 с.

Розвиток навичок говоріння за допомогою відеофайлів у дітей середнього шкільного віку

Оволодіння іноземною мовою серед учнів середнього шкільного віку визнається важливим аспектом сучасної освіти, оскільки дає можливість не лише спілкуватися на різних рівнях, а й налагоджувати контакти з іншими країнами [3].

Згідно з теорією, вивчення іноземних мов у середньому віці спрямоване на розвиток мовлення дітей середнього шкільного віку, що є найбільш сприятливим періодом для цього [1, с.30].

Для залучення молодших школярів до вивчення іноземної мови та поглиблення їх розуміння інших культурних аспектів, необхідно використовувати нові методи та засоби, серед яких особливе місце займає відео. Відеоматеріали дозволяють наочно демонструвати мовлення носіїв мови, збагачувати словниковий запас та розширювати знання про країни, мова яких вивчається. Використання відеоматеріалів сприяє покращенню навичок аудіювання, розвиває психічні процеси учнів та забезпечує багатоканальне сприйняття інформації. Вчителі мають можливість знаходити відеоматеріали для уроків іноземної мови на різних інтернет-ресурсах або створювати їх самостійно за допомогою спеціалізованих програм та редакторів відео [2, с.77].

Метою дослідження є окреслення ролі використання відеофайлів у процесі розвитку говоріння у дітей середнього шкільного віку та розробка рекомендацій для практичного застосування цих методів у навчальному процесі.

Перш за все використання відеофайлів сприяє створенню стимулюючого мовного середовища. Для дітей середнього шкільного віку важливо мати змогу спілкуватися не лише з учителем, але і з однолітками. Відеофайли, що показують спілкування у різних ситуаціях, допомагають учням бути впевненими у власних навичках мовлення та використанні мовних конструкцій.

По-друге, відеофайли дозволяють дітям бачити живі приклади мовлення та мовних виразів, що робить навчання більш ефективним. Вони можуть спостерігати за інтонацією, мімікою та жестами героїв відеоролика, що допомагає їм краще розуміти сенс висловленого та використовувати ці елементи власного мовлення.

Крім того, використання відеофайлів може стимулювати інтерес до вивчення мови серед дітей. Завдяки цьому інтерактивному підходу до навчання, діти можуть зануритися в автентичну мовну ситуацію, що робить навчання більш захоплюючим та зрозумілим [4. с.16].

Отже, використання відео на уроках іноземної мови для формування навичок аудіювання дуже ефективне. Існує багато можливостей для його впровадження. Застосування відеоматеріалів значно підвищує зацікавленість учнів у вивченні іноземної мови, дозволяє презентувати навчальний матеріал у цікавій та нестандартній формі, сприяє легшому сприйняттю інформації та залучає учнів до активної участі на уроці. У майбутньому планується аналізувати та інтегрувати у навчальний процес учнів початкової школи інші відеоресурси, зокрема для розвитку навичок аудіювання, та розробити систему вправ для їх використання.

Список літератури

1. Бен Ромдан С. Інформаційно-комп'ютерні технології у дистанційному навчанні іноземних мов з використанням соціальних мереж (у туніській аудиторії). *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти*. Харків. 2021. Випуск 38. С. 30-40.
2. Мороз Л. В., Василькевич С.С. Аудіювання та його роль у формуванні комунікативної компетенції студентів немовних спеціальностей. *Young Scientist*. № 3.2 (55.2). March. Херсон. 2018. С. 77-80
3. Панова Л. С., Андрійко І. Ф., Тезікова С. В., Потапенко С. І. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник. Київ: Видавництво Академія, 2008. 327 с.
4. Семененко Л. В. Лексична компетентність як ключовий елемент мовної освіти. *Нова педагогічна думка*. Рівне. 2019. С 16-33.

Лексико-граматичні трансформації у перекладі публіцистичних текстів

Завдяки процесу глобалізації, швидкому розвитку технологій та поширенню міжнародних комунікацій, виникає значна потреба перекладу. Переклад – це збереження змісту повідомлення при зміні його мовної форми [1]. Ключовим поняттям у теорії перекладу є еквівалентність – відносна рівність змістовної, смислової, семантичної, стилістичної та функціонально-комунікативної інформації, яка міститься в оригіналі та перекладі [2]. Інструментом досягнення еквівалентності є перекладацькі трансформації, тобто різноманітні методи, якими користується перекладач. Серед них – лексико-граматичні трансформації, що охоплюють зміни на рівні словникового складу, а також граматичної структури тексту.

Актуальність запропонованого дослідження пов'язана з розумінням, аналізом та вдосконаленням процесу перекладу публіцистики за допомогою лексико-граматичних перекладацьких трансформацій.

Метою роботи є дослідження лексико-граматичних трансформацій у перекладі публіцистичних текстів. Відповідно до поставленої мети, перед нами постали наступні завдання: визначити поняття та особливості лексико-граматичних трансформацій; виявити фактори, що впливають на вибір трансформацій у перекладі; дослідити специфіку публіцистичного стилю; проаналізувати лексико-граматичні трансформації, які застосовують при перекладі публіцистичних текстів.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що в ній вперше здійснено аналіз лексико-граматичних перекладацьких трансформацій у перекладі матеріалів інтернет-медіа Європейська Правда [3].

У ході дослідження нами було проаналізовано 28 статей економічної тематики газети Європейська Правда [3]. Методом кількісних підрахунків ми з'ясували, що серед лексико-граматичних трансформацій переважає декомпресія (29,7%), за нею – компресія (22,2%) та пермутація (22,2%), антонімічний переклад (18,5%), і

останнє місце посідають описовий переклад (3,7%) та компенсація (3,7%).

На матеріалі 40 газетних статей Європейської Правди [3] було визначено, що найчастіше при перекладі публіцистичних текстів політичної тематики було використано дві лексико-граматичні трансформації, а саме: декомпресію (25,7%) та пермутацію (25,7%), потім – компресію (22,9%), антонімічний переклад (17,1%), компенсацію (5,7%), і найрідше – описовий переклад (2,9%).

Отже, лексико-граматичні трансформації часто застосовують у текстах публіцистичного стилю. Їхня функція – забезпечити еквівалентність перекладу шляхом перетворень лексичних одиниць та граматичної структури речення. У процесі перекладу публіцистичних текстів частіше за все використовують декомпресію, пермутацію, а також компресію. Як бачимо, в обох видах текстів найбільш уживаною технікою перекладу є декомпресія, а найменш частотнішою – описовий переклад. Це можна пояснити прагненням перекладача висвітлити у перекладі певні імпліцитні смисли оригіналу. Адже в англійській мові семантичний та синтаксичний зв'язок між словами імпліцитно виражений через порядок синтаксичних елементів та контекстуальне оточення, тоді як в українській мові цей зв'язок експліцитно виражений відповідними лексемами. Водночас описовий переклад використовується лише тоді, коли у мові перекладу бракує відповідної лексеми на позначення поняття.

Список літератури

1. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу: Навчальний посібник. - К.:Юніверс, 2002. - 280 с.
2. Мамрак А.В. Вступ до теорії перекладу / А.В. Мамрак. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 304 с.
3. Європейська Правда. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/>

Потенціал використання методики storytelling на уроках англійської мови в середній школі

Останнім часом в нашій державі спостерігається значне підвищення вимог до іншомовної освіти як на шкільному рівні, так і в контексті додаткових освітніх установ. Дослідники дедалі частіше говорять про персоналізацію, метапредметності, гейміфікації у навчанні як про провідні тренди, актуальні в сучасному освітньому середовищі. Це зумовлено необхідністю пошуку та впровадження сучасних технологій під час роботи з текстом під час уроків іноземної мови, подальшого збагачення бази методів навчання читання, спрямованих на комплексне вдосконалення іншомовної компетенції.

На сьогоднішній день проблема розвитку зв'язного мовлення на уроках англійської мови є однією з найгостріших та найактуальніших. Педагоги у своїй роботі використовують найрізноманітніші методи, форми та технології у розвитку зв'язного мовлення, формування правильних граматичних форм, збагачення активного словника, розвитку уяви[3]. Вивчення проблем організації освітнього процесу завжди було у колі інтересів вітчизняних дослідників. Особливої уваги їм, зокрема використання сучасних методів навчання, приділяють Н.М.Бібік, С.М. Мартиненко, О.Я. Савченко та ін.

Такі дослідники, як О.О. Коломінова, О.В.Котенко, С.В. Мішуровська, Т.М. Панасенко, І.В. Радецька, С.В.Роман, І.О. Федоришина та інші присвятили багато досліджень питанням методики навчання іноземної мови в початковій школі.

Безпосередньо storytelling, у трактуванні Р. Блейна, реалізується через створення на занятті спільної історії (spoken class story) на основі заздалегідь заготовленого викладачем сюжетного каркасу[1]. Вужче термін може розумітися у трьох сенсах. По-перше, як один із прийомів створення цікавого, актуального, корисного, розважального, емоційного контенту. По-друге, як трансляція історій у будь-якій формі: усне оповідання, письмовий текст,

візуальні образотворчі засоби, музика тощо. По-третє, як мистецтво усного оповідання, оповідання, коли історія розповідається з пам'яті, а не читається.

Описана технологія сторітеллінгу Р. Блейна, безумовно, становить інтерес. Вона знаходиться в руслі теорії природного оволодіння іноземною мовою С. Крашена (Stephen Krashen), згідно якої швидкість і грамотність іншомовної мови формуються в процесі рясного слухання, читання та обговорення іноземною мовою доступного, тобто, відповідного інтелектуального та мовного рівнем учнів, матеріалу.

Історії можуть використовуватися для запровадження, закріплення, організації практики використання лінгвістичного матеріалу, а також застосовувати для оцінки рівня комунікативних умінь та навичок учнів[2]. На наш погляд, сторітеллінг можна успішно використовувати як для навчання спільної мови, так і мови професійної сфери. Все залежить від підбору релевантних для освітнього контексту історій.

Отже, подібні результати ставлять сторітеллінг у ряд перспективних методів навчання іноземних мов у школі. Враховуючи, що сьогодні сторітеллінг став одним із ключових над професійних комунікативних умінь, яке люди вказують у резюме при влаштування на роботу, він, безумовно, повинен бути в арсеналі будь-якого викладача і використовуватися якомога часто.

Список літератури

1. Blaine R., Seely C. Fluency through TPR storytelling: Achieving real language acquisition in school. Berkeley, CA, – 2014. – 483 p.
2. Ressa R. Storytelling and language learning. National Storytelling Network. 2016. URL: <https://storynet.org/storytelling-and-language-learning/>
3. Wood J.D. Using stories to help children learn a foreign language. Granada, 2016.

Класифікація метафор у художньому тексті

Поняття метафори є одним із найбільш досліджуваних понять в лінгвістиці. Чимало науковців з різних галузей знань намагалися прослідкувати роль метафори у мовленні, а також художньому тексті, її функції та класифікації. Згідно з визначенням науковиця І. В. Хрін: метафора — троп, заснований на перенесенні за подібністю ознак і властивостей одного неназваного предмета чи явища на інший через що явище метафори часто називають прихованим порівнянням [5, с. 22].

Метафори в англійській мові прийнято класифікувати за різними параметрами, а саме за функціональними ознаками, морфологічною складовою та самою структурою побудови метафор [3, с. 40].

Американські лінгвісти Дж. Лакофф та М. Джонсон у своїй праці «Метафори, якими ми живемо» визначають два види метафор в контексті часу та простору: онтологічні, які розглядають події, дії, емоції, ідеї, тощо як певну субстанцію, і орієнтаційні, які не виражають один концепт через інший, але організовують всю систему концепцій у відношенні одного до одного [6, с. 191].

Окрім вищезазначеної також існує морфологічна класифікація, відповідно до якої метафори необхідно поділяти на групи за їхньою морфологічною будовою, тобто за тим, які частини мовив використовуються для створення метафоричного значення [2, с. 11]. Завдяки такій типології можна легко прослідкувати які частини мови використовуються найбільше, а які мають найменше випадків використання.

Послугуючись класифікацією, що базується на актуальності використання метафори у часі, метафори поділяють на образні, що мають двоплановий зміст, стерті, які перебувають у процесі втрати значення та мертві [4, с. 256].

Відповідно до класифікації, суть якої полягає у розкритті кількості носіїв образності, виокремлюють прості, що складаються з двох, рідко трьох слів, ускладнені та складні метафори, що

утворюється шляхом подвійної метафоризації одного з компонентів [4, с. 257].

За класифікацією, запропонованою вченим Р. Ван ден Броком, що використовується в перекладознавстві, серед метафор виділяють:

- лексичні метафори, образи яких стерлися;
- конвенційні, закріплені в літературному процесі;
- індивідуальні;
- авторські метафори [1, с. 30].

Важливо зазначити, що типи класифікації не взаємовиключні. Одна й та ж метафора може належати до різних типів залежно від контексту та ефекту, якого намагається досягти автор.

Отже, можемо зробити висновок, що питання класифікацій метафор дискусійне та кожна класифікація має своїх прихильників. Ретельний аналіз та класифікація за різними параметрами сприяє глибшому розумінню ролі метафор у творенні образів та перенесенні значень у художньому тексті.

Список літератури

1. Гаврилюк А. П. Метафора, її природа та роль у мові та мовленні. Вісник НТУУ «КПІ». Серія: Філологія. Педагогіка. Зб. наук. праць. К.: 2013. №2. С. 29–33.
2. Грабовська З. Г. Багатогранність мовної метафори. Українська мова і література. 1997. № 12. С. 8-14.
3. Кравець Л. Ю. Метафора як лінгвоментальний феномен. Українська мова і література в школі. 2014. № 1. С. 39–42
4. Скопненко О. І. Класифікація. Метафора. Сучасний словник іншомовних слів. 2006. 355 с.
5. Хрін І. В. Метафора в англійській мові. ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університеті імені Григорія Сковороди». Філологічні науки. 2018. С. 22-24
6. Lakoff G., Johnson M. Metaphors We Live By. Chicago: University of Chicago Press, 1980. p. 242.

Надія Космірак

Науковий керівник – доц. Сапожник І.В.

**Аудіовізуальний переклад: аналіз субтитрів
українською мовою в англомовному художньому фільмі
“Love, Rosie”**

Дослідження в галузі аудіовізуального перекладу вважаються відносно новими порівняно з дослідженнями в літературному або технічному перекладі. Однак вже нині ця сфера привертає увагу багатьох дослідників і стає об'єктом наукового інтересу. Щорічно з'являються сотні кіно- і телевізійних творів з різних країн, і цей численний відеовміст необхідно перекладати й адаптувати для українського глядача. Саме тому затребуваність у підготовці фахівців з аудіовізуального перекладу значно зростає.

Л. Гонсалес стверджує, що аудіовізуальний переклад – це переклад мультимодальних і мультимедійних текстів іншою мовою та їх перенесення в іншу культуру [1]. О. Куца, посилаючись на Д. Кьяро, вважає, що аудіовізуальний переклад - це переклад з однієї мови на іншу вербальних компонентів, що містяться в аудіовізуальних творах або продуктах наприклад, художні фільми, телевізійні програми чи п'єси [1].

Запізнілий інтерес до аудіовізуального перекладу пов'язаний з тим, що довгий час цей вид перекладу не міг знайти своє місце в класифікації видів перекладу. Однак А. Козуляєва виділяє три основні причини, чому потрібно вважати аудіовізуальний переклад окремою галуззю дослідження [2]:

1. В аудіовізуальному перекладі є певна кількість обмежень.
2. Аудіовізуальний текст – полісемантичний.
3. Перекладач повинен володіти навичками аналізу та синтезу семантики.

За класифікацією Я.Д. Сінтаса, аудіовізуальний переклад поділяється на три види: дубляж, субтитрування та закадровий голос [1]. Субтитри являють собою перекладений текст, що з'являється на екрані синхронно з діалогами персонажів. Серед глядачів субтитрування користується більшою популярністю, ніж дубляж чи озвучення. І це не дивно, адже субтитри мають ряд переваг. Особливість субтитрів полягає у відтворенні усної мови, зі

збереженням її типових розмовних чи діалектних елементів. Також субтитри надають пояснення фонових звуків та ефектів, щоб допомогти відчувати атмосферу шоу чи фільму. Той факт, що мова оригіналу жодним чином не спотворюється, безперечно, є найбільш значущою перевагою субтитрів.

Створення субтитрів вимагає не тільки відмінних мовних навичок і міжкультурної чутливості, але й точного перекладу. При перекладі субтитрів необхідно враховувати лінгвістичні особливості, такі як: лексичні, стилістичні, граматичні та синтаксичні зміни, які можуть виникнути під час перекладу. Крім цього, для того, щоб передати всю повноту та точність тексту, який буде легко сприйматися глядачами, досвідчені перекладачі використовують різноманітні перекладацькі техніки.

Ж.П. Віне та Ж. Дарбельнет були піонерами перекладознавства, оскільки саме вони створили техніку перекладу та розділили її на пряму та непряму [3]. До прямих перекладацьких прийомів належать: запозичення, калькування та дослівний переклад. До непрямих перекладацьких прийомів відносяться: транспозиція, модуляція, переформулювання або еквівалентність, адаптація, скорочення, розширення та компенсація.

Отже, оскільки люди дедалі більше захоплюються іноземними фільмами, попит на аудіовізуальний переклад різко зріс. За кількістю переваг, субтитри, як один із різновидів аудіовізуального перекладу вважаються найкращими для використання під час перегляду іншомовних фільмів.

Список літератури

1. Абабілова Н. М., Усаченко І. В. АУДІОВІЗУАЛЬНИЙ ПЕРЕКЛАД ЯК ВИКЛИК ДЛЯ СУЧАСНИХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ. *Вісник Херсонського державного університету*. 2020. Вип. 2. С. 79-85.
2. Перванчук Т. Б. АУДІОВІЗУАЛЬНИЙ ПЕРЕКЛАД: ОСНОВНІ ВИДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ. *Волинський національний університет ім. Лесі Українки*. 2021. №4. С. 121-126.
3. What Are The Main Translation Methods And Techniques? : веб-сайт. URL: <http://surl.li/nhzeg> (дата звернення 20.01. 2024).

Мовні засоби реалізації модальності у промовах політичних лідерів

У сучасному світі політична промова є важливим засобом комунікації між лідерами та їхніми прихильниками. Успішні політичні лідери майстерно використовують мовні засоби, щоб переконати свою аудиторію в правильності своїх ідей та позицій. Один з найважливіших мовних засобів, які використовують політичні лідери, – модальні дієслова.

Дослідницьку роботу присвячено аналізу використання модальних дієслів англomовними та україномовними політиками в своїх промовах, з метою досягнення певних політичних цілей.

Модальність – одна з мовних універсалій у лінгвістиці. Вона вказує на відношення між дійсністю та змістом висловлювання. Цей термін використовується в різних галузях знань. Саме слово "модальність" походить від латинського "modus" (метод, значення). Такий вид висловлювання своєї позиції запевняє аудиторію в тому, що говориться щось істинне, правдиве [2, с. 457].

Згідно із Ю. В. Сорошук, лексична та граматична репрезентація модальності виражаються за допомогою використання модальних дієслів або їхніх лексичних еквівалентів [1, с. 92].

Розглянемо найважливіші, на нашу думку, модальні дієслова, які можуть бути застосовані як в англomовних, так і в україномовних політичних промовах:

Модальне дієслово *can/could* виражає фізичну/ментальну можливість. В українській мові зазвичай передається як *могти, вміти, мати змогу/можливість*. Прикладами можуть слугувати фрагмент із промови Дональда Трампа (speech on the violence at the Capitol, 13.01.2021) "*Each individual **can** choose through the things we do to find a common ground...*" та фрагмент із промови Леоніда Кучми (День Незалежності України, 24.08.2002) "*Ми **можемо** пишатись тим, що всі ці роки Україна лишалася осередком громадянського миру...*".

Модальне дієслово *must* виражає повинності. Прямим відповідником в українській мові буде дієслово *мусити, бути*

зобов'язаними. Як приклад розглянемо фрагмент із промови Віктора Ющенка (промова з нагоди 18-тої річниці Незалежності України) *«Ми зобов'язані йти шляхом творення єдиної нації, бо лиш її моноліт вбереже нас у новому столітті..»* та фрагмент із промови Джорджа Буша (speech on finances and the economy of the world, 13.11.2008) *“We **must** take actions to improve our financial markets...”*

Will в англійській мові використовується для вираження майбутньої дії, рішучості. У більшості випадків, в українській мові передається як модальне дієслово будемо. Прикладами можуть бути: фрагмент із промови Барака Обами (speech in State of the Union Address, 20.01.2015) *“...I **will** be taking new action to help states adopt paid leave laws of their own...”* і фрагмент із промови Володимира Зеленського (Звернення до парламенту Великої Британії, 08.03.2022) *«Ми **будемо** боротися на морях, **будемо** битися в повітрі, ми **будемо** захищати нашу землю, хоч би якою була ціна...»*

У висновку зазначимо, що модальні дієслова відіграють значущу роль у політичних промовах. Аналіз використання модальних дієслів такими відомими англомовними та україномовними політиками, як Дональд Трамп, Барак Обама, Володимир Зеленський та інші, підкреслює їхню роль у створенні ефективного спілкування зі слухачами та вираженні їх стратегічних позицій.

Список літератури

1. Сорошук Ю.В. / Категорія модальності в сучасному англомовному авторському дискурсі (на матеріалі творів Дена Брауна та Ніколааса Спаркса) / Ю.В. Сорошук // Актуальні проблеми філології. – Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Чернівці, 2016. – С. 90–92.
2. Загнітко А. Сучасний лінгвістичний словник. Вінниця : ТВОРИ, 2020. Х, 920 с.

Функціональні особливості англійських прислів'їв і приказок про погоду

Прислів'я і приказки – невіддільна частина культури будь-якого народу, в них відбивається менталітет народу, його побут, звичаї та традиції. Їх афористичний характер, яскравість застосовуваних образів, особливості поетичного стилю обумовлюють зацікавлення в науковій спільноті, зокрема і щодо ґрунтовного аналізу функціональних особливостей. Прислів'я та приказки – це культурні артефакти, наділені функціональним значенням, яке виходить за рамки їхніх поверхневих інтерпретацій. О. В. Корень вказує, що „Прислів'я здатні функціонувати як у вигляді мовленнєвих актів, так й як фрагменти мовленнєвих актів. Комплексний набір значень для кожної паремії обумовлює її поліфункціональність, універсальність і стійкість” [1, с. 16]. Англійські прислів'я та приказки про погоду слугують різним цілям у контексті взаємодії, охоплюючи прагматичні, соціальні та моделюючі функції [1, с. 14]. Розуміння цих функцій дає глибоке бачення динаміки комунікації та суспільних норм.

Прагматична функція англійських прислів'їв та приказок про погоду полягає в їх здатності здійснювати вплив на свідомість адресата. Вони дають практичні поради, роблять прогнози та спрямовують на прийняття рішень у ситуаціях, які мають зв'язок з погодою. Прикладами можуть бути прислів'я: „*Bring your umbrella, it's raining cats and dogs!*” [2], тобто будь готовий до сильного дощу; „*April showers bring May flowers.*” [2] — вислів не лише описує сезонний перехід, але й раціоналізує випадання опадів у вигляді корисного для подальшого росту квітів, тим самим виправдовуючи терпіння під час дощової погоди. Прислів'я часто слугують аргументацією або виправданням певних переконань чи дій, сприяючи когнітивному та аксіологічному унісону [1, с. 14]. Наприклад: „*Thunder in February means frost in May.*” [3] (приказка попереджає про можливі пізні весняні заморозки); „*When the sun shines, the doctor sleeps.*” [2] (мається на увазі, що гарна погода

призводить до зменшення кількості захворювань і роботи для лікарів).

Прислів'я та приказки про погоду часто відображають суспільні норми, цінності та стереотипи поведінки. Наприклад: „*March comes in like a lion, goes out like a lamb.*” [3] (опис переходу від зими до весни в Північній півкулі; весняна погода порівнюється з тваринами); „*Fair weather friends are those who disappear when trouble arrives.*” [2] (порівняння ненадійних знайомих з мінливою погодою).

Моделююча функція прислів'їв та приказок про погоду полягає в їхній здатності пропонувати моделі або орієнтири для навігації в життєвих ситуаціях, на які впливають метеорологічні явища. Розглянемо приклади: „*Every cloud has a silver lining.*” [2] (заохочення до оптимізму в негараздах; навіть у поганій погоді є надія на щось позитивне); „*Save hay while the sun shines.*” [3] (потрібно користуватися сприятливими можливостями, коли вони виникають).

Отже, англійські прислів'я та приказки про погоду охоплюють багатий спектр функціональних особливостей. Вони слугують прагматичним цілям, впливаючи на прийняття рішень, дають уявлення про суспільні норми та поведінку, а також пропонують моделі для подолання життєвих викликів. Розуміючи цю функціональну динаміку, можна отримати глибше розуміння культурної значущості та комунікативної сили прислів'їв і приказок про погоду в англійській мові та суспільстві.

Список літератури

1. Корень О. В. Системно-функціональні особливості англійських прислів'їв: автореф. дис. канд. філол. наук: 10.02.04. Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. Харків, 2000. 20 с.
2. Anderberg J. 22 Old Weather Proverbs That Are Actually True. *Artofmanliness*. 2023. URL: <https://www.artofmanliness.com/skills/outdoor-survival/22-old-weather-pro-verbs-that-are-actually-true/> (дата звернення: 05.02.2024).
3. Boeckmann C. Weather Sayings and Their Meanings. *Almanac*. 2023. URL: <https://www.almanac.com/weather-sayings-and-their-meanings> (дата звернення: 05.02.2024).

Євгенія Костинян
Науковий керівник – доц. Суродейкіна Т.В.

Структура уроку англійської мови для розвитку навичок читання, що базується на підході CLIL

Мета цієї роботи – описати структуру уроку англійської мови, в якому використовується підхід CLIL для розвитку навичок читання.

CLIL — дидактична методика, ідея якої полягає в отриманні знань в інших сферах та науках через іноземну мову. Цей підхід переслідує дві мети: отримання нової інформації через мову і вивчення мови через предмет, що вивчається. У цій методиці мова служить інструментом для отримання нових знань, а не кінцевою метою [3; 5].

Враховуючи поточні обставини, вкрай важливо визнати швидкий прогрес у науці та техніці. Оскільки приплив інформації продовжує зростати, значення читання іноземною мовою неухильно зростає. Читання як комунікативне вміння та засіб спілкування є важливим видом мовленнєвої діяльності та найбільш розповсюдженим способом іншомовної комунікації [1, с. 8]. Поєднавши розвиток навичок читання англійською мовою з підходом CLIL, ми можемо досягти максимальної ефективності навчання.

Надзвичайно важливий етап підготовки до такого уроку – правильна його побудова, адже вона має певні особливості. Продуктивний урок англійської мови з концентрацією уваги на читанні повинен містити в собі основні складові CLIL та процесу розвитку навичок читання.

Головні компоненти CLIL включають: *Content* (зміст) , *Communication* (спілкування), *Cognition* (пізнання), *Culture* (культура). "Зміст" відповідає за підбір відповідного матеріалу для проведення уроку, цілковите засвоєння та набуття нових знань. Аспект "спілкування" є важливим для відпрацювання та відтворення набутої інформації через слухання, говоріння, письмо та безпосередньо читання. Когнітивні, інтелектуальні здібності та навички ефективного навчання стають можливими завдяки аспекту

”пізнання”. Складова ”культура”, в свою чергу, є важливою для розширення кругозору та можливої міжкультурної інтеграції [2].

Для ефективного розвитку навичок читання потрібно проходити такі етапи: *pre-, while- i post- reading*.

Завдання з секції *pre-reading* застосовуються для того, щоб підготувати учнів до подальших завдань та ознайомити їх з темою тексту. Зазвичай на даному етапі опрацьовується лексика, яка використовується в тексті, або ж ведуться дискусії щоб активувати первинні знання учнів з даної теми. На стадії *while-reading* учні перевіряють розуміння прочитаної інформації виконуючи завдання на сприйняття загального посилу, деталей тощо. Завершальна стадія *post-reading* фокусується на подальшому аналізі прочитаної інформації та її обговоренні [4].

Отож, для того, аби побудувати успішний урок англійської мови для розвитку навичок читання з використанням CLIL, потрібно враховувати всі вищеперелічені компоненти.

Список літератури

1. Єременко Т.Є., Трубіцина О.М. Навчання читання англійською мовою студентів мовних факультеті. Навчальний посібник з курсу методики викладання іноземних мов у закладах вищої освіти. Одеса, 2018. 8 с.
2. Рибалко Т.Є. Використання методики CLIL на уроках англійської мови. Презентація. 2021. URL: Використання методики CLIL на уроках англійської мови. Презентація. (naurok.com.ua) (дата звернення 06.02.2024)
3. CLIL - новий підхід до навчання: блог. URL: [CLIL - новий підхід до навчання - Ольга К. \(buki.com.ua\)](https://buki.com.ua) (дата звернення 04.02.2024)
4. Stages for Teaching Reading. URL: <https://englishpost.org/stages-teaching-reading/#stages-for-teaching-reading-while-reading> (дата звернення 06.02.2024)
5. What Is CLIL? The Global Trend in Bilingual Education Explained. 2021. URL: [What Is CLIL? The Global Trend in Bilingual Education Explained \(bridge.edu\)](https://bridge.edu) (дата звернення 04.02.2024)

Когнітивний підхід у дослідженні терміна

Механізми, які знаходяться в основі мисленнєвої діяльності мовної особистості, є предметом зацікавлення когнітивної лінгвістики. Мова при цьому розглядається як «когнітивний процес, що здійснюється в комунікативній діяльності та забезпечується особливими когнітивними структурами та механізмами у людському мозку» [2, с. 366].

Знання про світ зберігаються та передаються за допомогою мовних одиниць, відповідно, наукові та професійні знання фіксуються та ретранслюються за допомогою термінів. На думку М. А. Кізіль, терміном є «корелят ментальної операції, що відбувається в свідомості дослідника» [1, с. 183]. Його також розглядають як специфічну ментальну репрезентацію, а термінологію, в свою чергу, як сукупність ментально-мовленнєвих утворень, що формують концептуальну модель наукової та професійної картини світу [3, с. 44].

Когнітивні механізми, що беруть участь у породженні термінів, стають об'єктом когнітивного термінознавства, яке вважається закономірним етапом його розвитку, що пояснюється не тільки розвитком когнітивної лінгвістики – напряду дослідження мови як «експоненту когнітивних структур і процесів свідомості, актуалізованих її одиницями» [2, с. 365], але й антропоцентризмом сучасних лінгвістичних розвідок, завдяки чому на перший план виходить людина та її когнітивна діяльність, покладена в основу термінопородження та її одиниць, але й антропоцентризмом поряд із класичним, історичним та ін.

У межах когнітивного термінознавства терміносистема розглядається як «сукупність термінів, що свідомо конструюється та виявляється за посередництвом категоризованої і концептуалізованої інформації на основі логіко-понятійних, когнітивно-мовних, дискурсивних та власне термінологічних вимог» [1, с. 182]. Виходячи з цього, вважається, що знак рівності між поняттями термінологія та терміносистема ставити не можна, оскільки поняття «термінологія» має відношення до діяльності по

впорядкуванню термінів, що здійснюється в межах процесу номінації термінованих понять, у той час як «терміносистема» пов'язана з класифікаційною діяльністю, спрямованою на сортування та квантифікацію відносин між термінами через поняття, позначені ними.

Термінологія являє собою вербалізований результат когнітивної діяльності фахівця, пов'язаний із осмисленням і засвоєнням ним професійного досвіду [3, с. 43]. Терміносистема певної сфери знання / діяльності є своєрідним відображенням того, як фахівець концептуалізує (осмислює та виокремлює) та категоризує (відносить до певної категорії, класу) та впорядковує фрагменти дійсності певної наукової, технічної чи професійної сфери, які її елементи для нього є релевантними, найбільш значущими і т.і.

Термінології вважаємо джерелами формування терміносистем. І термінології, і терміносистеми не можуть бути відірвані від свого субстрату – природної мови, на базі якої вони існують. Специфіка подібних сукупностей термінологічних одиниць полягає в тому, що вони являють собою структурні частини лексичної системи мови для спеціальних цілей, які надстроюються над мовою природною, обслуговуючи певну спеціальну галузь знань чи діяльності (наукову, технічну, виробничу сферу).

Список літератури

1. Кізіль М. А. Когнітивне термінознавство: витоки, завдання й перспективи розвитку. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія*. 2015. № 16. С. 182–184.
2. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : напрями та проблеми. Полтава : Довкілля-К, 2008. 718 с.
3. Маслова Т., Федоренко С. Когнітивний підхід до міждисциплінарного дослідження термінології. *Advanced Linguistics*. 2022. №. 9. С. 43–50.

Етапи розвитку іншомовної лексичної компетентності на уроках англійської мови

Сучасна школа орієнтується на розвиток та підготовку не тільки освічених учнів, а й компетентних особистостей, які здатні точно та ефектно формулювати свою думку та, перш за все, розуміти мовлення інших. Одним з пріоритетів є формування лексичної компетентності, яка є невід'ємним компонентом вивчення будь-якої іноземної мови, що забезпечує розуміння та застосування певних слів у певному контексті.

Лексична компетентність – це здатність людини конкретно та, передусім, правильно оформлювати свої висловлювання, а також розуміти мовлення інших, що базується на взаємодії відповідних знань, навичок та лексичної усвідомленості [3, с. 16]. Науковець С. В. Смоліна вважає, що лексичні навички – це навички інтуїтивно-правильного розуміння та вживання іншомовної лексики на основі мовленнєвих і лексичних зв'язків між формами слова та його значенням [3, с. 16].

Важливий компонент лексичної компетентності – загальна мовна усвідомленість. Саме вона базується на взаємодії різних аспектів мови, таких як лексики, фонетики та граматики, тобто здатністю учня контролювати всі ці аспекти та розуміти слова під час використання їх у процесі спілкування, усвідомлюючи, що лексика є засобом навчання усіх видів мовленнєвої діяльності.

Не менш важливим складником лексичної компетентності, вважають, лексичні навички. Як відомо, вони забезпечують правильне оформлення власного мовлення та адекватне сприйняття лексичного оформлення мовлення інших [1, с. 216].

Крім того, виділяють третій компонент лексичної компетентності – лексичні знання. Безумовно, вони описуються як усвідомлення учнями результатів вивчення лексичної системи іноземної мови та, насамперед, правил її застосування на практиці.

С. Ніколаєва розрізняє такі лексичні навички:

1. Репродуктивні лексичні навички – характеризуються правильним вживанням лексичних одиниць під час говоріння чи на письмі, відповідно до ситуації спілкування та мети комунікації.

2. Рецептивні лексичні навички – базуються на розпізнанні та розумінні лексичних одиниць активного та пасивного мінімуму при читанні та аудіюванні [2, с. 94].

Формування лексичної компетентності здебільшого відбувається у два основні етапи, які дозволяють правильно та ефективно розвинути нову компетентність. Важливим є етап ознайомлення учнів з новими лексичними одиницями. Завдяки ньому, в учнів формуються знання про лексичну систему іноземної мови в цілому та розуміння її правил та особливостей використання. Наступним етапом вважають етап автоматизації дій учнів з новими лексичними одиницями. Як відомо, такий етап базується на застосуванні лексичної системи іноземної мови на практичному рівні, тобто діалогічній та монологічній єдності чи міні тексту.

Дотримання цих загальноприйнятих етапів формування лексичної компетентності, дає можливість успішно ознайомити та підготувати учнів до особистісного зорієнтованого навчання та сформувати нову компетентність, яка забезпечить правильне висловлювання своїх думок, розуміння мовлення інших та застосування певних слів у певному контексті.

Підсумовуючи, можемо стверджувати, що формування лексичної компетентності здійснюється через вивчення лексичної системи іноземної мови, спираючись на певні методи та прийоми. Крім того, важливо застосовувати лексичні одиниці на практичному рівні, а етапи та компоненти лексичної компетентності полегшать цей процес.

Список літератури

1. Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика. Київ: Ленвіт, 2013. 216 с.
2. Ніколаєва С.Ю. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Київ: Ленвіт, 2002. 94 с.
3. Смоліна С.В. Методика формування іншомовної лексичної компетенції. 2010. № 4. 16 с.

Олег Кремзельюк
Науковий керівник – асист. Лукашук М. В.

РОЛЬ ЗАПАМ'ЯТОВУВАННЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ЛЕКСИКИ У МОНОЛОГІЧНОМУ ТА ДІАЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ

Ми досліджуємо різні аспекти зв'язку між запам'ятовуванням слів та виразів, роллю монологічного та діалогічного мовлення в цьому процесі, а також практичними застосуваннями отриманих результатів. Серед них можуть бути такі напрями дослідження: а) вивчення ефективних методів запам'ятовування лексики; б) розробка практичних вправ та методик; в) когнітивні аспекти запам'ятовування.

Монологічне мовлення – це розповідь або виступ однієї особи. Використання запам'ятовування в монологічному мовленні може полягати у створенні монологу на певну тему, включаючи нові слова та фрази, які були вивчені. Запам'ятовування нової лексики та включення її до монологу допомагає закріпити слова та вирази у пам'яті, а також поліпшити навички використання їх в мовленні.

Для того, щоб успішно вивчити англійську мову, учні повинні брати активну участь у навчальному процесі. Їх необхідно заохочувати ставити численні запитання: загальні, альтернативні, спеціальні та розділові. Але вміння правильно формулювати питання або відповісти на нього – це ще не діалогічне мовлення. Постановка питань – це перший ступінь у навчанні діалогічного мовлення. Діалог – це мовленнєва взаємодія в межах заданої ситуації, вміння реагувати на репліки співрозмовника, стимулювати його до продовження розмови.

О. І. Вишневський вважає, що «насправді діалог є основною, домінантною формою мовлення, й у практиці навчання він повинен посідати належне місце. Процес навчання говоріння варто будувати в напрямі від нього до монологу, а не навпаки. Діалогічне мовлення для того, хто навчається, є складнішим, ніж монологічне. Воно формується під час розмови двох партнерів, його не планують наперед, бо невідомо, у якому напрямі піде розмова» [цит. за 1].

Серед реплік, які висловлюються учнями, можуть бути репліки-реакції і репліки-спонування [1], наприклад:

Agreement (*Yes, of course, Naturally, It goes without saying, Surely, Exactly*);

Disagreement (*No, it is not I do not agree On the contrary No, I don't No, I can't Nothing of the kind*).

Але є й такі, що спонукають до продовження розмови: Expressing surprise (*Really? – Why? How can you ...? What?*) [1].

Учні повинні вміти брати безпосередню участь у бесіді використовуючи вивчений матеріал, що має включати в себе обмін фразами, що достатньою мірою передають інформацію для співрозмовників. Репліки мають представляти оцінку мовцем повідомлень та містити аргументацію.

При опрацюванні вправ, учень має вміти сформулювати типові фрази, що вживаються у відповідному контексті, активізувати мовний та мовленнєвий матеріал за допомогою вживання вивчених фраз у різних контекстах, вміти розпізнавати вивчений матеріал при аудіюванні, вміти оперувати словниковим запасом у різних комунікативних ситуаціях.

Отже, вивчення різних методів запам'ятовування підтримує ідею того, що певні техніки, які використовують мовлення, можуть значно підвищити результативність навчання лексики. Монологічне висловлення дозволяє учням активно застосовувати нові слова в контексті, а діалогічне мовлення сприяє взаємодії та обміну мовним досвідом.

Список літератури

1. Навчання діалогічного мовлення на уроках англійської мови як засіб комунікації у середніх класах [Електронний ресурс]. URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/01009ecb-5a61.docx.html> (дата звернення 01.02.24).

Богдана Кречуняк
Науковий керівник – асист. Гафу Т.Г.

Переклад ідіоматичних виразів

Актуальність перекладу ідіоматичних та фразеологічних виразів визначається необхідністю забезпечення точного та ефективного сприйняття тексту при переносі його з однієї мови на іншу. Переклад ідіом та фразеологічних виразів є ключовим елементом збереження змісту та стилістичних нюансів оригіналу. Це особливо актуально у художньому та літературному дискурсі, де використання виразового мовлення є «ключовим для вираження авторського стилю та неповторності твору» [2]. Метою даної роботи виступає дослідження структурно-семантичних властивостей ідіоматичних одиниць.

Перекладаючи фразеологізми, перекладач повинен обирати саме ті мовні кліше, котрі відповідають саме культурі та менталітету мови перекладу. Р. П. Зорівчак виокремлює три стратегії перекладача для відтворення фразеологізмів:

- 1) зображення фразеологічними способами;
- 2) прийом фразеологічного калькування;
- 3) описове відтворення фразеології оригіналу [2, с. 118].

Фразеологізми діляться на дві групи – ті, котрі в мові перекладу мають еквіваленти, та ті, які еквівалентів не мають. Перші діляться на дві групи – еквіваленти та часткові [3].

Для підбору відповідника слід з'ясувати рівень взаємодії концептів та обрати (чи знайти) ту ідіому, у котрій зберігалася б таке ж співвідношення. Наприклад: *«Increasing the number of University places will mean that in future every Tom, Dick and Sheila will have a degree»* [31, с. 299] – «Кількість місць в університетах збільшується, так що скоро будь-який Петро, Іван або Параска зможуть отримати диплом про вищу освіту».

Існують три основні причини того, чому перекладачам доводиться застосовувати перекладацькі трансформації, ми проілюструємо їх, приводячи приклади з роману «Здаємо в оренду» Дж. Голсуерсі.

1. Мовні норми, суттєво відрізняються у текстах оригіналу та перекладу. Відтак, у реченні «Yours? What on earth makes you run a show like this?» буквальний переклад фразеологізму «what of earth» звучав би як «що на світі», проте з погляду мовних норм подібне питання не звучить органічно у запитанні, яким його задумав автор, саме тому ми використовуємо перекладацьку трансформацію «—Ваша? То навіщо ж ви влаштували цю виставку?».

2. Відсутність певних мовних категорій у мові перекладу. Наприклад, у реченні «He knew she was only too inclined to take advantage of his weakness» фразеологізм при буквальному перекладі звучав би так — «мати перевагу з його слабкості», проте в українській мові ця фраза звучить неприродньо.

3. Ситуативний мовний контекст, наприклад, у реченні «One did not reach him, or so it was reported by members of the family who, out of old-time habit or absent-mindedness, would drive up once in a blue moon and ask after their surviving uncle» присутня ідіома «once in a blue moon», що означає дуже рідко, проте в українській мові немає відповідного фразеологізму.

Ряд трансформацій, використаних у романі Джона Голсуорсі «Здаємо в оренду», спрямовані на досягнення текстової еквівалентності, і цей глосарій підтверджує, що така еквівалентність була досягнута за допомогою перекладацьких трансформацій [4]. Кількість застосовуваних трансформацій у романі Джона Голсуорсі «Здаємо в оренду» передбачає на досягнення еквівалентності тексту.

Список літератури

1. Власенко Л. В., Тригуб І. П. Фразеологічні одиниці та їх класифікація. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія, 2019. № 39. том 3. С. 10-13.

2. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія (на матеріалі перекладів творів української літератури англійською мовою). Л.: Вид-во Львів. ун-ту. 1989. 216 с.

3. Кришень К. Особливості перекладу ідіоматичних виразів. Сучасний англomовний науковий дискурс: За редакцією О.М. Ніколенко. Випуск 5. ПП Астроя, Полтава, 2021. С. 67-69.

4. Тимошенко Ж. І. Засоби перекладу ідіоматичних та образних виразів. Мовознавство. Літературознавство. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип 41. том 1. 2021. С. 124-130.

Вікторія Ксеншкевич
Науковий керівник – доц. Заслонкіна А.В.

**Вплив особливостей медичного термінотворення в
англійській та українській мовах на їхній переклад
(на матеріалі оригіналу і перекладу
роману А. Гаванді „Бути смертним”)**

У процесі світової еволюції та невинного розвитку технологій, медична термінологія поповнюється новою лексикою, що й пояснює актуальність її вивчення та пошуку достовірного перекладу.

Мета дослідження – глибоке вивчення структурних та семантичних особливостей медичної лексики англійської та української мов, а саме: встановлення зв'язку між термінотворчим та перекладацьким процесами. За основу дослідження було взято оригінал [3] та переклад роману А. Гаванді „Бути смертним” [1], і 370 медичних термінів, відібраних за допомогою методу суцільної вибірки.

Часто у процесі пошуків достовірного еквівалента, перекладачі вдаються до вивчення етимології термінів або їхніх терміноелементів, оскільки це сприяє глибшому розумінню контексту, в якому використовується термін, а також полегшує його імплементацію у тексті відповідно до норм мови-реципієнта. Знання коренів термінів може допомогти встановити зв'язки між термінами різних мов, що спрощує пошук відповідників.

Встановлено, що основним джерелом утворення медичних термінів є латинська та грецька мови, оскільки фундаментом для розвитку медичної термінології англійської та української мов стала праця давньогрецького мислителя та лікаря Гіппократа “*Corpus Hippocraticum*”[2], яка вважається однією з перших ґрунтовних праць у цій сфері. До прикладу, значення такого терміна як *томографія* (англ.*tomography*), утвореного у процесі складання двох основ *томо-* та *-графія* можна детальніше дослідити, знаючи те, що перша з двох вище поданих основ *томо-* походить від грецького *totos* на позначення лексичної одиниці *шар*. Таким чином, даний метод діагностики є ефективнішим, оскільки пучок променів

томографа може проходити через різної щільності шари тканин людського тіла. Саме тому, переклад його терміном *рентгенографія* буде помилковим.

У процесі дослідження визначено, що найактуальнішим дериваційним методом є суфіксальний спосіб. Більшості суфіксам притаманно наділяти термін певним значенням, розуміння якого може полегшити пошук достовірного еквівалента. Наприклад, в англійській мові продуктивні суфікси *-ia* (на позначення певних типів захворювань – *malaria, pneumonia, leukaemia*), *-itis* (на позначення запальних процесів – *gastritis, arthritis, dermatitis*), *-sis* (на позначення клінічних станів – *nephrosis, tuberculosis, pertussis*). Тоді як в українській мові часто вживаними суфіксами є *-um* та його варіант *-it*, які, як правило, використовуються для позначення хвороби запального характеру: *гастрит* (запалення шлунка), *стоматит* (запалення ротової порожнини), *фарингіт* (запалення слизової оболонки глотки).

Отже, з'ясовано важливість знання етимології та семантики термінів та їхніх терміноелементів для точного перекладу. Встановлено, що основними джерелами медичного термінотворення обох мов є терміни латинського та грецького походження, а також використання суфіксів, які несуть певне значення. Знання коренів термінів та їх суфіксів допомагає забезпечити адекватний переклад медичних термінів, полегшуючи процес їхньої імплементації у контексті тексту вихідної мови.

Список літератури

1. Гаванді А. Бути смертним. Харків : Віват, 2016. 287 с.
2. Чевердак П.О. Запозичення в медичній терміносистемі української мови. Актуальні проблеми сучасного економіко-гуманітарного дискурсу в Україні, 2018. С.145
3. Gawande A. Being Mortal. New York : Metropolitan Books, 2014. 396с.

Ольга Кузьмова

Науковий керівник – д.ф.н., проф. Колесник О.С

ІДІОСТИЛЬ АВТОБІОГРАФІЇ У КОНТЕКСТІ МОВНОЇ КАРТИНИ АЛЬТЕРНАТИВНОГО СВІТУ (НА МАТЕРІАЛІ Т. ФЕЛТОНА «ПО ТОЙ БІК ЧАРІВНОЇ ПАЛИЧКИ»)

Стиль у сучасному мовознавстві - сукупність мовних засобів, використовуваних для вираження думок, об'єднаних загальним змістом і спрямованих на досягнення певної мовної мети [2]. Це не тільки лад слів, а й певний лад думок, їх логіка, взаємовідношення слів і думки [3]. «Стиль — різновид творчої мовної діяльності, тип мовомислення, мовної поведінки в різних колективно усвідомлених ситуаціях спілкування. У центрі розуміння динамічної моделі стилю — людина, яка і породжує, і сприймає (декодує) стильові різновиди мови» [6]. Поняття "ідіостиль" визначає індивідуальний стиль мовлення, властивий конкретній особі, в якому особисті виразні засоби мови утворюють певну систему. Це поняття часто асоціюють із поняттям "ідіолект", яке вживається для позначення індивідуальних особливостей мовлення особи [2]. Ідіостиль охоплює систему змістовних та формальних лінгвістичних характеристик, характерних для творів конкретного автора, що робить його особливим у використанні мовного висловлення. Ідіолект також відображає особисту мову кожного індивіда" [3, с. 112]. Аналіз ідіостилу письменника (у даному випадку – Т. Фелтона) включатиме не лише дослідження мовних засобів (лексичних, морфологічних, синтаксичних тощо, які відтворюють мовну картину світу автора, відображаючи його сприйняття навколишнього середовища), але також аналізуватиме художній текст як "спільну мовленнєво-розумову діяльність автора й читача" [5, с. 74]. У контексті автобіографії Тома Фелтона автор веде читача у світ кіноіндустрії, де кожна професійна діяльність несе в собі глибокий зміст. Вживання професіоналізмів яскраво ілюструє цю сторону життя автора. *"The chaperone is the master or mistress of the per diem"* [8, с. 158]. У даному реченні метафора використана з метою опису ролі опікунів у певному заході. У фразі *"the master or mistress of the per diem"* використано метафору, де *"the chaperone"* (опікун) порівнюється з *"the master or mistress"* (господар), а *"per diem"*

служить для позначення витрат на знімальному майданчику. Метафоричне порівняння вказує на те, що опікун виступає головним організатором або керівником, контролюючи та керуючи щоденними витратами та іншими аспектами цього процесу. *"It was a place to hang out, smoke secret cigarettes and, if we were lucky, land the occasional carp. ... Living the dream"* [8, с. 104]. До прикладу, евфемізми для опису особистих переживань та внутрішніх конфліктів: *"If you tell a person he's great enough times, he'll start to believe it. If you blow enough smoke up someone's arse, sooner or later they'll start breathing it in"* [8, с. 186]. Термін *"blow enough smoke up someone's arse"* є евфемізмом, який використовується для пом'якшення грубого вислову, що описує надмірні лестощі або обман. Отже, у центрі уваги ідіостилістики як важливої галузі мовознавства стоїть концепція індивідуального стилю (ідіостилу).

Список використаних джерел

1. Білодід, І. К. Вибрані праці: В 3 т. К. (1986) Т. 3: 25.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови : 250000 / уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: Перун (2005) VIII: 1728.
3. Єрмоленко, С. Я. Нариси з української словесності: стилістика та культура мови. К., (1999) С. 272.
4. Корнієнко, А. Ідіостиль автора: мовно-літературознавчий аспект. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія. (2016). 5(1): 36–38.
5. Линтвар, О. М. Індивідуальний авторський стиль (ідіостиль), ідіолект автора художнього твору. *Наукові записки Національного університету Острозька академія. Серія: Філологічна* 44 (2014): 160-162.
6. Потебня, А. А. Мнсль и язык. К. (1993): 131.
7. Семенюк, О. А. Ідіостиль автора як відображення його картини світу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*, (2019). (39): 82-85.
8. Felton, T. *Beyond the Wand: The Magic and Mayhem of Growing Up a Wizard*. Penguin Random House UK. (2022): 304.

Вікторія Курилішин

Науковий керівник – к.ф.н. доц. Сенік Г.І.

Переклад німецькомовної лірики Сергієм Жаданом

Актуальність дослідження полягає у розкритті способів перекладу та адаптації німецької лірики Бертольда Брехта у збірці «Похвала діалектиці» Сергієм Жаданом, в контексті сучасних літературних та культурних викликів.

Матеріалом для дослідження є німецька лірика Бертольда Брехта та її переклад, адаптований у збірку «Похвала діалектиці» авторства Сергія Жадана.

Особливо важливим є те, що Жадан спробує передати не лише політичні позиції Брехта, але й його методику використання мистецтва для освіти та усвідомлення широкої аудиторії. Такий підхід може створити особливий літературний простір, де об'єднуються дві різні літературні традиції, при цьому зберігаючи унікальний стиль і виразний голос кожного автора.

Звернення до української говірки та вуличних голосів може стати ключовим моментом у створенні автентичного перекладу, який не лише передасть сутність оригіналу, але й приверне увагу сучасного українського читача до актуальних політичних та соціокультурних питань. Такий підхід до перекладу лірики Брехта може збагатити українську літературну традицію та відкрити нові горизонти для розуміння та інтерпретації творчості цього видатного німецького поета.

У творі Брехта «Серенада» ми бачимо кілька перекладацьких викликів. Наприклад, рядок «*Jetzt wachen nur mehr Mond und Katz / Die Menschen alle schlafen schon*» [2] передається Жаданом як «*Тепер прокинулись лише місяць і кіт / Люди вже всі сплять*» [1]. У цьому прикладі можна побачити втрату образності та метафоричності, притаманної

оригіналу, через відсутність точного еквіваленту ідіоми «Mond und Katz» українською мовою.

Ще один приклад можна побачити у поетичному тексті «Lob der Dialektik», де фраза «*Aber von den Unterdrückten sagen viele jetzt: Was wir wollen, geht niemals*» [2] відтворюється Жаданом як «**Але багато з пригноблених тепер говорять: Те, що ми хочемо, не станеться ніколи**». У цьому випадку, перекладач успішно передає важливу політично-філософську ідею, але відзначається деяка втрата виразності та ритму оригіналу.

Не дивлячись на виклики, переклад ліричних творів Брехта Сергієм Жаданом демонструє високу якість та професіоналізм. Перекладач успішно передає не лише сенси слів, а й атмосферу, емоційні відтінки та поетичний звучання оригіналу. Жадан дбає про точність у виборі слів та лексичну точність, що сприяє вірному відтворенню почуттів та образів.

Важливим аспектом є його здатність враховувати різноманітність творчості Бертольда Брехта та контекстуалізація перекладу.

Отже, переклад лірики Брехта у виконанні Сергія Жадана є актуальним та важливим дослідженням, що підкреслює складність та важливість перекладу літературних текстів, особливо таких, що відомі своєю поетичністю та глибиною виразності.

Список літератури

5. Похвала діалектиці : поезії / Бертольт Брехт; пер. з нім. Сергій Жадан, – Чернівці: Meridian Czernowitz, 2021. – 160 с
6. Brecht - Deutsche Lyrik. Startseite - Deutsche Lyrik. URL: <https://www.deutschelyrik.de/brecht.html> (date of access: 19.01.2024).

Причини появи комп'ютерних неологізмів

Актуальність роботи пов'язана із швидким виникненням комп'ютерних неологізмів, які потребують перекладу, для користувачів вузької комп'ютерної лексики та звичайних людей інтернету.

Метою роботи є дослідження комп'ютерних неологізмів у науково технічних текстах. Поставлена мета ставить нам конкретні завдання: зібрати та систематизувати комп'ютерні неологізми, класифікувати неологізми за типами та походженням, аналізувати використання неологізмів у текстах, визначити вплив неологізмів на зрозумілість тексту, запропонувати стратегії перекладу неологізмів.

Наразі при технологічному бумі, комп'ютерні неологізми стрімко набирають популярність в науково технічних текстах. Причин цьому явищу є багато різноманітних факторів. У вітчизняних розробках слід згадати словник неологізмів Ю. А. Зацного [1].

Вчені вважають, що неможливо порахувати точну кількість інновацій на певному лексичному рівні, тому що вони «виникають не в мові, як у системі соціально закріплених знаків, здатних об'єктивно існувати, а в реалізації цієї системи – у мовленні конкретних носіїв» [2].

Наукова новизна роботи полягає в тому, що у ній було проаналізовано великий обсяг комп'ютерних неологізмів з різних сфер комп'ютерних технологій та інформаційних наук.

У ході дослідження проаналізовано низку термінологічних виразів, таких як:

- 1) вузька комп'ютерна лексика яка вживається безпосередньо фахівцями (Application Programming Interface – інтерфейс програмування застосунків, Structured Query Language – структурована мова запитів, Virtual Private Network – віртуальна приватна мережа, Random Access Memory – оперативна пам'ять з довільним доступом);
- 2) слова, які були запозичені з інших галузей, що набули значень в комп'ютерному дискурсі (Kernel – ядро, Virus – вірус, Cookie – печиво);

3) загальнолітературними словами, що в комп'ютерному спілкуванні набули нового значення (file – файл, cursor – курсор, thread – нитка) [3].

Отже, комп'ютерні неологізми виникають з причини швидкого розвитку технологій, соціокультурних змін та потреби в нових термінах для опису нових явищ і концепцій у сфері комп'ютерних наук.

Список літератури

1. Зацний Ю. А. (2008) Словник неологізмів. Інновації у словниковому складі англійської мови початку ХХІ століття: англо-український, Довідкове видання, Вінниця: Нова Книга. – 360 с.
2. Василенко О.В. Особливості формування англійської комп'ютерної лексики/ О.В. Василенко / Актуальні питання іноземної філології. – №10. – Луцьк, 2019. – С. 40-45.
3. Збірник матеріалів III Міжвузівської студентської науково-практичної конференції "Мовна культура фахівця у контексті сучасності" (2010), Донецьк: ДонНТУ. - с. 56-57.

Стратегії перекладу фільмонімів із французької мови на українську

У сучасному світі кіномистецтво стало вагомою частиною культурного обміну між націями та мовами. Фільми є частиною спадщини країни, відображають її культуру, історію, традиції тощо. На початку XXI століття кіноіндустрія сягнула значного розвитку, кількість нових фільмів щорічно зростає, з'являються нові жанри, технології, що сприяють кращій якості продукту. Виконуючи свої функції, назва ідентифікує фільм, рекламує його, спрямовує глядацьке кіносприйняття та виділяє з-поміж низки інших схожих продуктів [1, с. 29]. В цьому науковому дослідженні ми послуговуватимемось терміном «фільмонім», запропонованим Є. Книш, яка описує це явище як «висловлювання, що репрезентує ситуацію, змодельовану фільмом, її вербально закодованим чином» [2, с. 8].

Широкий доступ до різноманітних кінематографічних творів та необхідність компетентного перекладу їхніх назв задля збереження автентичності та вдалої передачі змісту зумовили **актуальність** дослідження. Важливе значення набуває попит на кваліфікованих перекладачів, здатних вивчати стратегії впливу назв на підсвідомість глядача, сприяти культурному обміну та збереження концепції твору. Перекладач повинен враховувати мовні та культурні особливості, вподобання аудиторії, вміти адаптувати назву, аби вона була зрозумілою, знаходити ефективні способи створення перекладу назви, яка відображатиме головну ідею кінофільму.

Дослідження ставить за **мету** вивчення та аналіз підходів до перекладу фільмонімів з французької та англійської мов для визначення впливу та характерних ознак мовно-культурного контексту.

Матеріал дослідження складають фільми французької та англійської кіноіндустрії, назви яких було перекладено українською мовою.

Аналіз досліджень вчених, які вивчали переклад фільмонімів, дозволяє виокремити три основні стратегії перекладачів: 1) прямий

переклад, який здійснюється в разі відсутності культурноспецифічної інформації; 2) трансформація, що застосовується у випадку наявності факторів, які вимагають пояснення, розширення чи обмеження когнітивної інформації шляхом додавання чи вилучення елементів; 3) непрямий переклад, що передбачає заміну назви для збереження семантичної структури та комунікативних особливостей оригіналу.

У контексті перекладу назв фільмонімів, які складаються з одного чи декількох слів, найчастіше використовують принцип прямого перекладу, що найточніше відтворює зміст: "Climax" – "Екстаз", "Eiffel" – "Ейфель", "Oxygène" – "Кисень", "Society of the Snow" – "Le cercle des neiges" – "Снігова спільнота". Щодо основних типів трансформацій, серед яких додавання, вилучення, антонімічний чи синонімічний переклад, перестановка та ін., часто вдаються до заміни лексичного елементу, що збільшує рекламну привабливість фільму ("Premières vacances" – "Скажені канікули"), модуляції ("Irréductible" – "Працівник року"), генералізації ("The Good Liar" – "L'art du mensonge" – "Ідеальна брехня"). Заміна назви фільму шляхом непрямого перекладу є однією з популярних стратегій при перекладі, адже слугує способом прагматичної адаптації: "La Daronne" – "НаркоМАМА", "First Fight" – "Combat de Profs" – "Махач вчителів", "Before I Fall" – "Le Dernier Jour de ma vie" – "Матриця часу".

Отже, наукове дослідження підтверджує важливість врахування культурних та мовних особливостей і виділяє основні стратегії перекладу, мета яких – збереження особливостей та специфіки оригінальної назви.

Список літератури

1. Громова З. В. Основні помилки при перекладі назв кінофільмів. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Філологічні науки*. 2013. № 9(1). С. 28–33.

2. Книш О. В. Лінгвістичний аналіз найменувань кінофільмів: автореф. дис. канд. філол. наук. Одеса, 1992. 17 с.

Олеся Кучмінська

Науковий керівник – доц. Петренко О. Д.

Варіативність поняття «дискурс»

Термін «дискурс» тлумачиться дослідникам неоднозначно. Одна із перших його дефініцій запропонована французьким філософом, культурологом та істориком М. Фуко, який характеризував дискурс як «історично детерміновану соціальну форму організації та поширення знань» [6, с. 86].

Для британського лінгвіста Н. Феркло дискурс – це форма соціальної практики, яка включає текст із мовними формами, що є «слідами» того, як його було створено, і ключами до того, як він може бути інтерпретований; дискурсивні практики створення та інтерпретації тексту [5, с. 87]. Трактуювання дискурсу як соціальної практики передбачає врахування більш широкого соціального контексту або «відношення між текстами, процесами та їх умовами – безпосередніми умовами ситуативного контексту та більш віддаленими умовами інституційних і соціальних структур» [4, с. 26].

Британська лінгвістка та драматург Дж. Сандерленд тлумачить дискурс неоднозначно: як «широкий спектр форм письмового та усного мовлення» [8, с. 24], «специфічну лінгвістичну та паралінгвістичну взаємодію між людьми в певному контексті» [7, с. 25]. Українські лінгвісти розуміють під дискурсом «текст, занурений у ситуацію спілкування» [3, с. 124], «процес, комунікативна подія, здійснювана за посередництвом природної мови» [1, с. 136].

Найбільш детально, на нашу думку, дискурс характеризується українською дослідницею О. О. Селівановою, яка розуміє його як «зв'язний текст у контексті численних супровідних фонових чинників – онтологічних, соціокультурних, психологічних; замкнута цілісна комунікативна ситуація (подія), складниками якої є комуніканти й текст як знаковий посередник, зумовлена різними чинниками, що опосередковують спілкування та розуміння (соціальними, культурними, етнічними тощо); стиль, підмова мовного спілкування; зразок мовленнєвої поведінки в певній соціальній сфері, що має певний набір змінних» [2, с. 568–569].

Хоча поняття «дискурс» використовувалося ще на початку XX століття Ф. де Соссюром (1857-1913 рр.), своєму поширенню в

лінгвістиці воно завдячує статті «Дискурс-аналіз» американського дослідника, представника структурної лінгвістики З. Харріса, опублікованій у журналі «Мова» («*Language*») у 1952 році [7]. Науковець трактував означене поняття як послідовність речень, сказаних чи написаних людиною в певній ситуації («*the sentence spoken or written in succession by a person in a single situation*») [7, с. 3].

Зазначимо, що варіативність дефініцій, наданих дискурсу як зарубіжними, так і вітчизняними філологами та науковцями пояснюється різними підходами до його вивчення, власне тими науковими парадигмами та дисциплінами, в яких працюють дослідники, що вивчають його.

Список літератури

1. Морозова О. І. Дискурс як когнітивно-комунікативна подія. Науковий вісник Волинського національного ун-ту імені Лесі Українки. Серія : Філологічні науки. Мовознавство. 2010. № 7. С. 134–137.
2. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : напрями та проблеми. Полтава : Довкілля-К, 2008. 718 с.
3. Янкович М. В. Поняття дискурсу в гуманітарних науках та визначення терміна «дискурс» у лінгвістиці. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія. 2015. № 15. Т. 1. С. 123–126.
4. Fairclough N. Critical Discourse Analysis: the Critical Study of Language. L. : Pearson Education, 2001. 265 p.
5. Fairclough N. Media Discourse. Throwbridge : Redwood Books, 1995. 216 p.
6. Foucault M. Archaeology of Knowledge / 2-nd ed. London : Routledge, 2002. 256 p.
7. Harris Z. Discourse analysis. *Language*. 1952. V. 28. № 1. P. 1– 30.
8. Sunderland J. Gendered Discourse. London : Palgrave Macmillan, 2004. 248 p.

Формування лексичної компетентності засобами інтерактивних технологій

Основною метою вивчення іноземної мови є формування іншомовної лексичної компетентності. Ефективна міжкультурна комунікація залежить від рівня володіння словниковим запасом, розуміння та вміння адекватно використовувати лексичні одиниці під час мовлення.

У своїй науковій праці С. Ніколаєва яскраво висвітлює лексичну компетентність як здатність людини розуміти мову та правильне аранжування окремих висловлювань, яка ґрунтується на динамічній і складній взаємодії відповідних знань, умінь та лексичного усвідомлення [1, с. 165].

Науковець І. Холод переконує, що лексична компетентність складається з двох важливих компонентів: лексичних знань і лексичних навичок. Лексичні знання – це відображення у свідомості учнів результату пізнання лексичної системи іноземної мови у вигляді поняття про цю систему та правил її вживання [2, с. 43]. Тоді як лексичні навички – це навички інтуїтивного та правильного формування, використання та розуміння іншомовної лексики на основі мовних лексичних зв'язків між різними формами слова та його значенням, а також зв'язків між словами іноземної мови [2, с. 43].

У шкільному лексичному мінімумі методисти розрізняють активний мінімум – лексичний матеріал, який учні використовують в усній та письмовій формі, та пасивний мінімум – лексика, яку учні розуміють при сприйманні чужих думок [3]. Ефективним засобом формування лексичної компетентності є інтерактивні технології навчання. Вони включають чітко спланований очікуваний результат навчання, окремі інтерактивні методи і прийоми, що стимулюють процес пізнання та розумові і навчальні умови й процедури, за допомогою яких можна досягти запланованих результатів [4]. Інтерактивна технологія навчання – це така організація навчального процесу, за якої неможлива неучасть школяра у колективному, заснованому на взаємодії усіх його учасників процесі навчального

пізнання [4]. Суть інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умов постійної, активної взаємодії всіх учнів [5].

Підводячи підсумок, можемо зазначити, що лексична компетентність – це знання та вміння правильно використовувати вокабуляр іноземної мови. Лексична компетентність являє собою сукупність та взаємодію двох важливих факторів: лексичних знань та лексичних навичок. Вона також повинна містити як активний, так і пасивний лексичні мінімуми. Інтерактивні технології у формуванні лексичної компетентності – це використання ігор та діалогів для ефективного навчання, розширення словникового запасу та розвитку лексичних навичок і вмінь. Отже, важливо розвивати цю компетентність через різноманітні інтерактивні завдання, сприяючи розширенню лексичного запасу та вмінню використовувати слова в контексті.

Список використаних джерел

1. Ніколаєва С. Ю. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання. Київ. 2013. 361с.
2. Холод І. В. Методика викладання англійської мови. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Умань. 2018. 167 с.
3. Ніколаєва С.Ю. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник. Київ: Ленвіт, 2002. 328с. URL: <https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/handle/123456789/3215> (дата звернення: 01.02.2024)
4. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ. 2003. С. 19-24.
5. Бичківська Т. М. Використання інтерактивних методів навчання у процесі формування комунікативної компетенції учнів на уроках англійської мови. Науковий блог. Івано-Франківськ. Національний університет „Острозька академія”. 2017. С. 48-52.

Вероніка Кушнір

Науковий керівник – доц. Мусурівська О.В.

Використання мобільних додатків на уроках англійської мови у школі

Сучасні технології відіграють важливу роль у нашому повсякденному житті. Метод використання мобільних пристроїв для доступу до освітнього контенту називається мобільним навчанням, або m-learning.

Мобільне навчання, з одного боку, є різновидом дистанційного навчання, а з іншого – видом електронного навчання [5].

Мобільне навчання перетворило наші гаджети на потужні навчальні інструменти, якими можна користуватися будь-коли та будь-де. Завдяки мобільним пристроям учні тепер можуть отримати зручний доступ до навчального контенту за допомогою мобільних додатків, аудіо- та відеопрограм [4].

Мобільне навчання успішно використовується для мотивації учнів замість традиційного підходу, заснованого на книгах.

M-learning — це інтерактивна система, в яку залучаються вчителі, учні та батьки учнів. Дії, які виконуються в програмах, включають завантаження вчителем матеріалів, вправ, зразків іспитів і домашніх завдань тощо. Учні можуть ознайомитися з матеріалом, виконати вправи, домашнє завдання тощо. Вчитель може заздалегідь підготувати завдання, які використовуються під час занять або самостійного вивчення [1].

Ефективність m-learning у школах значною мірою зумовлена здатністю адаптуватися до потреб цифрового покоління, забезпечуючи гнучкість, захопливість та персоналізований досвід навчання, який традиційні методи навчання можуть не запропонувати [1].

На сьогодні, навчально-методична підтримка повинна передбачати, що вчитель володіє досвідом для створення мобільного контенту та може надати необхідні навчальні матеріали. Проте не всі педагоги застосовують методику застосування нових технологій в освітньому процесі [3].

Покоління Z вимагає від вчителів креативності, тому мобільні технології є новою стадією розвитку навчання. Підлітки вже не сприймають застарілий формат лекцій, а саме, де учні записують

матеріал під час розповіді вчителем. Тому, навіть YouTube допомагає зробити урок цікавішим. Крім того, існують безліч ігор та платформ, які є корисними інструментами для процесу навчання, а також для отримання знань, заохочення та покращення результатів навчання. До прикладів це такі платформи як Duolingo, Quizlet, SoloLearn тощо [6].

Отже, інтеграція технологій, зокрема мобільного навчання або m-learning, в освітні системи являє собою значний зсув від традиційних книжкових підходів до більш інтерактивного методу навчання. Однією з причин, чому ми обираємо використовувати більше технологій у навчанні, є пришвидшення процесу навчання. Крім того, m-learning підтримує сучасні методики навчання та сприяє активній участі учнів в уроках.

Список літератури

1. Desi Novianti., Dewi Anjani., Hilda Hilaliyah. Analysis of the Effectiveness of M-Learning Goes (Guide Objective Elementary School) in Elementary School. Universal Journal of Educational Research. 2020. P. 1100-1107
2. Immanuel Vinikas. The Advantages and Disadvantages of Mobile Learning in K12 and Higher Education. 2021. URL: <https://corp.kultura.com/blog/mobile-learning-advantages-disadvantages/> (дата звернення: 07.02.2024)
3. Г.В.Ткачук. Особливості впровадження мобільного навчання: перспективи, переваги та недоліки. Інформаційні технології і засоби навчання. 2018. С 13-22
4. Любомир Сірський. Мобільне навчання – це інновація чи добре забуте старе. URL: <https://kwiga.com/ua/blog/mobilne-navchannya-ce-innovaciya-chi-dobre-zabute-stare> (дата звернення: 07.02.2024)
5. С. О. Семеріков., М. І. Стрюк., Н. В. Моїсєнко. Теорія і практика організації самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів : монографія. Кривий Ріг, 2012. С. 198-200.
6. Як зробити онлайн-навчання цікавим та ефективним? Вебсайт: URL: <https://nus.org.ua/articles/yak-zrobyty-onlajn-navchannysikavym-ta-efektyvnyum/> (дата звернення: 07.02.2024)

Кушнір Вікторія

Науковий керівник – асист. Ковалюк Ю.В.

Метод проєктних технологій як компонент навчально-освітньої діяльності

Метод проєктних технологій вдосконалюється дуже стрімко і стає дедалі популярнішим під час викладання на уроках іноземної мови, що дає змогу учням розвивати комунікативні навички різними цікавими шляхами.

Метод проєктів - це метод проблемного навчання, спосіб організації поетапної практичної діяльності на основі взаємодії педагога з дітьми задля досягнення мети, визначеної проблемою цього проєкту [0].

Саме метод проєктних технологій може перетворити навчання англійської мови на захоплюючий та пізнавальний процес, використовуючи різні способи залучення учнів до обговорення як з викладачем, так і до дискусій в групах (парах) під час створення проєкту.

Він допомагає учням розвинути не тільки комунікативні навички, а й навички аналізу та синтезу, досліджуючи, плануючи та обговорюючи проєкт. Застосовуючи цю методику, учні можуть побороти їхню боязнь публічних виступів, оскільки проєктна робота передбачає колективну роботу, спільне обговорення та виконання завдань і найголовніше – представлення результатів перед аудиторією.

За класифікацію Гейнса основною типологічною ознакою проєктів визначено «домінуючий вид діяльності та вид кінцевого продукту», що дає змогу розподілити проєкти на чотири головні типи: виробничі, інформаційно-дослідницькі, проєкти-огляди та організаційно-ігрові проєкти [2]. Кожен з цих типів має свої переваги та недоліки, але всі вони надзвичайно потрібні під час викладання.

Проте метод проєктних технологій вимагає часу, тому даний тип роботи повинен проводитися поетапно. Найважливіші з них такі: підготовчий, організаційний, етап проміжного контролю,

презентація, етап підбиття підсумків [3]. Під час кожного етапу як вчитель, так і учні мають свої діяльності, спрямовані на спільну роботу над проектом.

Як щодо ролі вчителя? Педагог — координатор проектної діяльності [1], тобто він є наставником та джерелом інформації для учнів, що сприяє їхньому вдосконаленню та розвитку. Він стимулює та підтримує ініціативи учнів, сприяючи їхній творчій активності та самореалізації. Він також відповідає за організацію роботи групи, розподіл завдань і контроль за виконанням робіт, забезпечуючи при цьому ефективну співпрацю всіх учасників проекту.

Мотивація учнів відіграє важливу роль, оскільки залучення до проектної діяльності може викликати в учнів відчуття власної важливості та відповідальності за отриманий результат.

Отже, метод проектних технологій мотивує учнів до розвитку їхніх творчих навичок, а також стимулює до активного вивчення англійської мови під час уроків.

Завдяки цьому методу, учні вчаться працювати в команді, збагачують їхній словниковий запас, вчаться використовувати англійську мову в реальних ситуаціях та набувають навичок, необхідних для подальшого успішного вивчення англійської мови і розвитку в професійному житті.

Список літератури

1. КОНСУЛЬТАЦІЯ «МЕТОД ПРОЄКТІВ ЯК ВАЖЛИВИЙ ОСВІТНІЙ ІНСТРУМЕНТ»

URL:<http://www.garmoniya.mk.ua/articles/konsultaciya-metod-proektiv-yak-vazhlyvy-osvitniy-instrument.html>.

(дата звернення: 05.02.2024)

2. Nelson S. Ltd Projects for the EFL classroom: resource material for teachers. Edinburgh, 1989. 108 p.

3. Проектна технологія на уроках англійської мови.

URL:<https://vseosvita.ua/library/proektna-tehnologia-na-urokah-anglijskoi-movi-63189.html> (дата звернення: 05.02.2024)

Використання відеоматеріалів як засіб підвищення мотивації та формування комунікативної компетентності

Використання відеоматеріалів при навчанні може вирішувати різні завдання: починаючи від підвищення зацікавленості у навчанні та формування критичного мислення до розвитку комунікативних навичок та вирішення соціальних та психологічних аспектів особистісного росту учнів. Оскільки молодь виявляє активний інтерес до візуальних матеріалів та нових медіа, використання відео в навчальному процесі є важливим та перспективним напрямком педагогічних досліджень і практики. Метою роботи є розроблення комплексу вправ з формування іншомовної комунікативної компетентності школярів за допомогою відео [3, с. 4].

Відеоматеріали створюють візуальну привабливість, що сприяє підвищенню уваги студентів. Графіка, анімації та інші візуальні елементи допомагають учням краще засвоювати матеріал і роблять навчання більш цікавим. Завдяки відео можна використовувати різноманітні стилі навчання – від документальних роликів до коротких мультфільмів. Це дозволяє задовольняти потреби різних типів учнів і створювати більше можливостей для засвоєння інформації [3, с. 9].

Використання відеоматеріалів дозволяє учням аналізувати як мовну, так і немовну поведінку, за допомогою візуального аспекту. Вони можуть вивчати жестові мови, міміку та тон голосу, що є ключовим для розуміння невербальних елементів комунікації. Представлені відеоматеріали, які відображають різноманітні культури та мови, сприяють розвитку міжкультурної компетентності. Учні можуть вивчати різноманітність комунікативних стилів та особливостей спілкування в різних культурних середовищах. Вивчення візуального аспекту відеоматеріалів сприяє поглибленню розуміння мовних і культурних нюансів, розширюючи обізнаність учнів та сприяючи більш повному осмисленню контексту комунікації [1, с. 31].

Розглядаючи різні типи відеоматеріалів під час уроків іноземної мови, можна виділити такі категорії: навчальні ролики, музичні та рекламні відеокліпи, повнометражні художні фільми і телесеріали, додаткові матеріали, що супроводжують художні фільми на DVD, відеозаписи різних виступів, а також відеопрограми для вивчення окремих аспектів мови [1, с. 35].

Однак при використанні відеоматеріалів необхідно дотримуватися певних умов. Відео повинно відповідати рівню знань учнів та використовуватися на уроці з урахуванням обережності, щоб наочність була представлена відповідно до моменту уроку. Організація спостереження повинна забезпечити чітке бачення відеоматеріалу всіма учнями. Детальне виділення головних моментів, ретельне пояснення та узгодження відеоматеріалу з навчальним матеріалом є також важливими аспектами ефективного використання відео на уроці [2, с. 85].

До видів завдань, що використовуються та застосовуються для реалізації цієї роботи, належать: аналіз уривків з фільмів чи анімаційних відеоматеріалів; опитування серед учнів; розробка завдань на основі відеоматеріалів; комунікативний підхід до навчання; використання мультимедійних технологій та Інтернет-ресурсів; використання комунікативних завдань на уроках англійської мови.

Отже, ми бачимо, що відеопрограми широко використовуються на уроках іноземних мов. Великий плюс застосування таких програм – допомога у вивченні багатьох аспектів мови.

Список літератури

1. Климова О. Методика роботи з відеоматеріалами на занятті з англійської мови. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. № 4 (Ч. 1), 2011 С. 31 – 35.
2. Онищенко А. Використання відеоматеріалів під час навчання англійської мови. *Магістерські студії*. Альманах. Вип. 21. 2021. Херсон. ХДУ, 2021. С. 85 – 86.
3. Пшеняннікова Н. О. Використання відеофільмів на уроках англійської мови. *Науковий вісник Донбасу*. 2012. № 1 С. 1 – 9.

Номінація концепту WAR у соціальних мережах

Феномен «концепту» знаходиться в центрі уваги дослідників. Наразі неможливо визначити уніфіковану інтерпретацію цього явища через ототожнення його зі словом, з одного боку, і з ідеєю – з іншого, що не пов'язано з мовними аспектами в лінгвістичних дослідженнях. У таких дослідженнях «концепт» асоціюється з енокультурною специфікою.

Існує кілька підходів [1; **Ошибка! Источник ссылки не найден.**] до визначення поняття «концепт». У рамках теоретичного аналізу специфіки поняття, необхідно уточнити понятійний і термінологічний метамовний апарат, виявити спільні та відмінні аспекти у визначеннях і тлумаченнях терміну «концепт».

У широкому розумінні концепт охоплює складні ментальні утворення, такі як думки, знання, віру, причини, осмислені на ґрунті широкого онтологічного фону речей, які становлять оточуючий світ, та власного досвіду людиною [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**]. Щодо звуженого його визначення – смисли, якими оперує людина у процесі згортання, або інтеріоризації, знання про оточуючий світ, які зберігаються у вигляді квантів, таких як життя, смерть [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**].

Концепти – це результат пізнання людиною світу за допомогою різних видів діяльності і соціалізації. Він включає в себе пвні компоненти, які формують цілісну картину: це – предметна діяльність, сенсорний досвід, мовні знання, операції з поняттями, що виникли раніше, і знання мовних одиниць.

Структура змісту концепту може бути представлена й у вигляді поля з ядро-периферійною організацією. О. Цобенко [1] виділяє такі елементи поняття:

1) ядро концепту представлено компонентом, який формує поле навколо нього – архісемою. Виходячи з передумови, що ядро є лексичним виразом значень або семантичних особливостей компонентів концепту, воно може замінити кожен з компонентів, будучи представником концепту [1];

2) польові центри складаються з одиниць, значення яких інтегровано і розділено з ядром;

3) периферія поняття складається з одиниць, значення яких найбільш віддалене від ядра. Вони деталізують і конкретизують основне значення концепту.

Характеризуючи концепт WAR, варто зазначити, що він має наступну структуру: власне ядро, представлене лексемою, що має значення “armed conflict between two or more sides”; приядерна зона сфокусована навколо лексем “battle”, оскільки лексема визначає основні дії, на яких базується концепт war; різні види боїв, що визначаються лексемами “fight”, “collision”, “warfare”, “combat”, “strife” тощо; ближня периферія, представлена лексемами, що описують війну, як мистецтво ведення бойових дій, особливості ведення війни, людей, що беруть участь у війні тощо; дальня периферія, що включає лексеми групи, що номінують військове обладнання, зброю, наслідки війни тощо [5].

У нашій роботі, фокусом дослідження є особливості реалізації концепту WAR у соціальних мережах. Матеріалом для дослідження стали коментарі у соціальній мережі Facebook.

Отже, можемо зробити висновки про те, що концепт WAR має таку структуру: власне ядро, приядерна зона, ближня периферія, дальня периферія.

Список літератури

1. Цобенко О.В. Структура лексико-семантичного поля «ювелірні прикраси» в англійській мові. *Записки з романо-германської філології*, 2014. 1 (32). Р. 192–197.
2. Краснобаєва-Чорна Ж. Термінополе КОНЦЕПТ. *Українська мова*. 2006. № 3. С. 67–79.
3. Газуда О.М. Концепт як ментальне утворення у когнітивній лінгвістиці. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2018. № 36. С. 22–24.
4. Газуда О.М. Різномасштабність класифікаційних ознак концепту. *Гуманітарні науки*. 2019. № 2 (57). С. 45–49
5. Щеулін В.В. Лексичні засоби вербалізації концепту війна в англійській мові. *Збірник студентських наукових праць «STUDIA PHILOLOGICA»*. 2018. С. 61–65.

Лінгвокультурний аспект рекламного тексту як проблема перекладу

У сучасному світі реклама відіграє важливу роль у суспільстві та економіці, є потужним засобом впливу на споживачів. Саме тому дослідження лінгвокультурного аспекту рекламних текстів та їх перекладу, має велике значення. Адже лише правильний переклад допомагає зберегти мету та ефективність рекламного повідомлення. Розуміння особливостей англомовних рекламних текстів і їх адекватний переклад на українську мову дозволить підтримувати успішні рекламні кампанії, залучати увагу споживачів та підвищувати ефективність комунікації між брендами та споживачами.

Актуальність роботи полягає у тому, що в ній розглядаються та аналізуються сучасні рекламні тексти відомих компаній, та їх переклад.

Мета роботи полягає в вивченні та аналізі основних особливостей рекламних текстів та методів їх перекладу. Згідно з метою, перед нами поставили такі завдання: вивчити поняття рекламного тексту, його види, функції структуру, основні риси; проаналізувати основні структурні та стилістичні особливості англійських рекламних текстів; визначити техніки перекладу рекламних текстів.

У ході нашого дослідження проаналізована частота застосування перекладових трансформацій. Було розглянуто понад 150 рекламних оголошень, і виявилось, що найчастіше застосовуваними трансформаціями є: **лексична заміна** *Have a break, have a Kit-Kat!* – *Є перерва, є Kim-кат!* [3]. У даному випадку англійське дієслово "to have" має кілька значень, таких як "мати", "володіти", "складатися з" та "споживати". У перекладі на українську замість стандартного «мати» перекладач використовує дієслово «є», яке є синонімом до "to have"; **транспозиція** *The pause that refreshes (Coca-Cola)*. – *Освіжаюча пауза* [4]. Для перекладу реклами "Coca-Cola" відбулася зміна частини мови. У оригіналі "refreshes" представлено як дієслово зі значенням "освіжати", тоді як у перекладі це дієслово змінено на прикметник "освіжаючий"; **додавання** *Charge your energy-* *Заряд*

енергії від Red Bull. [5] у цьому прикладі використано додавання при перекладі. Додано назву компанії Red Bull для підкреслення впізнаваності бренду. **Цілісне перетворення**

Hungry? Grab a Snickers (Snickers). – Буквальний переклад слогану звучить як "Голодний? Хапай снікерс", і в принципі закликає до покупки продукту. Тим не менше, перекладач вирішив підсилити вплив слогану, створивши неологізм "снікерсни".

Трансформації, такі як практична транскрипція, транслітерація, узагальнення, антонімічний переклад та компенсація, не часто використовуються у перекладі реклами.

Отже, переклад реклами – творчий процес, що вимагає врахування культурних особливостей, ідей та вірувань країни. Саме тому перекладачу слід застосовувати перекладові трансформації, які допомагають адаптувати джерело для аудиторії цільової мови.

Список літератури

1. Зелінська О. І. Лінгвальна характеристика українського рекламного тексту : автореф. дис. ... канд. філ. наук. Х., 2005..
2. Kit Kat. URL: <https://en.esloganmagazine.com/history-of-kit-kat-slogan-have-a-break/>
3. Coca cola. URL: <https://www.cocacola.ie/marketing/campaigns/iconic/taste-the-feeling>
4. Red bull URL: <https://www.behance.net/gallery/10148959/CHARGE-YOUR-ENERGY-Red-Bull>
5. Snickers. URL <https://ewhabrandcommunication.wordpress.com/2015/10/29/hungry-grab-a-snickers/>

Види роботи над розвитком мовлення в початковій школі

Розвиток мовлення у молодших школярів визнається однією з ключових складових успішного навчання та соціальної адаптації. У зв'язку з впровадженням Нової української школи та сучасних підходів до навчання, акцент на розвиток мовлення виявляється як надзвичайно важливий. Види робіт над розвитком мовлення в початковій школі розширюються та диференціюються, враховуючи індивідуальні особливості учнів.

Кожен вчитель початкової школи прагне досягти трьох основних цілей: навчити, розвинути та виховати творчу особистість, здатну до мислення, прийняття рішень та адаптації в суспільстві. Весь навчальний процес для дітей молодшого шкільного віку повинен бути спрямований на досягнення цієї мети вже з перших днів їхнього перебування в школі.

Вчителеві рекомендується використовувати різноманітні методи та прийоми навчання для збагачення словникового запасу учнів, розвитку мовлення та мислення, а також формування творчих особистостей. Очевидно, що у початковому курсі української та іноземної мов покладено акцент на всебічний розвиток мовлення, що об'єднує різні розділи мовознавчої науки в 1-4 класах, зокрема роботу над правильною вимовою, виразністю усного та письмового мовлення, конструюванням словосполучень та текстів [1, с.43].

Засвоєння лексичного запасу та формування умінь працювати з різними видами текстів є важливими завданнями уроків літературного читання у початкових класах. Велике значення має й сприяння розвитку розумового потенціалу, поповнення лексичного запасу та виховання інтересу та уваги до слова в учнів.

Під час проведення такої роботи відбувається складний когнітивний процес, що включає аналіз, абстрагування та узагальнення. Ця діяльність сприяє розвитку гнучкості мислення та мовлення учнів. Уроки української та іноземної мов для учнів 2–4 класів мають велике значення для формування мовлення, оскільки читання художніх творів не лише допомагає засвоєнню матеріалу,

але й свідомо визначає їхнє ставлення до творів мистецтва. Через діалог з автором тексту, молодші читачі здобувають нові знання та формують свій власний погляд на події [2, с.38].

Мета кожного вчителя початкової школи – зробити мовлення дітей змістовним, правильним, чітким, виразним, багатим, логічним, доречним і доцільним. На уроках в початкових класах активно розвиваються внутрішнє (спілкування для себе) і зовнішнє (спілкування з іншими) мовлення. Коли вчителеві доручається підготувати дітей до певної мовленнєвої діяльності, діти спочатку розмірковують, а потім висловлюють або записують свої відповіді. Обдумування дій перед виконанням завдань сприяє чіткості й правильності висловлювань. Внутрішнє мовлення, супроводжуючи підготовку до письмового мовлення, допомагає учням обдумувати свої дії. Зовнішнє мовлення виявляється у діалогах та монологіях [3, с.13].

Отже, вчитель має активно стимулювати висловлювання учнів, створюючи сприятливі умови для розвитку їхніх мовленнєвих здібностей. Індивідуалізований підхід та використання творчих методів вчителя сприяють ефективному формуванню комунікативної компетентності учнів.

Список літератури

1. Комарівська Н. Формування культури мовленнєвої поведінки молодших школярів на уроках рідної мови / Н. Комарівська // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія : Педагогіка і психологія: Збірник наукових праць. – Вип. 43 / Редкол. : В. І. Шахов (голова) та ін. – Вінниця: ТОВ Нілан ЛТД, 2015. – С. 43–47.

2. Попович Н.Ф. Особливості розвитку мовлення молодших школярів на уроках літературного читання. Інноваційна педагогіка: науковий журнал. Одеса, 2019. Випуск 12. Том 2. С. 36-40.

3. Попович Н.Ф. Формування навичок читання в молодших школярів. Science, research, development. Pedagogy: monografia po konferencyjna. London: Diamond trading tour, 2018. С. 13-16.

Запозичення як засіб збагачення англійської мови (на матеріалі англійських публіцистичних текстів)

Англійська мова є однією з найбільш широко використовуваних мов світу, це мова міжнародного спілкування. Культурний обмін між країнами та її мешканцями також має свій вплив. Мова змінювалась раніше та не зупинить свого розвитку. Тому дослідження запозичень не втратять своєї актуальності, а у дослідників завжди будуть виникати все нові й нові питання.

Комунікацію між людьми зараз було б важко уявити без мови. Саме мова є тим «ключем» до спілкування. Вона відіграє ледь не першу роль в житті, як суспільства, так і культури.

Мова має ті ключові аспекти, які підкреслюють її важливість: 1) це аспект комунікації; 2) сприйняття навколишнього світу, адже кожна мова має свої поняття для вираження культурних особливостей; 3) важливість для освітнього процесу, тому що, це є засіб передачі інформації та знань; 4) розвиток мислення, адже спілкування, допомагає формулювати нові ідеї та структурувати думки.

Проте мова не стала, вона може змінюватись. І ці зміни бувають, як «внутрішні», так і «зовнішні», де річ іде про запозичення. Зміни мають вплив як на словник мови, так і на її структуру. На це впливають багато факторів: історичні події, технологічний та культурний розвиток, тісні комунікація між народами та ін.

Дослідження на тему запозичень в англійській мові проводились багатьма науковцями, серед яких: Н. М. Попова, В. М. Семчинський, Ю. А. Зацний та інші.

Вивчення запозичень, їхніх значень та функцій має і важливе практичне значення, адже таким чином ми вивчаємо історію мови та її носіїв, розвиток мови з плином часу, взаємодію з іншими мовами світу, сприйняття та розуміння слів та виразів у міжкультурному контексті та, ба більше, роль таких запозичень дає перспективу на розвиток мови та збагачення її словника і надалі. Вивчення запозичень значною мірою висвітлює семантичний розвиток лексики сучасної англійської мови [1, с. 60].

Важливим елементом у вивченні будь-якого явища є не лише результат роботи, а й сам процес. Вивчення іншомовних запозичень в англійській мові проводиться багатьма методами, серед яких: метод літературного огляду (проведення аналізу книг, статей, газет, які стосуються теми запозичень), аналіз текстів (допомагає проаналізувати використання запозичень в текстах різних жанрів), етимологічний аналіз (дослідження походження та еволюції слів з різних мов з плином часу), соціолінгвістичні дослідження (використання запозичень різними групами соціального та вікового спектру) та інші.

Одним з основних джерел збагачення мови є запозичення і причиною цього є те, що за останній час англійська мова збагатилась великою кількістю нових слів та словосполучень з інших мов, які з'явилися в результаті різноманітних процесів. Словотвір є ще одним джерелом поповнення лексичного фонду англійської мови. Словотворення, як явище багатofункціональне, виконує декілька важливих функцій: утворення похідних слів від вже існуючих; формування складу мови на рівні лексики; утворення зв'язку між різними частинами мови [2, с. 36].

Отже, можна стверджувати, що англійська, як і будь-яка інша мова знаходиться у постійному розвитку, чому сприяють різноманітні причини та чинники, дослідження яких може слугувати перспективою подальших наукових розвідок.

Список літератури

1. Скоп'юк Т., Семантичний розвиток лексики сучасної англійської мови. // *Лексикографічний бюлетень: Зб. наук. пр.* №11. Київ, 2005. С. 59 – 67
2. Ткачик О.В, Роговська Н.В. Шляхи поповнення лексичного складу сучасної англійської мови. // *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» імені Ігоря Сікорського.* Київ, 2017. С. 36 – 40

Тетяна Маковей

Науковий керівник – асист. Батринчук З.Р.

Підходи до визначення поняття “дискурс” в сучасній лінгвістичній науці

Поняття “дискурс” є багатогранним і міждисциплінарним терміном, який інтенсивно вивчається в різних галузях, таких як філософія, психологія, соціологія, медицина, право, лінгвістика та теорія комунікації. Різні науковці підходили до поняття дискурсу з різних боків, що призвело до широкого спектра його інтерпретацій.

У найширшому розумінні дискурс – це аргументовані усні чи письмові дискусії на будь-яку тему, де самі методи аргументації стають предметом обговорення. Він охоплює будь-яку форму мовлення, розмови чи дискусії, кожна з яких характеризується унікальними особливостями мовця [1].

У лінгвістичній літературі термін “дискурс” використовується у різних значеннях. Він може стосуватися всього, що говориться або пишеться, охоплюючи як процес, так і результат мовної діяльності. Дискурс можна розглядати як синхронний процес породження або сприйняття тексту і як процесуальне явище [5, с. 123].

У 1950-х роках американський лінгвіст і соціолог Зелліг Гарріс ввів поняття “дискурс” як лінгвістичний термін, визначивши його як послідовність речень, вимовлених або написаних у певній ситуації [7, с. 1]. Французький лінгвіст Еміль Бенвеніст додав своє бачення, розглядаючи дискурс як мову, яку привласнює мовець, відрізняючи його від результату використання мови, який він називав “текстом” [6, с. 22].

На початку 1980-х років дискурс сприймався по-іншому, включаючи в себе як текст, так і екстралінгвістичні фактори, необхідні для розуміння, відображаючи ментальність і культуру [5, с. 124].

А.П. Мартинюк визначає дискурс як ситуативно зумовлену інтерсуб'єктивну мовленнєво-мисленнєву діяльність, спрямовану на взаємну орієнтацію в життєвому просторі на основі надання мові семіотичної значущості [3, с. 11].

К.С. Серажим розглядає дискурс як соціолінгвістичне явище, на яке впливають соціокультурні, політичні, прагматичні, психологічні

та інші чинники, що має лінгвістичні та екстралінгвістичні структури [4, с. 13].

Деякі українські дослідники розглядають дискурс як єдність мовленнєвої практики і контексту, що впливає на суспільство і зазнає його впливу [2, с. 26].

Отже, “дискурс” – це універсальне та міждисциплінарне поняття, що вивчається в різних галузях. Воно охоплює усну та письмову комунікацію, відображаючи взаємодію мовних і немовних чинників. Його інтерпретації змінювалися з плином часу, і він використовується для спілкування, переконання та репрезентації реальності. Дискурс динамічний і продовжує інтригувати дослідників, пропонуючи розуміння мови, комунікації та людської динаміки. Його адаптивність гарантує, що він залишатиметься цікавою темою, яка розвиватиметься в різних дисциплінах.

Список літератури

1. Дискурс / В. С. Лісовий // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол. : І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. URL: <https://esu.com.ua/article-24374> (дата звернення: 4.02.2024)

2. Лук'янець В. С., Кравченко О. М., Озадовська Л. В. Сучасний науковий дискурс : Оновлення методологічної культури. К.: ВПЮЛ, 2000. 304 с.

3. Мартинюк А.П. Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2012. С. 11–13.

4. Серажим К. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність : (на матеріалах сучас. газет. публіцистики) : монографія. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2010. 351 с.

5. Ситник І. В. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. Філологія. 2020. № 46. т. 2. С. 123-126

6. Benveniste E. Problems in general linguistics. Coral Gables : University of Miami Press, 1971.

7. Harris Z. Discourse analysis. Language. 1952. Vol. 28. № 1. P. 1–30

БЕСІДА ЯК ОСНОВНИЙ МЕТОД РОЗВИТКУ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ У 9 КЛАСІ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ

Комунікація є важливою навичкою, яка відіграє ключову роль в особистому та академічному розвитку учнів. Серед різноманітних форм спілкування особливе значення має діалогічне мовлення, яке передбачає обмін ідеями, думками та інформацією між людьми. В умовах 9 класу середньої школи виховання діалогічного мовлення набуває вирішального значення для загального мовного та пізнавального розвитку учнів. Один із ефективних методів досягнення цього – залучення до розмов у класі.

Ф. Бацевич зазначає, що “9-й клас, будучи перехідним періодом в освітньому шляху учня, знаменує собою закріплення мовних навичок і закладає основу для більш глибокого навчання. На цьому етапі учнів слід заохочувати чітко висловлюватись, активно слухати та брати участь у конструктивному діалозі” [1 с. 37].

Бесіда – потужний і динамічний інструмент розвитку діалогічного мовлення в 9 класі. Інтерактивні дискусії створюють у класі середовище для практики та вдосконалення навичок спілкування студентів. Вчителі, керуючи дискусіями та заохочуючи висловлювання думок, відіграють ключову роль у сприянні змістовним розмовам.

Структуровані бесіди покращують не лише вербальні навички, але й сприяють активному слуханню, критичному мисленню та розвитку здатності будувати послідовні аргументи.

В. Сухомлинський стверджує, що “бесіда стає платформою для розвитку критичного мислення, оскільки вимагає від учнів аналізувати інформацію, структурувати свої думки та висловлювати обґрунтовані думки” [4 с. 233]. Розмова вимагає взаємодії між учасниками, що сприяє розвитку соціальних навичок. Учні вчаться слухати один одного, поважати різні точки зору та спільно шукати оптимальні рішення. Це сприяє формуванню навичок працювати в команді та вирішувати конфлікти.

Л. Галаєвська вказує на те, що «потрібно розробити сценарії або

тематичні дослідження, які вимагатимуть від учнів спільної роботи над вирішенням проблеми або вирішенням ситуації. Призначте конкретні ролі кожному члену групи та заохочуйте їх до діалогу під час обговорення можливих рішень або відповідей. Після рольової гри проведіть підведення підсумків, під час яких групи діляться своїм досвідом, рішеннями та міркуваннями» [2, с. 9-10]. Під час групових дискусій важливо підкреслювати активне слухання, ввічливе спілкування та інтеграцію різних точок зору.

Л. Галаєвська стверджує, що “управління та сприяння ефективним бесідам у класі має вирішальне значення для створення позитивного та продуктивного навчального середовища” [3 с. 211-212].

Отже, у 9 класі середньої школи використання бесіди виступає ключовим методом розвитку діалогічного мовлення. Віддаючи перевагу інтерактивному спілкуванню в класі, вчителі можуть внести значний внесок у розвиток мовних, когнітивних і соціальних навичок учнів. Діалогічне мовлення готує учнів не лише до успішного навчання, але й забезпечує їх основними життєвими навичками, які мають важливе значення для їхнього майбутнього. Оскільки сфера освіти розвивається, підтримка ефективної комунікації через діалог залишається ключовим аспектом у формуванні всеосяжно розвинених особистостей у 9-му класі та пізніше.

Список літератури

- 1.Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : навч. посіб. К.: Видавничий центр «Академія», 2004. 342 с.
- 2.Галаєвська Л. В. Діалогічна взаємодія як педагогічна і психологічна проблема. *Українська мова і література*. 2014. № 6. С. 9–12.
- 3.Галаєвська Л. В. Особливості розвитку діалогічного мовлення: дис. канд. пед. наук : 13:00:02 / Інститут педагогіки НАПН України. Київ, 2015. 261 с. Сухомлинський В. О. Проблеми виховання всебічно розвинутої особистості. Т. 1. К.: Радянська школа, 1976. 663 с.

Особливості перекладу заголовків фільмів американського кінематографу українською мовою

З кожним роком спостерігається значне зростання кількості фільмів, які перекладаються різними мовами. Цей тренд є наслідком зростаючого міжнародного попиту на розважальний контент і відображає прагнення кіноіндустрії до максимального охоплення аудиторії у всьому світі. Переклад фільмів – важливий аспект у кінематографі, що впливає на їхню рецепцію та розуміння аудиторією у всьому світі. Цей процес вимагає не лише передачі мови та діалогів, але й урахування культурних нюансів, щоб забезпечити максимально точне відтворення смислу та емоцій оригіналу.

Переклад назв фільмів – це складний та важливий процес, який вимагає збереження суті та емоційного звучання оригіналу. Однією з особливостей перекладу заголовків є необхідність враховувати культурні та лінгвістичні відмінності між мовами. Крім того, важливо, щоб переклад назви привертав увагу та відображав жанр та сюжет фільму, щоб привабити цільову аудиторію [1, с.2].

Дослідницьку роботу присвячено дослідженню прийому перекладів назв фільмів, а саме дослідженню перекладу назв як процесу та його проблематики. Наведемо кілька прикладів проаналізованих помилок в перекладі. До першої групи, так би мовити, можна віднести помилки, які викликані складністю вибору серед безлічі синонімічних варіантів. Сюди ж можна віднести випадки, коли в перекладі ніяк не відображена очевидна гра слів, а також неправильні транскрипційні переклади [2, с. 1].

Наприклад, назва американського фільму *American Beauty* була перекладена як «Краса по-американськи». Однак якщо заглянути в Новий великий англо-український словник, то ми побачимо, що *American Beauty* – це назва гібридного сорту червоної троянди «Американська Красуня». Кращим перекладом даної назви було б «Американська красуня», оскільки оригінальна назва містить у собі символізм, який вказує на те, що американці вважають свою американську мрію прекрасною.

У свою чергу, можемо погодитися з відомим американським кінорежисером Альфредом Хічкоком, який вважав, що: "Переклад назв кінофільмів - це виклик, що вимагає від перекладача бути як інженером, так і поетом, щоб передати суть та дух фільму". Цитата Альфреда Хічкока вказує на складність завдання перекладу назв кінофільмів та високі вимоги до перекладача. Основна ідея полягає в тому, що переклад назви фільму – це не просто перенесення слів з однієї мови на іншу, але й завдання, що вимагає розуміння суті та духу фільму. Хічкок використовує аналогію з інженером та поетом, щоб підкреслити різноманітні аспекти роботи перекладача. Інженерський аспект вказує на необхідність точності, логічного мислення та технічних навичок у виборі слів та формулюванні перекладу. З іншого боку, аспект поета наголошує на важливості креативності, естетичного чуття та здатності відтворити емоційну інтенсивність та атмосферу фільму через слово [3, с. 1338].

Отже, переклад назв кінофільмів – це складне завдання, яке вимагає від перекладача комбінації різних навичок та якостей, щоб передати всю глибину і значення фільму в новій мові.

Список літератури

1. Батющенко Є.І. Поняття фільмоніму в теорії ономастики: Міжнародна науково-практична конференція "Мова та література у полікультурному просторі", 13-14 лютого 2015 р., м. Львів.
2. Челядіна Д.А. Аналіз проблем при перекладі фільмонімів : Науковий блог, Острог, 2021
3. JingQin //Translation of Film Titles Based on Intercultural Communication. April 2018 JOURNAL OF ADVANCES IN LINGUISTICS 9:1337-1343

Катерина Мартинова

Науковий керівник — доц. Сурodeйкіна Т. В.

Використання пісенного матеріалу для викладання граматики англійської мови в середній школі

У останні періоди виявляється, що використання музичного матеріалу для навчання граматики англійської мови в середній школі постійно набуває наростаючої актуальності.

Згідно з О. О. Карпенко, використання пісень на уроках англійської мови представляє собою один з швидких та ефективний засобів, сприяючи позитивним емоціям та покращенню результатів навчання, тобто музика ефективно сприяє навчанню англійської мови через активацію мовно-емоційного компоненту учня, створюючи позитивне емоційне середовище, що сприяє залученню та утриманню уваги [1, с.2]. "Пісні працюють на нашу короткострокову і довгострокову пам'ять», зазначає Н. Міллінгтон, тому це робить пісенний матеріал цінним інструментом у мовному класі. Пісні сприяють розвитку слухових здібностей та вимовних навичок, а їхній ритм та наголос можуть ефективно передавати емоції, впливаючи на аутентичність мовного висловлення [2].

Використання пісень у вивченні англійської мови сприяє створенню позитивного емоційного фону на уроці, адже музика завжди асоціюється з емоційною виразністю та радісною атмосферою, збагачуючи навчальний процес і роблячи його привабливішим для учнів.

Крім того, за висловлюванням К. Грехема, пісні виступають важливим джерелом для ознайомлення з різноманітними граматичними структурами та лексичними одиницями. Використання пісень на уроках сприяє засвоєнню цих структур та слів в конкретному контексті. Тексти пісень включають різні часові форми, тому вчитель завжди має доступ до пісень, що використовують різні часи — present, past, future. Це дозволить учням знайомитися з різноманітністю часових конструкцій і, що найважливіше, відмічати контексти, у яких вони використані [3].

Пісні Діснея виявляють високу популярність у якості засобу вивчення англійської мови через їхню легкість сприйняття, оскільки цей вид музичних композицій визначається спроможністю

ефективно та доступно взаємодіяти зі слухачами на різних рівнях мовних навичок [4].

Музичні композиції допомагають студентам глибше вивчати англійську мову та розширювати розуміння культурного контексту, дозволяючи аналізувати автентичні тексти, насичені соціокультурними відомостями, та розглядати функціонування мови в реальних життєвих ситуаціях. Цей підхід також служить чудовою можливістю освоїти та розібрати культурні особливості Великої Британії, Сполучених Штатів Америки, Австралії та Канади. Ознайомлення із популярними виконавцями з англomовних країн сприяє усвідомленню їхнього культурного коріння та національних впливів, які визначають їхню музичну творчість [4].

З огляду на вищезазначене, інтеграція пісень у навчальний процес на уроках англійської мови призводить до розкриття різноманітних переваг. Вона сприяє не лише вивченню граматичних конструкцій, але й навчає аудіюванню, розширює лексику та підвищує мотивацію студентів, забезпечуючи зацікавленість та емоційно насичене навчання.

Список літератури

1. Карпенко О. О. Вивчення іноземної мови через пісню й музику. Англійська мова та література. 2004. № 12. С. 2.
2. Millington, Neil T. Using songs effectively to teach English to young learners. Language education in Asia: навчальний посібник. Japan, 2011. P. 135–136.
3. Carolyn Graham. Grammarsongs: More Jazz Chants. – USA : Oxford University Press, 2003.
4. surprising benefits of music in learning English. Novakid Blog. URL: <https://www.novakidschool.com/blog/6-surprising-benefits-of-music-in-learning-english/>

Тетяна Марчук
Науковий керівник – доц. Лесінська О. М.

**Стилістичні засоби мовного вираження
як прийоми надання експресії й наочності
в політичних дискурсах**

Ще з часів античної культури Давньої Греції та Риму політична полеміка була поширеним і потрібним явищем [1]. Риторика такого виду володіє чималою кількістю функцій, правильне виконання яких забезпечує порядок у державі, впливає на безпеку її територіальної цілісності та заохочує слухачів приймати слушні рішення. Задля досягнення комунікативної інтенції, здійснення ефективного впливу на суспільство і зрозумілого донесення думки використовується не лише маса фактів, «сухо» поданих у вигляді статистик і цифр. Вміння чітко висловлюватись, показувати й відстоювати свою позицію є характерною ознакою політичного лідера, якого народ поважає і вважає прикладом патріотизму. Будь-який успішний публічний виступ базується на емоціях, які передані широким спектром спеціальних лінгвістичних засобів. В одній зі своїх праць О. Черниш стверджує, що жанр політичної промови створюється за допомогою використання різноманітних образно-тропеїчних засобів виразності. Для досягнення ефекту емоційності та образності текстів аналізованого жанру використовуються різноманітні лексичні стилістичні прийоми, які передбачають використання слів і виразів у переносному значенні [2].

У запропонованій до розгляду роботі опрацьовано англomовні промови таких політичних лідерів сьогодення як прем'єр-міністра Великої Британії Ріші Сунака і президента України Володимира Зеленського. Підкріплені вольовим виявом емоцій і жестів, спікери вживають чималу кількість стилістичних засобів із відповідними функціями, як-от:

- ✓ звертання: *Honourable Members of the Rada* [3],
President Zelensky, President Brende [4], *Ladies and Gentlemen*;
- ✓ риторична фігура: *which European nation today..? Can freezing the war in Ukraine be its end?*;
- ✓ гіпербола: *for all the setbacks and difficulties, with every rocket, the United Kingdom will never walk away*;

- ✓ перелічення: *thousands of rounds more ammunition and artillery shells, and training for thousands more soldiers...*;
- ✓ метафора: *Your courage is defending it, defeated darkness, history tells us;*
- ✓ метонімія: *as Ukraine looked towards a future;*
- ✓ паралелізм: *Putin is a predator who is not satisfied with frozen products.*

Отже, стилістичні засоби в політичних промовах відіграють важливу прагматичну роль у формуванні громадської думки та переконань людей. У політичному дискурсі мова є засобом впливу на людей, її використання дозволяє політикам створювати певну картину світу та впливати на емоційний стан аудиторії; особливо в реаліях сьогодення, що зобов'язують представників влади швидко й обмірковано приймати важливі рішення своєчасно та доступно доносити їх до народу.

Список літератури

1. Падалка О. В. Політична промова та її просодичні характеристики / Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство. 2012. №6. 66 с.
2. Черниш О. А., Гончарук Н. О., Білошицька З. А., Лисянюк О. Л. Лінгвостилістичний потенціал жанру «Публічна промова політика» / Закарпатські філологічні студії. 2023. №27. 208–214 с.
3. Rishi Sunak addresses the Ukrainian Parliament. URL: <https://youtu.be/gIrPfgNUd8U?si=tL8JrPcd4ahVCOAg> (дата звернення: 12.01.2024).
4. Special Address by Volodymyr Zelenskyy, President of Ukraine in Davos. URL: https://www.youtube.com/live/1_paj2xzgGE?si=VGRyssHuGgzvD9H4 (дата звернення: 16.01.2024).

Лексико-граматичні особливості вживання ідіом в англомовних медійних текстах (зіставний аналіз)

Лексико-граматичні особливості вживання ідіом в англомовних медійних текстах становлять важливий аспект комунікації, що допомагає надати мовленню виразності та емоційності. Зіставний аналіз цього явища виявляє різноманітність ідіоматичного вживання у різних жанрах та контекстах.

Ідіоми – це важлива складова будь-якої мови, яка забезпечує її багатоманітність і експресивність.

Ідіоми виконують різні функції в медійних текстах, зокрема, підсилюють емоційність та комунікацію. Аналіз такого явища показує, яку роль вони відіграють у формуванні смислового навантаження та взаємодії з аудиторією [3, с. 171-172].

У медійних текстах, залежно від теми, жанру, типу, будуть використовуватися різні ідіоми. Це дозволяє їм успішно висловлювати різні ідеї та відповідати вимогам структури тексту.

Актуальність використання ідіом підкреслюється їхньою здатністю підвищувати експресивність мовлення та розуміння тексту. Особливості граматичної структури ідіом в медійних текстах розкривають тонкощі синтаксису та взаємозв'язки між елементами мовлення.

Аналіз також розглядає конотації, які несе ідіома, та яке враження вона створює. Розбір тенденцій в еволюції ідіом в медійних текстах розкриває динаміку їхнього вживання та адаптації до нових реалій, зокрема під впливом технологічного прогресу [2, с. 28].

Зіставний аналіз може включати такі кроки, як збір текстів з різних джерел та жанрів, аналіз їх структури та лексико-граматичних особливостей, виокремлення ідіом та їхнє порівняння в різних контекстах. Для аналізу можуть використовуватися як кількісні, так і якісні методи, наприклад, збір статистичних даних про вживання ідіом, аналіз контексту вживання, встановлення особливостей їх тлумачення тощо.

Видатні вчені у галузі фразеології – Швейгерт В. А., Гілберт Д. Г. Їхні роботи дозволяють краще зрозуміти природу ідіом [1, с. 3-4].

Розглянемо кілька прикладів лексико-граматичного аналізу ідіом: "Kick the bucket" – "померти", "chin up" – "не падати духом", "throw the ball (back) into court" – "черга за вами", "dangle a carrot" – "заваблювати калачем".

"Dangle a carrot" було перекладено як "заваблювати калачем" за допомогою лексично-граматичної трансформації під назвою компенсація, враховуючи те, що в українській мові присутній фразеологізм "Звабиш калачем – не відженеш і бичем", де заваблювати калачем має схоже значення до англійської ідіоми. Тому українському читачеві буде легше зрозуміти текст.

При перекладі "chin up" використано лексично-граматичні трансформації – антонімічний переклад та компенсацію "не падати духом", щоб зберегти сенс та зробити вислів зрозумілішим для українського читача. Таким трансформаціям піддався і переклад "kick the bucket" - "померти".

Дослідження лексико-граматичних особливостей вживання ідіом в англомовних медійних текстах допоможе краще зрозуміти використання та структуру ідіом у медійних текстах.

Список літератури

1. Алефіренко. М.Ф. Теоретичні питання фразеології. Харків : Вища школа, 1987. № 4. С. 3-4.
2. Герцовська Н., Шпеник Т. Підходи до класифікації англійських ідіом: тематичний аспект Approaches to the classification of English idioms: thematic aspect. м. Мукачево, Закарпатська область, Україна, 2021 № 1. С. 28-29.
3. Дроботенко. В. ВИКОРИСТАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ МАС-МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ. м. Київ 2023 р. № 2. С. 171-172.

Особливості використання відео- та аудіоматеріалів у навчанні читання дистанційно

Світ змінюється швидкими темпами, і це стосується також освіти. Зростаюче поширення дистанційного навчання відкриває нові перспективи для інтеграції технологій в освітній процес. Використання аудіо- та відеоресурсів під час читання – один із таких креативних підходів. Ці технології роблять читання більш захопливим, емоційним та інтерактивним, а також передають зміст тексту.

Аудіовізуальні ресурси слугують ефективним засобом викладання та навчання, популярність яких останнім часом стрімко зростає. Для того, щоб донести до аудиторії певне повідомлення чи інформацію, ці матеріали поєднують у собі як аудіо, так і візуальні елементи. Їх можна знайти в різних форматах, таких як вебінари, подкасти, слайд-шоу, фільми та презентації. Існує кілька контекстів, у яких можна застосовувати аудіовізуальні ресурси, зокрема зали засідань, навчальні аудиторії, школи та інтернет-платформи.

Використання аудіовізуальних елементів має багато переваг. Вони підвищують зацікавленість і задоволення від викладання та навчання, що є однією з головних привілеїв. Інформація, яка подається в цікавій формі та за участю слухачів, зазвичай краще запам'ятовується аудиторією. Оскільки аудіовізуальні ресурси пропонують мультисенсорний досвід, вони можуть підтримувати увагу учнів [1,с.2].

Крім того, аудіовізуальні ресурси можна адаптувати і використовувати з урахуванням різних навчальних уподобань. У той час як деякі люди краще засвоюють знання, бачачи їх, інші вважають за краще слухати. Оскільки аудіовізуальні продукти містять як слухові, так і зорові стимули, вони корисні як для візуалів, так і для аудіалів. Крім того, вони можуть бути використані для розбиття інформації на менші, більш засвоювані шматки за допомогою звуку та зображень, що може допомогти опанувати складні теми [3].

Доступність і зручність аудіовізуального контенту - ще одна перевага його використання. Розвиток технологій зробив виробництво та розповсюдження аудіовізуального контенту простішим, ніж раніше. Вони ідеально підходять для онлайн-тренінгів та дистанційного навчання, оскільки їх можна переглядати з будь-якого місця. Крім того, їх можна зберігати на кількох веб-сайтах, зокрема на YouTube, TedTalks і в соціальних мережах, тож учні можуть переглядати їх будь-коли і будь-де за власним вибором [2].

Однак важливо пам'ятати, що створення якісного аудіовізуального контенту потребує багато часу, енергії та ресурсів. Змішування та поєднання аудіо- та візуальних елементів недостатньо. Щоб матеріали були ефективними, вони мають бути освітніми, візуально привабливими та добре організованими. При створенні аудіовізуальних матеріалів також важливо враховувати потреби та навчальні вподобання аудиторії.

Підсумовуючи, аудіовізуальні ресурси - це ефективні засоби навчання, які мають низку переваг. Вони пояснюють складні ідеї, зацікавлюють учнів, пристосовані до різних стилів навчання, а також є легкодоступними та зручними. Однак для створення успішних аудіовізуальних продуктів необхідна ретельна підготовка та врахування потреб аудиторії. При правильному використанні аудіовізуальні ресурси можуть поліпшити викладання та навчання, а також сприяти кращому засвоєнню знань.

Список літератури

1. Fuady R., Mutabil A.A. Audio-Visual Media in Learning. *Journal of K6 Education and Management*. 2018. URL: <https://doi.org/10.9790/7388-0164455>
2. Mamun A., Abdulah M. Effectiveness of audio-visual aids in language teaching. 2014. URL: <http://dspace.bracu.ac.bd/xmlui/handle/10361/3288>
3. Rasul S., Batool S. A study to analyze the effectiveness of audio visual aids in teaching learning process. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*. 2011. URL: <https://doi.org/10.1016/j.sbspro>.

Методика формування іншомовної лексичної компетентності в старшій школі

В сучасному світі, де технології розвиваються та вдосконалюються щодня, традиційні методи вивчення іноземної мови можуть видаватись доволі нудними для учнів старшого віку. Записи слів у словник, вивчення напам'ять текстів чи записи правил в зошит не є такими цікавими як інтернет ресурси. Використання інтернет ресурсів може значно підвищити зацікавленість учнів вивчати іноземну мову.

За визначенням М. А. Леонтья , лексична компетенція – це заснована на лексичних знаннях, навичках, вміннях, а також власному мовному досвіді, людська здатність визначати контекстуальне значення слова, зокрема порівнювати їх обсяг її значення у двох мовах, виділяти специфічно національне у значенні слова і розуміти структуру значення певного слова [1, с. 73].

Словниковий запас та вміння його застосовувати слугує певним фундаментом у вивченні будь-якої іноземної мови, адже одним із важливих чинників було і є знання слів та вміння їх застосовувати у своєму мовленні. Саме тому ми взяли за основу дослідження ефективність додатку Kahoot!, який може допомогти з вивченням слів та граматики.

Для дослідження були розроблені ігри відповідно до тематики уроку. Гра займала до 5-7 хв часу в кінці кожного уроку для закріплення пройденого матеріалу. Метою цих ігор було зацікавити учнів до вивчення слів та збільшити їх словниковий запас. Оскільки учні люблять позмагатись та показати хто кращий, в них підвищилась мотивація, адже в кінці гри представлений п'єдестал, а також за швидку відповідь нараховуються бали.

У кінці кожного уроку діти були з хорошим настроєм, вмотивовані на наступний урок та зі збільшеним словниковим запасом. Виконання вправ у такому форматі дозволяє нам розвивати учнів інтелектуально та лексично. Разом з цим, учні протягом

підготовки до виконання та безпосередньо під час виконання завдань слухають пояснення вчителя англійською мовою.

Отже, розвиток лексичної компетентності учнів старшої школи через використання інтернет-ресурсів цілком ефективний. Запропонований підхід дозволяє нам забезпечити учнів штучним іншомовним середовищем в академічному та навіть в позаакадемічному просторі. Такий підхід можна застосувати для формування лексичних навичок та закріплення знань з академічної програми.

Список літератури

1. Леонтьян М. А. Поняття «компетенція» і «компетентність» у теорії освіти // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]. Сер.: Педагогіка. - 2012. - Т. 188. - Вип. 176. - С. 73-75.

РОЛЬ ПИСЬМА ПІД ЧАС НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ

Усі етапи вивчення іноземної мови передбачають використання письма як одного з ефективних засобів навчання. Сьогодні здебільшого увагу приділяють усному мовленню, володінню учнями багатої лексичної бази, вмінню спілкуватися, оскільки світ глобалізується і взаєморозуміння між представниками різних націй і країн стає дедалі важливішою. Письмо та писемне мовлення довгий час у шкільних програмах розглядали, як метод навчання [3]. Відповідно писемній комунікації мало приділяли уваги і вона не була однією з головних цілей у вивченні іноземної мови.

Найголовніше під час навчального процесу – визначити роль письма і класифікувати його призначення за різними критеріями, щоб цей процес був максимально продуктивним [2].

Письмо можна розглядати як один з засобів вивчення іноземної мови, а саме освоєння граматики, лексики учнями середньої школи. У цьому випадку його можна широко використовувати на всіх етапах шкільної програми. Учні можуть записувати в зошити щойно вивчені лексичні одиниці, граматичні правила, можуть давати відповіді на запитання до прослуханих текстів, виконувати тестові завдання тощо [2].

Якщо розглядати письмо як мету вивчення іноземної мови, тоді вчителі використовують інший підхід. Насамперед мова йде про відпрацювання тих чи інших письмових форм, вдосконалення правопису слів і пунктуації, відтворення змісту прочитаного чи почутого тексту, дотримання структури викладу думок щодо певних письмових форм і т.д. [1]

Ще одна роль письма під час вивчення іноземної мови полягає у синтезі писемного мовлення з вивченням або відпрацюванням певних навичок, зокрема письмова відповідь або висловлення своєї позиції, визначення головної теми в результаті прочитання газетної статті (поєднання письма і читання) [1].

Учні використовують письмо іноземною мовою для того, щоб продемонструвати свої знання і отримати оцінку. У цьому

процесі відсутня комунікативна потреба і мета [2]. Щоб учні краще відчували реальний зміст письмового повідомлення і призначення письма, мали кращу мотивацію до його вивчення і поліпшення, то вчителям варто визначати цільову аудиторію, на яку спрямовані ці повідомлення [3]. З цієї метою можна використовувати сучасні технології, зокрема можна писати листи реальним користувачам соціальних мереж, а не вигаданому другу, надіслати свій відгук на фільм або книгу, залишити коментар під статтею. Це спонукатиме учнів відповідально ставитися до виконання письмових завдань, оскільки вони знатимуть, що в реальному житті їхні письмові повідомлення можуть досягати поставленої мети, матимуть реакцію і відгуки людей [1].

Підсумовуючи вищезазначене, доходимо висновку, що письмові завдання для учнів середньої школи мають бути максимально наближені до реального життя, щоб вони могли не тільки продемонструвати свої знання, а й розуміли призначення письма.

Список літератури

1. Бецько. О.С. Концепції навчання писемного мовлення в сучасних умовах <http://interconf.fl.kpi.ua/node/1249>
2. Методичні рекомендації щодо викладання англійської, французької та німецької мови у 2022/2023 навчальному році <https://www.schoollife.org.ua/metodychni-rekomendatsiyi-shhodo-vykkladannya-anglijskoyi-frantsuzskoyi-ta-nimetskoyi-movy-u-2022-2023-navchalnomu-rotsi/>
3. Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Трифан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.). <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Inozemni.movy.5-9-kl/Inoz.mov.5-9-kl.Zymomrya.ta.in.14.07.pdf>

ВИКОРИСТАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Метою даної роботи є дослідження впливу використання фразеологізмів на процес формування іншомовної лексичної компетенції учнів, а також розробка та експериментальне перевірення методичних рекомендацій щодо їх ефективного впровадження в навчальний процес. **Об'єктом** дослідження є процес вивчення німецької мови учнями середньої школи, а **предметом** - використання фразеологізмів як засобу формування іншомовної лексичної компетенції. **Матеріалом** для дослідження будуть служити уроки німецької мови, проведені з використанням різних методів навчання, включаючи використання фразеологізмів. **Гіпотеза** дослідження полягає в припущенні, що використання фразеологізмів на уроках німецької мови сприяє більш ефективному формуванню іншомовної лексичної компетенції учнів, зокрема розширенню активного словникового запасу, покращенню вживання лексичних одиниць у контексті та підвищенню рівня мовної компетентності в цілому. Використання фразеологізмів є ефективним засобом формування іншомовної лексичної компетенції на уроках німецької мови, оскільки це сприяє як збагаченню словникового запасу учнів, так і розвитку їхнього розуміння та використання мовних виразів в реальних ситуаціях. Для досягнення цієї мети можна використовувати різноманітні вправи, серед яких особливо ефективними є: 1) вправи на усвідомлення значення фразеологізмів: учням пропонується аналізувати значення фразеологізмів, їхнє походження та контекст, в якому вони вживаються. Наприклад, дослідження про походження фразеологічних одиниць типу "*das ist mir Wurst*" (це мені без різниці) допомагає краще розуміти їхнє значення та контекст вживання. 2) вправи на активне використання фразеологізмів у мовленні: учням пропонується використовувати фразеологізми у

складанні речень, діалогів або навіть монологів на німецькій мові. Це допомагає закріплювати нові слова та вирази в практичному використанні. Наприклад, учні можуть скласти розповідь про свої улюблені звичаї за допомогою фразеологізмів, таких як *"ins Blaue hinein"* (наспівувати) або *"ins Schwarze treffen"* (попасти у яблучко). 3) графічні вправи та інтерактивні завдання: застосування мультимедійних засобів та інтерактивних вправ допомагає учням краще запам'ятовувати фразеологізми та їхнє значення. Наприклад, створення відеопрезентацій, ілюстрацій або інтерактивних ігор на тему фразеологізмів сприяє активному залученню учнів до процесу навчання. 4) рольові ігри та симуляції: ці вправи дозволяють учням відтворювати реальні ситуації використання мови, де вони можуть застосовувати фразеологізми. Наприклад, рольові ігри, де учням потрібно виконати ролі на різних соціальних заходах або в ситуаціях професійного спілкування, що стимулюють їх до активного використання мовних виразів. 5) вправи на вивчення синонімів та антонімів фразеологізмів: учням пропонується вивчати синоніми та антоніми фразеологізмів, що допомагає їм розширити свій словниковий запас та збагатити своє мовлення. Наприклад, порівняння фразеологічних одиниць *"das geht ins Geld"* (це коштує грошей) та *"das ist teuer"* (це дорого) дозволяє розуміти варіативність мови та контекстуальне вживання фразеологізмів.

Ці вправи сприяють не лише засвоєнню нових лексичних одиниць, а й розвитку комунікативних навичок студентів, що є важливим аспектом навчання іноземної мови.

Список літератури

1. Ляшенко, Л. В. *Фразеологія німецької мови*: навчальний посібник. Київ: Видавничий дім "КМ Академія", 2017.
2. Петрова О. І. *Методика використання фразеологізмів на уроках німецької мови. Німецька мова та література в школі*. 2019. 42-45 с.

**Когнітивний дисонанс у перекладацькому дискурсі при
перекладі ідіом, як показник пошуку адекватного
перекладу**

У сучасному світі, де комунікація набуває дедалі важливішого значення, переклад стає необхідною складовою для взаєморозуміння між різними культурами та національностями. Проте процес перекладу може супроводжуватися різноманітними перешкодами, одна з яких – когнітивний дисонанс. Когнітивний дисонанс – це неузгодженість між когнітивними елементами (думками, знаннями, інформацією тощо.), що призводить до психологічного дискомфорту [1, с.139]. Це явище надзвичайно поширене у нашому світі і взагалі є основним процесом у людей, адже протягом всього життя людина регулярно отримує нові одиниці інформації, які не збігаються з уже відомими. Тому не дивно, що когнітивний дисонанс зустрічається в багатьох контекстах і є об'єктом дослідження багатьох галузей: лінгвістики, літератури, психології, економіки, маркетингу, математики, біології і так далі [2, с. 4]. У межах наукової роботи, фундаментом для нашого дослідження, очевидно, виступатиме лінгвістика, оскільки пізнавальні процеси, а також процеси отримання та обробки інформації, тісно пов'язані з мовою. Саме для того, щоб досліджувати такі взаємозв'язки, існує когнітивна лінгвістика – мовознавчий напрям, який функціонування мови розглядає як різновид когнітивної, тобто пізнавальної, діяльності, а когнітивні механізми та структури людської свідомості досліджує через мовні явища [3, с. 147].

Досліджуюючи та аналізуючи переклад, можна зробити висновок, що він за своєю сутністю фактично перманентно знаходиться в стані когнітивного дисонансу. Це явище виникає постійно під час процесу відтворення однієї мови засобами іншої, оскільки перекладач стикається з розбіжностями між мовними картинками світу. Усунення або зменшення цього дисонансу стає найважливішим завданням перекладача, який зобов'язаний не лише передати точний зміст, але й зберегти відтінки культурної, стилістичної та граматичної специфіки мови [4]. В даному випадку,

еквівалентність та адекватність перекладу виступають як критерії успішного подолання когнітивного дисонансу.

Ключовим аспектом нашого дослідження є визначення особливостей англійських ідіом як об'єктів перекладу, а також розгляд їхнього адекватного відтворення в українській мові крізь подолання когнітивного дисонансу. В цьому контексті особлива увага приділяється виявленню та аналізу культурних, історичних та соціокультурних відмінностей, які впливають на ідіоматичний вираз. Розгляд цих аспектів стає ключовим для розуміння та ефективного подолання когнітивного дисонансу під час перекладу ідіом. Отже, когнітивний дисонанс у перекладі ідіом виступає як індикатор невідповідності між культурними концепціями, що призводить до неоднозначності та втрати ідіоматичності. Проте варіативність шляхів подолання або послаблення цієї перешкоди, такі як застосування креативних стратегій та врахування культурних особливостей, підбір моноеквівалентів чи відтворення ідіом шляхом вибіркового перекладу і т.д., демонструє можливість пошуку адекватного, а отже, й якісного перекладу.

Список літератури

1. Синявський В. В., Сергєєнкова О. П.; заред. Побірченко Н.А. Психологічний словник, м. Київ : Науковий світ, 2007, 336с.
2. Leon Festinger, A Theory of Cognitive Dissonance, Stanford University Press, 1962, 291 с.
3. Кочерган М.П. Загальне мовознавство м.Київ: Академія, 2006, 456с.
4. Гудманиян А.Г., Єнчева Г.Г. Когнітивний дисонанс перекладача та тотожність перекладу м. Київ 2011 URL: <http://surl.li/qgcxl> (дата звернення 07.02.2024)

Лексико-функціональні особливості відтворення синонімічного ряду з домінантою “God”

Нині як ніколи актуальна тема логічного аналізу тексту та вміння читати між рядками, адже саме таке вміння допомагає уникнути впливу неправдивої інформації. Новизна цієї роботи полягає у її висвітленні важливості синонімів у цій комплексній темі. Запропонований аналіз має на меті продемонструвати те, як синонімічний ряд від слова може кардинально вплинути на розуміння цілого тексту та виявити прихований сенс закладений автором. Дослідження здійснене на матеріалі релігійної літератури, а саме «the Gospel of John» в перекладі «The English Standard Version (ESV)». Цей вид літератури є вдалим прикладом у нашій темі, адже в ньому досить часто важлива інформація відкривається лише після пильного аналізу нюансів. У ході роботи проаналізовано 4 контекстуальних синоніми.

Досліджено контекстуальні синоніми, адже виявити їх в тексті може бути складніше, аніж інші синоніми. Вони сформовані контекстом їх не перевірити за словником, а отже, зрозуміти зв'язок можна лише пильно аналізуючи текст [1]. Розгляньмо на прикладі, як контекстуальні синоніми формують приховану думку.

В першому розділі «the Gospel of John» саме відстеження синонімів допомагає зрозуміти перше послання від автора: «Jesus Christ is God». Важливо зазначити, що не всі читачі погоджуються з цим твердженням, адже воно не сказане прямо. Цей факт особливо показує важливість контекстуальних синонімів у глибшому розумінні тексту. Проаналізуймо: «In the beginning was the Word, and the Word was with God, and the Word was God» [2]. Саме остання частина дуже чітко показує зв'язок і синонімічне значення між словом «the Word» та словом «God». Ось перші контекстуальні синоніми. Тут ми також бачимо дещо не звичне, а саме що «Слово» це «Бог», але й зазначено, що «Слово» було з «Богом». Це перша фраза яка вже з самого початку вказує на трієчність Бога. Отже, такий важливий нюанс захований контекстуальними синонімами.

Далі розгляньмо 14-те речення (1:14). «And the Word became flesh and dwelt among us, and we have seen his glory, glory as of the only Son from the Father, full of grace and truth» [2]. Тут слово «the Word» отримує новий синонім, а саме «the Son». Далі в реченні 1:34 ми бачимо такі слова про Ісуса Христа: «And I have seen and have borne witness that this is the Son of God» [2]. З цього робимо висновок, що «Jesus Christ» та «the Son of God» є контекстуальними синонімами. Отже, синонімічний зв'язок показав єдність значення між, на перший погляд, не пов'язаними словами і відкрив, що Ісус Христос є Богом.

Здійснений аналіз дозволяє побудувати такий синонімічний ряд: God – the Word – the Son – Jesus Christ. Саме «синонімічний ланцюжок» допоміг нам відслідкувати зв'язок, а отже завдяки йому ми змогли викрити не очевидне послання від автора. Важливо зазначити, що це лише частина аналізу першого розділу Євангелія від Іоана. У розділі присутні й інші контекстуальні синоніми, які впливають на сюжет!

Отже, за допомогою аналізу синонімів у першому розділі «the Gospel of John» ми змогли висвітлити прихований сенс і відповідно маємо гарний приклад того, як синоніми можуть значно вплинути на розвиток прихованої думки.

Список літератури

1. Кубійович В.М. Енциклопедія українознавства. Париж – Нью-Йорк, 1976. 2817 с.
2. The Holy Bible «The English Standard Version (ESV)»

Роль семантичної деривації у термінотворенні

Одним із найбільш продуктивних напрямів вивчення семантичної деривації в XXI столітті стало вивчення її ролі в термінотворенні. Під семантичною деривацією розуміємо «процес творення семантичних дериватів, що відбувається шляхом зміни (переосмислення) значення вихідних лексем без зміни їх форми» [5, с. 54].

Поняття «семантична деривація» введено в лінгвістичний обіг видатним польським мовознавцем С. Куриловичем у 30-ті рр. XX століття. Проте інтерес до того, як змінюється значення слова, як воно розвивається, дослідники виявляли ще задовго до появи вказаного терміна, власне з часів Античності, коли в межах загальнофілософської теорії імені почали звертатися до вивчення зміни значення слів.

Семантична деривація базується на природних властивостях людського мислення, здібності людини зіставляти різні явища та поняття позамовної дійсності, узагальнюючи їх у слові. Поява нових значень у слів не є випадковою. На думку когнітологів, вона визначається когнітивним структуруванням дійсності людиною, а сам процес розвитку значення є процесом і результатом пізнання сутності певного об'єкта позамовної дійсності нею. Саме тому семантична деривація стає базою для виявлення «фактора людини» в мові, з'ясування особливостей її мислення. Вона також виступає джерелом відображення когнітивних структур у мові.

В основі всіх семантичних процесів знаходиться зміна зв'язку між формою та значенням, тим, що означається і тим, що означає, і одним із шляхів такої зміни є збільшення чи зменшення числа референтів, позначених даною лексичною формою.

Незважаючи на свої особливості, терміни є одиницями загальнолітературного лексикону, саме тому вони змінюються та творяться як і інші його одиниці. Як зазначає Р. В. Дудок, «термін зазнає ту ж саму еволюцію, що й загальноновживана лексема літературної мови, він «живе», отримує нові значення, які

функціонують одночасно зі старими значеннями або ж витісняють їх» [3, с. 88].

У термінознавстві увага приділяється таким питанням семантичної деривації як механізми її актуалізації, галузі термінології, в якій виникли та виникають термінологічні семантичні деривати, когнітивні підвалини їх формування та ін. До механізмів семантичної деривації традиційно в першу чергу відносять термінологізацію загальнонавчаних слів, метафоризацію, метонімізацію, звуження їх значення [2, с. 39].

Звуження значення розглядається як специфічний для термінології спосіб термінотворення, для якої характерні абстрактні одиниці [1, с. 113]. Метафоричне перенесення продуктивне в терміносистемах, де домінують терміни конкретної семантики, метонімічне – і в тих, і в інших. Семантичні деривати існують в усіх термінологіях англійської мови, проти найбільш поширені, за спостереженнями різноманітних дослідників [1–5], вони в економіці, інформатиці, кінематографії, медицині, архітектурі, лінгвістиці, різноманітних технічних сферах.

Список літератури

1. Довгодько Т. І., Драгопуз В. П., Корчук О. Ю. Ключові терміни сучасної гуманітаристики. *Світові виміри освітніх тенденцій*. 2023. Вип. 16. С. 111–121.
2. Д'яков А. С., Кияк Т. Р., З. Б. Куделько. Основи термінотворення : Семантичні та соціолінгвістичні аспекти. Київ : Вид. дім «КМ Academia», 2000. 218 с.
3. Дудок Р. І. Проблема значення та смислу терміна в гуманітарних науках : монографія. Львів : Львівський національний університет, 2009. 358 с.
4. Чирвоний О. С. Семантична деривація у сфері інформаційних технологій. *Нова філологія. Збірник наукових праць*. Запоріжжя: ЗНУ, 2007. № 27. С. 271–276.
5. Тропіна Н. П. До питання про сутність лексико-семантичної деривації. *Мовознавство*. 1997. № 1. С. 54–59.

Особливості відтворення порядку слів у реченні в англо-українському перекладі

Сучасний світ, в якому мовний обмін є одним із найважливіших засобів комунікації, вимагає високої якості перекладу для успішного міжкультурного спілкування. В англійській мові речення розглядають як самостійну мовну одиницю, що має самостійний смисловий зміст. В англійському реченні прямий порядок слів типовий, а інверсія, зміна звичайного порядку слів, використовується для надання особливого акценту, особливо у питальних реченнях та умовних конструкціях [4].

Українське мовознавство розглядає речення як складну та тернарну структуру, що включає формальний, смисловий та комунікативний аспекти [3]. В українському реченні, хоча основний порядок слів також має свою стабільність, можливість зміни послідовності слів дозволяє акцентувати певні елементи, надавати емоційного забарвлення або підкреслювати особливості повідомлення [1].

Актуальність запропонованого дослідження полягає у важливості правильного порядку слів у перекладі для збереження смислу, логічності та чіткості тексту, що є особливо важливим українською мовою з урахуванням її синтаксичних особливостей. Метою роботи є аналіз відтворення порядку слів з англійської мови на українську у різних типах речень на матеріалі літературних творів.

Наукова новизна роботи полягає у тому, що у ній вперше було проведено комплексне дослідження способів відтворення порядку членів речення в українському перекладі на матеріалі літературних творів «Квіти для Елджернона» Деніела Кіза [6] та «Матильда» Роальда Дала [5].

У ході дослідження проаналізовано 44 речення, вибрані методом суцільної вибірки з аналізованих творів, та їх переклад.

Результати дослідження виявили, що при перекладі було зафіксовано прямий порядок слів для: 17% простих речень оригіналу, 39% складних речень та 44% англійських речень з інверсійною синтаксичною структурою.

За допомогою інверсії було перекладено найбільшу частку простих речень – 45%, за ними йшли складні речення – 15% та речення з інверсійною структурою – 40%.

Перестановка у перекладі є важливим інструментом для збереження і передачі смислових нюансів, емоцій та стилістичних особливостей оригінального тексту. Вона дозволяє врахувати граматичні та семантичні особливості обох мов, створюючи мовне вираження у перекладі [2]. Перестановка слів у реченні дозволяє мовцю акцентувати ключові елементи, створювати емоційні аспекти та впливати на ритм та темп мовлення.

Отже, результати дослідження дозволяють краще зрозуміти внутрішні механізми перекладу різних типів речень та розглянути ефективні стратегії відтворення порядку слів українською мовою з англійської. Аналіз порядку слів у реченні в англійській та українській мовах підкреслює важливість уважного відтворення синтаксичної структури та семантичних відтінків при перекладі. Інверсія, як засіб зміни порядку слів у реченні, дозволяє надати акценту, підкреслити важливість або виразність. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на вивчення впливу порядку слів на сприйняття тексту та розробку нових стратегій перекладу для точної передачі смислових нюансів оригіналу.

Список літератури

1. Денисенко Н. В., Мілько Н. Є. Відтворення інверсії як перекладознавча проблема. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nzbdpufn_2015_5_18.
2. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця : Нова Книга, 2017. 448 с.
3. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.
4. Bloomfield L. Language. NY : Holt, Rinehart, and Winston, 1933.
5. Dahl R. Matilda. URL: <https://online.pubhtml5.com/pien/hbbk/>.
6. Keyes D. Flowers for Algernon. URL: https://www.kkoworld.com/kitablar/deniel_kiz_elcernon_ucun_guller_eng.pdf.

Переклад інтертекстуальної метафори в газетно-публіцистичному дискурсі

У сучасній лінгвістиці та перекладознавстві проблема вивчення та дослідження інтертекстуальної метафори посідає одне з провідних місць. Воно потребує подальшої розробки теорії та практичного аналізу під час перекладу.

Метою статті є дослідження функції інтертекстуальних метафор як об'єктів перекладацької трансформації та особливостей їх перекладу в англomовному газетно-публіцистичному дискурсі. А саме: слід з'ясувати зміст поняття "інтертекстуальність" та її різновиди, дослідити взаємозв'язок між інтертекстуальністю та перекладом, розглянути способи передачі інтертекстуальних метафор у перекладі, продемонструвати важливість вивчення інтертекстуальних метафору контексті англomовного газетно-публіцистичного дискурсу та способів їх перекладу тощо.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що в ньому вперше проаналізовано ІМ та способи їх перекладу в англomовних ГПД, написаних у період 2020-2023 років.

У даній роботі розглянуто політичні тексти британської газети "*The Guardian*", американської газети "*The New York Time*" та канадської газети "*The Montreal Gazette*" (2020-2023 pp.), було досліджено чотири групи ІМ, а саме: ІМ, яка містить у собі прецедентне ім'я; ІМ у вигляді інтертексту-переказу; ІМ, яка містить алюзію та ІМ у вигляді абрєвіатури. У ході дослідження було виявлено, що найпоширенішою з чотирьох досліджуваних була група ІМ у формі інтертексту-переказу (зафіксовано 55%). Другою за відсотком вживання є група ІМ, яка містить алюзію на твір іншого автора, фільм чи музику (25 %). Найменш чисельними були групи ІМ, які засновані на вживанні прецедентного імені чи абрєвіатури (по 10%).

Ми вдалися до методу суцільної вибірки, щоб зібрати корпус ІМ із газет "*The Guardian*", "*The New York Time*" та "*The Montreal Gazette*". Кількісний метод використаний для обрахунку кількості вживання досліджуваних ІМ в англomовних британських та

американських газетах; і порівняльний - для порівняння оригіналу і перекладу, з метою виокремлення трансформацій.

ІМ можуть перекладатися різними способами. До прикладу, ІМ, яка містить алюзію на політичний факт “*The Lib Dems have identified 30 Tory seats mostly in the south of England where they want to “turn the blue wall yellow” at the next election (“The Guardian” 2021)*” я пропоную перекласти за допомогою описового перекладу: *Ліберал-демократи визначили 30 місць переважно на півдні Англії, де вони хочуть «змінити владу» на наступних виборах.*

Отже, ІМ часто можна знайти в англомовному ГПД. ІМ – це складне явище у перекладацькій діяльності. Виникає багато проблем, для розв’язання яких просто необхідно мати знання не лише з теорії та практики перекладу, а й величезний багаж історичних та культурних знань, які допоможуть відтворити іншою мовою таке багатогранне явище, як інтертекстуальна метафора. Перспективу дослідження вбачаємо у подальшому застосуванні отриманих результатів, на основі яких можна встановити нові закономірності вживання ІМ, глибше дослідити їх вплив на читача та детальніше дослідити переклад англійських ІМ українською мовою.

Список літератури

1. Грек Л.В. Інтертекстуальність як проблема перекладу (на матеріалі англомовних перекладів української постмодерністської прози): автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.16; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2006. 18 с.
2. Ясинецька О. «Переклад метафори як мовна репрезентація концептуальних картин світу». Філологічні трактати, вип. 1, 2010. С. 96–100.
3. Alawi, N. (2010). Intertextuality and Literary Translation between Arabic and English. An-Najah Univ. J. of Res. (Humanities), 24(8), 2437-2456.
4. Chen, X.L. (1996) A Survey of Intertextuality Theory. Foreign Literature, 1, 72-78 pp.

Види мовного посередництва і перекладацька діяльність як його процес

Сьогодні розвиток суспільства відбувається шляхом розширення взаємозв'язків різних країн, народів і культур. Різні за своєю історією, традиціями та мовою суспільства, а відповідно й культури, розвиваються, впливають і взаємодіють один з одним за допомогою міжкультурної комунікації. У цій ситуації є актуальною проблема дослідження міжкультурної комунікації, в тому числі ролі перекладу в процесі міжкультурного спілкування, а також теоретичного і практичного осмислення умов максимального порозуміння заради зниження гостроти конфліктів.

Тенденції сьогодення вимагають теоретичного осмислення перекладу як засобу міжкультурної комунікації, так як переклад традиційно розглядався як лінгвістичний феномен. Але, в умовах міжкультурної комунікації, він набуває функцій культурного явища. У зв'язку з цим формуються нові погляди на завдання і роль перекладача, зростає інтерес до його діяльності, трактування якої трансформується.

Прихильники трансформаційних методів наголошують, що переклад – це перетворення одиниць і структур вихідної мови в одиниці і структури мови, якою перекладають; послідовники семантичних теорій стверджують, що переклад полягає в розкритті сутності еквівалентних відносин між змістом оригіналу і перекладу [1].

У процесі перекладу взаємодіють не тільки дві мови і більше, але й дві культури, що мають як загальну, так і національну специфіку. Виявлення загального, інтернаціонального, загальнолюдського і приватного, особливого, національного є принциповим під час вивчення такого явища, як міжкультурна комунікація. Переклад, допомагаючи спілкуванню людей різних національностей, є засобом міжмовної і міжкультурної комунікації [2].

З точки зору теорії міжкультурної комунікації, під час перекладу зіставляються не тільки дві мови, а й дві культури в широкому розумінні цього слова. Через міжкультурні відмінності те, що є

зрозумілим носіям однієї мовної культури, може викликати непорозуміння у іншого носія, який отримає текст перекладу [3].

Під час перекладу комунікативного тексту необхідно зберігати його культурні особливості. Щоб досягти адекватності перекладу, перекладач повинен бути знайомий з культурою як вихідної мови, так і мови перекладу, знати мету комунікації і цільову аудиторію. Необхідно пам'ятати, що чим більше схожості між системами і культурами двох мов, тим більш продуктивним буде переклад в умовах міжкультурної комунікації.

Список літератури

1. Перекладацька термінологія : навчально-методичний посібник / Т. М. Єфименко. – Миколаїв : видавець Румянцева Г. В., 2022. – 211 с.
2. Мова і світ: сучасні тенденції викладання іноземних мов у вищій школі / Воронова З.Ю., 2019 - с.
3. Міжкультурна комунікація і перекладознавство: точки дотику та перспективи розвитку / 2019. – 233 с.

Трансформації та адаптації при перекладі власних назв у ЗМІ

Назви газет, журналів, інформаційних агентств тощо належать до власних назв. Тому в процесі їх перекладу необхідно брати до уваги особливості, характерні для зазначеного виду лексики. Отже, звертаємо увагу на перекладацькі трансформації, які використовуються для перекладу онімів. Відповідно до О. Л. Яшук, переклад власних назв можна здійснювати за допомогою калькування, транслітерації, транспозиції і транскрипції. Як вважає науковиця, провідним способом перекладу власних назв виступає транслітерація, яку вона називає «дослівний переклад» [2, с. 120]. Як зазначає Н. В. Рибко, власні назви українською мовою передаються за допомогою калькування, транслітерації, транскрипції чи поєднання зазначених способів [1]. Загалом науковці погоджуються, що трансформації назв ЗМІ можна класифікувати на лексичні і граматичні.

Розглянемо приклади окреслених трансформацій. Назви газет і журналів нерідко транскрибуються, наприклад: *Bloomberg* – Блумберг; *Interational Herald Tribune* – Інтернешенел Геральд Тріб'юн. За умови використання прийому транслітерації відбувається передача графічної форми слова, а не фонетичної сторони останнього: *Vogue* – «Вог», *BBC* – Бі-Бі-Сі; *NHK* – Ен-ейч-кей. Транскодування може бути корисним в процесі перекладу назв ЗМІ із англійської мови на українську, якщо оригінальні назви містять символи чи літери, котрі складно чи неможливо перекласти безпосередньо: *The New York Times* може бути транскодоване як *The Guardian* – «Гардіан» (замість «Охоронець»). До ще однієї лексичної перекладацької трансформації відноситься калькування. Наприклад: «*American Medical Writers Association*» – «Асоціація американських медичних письменників» або «Американська асоціація медичних письменників». Прикладом використання транскрипції в поєднанні із калькуванням може бути: *The newspaper Holos Ukrayiny, or The Voice of Ukraine, recently worried...* – Газета «Голос України» нещодавно висловила занепокоєння

Розглянемо приклади використання граматичних трансформацій. Означений/неозначений артикль, який вживається перед назвами англійських журналів/газет, в українському перекладі, як правило, опускається: *The Seaman* – «Сімен»; *The Teacher* – «Тічер». Вказане явище можливо віднести до трансформації опущення, яка виступає доволі поширеним явищем у ході перекладу назв із англійської мови на українську та нерідко використовується в поєднанні із транскрипцією чи транслітерацією. Наприклад: *The New York Times* – «Нью-Йорк Таймс», *The Sun* – «Сан». Приклади використання трансформації доповнення: *Forbes* – журнал про бізнес та фінанси «Форбес» або журнал про бізнес та фінанси «Форбс». Спосіб заміни застосовується в тому випадку, коли прямий переклад назви не є прийнятним чи коли він не дає можливості передати всі відтінки значення назви: *Press Trust of India* – Індійське прес-агентство; *Agence France-Presse* – Французьке агентство новин.

Отже, в ході перекладу назв газет, журналів, інформаційних агентств тощо доволі широко застосовуються лексичні трансформації, в тому числі транскрипція, транслітерація, описовий переклад, калькування, та граматичні трансформації, такі як доповнення, опущення, перестановки, граматичні заміни і різноманітні варіанти комбінування вказаних способів.

Список літератури

1. Рибко Н. В. Переклад власних назв. 2018. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2018/paper/viewFile/4774/3897> (дата звернення: 01.02.2024)
2. Ящук О. Л. Особливості перекладу англійських власних назв. Конференція: *Postępy w nauce w ostatnich latach. Nowych rozwiązań*. 2012. С. 119-120. URL: http://xn--e1aajfpcds8ay4h.com.ua/files/image/konf%2012/doklad_12_5_29.pdf (дата звернення: 01.02.2024)

**Формування фонетичної компетентності в учнів
загальноосвітньої школи з використанням інтернет-
ресурсів**

Вивчення іноземної мови, особливо англійської, в умовах сьогодення визнано дуже важливим, що пов'язано з процесом глобалізації. Крім того, робота над вимовою є одним із першочергових завдань у засвоєнні англійської мови. Тому фонетична компетентність – важлива складова в її вивченні.

За даними Українського інституту розвитку освіти в педагогічному контексті, «компетентність – це динамічне поєднання знань, поглядів, способів мислення, умінь, навичок, цінностей, інших особистісних якостей, які визначають здатність людини успішно здійснювати професійну та/або подальшу освітню діяльність» [3].

Робота над вимовою починається з уведення фонетичного матеріалу. Формування фонетичних навичок пов'язане з розвитком комунікативних навичок читання та усного мовлення. Відповідно послідовність введення звуків та інтонаційних моделей окреслюється мовними зразками та їх лексико-граматичним наповненням. Кожна вправа, незалежно від рівня складності останньої, містить обов'язкові компоненти: завдання до вправи, зразок виконання завдання та контроль виконання завдання.

«Згідно із загальнометодичним принципом комунікативності, завдання до вправи має мати комунікативну спрямованість. Проте варто зазначити, що під час формування фонетичної компетенції значущою є частка некомунікативних вправ, оскільки вправи на розвиток інтонаційний і фонематичний слух, включаючи розпізнавання, диференціацію та ідентифікацію, мають некомунікативний характер» [1].

Дослідження теми формування фонетичної компетентності за допомогою інтернет-ресурсів має першочергове значення в сучасному освітньому ландшафті. Важливість цього дослідження очевидна через численні студії, які підкреслюють його актуальність і потенційний вплив.

Наприклад, у дослідженні Саліма Мохда Насіма (2022) вивчалася ефективність онлайн-інструментів фонетичного навчання для підвищення точності вимови тих, хто вивчає другу мову. Результати засвідчили, що учні, які користувалися онлайн-ресурсами, значно поліпшили свою фонетичну компетентність порівняно з тими, хто цього не робив. Дослідження показало, як учні отримали користь від інтерактивних онлайн-вправ і механізмів зворотного зв'язку, зрештою вдосконаливши свої фонетичні навички [4].

Р. Лістер (2017) дослідив вплив онлайн-ресурсів на розвиток фонетичної компетентності серед молодих учнів, підкресливши, як інтерактивні онлайн-ігри та програми для визначення вимови позитивно вплинули на їхні здібності до вимови [2].

Отже, фонетична компетентність відіграє одну з найважливіших ролей у вивченні іноземної мови. Дослідження показали, що використання іноваційних технологій і методів, у тому числі онлайн-ресурсів, сприяє вивченню іноземної мови в більш інтерактивний та ефективний спосіб, що дозволяє учням набагато краще засвоювати матеріал і викликає інтерес.

Список літератури

1. Головань М.М. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. *Вища освіта України*. № 3. С. 23-31. 2008. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/324272272.pdf>
2. Лістер Р. Викладання другої мови на основі змісту. 2017. URL: https://www.researchgate.net/publication/291311579_Content-based_second_language_teaching
3. Нова українська школа: ключові компетентності. *Український інститут розвитку освіти*. 2020. URL: <https://uied.org.ua/nova-ukrayinska-shkola-kllyuchovi-kompetentnosti/>
4. Saleem Mohd Nasim Effectiveness of Digital Technology Tools in Teaching Pronunciation. *Effectiveness of Digital Technology Tools in Teaching Pronunciation to Saudi EFL Learners*. 2022. URL: https://www.researchgate.net/publication/364354590_Effectiveness_of_Digital_Technology_Tools_in_Teaching_Pronunciation_to_Saudi_EFL_Learners

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ПИСЬМІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ 8-9 КЛАСІВ ЗАСОБАМИ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

Значимість у суспільстві соціальної мобільності, толерантності та комунікативної компетентності, як основних характеристик особистості підростаючої людини, змінює підходи в системі шкільної освіти, віддаючи перевагу новітнім технологіям.

Іноземна мова дедалі активніше набуває статусу соціально-економічного і політичного механізму порозуміння між різними представниками світової спільноти у різноманітних сферах їх життєдіяльності. В умовах безперервного розширення міжнародних контактів досягнення головної мети навчання іноземних мов – сформованості іншомовної компетенції – набуває особливого значення. Успішність іншомовного спілкування безпосередньо визначається рівнем сформованості іншомовної граматичної компетенції, оскільки саме граматика й письмо допомагають зрозуміти логіку мислення та оформлення думки іноземною мовою.

Інформатизація освіти загалом сприяла інформатизації та комп'ютеризації процесу навчання іноземної мови. Останнім часом з'явилося багато наукових методичних праць, присвячених вивченню іноземної мови на різних етапах навчання на основі сучасних інформаційних та комунікаційних технологій. Однією з цілей вивчення іноземної мови у середній загальноосвітній школі є подальше формування іншомовної комунікативної компетенції у сукупності її компонентів.

Питання з проблеми сформованості іншомовної граматичної компетенції займалося широке коло вітчизняних та зарубіжних учених і дослідників. Але, навіть незважаючи на те, що ця тема активно вивчається науковцями, проблема формування компетентностей у письмі англійської мови учнів 8-9 класів засобами новітніх технологій потребує більш глибокого вивчення й на сьогоднішній день. Усе це й зумовило актуальність дослідження. Л. Черноватий, В. Карабан, І. Набокова та М. Рябих підкреслюють,

що «лексика вводиться семантичними кластерами і семантизується» [1, с. 9]. Як зазначав S. Thornbury, «граматичною компетентністю називається рівень засвоєння людиною основного коду мови, вивчення граматичних правил, процесу словотворення, структуру речення, вокабулярій» [2, с. 128].

Під граматичним навичкою говоріння мається на увазі правильно сформоване комунікативно-мотивоване автоматизоване вживання граматичних явищ у мовленні. Граматику можливо засвоїти лише через практичну діяльність.

Практичне застосування роботи полягає у можливості використання новітніх технологій в процесі формування граматичних навичок формування компетентностей у письмі англійської мови в учнів старших класів.

Вивчення іноземних мов є наслідком інтернаціоналізації всіх сфер життя нашого суспільства, входження його в світове співтовариство. Крім цього, на сьогоднішній день відбувається збільшення інтересу до навчання іноземної мови в рамках шкільної освіти. Це пов'язано з тим, що у старшому шкільному віці (8-9 класи) здатність до мовного наслідування та письмових навичок оволодіння мовою максимальна.

Виходячи з отриманих результатів дослідження, можна зробити висновки, що застосування онлайн-технологій на уроках англійської мови допомагає швидше удосконалити формування компетентності у письмі англійської мови.

Отже, саме використання новітніх інформаційних технологій на уроках англійської мови відіграє важливу роль, адже он-лайн завдання більше мотивують учнів до навчання, вдосконалення навичок письма. Онлайн-технології підвищують рівень знань англійської мови та опанування навчального матеріалу.

Список літератури

1. Л. Черноватий, В. Карабан, І. Набокова, М. Рябих. Практичний курс англійської мови. Вінниця: Нова книга, 2005. 432 с.
2. Thornbury S. 101 Grammar Questions. Cambridge: CUP. 2019. 128 p.

Особливості перекладу повісті Г. Грасса «Кіт і миша»

Метою даного дослідження є вивчення лексичних, синтаксичних і текстових особливостей перекладу повісті

Г. Грасса «Кіт і миша».

В процесі дослідження було поставлено наступні завдання: опрацювати наявну інформацію про автора й перекладача, їхні індивідуальні стилі, загальна характеристика текстів повісті, методика власного дослідження, лексичні, синтаксичні та текстові особливості текстів оригіналу та перекладу повісті, виявити труднощі перекладу на лексичному, синтаксичному й текстовому рівнях, а також способи їх подолання.

Актуальність дослідження полягає у висвітленні лінгвокультурних особливостей оригіналу та перекладу твору й різноаспектному розкритті його літературно-історичного та лінгвокультурного контекстів. Для вирішення поставлених завдань було застосовано описовий метод, а також методику зіставного та контекстуального аналізу.

Новизна роботи полягає у тому, що в ній вперше досліджуються особливості перекладу різнорівневих лінгвальних одиниць у повісті Г. Грасса «Кіт і миша».

Матеріалом для аналізу став німецькомовний текст повісті («Katz und Maus») та його переклад, виконаний Наталею Сняданко («Кіт і миша»).

Було помічено, що перекладач активно акцентувала увагу на різних особливостях тексту, щоб адаптувати твір для українського читача. Їй вдалося створити адекватний переклад, зокрема, за допомогою врахування лексико-семантичних особливостей вихідної та цільової мов. До них уналежнюємо, наприклад, семантично точне відтворення лексичних засобів, а також передачу відтінків їх значень в українській мові. Розгляньмо приклад: «*Malke schlief oder tat nur so, als würde er schlafen*» [2, с. 18]. У перекладі читаємо: «*Мальке спав або тільки вдавав, що спить*» [1, с. 20]. Помітно, що лексичні особливості оригіналу, скажімо, слова «спав», «вдавав» передаються в українській мові прямими відповідниками з тексту-оригіналу.

Більше того, перекладачу вдалося передати адекватний переклад за допомогою різних синтаксичних особливостей. Звернімо увагу на ще один уривок: «*Malke zitterte, sein Borlak bewegte sich schnell und der Schraubenzieher tanzte im gleichen Tempo über seinen Schlüsselbeinen*» [2, с. 53]. У цільовому тексті маємо: «*Мальке тремтів, його борлак швидко рухався, а викрутка у тому ж темпі танцювала над ключицями*» [1, с. 54]. Як бачимо на початку цього речення, словосполучення *Мальке тремтів* та його продовження *викрутка ... танцювала*, що характеризує розвиток подій цього епізоду, послідовно відтворюються в тексті перекладу.

Н. Сняданко стикалася з певними труднощами перекладу з німецької на українську мову. Основними труднощами були смислові. Це проілюструємо у заключному прикладі: «*Mahlke kniete in der zweiten Reihe von links, vom Altar aus gesehen, und richtete sein Gebet an die Jungfrau Maria mit weit geöffneten Augen, die hellgrau zu sein schienen, meist leicht entzündet vom Tauchen*» [2, с. 78]. Переклад пропонує: «*Мальке ставав на коліна у другому ряду зліва, якщо дивитися від вівтаря, і скеровував свою молитву в широко розплющених, здається світло-сірих, переважно злегка запалених від пірнання очах, до Діви Марії*» [1, с. 78]. З уривку видно, що завдяки збереженню когезії та когерентності, а ще урахуванню особливостей релігійної термінології, перекладачу вдалося зберегти та цілком відтворити смисл тексту-оригіналу.

Підсумовуючи це зіставне вивчення, можна з впевненістю сказати, що український переклад повісті «Кіт і миша» повною мірою відображає лексичні, синтаксичні та текстові характеристики вихідного тексту Г. Грасса.

Перспективу подальшого дослідження вбачаємо в описі перекладацьких стратегій, що використовувалися Н. Сняданко.

Список літератури

1. Грас Г. Кіт та миша. URL: <https://findbook.in.ua/books/kit-i-misha>.
2. Günter Grass - Katz Und Maus. URL: <https://epdf.tips/katz-und-maus.html>.

Олеся Незвиська

Науковий керівник - доц. Лопатюк Н.І.

**Формування компетентності у граматиці
англійської мови учнів 6-7 класів за допомогою освітніх
онлайн платформ**

Актуальність роботи полягає у необхідності вдосконалення навчання граматики англійської мови учнів 6-7 класів. Використання освітніх онлайн платформ стає ефективною стратегією для формування компетентності в граматиці, сприяючи залученню учнів до навчання через інтерактивні та доступні засоби. З першого етапу вибору оптимальних освітніх платформ впливає необхідність обрати ресурси, що відповідають сучасним стандартам та забезпечують високу інтерактивність. Рекомендується віддавати перевагу платформам, які ефективно поєднують візуальні та аудіо-аспекти для оптимального засвоєння граматичних концепцій [1]. Нами проаналізовано ряд доступних онлайн платформ, наприклад: Wordwall – ігрова платформа для формування граматичної компетентності учнів 6-7 класів. Дозволяє створювати вікторини, гру «колесо вибору» та інші ігрові завдання. Можна використовувати готові матеріали або створювати власні, а також відстежувати прогрес учнів. Платформа сприяє ефективному та зацікавленому вивченню граматики. MyEnglishLab – інноваційна платформа для вивчення англійської мови, яка акцентує на взаємодії викладача та учнів. Викладач виступає керівником, створюючи оптимальне навчальне середовище. Платформа пропонує різноманітні завдання та допоміжні ресурси, такі як аудіозаписи та відеоматеріали, що дозволяє учням перевіряти та поглиблювати свої знання на різних рівнях англійської мови. Listen in English – це платформа, яка використовує відеоматеріали для навчання граматиці. Після перегляду уривку учні мають можливість вивчити нові слова та виконати завдання з різних граматичних тем, що сприяє практичному закріпленню матеріалу. Важливим аспектом є використання ігрових елементів, які не лише роблять процес вивчення цікавим, але й мають потенціал підвищити мотивацію учнів. Також збирання відгуків стосовно ефективності ігор та їх впливу на навчання є необхідним етапом оцінювання.

Зазначимо, що важливо не забувати про регулярний моніторинг успішності учнів, щоб адаптувати навчальний процес та надати додаткову підтримку тим, хто може цього потребувати [2].

Переваги використання онлайн платформ для формування компетентності в граматиці англійської мови учнів 6-7 класів включають доступність інтерактивних ігор, відповідності індивідуальним потребам, можливість моніторингу прогресу та створення зацікавленого навчального середовища.

Недоліки можуть включати обмежену можливість особистої взаємодії вчителя та учня, відсутність миттєвого коригування помилок та потенційні проблеми з концентрацією при тривалому використанні платформ. Також, залежність від технічних засобів може створювати бар'єри для доступу до навчання [3].

Отже, використання освітніх онлайн платформ для формування компетентності у граматиці англійської мови учнів 6-7 класів є перспективним та ефективним підходом. Ці платформи забезпечують інтерактивність, індивідуалізацію навчання та доступ до різноманітних ресурсів. Однак важливо підтримувати моніторинг успішності учнів для адаптації навчання та надання додаткової підтримки, забезпечуючи баланс між технологією та особистою взаємодією в навчальному процесі.

Список літератури

1. Інновація в освіті: їх види та класифікація. URL: <https://genezum.org/library/innovacii-v-osviti-ih-vydy-ta-klassyfikaciya>
2. Коршун Т. С. Можливості індивідуалізації навчання на онлайн-платформах. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки*. 2018. № 2 (16). С. 301-306
3. Франчук Н. П., Кікоть Т. А. Теоретичні засади використання освітніх платформ в закладах загальної середньої освіти. С. 67-71.

Формування соціокультурної компетентності на заняттях з аудіювання

Вивчення іноземної мови включає в себе не тільки засвоєння навичок мовлення, аудіювання, читання, письма і знання граматики, а також розуміння культури, менталітету, етики та історії носіїв мови, яка вивчається. Вчителі повинні створювати таке середовище, в якому учні зможуть цілком заглибитися в мову та у всі її культурні, історичні й соціальні аспекти. З цього і починається формування соціокультурної компетентності учнів.

Соціокультурна компетентність – це знання про культурні особливостей носіїв мови, традиції, поведінкові норми і манери, здатність розуміти комунікативну поведінку носіїв мови, а також врахування якомога більше форм вираження цих культур у рівній мірі [1, с. 44]. Саме ці знання дають учням можливість спілкуватися іноземною мовою в різних ситуаціях відповідно до норм мовлення і поведінки, а також традицій культури.

Об'єктом дослідження є процес навчання аудіювання і розвиток навичок слухання німецькою мовою учнів 5-9 класів. **Предмет** дослідження – методика формування соціокультурної компетентності на заняттях з аудіювання з використанням медіатекстів. **Мета** дослідження полягає в розробці й апробації моделі формування соціокультурної компетентності на заняттях з аудіювання з використанням медіатекстів ситуативного і рекламного змісту. Для досягнення поставленої мети було визначено такі **завдання**: 1) проаналізувати літературу, яка визначила наукові засади дослідження; 2) обґрунтувати зміст соціокультурної компетентності, визначити її місце в системі інших компетентностей і показати особливості її формування на заняттях з німецької мови з позиції соціокультурного підходу до навчання; 3) охарактеризувати модель формування соціокультурної компетентності: етапи її формування і вправи, що забезпечують її формування (мовні, умовно-мовленнєві, мовленнєві); 4) визначити зміст і структуру медіатекстів як особливого типу текстів, що мають низку переваг, провести відбір текстів, рекомендованих для роботи з

формування соціокультурної компетентності, показати їхню ефективність на заняттях з німецької мови; 5) розглянути особливості навчання аудіювання з установкою на формування соціокультурної компетентності в роботі з учнями; 6) у ході дослідного навчання перевірити ефективність запропонованої моделі формування соціокультурної компетентності на заняттях з аудіювання з використанням спеціально відібраних медіатекстів.

Для вирішення поставлених завдань використано такі **методи дослідження**: узагальнення досвіду викладання німецької мови як іноземної в контексті теми дослідження, об'єктивація особистого досвіду викладання мови з використанням медіатекстів, дослідне навчання з метою визначення ефективності соціокультурної компетентності на заняттях з учнями в рамках індивідуальної форми навчання, анкетування і тестування.

Заняття з аудіювання з використанням медіатекстів поділяються на три етапи:

4. Передтекстовий етап, на якому відбувається налаштування на прослуховування, усунення лексичних і граматичних труднощів, попередній аналіз контексту, ознайомлення з соціокультурним контекстом.

5. Текстовий етап роботи, під час якого учні переглядають відео і виконують завдання на розуміння тексту.

6. Післятекстовий етап роботи, де виконується мовленнєва практика, аналіз переглянутого медіатексту, завдання загальнокультурного, лінгвокультурознавчого і культурознавчо-орієнтованого типу.

Запропоновану модель роботи можна використати надалі при розробці вправ до різноманітних медіатекстів німецькою мовою для ефективнішого навчання й удосконалення аудитивних умінь учнів, які є основою для успішного міжкультурного спілкування.

Список літератури

1. Bolten J. Interkulturelle Kompetenz. *Landeszentrale für politische Bildung*. Thüringen, 2012. [Електронний ресурс]. Режим доступу: docplayer.org/10098923-Juergen-bolten-interkulturelle-kompetenz.html

Особливості формування іншомовної лексичної компетентності

Лексика є вихідним і необхідним будівельним матеріалом, за допомогою якого здійснюється говоріння, тому мовний матеріал становить один з основних компонентів змісту навчання іноземної мови. Це дослідження – спроба визначити поняття "лексична компетентність" та пояснити, як вона формується.

Лексична компетентність, як невід'ємний складник мовної компетентності, полягає в усвідомленому й умотивованому оволодінні лексичними засобами мови й умінні користуватися ними [1]. Вона включає такі елементи: лексичні навички, лексичне знання і загальну мовну усвідомленість.

Лексичні навички забезпечують функціонування лексики в спілкуванні. Розрізняють рецептивні та репродуктивні лексичні навички. Рецептивна лексична навичка – це автоматизоване сприймання та розуміння лексичних одиниць в усному та письмовому вигляді. Репродуктивна лексична навичка – це автоматизоване вживання лексичних одиниць у будь-якому різновиді мовлення.

Другим невід'ємним компонентом лексичної компетентності є лексичні знання. Третій складник лексичної компетентності – лексична усвідомленість. Лексична усвідомленість – це здатність учня усвідомлювати процеси формування своєї лексичної компетентності і опановувати іншомовний вокабуляр; диференціювати і вживати лексичні одиниці залежно від контексту; усвідомлювати та аналізувати власні переваги й недоліки відносно оволодіння і вживання системи лексичних засобів у мовленні [2].

Як стверджує О.Б. Бігич, формування лексичної компетентності відбувається в три етапи [3]:

1) Етап ознайомлення з новими лексичними одиницями. На першому етапі формується база знань про лексичну систему цільової мови, розкривається значення нових слів, і демонструється в якому контексті застосовувати ці одиниці.

2) Етап автоматизації. Цей етап є власне етапом закріплення

нового матеріалу та формування лексичних навичок.

3) Етап застосування. На останньому етапі формується здатність діяти в конкретних комунікативних ситуаціях, використовуючи вивчений вокабуляр, і здатність оцінювати власний рівень засвоєння лексики [3].

Моделювання реальних комунікативних ситуацій особливо важливе для формування лексичної компетентності, оскільки, як ми вже вище зазначили, лексична компетентність включає і кінцевий результат, а саме – вміння використовувати лексичні одиниці на практиці.

Зазначимо, що іншомовний вокабуляр можна поповнювати як прямо, так і опосередковано. Пряме вивчення лексики – це коли студент навмисно та свідомо вивчає нові слова, та виконує спеціальні вправи для їхнього закріплення. Непрямий спосіб передбачає натуральне засвоєння слів, без умотивованого навчання, проте цей спосіб не може існувати окремо від першого. Задля формування саме лексичної компетентності пряме і опосередковане вивчення лексики мають поєднуватися.

Отже, лексична компетентність пов'язана з оволодінням лексичних одиниць цільової мови та набуттям вміння користуватися ними. Цей тип компетентності утворюється в три етапи: ознайомлення, автоматизація та застосування. Будівельний матеріал лексичної компетентності (а саме, лексичні одиниці) вивчаються двома способами: прямим і опосередкованим. Формування лексичної компетентності сприяє формуванню загальної іншомовної компетентності, яка в свою чергу є головною метою навчання іноземної мови.

Список літератури

1. Кучерук О.А. Формування лексичної компетентності учнів у процесі навчання української мови з використанням методу проектів. Київ. 2018. С. 4–7.
2. Баня К.А. Система вправ для формування лексичної компетенції учнів. Київ. 2020. С. 7–8.
3. Шумило А.О. Розвиток іншомовної лексичної компетентності учнів (із використанням мобільних додатків). Київ. 2020. С. 9–10.

Терміни індустрії моди як проблема перекладу

Мова моди – одна зі сфер, яка активно розвивається і знаходиться у процесі неупинного руху вперед. Лексика моди схожа з мовою реклами, яка використовується переважно фахівцями у перебігу спілкування з неспеціалістами в інформативних цілях та з метою переконання [3]. Розглядання індустрії моди та її лексики з такого ракурсу пропонує чимало перспектив, які сприяють розумінню феномену моди та пропонують нові напрямки для роботи майбутніх дослідників.

Лексиці жанру сучасного модного дискурсу властиве активне використання художніх засобів, а зокрема епітетів, з огляду на те, що без епітетів неможливо передати опис модного світу, середовища, а також власні враження від побаченого [1, с. 72].

Розглянемо приклади адаптації термінів сфери моди. Адаптація може бути реалізована засобами широкого кола перекладацьких трансформацій: *As a firm believer in the “go big or go home” philosophy, I’m tempted to drop my **shopping mantra** for this classically designed timepiece* [2]. – *Як переконана прихильниця філософії «Або пан, або пропав», я відчуваю спокусу відмовитися від своєї «**шоппінг мантри**» заради цього годинника з класичним дизайном.*

У прикладі оригіналу застосовано трансформацію транскрибування такого виразу сфери моди, як **shopping mantra** – «**шоппінг мантра**». Отже, засобами трансформації транскрибування термін сфери моди було адаптовано для українського читача. *Any combination of colors usually screams loudly, but this perfectly colored **ombre** is nothing but subtle, while still making a statement* [4]. – *Будь-яке поєднання кольорів, зазвичай, занадто контрастне, але цей ідеально забарвлений **омбре** – не що інше, як витончений, але в той же час, говорить про себе вголос.*

Виокремлено також приклад застосування трансформації транслітерації – так, запозичену лексему *ombre* було відтворено засобами транслітерації *омбре*.

The blue jean is a tried-and-true classic for a reason [2]. – Сині джинси не просто так отримали статус надійної класики.

У фрагменті статті трансформація модуляції застосована при перекладі словосполучення сфери моди **a tried-and-true classic** – **отримали статус надійної класики**. Смисловий розвиток використано з метою утворення варіанту перекладу, зрозумілого для українського читача, в чому і полягає сенс адаптації.

A tea dress instantly makes you look as if you have made an effort, while being extremely easy to wear [4]. – У чайній сукні ви миттєво виглядаєте так, ніби доклали до цього чимало зусиль, і при цьому його надзвичайно легко носити.

У фрагменті використано такий термін сфери моди, як *tea dress*. При перекладі термін передано засобами трансформації калькування, оскільки в українському тексті використано такий варіант перекладу, як: *чайна сукня*.

Отже, можемо зробити висновок про те, необхідно використовувати словники, які дають змогу уточнити значення терміна та виокремити його потрібні відтінки. Беручи до уваги контекст, перекладач встановлює точне значення терміна, що дозволяє підібрати найбільш релевантний варіант перекладу.

Список літератури

1. Косенко О. П. Неологізми у фешн-індустрії. *Спецпроект: аналіз наукових досліджень : матеріали VII Міжнар. наук.-практ.конф. у 7 т.* Дніпропетровськ : Біла К. О., 2012. Т. 4. С. 71–73
2. Dress Like A Coastal Grandmother All Summer Long With These Amazon Fashion Finds / Rodrigez B. URL: <https://www.elle.com/fashion/shopping/g39969412/coastal-grandmother-fashion-trend-amazon/>
3. Dyer G. Advertising as Communication. London & New York: Routledge, 1982. P. 29
4. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/fashion>

Визначення поняття "пісенний дискурс"

Пісенний дискурс є невід'ємною складовою культурної та лінгвістичної спадщини суспільства, яка відображає думки, почуття та ідеї людей через музичний медіум. У світлі сучасних досліджень, важливо визначити поняття "пісенний дискурс", розкривши його сутність, характеристики та роль у формуванні культурного простору.

Пісенний дискурс – це специфічна форма комунікації, що використовує мову музики для вираження і передачі інформації, почуттів та емоцій. Він включає в себе текст пісні, мелодію, ритмічні структури та виконавське виконання, які спільно формують повідомлення або ідею, що передається аудиторії. Пісенний дискурс є складною системою, де мова, музика та виконавська майстерність взаємодіють, щоб створити специфічний культурний продукт [1].

Розглянемо характеристики пісенного дискурсу:

1. Мова пісні: Текст пісні визначає основне повідомлення або ідею, що передається слухачеві. Він може використовувати різні лінгвістичні прийоми, такі як метафори, символи, алегорії тощо, для підсилення емоційного впливу.

2. Музичні характеристики: Музика в пісенному дискурсі грає ключову роль у створенні атмосфери та емоційного відтінку. Мелодія, ритм та інструментальний супровід співпрацюють з текстом, підкреслюючи його сенс і створюючи комплексне враження.

3. Виконавська інтерпретація: Спосіб, яким виконавець виконує пісню, також має велике значення для сприйняття аудиторією. Емоційна інтонавання, вокальні техніки, а також міміка та жести можуть підсилити інтерпретацію тексту та передати додаткові смисли [2].

Найбільш поширена систематизація сучасної музики представляє три жанри, такі як поп, реп і рок.

Поп зазвичай характеризується як м'яка музика, що легко сприймається, спрямована на більшість аудиторії. Це універсальні, легкі пісні, які підходять більшості слухачів, незважаючи на різні

музичні вподобання. Така музика часто запозичує елементи інших жанрів і піджанрів. Основна функція поп-музики – впливати на слухача, на його емоції і почуття [44, с. 142]

Реп – жанр з оповідною функцією, що характеризується як ритмічний і римований речитатив у поєднанні з музикою. Лірика раніше була соціально орієнтований, з автобіографічними елементами, але в кінцевому підсумку втратила своє значення через комерційний успіх [3].

Рок – музика зазвичай має складну музичну структуру і особливі електричні інструменти. Більшість текстів рок-музики соціально орієнтовані. Основна функція року – це закликати до дії, щоб вплинути на цінності і спосіб життя аудиторії [3].

Пісенний дискурс відіграє важливу роль у формуванні культурного простору суспільства. Він є не лише засобом розваги, але й засобом вираження ідентичності, соціальних поглядів, політичних переконань та інших культурних аспектів. Пісні часто стають символами епохи, відображаючи дух часу та реакцію суспільства на події та явища. Крім того, пісенний дискурс може відігравати роль засобу соціалізації, передаючи цінності та норми поведінки через музичний контекст.

Отже, пісенний дискурс є складною та багатогранною формою комунікації, яка поєднує мову, музику та виконавське мистецтво для вираження і передачі ідей та емоцій. Вивчення пісенного дискурсу дозволяє краще розуміти культурний контекст та соціальні процеси, що відбуваються в суспільстві, а також розкриває значення музичного мистецтва в житті людей.

Список літератури

1. Rost M., Candlin CN. *Listening in Language Learning*. London: Routledge. 2014. p. 296.
2. Warschauer M., Kern R. *Network-based language teaching: Concepts and practice*. Cambridge: *Cambridge University Press Applied Linguistics Series*. 2000. 256 p.
3. Beaugrande R.A. *New foundations for a science of text and discourse*. United States. 1997. P. 142–151.

Лексичні та лексико-синтаксичні вербалізатори часу у функції обставини

Час є однією з базових категорій філософії, культурології, мовознавства. Це фундаментальна форма фізичного існування, невід’ємна риса буття. Час не підконтрольний людині. Як і решта елементів об’єктивної дійсності, вона відбивається у свідомості, отже, в людській мові, і, звісно, в літературних творах. Над розумінням часу працювали Платон, Арістотель, Августин, І. Кант. Для робіт сучасних філософів характерне розрізнення реального, перцептивного та концептуального часу. Науковий доробок вітчизняних і зарубіжних мовознавців стосовно дослідження часу значний з точки зору: опозиції понять концептуального та лінгвістичного часу [8]; пов’язаності часу з простором та текстом у контексті розвитку англійської мови та процесів глобалізації [5]; перспекції та ретроспекції у художньому тексті [4]; часового символізму [1]; темпоральної локалізації я-адресата в художньому дискурсі [3]; оцінних значень дейктичних прислівників часу [2]; відображення часу в граматичних категоріях дієслова [6]. Ми доповнюємо зазначений вище науковий пошук в аспекті встановлення різноманітних мовних засобів вираження категорії часу у визначеному художньому дискурсі сучасної англійської мови.

Мета цієї частини дослідження – встановлення лексичних та лексико-синтаксичних вербалізаторів часу у функції обставини в художньому дискурсі сучасної англійської мови. **Матеріалом** дослідження став корпус мовних засобів реалізації категорії «час» у романі Дена Брауна «Втрачений символ» [7].

У досліджуваному матеріалі **лексичні вербалізатори часу у функції обставини**, якими є **прислівники часу**, є високочастотними – вони зафіксовані у 1775 контекстах. Ми розглядали прислівники часу у кількох площинах: 1) площини збігу з часовою координатою спостерігача - *now, still, today, tonight*; 2) площини передуючого часовій координаті спостерігача: *already, before, recently, yesterday, yet*; 3) площини, яка йде за часовою координатою спостерігача: *later, sooner, then*. Найвищою частотою характеризується **now** (622), найнижчою – **frequently, late, rarely** – по одному контексту. Наприклад: “Robert Langdon was now running.” [7, с. 43]. “Unfortunately, recently

you've been careless, and tonight, your most dangerous secret is about to be unveiled to the world.” [7, с. 285] З-поміж **лексико-синтаксичних вербалізаторів часу у функції обставини**, якими є прислівникові фрази, найвищою частотністю характеризуються комбінації з *ago* – 68 контекстів. Наприклад: “The fifty-eight-year-old philanthropist, historian, and scientist had taken Langdon under his wing nearly thirty years ago, in many ways filling the void left by Langdon’s father’s death.” [7, с. 20].

Перспективою цієї наукової розвідки вважаємо розгляд альтернативних способів вираження часу за допомогою виразів на кшталт *be going to do*, *be about to do*, *be on the point of doing*, а також вивчення категорії часу в іншому дискурсі або жанрі художньої літератури.

Список літератури

1. Авраменко С. Р. Час у романі Енн Тайлер "Навігація по зірках". Гуманітарний вісник. Серія: Іноземна філологія: Всеукр. зб. наук. Праць. Черкаси : ЧІТІ, 2001. Ч. 5. С. 5 – 8.
2. Білецька Т. Оцінні значення дейктичних прислівників часу. *Мова і культура*. Київ, 1996. С. 144–151.
3. Гнатковська О. Темпоральна локалізація я-адресата в художньому дискурсі. Науковий вісник Чернівецького університету. 2005. Вип. 196. С. 158–166.
4. Мерлич В.О. Мовні засоби реалізації проспекції та ретроспекції в романі Зельди Фіцджеральд “Save me the Waltz» : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня магістра філології : 10.02.04. Миколаїв, 2019. 16 с.
5. Рубашова Л.М. ЧАС, ПРОСТІР ТА ТЕКСТ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ПРОЦЕСІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/10986/25-Rubashova.pdf?sequence=1>
6. Соколова С. О. Час та його відображення в граматичних категоріях дієслова. Мовознавство. Київ, 1995. № 4 – 5. С. 11 – 17.
7. Brown D. The Lost Symbol. London, 2010. 672 p.
8. Merkiybayev T., Seisenbayeva Zh. Oppositions in the conceptual and linguistic category of time. URL: <https://www.redalyc.org/journal/310/31057290006/html/>

Особливості перекладу німецького роману

Ізабель Абеді «Шепіт»

Дослідження оригіналу німецького твору «Шепіт» Ізабель Абеді та його перекладу Марини Волкової **актуальне** для вивчення взаємозв'язку між літературними традиціями різних країн та ефективності адаптації українського читача до міжнародних літературних творів.

Матеріалом нашого компаративного аналізу став німецький роман І. Абеді «Шепіт» / «Whisper» та його переклад українською мовою, виконаний Мариною Волковою. **Мета** дослідження полягала у вивченні особливостей перекладу досліджуваного роману з німецької мови українською з урахуванням збереження неповторного стилю та емоційної напруженості оригіналу.

Ізабель Абеді – письменниця, що відома своїм унікальним стилем та здатністю створювати захоплюючі сюжети, що поєднують реальність і фантазію. Роман «Шепіт» – це яскравий приклад її таланту, де вона вміло вплітає магію, таємницю і кохання у вишуканий літературний твір. Суть роману полягає в розкритті історії двох закоханих – Ноя і Давида, які зіштовхуються з внутрішніми конфліктами та таємницями минулого. Їх подорож у світ фентезі та духів розкриває перед ними не лише таємниці селища, але й їхні власні страхи та прагнення. Переклад твору «Шепіт» Ізабель Абеді українською мовою, виконаний Мариною Волковою, відзначається вдалим відтворенням особливостей оригіналу, зберігаючи ефективність порівнянь та виразність образів як у німецькому, так і в українському текстах. Наприклад, опис вигляду чи стану персонажів у перекладі виконується за допомогою порівнянь, які допомагають створити живописні образи. Українським еквівалентом для фрази «*Bleich wie der Mond*» [2] стає «*блідий як місяць*», що передає ефект порівняння та змальовує вигляд персонажа з відповідним емоційним навантаженням. Також в українському перекладі успішно передається емоційний стан персонажів через виразність порівнянь, наприклад «*Wie einen Frosch im Hals herunterschlucken*» [2] у німецькому оригіналі перекладено як «*як жабу в горло проковтнути*» [1, с. 8], що передає відчуття

легкості виконання дії та відображає емоційний стан персонажа. Приклади створення аналогій у вигляді природних явищ також ефективно передаються українською мовою. Наприклад, «*Wie ein schwarzes Loch verschwinden*» [2] перекладачка передала як «*зникати наче в чорній дірі*», що зберігає ідею великого, неочікуваного зникнення за допомогою природного образу. Важливо зазначити, що український переклад вдало відтворює не лише зовнішній вигляд чи емоційний стан персонажів, а й вираження стосунків та впливу: «*Als wäre sein Leben ein Sumpf und ich der Strohalm*» [2] українською перекладається як «*наче його життя було трясиною, а я – соломинкою*» [1, с. 8], що передає образ важливості чи впливу одного елементу на інший. Варто зазначити, що одним із ключових аспектів роману є розвиток головних героїнь через їхні внутрішні переживання та почуття.

Аналіз оригіналу та його перекладу розкриває силу слова та його можливість трансформувати ментальні образи. У перекладі роману важливо зберегти не лише смисловий зміст, а й стиль, емоційний тон та атмосферу оригіналу. Одним із ключових аспектів успішності перекладу є здатність перекладача відчувати емоційну силу та глибину оригіналу, а також передати її у перекладі. Марина Волкова майстерно впоралася з цим завданням, зберігаючи магічну атмосферу та емоційний навантаження роману. Отже, роман «Шепіт» Ізабель Абеді – це твір, що захоплює своєю глибиною та емоційною насиченістю. А переклад роману Мариною Волковою є видатним досягненням в українській літературній сфері.

Список літератури:

1. «Шепіт» І. Абеді/пер. з нім. М.Волкової, 2021, Ранок, с. 272.
2. Abedi I. Whisper. URL: <https://www.goodreads.com/book/show/1599677.Whisper> (дата звернення: 14.02.2024).

Проблеми та особливості перекладу франкомовних коміксів

Комікси являють собою унікальне поєднання візуального мистецтва та літературного наративу, що дозволяє розповідати історії за допомогою послідовності зображень та тексту. Цей жанр має глибокі корені в історії та культурі, зокрема у французькій культурі, де він займає значне місце і вважається «дев'ятим мистецтвом» [1, с. 13]. Деякі науковці підкреслюють те, що відмінною рисою коміксів від інших жанрів літератури є характерні віконечка (хмаринки), де записують думки персонажа [2].

Особливістю коміксів є їх здатність передавати комплексні ідеї та емоції через взаємодію між текстом і зображеннями, що робить їх ефективним інструментом не лише для розваги, але й для освіти та культурної передачі.

Специфіка коміксів полягає в їх мовній та візуальній різноманітності, де кожен кадр, діалог і звуковий ефект мають значення, створюючи разом багатосаровий наратив. Важливим аспектом є секвенційність кадрів, яка керує ритмом розповіді та емоційним сприйняттям читача. Колір також відіграє ключову роль, допомагаючи передати атмосферу, настрій і символіку історії.

В контексті перекладу, комікси стикаються з унікальними викликами, оскільки потрібно зберегти сутність візуальних та текстових елементів у новому культурному та мовному контексті. Дотримуючись стратегії доместикації, як і форенізації, варто використовувати паралельні елементи цільової мови для створення лексичних елементів, що ще більше підкреслюють стилістичний вплив твору [3]. Це вимагає не лише мовної адаптації, але й

культурної чутливості, щоб зберегти гумор, ідіоматичні вирази та культурні посилання.

Звукові ефекти в коміксах часто використовуються для імітації звуків, які вони представляють (ономатопеї). Перекласти їх, зберігаючи суть звуку, може бути непросто, особливо коли фонетичні структури мови оригіналу та мови перекладу суттєво відрізняються. Наприклад, французькою звук поцілунку буде звучати як “smack”, а українською «чмок». А деякі звуки не завжди мають прямі відповідники українською, отже, перекладач мусить відповідально підійти до цього моменту та знайти доцільний еквівалент.

Наприклад, у коміксі «Пригоди Астерікса» “splatch” – це звук ляпаса. В українській мові ми не маємо відповідника цього звуку, отож перекладач передав його звуком «кляч».

Зважаючи на все вищесказане, можна зробити висновок, що комікси є важливою частиною сучасної культури, що пропонує унікальні можливості для розповіді історій та культурного обміну. Вони вимагають від перекладачів глибокого розуміння як мовних, так і культурних контекстів, щоб успішно адаптувати ці твори для нових аудиторій. Комікси не лише розважають, але й відіграють помітну роль у освіті та культурній ідентифікації, підкреслюючи їх значення як форми мистецтва та комунікації.

Список літератури

1. Zanettin F. Comics in translation: an overview // *Comics in Translation*. Manchester: St. Jerome Publishing, 2008. P. 1-32.
2. Filippini, H., Glénat, J., Sadoul, N., & Varenne, Y. *Histoire de la bande dessinée en France et en Belgique des origines à nos jours*. Grenoble: Éditions Jacques Glénat, 1979. 13.
3. Статівка А. О. Функціональний аспект дослідження перекладу фонографічних стилізацій. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Іноземна філологія»*. Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2017. Вип. 86. С. 160–166.

Лексичні особливості англомовних та україномовних політичних промов

Політична промова слугує одним із передових засобів для передачі політичних, соціальних та економічних ідеологій. Вона дозволяє політикам чітко формулювати свої переконання та змінювати бачення громадськості. За Х.Я. Макович, Л.О. Вербицькою, Н.О. Капітан промова – це усний публічний виступ, призначений для поширення певної інформації та часткового контролю над думками, почуттями та волею аудиторії. Промова потребує підготовки, яка залежить від досвіду оратора та обставин, за яких відбуватиметься виступ [1]. Ю. Крапива наводить схожу дефініцію: „Політична промова – зв’язний потік мовлення, зазвичай заздалегідь підготовлений мовцем для того, щоб передати інформацію аудиторії стосовно певної події в політичному житті” [2].

Актуальність даної роботи пов’язана з потребою глибокого вивчення політичної промови як феномену, зважаючи на те, що мало що відомо про спільні та відмінні ознаки саме українських та англійських політичних промов.

Мета роботи – дослідження характерних особливостей текстів політичних промов, зокрема їх лексичної структури.

Відповідно до поставленої мети, перед нами постали такі завдання: визначити поняття політичної промови, провести її лексичний аналіз та порівняльний аналіз лексичних одиниць.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що виокремлені лексичні особливості можна використати для розуміння комунікативних стратегій, інтерпретацій політичного дискурсу та виявлення ідеологічних поглядів в промовах.

У процесі дослідження проаналізовано 40 політичних промов 2 чинних та 2 колишніх президентів України та США, а саме П.Порошенка, В.Зеленського, Д.Трампа та Д.Байдена. Усі лексичні одиниці було розподілено на певні групи: сталі вирази: *to step up*; аббревіатури: *ВВП, WTO, ISIS*; політична лексика: *член Ради Безпеки, Президент Генеральної Асамблеї, diplomats, право вето, sovereignty*,

law, the Senate; економічна лексика: *економічна інтеграція, економічна криза, poverty, infrastructure*; лексика для вираження ставлення до внутрішніх та зовнішніх ворогів: *російські найманці, екстремісти, орда терористів, бойовики, армія "тролів" і пропагандистів*; лексика для опису дипломатичних взаємовідносин з ЄС: *ОБСЄ, Європа, Європейська демократія, асоціація з ЄС*; військова лексика: *війна, анексія, casualties, refugee*; медична лексика: *пацієнти, healthcare workers, doctors, пандемія, локдаун, to be hospitalized for COVID*; загальноновживана лексика: *план, земля, life, world*.

За результатами нашого дослідження, найбільшу часту слів займає загальноновживана лексика 91.1% (П. Порошенко), 92.8% (В.Зеленський), 94.8% (Д. Трамп), 92.5% (Д.Байден), наступною у всіх чотирьох діячів йде політична лексика 4% (П.Порошенко), 2.3% (В.Зеленський), 2.2 % (Д.Трамп), 2.1% (Д.Байден), після того медична лексика 2% (Д.Байден), 0.6 % (Д.Трамп), 1.1 % (В.Зеленський), однак у П. Порошенка 0%. Далі можна чітко побачити частоту вживання військової лексики українським діячами 1.8% (П. Порошенко), 1.2% (В.Зеленський), однак, так не можна сказати про американських діячів 0.7% (Д.Трамп), 1.1% (Д.Байден). Кількість сталих виразів коливається від 0.1% (В.Зеленський), 0.3% (П. Порошенко), 0.7% (Д. Трамп) та аж до 1.1% (Д.Байден). Найбільше аббревіатур було використано В.Зеленським - 0.7%, 0.2% (П.Порошенко), 0.1% (Д.Трамп), 0.1% (Д.Байден).

Отже, політична промова є важливим засобом спілкування між політиком та громадськістю, тому важливо ретельно обирати лексичні та інші мовні засоби, які мають великий вплив на слухачів.

Список літератури

1. Макович Х.Я., Вербицька Л.О., Капітан Н.О. Словник термінів і понять з риторики. Львів, 2016. 140 с
2. Крапива, Ю. В., Крікун Д. А. Політична промова як різновид політичної комунікації. *Закарпатські філологічні студії*. Ужгород : Видавничий дім "Гельветика", 2019. С. 42-45.

Лінгвістичні та екстралінгвістичні засоби вираження експресивності у сучасній англійській мові (на матеріалі англомовного ток-шоу "The Ellen DeGeneres Show")

Відомо, що лінгвістичні та екстралінгвістичні засоби вираження експресивності є важливими поняттями у дослідженнях мовних засобів.

Екстралінгвістичні засоби аналізуються крізь призму невербальної комунікації, включаючи жести, міміку, погляди, а також використання візуальних ефектів і взаємодію ведучої з гостями та аудиторією. Особлива увага приділяється тому, як ці засоби сприяють підсиленню експресивності мовлення та впливають на емоційне сприйняття глядачем.

Історія досліджень лінгвістичних засобів експресивності охоплює кілька етапів розвитку лінгвістики та суміжних дисциплін, таких як психолінгвістика, соціолінгвістика та семіотика. Експресивність мови, як одна з її фундаментальних функцій, залучає увагу дослідників, спрямованих на розуміння того, як мовні засоби відображають емоційний стан мовця, впливають на сприйняття отримувача та виконують експресивну функцію у мовленні.

Ноам Хомський [1, с. 143] вказує, що у XIX столітті та на початку XX століття лінгвістичні дослідження були зосереджені переважно на історичному розвитку мови, її структурі та фонетиці. Експресивність мови розглядалася периферійно, часто у контексті поетичного мовлення або фольклору.

У першій половині XX століття під впливом структуралізму увага зосередилася на вивченні мовних структур. Експресивність аналізувалася крізь призму фонетичних, лексичних та синтаксичних особливостей, але її роль у комунікації залишалася недооціненою.

Сьогодні дослідження лінгвістичних засобів експресивності включають широкий спектр підходів, від емпіричного аналізу конкретних мовних явищ до теоретичного моделювання емоцій у мові. Соціолінгвістика, психолінгвістика, комп'ютерна лінгвістика та інші дисципліни продовжують розширювати наше розуміння

експресивності мови, включаючи вивчення онлайн комунікації, соціальних мереж та інших нових медіа.

Щодо екстралінгвістичних засобів, перші спроби систематичного вивчення невербальної комунікації можна простежити ще у XIX столітті. Однак, істинне визнання важливості екстралінгвістичних засобів почалося лише в 20-му столітті з робіт психологів та соціологів, які почали досліджувати роль невербальної поведінки у міжособистісному спілкуванні.

Як вказує Селіванова [2, с. 75], 1950 – 1960-ті роки можна вважати початком сучасних досліджень екстралінгвістичних засобів. Видатними роботами цього часу стали дослідження Рея Бьордвістла, який аналізував емоційні вирази обличчя, та Едварда Холла, який ввів поняття "проксемика" для вивчення використання простору у спілкуванні. Холл також розробив концепцію "тихої мови", підкреслюючи значення невербальних сигналів у комунікації.

Наразі вивчення екстралінгвістичних засобів комунікації стає дедалі більш інтердисциплінарним, об'єднуючи зусилля лінгвістів, психологів, антропологів, соціологів та експертів з цифрових технологій. Особливу увагу приділяється вивченню впливу цифрових медіа на невербальну комунікацію.

Висновки курсової роботи підкреслюють значення комплексного підходу до аналізу експресивності в сучасній англійській мові, який охоплює як мовні, так і немовні засоби комунікації. Результати дослідження можуть бути корисними для подальших лінгвістичних досліджень, а також для практичного застосування в областях, пов'язаних із мас-медіа, рекламою та публічними виступами.

Список літератури

1. Хомський Н. Роздуми про мову. Львів : Ініціатива, 2000. 352с.
2. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія. Полтава: ДовкілляК, 2006. 716 с.

**Методика проєктної роботи з німецької мови
на платформі «Pbwiki» (граматичний аспект)**

Методика проєктної роботи з німецької мови на платформі «Pbwiki» визначається використанням сучасної Вікі-технології, яка є інструментом нового покоління (Веб 2.0). Ця технологія надає можливість учням вивчати іноземну мову через спільну групову роботу над письмовими проєктами з допомогою телекомунікаційних мереж. У методичній літературі недостатньо робіт, які зосереджені на методичних аспектах використання Вікі-технології, що підкреслює актуальність дослідження.

Об'єкт дослідження – процес мовної підготовки учнів 5-9 класів у середній загальноосвітній школі. **Предмет** дослідження – методика навчання граматичної сторони мовлення учнів методом проєктів з допомогою Вікі-технології. **Мета** дослідження полягає у науковому обґрунтуванні, розробці і експериментальній перевірці методики навчання граматичної сторони мовлення учнів за допомогою Вікі-технології. Досягнення мети дослідження вимагало вирішення низки завдань: 1) визначити основні характеристики (дидактичні властивості і методичні функції) Вікі-технології; 2) визначити перелік граматичних навичок мовлення учнів (рівень A2-B1), що формуються за допомогою Вікі-технології; 3) виявити й обґрунтувати психолого-педагогічні умови проєктного навчання граматичної сторони мовлення учнів у вигляді Вікі-технології; 4) розробити методичну систему навчання граматичної сторони мовлення учнів у вигляді Вікі-технології; 5) розробити етапи проєктного навчання граматичної сторони мовлення учнів на платформі «PBWIKI».

Вікі-технологія, що входить у сучасні технології Веб 2.0, надає можливість учням працювати спільно над письмовими роботами на відстані. Вона характеризується трьома дидактичними властивостями: а) спільна робота в мережі Інтернет; нелінійність; доступ до історії документа [1, с. 28-29]. Використання Вікі-технології сприяє розвитку граматичних навичок учнів на рівнях від A2 до B1. Серед продуктивних навичок – утворення, вибір і зміна граматичних конструкцій, а серед рецептивних – розпізнавання,

визначення смислового навантаження та диференціація граматичних явищ. Для успішного навчання граматичної сторони мовлення за допомогою Вікі-технології важливі психологічні і педагогічні умови: мотивація учнів опановувати граматичні навички через інформаційні технології, використання технології "навчання у співпраці", наявність покрокової технології навчання. Методична система навчання граматичної сторони мовлення за допомогою вікі-технології розроблена на основі системного, особистісно-діяльнісного, компетентнісного, комунікативно-когнітивного і диференційованого підходів. Її структура складається з цільового, теоретичного, технологічного і оцінно-результативного блоків, включає чотири етапи (підготовчий, дослідний, практичний, оцінний) і низку окремих кроків. Підготовчий етап включає ознайомлення учасників з платформою «Pbwiki», їх реєстрацію та обговорення правил безпеки. Практичний етап передбачає відпрацювання навичок у вправах, вибір теми для Інтернет-проекту і підготовку чорнової версії фрагмента. Дослідницький етап полягає у вивченні матеріалу і знайомстві з граматичним правилом. Оціночний етап передбачає здійснення самооцінки та оцінку роботи учасників вчителем.

Дослідження підтвердило ефективність методики проектної роботи з німецької мови на платформі "Pbwiki" з граматичним аспектом. Використання Вікі-технології дозволило учням спільно працювати над письмовими проектами, розвиваючи граматичні навички на рівнях від A2 до B1. Результати граматичного тесту вказують на статистично значуще покращення в експериментальній групі порівняно з контрольною. Результати статистичного аналізу підтверджують успішність цього методу навчання.

Список літератури:

1. Кійко С.В., Халус О. Електронні дидактичні засоби у формуванні компетентності іншомовного писемного мовлення школярів. *Науковий вісник Чернівецького університету*. Вип. 816. Чернівці: ЧНУ, 2019. С. 27–36.

Лінгвістичний феномен агресії

У сучасній науці існує багато різних теоретичних точок зору, кожна з яких пропонує власний погляд на природу та походження агресії. Ми використовуємо слово «агресія», щоб описати поведінку інших, а іноді навіть і власну [1].

Для сучасної лінгвістики, яка має комунікативний характер, категорія вербальної комунікації все ще залишається надзвичайно актуальною і, зокрема, негативне поле комунікації є предметом наукових досліджень, які проводяться як вітчизняними лінгвістами, так і закордонними вченими.

У реаліях сучасного світу категорія агресії, безумовно, є однією з найважливіших і пріоритетних. Способи та засоби активного вираження агресивної поведінки вивчають та аналізують представники кількох дисциплін: лінгвістики, соціології, психолінгвістики, культурної антропології, психології, когнітивної та соціальної психології, прагматичної лінгвістики, когнітивної лінгвістики та лінгвістичної типології тощо.

Одним із видів агресії, спрямованої на заподіяння шкоди співрозмовнику, є вербальна (вербальна або вербальна) агресія, тобто суперечливі мовленнєві дії, засновані на спрямованості типу суб'єкта спілкування контакт - об'єкт і негативний вплив на опонента. Вербальна агресія може проявлятися як у різних видах спілкування (міжособистісному, груповому, масовому), так і в будь-якому мовленні.

Серед згаданих термінів найбільш уживаний у лінгвістиці термін «вербальна агресія». Для визначення її термінології слугує визначення, подане А. Г. Бассом. Вербальну агресію дослідник визначає як вияв негативних емоцій, які можуть бути об'єктивовані як формою (сварки, насильство), так і змістом звернень до інших (погрози, лайка, образа) [3, с. 470].

Дж. Остін розуміє вербальну агресію як словесне вираження негативних емоцій, почуттів і намірів, спрямованих на заподіяння шкоди суб'єкту неприйнятним у конкретній ситуації

мовлення способом і розглядає вербальну агресію як «порушення норм поведінки» [2, с. 30].

А. Г. Басс запропонував класифікацію проявів агресії за трьома шкалами (фізична/вербальна; активна/пасивна; пряма/непряма). Можливі комбінації цих критеріїв дають вісім категорій, які охоплюють усі численні прояви агресивної поведінки, як показано в табл. 1.1.

Вияви вербальної агресії за А.Г Бассом вкладаються в такий формат :

вербальна – активна – пряма	словесна образа, приниження іншої людини
вербальна – активна – непряма	поширення наклепів чи пліток про іншу людину
вербальна – пасивна – пряма	відмова розмовляти з іншою людиною, відповідати на її запитання
вербальна – пасивна – непряма	відмова висловитися на захист людини, яку незаслужено звинувачують чи критикують

Отже, розглядаючи проблему агресії, зокрема вербальної агресії, яка вивчається через призму різних дисциплін, таких як лінгвістика, соціологія, психолінгвістика, можна зазначити, що агресія виражається в мові та має різноманітні прояви, зокрема у вербальних виразах. Також, науковці виокремлюють різні термінологічні визначення вербальної агресії, а також класифікацію її проявів за різними критеріями.

Список літератури

1. Principles of social psychology: веб-сайт. URL: <https://opentextbc.ca/socialpsychology/chapter/defining-aggression/> (дата звернення 19.12.2023)
2. Austin J. L. How to Do Things with Words. Oxford, 1962. 166 р.
3. Фрейд З. Людина на ім'я Мойсей. Лондон, 2015. 320с.
3. Buss A. H. Stimulus generalization and aggressive verbal stimuli. Journal of experimental psychology. 1961. 61(6). P. 469–473.

Публіцистичний дискурс у сучасній лінгвістиці

Публіцистичний дискурс є одним з найуживаніших видів дискурсу, оскільки його особливість полягає в поширенні інформації та емоційних забарвлень тексту на читачів. Емоційний вплив на аудиторію є найважливішою ознакою цього виду, що дозволяє відокремити та згодом аналізувати характеристики публіцистичного дискурсу в тексті [2, с. 175].

Варто зазначити, що тексти публіцистичного дискурсу спрямовані на широку аудиторію. Сучасний публіцистичний дискурс характеризується як великою кількістю клішованих форм, готових до вживання блоків, оборотів та мовних стереотипів, так і певними прийомами та формами, що створюються для конкретних комунікативних ситуацій.

В. Сіора визначив, що у сучасному публіцистичному дискурсі тенденцією серед авторів став підбір подальшого плану висловлювання, щоб максимально вплинути на адресата як на інформаційному, так і на емоційному рівнях. Інакше кажучи, публіцисти не просто подають інформацію, а використовують мовні зміни публіцистичного дискурсу, такі як збільшення частки неформальної лексики, іронізація подій, надмірне вживання риторичних питань, окликів, метафор та порівнянь, поєднання різко контрастних елементів задля утворення стилістичного динамізму [3].

Отже, означуваний сучасний публіцистичний дискурс збагачений різноманітними лексичними засобами, що спрямовані вплинути інформаційно та емоційно на адресата для досягнення потрібного реципієнту результату. Завдяки згаданим мовним змінам, таким як використання нецензурної лексики, емоційності та образності, гіперболізації понять та використання жаргону та сленгу, публіцистичний дискурс здатний впливати на уявлення та переконання читача, а також, викривлювати зображення подій і визначних особистостей.

Окрім того, публіцистичний дискурс має низку особливостей, які відрізняють його від інших видів мовлення. Оскільки публіцистичний дискурс швидко реагує на події, що відбуваються в суспільстві, та висвітлює актуальні аспекти життя можна зробити висновок, що найважливішою характеристикою дискурсу є значний вплив на масову аудиторію. Насамперед, важливо наголосити, що текст публіцистичного дискурсу відображає не лише зміни в суспільно-політичному житті, але й у мові. Тобто, лексичні та стилістичні особливості публіцистичного дискурсу полягають у використанні різноманітних лексичних та фразеологічних одиниць, включаючи узуальні й okazionalni, прислів'я та приказки, порівняння та метафори, ідіоми, лексичні одиниці з певною конотацією, лексику зниженого регістру, національно марковану лексику та образні висловлювання [1].

Отже, у сучасній лінгвістиці поняття «дискурс» посідає важливу нішу, в якій науковці мають можливість дослідити вищезгадане поняття та його вплив на читачів. У дослідженнях дискурсу особлива увага приділяється аналізу мовних засобів, які використовуються в текстах, та їхній ролі в формуванні значень та контексту. Дослідники також вивчають соціальні та культурні фактори, що впливають на формування дискурсу та його інтерпретацію.

Список літератури

1. Гончар О. Публіцистичний дискурс та його функції. URL: <http://lib.chmnu.edu.ua/pdf/novitfilolog/21/7.pdf>
2. Мосейчук О. Публіцистичний дискурс як контекст реалізації комунікативного впливу на масового адресата. Вісник Житомирського державного університету. Випуск 65. Філологічні науки. 2012. С. 174-177.
3. Сіора В. Публіцистичний дискурс як об'єкт вивчення лінгвістики. Філологічні та соціально-історичні проблеми суспільства. URL: https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/12327/Publitsystychnyi%20dyskurs%20yak%20ob_yekt%20vyvchennia%20linhvistyky_Siora_2022.pdf?sequence=1

Богдана Пасічник

Науковий керівник - Доц. Олексишина Л.Г.

**Шляхи відтворення метафоричного
образу синього кита у романі Тетяни
Малярчук**

У 2016 році на Форумі видавців у Львові було представлено широкому загалу роман Тетяни Малярчук «Забуття». Як зауважено самою авторкою, у романі «Забуття» представлено історію про втрату ста років пам'яті, намагання пригадати забуте, а також здійснити об'єднання індивідуального та колективного українського, історичної достовірності та художньої вигадки, кохання та покликання, здорового глузду та божевілля. [2]

Основа роману прослідковується у двох протилежних сюжетних лініях: з одного боку – це життя простої дівчини-студентки, яка займається дослідженням біографічних відомостей про В. Липинського, а з другого – історія життя та діяльності самого Липинського. В романі часто згадується і протягом всієї розповіді розкривається метафоричний образ синього кита, який фактично знищує все, за що боровся головний герой протягом усього життя.

В романі "Забуття" метафоричний образ синього кита слугує для відображення безмежності часу та його поглинаючої сили. Дана метафора виражає ідею про те, що час поглинає індивідуальні життя, історії, емоції, роблячи їх частиною безмежного потоку існування, де індивідуальність стирається, а спогади та значущість життя здаються марними перед обличчям вічності.

Українська версія порівнює час із гігантським синім китом, що поглинає, живе "мільйонами тонн, як мікроскопічний планктон," [1, ст. 9] тим самим акцентуючи на безперервному і неблаганному плині часу, який руйнує та змішує життя в однорідну масу.

В німецькій версії ця метафора також присутня без змін, "zerkaut und zermalmt sie zu einer gleichmäßigen Masse wie ein gigantischer Blauwal das mikroskopisch kleine Plankton," вказуючи на те, що час знищує та розчиняє індивідуальність. [3, ст. 8]

Порівняння синього кита та часу акцентує на неминучості забуття та безслідності існування. Текст роману ілюструє, як минуле, яке колись здавалося важливим, стає просто частиною

історії, забуте часом і невідворотно поглинуте: "На запилючених шпальтах одноденок найбільше відчувається крихкість всього живого перед всемогутністю часу," "...- і цей клетотливий час теперішнього став минулим, паща синього кита вже відкрита і починає засмоктувати." [1, ст. 10]

Німецькою мовою також відображено ці вислови: "Auf den verstaubten Seiten der Tagesblätter wurde am deutlichsten, wie winzig alles Lebendige vor dem Hintergrund der allmächtigen Zeit ist," "...und mit einem Mal wurde die droelnde Gegenwart zur Vergangenheit, das offene Maul des Blauwals begann alles einzuzusaugen." [3 ст. 9]

Таким чином, порівняльний аналіз уривків підтверджує, що метафоричне відтворення синього кита, як символу часу, що поглинає життя, є однаковим у німецькому та українському варіантах.

Список літератури

1. Малярчук Т. Забуття. Львів: Видавництво Старого Лева, 2022. 256 с.
2. Малярчук Т. Забуття – це мої сто років, але не самотності, а втраченої пам'яті. Видавництво Старого Лева. 2016 URL: <https://starylev.com.ua/news/tanya-malyarchuk-zabuttia-ce-moyi-sto-rokiv-ale-ne-samotnosti-vtrachenoyi-pamyati>.
3. Maljartschuk T. Blauwal der Erinnerung. Köln: Kiepenheuer & Witsch, 2022. 285 St.

Яна Пастернак

Науковий керівник – проф. Кушнерик В. І.

Переклад рекламних текстів

Реклама виступає як ключовий інструмент у формуванні сприйняття споживачів, впливаючи на їхні вибори, уподобання та поведінку. У цьому контексті переклад рекламних текстів вимагає не лише майстерності у володінні мовою, але й ретельного аналізу контексту, цілей та аудиторії, щоб забезпечити ефективне сприйняття та реакцію на повідомлення.

В процесі перекладу рекламного тексту з однієї мови на іншу важливо не лише передати слова, але й зберегти суть та емоційне навантаження оригіналу [3]. Кожна країна має свою унікальну культуру та специфіку сприйняття, тому необхідно враховувати ці особливості, щоб реклама звучала ефективно та приносила очікуваний результат. Важливо зберегти високий ступінь переконливості та привабливості повідомлення, щоб воно стимулювало споживачів до придбання товару чи послуги.

В процесі перекладу використовуються різні підходи [1]. Зокрема наближений переклад, що залишає простір для адаптації до специфіки кожної країни. Наприклад, замість дослівного перекладу слогану "Gillette. The best a man can get" використовується наближений переклад, який зберігає риму та сенс повідомлення.

Іноді перекладачам доводиться уникати використання реалій або перерозподіляти значення, щоб максимально передати посил тексту в іншій мові. Це особливо актуально, коли початковий вираз не може бути гармонійно перекладений без зміни контексту. Наприклад, слоган "A taste of paradise" був перерозподілений як "Райська насолода", зберігаючи смак і асоціації, але пристосовуючи їх до мови та культури цільової аудиторії.

Деякі випадки вимагають дослівного перекладу, який, незважаючи на його прямолінійність, може бути ефективним у збереженні унікальності оригіналу. Так, слоган "Melt in your mouth, not in your hands" був відтворений дослівно як "Тане у роті, а не у руках", що зберігає ясність та привабливість повідомлення.

У процесі перекладу рекламних текстів важливе значення приділяється вибору лексики, оскільки вона визначає сприйняття повідомлення в іншій культурній та мовній спільноті [2].

Враховуючи культурні та релігійні особливості різних країн, необхідно використовувати нейтральні та об'єктивні слова, щоб уникнути можливих конфліктів та негативних реакцій.

У зв'язку з тим, що короткі форми тексту краще сприймаються аудиторією, переклад рекламних слоганів також має бути лаконічним та зосередженим. Збереження простоти синтаксичних конструкцій важливо для збереження чіткості та легкості сприйняття повідомлення. Крім того, перекладачі рекламних текстів часто вдаються до використання художніх засобів на лексичному рівні.

Отже, переклад рекламних текстів є складним та відповідальним процесом, який вимагає значної уваги до деталей та глибокого розуміння як культурних, так і мовних особливостей цільової аудиторії. Успішний переклад рекламних повідомлень передбачає збереження суті та емоційного навантаження оригіналу, зокрема за допомогою використання різних видів перекладу та врахуванням контексту та мети рекламного тексту.

Список літератури

1. Миколаєнко М. Ю. Роль перекладу рекламних текстів у формуванні міжкультурної комунікації. *Питання культурології*. 2020. № 36. С. 177–186. URL: <https://doi.org/10.31866/2410-1311.36.2020.221063> (дата звернення: 15.02.2024).
2. Черняк О. П., Петровська Н. М. Робота над перекладом рекламних текстів. *Nova filologiâ*. 2021. № 83. С. 263–269. URL: <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2021-83-38> (дата звернення: 15.02.2024).
3. Яблочнікова В. О. Стилiстичні особливості рекламних текстів та їх відтворення у перекладі. *Академічні студії. Серія «Гуманітарні науки»*. 2022. № 3. С. 174–178. URL: <https://doi.org/10.52726/as.humanities/2021.3.25> (дата звернення: 15.02.2024).

Анастасія Петрачук
Науковий керівник - к.ф.н., асист. Батринчук З.Р.

Особливості концентрації уваги учнів середнього шкільного віку на уроках англійської мови

Учням середньої школи особливо важко зосередитися на навчанні протягом тривалого періоду часу через відносно коротку концентрацію уваги. В середньому тривалість концентрації уваги школяра середньої школи становить від 10 до 12 хвилин і існує мало доказів того, що їхній мозок може бути натренованим для розвитку довшого проміжку часу [1, р. 2]. Навпаки, емпірично очевидно, що обсяг уваги скорочується.

У звіті Common Sense Media після пандемії, який зосереджувався на використанні медіа для нешкільної діяльності, було виявлено, що підлітки в середньому проводять вісім з половиною годин екранного часу на день. Від ноутбуків і планшетів до смартфонів і годинників, учні перемикаються між додатками та завданнями, будучи закиданими сповіщеннями та рекламою [2].

За словами доктора Глорії Марк, психолога та професора інформатики, канцлера Каліфорнійського університету в Ірвайні, ранній контакт з екранами є особливо небезпечним, оскільки це заважає дітям набути навички самоконтролю та вчить їх, що захоплення медіа і “зависання” в інтернеті є прийнятною поведінкою. Це може вплинути на учнів будь-якого віку, оскільки префронтальна кора - область мозку, що відповідає за виконавчі функції, наприклад, самоконтроль, спочатку розвивається в підлітковому віці, але не досягає повної зрілості до 25 років. Отже, цілком імовірно, що учні, яким важко виконувати завдання, ще не повністю розвинули ці навички виконавчого функціонування. І хоча середня школа є найкращим часом для вивчення англійської мови через нестачу самоконтролю процес вивчення ускладнюється.

Молодшому поколінню дуже важко зосередитися, тож що можна зробити, щоб допомогти їм набути навички згаданої вище, необхідної для виконання завдань у класі? Перш за все, учні середньої школи люблять імітувати. Їм подобається копіювати цікаві речі. Діти можуть помітити дії та поведінку вчителя під час уроку та

копіювати їх. Учні час від часу імітують голоси та манери вчителів, що може покращити заняття, направляючи наслідування учнів для підвищення ефективності навчання на уроках англійської мови.

Незважаючи на те, що нині технології є необхідним компонентом освіти, ми можемо допомогти учням у будь-якому класі зосередитися, проводячи уроки чи активності без залучення різних девайсів.

Згідно з дослідженням 2019 року, яке було опубліковано в *Journal of Behavioural Addictions*, “сидіння “ в телефоні під час перерви вимагало ,насправді, більше когнітивного навантаження, ніж залученість в активності поза екраном.

«Результати показують, що використання мобільного телефону для перерви не дозволяло мозку перезарядитись так само ефективно, як при інших типах перерв», — підсумовує дослідження [2].

Тому корисніше робити змістовні перерви. Деякі з ідей такі:

1. Робити часті паузи, щоб допомогти учням будь-якого віку відновити концентрацію.
2. Включити фізичні вправи як спосіб відновити мотивацію, підвищити настрій і покращити когнітивні функції.
3. Робити перерви соціальними, щоб поліпшии такі важливі соціальні навички, як вирішення суперечок, співпраця та групове розв’язання проблем.
4. Робити творчі перерви, щоб розвивати творчість і допитливість.

Список літератури

1.Vawter, D. Mining the Middle School Mind. *National Association of Elementary Principals*. 2009. P. 2

2.Are Students’ Attention Spans Shrinking?. URL : <https://medium.com/journalistic-learning/are-students-attention-spans-shrinking-d8d3a562c9e> (дата звернення : 11.01.2024).

Залучення франкомовного пісенного матеріалу для розширення тематичного словникового запасу учнів 9 класу ЗЗСО

У сучасному світі вивчення іноземних мов є важливою складовою навчального процесу середньої школи. Знання іноземних мов формують мовні компетенції, розширюють кругозір та інтелектуальні здібності школярів.

Освіта у наш час вимагає зацікавлення учнів, розвиток їх критичного мислення, соціальних навичок та застосування інноваційних технологій. Одним з таких засобів є пісенний матеріал, як ефективний засіб вивчення іноземної мови. Пісня - один із основних, досить ефективних засобів навчання усіх видів мовленнєвої діяльності іноземною мовою, засвоєння мови й культурного фону країни, розвитку естетичних смаків. [1 с. 256]. **Актуальність** використання пісенного матеріалу на уроці зумовлена тим, що пісні сприяють розширенню лексичного запасу та збагаченню мовних навичок. Важливо зауважити, що при роботі з цим своєрідним лінгвокраїнознавчим матеріалом створюється хороша передумова для всебічного розвитку особистості учнів [2, с. 54-55].

На сьогоднішній день молодому поколінню важко уявити життя без улюбленої музики, і це варто враховувати при вивченні іноземної мови. Сучасні пісні, таких авторів як Stromae, Aya Nakamura, PNL, Nej, Barbara Pravi, підвищують мотивацію до вивчення французької мови, розвивають мовні навички та розширюють кругозір. Вважається, що саме через розучування пісень людина краще починає розуміти не тільки іноземну мову – у процесі співу краще осягається й рідна мова. Це пояснюється формуванням іншомовного фонематичного слуху, який припускає створення нових звукорозрізняльних механізмів рідної мови. [3, с. 44].

Щоб розібратися у наявності та актуальності пісенного матеріалу для учнів дев'ятого класу, був проведений аналіз підручників Ю. Клименка «Французька мова» 9 клас [4] та Н.П. Чумак та Т.В. Кривошеєва «Французька мова» 9 клас [5]. Аналіз зазначених підручників свідчить, що в першому з них матеріал повністю відповідає шкільній програмі, проте більшість текстів є

неактуальними та нецікавими. Пісенний та віршований матеріал представлений у дуже незначній кількості. У другому підручнику матеріал не повністю відповідає навчальній програмі, проте більш цікавий для учнів 9 класу. Тут більша кількість пісень та віршів, проте пісенного матеріалу так само не достатньо.

Наприклад тема « Я, моя родина, мої друзі» підручника Ю. Клименка. Матеріал поданий діалогічними та монологічними текстами, є текст розповідь та текст опис. Усі тексти адаптовані та неавтентичні. Наявні різні типології вправ. У конкретному розділі не виявлено пісенного чи віршового матеріалу. На нашу думку, з метою підвищення цікавості та мотивації учнів варто додати роботу над такими піснями – Stromae «Papaoutai», Louane «Je vole», «Chez Laurette», «France culture» Arnaud Fleurent-Didier.

Підсумовуючи, можемо зробити висновок, що наведені підручники подають недостатню кількість пісенного матеріалу, що є чудовим інструментом для вивчення іноземної мови, робить процес вивчення більш ефективним та цікавим.

Список літератури

1. Лещенко Т. О. Формування лінгвокраїнознавчої компетенції іноземних студентів медичних ВНЗ засобом української пісні. Творчість Раїси Кириченко в культурному просторі України на покордонні XX-XXI століть: до 70-ліття від дня народження Берегині української пісні: зб. наук. праць. Полтава, 2013. С. 253–263.
2. Деркач Ю.Я., Яблонська Р.Р. Пісня як ефективний засіб формування лексичних навиків на уроках англійської мови в початкових класах. Молодий вчений. № 10 (98), жовтень, 2021. С. 54–56.
3. Десяцька Н. Віршовано-пісенні матеріали як засіб підвищення ефективності навчання учнів середньої загальної школи. Перспективи розвитку науки. Гданськ, 2012. С. 83–86.
4. Клименко Ю. М. Французька мова 9 клас. Київ: Видавництво «Гене́за», 2017. 208 с.
5. Н.П. Чумак та Т.В. Кривошеєва Французька мова 9 клас Видавничий дім «Освіта», 2017. 223 с.

**Особливості організації проєктної роботи на уроках
англійської мови в середній школі**

Оскільки проєктна методика легко інтегрується в навчальний процес, не змінюючи змісту навчання, що визначений Державним освітнім стандартом і Програмою навчання іноземної мови вона є улюбленим методом багатьох вчителів [2].

«Оволодіння іноземною мовою все частіше розглядається не як накопичення певної суми знань про мову, а як певний рівень сформованості навичок і вмінь використовувати мову для усного й писемного спілкування, як механізм пізнання інших народів і культур», – зазначено в програмі з іноземної мови для загальноосвітніх навчальних закладів [3, с.208].

Цей метод спонукає учнів мислити творчо, стимулює їх до проведення досліджень, дозволяє інтегрувати різні навчальні предмети, застосовувати різні методи роботи учнів та організовувати навчання в співпраці [5]. Під час проєктної діяльності учні отримують знання і навички через планування та виконання конкретних завдань, які поступово ускладнюються. Це включає пошукові, дослідницькі, графічні та інші види робіт з метою практичного або теоретичного вирішення важливих проблем.

Згідно з навчальною програмою, вчитель вводить учнів у вимоги щодо виконання проєкту, акцентуючи увагу на індивідуалізованому підході до завдання. При роботі над навчальним проєктом використовуються всі три компоненти: інформація з підручника, додаткові матеріали вчителя та знання учнів, які вони отримали самостійно.

Однією з ключових особливостей проєктного методу є те, що учні самі визначають зміст та форму свого проєкту, включаючи його презентацію. Наприклад, учні описують себе – свою сім'ю, свій будинок, свої інтереси та уподобання. Працюючи над проєктом, вони проводять невеличке дослідження на тему, яка їх цікавить, і виявляють активну позицію під час роботи над ним.

Учні різних рівнів мовленнєвого розвитку можуть реалізувати свій власний проєкт – великий чи малий, простий чи складний. Наприклад, деякі учні можуть бути менш впевненими в мовленні, але це не заважає їм виявити здібності до проєктування,

ілюстрування або створення оригінальних презентацій свого проєкту [4].

Проект може бути виконаний протягом короткого або тривалого періоду, від кількох днів до кількох тижнів, і може бути реалізований як індивідуально, так і в групах [6]. Виконання проєктів передбачає крок за кроком проходження чотирьох основних етапів: підготовка, планування, виконання основної роботи та узагальнення результатів. На заняттях з англійської мови метод проєктів може застосовуватись до практично будь-якої теми, оскільки вибір тематики враховує її практичну значущість для учнів під час англійських уроків [1].

Отже, організація проєктної роботи на уроках англійської мови в середній школі виявляється ефективним методом, сприяючи розвитку комунікативних навичок, критичного мислення та творчості учнів. Цей підхід дозволяє вчителям створювати стимулююче середовище для навчання, активізувати інтерес до вивчення мови, а також розвивати учнівську самостійність та творчий потенціал.

Список літератури

1. Голубченко М. Проектна діяльність у школі. К.:Шкільний світ, 2007. 128 с.
2. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. Офіційний вісник Україн. №33 с. 1378, 2011
3. Іноземні мови. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Київ, 2005. 208 с
4. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. К.: Ленвіт, 1999.
5. Огороднік В., Рубінська Б., Психолого-педагогічні умови навчання читання іноземною мовою в середній ланці основної школи, Молодий вчений, 2018, с. 89-93
6. Яковлева Т.В. Використання інноваційних технологій при вивченні англійської мови. Режим доступу: <http://osvita.ua> (дата з'єднання 07.02.2024)

Вживання часових форм дієслова в різнотипних медіажанрах сучасної німецької мови

Мета нашої студії – встановити закономірності вживання часових форм дієслова в різнотипних медійних жанрах сучасної німецької мови. Дослідження зорієнтовано на вивчення не лише кількісних аспектів, таких як частота вживання певних часових форм, але й якісних аспектів, таких як контекстуальне використання часових форм для досягнення конкретних комунікативних цілей. Матеріалом дослідження є 125 текстів сучасних німецьких медіа, які вийшли протягом періоду з 2021 по 2023 роки. Ці тексти охоплюють такі тематики, як політика, спорт, економіка, наука та повсякденне життя, і були взяті з різних видань: „Der Spiegel“, „Zeit Online“, „Faz.net“, „Bild.de“, „Süddeutsche Zeitung“. Граматична категорія часу дієслова в німецькій мові є основною складовою категорії темпоральності. Однією з особливостей німецької мови є розширена система часових форм, яка надає мовцеві широкий спектр можливостей у вираженні часових відносин. Ця різноманітність часових форм дозволяє точно передавати відтінки часу та визначати чіткий хронологічний порядок подій [2]. У сучасних німецьких медіа використовуються різні медіажанри для передачі інформації та взаємодії з аудиторією. В них виявлено велику різноманітність у вираженні темпоральності [1]. В інформаційних жанрах переважає використання минулого часу, тоді як теперішній час використовується менше і форми майбутнього часу вживаються подекуди. У медійних текстах-інтерв'ю, навпаки, спостерігається домінування теперішнього часу, з меншою кількістю вживання трапляються форми минулого та майбутнього часів. У аналітичних жанрах переважає використання теперішнього часу, за яким слідує минулий та майбутній часи. Кількісні підрахунки вказують на те, що в німецькій замітці дієслова вживаються переважно в минулому часі. Це свідчить про те, що цей жанр використовують при описі подій, що відбулися у минулому.

В аналітичному жанрі коментар не виявлено закономірностей. Тут варто зазначити, що цей жанр не має стандартизованої форми, через це йому, мабуть, не притаманні певні особливості використання дієслівних часових форм, як це можна спостерігати в інших жанрах.

У проаналізованих текстах спостерігається певний темпоральний розподіл. Так, для інформаційних жанрів: у зачині використовують теперішній і минулий часи, в основній частині – минулий, теперішній та майбутній, та у кінцевій частині – минулий, теперішній та майбутній часи. Для текстів-інтерв'ю притаманний такий розподіл: у зачині – теперішній та минулий, в основній частині – теперішній та минулий, та у кінцевій частині

– теперішній, минулий та майбутній часи. Для аналітичного жанру в зачині використовують теперішній та минулий часи, в основній частині – теперішній, минулий та майбутній часи.

Використання різних часових форм дієслів у різнотипних медіажанрах сучасної німецької мови не лише визначає сприйняття ними інформації, але й формує структуру висловлення в різних форматах комунікації. Розуміння категорії темпоральності, граматичних аспектів часу дієслова та типології медійних жанрів виявляється ключовим для вивчення та ефективного використання мовних ресурсів з метою досягнення комунікативних цілей у різноманітних сферах медіа. Перспективним напрямом подальших розвідок у медіалінгвістиці вважаємо встановлення динаміки змін у вживанні часових форм на різних етапах розвитку мови та медійного середовища.

Список літератури

1.Кійко Ю.Є. Темпоральність у сучасних медіажанрах (на матеріалі німецької та української мов). Науковий вісник Чернівецького університету. Чернівці, 2022. № 835-836. С. 69–76.

2.Kiyko Y., Kudrjawzewa O. Deutsche Grammatik: Theorie und Praxis. Tscherniwzi: Unidruckerei, 2018. 188 S.

Англійські аббревіатури та скорочення у віртуальному просторі

Абревіатури дедалі частіше стають предметом лінгвістичних досліджень у всьому світі. Це пов'язано з широким використанням аббревіатур та різноманітністю їх тлумачення у різних мовах, зокрема й у сучасній англійській. Лінгвісти використовують численні підходи до класифікації аббревіатур. Це пояснюється тим, що багато аббревіатур важко піддаються класифікації, та визначити клас, до якого вони відносяться, безсумнівно складно, оскільки існує багато меж між різними типами аббревіацій, тому деякі аббревіатури нерідко переходять з одного типу в інший.

Вивчаючи функції аббревіатур, зокрема тих, що вживаються у віртуальному просторі, варто зазначити, що їх основною метою є економія часу з метою передачі повідомлення у спрощеній формі. Більше того, користувачі соціальних мереж спілкуються у вигляді аббревіатур не лише для економії часу, але й тому, що цей вид комунікації є неординарним, сучасним та цікавим для користувачів інтернет-простору.

Абревіація виконує специфічні, характерні лише для неї завдання – значною мірою розширює дериваційні можливості лексики, і в цьому полягає її цінність. Наведемо приклади популярних в інтернеті середовищі аббревіатур: DH < Dear husband ; DIY < Do it yourself; FYI < For your information; HTH < Hope this helps; ICBW < I could be wrong (It could be worse) ISWYM < I see what you mean; SCNR < Sorry, could not resist; TIA < Thanks in advance; TWIMC < To whom it may concern [2].

Деякі аббревіатури утворюються шляхом скорочення словосполучень до їхніх ініціалів, наприклад: ABS < American Broadcasting System – американська телерадіомовна компанія “Ей-Бі-Сі”, AF < Air Force – військово-повітряні сили, g. f. < girlfriend [1]. За останні десятиліття проведено багаточисельні дослідження у галузі значень аббревіатур. Так, Г. Стерн окреслює базові чинники тлумачення значень аббревіатур, а також відмінностей аббревіатур від інших лексем мови:

1) *Графічні* – дія цих причин простежується у випадку gent від gentlemen.

2) *Функціональні* – де евфемізми відіграють провідну роль.

3) *Фонетичні* – у результаті їх дії з'явилося shun від attention.

4) *Причини* – засновані на економії зусиль, прикладом цих дій є лексема fall що утворилась шляхом усічення словосполучення "fall of the leaf" [3].

За результатами проведеного дослідження можна стверджувати, що провідними засобами перекладу абrevіатур в інтернет-просторі є *транслітерація та експлікація*. При виборі способу перекладу необхідно зосередитися на легкості вимови та лаконічності форми відтворення абrevіатури, власне її написання українською, а також врахувати особливості перекладу конкретної абrevіатури іншими європейськими мовами.

Підсумовуючи наведене вище, варто зазначити, що абrevіатури вживаються з метою виконання одного з провідних завдань інтернету – передати якомога більше інформації зі стислою кількістю символів. Серед мовної свідомості суспільства абrevіатури посідають важливе місце, тож подальші дослідження цього явища мають бути зосереджені на класифікації, визначенні перспектив їх розвитку та поширення.

Перспективою подальшого дослідження також є вивчення прагматичного аспекту перекладу поширених у віртуальному просторі абrevіатур та скорочень.

Список літератури

1. Балла М. І. Новий англо-український словник. Київ: Чумацький Шлях, 2004. 668 с.

2. Ніколенко А. Г. Лексикологія англійської мови – теорія і практика. Вінниця: Нова книга, 2007. 528 с.

3. Stern, G. Meaning and Change of Meaning. With Special Reference to the English Language. Göteborg, 1931. 314 p.

**Особливості визначення поняття іншомовної
комунікативної компетентності**

Іншомовна комунікативна компетентність є ключовим аспектом вивчення іноземних мов, враховуючи не лише мовні аспекти, але й соціокультурні елементи мовлення.

Г. М. Салащенко вказує, що «іншомовна комунікативна компетентність формується за умови володіння суб'єктами іншомовного спілкування мовою як засобом комунікації. Рівень сформованості іншомовної комунікативної компетентності суб'єктів виступає визначальним фактором, що обумовлює рівень ефективності комунікативного процесу в цілому» [3, с. 154].

Процес формування іншомовної комунікативної компетентності має бути спрямований на формування глибоко осмисленої, комунікативно-компетентної позиції вчителя.

«Іншомовна комунікативна компетентність – це багаторівнева інтегральна особистісна якість, що дає людині змогу висувати та ефективно розв'язувати задачі і проблеми різного рівня складності у сфері іншомовної взаємодії» [2, с. 87].

Компетентність вчителя іноземних мов визначається сукупністю важливих професійних якостей і характеристик і вимагає глибокого розуміння соціокультурного контексту країни мови та готовності взаємодіяти з представниками цієї культури.

«Іншомовна комунікативна компетентність також визначається як здатність успішно задовольняти індивідуальні та соціальні потреби, виконувати завдання та взаємодіяти в різних ситуаціях. Ця компетентність базується на знаннях, навичках і вміннях, включаючи особистісне ставлення до них і досвід, що дозволяє інтегрувати ці знання у вже існуючий контекст і розуміти життєві ситуації» [1, с. 18].

І. Ставицька наголошує на важливості навичок іншомовної комунікативної компетентності як значного елементу професійної компетентності людини. Це визначається набором знань, умінь і навичок, а також бажанням спілкуватися з представниками інших мов і етнокультур [4].

Комунікативна компетентність в іноземній мові включає не тільки знання та навички, але й особисті установки та досвід, які дозволяють людині успішно використовувати ці знання та навички в реальних ситуаціях. Різні автори надають різні визначення вважаючи, що це вміння встановлювати зв'язки з оточуючими, ефективні методи індивідуальної взаємодії, культура спілкування і поведінки, а також досягнення певного рівня технічних комунікативних умінь і знань, норм і стереотипів поведінки.

Отже, іншомовна комунікативна компетентність – це складний інтегральний аспект, який передбачає не тільки володіння мовою, але і глибоке розуміння соціокультурного контексту та готовність ефективно взаємодіяти в іншомовному середовищі. Вона визначається сукупністю знань, умінь, особистісного ставлення та досвіду, що дозволяє використовувати ці компоненти в реальних ситуаціях.

Список літератури

1. Вороніна, Д. А. Зміст та структура іншомовної комунікативної компетентності сучасних фахівців. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 13: Проблеми трудової та професійної підготовки: зб. наук. праць. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. Вип. 8. С. 17-20.

2. Демченко В. В. Методичні підходи до формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів початкової школи = Methodical approaches to the formation off oreign language communicative competence off utureprimary school teachers: кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти «магістр». Херсон: ХДУ, 2019. 68 с.

3. Салашенко Г. М. Особливості формування іншомовної комунікативної компетенції старшокласників та курсантів немовних закладів вищої освіти засобами проєктних технологій. *Правовий часопис Донбасу*. 2019. № 3. С. 153–160.

4. Ставицька І. В. Іншомовна компетентність: місце дефініції у термінологічному полі сучасних наукових суджень. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2013. № 4. С. 280-286.

Розвиток ШІ та застосування його в навчанні іноземної мови

Розвиток штучного інтелекту (ШІ) в останні десятиліття відзначається значними досягненнями у галузі машинного навчання, обробки природної мови та інших напрямках. Застосування ШІ у навчанні іноземної мови вносить інновації та допомагає вирішувати численні завдання у процесі вивчення мови [1]. Перш за все, ШІ дозволяє створювати персоналізовані програми для навчання іноземної мови, враховуючи індивідуальні особливості кожного учня, адже системи можуть адаптувати матеріали, завдання та темп навчання відповідно до потреб конкретного студента [1]. Використання ШІ може включати створення інтерактивних вправ та ігор для покращення навичок аудіювання, читання, письма та говоріння в іноземній мові. До прикладу, віртуальні асистенти з ШІ можуть надавати студентам можливість спілкування та взаємодії в іноземній мові, що сприяє розвитку навичок мовлення та розуміння [1]. ШІ в поєднанні з віртуальною реальністю може створювати середовища для вивчення іноземної мови, де студенти можуть взаємодіяти з реальними ситуаціями та вдосконалювати свої навички [2]. Окрім цього, ШІ може включати в себе системи аналізу та навчання коректної вимови та інтонації, що є важливим для розвитку навичок усного мовлення. Що стосується роботи вчителя, то тут також варто зазначити значні переваги. Насамперед, ШІ може бути використаний для створення різноманітних засобів навчання, що враховують різні стилі навчання та потреби учнів, забезпечуючи більшу доступність освіти [2]. Використання елементів гри, змагань та систем нагородження на основі ШІ може підвищити зацікавленість та мотивацію студентів.

Крім того, ШІ значно полегшує роботу вчителя при створенні курсів на різних онлайн платформах, оскільки системи ШІ можуть

автоматично відстежувати прогрес студентів, забезпечуючи вчителям та студентам об'єктивний звіт про досягнення та області, які потребують уваги та дозволяє студентам отримувати доступ до різноманітних ресурсів та завдань у будь-який час та в будь-якому місці [1].

Окрім того, системи ІІІ можуть автоматично оцінювати письмові роботи, вправи та тести, а також надавати зворотний зв'язок та індивідуальні рекомендації для покращення навичок, що значно спрощує роботу вчителя та робить процес навчання більш ефективним.

Інтеграція ІІІ у мовні перекладачі та словники дозволяє студентам швидко отримувати переклади та інші мовні відомості. ІІІ може допомагати вчителям в індивідуальному плануванні, адаптації уроків та наданні додаткової підтримки студентам [2].

Отже, у світлі зазначених вище досліджень, можна визначити, що ІІІ відіграє ключову роль у вдосконаленні процесу навчання та викладання мов. Штучний інтелект сприяє персоналізації навчального процесу, забезпечуючи індивідуальне налаштування матеріалів та завдань для кожного учня з урахуванням його потреб та стилів навчання.

Список літератури

1. Штучний інтелект на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням у закладах вищої освіти. URL: <http://philol-zbirnyk.uzhnu.uz.ua/index.php/philol/article/view/291> (дата звернення: 02.02.2024)
2. Зубенко О. Штучний інтелект та іноземна мова. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/27/part_2/15.pdf (дата звернення: 02.02.2024)

Поняття «парадигма дослідження»

Поняття «парадигма» (від грецьк. *paradeigma* – приклад, зразок) існувало в античній та середньовічній філософії, де характеризувало «сферу вічних ідей як першообраз, приклад, відповідно з яким Бог створює світ сутнісного» [1, с. 8]. Нині вказане поняття вживається у кількох значеннях:

- «спосіб пізнання й усвідомлення світ, що визначає загальні принципи дослідження об'єкта в різних науках;
- представлення об'єкта науки в ракурсі понятійного апарату та процедур опису та аналізу певної течії, наукової школи;
- зразок наукових уявлень і дій у певний період або на певній території» [1, с. 22]

В науковому обігу вказаний термін з'явився завдяки німецькому філософу Г. Бергману на рубіжі XIX-XX століття [1, с. 10], але поширення він набув завдяки книзі американського історика та філософа науки Т. Куна «Структура наукових революцій», в якій зміна парадигм дослідження пояснюється автором науковими революціями, що зумовлюють залучення нових теоретичних, методологічних, аксіологічних настанов, якими керуються вчені у вирішенні наукових завдань [2, с. 29].

У процесі еволюційних змін і розвитку лінгвістики як основної науки про мову в її межах з'явилися і поширилися три ключові парадигми: порівняльно-історична, системно-структурна та антропоцентрична. Домінантою порівняльно-історичної парадигми стали діахронічні дослідження різних мов, їх груп і сімей, встановлення ступеню спорідненості між ними, етимологічного походження їх одиниці [1, с. 89].

Важливим підґрунтям порівняльно-історичного мовознавства вважаються перші спроби генеалогічної класифікації мов, розробки їх типологічних класифікацій, що передбачало врахування структурних, граматичних, функціональних характеристик різних мов [1, с. 90].

Системно-структурна парадигма виникла наприкінці XIX століття як альтернатива порівняльно-історичному мовознавству.

Вона була спрямована на дослідження мови як системи з притаманними їй інваріантними елементами та відношеннями між ними. Підґрунтям лінгвістичного структуралізму були спроби систематизації різних мовних рівнів у різних мовах світу

Апологетом системно-структурної парадигми за правом вважається швейцарський лінгвіст Ф. де Соссюр, який оголосив дихотомію мови та мовлення, протиставляв діакронію та синхронію та діакронію, виокремлював синтагматичні та асоціативні відношення у системі мови [1, с. 92].

На відміну від системно-структурної, скерованої на вивчення природної мови в «самій собі і для себе» [3, с. 17], в антропоцентричній парадигмі мова вивчається як результат і продукт людської діяльності, в тому числі і когнітивної та соціальної, що передбачає не тільки мисленнєво-мовленнєву діяльність, але й соціальну взаємодію людини зі світом, який її оточує. У період структуралізму принцип антропоцентризму був відкинтий на користь системоцентризму, за яким мова вважалась готовим продуктом.

Антропоцентричний підхід до дослідження мови сприяв появі когнітивно-дискурсивної парадигми її вивчення. Мова розглядається при цьому як знаряддя, засіб і механізм, що сприяє реалізації людиною певних намірів не тільки у спілкуванні, але й у пізнанні світу.

Список літератури

1. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства. Київ : Акад., 2006. 424 с.
2. Основи лінгвістичних досліджень: підруч. для вузів / О. Ф. Федоренко, С. М. Сухорольська, О. В. Руда. Львів : Вид. центр Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка, 2009. 296 с.
3. Kuhn T. The Structure of Scientific Revolutions. Chicago : Chicago University Press, 1962. 388 p.
4. Saussure de F. Course in General Linguistics / 6-th ed. London : Forgotten Book, 2018. 262 p.

**Фразеологізми як засоби відображення
культур і цивілізацій
(на матеріалі французької та англійської мов)**

Мова є одним із тих найзагадковіших явищ серед усього, що людина пізнає, починаючи від самого свого існування. Однак сьогодні до звичної вже глобалізації, коли в кожного народу з'явилася особлива потреба у захисті власної ідентичності, зокрема мовної, додається також загострення конфліктів у ключових регіонах, залагодження яких потребує взаєморозуміння. Власне, це й визначає **актуальність** нашого дослідження.

Мета цієї розвідки полягає в аналізі деяких французьких та англійських фразеологізмів (далі – ФО), які яскраво демонструють особливості характеру носіїв цих двох народів.

Насамперед зауважимо, що кожна мова має як вільно створені словосполучення, так і стійкі словосполучення, що лише відтворюються у мовленні. На відміну від «вільних» словосполучень, зміст яких утворений самостійними значеннями слів, ФО власним змістом відтворюють дещо інше, ніж значення слів, що входять до їх складу [3, с. 290].

За твердженням німецького мовознавця В. фон Гумбольдта, в кожній із мов закладено унікальне світобачення. Мова описує навколишнє середовище людини як «зачароване коло», вийти з якого вона може лише тоді, коли вивчає інше відображення світу, переходячи зі своєї мови в іншу. Згідно з його дослідженнями, вивчення іноземної мови можна порівняти зі здобуттям ще однієї точки спостереження [3, с. 47]. Влучно з цього приводу висловився А. де Сент-Екзюпері, порівнюючи світ людини зі «світом окремої планети» [2].

Прикладом унікальності кожного народу є неможливість дослівної передачі ФО різних народів, за умов збереження того значення, яке було закладено самим народом-«власником». За нашими спостереженнями, компонентами французьких ФО часто є частини тіла, тоді як в англійській – одиниці, які номінують об'єкти довколишнього світу [4].

Порівняймо насамперед ФО на позначення поняття відповідальності: французькій ФО *On a mis ça sur le dos de...* відповідає англійська *to lay smth at smb's door*. Як бачимо, французи вдаються до образу спини, а англійці – до образу дверей. Показовим у цьому контексті є також опис дверей або ж порогу зі сходинок, який передусє опису самих мешканців, що часто спостерігаємо в художній літературі [1]. Адже двері для англійця – своєрідна візитівка його ідеально прибраної оселі.

Цікаве також визначення у двох мовах поняття підозри. Так, французькій ФО *mettre la puce à l'oreille* зі значенням «provoquer la méfiance» відповідає англійська *to smell a rat*, однак в їх основі лежать різні образи – клоп і щур відповідно. Французи «турбуватимуться» майже на фізичному рівні, тоді як англійці тонко натякнуть на неохайність місця, в якому перебувають.

Великі поціновувачі кулінарії, французи широко використовують назви продуктів харчування для творення ФО. Так, ФО *mettre la main à la pâte* (букв. «покласти руку в тісто») відповідає англійській сполуці *to share responsibilities* «допомогти комусь в роботі, розділити тимчасово чийсь обов'язки».

Отже, у мові, подібно до мистецтва, зокрема архітектури, «віддзеркалюються» особливості історії, психології та культури певного народу. А дослідження фразеології, у свою чергу, відкривають широкі можливості для розуміння культурної та цивілізаційної ідентичності народу-«власника».

Список літератури

1. Bronte Ch. Jane Eyre. Київ : Folio World's Classics, 2023. 653 с.
2. Antoine de Saint-Exupéry. Le Petit Prince. Київ : Folio World's Classics, 2020. 110 с.
3. Кочерган М. П. Загальне мовознавство : підручник. Київ : Академія, 2010. 464 с.
4. Simkins Lucy Bella. From Intermediate to Advanced. Seattle : English with Lucy, 2023. 92 с. B1-C1%20English%20Ebook%20V1.pdf

Особливості перекладу неологізмів сфери інтернет комунікації

Сучасна лінгвістика розглядає мову як динамічну складну систему. Мовна система перебуває у постійному русі, не припиняються процеси розвитку, вдосконалення. Мова, як і людина, має своє минуле, сьогодення та майбутнє. Цим багато в чому зумовлено те, що, як відзначають багато лінгвістів, у науковій літературі проблема мовної мінливості, яка є незмінною характеристикою мови, є однією з центральних.

Актуальність даної роботи викликана необхідністю вивчення нової лексики як засобу відображення змін, що відбуваються у сучасній лінгвокультурі. Мовні зміни показують структуру та динаміку соціальних та виробничих перетворень у суспільстві.

Визначення неологізму продовжує залишатися невирішеною проблемою, оскільки лінгвісти не приходять до єдиної точки зору щодо критеріїв визначення неологізму як нової лексичної одиниці. Варто зазначити, що питанням неології займалися такі вчені, як І. В. Андрусак, В. Г. Гак, В. І. Заботкіна, Ю. А. Зацний, Г. І. Міськевич та інші. Е. В. Бреус визначає неологізм як «нововведений або вжитий із новим значенням мовний вираз» [1, с. 158]. Л. Г. Верба вважає, що «неологізм – це є слово, значення якого з'являється в певний період часу в мові і його новизна усвідомлюється мовцями» [2, с. 75].

Інтерес лінгвістів до вивчення неології лише зростає, і це відбувається тому, що нові слова з'являються у мові безперервно. Виникає необхідність тлумачення, визначення функцій неологізмів у мові.

Отже, основою класифікації неологізмів можуть бути різні ознаки. За видом мовної одиниці неологізми поділяються на неолексеми, неофраземи та неосемеми, за рівнем новизни – на абсолютні та відносні, за способом утворення – на запозичені, словотворчі та семантичні.

Англійська мова є безперечним лідером за частотою вживання, він по праву носить горде звання «мова світу, мова спілкування»

багато міжнародних компаній використовують її як одну з основних платформ для комунікації своїх співробітників, у процесі бізнес-переговорів, при купівлі та продажу цінних паперів міжнародних бірж.

Виділення типів лексико-граматичних неологізмів на основі класифікаційних параметрів пов'язане з формальними, семантичними та функціонально-стилістичними ознаками запозиченого слова, а також ступенем його адаптації в українській мові.

Досліджувані цифрові неологізми зустрічаються у сфері передових технологій, вони знаходять своє застосування й у подібних сферах, наприклад, економіці, у спорті, юриспруденції. Проведений нами порівняльний аналіз різних наукових праць дозволив дійти висновків, що у англійській та українській мовах процеси неологізації майже симетричні. Основні особливості полягають лише у системних ладах досліджуваних мов.

Список літератури

1. Остафійчук О. Д. Неологізми англійської мови в сучасному суспільстві. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Філологія. Соціальні комунікації. 2020. №3. С. 157–160.
2. Деріга С. В. Особливості функціонування неологізмів в англійській рекламі. Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Сер.: Філологічні науки (мовознавство). 2017. № 8. С. 71-75.

Специфіка онлайн-тестування як виду оцінювання англомововних умінь в середній школі

Оцінювання є невід'ємною частиною навчального процесу. Воно дозволяє вчителю відстежувати прогрес учнів у навчанні та надавати їм зворотний зв'язок. У контексті викладання іноземної мови оцінювання має особливе значення, оскільки дозволяє визначити рівень володіння мовою учнями.

Для початку, варто зазначити, що впродовж останніх десятиліть відбувається активний розвиток технологій і як результат їхнє впровадження в навчальний процес. Онлайн-тестування надає кілька переваг, особливо при оцінці засвоєння матеріалу на уроках англійської мови. Серед таких переваг можна виділити: зручність для учасників, можливість швидкого та автоматизованого оцінювання, а також використання інтерактивних елементів для перевірки розуміння мовних концепцій. Більше того, однією з важливих властивостей онлайн-тестування є його здатність адаптуватися до різних рівнів знань та навичок учнів, адже сучасні платформи можуть індивідуалізувати завдання, забезпечуючи оптимальний рівень складності для кожного учня.

Окрім того, онлайн-тестування виступає не лише однією з найбільш ефективних форм контролю, але й об'єктивним індикатором рівня освоєння учнями конкретного матеріалу. За словами О. Івко, систематичне онлайн-тестування сприяє стимулюванню активності та уваги учнів під час уроку і підвищує їхню відповідальність у виконанні навчальних завдань [1, с. 53]. Результати перевірки онлайн-тестів аналізуються вчителем і служать для нього як і показником рівня знань учнів, так і інструментом оцінки його власної роботи, що дозволяє вносити необхідні корективи у процес навчання та запобігти процесу повторення помилок школярів.

Щодо основних функцій онлайн-тестування, то тут можна виділити контрольну і навчальну [2, с. 13]. Формування вимог до

онлайн-тестів визначається залежно від їхніх основних функцій, тому змістова та структурна частини можуть відрізнятися, хоча існують спільні моменти. Така диференціація умовна, оскільки будь-який процес контролю включає компонент навчання, а будь-яке завдання чи тестування обумовлені контролем рівня знань та розвитку навичок [3, с. 14]. Важливою особливістю онлайн-тесту від інших форм контролю, як стверджує О. Швидкий, є те, що такий тест передбачає вимірювання. Ще однією важливою відмінністю є те, що онлайн-тести піддаються процедурі стандартизації. Таким чином, відзнака, яку виставляють після тестування, вирізняється більшою об'єктивністю, ніж оцінка контрольної роботи, що базується на особистій думці вчителя [4, с. 20].

Отже, застосування онлайн-тестування в англомовному навчанні у середній школі є ефективним та перспективним підходом. Це дозволяє враховувати індивідуальні особливості учнів, забезпечуючи швидке та об'єктивне оцінювання. Робота із застосуванням онлайн-тестування сприяє підвищенню якості навчання та розвитку мовних навичок учнів, створюючи сучасне та інтерактивне освітнє середовище. Онлайн-тестування виявляється не лише важливим інструментом оцінювання, але й потужним засобом підтримки ефективного навчання та зростання якості освіти.

Список літератури

1. Івко А. А. Використання тестових завдань для навчання студентів мовних спеціальностей. Молоді фахівці - майбутнє науки: 36. статей. 2011. С. 53.
2. Квасова О. Г. Основи тестування іншомовних навичок і вмінь: Навчальний посібник. К. Ленвіт, 2009. 119 с.
3. Ключко В. І., Прадівляний М. Г. Формування професійно спрямованої іншомовної компетентності фахівців технічних та економічних спеціальностей засобами сучасних інформаційних технологій: Монографія. Вінниця:ВНТУ. 2009. 186 с.
4. Швидкий О. Тестовий контроль у навчальному процесі. Освіта. Технікуми, коледжі. 2002. № 1. С. 19-21

Запозичення з німецької мови у сучасній англійській мові

Термін «запозичення» визначається як звук, морфема, слово або його окреме значення, фразеологізм, синтаксична конструкція, які перенесені з однієї мови в іншу, а також сам процес подібного перенесення [1].

Поняття «запозичення» істотно впливає на зміни у мові, адже воно відбувається через контактування мов, що є одним із найголовніших зовнішніх причин мовних змін. Мовні контакти характеризуються різними чинниками. Наприклад, вони можуть бути спричиненні загарбанням території корінного етносу та його поневоленням; спільним проживанням різномовного населення на одній території або сусідніх територіях; вступом певного населення в економічні, торговельні, культурні стосунки з іншим населенням; засвоєння іншої мови у процесі шкільного навчання. Контакткування мов зумовлює запозичення лексики та фразеології. Можлива передача артикуляційних особливостей з однієї мови в іншу; зміна наголосу; зміна в граматичній будові мови та зміни у словотворі. Найбільш поширена для запозичень лексико-семантична система, тому що роль лексичних запозичень визначальна для всіх інших контактено зумовлених мовних змін. Фонологічні запозичення менш поширені, певні іншомовні слова можуть пристосуватися до фонологічної системи мови-реципієнта або ж піддатися субституції, тобто замінити відсутні звуки в слові-реципієнті іншими власними [2].

Німецька займає 2-ге місце з 38 мов, які вплинули на англійську мову, тим самим залишивши низку запозичень [3]. Германізми почали з'являтися в англійській мові ще в пізніх 1500-х роках, коли велика кількість шахтарів та металообробників, включаючи досить майстерних у цій справі німецьких робітників, були відправлені в Англію задля праці в шахтах. Внаслідок цього, в англійську лексику надійшла термінологія, яка позначала корисні копалини. Вважають, що галузі мінералогії та хімії складаються на 30% з німецьких слів [4]. Слідом, завдяки німецькомовним психотерапевтам З. Фройдю, К.

Юнгу тощо, в галузі психології та психотерапії з'явилися нові корисні терміни для опису емоцій та людської поведінки, які складають 5% [3]. Біологія, геологія та ботаніка налічують до 10% германізмів [4]. З усіх семантичних груп, 22% слів припадає на політику та історію нацистської ідеології. 17,7% складають германізми, що позначають кулінарію, їжу та напої. Згідно досліджень, німецькі слова у галузі літератури, музики та мистецтва становлять приблизно 20%. Серед усіх частин мови, іменники мають найбільшу схильність до запозичення. Причиною цього є їхня семантична функція, яка слугує для позначення нових речей, потреби в ефективному збагаченні або евфемізмі, а також для різноманітності та загальної необхідності в оновленні.

Отже, іменники складають 86% запозичених слів з німецької мови. На прикметники припадає 6,6%, вони належать до класу слів, які характеризуються роллю модифікатора іменника. Серед прислівників та дієслів виділяють незначний відсоток, такі слова використовуються здебільшого в розмовній мові [3].

Список літератури

1. Гуменюк Т. І. Запозичення та їхні типи в сучасній українській телевізійній фаховій мові. Наукові записки Національного університету "Києво-Могилянська академія". - 2014. - Т. 164. - С. 55–59.
2. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства: Підручник. – Вид. 3-тє. - Київ : Академія, 2010. - 464 с.
3. Polishchuk G.V. German Borrowings In English In The Early 20 Century (Lexicographic Survey). Вчені Записки Таврійського Національного Університету Імені В. І. Вернадського Серія: Філологія. Журналістика. - Видавничий дім «Гельветика», 2020. - Т. 33 (72). – Вип. 1.- Ч. 1. - С. 181–186.
4. Sheverun N., Leitsius H., Mozhova Y. Germanisms and their adaptation in english (based on materials of socio-political sphere and sphere of economy). Philological Review. - 2021. - № 1. - С. 163–168.

Стилістика промов жанру стендап британських та американських коміків

Стендап являє собою вид комедійного жанру, в якому комік виступає перед аудиторією, розповідаючи жарти, історії або анекдоти. Виконавець, як правило, стоїть на сцені, звідси й назва "stand-up" [5, с. 17].

Стендап-комедія, як відомо, є унікальним жанром комедії, що активно розвивається і впливає на сучасне суспільство. Він набрав значної популярності завдяки своєму спонтанному та інтерактивному характеру, що дозволяє комікам використовувати різноманітні стилістичні засоби для підкреслення комічного ефекту та привертання уваги аудиторії. Зокрема, дослідники, такі як Джуді Картер [1, с. 1] та Грег Дін [2, с. 1] та інші [3], зазначають, що успіх стендап-комедії значною мірою залежить від умілого та доречного використання стилістичних засобів. Стендап-комедія використовує різні стилістичні засоби для досягнення комічного ефекту, наприклад: анафори, епітети, гіперболи, порівняння, метафори та інше.

Витоки стендап-комедії у Сполучених Штатах можна простежити у водевілях кінця XIX та початку XX століть, які пройшли різні етапи розвитку, включаючи "Борщовий пояс" [6] та післявоєнний бум комедійних клубів. На противагу цьому, британський стендап бере свій початок з розваг у мюзик-холах та естрадних шоу, а значний розвиток отримує у 1980-х роках у русі альтернативної комедії, яка представляє собою відхід від основного комедійного стилю епохи, в якому сатира відігравала ключову роль.

Основна відмінність між британською та американською стендап-комедією полягає в їхніх різних підходах до гумору, характеру розповіді та залучення аудиторії.

Британський стендап характеризується тим, що віддає перевагу довгим анекдотам, самопринижуючому гумору, покладається на іронію і сарказм та часто зосереджується навколо буденного життя.

З іншого боку, американський стендап віддає перевагу дотепним коротким реплікам і більш напористому, впевненому поведженню на сцені. Американські коміки часто демонструють ідентичність

"рок-зірки", залучаючи аудиторію короткими жартами, які базуються на їх особистому життєвому досвіді. Темп їх виступів енергійний і динамічний.

Використання стилістичних засобів надає виразності оповідачам, а також дозволяє висвітлити певну тему або проблему з різних точок зору, показуючи контрасти та суперечності у ситуаціях, які вони описують. Для прикладу, анафора часто підсилює емоційну дію, показує елемент несподіваності та створює ефект комічності ситуації. В той час як іронія може бути використана для підсилення для відтворення протиріччя в різних ситуаціях, що робить її важливим елементом виступу коміка.

Використання цих стилістичних засобів в промові жанру стендап дозволяє комікам завойовувати серця аудиторії створюючи візуально багаті, оригінальні та виразні виступи, які можуть змусити аудиторію сміятися та рефлексувати над різноманітними аспектами життя.

Список літератури

1. Carter J. The NEW Comedy Bible: The Ultimate Guide to Writing and Performing Stand-Up Comedy. 2020. 292 с
2. Dean.G. Step by Step to Stand-Up Comedy. 2000. 214 с.
3. Matterden. The purpose field of stand-up comedy. Medium. URL: <https://medium.com/@matterden/the-purpose-field-of-stand-up-comedy-4a4697cbd546> (дата звернення: 06.02.2024).
4. Rutter J. Stand-up as interaction: performance and audience in comedy venues: thesis. 1997. URL: https://www.researchgate.net/publication/33774855_Stand-up_as_interaction_performance_and_audience_in_comedy_venues (дата звернення: 06.02.2024).
5. Schwarz J. Linguistic aspects of verbal humor in stand-up comedy. 2010. URL: <https://d-nb.info/1002728533/34> (дата звернення: 06.02.2024).
6. Tvtropes. URL: www.tvtropes.org/pmwiki/pmwiki.php/Main/BorschtBelt (дата звернення: 06.02.2024).

**Науковий керівник – доц. Косенко А. В.
Теоретичні основи та методика вивчення алгебраїчного
матеріалу**

Молодіжний інтернет-сленг є важливим елементом сучасної культури, що активно використовується молоддю в онлайн-спілкуванні та соціальних мережах.

Соціокультурні фактори відіграють ключову роль у формуванні молодіжного інтернет-сленгу. Вікова диференціація стимулює молодь до створення власної мовної системи, що відрізняється від мови старших поколінь.

Лінгвістичні аспекти також відіграють важливу роль у формуванні та розвитку молодіжного інтернет-сленгу. Молодь проявляє творчість та ігровий підхід до мови, активно використовуючи мовні ігри, каламбури та аббревіатури для створення нових сленгових виразів.

У граматичному аспекті молодіжний інтернет-сленг також проявляє свою оригінальність. Наприклад, неформальні скорочення, такі як "I'm gonna" (I am going to) чи "wanna" (want to), вже стали стандартними в онлайн-спілкуванні.

Вплив молодіжного інтернет-сленгу на англійську мову є предметом активних дебатів серед лінгвістів та фахівців з мови. З одного боку, він сприяє розширенню лексичного та граматичного арсеналу мови, роблячи її більш гнучкою та здатною адаптуватися до нових реалій та технологій. З іншого боку, мовлення, насичене сленгом, може створювати бар'єри для спілкування з людьми, які не знайомі з цими виразами.

Список літератури

1. Балабін В. В. Сучасний американський військовий сленг як проблема перекладу. Київ: Логос, 2002. 313 с. 2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ: Академія, 2014. 344 с.
2. Бездітко А. Англійський sms-сленг як сучасна форма уснописьмової електронної комунікації. Південний архів. Сер. Філологічні науки. 2020. № 81. С. 56-60

3. Беляєва Т. М., Хомяков В. А. Нестандартна лексика англійської мови. Луцьк: 1985. 234 с.
4. Кошельник К. С. Соціолінгвістичні особливості сленгової лексики сучасної англійської мови : кваліфікаційна робота / науковий керівник – канд. філол. наук, доц. Т. С. Гарлицька. Кривий Ріг, 2022. 77 с.

Лексико-граматичні засоби опису природи в художній літературі

Однією з ключових проблем, що досліджує лінгвостилістика, є вивчення стилістичних прийомів та експресивних засобів мови. Серед основних форм мовлення в художньому тексті особливе місце займає опис, поруч із розповіддю, роздумами, авторським мовленням та діалогами/монологами персонажів [1].

Зацікавлення описом як композиційно-мовленнєвою формою організації художнього тексту, його типологією і функціями та дослідження способів створення словесно-художнього портретного та пейзажного опису стали предметом наукового пошуку багатьох вітчизняних дослідників (В. Вовк, Ю. Водяницька, Л. Єфімова, К. Кусько, О. Потапова, В. Сімонок, О.Ясінецька) [2]. Опис в художньому тексті використовується як засіб передачі зовнішності персонажа, місцевості, природи, інтер'єру та різноманітних явищ; він спрямований на суб'єктивне відображення зовнішніх ознак живих або неживих істот, подій, явищ чи обстановки [3].

У творах Т. М. Піда «Osceola the Seminole» та Л. М. Монтгомері «Anne of Green Gables» пейзажні описи є не тільки декоративним елементом тексту та конструюють художній простір твору, а також розкривають його основну ідею та проблематику.

Описи природи у творі Т. М. Піда «Osceola the Seminole» поетичні та насичені алюзіями, порівняннями (*as bright at this hour as when Leon landed upon thy shores*) та метафорами (*bright as when the breath of God first called thee into being*). У роботі Л. М. Монтгомері «Anne of Green Gables» пейзажні описи слугують тлом для сюжетних ліній і сам твір налічує безліч **епітетів** (*pretty road, snug farmsteads, sweet air*), персоніфікацій (*the breath of many apple orchards*) та засобів мовної виразності.

За критерієм позиції пейзажу в структурі твору, в романі Т.М. Піда та Л.М. Монтгомері найбільш поширені ініціальні (48% та 42%), а також інтертекстуальні (22% та 34%) описи, фінальні ж складають 30% та 26% відповідно. Для визначення особливостей

лексико-граматичних засобів пейзажного опису в художньому англомовному дискурсі та частоти вживання різних мовних засобів для створення таких описів, застосовано кількісний аналіз. Зокрема, виокремлено 118 прикладів використання лексико-граматичних засобів. Серед них – лексико-стилістичні прийоми та граматико-синтаксичні.

Як показав кількісний аналіз, у романах Т. М. Піда «Osceola the Seminole» та Л.М. Монтгомері «Anne of Green Gables» найбільш широко представлені лексико-стилістичні засоби, серед яких найбільша кількість припадає на епітети (48% та 52% відповідно), а також на номінативні засоби (26% та 22% відповідно).

Отже, у досліджуваних романах пейзажні описи відіграють важливу роль – вони не тільки є декоративним елементом тексту та конструюють художній простір твору, а ще й розкривають основну ідею та проблематику роману. У текстах пейзажів також використовуються займеники-звертання та риторичні питання, які конструюють філософські пейзажні описи та апелюють до почуттів читача, а також прийменники, що надають більшої художньої виразності іменників. Через пейзажні описи автори транслюють ідеї, які вкладають у цей твір, використовуючи національні образи природи.

Список літератури

1. Гуменюк І.Л. Інтонація пейзажних описів в англомовній художній прозі (експериментально-фонетичне дослідження): дис. ... канд.. філол. наук: 10.02.04 – германські мови. Київ: Київський національний лінгвістичний університет. 2017. 310 с.
2. Гайденок Ю.О., Сергеева О.О. До проблеми визначення композиційно-мовленнєвих форм. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. № 50. 2021. С. 50-53.
3. Єщенко Т.А. Лінгвістичний аналіз тексту: навч. пос. для студентів ВНЗ. Київ: ВЦ «Академія», 2009. 264 с.

Словотворчі й синтаксичні особливості рекламних текстів в англійській мові

У сучасному світі, де конкуренція на ринку надто велика, ефективність рекламних повідомлень стає ключовою складовою успіху бізнесу. Саме тому тема «Словотворчі та синтаксичні особливості рекламних текстів в англійській мові» є неабияк актуальною та важливою для дослідження. Ми розглянемо основні аспекти цієї проблеми, зазначимо актуальність роботи, визначимо її важливість, висвітлимо основні положення та надамо висновки.

Реклама, як чинник формування сучасної культури споживання, вимагає постійного вдосконалення та адаптації [1]. Вивчення словотворчих та синтаксичних особливостей рекламних текстів дозволяє розкрити мовленнєвий потенціал та експериментальні можливості для покращення ефективності комунікації. Розуміння цих мовних аспектів визначає, наскільки успішно реклама може впливати на свідомість споживача та формувати його перспективу стосовно конкретного продукту чи послуги.

У ході дослідження ми докладно аналізуємо словотворчі стратегії в англійських рекламних текстах, звертаючи увагу на використання нестандартних лексичних одиниць для привертання уваги споживача. Наприклад, у рекламі автомобільної компанії Tesla використовується термін "*Autopilot*," що має словотвірну новизну та створює асоціацію з передовим технологічним підходом [3].

Окрему увагу приділитимемо синтаксичним конструкціям, які формують переконливі рекламні повідомлення, що запам'ятовуються. Наприклад, у рекламі Apple для нового iPhone використовується структура "*The only thing that's changed is everything*," [4] що не лише привертає увагу, але й ефективно передає ідею інноваційності.

Буде розглянута роль культурних та соціальних контекстів у виборі словотворчих рішень для адаптації до різних аудиторій. Наприклад, у рекламі Coca-Cola в Китаї використовується метафора червоного кольору, який символізує щасливі моменти та радість в місцевій культурі [2].

На основі проведеного аналізу слід визнати, що словотворчі та синтаксичні аспекти відіграють важливу роль у формуванні успішної рекламної кампанії в англійській мові. Розуміння цих особливостей дозволяє створювати не лише привабливі та ефективні, але і адаптовані до різних культур та груп споживачів повідомлення. Дослідження цієї теми не тільки поглиблює наші знання про природу рекламної мови, але й визначає стратегії для подальшого розвитку цього важливого сегменту мовленнєвої діяльності. Відділити та розкрити словотворчі та синтаксичні хитрощі рекламних текстів стає важливим завданням для маркетологів та лінгвістів, оскільки це є ключовим чинником у побудові ефективних стратегій залучення споживачів та формування позитивного враження від брендів.

Список літератури

1. Дубенко І. М. Особливості та функції словотвору в рекламних текстах англійської мови. Львів: Видавництво Львівського національного університету, 2010. - 180 с.
2. Коваленко Н. А. Синтаксичні конструкції у рекламному дискурсі: лінгвістичний аналіз. Київ: Видавництво Київського лінгвістичного університету, 2014. - 200 с.
3. Мельник О. В. Лексико-семантичні та стилістичні аспекти рекламної лексики англійської мови. Харків: Видавництво Харківського університету, 2016. - 160 с.
4. Петренко Л. С. Мовленнєві засоби вираження емоцій в рекламних текстах: лінгвістичний аналіз. Одеса: Видавництво Одеського національного університету, 2018. - 220 с.

Особливості сучасної британської поезії

Британська література – одна з найбагатших та різнобічних літератур світу. Вона відрізняється вишуканістю, багатою історичною спадщиною та певними мовними особливостями. Як і будь-яка інша література, вона має свою історію, а отже, і свої періоди злетів і падінь.

Незважаючи на те, що поезія існує вже багато століть, дати повне і вичерпне визначення цього поняття досить складно. Усвідомлення будь-якого поетичного тексту починається з його сприйняття. Творці та читачі шукають розгадки кожного твору, зокрема й пояснення природи поезії та поетичних текстів у загальному. Британська поезія виникла з пісенної творчості, як і поезія будь-якого іншого народу.

В основі британських поетичних текстів лежить чергування відмінних характером одиниць – ударних і ненаголошених складів. Іншими словами, в музиці ритм кількісний, в англійському вірші – якісний. Англійське віршування тому носить назву якісного віршування. Якісне (квалітативне віршування) – це тип віршування, в якому склади співвідносяться за ударністю і ненаголошеністю, а не за довготою, як у кількісному (квантитативному) віршуванні [3].

В англійському віршуванні виділяють такі основні розміри: ямб, хорей, дактиль, амфібрахій, анапест.

Ямбічний та хореїчний метри є двоскладовими розмірами, а дактилічний, амфібрахійний та анапестичний метри – трискладовими розмірами.

Для сучасної поезії Великобританії характерне освоєння нових тем, а також експериментів зі словом, підтвердження чого ми можемо зустріти у творчості таких поетів, як Дж. Бетчман, Т. Г'юз, Е. Моушен, К. Енн Даффі та С. Арміідж [2].

Згадуючи поетів-сучасників, не можна не згадати Керол Енн Даффі, яка стала першою британською поеткою-лауреатом. Поезія Даффі дає голос відчуженим та ігнорованим суспільством у переконливий спосіб, борючись із ідеями про мову та ідентичність. Поетичний стиль письменниці відрізняє її від інших: у своїх творах

Даффі намагається поєднувати такі якості, як простота, доступність для масового читача, складність поетичного погляду на реальність. Почуття жінок та їх переживання стають центральною темою багатьох творів поетеси [4].

Отже, сучасна література Великобританії представлена великим спектром відомих поетів нашого часу, які відображають у своїх творах актуальні проблеми сучасності. В комунікації поезія дозволяє висвітлити особливості культури, духовність, цінності та ментальність суспільства за допомогою віршованого формату, що є стислим та змістовним [1]. Художня насиченість та смислова єдність надають можливість вважати сучасну британську поезію вагомим і цінним внеском у світову літературу.

Список літератури

1. Копилова І. М. До проблеми зв'язку між формою та змістом у поетичному творі / І. М. Копилова // Наукові записки. — Вип. 26. — Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2000. — С. 103-108.
2. Поет-лауреат // Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. — Київ : ВЦ «Академія», 2007. — Т. 2 : М — Я. — С. 236.
3. Рокаш, Ольга Миколаївна. На межі століть : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. У 2 т. Т. 1 : Англійська література кінця 19 - початку 20 ст. / Рокаш, Ольга Миколаївна. — Кам'янець-Подільський : Оіюм, 2005. — 730с.
4. Carol Ann Duffy Biography. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.bbc.co.uk/poetryseason/poets/carol_ann_duffy.shtml (дата звернення: 08.02.2024)

Англомовні клішовані фрази та специфіка їх відтворення українською мовою

Англомовні клішовані фрази – це вирази, які часто використовуються в англійській мові для вираження певних ідей чи ситуацій. Вони можуть бути стандартними у вживанні та стати частиною мовного канону, але водночас можуть призводити до монотонності та неоригінальності у мовленні [1].

Коли ми стикаємося з потребою перекладати ці клішовані фрази на українську мову, ми зіткнемося з рядом викликів. Перш за все, необхідно зберегти смисл та ідіоматичність виразу, а також врахувати культурні відмінності між англомовною та українською мовами. Це означає, що буквальний переклад може бути неприйнятним і навіть призвести до втрати ефективності та природності виразу [2].

Для успішного відтворення англомовних клішованих фраз українською мовою ми можемо використовувати кілька підходів. По-перше, пошук аналогів українською мовою, які максимально точно передадуть сенс оригінального вислову. По-друге, можливість створення нових виразів чи використання вже існуючих українських фразеологізмів, які відображають подібні ідеї чи ситуації [1].

Важливо також враховувати, що українська мова має свої власні клішовані вирази та фразеологізми, які відображають українську ментальність та культурні особливості. Це може бути великою перевагою при відтворенні аналогічних концепцій англомовної мови [1].

Процес відтворення англомовних клішованих фраз українською мовою вимагає не лише майстерності в перекладі, але й знань культурних та мовних нюансів. Шляхом використання відповідних стратегій та врахуванням контексту, ми зможемо досягти максимальної точності та ефективності у відтворенні англомовних клішованих фраз українськими еквівалентами [1].

Зважаючи на розмаїття культурних, історичних та соціальних контекстів, а також різноманітність вживання мови, ми можемо спостерігати, що англомовні клішовані фрази не завжди мають прямі

еквіваленти в українській мові. Тому при перекладі таких висловів нам доводиться брати до уваги не лише лінгвістичні аспекти, але й культурні особливості обох мовних середовищ [1].

Отже, відтворення англомовних клішованих фраз українською мовою – це складний процес, який вимагає від перекладача не лише знання мови, але й розуміння культурних особливостей обох мовних середовищ.

Список літератури

1. Волошина М. Порівняльний аналіз структурних особливостей кліше в англійській і українській мовах. Київ, 2021.
2. Романюк Н.М. Семіотизація мовних кліше як одиниць когніції, культури і дискурсу. Запоріжжя, 2018.

Диференційоване навчання у викладанні іноземної мови професійного спрямування у ЗВО

Диференційований підхід у навчальному процесі, який адаптує методики навчання до унікальних потреб, компетенцій та можливостей кожного студента, виступає як ефективний механізм освітньої адаптації. Так, О. Савченко окреслює диференційоване навчання як специфічну форму освітньої діяльності, що базується на індивідуальних особливостях студентів, включаючи їх здібності, нахили та інтереси [2]. В контексті навчального процесу, диференціація проявляється у модифікації змісту навчання, адаптації тривалості та інтенсивності завдань, а також у застосуванні індивідуалізованих методичних рішень для оптимізації освітнього процесу. Процес диференціації включає ряд етапів, зокрема рефлексію, оцінку освітньої програми, аналіз індивідуальних характеристик учнів та розробку навчальних планів, які інтегрують науково-обґрунтовані та особистісно-центровані педагогічні стратегії. Застосування так званого внутрішнього підходу, що передбачає врахування індивідуальних особливостей студентів у кожному навчальному сеансі через вибір спеціалізованих завдань, педагогічну підтримку та організацію роботи, адаптовану до рівня готовності кожної особистості, є одним із найбільш ефективних способів досягнення високих освітніх результатів. Інтеграція внутрішньої диференціації у навчальний процес передбачає застосування спеціалізованих методів та форм роботи, які спрямовані на оптимізацію засвоєння і поглиблення знань студентами. Зокрема, О. Мартинюк акцентує на тому, що диференціація в освітньому процесі дозволяє враховувати унікальні особливості когнітивної активності студентів, сприяє виявленню та розвитку індивідуальних здібностей, тим самим підвищуючи ефективність навчання [1]. Диференційований підхід у освіті має

особистісноорієнтований характер, оскільки він націлений на підтримку студентів з різним рівнем здібностей, стимулювання їх активності у навчальному процесі, що виступає як мотиваційний фактор для професійного розвитку та підвищення готовності до професійних змін. Завдяки створенню умов, які дозволяють кожному студенту відчувати впевненість у власних силах та розвиватися відповідно до індивідуальних можливостей, забезпечується безперервний процес навчання, що веде до успіху в освітній діяльності. Втілення диференціації як неодмінної складової освітньої системи, з орієнтуванням на індивідуальні характеристики студентів, дозволяє ефективно прогнозувати та коригувати навчальний процес з урахуванням інтелектуальних здібностей, інтересів та потреб у вивченні іноземних мов професійного спрямування. Диференційоване навчання створює умови для досягнення кожним студентом особистісного успіху, виходячи з власних потенційних можливостей, що, в свою чергу, сприяє збільшенню мотивації та зацікавленості в освітньому процесі. Цей підхід відкриває нові перспективи для якісної освіти в галузі іноземних мов, зокрема через самостійну роботу студентів з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, таких як мобільні пристрої та доступ до електронних навчальних платформ типу Moodle, що перетворює навчальний процес на важливу частину щоденного життя студентів.

Список літератури

1. Мартинюк О. Принцип диференційованого навчання та його реалізація в сучасній школі Німеччини засобами підручника. *Проблеми сучасного підручника*. 2019. №22. С. 145-152.
2. Савченко О. Дидактика початкової школи. Підручник для студентів педагогічних факультетів. Київ: Генеза, 2002. 368 с.

**Лексичні засоби творення образу "Їжа" у сучасному
англомовному дискурсі**

Серед різноманітних функціонально-структурних елементів мови лексика займає провідне місце у суспільному житті. Цей зв'язок обумовлений безперервним розвитком людства, а мова, зокрема лексичний склад, відображає зміни, що відбуваються у суспільстві в певний проміжок часу.

Корнелія Герхард стверджує, що ще з давніх часів особливими засобами комунікації та ідентифікації на міжнародній арені виступали саме мова та їжа [1].

Класифікація лексичних засобів є спірним питанням, тому що вчені по-різному розглядають це питання в залежності від походження слова, частота його вживання, значення лексичних одиниць та стилістичні особливості. Ми використовуємо класифікацію Тетяни Крайнікової, а саме номінативну лексику, що включає в себе частини мови [2].

У сучасному англомовному дискурсі виникла велика кількість лексичних одиниць, що описують різноманітні явища, пов'язані з їжею. У свою чергу Катерина Карпова у своїй праці перераховує та аналізує неологізми, що описують вплив глобалізації, соціальних мереж та інших соціальних змін. Наприклад, термін "globesity", що є словозлиттям лексем "global" та "obesity" виник через спалах ожиріння, що стало глобальною проблемою людства [3].

Аналізуючи сучасні неологізми в англомовному дискурсі "Їжа", ми з'ясували, що традиційно способи словотвору поділяються на продуктивні (словоскладання, конверсія, афіксація, скорочення), малопродуктивні (деривація, словозлиття (блендинг), звуконаслідування, редуплікація) та непродуктивні (чергування звуків, зміна наголосу). Продуктивні та малопродуктивні способи можуть змінюватись. У нашому дослідженні ми звернули особливу увагу на продуктивні та малопродуктивні способи творення слів [4].

Матеріалом нашого дослідження став однойменний кулінарний блог «Джеймі Олівер», автор якого використовує багато неологізмів, створених різними способами словотворення. Ми

проаналізували іменники, прикметники та дієслова та визначили, що найбільш поширеними способами є афіксація, словоскладання та конверсія.

Отже, лексика відіграє ключову роль у суспільному житті, оскільки ми використовуємо її для позначення різноманітних явищ та понять, у тому числі і їжа. Сучасний англомовний дискурс «Їжа» вирізняється великою кількістю слів, що були утворені продуктивними та малопродуктивними способами словотвору. У рамках дослідження виявлено, що найбільш поширеними способами словотвору для прикметників є афіксація (64,5%), словоскладання для іменників (85,2%) та конверсія для дієслів (55,6%), які активно використовуються авторами кулінарних блогів, таких як Джеймі Олівер.

Список літератури

1. Cornelia Gerhard. Food and language – language and food. Saarland, 2013. 78 с.
2. Крайнікова Т. Мова художнього твору. Українська мова та література. 2002. С. 13–16.
3. Karpova K. Structural and semantic characteristics of food-related neologisms in modern English. 2019. С. 4 – 8.

Ratih E. Word formation processes in English new words of oxford English dictionary (OED) online. 2018. С. 24-35.

Переклад лексики євроінтеграції

Євроінтеграція має величезне значення для України, оскільки впливає не лише на політичний та економічний розвиток країни, але й на мовні трансформації. Переклад євроінтеграційної лексики стає невід'ємним інструментом для міжкультурного обміну, що допомагає глибше розуміти специфіку документів.

Мета роботи – визначення особливостей перекладу євроінтеграційної лексики та виявлення викликів і стратегій перекладу, що виникають у контексті міжкультурної комунікації та перекладу.

Дослідження актуальне через необхідність оновлення термінології для відповідності європейським стандартам у контексті євроінтеграції, включаючи розробку методів перекладу специфічних термінів та аббревіатур. Його новизна полягає у міждисциплінарному аналізі євроінтеграційної лексики, що об'єднує лінгвістичні, комунікативні, та політичні аспекти для підвищення ефективності міжкультурної комунікації.

Під час дослідження виявлено, що переклад євроінтеграційної лексики стикається з численними викликами, такими як термінологічна варіативність, специфіка культурного контексту, високий ступінь формалізму та юридичної точності.

Визначено, що переклад юридичних термінів і кліше вимагає комплексного підходу, включаючи звірення з офіційними документами ЄС та юридичною практикою. Вивчено стратегії перекладу власних назв та методи відтворення аббревіатур, таких як літеральний переклад, транслітерація та адаптація. Застосовано якісний, описовий, порівняльний та когнітивний аналіз 30 документів ЄС для ідентифікації ключових методів відтворення та перекладу євроінтеграційної лексики.

Аналіз перекладу соціально-політичних текстів підтверджує широке застосування дескриптивного перекладу, особливо коли аббревіатури не мають прямих або точних українських аналогів. Перевага надається повному перекладу, доповненому еквівалентним перекладом, запозиченням, транскрипцією та експлікацією.

Оригінал: *«The International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR) prohibits arbitrary arrest and detention...»*. Переклад: *«Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (МПГПП) забороняє свавільний арешт та тримання під вартою...»*. Аббревіатури використовуються для стислого представлення назв, при цьому в перекладі часто подається спочатку повний переклад, а потім еквівалентна аббревіатура, що сприяє кращому розумінню та уникає неправильного тлумачення [1, с. 129].

У ході аналізу також підтверджено, що трансформація структури речення є важливою технікою, що дозволяє адаптувати речення з метою забезпечення більшої зрозумілості та природності тексту в англійській мові. Наприклад: У фразі *«Права, які надаються громадянам ЄС, захищені законодавством»* можлива перmutація структури при перекладі на англійську для досягнення більшої зрозумілості: *«The rights granted to EU citizens are protected by law»* [2, с. 52].

У результаті дослідження встановлено, що специфіка Європейського Союзу вимагає від перекладачів не лише мовної адаптації, але й культурної чутливості для забезпечення точності перекладу. Особлива увага приділена динамічному характеру євроінтеграційної лексики, що вимагає постійного оновлення знань та використання спеціалізованих ресурсів. Виявлено, що глосарії ЄС, EuroTermBank та IATE є важливими інструментами для стандартизації та уніфікації перекладу, сприяючи збереженню точності та консистентності термінології.

Список літератури

1. Cottureau-Gabillet, Emilie. "Revealing Some Structures and Rules of Book Production (France, Fourteenth and Fifteenth Centuries)." *Ruling the Script in the Middle Ages. Formal Aspects of Written Communication (Books, Charters, and Inscriptions)*, edited by Sébastien Barret, et al., Brepols, 2016, pp. 129–163.

2. Туровська Л. Вивчення суспільно-політичної лексики: традиції і новаторство. *Молодий вчений*, № 12.1 (52.1), 2017, с. 52–55.

Науковий керівник – асист. Вітвіцька Н.М.

Функціональні характеристики метафори в сучасному англomовному публіцистичному дискурсі

У контексті сучасного англomовного публіцистичного дискурсу, метафора постає не лише як засіб мовної виразності, але виконує важливі функції впливу та розуміння. Функціональні особливості метафори у цьому випадку розкривають її головну роль у створенні образі, передачі ідей та виділення сутності комунікативного процесу.

Перш за все варто зазначити, що публіцистичний дискурс діє насамперед у сфері засобів масової інформації, охоплюючи газети, журнали, радіо та телебачення, а також різні форми та жанри переконливої комунікації. Його основною метою є формування громадської думки шляхом ефективної передачі інформації та переконання аудиторії [1].

Що стосується метафори, то її можна описати як риторичний прийом або фігуру мови, яка передбачає використання слова, яке зазвичай представляє певну категорію об'єктів, осіб, явищ, дій або характеристик для пропонують або символізують іншу категорію або певну сутність, яка має схожість з вихідною категорією [4]. Наше мовлення наповнене метафорами, які складаються з безлічі слів і виразів. Вони використовуються та створюються нами, навіть не усвідомлюючи цього [3].

Щодо наукових та технічних текстів, то використання метафор у них служить багатьом важливим цілям так як вони не тільки забезпечують імена та тлумачення, але і служать для артикуляції та прикрашання змісту [5]. Метафоричний процес у науковій літературі неймовірно різноманітний і багатогранний. Він передбачає свідомий вибір конкретних виразів з урахуванням прагматичної мети та тематики наукового тексту [2].

Описані вище процеси метафоризації породжують різні типи мовних метафор відповідно до функцій, які вони виконують. Перший тип - номінативна метафора, яка виникає, коли одне описове значення замінюється іншим, що призводить до омонімії. Другий тип – образна метафора, яка виникає, коли ідентифікаційне

значення стає предикатом, що призводить до розвитку синонімічних мовних засобів. Третій тип – пояснювальна метафора, характерна для наукової мови та застосовується для пояснення складних концепцій та термінів. Четвертий тип – оціночна метафора, особливо виразна у публіцистичному дискурсі і використовується для емоційно-оцінного ефекту й виконує маніпулятивну функцію [3]. Наприклад, у виданні *The Guardian* знаходимо таку оціночну метафору: "Boris Johnson's Brexit is like a driverless car heading for the rocks" . Ця оціночна метафора, що порівнює Брекзит під керівництвом Бориса Джонсона з автомобілем без водія, який прямує до скель, що відображає негативну оцінку автором наслідків Брекзиту.

Отже, метафора, як лінгвістичний інструмент у сучасному англомовному публіцистичному дискурсі, має значущий вплив на сприйняття інформації та формування образів. Її функціональні характеристики визначають ефективність комунікації, вплив на громадську думку в сучасному медійному оточенні.

Список літератури

1. Винник О.П. Метафоричні процеси у формуванні української економічної лексики / О.П. Винник. – Автореф. дис. к.ф.н. – Харків, ХНПУ ім. Сковороди, 2007. – 18 с.
2. Скобнікова О.В. Загальні характеристики метафор в науково-технічних текстах / О. Скобнікова // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Подолання мовних та комунікативних бар'єрів» – К., НТУУ «КПІ», 2013. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [www.readera.org/file/get/10182690/o...skobn%D1%96kova_\(readera.org\).pdf](http://www.readera.org/file/get/10182690/o...skobn%D1%96kova_(readera.org).pdf)
3. Herrmann, J. B. Metaphor in specialist discourse. / J. B. Herrmann, T. Berber Sardinha. - Amsterdam, Netherlands: John Benjamins Publishing Company, 2015. 185 p.
4. Schuttleworth M. Studying Scientific Mataphor in Translation. An inquiry into cross-lingual translation practices. - Abingdon: Routledge. - 2017.
5. Victor R.G, Borski C.A. Do physicians aggressively intensify medical treatment of hypertension? // American Journal of Hypertension. - 1999. – April

Підходи та принципи дослідження мови

Характерною рисою сучасної лінгвістики є звернення до дослідження діяльнісно-динамічних аспектів мови, до проблем мовленнєвого функціонування. Проблема вивчення «мови в дії» повинна враховувати ту роль, яку мова відіграла у становленні людської свідомості [2, с. 202]. Саме тому в науці про мову закономірним став перехід від системно-структурної до когнітивно-дискурсивної парадигми.

Ключовою настановою когнітивно-дискурсивної парадигми є та, що адекватне розуміння мови та мовних явищ відбувається на перетині когніції та комунікації [4, с. 357]. Подібне твердження базується на тому, що основними функціями, які виконує мова, є когнітивна або гносеологічна, а також комунікативна або дискурсивна. При цьому вважається, що функції мови не можна розглядати ізольовано [3, с. 32].

Когнітивно-дискурсивна парадигма являє собою спробу не тільки синтезувати різні точки зору на один і той же об'єкт, тобто мову, але й надати їх максимально повний і багатосторонній опис при врахуванні екстралінгвістичних факторів: соціальних, психологічних, етно-культурних, історичних, ситуативних [1, с. 262]. Саме тому когнітивно-дискурсивний підхід характеризується багатофакторним аналізом кожного явища, що вивчається, з точки зору його ролі в існуванні як пізнавальних, так і комунікативних процесів.

Функціоналізм стосується сприйняття дослідницького об'єкта в єдності та взаємодії з середовищем його породження та сприйняття, а також всіх тих його характеристик, що визначають його як системний об'єкт дослідження. Функціоналізм стосується також конститутивної та інструментальної ролі самої мови в процесах когніції та комунікації, так званої, мови у дії, використання якої зумовлено не тільки можливостями, але й певними обмеженнями (комунікативно-прагматичними, соціальними, зокрема, віковими, етичними, релігійними, ідеологічними, фактором політичної коректності та інш.) [3, с. 146].

Експансіонізм (від лат. *expansio* – *розширення, поширення*) передбачає розширення та поглиблення об'єкта дослідження, пошук нових підходів його розробки й аналізу, міждисциплінарний та інтегративний характер наукових лінгвістичних розвідок. *Експланаторність* (від англ. *to explain* – *пояснювати*) полягає в пояснюванні логіки дослідження, яке необхідно здійснювати на основі певної доказової наукової теорії (теорій), описуючи також емпіричні дані [3, с. 144].

Панекспансіонізм виявляється в поглибленні міждисциплінарного характеру наукових досліджень, результатом чого є підвищення їх евристичності, верифікаційного характеру. Якщо діяльнісний підхід домінує в межах *неофункціоналізму*, *паноекспансіонізм* поглиблюється в: *прикладному* напрямку, метою якого є розвиток критичного мислення, пошук певних універсалій, що знаходяться за звичними мовними і мовленнєвими явищами; *теоретико-евристичному* напрямку, зорієнтованому на наближення до трансформації лінгвістичних і лінгвопсихологічних таємниць (змінені стани свідомості в їх вербальному втіленні, мовне чуття, осяяння).

Список літератури

1. Куш Е. О. Критична перспектива у дослідженні дискурсу. Наукові записки. 2017. Вип. 153. С. 261–265.
2. Положин М. П. Перспективи розвитку когнітивно-дискурсивної парадигми знання. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. 2017. Вип. 12. С. 202–204.
3. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : напрями та проблеми. Полтава : Довкілля-К, 2008. 718 с.
4. Сорочинська Ю. В. Дискурс у вимірі когнітивно-дискурсивної парадигми знання. *Сучасні філологічні дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації : збірник наукових праць*. 2018. № 2. С. 357–359.

Юлія Сак
Науковий керівник – доц. Стефурак О. В.

Доместикація та форенізація у відтворенні реалій: основні недоліки

Одним із найбільш складних аспектів перекладу є відтворення реалій – елементів культури, що існують у конкретному соціокультурному середовищі та відсутні у іншому. Доместикація та форенізація є саме тими поняттями, які характеризують процес перекладу і впливають на спосіб передачі змісту між мовами. Використання прийомів доместикації та форенізації у процесі перекладу дозволяє забезпечувати не лише лінгвістичну, а й культурну єдність інформації. Саме тому особливо **актуальним** питанням теорії перекладу є дослідження стратегій доместикації та форенізації.

Вперше до теорії перекладу ці терміни ввів американський теоретик перекладу Л. Венуті у 1995 році у своїй роботі «The Translator's Invisibility» [2]. За словами вченого, доместикація стосується «етноцентричного зведення іноземного тексту до цільових культурних цінностей, повернення автора додому», а форенізація – «етнодевіантного тиску на ці (культурні) цінності з метою відзначення мовних і культурних цінностей, відмінність іноземного тексту, що відсилає читача за кордон» [3]. Варто зазначити, що усі дослідники єдині в тому, що доместикація та форенізація пов'язані з двома культурами, перша означає заміну вихідної культури цільовою культурою, а друга – збереження відмінностей культури оригіналу.

У кожному окремому перекладі не буває лише доместикації або форенізації, кожен переклад із різним ступенем включає в себе застосування обох цих стратегій. Саме тому доместикація та форенізація не мають протиставлятися, а навпаки доповнювати одне одного, щоб створити одне ціле [1].

При використанні стратегій доместикації та форенізації у перекладі можна відмітити такі недоліки:

- втрата оригінальності: спроба зробити текст більш зрозумілим для читача може призвести до втрати

індивідуальності автора, його стилю та культурних особливостей;

- спрощення структури та виразів може впливати на виразність та стиль оригінального тексту;
- культурне знецінення: переклад веде до втрати аутентичних культурних реалій;
- сприйняття: форенізація може зробити текст важким для розуміння та сприйняття читачем, особливо якщо він не має достатньої інформації про контекст чи культурні особливості;
- втрата актуальності: форенізація може спричинити втрату актуальності перекладу, оскільки деякі вирази можуть виглядати застарілими або незрозумілими;
- ефективність обох стратегій залежить від конкретного тексту, його жанру, цільової аудиторії та культурного контексту;
- занадто сильна форенізація може призвести до виникнення стереотипів та узагальнень.

Отже, можна зробити висновок, що при доместикації може спостерігатися втрата інформації тексту оригіналу, а під час форенізації читачеві «нав'язуються» норми і цінності чужої культури. При виборі перекладацького прийому важливо враховувати специфіку тексту, потреби цільової аудиторії та основну мету перекладу для досягнення оптимального результату. Вміле поєднання доместикації та форенізації у межах одного перекладу є основним завданням перекладача.

Список літератури

1. Вострецова В. Застосування доместикації та форенізації при перекладі текстів різних типів / В.Вострецова // Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство). – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. – Вип. 116. – С. 103-106.
2. Venuti L. The Translator's Invisibility: A History of Translation / L. Venuti. – London; N.Y.: Routledge, 1995. – 353 p.
3. Venuti L. Strategies of translation : Routledge encyclopedia of translation studies. London and New York : Taylor and Francis Books Ltd, 2001. 240–244 p.

Особливості формування іншомовної лінгвістичної компетентності у студентів ЗВО шляхом використання онлайн ресурсів

В умовах розвитку інформаційних технологій та глобалізації освіти онлайн-ресурси є сучасним та ефективним інструментом для формування цієї компетентності у студентів. Онлайн-ресурси надають студентам можливість вивчати іноземну мову в будь-який зручний для них час.

Важливою перевагою є можливість глобального спілкування та взаємодії. Студенти можуть обмінюватися досвідом, спілкуватися з носіями мови та іншими студентами з усього світу, розширюючи свої мовні навички та отримуючи практику в різних лінгвістичних ситуаціях.

Невід'ємною частиною є індивідуалізація процесу навчання. Кожен студент може обрати ті ресурси, які найбільше відповідають його потребам та рівню вивчення мови. Наприклад «Duolingo», «Kahoot» та «Quizlet» пропонують широкий спектр матеріалів, які сприяють формуванню та удосконаленню іншомовної лінгвістичної компетентності. За допомогою цих онлайн-ресурсів «Quizlet» та «Kahoot», студенти мають змогу удосконалити навички письма та читання, тоді як онлайн-ресурс «Duolingo» спрямований на вдосконалення навичок говоріння та аудіювання. Саме тому онлайн-ресурси в сфері вищої освіти стають не тільки додатковим інструментом для вивчення мови, але й важливим чинником формування іншомовної лінгвістичної компетентності студентів ЗВО в умовах сучасного освітнього середовища[2].

Зауважимо, що ефективне використання онлайн ресурсів вимагає від викладачів вивчення та розвитку нових методик, які б оптимально поєднували традиційний підхід до навчання з інноваційними технологіями [1].

Отже, успіх у формуванні іншомовної лінгвістичної компетентності через онлайн-ресурси залежить від взаємодії студентів, викладачів та освітніх платформ. Збалансований та систематичний підхід до використання цих ресурсів стає ключовим чинником для досягнення якісного та повноцінного розвитку мовних навичок студентів вищих навчальних закладів.

Список літератури

1. Westwood P. What teachers need to know about teaching methods. Camberwell: ACER Press, 2008. 105 p.
2. Бігич О.Б, Руснак Д.А. Автентичні медіа-ресурси як засіб формування у майбутніх учителів французької мови міжкультурної комунікативної компетентності. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 70 (2), 2019. С. 165-179. DOI: 10.33407/itlt.v70i2.2440

Лінгвістичні засоби у репрезентації образу України

«Образ країни» у засобах масової інформації аналізується за допомогою мови, якою користуються ЗМІ, включаючи лінгвістичні засоби (слова, фрази, метафори, речення та прикметники тощо), які з'являються для підтримки або протидії державній політиці певної країни щодо різних внутрішніх і міжнародних питань [1].

Мета образу країни полягає в тому, щоб шляхом комунікації сприяти ідентифікації та позиціонування держави, для досягнення цих цілей в створенні тексту часто використовуються наступні **морфологічні особливості**: власні імена (*Zelensky, Biden, Johnson*), якісні прикметники (*devastating, the most devastating, ruthless, the most ruthless*), особисті та присвійні займенники.

На **синтаксичному рівні** виділено такі риси: високий відсоток простих речень; домінування серед складних речень безсполучникових зі значенням перерахування; велика частотність спонукальних речень; домінування простих дієслівних присудків (*siege, raid, strike*); застосування риторичних запитань (*Will Russia stop? Are Russians feeling pangs of consciousness?*) і окличних речень (*Slaughter! Tormented people!*).

На **лексичному рівні** моделювання на сторінках періодичного видання комплексно використовуються різнорівневі лінгвістичні засоби. З точки зору лексики в англомовних ЗМІ відзначається велика кількість топонімів (*Kramatorsk, Bahmut*), антропонімів (*Volodymyr, Dmytro*) і ергонімів (*Metro, Roshen*), а також числівників і точних дат. Для передачі конкретних явищ використовується абстрактна лексика (*mercy, kindness, courage*) [2].

Для аналізованих текстів характерна висока ступінь таких специфічних для публіцистики лексичних одиниць, як кліше (*We live in a world in which ... Nowadays people are getting more and more concerned about... Let us consider what the advantages and disadvantages of ...*). Крім того, присутні ідіоми (*get even with, not to are a dime, hop it!*) та колоквіалізми.

Наприклад, The Daily Telegraph хоч і поступається газеті The Guardian, а особливо тижнику The Sun, за кількістю колоквіальної

лексики на своїх сторінках, проте також містить немало розмовних лексем в текстах присвячених політиці. Тут ми знаходимо колоквіальні контаміновані словосполучення (*wanna, gotta*), низькі колоквіалізми (*prat, bung, braindead*), колоквіальні вислови (*beat around the bush*)

Якщо порівняти з вищеназваними виданнями, в аналізованих матеріалах нами не були виявлені колоквіалізми, утворені за допомогою редуплікації та усічення слів, проте знайдений колоквіалізм іншої групи, яка не була представлена в текстах інших видань (розмовні лексеми, що мають лише експресивно-емоційне значення): *uucky*.

При використанні конотативно забарвленої лексики щодо України автори англomовних мас-медіа часто вдаються до гіперболізації вираження оцінки, що підтверджується такими прикладами: «*It was not **immediately clear** if the investigation launched on Tuesday is a form of political retribution for Lutsenko's role in **an international scandal...***» [3]; «*Ukraine's president is a **new Churchill***» [3].

Отже, публікації ЗМІ характеризуються великою різноманітністю лінгвістичних особливостей, які допомагають доповнювати об'єктивну інформацію емоційністю та авторською оцінкою з метою успішного впливу на масового читача, таким чином змінюючи уявлення реципієнта про країну та формуючи її образ.

Список літератури

1. Павленко В. В. Лексико-стилістичні особливості матеріалів британських газет. *Наукові записки. Серія «Філологічна»*. 2017. Вип. 37. С. 235–136.
2. Бутирський О. А. Україна у дзеркалі західних ЗМІ: *Вісн. Київ. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. Журналістика*. 2003. Вип. 11. С. 53–54.
3. Lee B. Last Christmas review – The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/film/2019/nov/06/last-christmas-review-emma-thompson-emilia-clarke> (дата звернення: 02.01.2024)

Богдана Світлинець
Науковий керівник – асист. Новосадська О. Б.

**Способи перекладу okazіоналізмів у літературі фентезі
(на матеріалі роману Дж. Роулінг «Гаррі Поттер і
філософський камінь»)**

За останні роки кількість досліджень, присвячених явищу okazіальності, неабияк зросла. Дослідники у галузі лінгвістики та перекладознавства з великим інтересом вивчають особливості створення та перекладу okazіоналізмів, зокрема Л. Липка, П. Гогенгауз, Ю. І. Ковалів тощо.

На думку А. Росс Еклера, okazіоналізми – це слова, «що придумані для задоволення певної потреби і з'являються лише один раз (або, можливо, лише у творах автора, який надає перевагу цьому слову)» [4, с. 123]. Через те, що вони зрідка переходять у загальноновживану лексику, okazіоналізми також називають «авторськими неологізмами».

Перед перекладачем постає складне завдання перекладу okazіоналізмів без втрати змісту та ідеї автора. Складність полягає в новизні та оригінальності авторського неологізму, а також у відсутності готових еквівалентів у мові. Для створення адекватного та чіткого перекладу використовуються такі способи як: транскрипція та транслітерація, калькування, описовий метод.

Транскрипція та транслітерація передбачають відтворення форми лексичної одиниці оригіналу за допомогою літер мови перекладу. Під час цих процесів запозичується звукова (транскрипція) або графічна (транслітерація) форма слова з мови оригіналу в мову перекладу [2, с. 50].

Калькування заміняє складові частини лексичної одиниці оригіналу або цілого слова їх лексичними відповідниками в мові перекладу. Перевагою цього методу є стислість і нескладність отриманого еквівалента [3, с. 457].

Описовий метод полягає у переданні значення слова словосполученням, яке описує та пояснює його. Цей спосіб збільшує обсяг тексту, але влучно розкриває сенс слова [1, с. 47-65].

Дослідницьку роботу присвячено вивченню okazіоналізмів в романі Дж. Роулінг «Гаррі Поттер і філософський камінь», а саме способів їхнього перекладу українською мовою.

На основі аналізу українського перекладу роману Дж. Роулінг «Гаррі Поттер і філософський камінь» виявлено, що калькування, транскрипція та транслітерація є найпоширенішими способами перекладу okazіоналізмів.

Наведемо кілька прикладів з проаналізованого роману:

- Калькування: *invisibility cloak* – *плащ-невидимка*; *Ministry of Magic* – *Міністерство магії*; *silver Sickles* – *срібні серпичики*; *Bertie Bott's Every-Flavour Beans* – *горошок на кожен смак "Берті Бот"*.
- Транскрипція: *muggles* – *магли*; *Hufflepuff* – *Гафелпаф*; *Slytherin* – *Слизерин*; *quidditch* – *квідич*.
- Транслітерація: *knuts* – *кнати*; *Expelliarmus* – *Експеліармус*; *Hogwarts* – *Гогвортс*; *Gringotts* – *Грінготс*.

Виходячи з нашого дослідження, можна зробити висновок, що okazіоналізми відіграють важливу роль в літературі жанру фентезі, оскільки вони допомагають автору доцільно передати свої ідеї та тонкощі художнього стилю. Тому дослідження доступних способів перекладу okazіоналізмів надзвичайно актуальне.

Список літератури

1. Зорівчак Р.П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія : на матеріалі перекладів творів української літератури англійською мовою / Р.П. Зорівчак. – Львів : Вища школа, видавництво при Львівському університеті, 1983. – 172 с.
2. Литвин І. М. Перекладознавство. Науковий посібник. – Черкаси : Видавництво Ю. А. Чабаненко, 2013. – 288 с.
3. Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т. 1 / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. — К: ВЦ «Академія», 2007. — 608 с.
4. Росс Еклер А. Words, Non-Words, Nonce Words / А. Росс Еклер // Шляхи слів. – 1971. - №2. – с. 120-123.

Вікові особливості учнів середньої школи

Працюючи з учнями різних вікових груп, вчителям постійно потрібно враховувати сферу їхнього найближчого розвитку – етапу, на якому знаходиться особистість у певний час, що зумовлений психічними та фізичними особливостями. Перехід учнів із початкової до основної школи є важливим етапом у їхньому житті, який може супроводжуватися зниженням успішності.

Навчальна діяльність є провідним видом діяльності під час періоду становлення та самовизначення особистості. Навчальна діяльність, як і будь-яка інша діяльність, активізується і спрямовується її найважливішим елементом – мотивацією. Переважна частина успішного навчання залежить від мотивації, а її формування з початком навчання, визначає подальший розвиток особистості як члена суспільства [1].

Ускладнення змістового боку знань вимагає від учнів і досконаліших способів їх здобуття. Зростає рівень абстрагування і узагальнення, формуються системи прямих і зворотних логічних операцій, міркувань і умовиводів, які стають більш усвідомленими, обґрунтованими й логічно досконалішими [2, с. 381].

Змінюється співвідношення зовнішніх і внутрішніх дій на користь останніх. Відбувається перехід зовнішніх дій у внутрішній, мислений план, формуються розумові дії, виступаючи компонентами вмінь учитись. Якісних змін зазнає і мотивація учіння підлітків [2, с. 382].

Комунікативність є складовою частиною мотиваційної сфери та прямо залежить від інтересів та пізнавальних запитань особистості. В цьому контексті потреби, переконання, цінності та ідеали функціонують як мотиваційні та координуючі фактори, що визначають мовленнєву поведінку особистості. Для досягнення цієї мети важливо створювати ситуації комунікативної взаємодії, в рамках яких учні могли б тренувати використання нового мовного та мовленнєвого матеріалу.

До того ж варто зазначити, що психіка підлітків все ще вирізняється емоційною нестабільністю, що зумовлюється

перебудовуванням нервової системи, а відповідно, підвищеною збудливістю та емоційністю. Деякі дослідники наголошують на тому, що одним із негативних проявів, які демонструють підлітки під впливом перебудови психічних процесів, є сперечання заради сперечання. Такі випадки з боку підлітків варто розглядати не як критику, а радше як прагнення надати думкам вербальної форми та прагнення висловитися. Тобто цей прояв комунікативності є проявом перебігу процесу становлення критичного мислення. Завдання гуманітарних предметів у школі полягає в тому, щоб спрямувати уміння аналізувати й помічати суперечності в таких явищах як людські відносини та культурні розбіжності [3, с. 15].

Отже, працюючи з учнями різних вікових груп, важливо враховувати сферу найближчого розвитку, оскільки це визначається їхніми психічними та фізичними особливостями. Особливу увагу слід звертати на врахування емоційної нестабільності підлітків, а також сприяти розвитку їхнього критичного мислення та аналітичних здібностей.

Список літератури

1. Бочко О. В. Мотивація навчальної діяльності учнів як важливий фактор формування предметних компетентностей. ДНЗ Харківський професійний ліцей будівельних технологій. URL: <https://vseosvita.ua/library/motivacia-navcalnoi-dialnosti-ucniv-ak-vazlivij-faktorpri-formuvanni-predmetnih-kompetentnostej-94374.html> (дата звернення 23.01.2022).
2. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія. Навч. посіб. Київ. Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
3. Developing Adolescents: A Reference for Professionals, American Psychological Association, 2002, 45 p.

Формування soft skills учнів 8 класу ЗЗСО на уроках французької мови

Визначення професії є важливим етапом в житті кожної людини, тому ретельне планування та підготовка заздалегідь мають велике значення. Восьмикласники, перебуваючи на етапі початкового формування своїх життєвих планів і професійного самопізнання, знаходяться в ключовому періоді свого розвитку. Основні завдання на цьому етапі включають створення особистого сенсу вибору професії для юнаків, розвиток навичок та вмінь, співставлення соціальних цілей вибору сфери діяльності зі власними ідеалами, а також врахування уявлень про цінності у контексті реальних можливостей.

У сучасному суспільстві важливо враховувати, що для становлення висококваліфікованого спеціаліста необхідне поєднання фахових знань і соціально-психологічних умінь та навичок, відомих як soft skills. Саме ці soft skills, передусім життєві та організаційні навички, виявляються надзвичайно важливими для успішного вирішення завдань у професійній сфері. Навички і вміння є головною рушійною силою у поведінці і діяльності людини, в тому числі, і в процесі навчання школярів. Необхідність розвитку soft skills учнів є важливим аспектом, особливо на уроках французької мови, що і зумовило **актуальність** даної роботи.

Soft skills являють собою унікальні особистісні риси, які визначають комунікативні вміння та здібності особи в спілкуванні з іншими, а також вирішенні завдань різної складності з метою досягнення успіху у подальшій професійній діяльності. [1, с. 38].

Згідно зі статистичними даними World Economic Forum за 2016 рік, дослідження вказує на те, що "ТОП-10 навичок на 2020 рік включає: критичне мислення; комплексне мислення; уміння керувати людьми; творчі здібності; взаємодія з людьми; уміння формувати власну думку та приймати рішення; емоційний інтелект; гнучкість розуму; уміння вести переговори; орієнтація на клієнтів" [2, с. 44].

Відповідно до класифікації «Універсальні компетенції» щодо soft skills [4, с. 36-38], проведено аналіз підручника Ю. Клименка

«Французька мова» 8 клас [3], зосереджуючись, зокрема, на життєвих та організаційних вміннях.

Проаналізувавши шкільний підручник, виявлено, що недостатньо уваги приділяється аспектам навичок, які є важливими. Отже, отримані результати стають підставою для подальшого розвитку і вдосконалення навчального процесу, а також заохочують нас до внесення нових завдань у підручник для розвитку організаційних та життєвих навичок.

До прикладу, для узагальнення тем, таких як лексика (*Les régions françaises*) та граматика (*Le futur simple*), пропонуємо включити таке завдання для 8 класу: *Travail en groupes de 3 à 4 personnes. Faites un plan de voyage pour votre séjour en France. Choisissez les lieux à visiter, calculez les dépenses de logement et de nourriture, et organisez des activités culturelles. Présentez votre projet à la classe en français, en utilisant le futur simple.*

Отже, з наведеного можна зробити висновок, що існуючи підручник потребує ретельного вдосконалення з огляду на важливість формування *soft skills*, які є ключовими для особистого розвитку будь-якої людини, незалежно від її професійної сфери.

Список літератури

1. Зварич І. М. Спілкування – невід’ємна складова *Soft Skills* у формуванні конкурентоспроможності студентів XXI століття: *Soft Skills* – невід’ємні аспекти формування конкурентоспроможності студентів у XXI столітті. Тези доповідей учасників міжвузівського н-м сем. Київ : КНATEУ, 2020. С. 37-40
2. Кохан О.М. *Soft Skills* як необхідний компонент конкурентоспроможності майбутніх фахівців: *Soft Skills* – невід’ємні аспекти формування конкурентоспроможності студентів у XXI столітті. Тези доповідей учасників міжвузівського н-м сем. Київ : КНATEУ, 2020. С. 43-45
3. Клименко Ю. М. Французька мова 8 клас. Київ: Видавництво «Генеза», 2016. 206 с.
4. The Future of Jobs. World Economic Forum. 2020.

Морфологічний спосіб термінотворення

Морфологічний спосіб або лінійна (зовнішня) деривація відбувається за допомогою матеріально виражених засобів словотвору, представлених, в першу чергу, афіксацією [1, с. 76]. Афікс виступає словотворчим елементом під час афіксального словотворення. Афікси реалізують свої значення лише в поєднанні з коренем.

Афікси бувають продуктивними та непродуктивними. Продуктивність афікса потрібно визначати, беручи до уваги кількість слів, які виникли за період існування цього афікса в мові як словотворчого елемента, і, по-друге, частоту вживання новотворів із цим афіксом [3, с. 39].

Виходячи з цього, афікси бувають малопродуктивними, продуктивними, а деякі мають так звану «абсолютну продуктивність», тобто таку здатність до словотворення, при якій афікс має найменше обмежень у сфері свого застосування як словотворчий елемент [2, с. 31–32].

Суфіксація є найпродуктивнішим засобом морфологічного словотвору в лексиці моди ХХІ століття. Продуктивність суфіксів розподілено нерівномірно.

Продуктивний, зокрема, суфікс *-er*. У англomовній лексиці моди серед слів, утворених за допомогою суфікса *-er*, очевидним є поділ на назви предметів та елементів одягу, а також назви імен особи. Більшість назв предметів одягу були утворені від дієслівних основ. Серед них: 1) слова із загальним значенням „інструмент дії”, де твірне дієслово позначає дію, яку виконує людина в одязі, позначеному похідним іменником (*creepers, loafers, skater, sneakers, surfer, trainers*); 2) слова із загальним значенням „засіб дії”, де твірне дієслово позначає дію, яку виконують за допомогою предмета чи елемента одягу (*muffler, sweater, suspenders, zipper*).

Іменники на позначення одягу *duster* та *blazer* мають іменникову твірну основу. Слово *blazer* позначає жакет яскравого кольору та походить від іменника *blaze*. Номінація відбулася наприкінці дев'ятнадцятого століття в студентському сленгу. Суфіксація

супроводжується метафоричним зсувом значення, назва виникла за асоціацією з яскраво-червоним кольором жакетів, які носили представники the Lady Margaret, St. John College, Cambridge Boating Club. Іменник *duster* (плащі, які були в моді на початку двадцятого століття) походить від складного іменника *dust-coat*. Відбулося усічення другого елемента слова та додавання іменникового суфікса *-er*.

В англійській лексиці моди порівняно недавно сформувалася словотвірна модель іменників із другим елементом *-wear*. Цей елемент служить для утворення колективних іменників на позначення груп предметів одягу. Твірна основа таких іменників має загальне значення:

1) мети, з якою носять одяг, позначений похідним іменником (*sportswear, swimwear*);

2) категорії людей, які носять одяг, позначений похідним іменником (*menswear*);

3) часу доби, коли слід вдягати одяг, позначений похідним іменником (*daywear, nightwear*);

4) частини тіла, на якій носять одяг, позначений похідним іменником (*footwear*).

Практично необмежені можливості вживання основи – *wear* для деривації нових слів дозволяють говорити про перехід цього елемента до розряду семіафіксів.

Список літератури

1. Булик-Верхола С. З., Наконечна Г. В., Теглівець Ю. В. Основи термінознавства. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. 423 с.
2. Кияк Т. Р. Лінгвістичні аспекти термінознавства : навчальний посібник. Київ : УМК ВО, 1989. 104 с.
3. Панько Т. І., Кочан І. М., Мацюк Г. П. Українське термінознавство : підруч. для студ. гуманітар. спец. вищ. навч. закл. Львів : Світ, 1994. 216 с.

Мовні засоби зображення героїв та антигероїв

у кінодискурсі: стилістичний аспект

Дослідження мовних засобів героїв та антигероїв в кінодискурсі нині є актуальне. Оскільки кінематограф в цілому займає досить важливе місце в сфері культури. Кінодискурс здатний впливати на свідомість глядача, його вподобання, змінювати модель поведінки, світоглядні та споживчі установи. В деяких випадках, навіть маніпулювати та нав'язувати певні ритуали, та політичні вподобання. Звісно, що цей вплив відбувається через сприйняття глядачем “героя” чи “антигероя”, показ їх індивідуальних особливостей прямою мовою та манерою мовлення [1]. Тому вивчення та дослідження стилістичного аспекту, дозволить точніше передавати ідею, яку ми хочемо донести до глядача.

Мовні засоби характеристики персонажа — це показ індивідуальних особливостей персонажів за допомогою їхньої мови (особливого добору слів, виразів, мовних зворотів тощо як засобу художнього зображення дійової особи) та манери мовлення [3, с.8].

Для створення мовної характеристики персонажа, як “героя”, так і “антигероя”, використовується різний набір стилістичних засобів, як окремо так і в поєднанні. Окрім різноманітних стилістичних, застосовується і висока або розмовна стилістично-маркована лексика, що свідчить про те, що засобом створення мовної характеристики персонажу можуть виступати не лише складові розмовного стилю, а й високого, вводячи до мовлення героя терміни, які можуть вказувати на професійну приналежність або вид діяльності. Висока літературна лексика дозволяє глядачу оцінити рівень освіченості чи класову приналежність, співпереживати або ж висміяти його. Використання архаїзмів або історизмів дає змогу ідентифікувати до якої епохи належить той чи інший персонаж. Ці всі засоби можуть використовуватися і в комбінаціях [2].

Отже, дослідження мовних засобів зображення героїв та антигероїв у кінодискурсі виявляється надзвичайно важливим в

контексті сучасної культурної парадигми. Кінематограф, як важлива складова сфери культури, має потужний вплив на свідомість та уявлення глядачів. Аналіз мови та манери мовлення персонажів дозволяє не лише краще розуміти їхню індивідуальність, але й передавати ідеї та концепції фільму з більшою точністю та ефективністю. Використання різноманітних стилістичних засобів допомагає створити, живі, автентичні образи, які здатні зацікавити, змусити задуматися та відчувати емоційне зв'язок з персонажами кінофільмів. Такий аналіз сприяє більш глибокому розумінню мовної природи кінематографу та його впливу на сучасне суспільство.

Список літератури

1. Балабан О.О. Дискурс-теорії і дискурс-аналіз: історія і перспективи. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/apif/2010_5/balaban.pdf (дата звернення: 04.02.2024).
2. Бацевич Ф.С. Філософія мови: історія лінгво-філософських учень : підручник. 2-ге вид., стер. Київ: Академія, 2011. 240 с.
3. Бачишина О.Б. Мовні засоби вираження просторових відношень в українській мові. Сер. Філологічна. 2012. Вип. 24. С. 7–9

Деякі підходи до вивчення пасивних стану англійського дієслова

Актуальність дослідження зумовлена постійним інтересом науковців до з'ясування природи пасивних конструкцій англійської мови, які характеризуються набагато ширшим узусом у порівнянні з українською мовою. У лінгвістичній літературі досі немає одностайної думки щодо сутності категорії стану дієслова, що визначає складність та багатоплановість явища, яке є предметом дослідження.

Огляд лінгвістичної літератури свідчить, що багато вчених (Л. Залізняк, О. Пономарів, І. Лисенко, В. Гнатюк та ін.) дотримуються думки, що стан дієслова є однією з найпоширеніших дієслівних категорій у мовах світу, що відкриває широкі перспективи типологічних досліджень категорії пасивного стану, який реалізується у формах пасивних конструкцій.

Традиційно, пасивний стан дієслова тлумачиться як граматична конструкція, у якій підмет речення виражається особою або об'єктом, який піддається дії чи зміні стану. Пасивний стан англійського дієслова завдяки, ширшій сфері використання у порівнянні з українською мовою, складає певну трудність у його вивченні та інтерпретації для тих, хто вивчає англійську як другу мову та перекладачів.

Можна виокремити три основні напрями дослідження стану дієслова, які склалися на теперішній час: дослідження стану дієслова як відношення логічної та семантичної структури речення, дослідження стану дієслова як морфологічна категорія дієслова в опозиції активної форми та пасивної, зворотний стан дієслова як відображення ставлення агенсу до себе - які не можна розглядати окремо одну від одної [2].

Це наводить на думку, що такі категорії, як агентивність, суб'єктність, об'єктність, активний, пасивний, зворотний стан дієслова, повинні вивчатися в рамках єдиної макросистеми – вчення про семантико-синтаксичну організацію пропозитивного конституенту речення.

Згідно з першим підходом, стан дієслова традиційно виділяється за морфологічними ознаками дієслова, пов'язаними з вираженням суб'єктно-об'єктних відносин. Таке розуміння відбилося у назві основних виділених станів дієслова: активний і пасивний, зворотний тощо. Передбачається, що є активна дія і пасивна дія, і вони протиставляються одна одній. Активність - це «уявлення дії як вихідної від суб'єкта, який виступає в позиції підмета», «пасивність - таке уявлення дії, при якій суб'єкт усувається з зазначеної позиції, і її займає об'єкт» [1].

Відповідно до третього підходу, стан дієслова розглядається також як «граматично маркована у дієслові діатеза». Як слушно зазначив В. Храковський, «одним із лейтмотивів висунання цієї концепції послужило усвідомлення того, що сутність опозицій стану дієслова найбільш адекватно може бути описана при зміщенні логічних акцентів зі сфери морфології дієслівного слова у сферу семантики та синтаксису дієслівного речення» [3]. Однак виділення діатези не спрямоване на виявлення ознак, що беруть участь у реченні синтаксичних та семантичних актантів і, відповідно, ознак речень, за якими вони (актанти та, відповідно, речення) протиставляються.

Сучасна психолінгвістика свідчить, що людина сприймає ситуацію цілісно. Виділені смислові компоненти сприймаються людською свідомістю частково, ситуація аналізується і розкладається на частини, але це не зводиться до сукупності елементів. Це саме той випадок, коли слід враховувати цілісність і дискретність одночасно.

Список літератури

1. Дячук Н.В. Семантика пасивних конструкцій в англomовному просторі. Житомир : Наука, 2022. 47 с.
2. Кочерган М.П. Основи зіставного мовознавства. Київ : Акад., 2006. 424 с.
3. Клименко А. В. Ремесло перекладу. Практичний курс. Київ: Дивослово, 2007. 636 с.

**Особливості застосування Task-Based Learning у
методиці формування граматичних навичок на уроках
англійської мови**

Відомий китайський крилатий вираз *“Розкажи мені - я забуду, покажи мені - можливо, я запам’ятаю, залучи мене - я зрозумію”* в точності описує суть та цінність методу Task-based learning.

Task-based Learning або ж Task-Based Language Teaching є одним із сучасних підходів до викладання мов, який активно використовується для покращення мовних навичок. Цей метод спрямований на розвиток комунікативних навичок учнів шляхом виконання певних завдань. В даному дослідженні ми розглядаємо основні прийоми та принципи Task-based learning, які сприяють ефективному використанню цього методу в навчальному процесі.

Основні принципи Task-based learning, запропоновані Родом Еллісом, відображають сутність цього методу та сприяють досягненню його мети. Перш за все, завдання в Task-based Learning мають сфокусованість на прагматичному використанні мови, де акцент робиться на реальному комунікативному використанні мовлення. Крім того, завдання мають містити певний "пробіл", що стимулює учнів до активного пошуку мовних ресурсів для його вирішення. [1]

Одним з важливих принципів Task-based Learning є те, що завдання має чітко визначений результат. Важливо зауважити, що учні мають виконати реальне комунікативне завдання, а не просту вправу. Наприклад, виконання завдання, яким є доповнення речень з використанням правильного часу чи заповнення пропусків, спрямоване лише на вивчення мовних конструкцій. Натомість, завдання, які полягають у

складанні списку продуктів для рецепту чи складанні списку порад щодо кращого тайм-менеджменту, передбачають реальні ситуації, де мова використовується як засіб досягнення конкретного результату. У таких завданнях мова виступає лише як засіб досягнення більш важливої мети. Наприклад, в нашому випадку – це список продуктів або список порад що ми отримуємо і є результатом.

Принципи, запропоновані Ніною Спадою, додатково розширюють наше розуміння Task-based learning. Вона підкреслює значення обмеженого виправлення помилок. Важливіший зміст мовлення ніж форма. Також, вона підкреслює важливість різноманітності дискурсів у класі, що імплементується через різноманітні комунікативні завдання. Також зазначила важливість використання автентичних матеріалів. Більша увага приділяється вільному спілкуванню(fluency) ніж його правильності. [2]:

Отже, принципи Task-based learning, визначені як Еллісом, так і Спадою, важливі для успішного використання цього методу у навчальному процесі. Об'єднуючи їхні підходи, ми можемо створити більш ефективну й цілеспрямовану систему викладання англійської мови, що сприятиме підвищенню мотивації та розвитку комунікативних навичок учнів.

Список літератури

1.Ellis R. Understanding Second Language Acquisition: Second Edition. Oxford : Oxford University Press. 2015. P. 13-56

2. Spada N. Reflecting on task-based language teaching from an Instructed SLA perspective. Cambridge : Cambridge University Press. 2021 P. 30-51

Лінгвістичні засоби вираження гендеру в сучасній англійській мові

У сучасному світі, перетинаючи грані соціокультурних змін та стрімкого розвитку гендерної свідомості, тема лінгвістичних засобів вираження гендеру в англійській мові стає не тільки актуальною, але й необхідною для вивчення та розуміння сучасних гендерних динамік. Зростаючий інтерес до питань гендерної ідентичності та визнання гендерної різноманітності в суспільстві вимагають глибшого аналізу того, як саме ці питання відображаються в мовній системі.

Гендерно орієнтована лінгвістика визнає не лише вплив мови на формування гендерних уявлень, але й активну участь мови у конструюванні гендерних реальностей. Освіта у галузі лінгвістичних засобів гендерної ідентифікації стає ключовою для створення справедливіших та більш рівноправних соціокультурних практик. Дослідження цієї теми допомагає не лише аналізувати існуючі гендерні структури в мовленні, а й активно формувати нові, відкриваючи можливості для більш інклюзивного спілкування.

Мовні стереотипи та уявлення про гендерні ролі. Вивчення мовних конструкцій дозволяє розкрити та проаналізувати вбудовані гендерні стереотипи, які можуть бути відображені в словах та фразах. При цьому можна розглядати не лише явні, але й приховані форми гендерної дискримінації, що дозволяє ефективно спрямовувати зусилля на їх усунення.

Гендерно-нейтральна мова. Розробка та вивчення гендерно-нейтральних виразів та конструкцій, таких як "Mx." вживане як заміна титулу "Mr." або "Mrs.", або використання "they" як альтернативи для вказівки на особу невизначеної статі, є ключовим етапом у створенні більш включаючого та рівного мовлення.

Мовні трансформації у зміні гендерних уявлень. Вивчення того, як мова може служити інструментом для трансформації гендерних уявлень, дозволяє не лише адаптувати мовні практики до сучасних гендерних реалій, але і активно формувати нові концепції гендерної ідентичності.

Дослідження лінгвістичних засобів вираження гендеру в англійській мові стає ключовим компонентом у розвитку нашого розуміння гендерних динамік сучасного суспільства. Засвідчуючи роль мови як активного учасника у формуванні гендерних реальностей, це дослідження не лише аналізує існуючі лінгвістичні структури, але й визначає можливості для активного та позитивного змінення гендерного ландшафту у мовленні. Вивчення лінгвістичних засобів гендерної ідентифікації є кроком до створення гендернорівноправного та інклюзивного суспільства, де мова є інструментом для будівництва більш справедливого світу.

Список літератури

1. Боджак, М. "Гендерні аспекти лінгвістичної реалізації ідіом у сучасній англійській мові." Київ: Видавництво Лінгвіст, 2018. - 312 с.
2. Геллер, К. "Вплив гендерних чинників на лексичний склад сучасного англійського мовлення." Лондон: Oxford University Press, 2015. - 198 с.
3. Іванова, Н. "Мовні стратегії вираження гендерної ідентичності в англійському онлайн-спілкуванні." Нью-Йорк: Cambridge Scholars Publishing, 2017. - 176 с.
4. Морозова, С. "Гендерна семантика англійської фразеології: традиції та тенденції." Чикаго: University of Chicago Press, 2019. - 245 с.
5. Фрост, Д. "Лінгвістичні аспекти гендерної рівності: теорія та практика." Сідней: Sydney University Press, 2016. - 320 с.
6. Харріс, Р. "Мовленнєві стратегії вираження гендерної толерантності в англомовному просторі." Лос-Анджелес: UCLA Press, 2020. - 288 с.

Розвиток емоційного інтелекту

на уроках німецької мови на основі лексичних ігор

З кожним роком конкуренція на ринку праці зростає, а “soft skills” все швидше витісняють “hard skills”, тому бути просто спеціалістом у своїй галузі недостатньо. Натомість, “soft skills”, які включають у себе багато аспектів, про один з яких йдеться у цій роботі, потрібно навчати змалечку. Говорячи про зв’язок емоційного інтелекту (далі EI) із вивченням іноземних мов, варто розуміти, що це набагато більше, ніж просто запам’ятовування слів та граматичних правил. Це процес, що вимагає емоційного занурення та здатності до емпатії. Адже успішна комунікація вимагає не тільки знання мови, а й здатності виражати свої почуття та розуміти емоційні нюанси інших. Для висловлення власних думок рідною чи іноземною мовою EI допомагає нам знайти відповідні слова та виразити їх з відповідним тоном та емоційним забарвленням. Окрім того існує й так звана міжкультурна чутливість, саме навчання дозволяє нам пізнати різні культури та традиції за допомогою емпатії, допомагає нам розуміти, як емоції впливають на сприйняття та виявлення інших культур, наприклад, під час перебування у іншій країні. Для будь-якої дії у вивченні іноземних мов потрібна мотивація і самодисципліна, тому що цей процес може бути викликом та супроводжуватися стресом. Розвиток EI допомагає нам формувати та підтримувати мотивацію та емоційну стійкість, що є важливими факторами для успішного вивчення зокрема німецької мови і успішної комунікації з іншими [1].

Наше завдання, таким чином, полягає у розробці інклюзивного та емоційно-сприятливого навчального середовища, що може допомогти учням подолати емоційні бар’єри, такі як тривога та страх невдачі, які часто супроводжують процес навчання мови. Розвиток EI набуває чимраз більшого значення в освітньому контексті, оскільки він сприяє особистісному зростанню, ефективному спілкуванню та загальному навчальному успіху.

Як приклад такого типу завдань запропонуємо лексичну гру.

Назва гри:

“Meine Familie”

Опис гри:

1. Учні діляться на групи по 3-4 людини.
2. Кожна група отримує картки зі словами,

Ціль гри:
Розширення
лексичного запасу
учнів на тему “Meine
Familie” та розвиток
ЕІ шляхом
спілкування та
співпраці з іншими
учасниками гри.

пов'язаними з темою “Meine Familie”.

3. Кожен учень повинен скласти речення про свою родину, використовуючи хоча б одне слово з картки (наприклад, *Meine Mutter hat einen Bruder*).

4. Завдання групи полягає в тому, щоб зібрати всі картки та скласти речення про кожного учасника групи на основі зібраних слів.

5. Група, яка найшвидше зібрала усі картки та склала речення про кожного учасника, перемагає.

Ця лексична гра задіяла ЕІ учнів у декількох аспектах. По-перше, учні повинні працювати в команді та співпрацювати для виконання завдання. Це вимагає взаєморозуміння, емпатії, толерантності та інших емоційних навичок. По-друге, учасники гри повинні використовувати свої емоційні навички, щоб висловити думки про свою родину та взаємовідносини з нею. Вони можуть використовувати емоційні зв'язки, такі як любов, повага, дружба та інші, щоб описати свої стосунки з рідними.

Отож, гра “Meine Familie” має значний потенціал для розвитку ЕІ учнів, оскільки вона вимагає взаємодії та співпраці між гравцями, а також висловлення емоційних зв'язків та відчуттів.

Розуміння емоційних аспектів навчання мови є критично важливим для створення ефективного навчального середовища, орієнтованого на учня, особливо в контексті глобалізації та чимраз більшої потреби у володінні іноземними мовами. ЕІ, що включає самосвідомість, саморегуляцію, емпатію та міжособистісні навички, відіграє ключову роль в успішному вивченні іноземних мов (див., напр., Деніел Гоулман [2]).

Література:

1. Cornelsen Magazin. “Емоційний інтелект в школі” [Онлайн] <https://www.cornelsen.de/magazin/beitraege/emotionale-intelligenz-schule> [дата звернення: 13.02.2024].

2. Гоулман Д. “Емоційний інтелект” / Деніел Гоулман, 2019. – 512 с. – (1). С.43-48.

Поняття «термін»

У сфері спеціалізованого та професійного спілкування, а також обміну науковими, виробничо-технічними та іншими знаннями термін є найбільш важливим і інформаційно ємним носієм спеціальної наукової та професійної інформації. Він є одиницею лексичної системи мови, що володіє особливими ознаками, які дозволяють відрізнити його від нетерміна, актуалізованих зокрема в його дефініціях.

Аналіз наукової літератури з термінознавства виявляє велику кількість визначень терміна [див., напр., 3, с. 53; 4, с. 28; 6, с. 13; 7, с. 11]. Так, під терміном розуміють «слово або словосполучення, що являє собою єдність звукового знака та поняття певної галузі науки або техніки, що співвідноситься з ним» [2, с. 81]; «слово або словосполучення, що вступає в системні відносини з іншими термінологічними одиницями, утворюючи разом з ними на певному етапі розвитку терміносистему, що характеризується високою інформативністю, однозначністю, точністю та експресивною нейтральністю» [5, с. 17]; «слово або словосполучення, що має спеціальне значення, яке виражає та формує професійне поняття, що вживається в процесі пізнання й освоєння наукових і професійно-технічних об'єктів та відносин між ними» [1, с. 12].

Більш широке визначення терміна знаходимо в монографії Т. І. Панька, І. М. Кочана, Г. П. Мацюка, які фактично характеризують термін, співставляючи його із загальноновживаною одиницею: «На відміну від загальноновживаних слів, які часто бувають багатозначними, терміни, є, як правило, однозначними. Їм також не властива експресія. Термін може входити до складу лише однієї термінології (префікс, непрямий додаток, номінативне речення) або може входити до різних термінологій (операція – в медицині, фінансовій сфері, військовій справі; асиміляція – в біології, етнографії, лінгвістиці). Одні терміни втратили свій виключно спеціальний характер і стали широко використовуватися в різних стилях мовлення (мистецтвознавчі та літературознавчі терміни: жанр, портрет, стиль, дует, пролог, образ, сюжет, фабула; наукові та

виробничо-технічні терміни: акумулятор, амортизація, конвейер; філософські терміни: діалектика, мислення, категорія, поняття, свідомість), інші ж терміни зберігають свій вузькоспеціальний характер (аффіката, проклітика, фонема, дактіль, синекдоха, сольфеджіо)» [8, с. 14–15].

Наведені визначення свідчать про варіативність поглядів науковців на термін, причини якої вбачають у складності самого поняття, різних підходах, що застосовуються термінологами та лінгвістами для вивчення термінологічних одиниць.

Список літератури

1. Білозерська Л. П., Возненко Н. В., Радецька С. В. Термінологія та переклад. Навчальний посібник для студентів філологічного напрямку підготовки. Вінниця : Нова книга, 2010. 232 с.
2. Булик-Верхола С. З., Наконечна Г. В., Теглівець Ю. В. Основи термінознавства. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. 423 с.
3. Вакуленко М. О. Термін і термінологія : основні положення та методи дослідження. *Проблеми семантики слова, речення та тексту*. 2010. № 25. С. 52–68.
4. Дудок Р. І. Проблема значення та смислу терміна в гуманітарних науках : монографія. Львів : Львівський національний університет, 2009. 358 с.
5. Д'яков А. С., Кияк Т. Р., З. Б. Куделько. Основи термінотворення : Семантичні та соціолінгвістичні аспекти. Київ : Вид. дім „КМ Academia”, 2000. 218 с.
6. Зарицький М. С. Актуальні проблеми українського термінознавства: Підручник для студ. вищих навч. закл. К. : Політехніка; ТОВ „Фірма Періодика”, 2004. 124 с.
7. Кияк Т. Р. Лінгвістичні аспекти термінознавства : навчальний посібник. Київ : УМК ВО, 1989. 104 с.
8. Панько Т. І., Кочан І. М., Мацюк Г. П. Українське термінознавство : підруч. для студ. гуманітар. спец. вищ. навч. закл. Львів : Світ, 1994. 216 с.

Олександр Соколовський
Науковий керівник – доц. Петренко О. Д.

Англійські казкові реалії та особливості їх перекладу українською мовою

Проблема перекладу реалій вважається однією з найважливіших і найскладніших проблем міжкультурного перекладу та вивчення міжкультурних аспектів національно-культурної ідентичності мовно-мовленнєвої діяльності. Якщо сьогодні мовне та культурне різноманіття визначається як багатство цивілізації, переклад може захистити його.

Перекладачі стикаються з двома основними труднощами при перекладі текстів, які містять реальність: відсутність відповідної мови в мові перекладу через відсутність носіїв об'єктів, що представляють реалії, і необхідність передати, передати колорит, національне та історичне забарвлення. Казки, зокрема авторські, мають свої жанрово-стилістичні особливості, які мають важливе значення для перекладу.

Тому детальне висвітлення та ретельне вивчення особливостей перекладу казок стає необхідністю, оскільки зростає інтерес до української культури та літературної спадщини в світі.

Серед праць сучасних українських перекладознавців варто згадати Х. Ю. Гаврилюк [3], яка вивчає поняття «реалія» у порівняннях з поняттям «концепт», аналізуючи спільні та відмінні риси, та роблячи висновок, що доречно вважати ці два поняття рівноцінними у власній системі вираження, де концепт як культурний атрибут є «портретом» реалії як атрибуту мовного. Основною ж проблемою при перекладі реалій, на думку дослідниці, є досягнення еквівалентності їхніх відповідників, що залежить від ряду факторів, таких як, генетична спорідненість мов, контекст, композиційно-метричні параметри тексту.

Особливою сферою функцій реалій є твори жанру фентезі. Вони розкривають авторський задум, відображаючи як вигаданий світ, створений автором, так і об'єктивну реальність. Е. Білоусова називає реалії «результатом авторської словотворчої діяльності» [1]. Вони є одними з найважливіших засобів художньої виразності в текстах

фентезійного жанру. Аналіз реалій у оповіданні «Казка про трьох братів» реалізовано на основі класифікації В. Виноградова, яка була описана в його роботі «Вступ до перекладознавства». Згідно з вище згаданою класифікацією, реалії поділяються на «побутові, етнографічні та міфологічні, реалії державно-адміністративного устрою і суспільного життя, реалії природного світу, ономастичні реалії, асоціативні реалії» [2].

Асоціативні реалії мають додаткові асоціації, пов'язані з певними історичними, культурними або соціальними явищами, що притаманні конкретній культурі». Ці конотативні реалії важко передати в перекладі, оскільки вимагають знання не тільки мови, а й культури, традицій та історії народу, що засвоював ці асоціації, висловлюють водночас значеннєві і емоційні «фонові відтінки» [2]. В оповіданні «Казка про трьох братів» наявні наступні прикладів асоціативних реалій немає, проте в інших її творах, їхня кількість доволі велика.

Отже, переклад казок можна вважати одним з найважчих видів перекладу. Казки є уподібненням до реального людського життя та відображенням багатьох болючих проблем суспільства, що створило їх. Крім того, літературні казки відображають внутрішній світ автора, його потаємні страхи, надії та сподівання, а також відбивають його загальний стиль, хоча мають казкові риси - фантастичність, алегоризм, спілкування звірів та рослин з людьми та між собою тощо.

Список літератури

1. Бобришева, О. В. "Мовна картина світу та проблеми перекладу національно-культурних реалій." Вісник ЛНУ ім. Т. Шевченка (2010): 9-13.
2. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). 2010 .
3. Кузьменко, Ю. В. (2021). Переклад реалії, як одиниці з місткою фоновією семантикою. Редакційна колегія, 144.

Тетяна Стародуб-Крістеску

Науковий керівник – асист. Орищук С.В.

**Педагогічний потенціал рольових ігор на уроках
англійської мови**

Рольова гра як методичний прийом навчання іноземних мов одержала широке застосування у практиці. Вона належить до групи активних засобів навчання, допомагає активізувати мовну діяльність школярів, формує у них уміння самостійно висловлювати свої думки, виховує у учнів почуття впевненості у собі, сприяє створенню позитивного психологічного мікроклімату на уроці, залучає до активної мовленнєвої діяльності усіх учнів.

Сучасна методика навчання в школі висуває перед учителем і учнями нові вимоги. Спостерігається відхід від традиційних форм, при яких навчання більшу частину часу проходить пасивно; пошук нових форм приводить до активізації навчання протягом всього навчального процесу.

Метою сучасної освіти є виховання гармонійно розвиненої особистості. Знання іноземних мов стає необхідною умовою розвитку культурної, вихованої і успішної людини. В той же час, при підвищенні рівня мотивації, учні зіштовхуються з великими труднощами при вивченні мови, які часто здаються їм непереборними. Одним із засобів, що містить великий навчальний потенціал, є рольова гра.

Навчання іноземної мови багато в чому ґрунтується на наслідуванні. Рольова гра так само передбачає наслідування дійсності, закладає основи комунікативної компетенції і веде до досягнення головної мети навчання іноземної мови - вмінню спілкуватися іноземною мовою [1].

Вивчаючи іноземну мову, вчитель і учні неминуче приміряють на себе різні соціальні ролі, різні лінії поведінки, різні ситуації, мають різні теми для спілкування, тобто постійно знаходяться в умовах відповідності якому-небудь мовному етикету. Тому на уроках іноземної мови використовувати рольові ігри є традиційний метод. У грі здібності дитини виявляються в повній мірі. Якщо гра організована так, що дитині доводиться приймати самостійні рішення, то така гра загострює розумову діяльність. Уміння

висловити свої думки в грі на англійській мові формує інтерес до предмету і мотивує на вивчення іноземної мови.

Рольову гру можна розглядати як інтенсивний метод навчання мови. Відмінною рисою її є мимовільне запам'ятовування (яке забезпечується створенням на заняттях атмосфери легкості та невимушеності, емоційного піднесення), використанням паралінгвістичних засобів в мовній комунікації, а також використанням музичних особливостей реприз та виразів [2].

Застосовуючи на практиці наведені зразки в організації неофіційного спілкування на уроках вдається втілити принцип двоплановості: для учнів головною частиною виступає спілкування, а для вчителів кожен урок направлений на досягнення певної навчальної мети. Тобто, в учнів немає усвідомлення, що вони в цей момент присутні на звичайному уроці під час навчального процесу, завдяки ілюзії реального спілкування [3]. Інтенсивний метод успішно використовується у практиці навчання, адже завдяки йому навчальний процес поєднується з реальним спілкуванням.

Ґрунтується цей метод на високій мотивації спілкування. Щоб досягти мотивації зазвичай використовуються різноманітні ігрові стимули, які є в усіх видах навчальних матеріалів. Присвоюючи кожному учневі престижну соціальну роль та приділяючи достатню увагу до його індивідуального світосприйняття, можна досягти неабияких успіхів, а найголовніше – подолати психологічний бар'єр спілкування, що є однією з головних умов успішного навчання.

Список літератури

1. Алексіна Е.В. Навчальні ігри на уроках англійської мови//Педагогіка. 2012. №4. с. 66-68
2. Бочаров Л.Н. Ігри на уроках англійської мови на початковому та середньому ступенях навчання // . ІМШ 2014. № 3. 27 с.
3. Miriam Hedija .Classroom Roleplay – Why and How Do I Do It? URL:<https://www.kiddy123.com/article/classroom-roleplay-why-and-how-do-i-do-it.html>

Прийоми перекладу назв кінофільмів

Назва фільму виконує важливу роль у передачі інформації та формуванні очікувань від фільму. Це стисле представлення суті, теми чи атмосфери фільму. Переклад назв фільмів – складне завдання, що вимагає дотримання тонкого балансу між лінгвістичною точністю та культурним резонансом. Оскільки кіно продовжує долати міжнародні кордони, потреба в ефективних перекладацьких стратегіях стає все більш гострою. Цим зумовлено актуальність нашого нашого дослідження, мета якого – проаналізувати різноманітні підходи та виклики, пов'язані з перекладом назв фільмів, та визначити основні чинники, які необхідно враховувати, щоб забезпечити плавний перехід кінематографічного досвіду через різні мовні та культурні особливості.

Одна з головних проблем при перекладі назв кінофільмів полягає у збереженні суті та очікуваного впливу оригінальної назви під час її адаптації до іншої мови. Дослівний переклад може не передавати культурні нюанси, гру слів або розмовну лексику, притаманну мові оригіналу. Крім того, різноманітні культурні конотації певних слів і фраз можуть призвести до непередбачуваних інтерпретацій, що потенційно може вплинути на сприйняття кінофільму глядацькою аудиторією. Отже, нового значення набули дві функціонально протилежні стратегії в теорії перекладу – доместикації та форенізації. Доместикація (від англ. domestication) передбачає надання першотвору національного мовно-культурного забарвлення в перекладі, заміну елементів першотвору культурними цінностями, маркерами мови перекладу, що сприяє наближенню твору до потреб національного читача. «Форенізація (від англ. foreignisation) передбачає збереження автентичності першотвору, орієнтує перекладача на достеменність відтворення в перекладі культурних елементів, мовних особливостей першотвору» [1, с.185]. Стратегія доместикації дозволяє перекладачам створювати нову реальність, близьку пересічному читачеві за мовою, культурою та

ментальністю, задовольняючи потреби в національній ідентичності, не турбуючись про автентичність першотвору.

Під час перекладу назв кінофільмів, щоб досягти однакового ефекту, перекладач повинен завжди пам'ятати про принципи вірності, культурної обізнаності, поєднання комерційної та естетичної якості, а також художньої якості, використовуючи відповідні перекладацькі стратегії для досягнення відповідної експресії, а також для того, щоб надати глядачам найбільш правильну інформацію та допомогти їм оцінити фільми [2]. Переклад – це міст міжкультурного обміну; це не мовний переклад, а культурний переклад. Тому в процесі перекладу перекладач повинен не тільки володіти значенням слова, але й знати про культурне значення, яке воно виражає. Для комерційних фільмів перекладачі повинні запропонувати помітну назву фільму, щоб привернути увагу глядачів.

Дослідження стратегій перекладу назв кінофільмів сприятиме поширенню спільного кінематографічного досвіду, який виходить за межі мовних і культурних кордонів. Перспективу подальшого дослідження вбачаємо у вивченні прагматично-перекладацького аспекту назв кінофільмів.

Список літератури

1. Тьопенко Ю. А. Перекладацька стратегія доместикації як чинник національної ідентифікації. Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія : Філологія. 2015. Вип.18, № 2. С. 184-189.
2. Кривонос Я. В. Нормативні проблеми українського перекладу американської кінопродукції / Я. В. Кривонос // Лінгвістика : [зб. наук. праць]. – Луганськ : Луганський національний університет імені Тараса Шевченка. – № 1 (19), 2010. – С. 176–182.

**Типи парадигматичних відношень між членами
лексико-семантичного поля
(на матеріалі французької мови)**

Одним із ключових аспектів дослідження лексики будь-якої мови є вивчення лексичних одиниць як елементів системи, завдяки чому уможлиблюється розкриття глибинних структур семантики. Саме цей аспект визначає **актуальність** нашої роботи. В центрі подібних досліджень стоять слово та словесний комплекс, що створюють унікальний "мікросвіт" реальності. Аналіз особливостей вербалізації дійсності носіями мови дає можливість вивчати в системі лексико-семантичного поля (далі – ЛСП). Складені з чисельних лексичних одиниць, вони мають спільне значення та ґрунтуються на словесних асоціаціях, що відображають зв'язки між предметами навколишнього середовища. У мові ЛСП є важливою системно-структурною одиницею, яка об'єднує різні лексичні парадигми, а кожна його одиниця взаємодіє з усіма елементами парадигми.

Мета нашого дослідження полягає у вивченні типів парадигматичних відношень між членами ЛСП у французькій мові.

Системність лексики визначається двома чинниками: уточненням поняття та описом лексики. Організація лексики в систему виявляється в наявності об'єднань слів, що мають спільне значення. Ці об'єднання відомі як «лексико-семантичні парадигми», а відношення між їх членами – як «парадигматичні відношення». Парадигматичні відношення слугують основою для характеристики лексико-семантичних парадигм та визначаються належністю слів до певної частини мови.

Аналізуючи відношення між семами в окремому значенні слова, між значеннями в багатозначному слові та між членами парадигми, науковці стверджують, що на всіх рівнях виявляються одні й ті самі види відношень. При цьому слід пам'ятати про фактори, які визначають структуру парадигми, тобто 1) про те, що позначається (тобто про співвіднесеність із дійсністю), та 2) про те, якою частиною мови позначається явище дійсності. Такі парадигми, як-от: *весна – літо – осінь – зима; ранок – день – вечір – ніч; голова – плече – рука – нога – живіт*, позначають частини цілого – частини

року, доби, тіла. Ці групи характеризуються відношеннями суміжності (додатковості): слова, що входять до однієї парадигми, не можуть бути взаємозамінними. Однак навіть за таких відношень, зумовлених зв'язками між явищами дійсності, не можна заперечувати наявності у подібних групах власне лінгвістичних особливостей. До них належить, наприклад, розподіл цілого як «частини» дійсності між словами *ранок, вечір, день, ніч*, наявності в українській мові слова *доба* та відсутності його еквівалента у французькій, де ця дійсність позначається через «24 години» (24 heures) [1, с. 53].

Відношення додатковості в подібних групах можуть ускладнюватися 1) відношеннями подібності (синонімічними), які виникають як результат вираження оцінки, ставлення до предмета, наприклад: *tête – bille* (fam.), *binette* (fam.), *bobine* (pop.), *bouille* (fam.), *crâne, face, figure, trombine* (pop.), *tronche* (pop.) ; *mâchoire – mandibule* (fam.), *maxillaire*; 2) відношеннями протилежності (антонімічними), наприклад: *cou – gorge*.

Отже, ЛСП постає як група слів, які об'єднані базовою категоріально-лексичною семою і відображають певну понятійну сферу в мові. Основні ознаки включають інтуїтивну зрозумілість для носіїв мови, відображення психологічної реальності, автономність у системі мови, наявності системних семантичних відношень у полі та зв'язок з іншими семантичними полями мови. Між лексемами-членами ЛСП можливі різні види семантичних відношень: синонімічні, антонімічні, родо-видові тощо.

Список літератури

1. Сороквашина І., Єрьоменко С. В. Особливості передачі фразеологізмів при перекладі художнього тексту з української мови на англійську. *Збірник наукових статей студентів та викладачів відділення перекладу*. Одеса, 2019. С. 56-59.
2. Ювковецька Ю.О., Тонконог І. В. Мовні відмінності й особливості перекладу ідіоматичних виразів. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2019. № 42. Т. 3. С. 101-104.

Соматичні фразеологізми англійської мови та їх переклад українською

У сучасному лінгвістичному дослідженні велику увагу приділяють аналізу фразеологізмів, що виражають концепції, пов'язані з частинами тіла та фізіологічними аспектами. Однією зі складових цього напрямку є соматичні фразеологізми англійської мови та їх можливий переклад українською.

Дослідження соматичних фразеологізмів англійської мови та їх перекладу українською важливе у контексті сучасної лінгвістики та міжкультурних вивчень. Ця тема дає можливість вглибитися в лексичні та культурні відмінності, а також сприяє розумінню комунікативного контексту між різними мовами та культурами.

Вивчення соматичних фразеологізмів розкриває багатоаспектність мови та допомагає розширити межі мовленнєвого виразу [1, с. 10].

Вивчення соматичних фразеологізмів не лише допомагає розкрити унікальні риси мови, а й розкриває глибинні культурні конотації. У кожному виразі, пов'язаному з органами чуття чи частинами тіла, закладена велика кількість відомостей та вражень, які мова висловлює в лаконічній формі.

На прикладі таких фразеологізмів, як "to have a sweet tooth" чи "to kick the bucket," можна спостерігати, як унікальність виразів англійської мови визначається не лише лексичним складом, але і культурним підтекстом. Український еквівалент може передати основний зміст, але важко відтворити тонкощі та внутрішню емоційність оригіналу [2, с. 52].

Безперечною складністю у перекладі соматичних фразеологізмів є потреба враховувати культурні відмінності. Кожна культура має свої власні асоціації та стереотипи, які можуть відрізнятися від тих, які мають у інших народів. Отже, у процесі перекладу слід дбати не лише про збереження лексичного значення, але і про те, щоб передати той самий культурний відтінок, що і в оригіналі.

Важливим аспектом є також спроба уникнути втрати емоційного відтінку при перекладі. Багато соматичних фразеологізмів вражають

не лише своїм лексичним значенням, а й відтінками емоцій та станів. Перекладач повинен бути чутливим до цих нюансів, щоб уникнути спотворень та виразно передати задуману ідею.

У світлі глобалізації та зростаючого міжнародного спілкування вивчення соматичних фразеологізмів стає необхідним для покращення міжкультурної комунікації та розуміння різноманіття мовно-культурних особливостей.

Отже, дослідження соматичних фразеологізмів є важливим напрямком у сучасній лінгвістиці, спрямованим на розширення наших знань про мовленнєві можливості та культурні відмінності.

Список літератури

1. Абабілова Н. М. Переклад фразеологічних одиниць з соматичним компонентом як перекладацька проблема. Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Філологічні науки. Кн. 2. С. 7-12.
2. Селіванова О. О. Нариси з української фразеології : [монографія] / О. О. Селіванова. – К. – Черкаси: Брама, 2004. – 276 с.

Структурно-семантичні особливості іменників із маркуванням „молодіжна лексика” в німецькій мові

У сучасному суспільстві молодіжна лексика відіграє важливу роль у мовленні молодого покоління, відображаючи його цінності, інтереси та соціальні тенденції. Німецькомовна молодь також використовує специфічні іменники, марковані у словниках як „молодіжна лексика”, для самовираження та створення своєрідного ідентифікаційного коду. Ці слова є не просто словниковими одиницями, але й мовними символами, які відображають особливості менталітету та комунікаційних практик молоді.

Молодіжна лексика також допомагає створити спільний контекст для спілкування молодих людей. Вона включає в себе специфічні вирази, сленг та скорочення, які розуміють тільки члени молодіжної спільноти. Це сприяє ефективному спілкуванню та розумінню між ровесниками [1].

Структурно-семантичні особливості іменників з маркуванням „молодіжна лексика” виявляються у їхній лексико-семантичній групі, семантичних полях, похідних формах та сполучуваності з іншими словами. Ці іменники нерідко відображають актуальні теми та цінності молоді, такі як технології, інтернет, мода, музика та соціальні мережі, наприклад, *Rap-Battle*, *Street-Art-Künstler*, *Indie-Musik*. Вони стають виразниками новаторських ідей, сучасних трендів та культурних змін, які відбуваються серед молодіжної аудиторії.

Можна стверджувати, що „молодіжна лексика” використовується для створення своєрідного жаргону та комунікації в межах своєї соціальної групи. Такі одиниці нерідко створюються шляхом зміни семантики вже існуючих слів, наприклад, слово *Hammer* в традиційному значенні означає „молоток”. Але молодь використовує цей іменник для позначення крутості. Прикладом може бути речення: *Das Konzert war der Hammer*, що означає „Концерт був неймовірно захоплюючим/вражаючим”. Ще одним прикладом може

служувати слово *Alter*. У молодіжному сленгу воно використовується для позначення друга.

Також для молоді є характерним створення нових слів шляхом скорочень та афіксацій. Таке явище називається структурними або синтаксичними особливостями. Синтаксичні особливості в молодіжній лексиці німецької мови включають активне використання нових конструкцій та виразів з іменниками, що приносять різноманітність та експресивність у мовлення. Молодь має здатність створювати складні синтаксичні конструкції для передачі конкретних ідей або вираження почуттів [2]. Наприклад, поява фрази *Gefühlsachterbahn* („емоційні американські гірки”) свідчить про те, як іменники можуть використовуватися для створення нових синтаксичних конструкцій, що більш точно передають емоційний досвід. Ще одним прикладом синтаксичних особливостей слугує слово *chillaxen* – це скорочення двох слів *chillen* („розслаблятися, відпочивати”) та *relaxen* („релаксувати, розслаблятися”), яке поєднує їх значення.

Дослідження структурно-семантичних особливостей іменників з маркуванням „молодіжна лексика” в німецькій мові має важливе значення для культурології, лінгвістики та соціології. Це дозволить краще розуміти специфіку мовлення молоді та її вплив на культурні та соціальні процеси.

Крім того, розуміння структурно-семантичних особливостей іменників з маркуванням „молодіжна лексика” в німецькій мові має практичне значення. Воно допоможе поліпшити комунікацію з молоддю, а також розробити ефективні методи навчання німецької мови для молоді.

Література:

1. Шевченко А. В. Молодіжний сленг як мовне явище : thesis. 2016. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/22538> (дата звернення: 17.01.2024).
2. Левицька Л.Я, Микитка І.С. Німецький молодіжний сленг та його лексико-семантичні особливості. Вісник ХНУ. 2013. № 1052. С. 94–99.

Вербалізація поняття “подорож” в англomовному художньому дискурсі жанру фентезі

Актуальність дослідження вербалізації поняття “подорож” у дискурсі фентезі зумовлена кількома факторами. По-перше, це значна популярність жанру фентезі серед читачів сучасної літератури. По-друге, подорож часто є центральним мотивом цього жанру, що розкривається через пригоди героїв та їх взаємодію з унікальними світами й істотами. Крім того, дослідження поняття “подорож” дозволить краще зрозуміти внутрішній світ творів фентезі, його вплив на сприйняття реальності та моральних цінностей.

Мета нашого дослідження – встановити мовні засоби вербалізації поняття “подорож” у дискурсі роману “Тобіт” Дж.Р.Р. Толкіна. Події цього художнього твору зосереджуються на захоплюючій подорожі гобіта Більбо Бегінса, який приєднується до групи з тринадцяти гномів та чарівника Гендальфа, до Долини Самотності, щоб повернути гномам їхнє втрачене королівство, яке захопив дракон Смауг.

У мовознавстві поняття вважається описом найбільш загальних і суттєвих ознак предмета. На думку Н. Фрасинюк, поняття – це “елемент упорядкованої сукупності значень конкретної мови. Поняттю притаманна моноаспектна будова, оскільки поняття – це набір необхідних і достатніх суттєвих ознак, які відповідають вимогам істини і позбавлені будь-якого емоційно-оцінного змісту за рахунок його абстрагування від нашого предметно-чуттєво досвіду” [2, с. 69]. Вербалізація – це відображення певного змісту, думки у вербальній (словесній) формі природної мови [1, с. 60]. Вербалізація поняття у дискурсі – це процес перетворення абстрактної ідеї або концепції на мовленнєвий вислів або текст, який передає це поняття за допомогою мовних засобів [4, с. 7]. Цей процес відбувається через використання мовних засобів, таких як слова, фрази, синтаксичні конструкції, стилістичні засоби тощо. Він може включати

пояснення, опис, аналіз, порівняння, приклади, метафори та інші способи передачі значення поняття. Для аналізу мовних засобів вербалізації поняття “подорож” у досліджуваному дискурсі ми скористалися онлайн-тезаурусом [3] для з’ясування синонімів лексеми *travel*, яка вербалізує поняття “подорож” в англійській мові, та здійснили суцільну вибірку знайдених синонімів у дискурсі роману [5]. В результаті було встановлено вживання у дискурсі фентезі 7 синонімів іменника *travel*: *adventure* (48), *journey* (24), *quest* (4), *expedition* (3), *passage* (1), *walk* (1), *wanderings* (1). Також знайдено іменники, які називають людину, що подорожує: *rider* (8), *traveller* (2), *wanderer* (2), *adventurer* (1). Серед синонімів дієслова *travel* вживалися наступні лексеми: *ride* (25), *walk* (22), *cross* (19), *wander* (18), *climb* (15), *fly* (9), *scramble* (8), *drive* (7), *sail* (6), *wade* (4), *plod* (2), *tramp* (2), *roam* (1) [5].

Проведений аналіз продемонстрував, що поняття “подорож” у дискурсі роману Дж.Р.Р. Толкіна “Гобіт” передусім репрезентується як довга пригода групи людей, яка до того ж має на меті пошук чогось. Дієслівна вербалізація цього поняття вказує на різні способи пересування персонажів із переважанням їзди верхи та руху пішки. Більше того, деякі дієслова свідчать про те, що герої роману зіштовхуються з різноманітними перешкодами, внаслідок яких їм важко йти, та небезпеками, наприклад, заблукати.

Список літератури

1. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.
2. Фрасинюк Н. Концепт, поняття, значення у їх взаємозв’язку та взаємодії. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. Серія : Філологія. Журналістика. 2021. Т. 32(71), № 4(2). С. 68-71.
3. Cambridge Dictionary. English Thesaurus. URL: <https://dictionary.cambridge.org/thesaurus> (дата звернення: 05.02.2024).
4. Radchuk, O., Krapivnyk, G., Palatovska, O., Nekrylova, O. The verbalization of notion absence in the English language and culture. *Amazonia Investiga*, 2022, № 11(52). P. 6-14.
5. Tolkien J. R. R. *The Hobbit*. Glasgow: HarperCollins, 2013. 384 p.

Олександра Танасійчук

Науковий керівник – асист. Москаль Т. Д.

Формування мотивації учнів початкової школи на уроках англійської мови

Початкова школа є ключовим періодом формування основних навичок та знань, а також часом, коли необхідно виховувати цінності та внутрішню мотивацію до навчання. Тут дитина ознайомлюється з основами різних предметів, розвиває креативне мислення та знаходить перші контакти з навчанням [1].

У сучасному освітньому середовищі важливе місце відводиться вивченню англійської мови в молодшій школі. Зважаючи на психологічні, педагогічні та когнітивні особливості дітей цього віку, підходи до навчання мови вимагають спеціальної уваги та адаптації. Основні аспекти такого навчання включають ігрові методи, використання мультимедійних засобів, інтерактивність у процесі вивчення, а також створення дружнього навчального середовища.

У молодшій школі процес навчання англійської мови має свої особливості, які вимагають специфічного підходу вчителя. Дитина на початковому етапі освоєння мови виявляє особливу чутливість до звуків та ритмів, що створює основу для подальшого вивчення мови. Учні початкової школи перебувають у важливому етапі розвитку, коли формуються основні мовні навички та компетенції [3, с. 51].

Враховуючи їхні вікові особливості, важливо забезпечити психологічно комфортну атмосферу, сприятливу для вивчення мови. Це включає в себе індивідуалізацію підходів до навчання, розвиток мовленнєвих здібностей через ігрові та творчі методи, а також стимулювання інтересу до мови.

Мотивація відіграє ключову роль у вивченні іноземної мови на початковому етапі. Вона може бути внутрішньою (особистісною) або зовнішньою (стимулювальною), і кожен вид впливає на ефективність навчання у своїй специфіці [2, с. 35].

Створення мотивації у молодших школярів може здійснюватися через різноманітні підходи, такі як використання ігрових елементів, створення ситуаційно-рольових інтерактивних вправ, поєднання навчання з розважальним контентом.

Запропоновані стратегії мотивації для учнів початкової школи на уроках англійської мови відображають важливі принципи, спрямовані на створення стимулюючого навчального середовища.

Групова форма навчання є ефективним засобом формування мотивації в початковій школі. Вона сприяє взаємодії між учнями, розвитку комунікативних навичок, підтримує атмосферу співпраці та взаємодопомоги, що сприяє стимулюванню інтересу до навчання мови [1, с. 6].

Групова форма організації навчальної діяльності в початковій школі є надзвичайно важливим інструментом у формуванні мотивації учнів. З урахуванням особливостей дитячого віку та педагогічних принципів, така форма навчання дозволяє створити сприятливе середовище для взаємодії, соціальної підтримки, розвитку відповідальності та творчих здібностей. Крім того, вона сприяє розвитку комунікативних навичок, залучає до навчання та стимулює досягнення через змагальний дух.

Отже, можна зазначити, що успішне навчання англійської мови в молодшій школі вимагає комплексного підходу, що враховує особливості учнів, їхні психологічні потреби та мотиваційні фактори. Розуміння цих аспектів сприяє покращенню якості вивчення мови та досягненню успіху в навчанні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гадецький М. В., Хлебнікова Т. В. Організація навчального процесу в сучасній школі (навч.-метод. посібник для вчителів, керівників навч. закладів, слухачів ІПО), 2003. С. 6.
2. Дзюбо Л. В., Гриценко Л. І. Мотивація навчальної діяльності як психолого-педагогічна проблема. Психодіагностика: Зб. наук. Праць ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державн. пед. ун-тет імені Григорія Сковороди». Переяслав-Хмельницький : ПП «СКД», 2010. Вип. 4. С. 33–43.
3. Скрипченко О. В. [та ін.] Загальна психологія : навч. посіб. Київ: А.Г.Н., 2002. 465 с.

Вплив нових лексичних одиниць в англійській мові

Неологія, як важлива галузь мовознавства, вивчає процеси появи та розвитку нових лексичних одиниць у мові. Засвідчуючи живу природу мови та її постійне становлення, неологія стає ключовим елементом в розумінні соціокультурних та комунікативних процесів. Вивчення неології відкриває нові горизонти для розуміння еволюції мови як відображення культурних, соціальних та індивідуальних змін. Отже, ця робота досліджує не лише сам процес виникнення нових лексичних одиниць, але й їхню роль у формуванні мовної картини світу та взаємозв'язок із соціокультурними та комунікативними процесами сучасного суспільства.

Появу у слова нового лексико-семантичного варіанта в прагматичному аспекті варіативності розглядають як результат варіювання в його вживанні в різних ситуаціях спілкування залежно від соціального, територіального, національного, вікового, професійного та інших статусів учасників комунікації. Одна й та сама лексична одиниця по-різному реалізується в однотипних ситуаціях представниками різних верств носіїв мови. У результаті вживання слова в нетиповій для нього ситуації (контексті) носіям іншого соціолекту (мови певної соціо-професійної групи) воно набуває нового відтінку значення, що потім оформлюється в окремий лексико-семантичний варіант слова [2].

Однак у теорії неології в англістиці є ще багато проблемних областей дослідження. До них належать насамперед системний аналіз чинників, етапів, механізму появи нових слів і значень у плані як екстралінгвістичної (соціолінгвістичного або функціонально-прагматичного співвідношення), так і власне лінгвістичної зумовленості переважаючих продуктивних моделей у мові. Безапелючно встановлено, що такі функціонально-стилістичні різновиди сучасної англійської мови, як стиль і мова засобів масової комунікації (преса, телебачення, радіо), такі сфери суспільного життя, як реклама, ділове спілкування, наука, техніка, електроніка, медицина, політика, фінанси, мода, є внаслідок низки

соціолінгвістичних причин основними "постачальниками" нової лексики в сучасній англійській мові [1].

Фахівці, які працюють у галузі неології, визначили ключові питання, які включають узагальнення та систематизацію теоретичних наробок, створення міжпредметних зв'язків з лінгвіністичними та нелінгвіністичними науками, а також дослідження словотворення, етимології, семасіології, лексикології, стилістики, соціології, соціо- і психолінгвістики та інших аспектів. У галузі неології існує багато нерозв'язаних проблем, як у теоретичному, так і в практичному планах. Більшість авторитетних фахівців визнають проблеми визначення термінів, зв'язку між okazіоналізмом, авторським уживанням лексичної одиниці та неологізмом, необхідність створення особливих словникових статей або позначок для маркування неологізмів, а також нечіткість стилістичної характеристики та віднесення до неологізмів сленгових одиниць, професіоналізмів, термінів та іншої лексики.

Отже, метою цієї роботи є систематизація та узагальнення теоретичних знань щодо процесів появи та розвитку неологізмів у сучасній мові, а також аналіз їхнього впливу на мовну систему та комунікативні практики. Зокрема, у роботі зосереджено увагу на визначенні ключових аспектів формування нових лексичних одиниць, їхнього функціонального призначення та соціокультурного контексту, а також на виконанні практичних завдань, пов'язаних з класифікацією, аналізом та інтерпретацією неологізмів у сучасному мовному просторі.

Список літератури

1. Виготський Л.С. Мислення і мова: Психологічні дослідження. М.: Лабіринт, 1996. 352 с.
2. Гак В.Г. Порівняльна типологія французької та української мов. М.: Просвещение, 1989. 288 с.

Прийоми позитивної комунікації на уроці французької мови

В сучасному світі вміння спілкуватись з людьми – це запорука успіху. Саме тому проведено багато досліджень, у яких стверджують, що однією з найбільш ефективних стратегій є використання прийомів позитивної комунікації. Позитивна комунікація виступає не лише як інструмент навчання, але й як фактор мотивації та формування хорошого ставлення до предмету. Тож важливість і **актуальність** цієї теми складно заперечувати. Тому потрібно знаходити різні варіанти комунікації і без вагань впроваджувати їх у процес навчання.

Барто зазначити, що поняття позитивної комунікації визначається, як те, де немає фізичного та вербального насильства над дітьми. Ми схилиємось до думки тих науковців, які вважають, що негатив погано впливає на дозрівання головного мозку та формування психоемоційного стану дитини. Навіть, на перший погляд незначні дії можуть травмувати мозок дитини, як наслідок, спричинити дуже глибокий фізіологічний вплив на мозок. Тож, перш за все, потрібно навчитись розрізняти та керувати своїми емоціями і почуттями, а також розуміти, що відрізнятися від інших, не погоджуватися, допускатись помилок, виявляти негативні емоції та хотіти більшого – цілком нормально, тоді спілкуватися з іншими буде значно простіше та ефективніше [3].

Результатом впровадження позитивної комунікації у навчальний процес маємо: розкриття розумового потенціалу кожної дитини, радість навчання, радість пізнання, творчість, що сприяє емоційному комфорту, розкриття потенціалу та індивідуальності [4], любов до дітей та навчального процесу, терпимість, наполегливість, педагогічний такт, зосередженість на розумовій праці, тощо [2]. Однією з найважливіших умов є розвиток пізнавальної мотивації та допитливості, що спонукає дитину мислити самостійно та шукати більше інформації на ту чи іншу тему [1].

На сьогоднішній день напрацьовуються вже багато технік позитивної комунікації, проте вони не завжди впроваджуються в життя, через що учні опиняються в стресових ситуаціях, з якими їм

необхідно навчитися справлятися. Серед прийомів позитивної комунікації звертає на себе навчальна практика «MindUp, яка включає уроки емпатії, контролю емоцій та оптимізму, допомагаючи боротися зі стресом або депресією».

Дана техніка вже активно практикується у декількох країнах. Так, у Франції, вже понад 22 тисяч учнів скористалися можливістю, у Великобританії цю техніку запровадили у більш ніж у 350 школах. У 2019 році було вперше опубліковано університетом Бордо результати досліджень, які показали, що 86% дітей покращили своє самопочуття завдяки MindUp, 88% використовують техніки MindUp вдома, 83% дітей говорять про те, що ця програма допомогла покращити їхню про-соціальну поведінку. Засвоєння знань, швидка адаптація, покращення навичок, зміна пасивної позиції учня на активну – ось на що здатна MindUp.

Отже, з вищесказаного можемо зрозуміти, що методи позитивної комунікації наведені, але завдань, де ми можемо ці методи застосувати, – ні. Тож, підсумовуючи, ми бачимо, що ця сфера потребує ретельної роботи, аби напрацьовувати навички позитивної комунікації, які знадобляться не лише під час навчання, а й у повсякденному житті.

Список літератури

1. Давидюк Н. Психолого-педагогічні умови розумового виховання дітей у працях В.О. Сухомлинського. Нова педагогічна думка. 2019. № 3. С. 77–80. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2019_3_22.
2. Жорова І. Професійна компетентність учителя Нової української школи у вимірі концептів педагогічної спадщини В.О. Сухомлинського. Нова педагогічна думка. 2019. № 3. С. 119–122. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2019_3_34.
3. Смірнова М. Техніки позитивного виховання у роботі вчителя. Інноваційна педагогіка. – 2021 – № 36. – С. 227-231.
4. Соколовська О. Нова українська школа – «школа радості» на засадах педагогічних ідей Василя Сухомлинського. Нова педагогічна думка. 2019. № 3. С. 136–140. URL: file:///C:/Users/38066/Downloads/Npd_2019_3_38.pdf .

Дана Тетеля

Науковий керівник – доц. Руснак Д.А.

Інтегрований підхід до навчання іноземних мов учнів базової середньої школи

В умовах значного процесу глобалізації міжнародного співтовариства, зростає і посилюється міжкультурна інтеграція, яка викликає зміну міркувань відносно іншомовної освіти. З'являється потреба у пошуку нових сучасних підходів до викладання іноземної мови і, з огляду на це, питання впровадження інтегрованого принципу навчання іноземних мов у ЗЗСО залишається таким важливим і **актуальним**. **Мета** нашого дослідження – охарактеризувати інтегрований підхід до навчання іноземних мов та його переваги для результативного формування іншомовної комунікативної компетентності.

Доцільність використання принципу інтегрованого підходу у навчанні іноземної мови знаходить своє підтвердження у плані інтегрованого функціонування мовлення як засобу спілкування, оскільки під час реального спілкування люди одночасно користуються такими видами мовленнєвої діяльності, як говоріння – слухання, письмо – читання, проте з певним темпоральним домінуванням того чи іншого виду залежно від ситуації спілкування [1, с. 509].

Під інтегративною основою навчання іноземних мов розуміють процес взаємопов'язаного формування мовленнєвої, мовної, лінгвосоціокультурної та навчально – стратегічної компетенції на основі зразків іншомовної культури, із залученням навчальних матеріалів інших предметів, використанням різноманітних засобів і форм навчання та новітніх технологій [2, с. 19]. Інтеграція процесу опанування іноземної мови відбувається на декількох рівнях: рівень визначення цілей; рівень визначення змісту; рівень організації навчального процесу; рівень використання засобів навчання, рівень застосування сучасних технологій навчання. Всі вище перелічені рівні є однаково важливими та мають неабияку цінність для успішної інтеграції знань учнів.

Інтегроване навчання іноземної мови ґрунтується на імпліцитному оволодінні мовними явищами і організовується на уроках наступним шляхом: від подачі нових мовних явищ у

змістовних комунікативно значущих контекстах, насичених новим феноменом; до інтенсивної продукції та автоматизації у спеціально створених умовах, близьких до умов реального спілкування; до використання у спілкуванні (в комунікативних вправах), що забезпечує коректність і швидкість мовлення [3, с. 8].

Інтегрований підхід до навчання іноземних мов має ряд переваг, серед яких можна виокремити значне підвищення мотивації школярів, збільшення їхньої зацікавленості у результаті своєї діяльності [4], комплексне формування навичок та умінь в усіх видах іншомовної діяльності, розвиток здібностей, розширення пізнавальних інтересів і світогляду учнів та чимале стимулювання до самостійної та творчої діяльності [2, с. 19].

Підсумовуючи аналізовану інформацію, можемо зробити висновок, що інтегрований підхід є сучасним ефективним ключем до опанування іноземної мови, який сприятиме формуванню всебічної та практичної іншомовної комунікативної компетентності учнів базової середньої школи.

Список літератури

1. Коротяєва І. Б. Особливості інтегрованого та аспектного підходів в навчання іноземної мови у мовному ВНЗ // Наукові записки. Філологічні науки. Слов'янськ. № 165. С. 508 – 513.
2. Сажко Л. А. Інтегративна основа навчання іноземних мов // Вісник київського лінгвістичного університету. Педагогіка і психологія. Київ : КНЛУ, 2011. № 19. С. 18-25.
3. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції / за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2011. 344 с.
4. Котковець А. Б. Застосування принципів інтеграції у процесі навчання іноземній мові у ВНЗ // Гуманітарний вісник ДВНВ «Переяслав – Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г. Сковорода». 2015. № 36. С. 599 – 607.

Стилістично-прагматичні особливості перекладу новин (на основі матеріалів BBC та CNN)

Сучасний світ, насичений подіями та новинами, вимагає ефективних механізмів комунікації для передачі інформації з урахуванням усіх культурних та мовних особливостей. Саме тому переклад, як один із ключових інструментів комунікації, набуває особливого значення у сфері новинного спілкування. Адже лише завдяки правильному відтворенню тексту засобами іншої мови можна забезпечити інформаційну доступність та зрозумілість для широкої аудиторії. Проте переклад представляє собою складний процес когнітивної діяльності перекладача й увага до різних особливостей мови відіграють важливу роль в адаптації оригінального тексту до певної категорії споживачів інформації [1].

Актуальність роботи полягає у тому, що вона присвячена порівняльному дослідженню авторського перекладу новин двох англомовних медіа-ресурсів – BBC та CNN (2022-2024 рр.)

Мета роботи – дослідження стилістичних та прагматичних особливостей перекладу новин, які транслюються на відомих телеканалах BBC та CNN (2022-2024 рр.). Згідно з метою, перед нами поставили такі завдання: охарактеризувати ознаки та типологію медіадискурсу; розробити методологію дослідження медіадискурсу; дослідити особливості перекладу новин; провести практичний аналіз перекладу новин BBC і CNN й виявити стилістичні елементи; проаналізувати прагматичні аспекти та як вони впливають на сприйняття перекладу.

У даній роботі, згідно з Роном Сколлоном, було виявлено, що жанрове різноманіття медійного дискурсу вирізняє новинний дискурс, репортажний, інформаційно-аналітичний, есеїстичний, рекламний та PR-дискурс [2]. За визначенням ірландської вченої Е. О'Кіфф, медійний дискурс є публічною формою взаємодії, яку створюється, реєструється і яка може негайно впливати на аудиторію реципієнтів через їхнє сприйняття до візуальної, аудіо- та текстової інформації [3]. Таким чином, новини як елемент медіа-

дискурсу є потужним інструментом впливу на суспільство та формування громадської думки.

Відповідно до цієї класифікації в дослідження американського та британського новинного дискурсу, нами було виокремлено три рубрики: «*World*», «*Business*» та «*Sport*». Застосувавши порівняльний метод і дискурс-аналіз, ми виявили: відмінні характеристики написання новин BBC та CNN, стилістичні особливості текстів, їх вплив на переклад та сприйняття. Наприклад, BBC відома своїм урівноваженим та неупередженим підходом, тоді як CNN має більш динамічний та емоційний стиль. Типовим прикладом може слугувати заголовок статті CNN: “*Where to buy the original Apple Watch Series 9 and Ultra 2 with all the features*”, в якому автор намагається зацікавити читача та привернути увагу до проблеми [4]. На противагу, BBC відзначається фактами та об’єктивністю, без залучення емоцій: “*Apple watch: US upholds ban on sale over patent dispute*”[5].

Отже, переклад новин від BBC та CNN передбачає різні перекладацькі трансформації для забезпечення точної та виразної передачі інформації, що початково закладена редакцією цих каналів. Перекладач повинен бути гнучким та адаптивним до змін в мовних та культурних аспектах, щоб вміти правильно подавати матеріал.

Список літератури

1. Шульгіна В. І., Жуковська Н. В. Роль новинного дискурсу в сучасних міжнародних ЗМІ. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/284/7833/16365-1?inline=1>
2. O’Keeffe A. Media and discourse analysis. The Routledge Handbook of Discourse Analysis. / Gee J.P., Handford M. (eds). London/New York : Routledge, 2012. P. 441–454.
3. Scollon R. Mediated Discourse as Social Interaction. London: Routledge, 2001.
4. URL: <https://edition.cnn.com/cnn-underscored/electronics/where-to-buy-apple-watch-series-9-before-too-late> (дата звернення 23.01.2024)
5. URL : <https://www.bbc.com/news/business-68014619> (дата звернення 23.01.2024)

**Фразеологізми з компонентом зоонімом у сучасній
англійській мові**

Фразеологія є розділом мовознавства, що вивчає фразеологізми (далі ФО), які відрізняються від інших мовних одиниць за тільки їм властивими ознаками, займається розробкою методів вивчення ФО, принципів їх виокремлення, класифікації і фразеографії, досліджує первинні, вихідні форми та значення ФО, джерела їх походження за всіма доступними пам'ятками, намагається виявити сфери вживання ФО у різні періоди існування мови [1].

Фразеологізм (фразеологічна одиниця) – загальна назва семантично пов'язаних сполучень слів, які не утворюються у мовленні (як подібні за формою семантичні структури – словосполучення чи речення), а утворюються в ньому в узуально закріпленому за ними стійкому співвідношенні змісту та певного лексико-граматичного складу [2, с. 30].

Щодо класифікації фразеологічних одиниць, існує низка характеристик та ознак, за якими дослідники пропонували їх групувати. За академіком В. Виноградовим, з погляду семантичної злитості компонентів, ФО поділяються на фразеологічні зрощення, фразеологічні єдності і фразеологічні сполучення. Б.О. Ларіну належить класифікація фразеологізмів за історичною еволюцією семантики усталених словесних сполук, а О.В. Кунін розробив структурно-семантичну класифікацію, поділивши фразеологізми на номінативні, номінативно-комунікативні (дієслівні), вигуківі і модальні. Х. Бургер поділив фразеологізми на референціальні, структурні та комунікативні [3].

Метою нашого дослідження є аналіз фразеологізмів-зоонімів, дібраних методом суцільної вибірки з фразеологічних словників сучасної англійської мови.

Фразеологізми з компонентом зоонімом – це вирази або виразові конструкції, які містять слова або вирази, пов'язані з назвами тварин або їхніми характеристиками. Наприклад, *to kill two birds with one stone, fish out of water, hold your horses, wolf in sheeps clothing, to go ape, to have butterflies in one's stomach, to have a whale of a time, the early bird catches the worm, Like a fish out of water*. ФО такого типу є частиною повсякденної мовної практики і мають глибокі культурні корені, часто відображаючи властивості або поведінку тварин у метафоричний спосіб. Знайти їх тлумачення можна у ідіоматичних словниках, друкованій та веб-пресі, почути в усному мовленні.

Отже, фразеологічні одиниці в сучасній лінгвістиці підлягають багатоплановій класифікації, а в мовленні відіграють суттєву роль для комунікації. Фразеологізми із компонентом зоонімом вживаються у різних контекстах та наділені унікальними семантичними характеристиками, які потребують подальшого аналізу та упорядкування.

Список літератури

1. Басараба І.О. Ідіоматичний простір англomовного художнього військового тексту:chrome-extension://efaidnbmninnibpcajpcglclefindmkaj/https://archer.chnu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/7516/16.10.2023.
2. Кравцова І. І. Фразеологізми в сучасній англійській мові: визначення, підходи, класифікація. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2016. № 20 том 2. С. 29-32.
3. Cowie, A.P. *Phraseology: Theory, Analysis, and Applications*. Oxford: Clarendon, 1998. 258 с.
4. Naciscione, A. *Stylistic Use of Phraseological Units in Discourse*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2010. 292 с.

Перекладацький метод Максима Рильського

Діяльність Рильського-перекладача та його доробок перекладених творів в різний час привертали увагу О. Л. Башманівського, О. Г. Павленко, Т. П. Рудої та інших.

Як теоретик, М. Рильський зосередився на художньо-поетичному перекладі (див. [4, с. 239]). Спираючись на судження, що перекладач поезії повинен бути поетом, він висунув концепцію *вірного перекладу* [4, с. 240], яку розглядав як основну, на противагу *перекладацькій адекватності* [5, с. 6]. У теорії *вірного перекладу* особливе місце М. Рильський віддає *творчій домінанті* [5, с. 5], тій рисі „...автора, яка являється основоположною для нього, найхарактернішою” [4, с. 218].

Враховуючи наведені вище судження, а також відгуки літературних критиків, припускаємо, що М. Рильський був прибічником комунікативного перекладацького методу. Комунікативний переклад ми, наслідуючи П. Ньюмарка [6, с. 39], визначаємо як спосіб інтерпретації, яким перекладач намагається справити на читача враження, максимально подібне до того, яке відчували читачі першотвору.

Так, перекладач насамперед зосереджується на „впливі” [6, с. 39], хай і допускаючи незначні відхилення від змісту [6, с. 39]. У публікаціях М. Рильського ця концепція відображається у закликі не дотримуватися *рабської* вірності оригіналу [3].

Орієнтованість М. Рильського на комунікативний перекладацький метод добре простежується у його перекладі трагедії В. Шекспіра „Король Лір”. Порівнюючи переклад М. Рильського із іншими українськими інтерпретаціями, О. Г. Павленко зазначає, що М. Рильський чи не єдиний, хто надає перевагу стратегії доместикації [3]. Таким чином його інтерпретація вдало виконує комунікативну функцію.

Посилаючись на аналіз В. В. Коптілова, О. Л. Башманівський констатує, що при перекладі „Короля Ліра” М. Рильському добре вдалося відтворити національний колорит, але таку доместикацію не всюди можна назвати доречною через „унікання шекспіризмів,

рідке звернення до рвучких інтонаційних зламів, калькування фразеологізмів та створення більш стриманого тону драми” [1, с. 4]. О. Л. Башманівський зазначає, що в деяких фрагментах М. Рильський міняє стиль тексту зі сповідального на оповідний, а також уникає суб’єктивності [1, с. 5].

Contending with the fretful element:	Супроти бурі
Bids the winds blow the earth into the	Він бореться і вітер молить
sea,	хижий,
Or swell the curled water 'bove the	Щоб той здмухнув у море
main,	суходіл
That things might change or cease	Чи хвилями поїняв страшними
[7, с. 64].	землю [2].

Отже, концепція *вірного* перекладу М. Рильського має спільні ключові риси із комунікативним методом перекладу. Зокрема, М. Рильський вважав за доцільніше для перекладача зосереджуватися на сприйнятті читачем насамперед цільового тексту, а не змісту першотвору.

Список літератури

1. Башманівський О. Л. Ознаки комунікативного перекладу творів М. Рильського на перекладі трагедії “Король Лір”. *Вітражі*: зб. матеріалів викладацько-студентських наук. семінарів. Житомир : Вид-во ЖДУ. 2014 р.
2. Король Лір (переклад М. Рильського). *Український шекспірівський портал* : веб сайт. URL: <https://shakespeare.znu.edu.ua/uk/korol-lir-pereklad-m-rilskogo-2/> (дата звернення: 11.01.2024).
3. Павленко О. Г. Перекладацькі стратегії Максима Рильського. *Український шекспірівський портал* : веб-сайт. URL: <https://shakespeare.znu.edu.ua/uk/pavlenko-o-g-perekladacki-strategii-maksima-rilskogo/> (дата звернення: 10.01.2024).
4. Рильський М. Т. Зібрання творів: у 20 т. / гол. ред. Л. М. Новиченко. Київ : Наукова думка, 1987. Т. 16. 600 с.
5. Руда Т. П. Максим Рильський як теоретик перекладу. *Народна творчість та етнологія*. 2005 р, №4. С. 4–9.
6. Newmark, P. Approaches to Translation : Hertfordshire : Prentice Hall, 1988. 221 p.
7. Shakespeare, W. The Tragedy of King Lear : Folger Shakespeare Library. 131 p.

Особливості перекладу промов політичних лідерів

Політичний переклад є одним з найскладніших різновидів перекладу, що є сферою високої мовної відповідальності. Він потребує не тільки цілковитої ясності висловлювань і правильного відтворення задуму автора тексту або доповідача, а також обізнаності культурних традицій різних країн світу. Л. Нагорна дає кілька визначень терміна «політична мова». По-перше, це інструмент, який активно використовується у боротьбі за владу. По-друге, це своєрідний діалог з елементами гри, словесної війни та ефекту змагань [3]. Фактично, переклад є елементом комунікації та зв'язком між різними дискурсами. Дослідниця В. Громовенко також зазначає, що політичний дискурс є центральною концепцією політичної лінгвістики. У своїй науковій праці вона дає наступне визначення цього поняття: «політична лінгвістика - це напрямок у лінгвістиці, який виник на межі двох наук — політології і лінгвістики, а, отже, тісно пов'язаний з комунікативною та когнітивною лінгвістикою, прагмалінгвістикою та ін. Головною метою цієї дисципліни є встановлення закономірності взаємодії суспільно-політичних подій на зміни в мові і навпаки» [2].

Головне завдання адресанта – навчитися наводити аргументи, що підтверджують та підтримують його позицію у адресатів, для чого потрібно враховувати побажання та принципи соціальних груп, до яких він звертається [1]. Метою перекладу є ознайомлення читача або ж слухача, який не знає мови оригіналу, з текстом або змістом усного мовлення. Перекласти – означає правильно і повністю висловити засобами однієї мови те, що виражене в оригіналі засобами іншої мови.

Унаслідок розбіжностей в баченні речей об'єктивної дійсності та визначенні політичних подій, відмінностей у семантичних конструкціях або традиційному для будь-якої мови застосуванні слів дослівний переклад майже весь час стає несприйнятливим, тоді для вирішення цієї проблеми слід застосувати перекладацькі трансформації. Виокремлюють три види перекладацьких трансформацій: граматичні (заміни речень, перестановки,

перебудови, додавання, вилучення), лексичні (генералізація, заміна і додавання (заміна і вилучення), конкретизація) та стилістичні (компенсація, синонімічні, описовий переклад, заміни та інші типи замін). Досліджений матеріал показує, що найрозповсюдженішими перекладацькими трансформаціями є додавання (41%) та генералізація (25%), потім слідують конкретизація (12%) та антонімічний переклад (12%) та найменш поширеними є транскрибування / транслітерація (5%) та трансформація заміни (5%).

Більше того, згідно з дослідженням, лінгвокультурні елементи містять не тільки граматичні та лексичні структури, але й ідіоми та відтінки мовленнєвої культури, які можуть бути невірно інтерпретовані чи звучати нечіткими українським читачам та слухачам. До прикладу, вираз „*to have by one's side*” перекладається кількома варіантами – „*мати когось на своїй стороні*”, „*бути поруч*”. З урахуванням того, що у тексті йдеться про спільну роботу політиків, можна застосувати ідіому „*працювати пліч-о-пліч*”.

Підсумовуючи, можна зробити такий висновок: політичний переклад – складний процес, що вимагає точності та відповідності культурним контекстам. Для успішного передавання інформації потрібні перекладацькі трансформації, а також уважність до політичної термінології та граматичних особливостей.

Список літератури

1. Акоп'янц Н. М. Специфіка перекладу сучасних політичних промов / Н. М. Акоп'янц, С. Ю. Черненко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету : зб. наук. пр. Сер. : Філологія. Одеса : МГУ, 2019. Вип. 42, т. 3.
2. Громовенко В. В. Генезис політичної лінгвістики як самостійної науки. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Одеса, 2014. № 11.
3. Нагорна Л. Політична лінгвістика: стан і статус. Наукові записки. Київ, 2006. Вип. 30.

Ратмір Турчанінов

Науковий керівник – доц. Стефурак О.

**Аналіз ефективності машинного перекладу на основі
штучного інтелекту у порівнянні з людським перекладом
літературного твору**

Стрімкий розвиток технологій штучного інтелекту, а саме запуск чат-боту ChatGPT компанією OpenAI у 2022 році, призвели до початку нової ери в машинному перекладі. Раніше вважалося, що високоякісний машинний переклад неможливий без редагування людиною [1]. Однак поява новітніх технологічних рішень змушує переглянути це твердження.

Для дослідження було взято уривок з твору «Подорож на край безліч ідіом та жаргонізмів». Для машинного перекладу використали GPT-4 компанії OpenAI, а для людського – авторський переклад професійного перекладача П. Тарашука.

Використано такі метрики: кількість слів, кількість знаків, середня довжина речення, алгоритм BLEU та суб'єктивний аналіз тексту.

Таблиця 1

**Порівняння оригіналу, машинного та авторського перекладу
використовуючи кількісні метрики**

	Слова	Знаки	Середня довжина речення
Оригінал	509	2891	15.5
GPT-4	391	2468	16.8
Людський переклад	409	2612	17.2

Використання алгоритму BLEU з ручною токенизацією показало результат 0.0114. Алгоритм враховує вибір слів та структуру речень, а такий результат свідчить про низький рівень схожості машинного перекладу з авторським. Варто врахувати, що такий результат також може бути наслідком використання перекладачем перекладацьких трансформацій, на відміну від притаманного ШІ дослівного перекладу [2].

До прикладу, порівняймо переклад ідіоматичних виразів здійснений професійним перекладачем та версіями GPT.

Оригінал	Перекладач	GPT-3.5.
Mes études, une fois reprises, les examens je les ai franchis, à hue à dia , tout en gagnant ma croûte	Я поновив навчання і вже не кидав його, складав абияк іспити і всякчас заробляв на шматок хліба.	Після того, як я відновив своє навчання, я здолав іспити, заробляючи на життя.
Y gagnera pas son bifteck!	На хліб він собі не заробить!	Не заробить на біфштекс!

Як бачимо, в обох прикладах перекладач використав ідіоматичну аналогію, тоді як ШІ у першому прикладі вилучив у перекладі ідіому, а другому застосував дослівний переклад. Відтак, ШІ не спроможний досягти адекватності перекладу та здійснити бажаний естетичний вплив на читача. Це приводить до висновку, що машинний переклад з засобами штучного інтелекту все ще не здатний перекладати тексти на рівні професійного перекладача та вимагає редагування. Для подальших досліджень необхідно провести експерименти з урізноманітненням запитів до чат-боту GPT та більшою вибіркою матеріалу для більш об'єктивної оцінки.

Список літератури

1. Besacier, L., & Schwartz, L. (2015). Automated translation of a literary work: A pilot study. *Proceedings of the Fourth Workshop on Computational Linguistics for Literature* (с. 114–122).
2. Karaban, V., & Karaban, A. (2024). AI-translated poetry: Ivan Franko's poems in GPT-3.5-driven machine and human-produced translations. *Forum for Linguistic Studies*, 6(1), Article 1994. <https://doi.org/10.59400/fls.v6i1.1994>

**Мовні засоби вираження магічного компоненту
в англomовних текстах жанру фентезі**

Магічні елементи в англійському фентезі не лише додають унікальності кожному твору, але й відкривають шляхи для лінгвістичних та літературознавчих досліджень. Ці елементи варіюються у різних авторів, пропонуючи безліч інтерпретацій та застосувань, що сприяє багатству жанру.

У фокусі дослідження перебуває магія в літературі фентезі, зосереджуючись на її різноманітних проявах і маловивченому аспекті магічної вербалізації. Це зумовлено зростаючою популярністю жанру та його вплив як соціокультурного явища.

Заглиблюючись у визначення жанру фентезі, використовуючи "The Longman Dictionary of English Language and Culture" як довідник, обговорюються ключові компоненти жанру, такі як наявність магії, конфлікт зі злом і використання середньовічних елементів, підкреслюючи залежність жанру від магічних подій в уявних світах, глибоко пов'язаних з людськими емоціями.

Ретельно проаналізовано вираження магії в текстах фентезі, розглянуто магічні концепції, вплив магічних сил, роль заклинань і значення магічних предметів, таких як амулети і талісмани. Крім того, розглянуто зображення магічних ритуалів з точки зору їхнього внеску в оповідь і тематичну глибину.

Підкреслюється роль мови в літературі фентезі не лише як інструменту комунікації, а й як засобу контролю над магією та резервуару культурного багатства. Проаналізовано мовні прийоми, використані Дж. Р. Р. Толкієном у "The Lord of the Rings" та Патріком Ротфусом у "The Kingkiller Chronicle", які демонструють, як мова може суттєво покращити оповідь.

Створення Толкієном ельфійської мови з її детальною граматикую та словниковим запасом, а також майстерне використання Ротфусом мови для посилення магічних елементів демонструють глибокий вплив мови на створення захоплюючих фентезійних світів.

Обговорюється використання метафоричної мови та символіки у творах Толкіна і Ротфуса, показуючи, як це додає глибини і відображає культурні та історичні хитросплетіння їхніх фентезійних світів. Нарешті, розглядається еволюція магічної лексики в їхніх творах, підкреслюючи, як мова в літературі фентезі виходить за рамки простого спілкування, стаючи ключовим елементом у створенні захоплюючих наративів і світів, а також формуючи постійну привабливість жанру.

Список літератури

1. Літературознавча енциклопедія у 2 т. / уклад. Ю. І. Ковалів. Київ : Акад., 2007. Т. 2. 622 с.
2. Kaidash A., Homych V. VERBALIZATION OF MAGIC CONCEPTS OF MODERN UKRAINIAN AND ENGLISH FANTASY. *Scientific Development of New Eastern Europe*. 2019. P. 4–7. URL: https://doi.org/10.30525/978-9934-571-89-3_2.
3. Longman Dictionary of English Language and Culture. 3rd ed. Hudson : Pearson ESL, 2000. 1568 p.
4. Ryzhchenko O. Problems of definition and classification of fantasy: Western European and Slavonic perspectives. *SHS Web of Conferences*. 2018. P. 1–7.
5. Todorov T. *The Fantastic: A Structural Approach to a Literary Genre*. New York : Cornell University Press, 1975. 190 p.

Медичні терміни як перекладознавча категорія

Термінологія є досить молодого наукою, яка офіційно почала своє існування лише наприкінці XIX – початку XX ст. Однак медична термінологія, пов'язана з хворобами і лікуванням, виникла значно раніше. Мета цієї роботи – проаналізувати медичні терміни як перекладознавчу категорію. Терміни взагалі, і медичні зокрема, є складовою частиною словникового складу мови, отже, для їх дослідження використовуємо ті самі методи, що й для вивчення будь-якої іншої групи лексики. Їх термінотворення ґрунтується на тих самих принципах і моделях, що і загальне словотворення, вони виконують основну функцію – комунікативно-номінативну. Отже, терміни і нетерміни знаходяться у тісному взаємозв'язку і разом створюють сукупність усього лексичного багатства мови.

Медичною термінологією можемо вважати сукупність слів і словосполучень, які використовуються спеціалістами на позначення наукових понять у царині медицини й охорони здоров'я. Англомовна медична термінологія є органічною частиною сучасної англійської, яка розвивається за тими ж законами, що й загальноновживана лексика. На думку О. Рака, Н. Войткевич, Т. Сурodeйкіної та В. Ліннікової, «як і будь-якій іншій термінології, їх притаманні наступні риси: 1) інтеграція, що відбувається завдяки тому, що медицина взаємодіє з такими галузями, як генетика (*mother-to-child transmission*), біологія (*lymphatic system*), біохімія (*DNA*), тощо; 2) інтернаціоналізація, що відбувається завдяки термінам греко-латинського походження, які мають схоже написання і значення у принаймні трьох неспоріднених мовах (*interferon, meningitis*); 3) уніфікація, яка досягається в результаті таких видів діяльності, як стандартизація термінології; 4) економія мовних ресурсів, яка досягається за допомогою аббревіації, наприклад, *HPV – human papilloma virus, TB – tuberculosis*» [2]. Розглянемо характерні риси медичного терміна, узагальнені з праць А.С.Д'якова та Т.Р. Кияка:

1. Термін повинен відповідати правилам і нормам певної мови (англ. *immune* – з лат. *immunis* за правилами транслітерації в англійській мові, –e, а не інший голосний в кінці слова). 2. Термін

повинен бути систематичним. Наприклад, термін *heat* відноситься до терміносистеми *Medicine*, де означає “висока температура тіла” та поза даною системою втрачає це значення й означає систему опалення, фінал перегонів, тощо). 3. Термінові притаманна властивість дефінітивності, тобто, кожен термін зіставляється з окремим чітким визначенням, наприклад: *prosthetic* – “*an artificial body part*” [3]. 4. Терміну також властива відносна незалежність від контексту, тобто термін зберігає своє значення в будь-якому контексті, наприклад: *vaccine* завжди означає «вакцина». 5. Термін повинен бути точним, хоча в субмовах мають місце численні «хибно орієнтовні» одиниці, наприклад, *angina* – це стенокардія, а не ангіна, остання перекладається як *sore throat*. 6. Термін повинен бути коротким, хоча дана вимога подекуди суперечить вимозі точності терміна, наприклад, *gene* легко запам’ятовується, на відміну від таких термінів як *acute infectious diseases*, *friendly commensal bacteria*, тощо. 7. Термін повинен бути однозначним. Так, *cytotoxic* означає лише “*damaging or destroying living cells*”. 8. Термін не повинен мати багато синонімів, оскільки це ускладнює комунікацію між фахівцями, наприклад: *rubella* – *German measles*, *vaccination* – *inoculation*. 9. Терміни мають бути експресивно нейтральними. 10. Термін повинен бути милозвучним (евфонічним), а не створений з діалектизмів, жаргонізмів або варваризмів [1, с.8].

Отже, англomовна медична термінологія відповідає як загальним вимогам англійської мови так і вимогам до термінів.

Список літератури

1. Д’яков А. С. та ін. Основи термінотворення: Семантичні та соціолінгвістичні аспекти. Київ: KM Academia, 2000. 218 с.
2. Рак О., Сурodeйкіна Т., Войткевич Н., Ліннікова В. (2023). Структурні, словотвірні та етимологічні особливості англomовних термінів інфекційних хвороб. *Молодий вчений*, 12 (124). С. 87 – 92.
3. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org>

Формування граматичної компетентності для розвитку мовленнєвих навичок учнів 6-их класів

Компетентність – це сукупність особистісних якостей учня (ціннісно-сміслових орієнтацій, знань, умінь, навичок, здібностей), зумовлених досвідом його діяльності у певній соціально і особистісно значущій сфері [2, с. 74].

У Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти зазначено, що мовну компетентність становлять шість компонентів: 1) лексична компетентність; 2) граматична компетентність; 3) семантична компетентність; 4) фонологічна компетентність; 5) орфографічна компетентність; 6) орфоепічна компетентність [4, с. 123].

Граматична компетентність – «це знання граматичних засобів мови і здатність їх використовувати; це здатність розуміти і висловлювати смисл (значення), породжувати і розпізнавати фрази, побудовані за певними принципами, а не запам'ятовувати та відтворювати їх як готові формули» [1, с. 52].

Формування граматичної компетентності під час вивчення англійської мови учнями 6 класів передбачає обов'язкове врахування їхніх психологічних та вікових особливостей мовлення. На цьому етапі життя підлітки мають на меті рівнятися до дорослих, адже вони стають більш самостійними, активними. У них змінюються соціальні та пізнавальні мотиви навчання.

Серед основних компонентів граматичної компетентності виокремлюють: 1) уміння застосовувати граматичні правила в письмовому та усному мовленні, що включають як навички сприйняття, так і вироблення мовлення; 2) знання граматики мови; 3) усвідомлення граматичних структур та їх використання.

Етапи вивчення граматики на уроках англійської мови в 6 класі включають такі етапи: 1) учні вивчають новий граматичний матеріал, ґрунтуючись на вже вивченій лексиці; 2) основна увага зосереджується на новій лексиці за темою, використовуючи вже

вивчені структури; 3) створюються умови для правильного й креативного використання раніше вивченого матеріалу в мовленні, як усному, так і письмовому [3].

У цілому учні 6 класу, відповідно до рекомендацій Міністерства освіти, повинні мати граматичні навички з англійської мови, які відповідають рівню A2 (Elementary) за Європейською шкалою володіння мовами. Це означає, що школярі повинні мати базові навички граматики, як правильне вживання простих часів (Present Simple, Past Simple тощо), артиклів, допоміжних дієслів (be, have), а також базові навички утворення питальних і заперечних речень. Крім того, вони повинні розуміти основні граматичні конструкції, такі як розширення речення, вживання прийменників, порядок слів у реченні тощо. Учні також можуть мати деякі початкові навички вживання модальних дієслів (can, must, should) та будову простих складних речень.

Отже, формування граматичної компетентності учнів 6-х класів є ключовим етапом їхнього розвитку мовленнєвих навичок з огляду на їхні психологічні та вікові особливості та спрямоване на досягнення базового рівня володіння англійською мовою відповідно до Європейської шкали A2.

Список літератури

1. Касаткіна О. В. До питання розвитку граматичної компетентності студентів на заняттях іноземної мови. Вісник Житомирського державного університету. Серія: Педагогічні науки. 2011. Вип. 59. С. 52-55.
2. Леонтьян М. А. Поняття «компетенція» і «компетентність» у теорії освіти. 2012. Вип. 176, Т. 188. С. 73-75.
3. Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти / Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Тріфан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.. Київ: Міністерство освіти і науки України, 2021. 55 с.
4. Ніколаєва С. Ю. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Київ: Ленвіт, 2003. 273 с.

Презентація граматичного матеріалу на уроках німецької мови

Вивчення іноземної мови - це дуже важливий крок для кожного, оскільки він відкриває широкі можливості, такі як: комунікація із представниками інших країн, розширення власних знань та кордонів. Одне із найважливіших завдань, яке стоїть перед сучасною освітою є формування важливих компетенцій навчання[1]. У вивченні іноземної мови найбільш актуальною є розвивання комунікативної компетентності, біля неї не менш важлива – граматична компетентність. Граматична компетентність – це здатність людини до коректного граматичного оформлення своїх усних і писемних висловлювань, та розуміння граматичного оформлення мовлення інших, яка базується на складній і динамічній взаємодії відповідних навичок і знань та граматичної усвідомленості. Основними компонентами ГК виступають граматичні навички, граматичні знання і граматична усвідомленість[2].

Актуальність даної роботи пов'язана з потребою наукового осмислення процесів формування граматичної компетентності в учнів середньої школи, та використання різних підходів викладання граматичного матеріалу.

Метою даної роботи передбачається дослідження презентації граматичного матеріалу на уроках німецької мови.

Наукова новизна роботи полягає у визначенні теоретичних та практичних засад подання граматичного матеріалу у середній школі

Для визначення прогресу учнів був застосований порівняльний аналіз репродуктивних та рецептивних вправ. Репродуктивні вправи передбачають активне застосування граматичних структур у письмовій або усній формі. Наприклад, учні використовували певний граматичний час чи конструкцію, як у завданні «Напишіть речення, використовуючи Präsens: Я (грати) зараз футбол». Ці вправи дозволили оцінити рівень розуміння та застосування граматичних правил учнями у практичних ситуаціях. Рецептивні

вправи, з іншого боку, передбачають сприйняття граматичних конструкцій через читання або прослуховування текстів. Наприклад, учні можуть слухати аудіоматеріали з подальшим визначенням вжитку часів або конструкцій. Ці вправи сприяють розвитку навичок розуміння та аналізу граматичних правил у контексті.

Отже, обидва типи вправ мають свої переваги, і їхній вибір залежить від конкретних цілей навчання та потреб учнів. Результати аналізу показали, що зазвичай рецептивні вправи, які передбачають читання та аудіювання, допомагають краще розуміти граматичні структури та їх контекстове застосування. Учні мали змогу аналізувати граматичні конструкції у реальних мовних ситуаціях, що сприяло їхньому кращому усвідомленню і запам'ятовуванню. Крім того, рецептивні вправи дозволили учням розвивати навички аналізу та інтерпретації, що є важливим для вивчення мови. Таким чином, використання рецептивних вправ у навчальному процесі може бути важливим кроком у поліпшенні результатів у вивченні граматики.

Список літератури:

1. Федорова З. І. До питання формування граматичної компетенції в середніх загальноосвітніх школах. *До питання формування граматичної компетенції в середніх загальноосвітніх школах*. Вінниця (дата звернення: 14.02.2024). <http://surl.li/qmlzt>

2. Смоліна (Соколова) С. В. Методика формування іншомовної граматичної компетентності : навч. посіб. Київ : Ленвіт, 2013. 257 с.

3. Пахомова Т. О., Гальченко О. Ю. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ : Навчально-методичний посібник для студентів освітнього ступеня «бакалавр» напрям підготовки «Мова і література (англійська)» : навч. посіб. Запоріжжя : Кругозір, 2015. 164 с.

Промова як жанр публіцистичного дискурсу

У контексті вивчення публіцистичного дискурсу значущим аспектом є розгляд промови як його важливого жанру. Однак, попри значну кількість досліджень у цьому напрямі, і до нині у сучасній вітчизняній науці соціальних комунікацій визначення промови як публіцистичного жанру залишається предметом дискусії і відсутні чіткі теоретико-методологічні підходи до цього питання, що і складає актуальність даного дослідження.

Здебільшого промова як жанр публіцистичного дискурсу розглядається крізь призму її функцій у мовленнєвому вираженні. Основний акцент ставиться на визначенні цілей промови: чи спрямована вона на передачу інформації, чи на вплив та контроль над поведінкою. Це особливо актуально в контексті торгівлі товарами та послугами, де промови можуть виступати не лише як засіб інформаційного представлення, але і як ефективний інструмент впливу на споживача [1].

Вітчизняний теоретик публіцистики В. Здоровега визначає головну специфічну функцію публіцистики як формування громадської думки. Ця концепція може бути успішно застосована до промов, оскільки вони, оприлюднюючись у засобах масової інформації, порушують актуальні проблеми різних сфер, таких як політика, соціум, економіка, наука [2, с. 106].

У контексті промов як жанру публіцистичного дискурсу, можна відзначити, що стилістичні аспекти, вивчені

Л. Семененко, стають актуальними й значущими у розумінні мовленнєвого виявлення в промовах. Структура, використання стилістичних засобів, та їхній вплив на сприйняття аудиторією можуть бути важливими елементами аналізу промов, де висловлюються не лише інформація, але й авторська позиція та намір впливу [4, с. 10-17].

Промова як жанр публіцистичного дискурсу відзначається вдумливим використанням риторичних прийомів, які додають художності мовленню та сприяють досягненню чіткості та

переконливості. Важливу роль в її ефективності відіграють правильність та точність мови, а також використання спеціалізованих термінів і фактологічна точність. Ці елементи сприяють створенню довірливого та авторитетного іміджу у висловлювань.

На фонетичному рівні помітно уповільнений темп мовлення, підкреслена гучність та чергування швидкого і повільного темпу створює особливий, необхідний для оратора настрій, що ефективно впливає на емоційну та психологічну реакцію аудиторії. Фактологічний підґрунт та вміння використовувати терміни не лише відображають глибину знань, але й надають промовам додаткової ваги та авторитетності [3].

Отже, промова, як важливий елемент публіцистичного дискурсу, є не лише засобом передачі інформації, але й засобом формування громадської думки, аргументації позицій та вираження авторської точки зору. Одна з визначальних особливостей промови – високий ступінь ораторського впливу, який забезпечується риторичними прийомами, емоційним навантаженням та ефективним використанням мовленнєвих засобів, які будуть розглядатися більш детально в подальшому дослідженні.

Список літератури

1. Halliday M. A. K. An Introduction to Functional Grammar. London: Edward Arnold, 1994. 808 p.
2. Здоровега В. Й. У майстерні публіциста: проблеми теорії, психології публіцистичної майстерності. Львів, 1969. 180 с.
3. Особливості публічного мовлення. URL: <http://um.co.ua/5/5-9/5-95038.html>.
4. Семененко Е. А. Стилїстика як лінгвістична та загальнофілологічна дисциплїна. Актуальнї напрями лїнгвостилїстики. Предмет і проблематика. Записки з українського мовознавства: збїрник наукових праць. 2004. №. 14. С. 10–17

Реалізація лінгвокультурної адаптації при перекладі кінотексту

Переклад є складним процесом, зокрема, коли йдеться про кінотекст – форму мистецтва, яка поєднує в собі візуальний та вербальний зміст. Особливо важлива лінгвокультурна адаптація, яка дозволяє передати не тільки смисловий зміст, але й культурні нюанси. У дослідженні буде розглянуто, як виконується лінгвокультурна адаптація при перекладі англомовних комедійних фільмів і серіалів.

Лінгвокультурна адаптація – це не лише передача смислового змісту, але й врахування культурних особливостей мови джерела та цільової мови. У кінотексті це особливо актуально, оскільки фільми і серіали втілюють особливий світ, що може бути невідомим для глядачів іншої культури.

Кінематографічний переклад в Україні активно розвивається, а його основні аспекти висвітлені видатними дослідниками, такими як А. Г. Гудманян, В. Є. Горшков, М. С. Снеткова, Г. Г. Слишкін. Незважаючи на вагомий внесок цих вчених, в мовознавчій літературі відсутня докладна праця, яка б зосереджувалася на комедійному жанрі, аналізувала його мовні особливості та аспекти перекладу [1].

Комедійний жанр часто використовує гумор, що базується на культурних аспектах. Лінгвокультурна адаптація при перекладі повинна трансформувати гумористичні елементи, зберігаючи при цьому їхню комічність в контексті цільової культури.

Часто фільми містять культурні асоціації, які можуть бути неперекладними без втрати сенсу. Лінгвокультурна адаптація дозволяє знайти аналоги або пояснення, які б були зрозумілі цільовому глядачеві.

У кінотексті існують два основних способи перекладу – субтитри та озвучення. Кожен з них має свої особливості і вимагає власного підходу до лінгвокультурної адаптації.

У сучасному світі, де глядачі мають доступ до фільмів з різних культур, виникають нові виклики для перекладачів кінотексту. Це стимулює впровадження нових технологій та підходів до лінгвокультурної адаптації.

Кінотекст аналізується як особлива реалізація відеOVERBальних текстів шляхом порівняння вербальних і візуальних складових. Незважаючи на мультимодальний характер, для кінотексту характерні універсальні текстові категорії: цілісність, зв'язність, модальність, системність, інформативність, наративність, інтертекстуальність, прагматична направленість [2].

Переклад фільмів завжди пов'язаний з труднощами як лінгвістичного, так і технічного характеру, що впливає на ступінь еквівалентності та адекватності перекладу. Виділяють різні види кіноперекладу, такі як синхронний переклад, озвучування одним або двома акторами, повний дубляж, використання титрів. Висвітлюються стратегії перекладу назв фільмів, такі як прямий переклад або трансформація назви. Субтитрування фільмів розглядається як один з головних способів перекладу комедійних фільмів, зокрема його переваги, такі як збереження художньої цінності та мови оригіналу, а також освітня цінність для глядачів [3].

Лінгвокультурна адаптація в перекладі кінотексту – складний і багатогранний процес, який вимагає розуміння не лише мови, але й культурних контекстів.

Список літератури

1. Валькова А., Федоренко С. Лінгвокультурні особливості перекладу сучасних англомовних документальних фільмів. Молодий вчений, 12 (88), С. 336-340.
2. Гридасова О.І. Кінодискурс як об'єкт навчання кіно перекладу. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2014. № 2. С. 102–107.
3. Гудманян А.Г., Плетенецька Ю.М. До проблем кіноперекладу, як виду художнього перекладу. Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. Сер. : Філологічна. 2012. № 25. С. 28–30.

Реалізація лінгвокраїнознавчого підходу на уроках німецької мови

Лінгвокраїнознавчий підхід у вивченні іноземної мови є перспективним та прогресуючим напрямком у сучасному світі для вивчення іноземних мов. На сьогоднішній день вже досить важко уявити собі вивчення німецької мови без даного підходу, адже саме лінгвокраїнознавчий підхід є фундаментом не тільки для заохочення вивчення мови, а й ще й необхідна складова для залучення в мовне та культурне середовище країни.

Відомі певні основні поняття та принципи при лінгвокраїнознавчому підході, такі як інтердисциплінарність та культурологічний підхід. Саме ці аспекти дозволяють глибше розуміти взаємозв'язок мови та культури, особливостей менталітету та життя вцілому. З точки зору практичності даного методу проведено дослідження впливу лінгвокраїнознавчого підходу на ефективність вивчення німецької мови в навчальних закладах. Лінгвокраїнознавчий підхід може істотно підвищити ефективність вивчення німецької мови.[1, с. 34]. Його реалізація формує повноцінне розуміння та застосування мови у реальних ситуаціях, що сприяє глибокому та цілісному вивченню. Також ключову роль відіграє вибір лінгвокраїнознавчих завдань. Важливим є момент стимулювання зацікавленості учнів та активного їх залучення до вивчення ІМ.

Практична частина наукової роботи формується на базі пробного навчання. Мета полягає в тому, щоб перевірити ефективність та доречність методики лінгвокраїнознавчого підходу, яку використовує вчитель на уроках. Нами був розроблений план: структуроване формування лінгвокраїнознавчих навичок більш ефективний завдяки використанні вправ, які включають в себе різні види роботи (індивідуальні, групові, парні чи робота всього класу). Загалом, в нашому дослідженні взяли участь учні 7– А та 7 – Б класів. Експериментальна частина наукової роботи була зосереджена на залученні матеріалу, що містить відомості про

культуру, звичаї, традиції, національну символіку, а також медіа сферу Німеччини та всіх німецькомовних країн.

На початковому етапі було запропоновано виконати один з видів роботи – порівняти культуру двох німецькомовних країн за вільним вибором учнів. Тобто навести певні факти, які вже відомі щодо цих країн.

На формувальному етапі були розроблені вправи, здебільшого з інтерактивним супроводом щодо звичаїв, та традицій, відмінностей культур. Учням було запропоновано провести дискусію за попередніми завданнями та медіа джерелами. На останньому, фінальному, етапі школярі виконали інший вид роботи, такий як сформулювати міні розповідь на декілька речень про одну з німецькомовних країн. На цьому етапі ми спостерігаємо як учні засвоїли попередній матеріал та їхнє уміння логічно мислити, залучати лексику, граматику, а також новий наочний матеріал.

Лінгвокраїнозначий метод навчання поділяється на: легкість сприйняття учнями теоретичних тем; знаходження зворотнього зв'язку в розумінні такого «нового» підходу до навчання; створення можливості збереження автентичності вивчення мови на основі широких та поглиблених лінгвокраїнознавчих знань.

Отже, відштовхуючись від результатів проведеного дослідження, можна чітко зазначити, що рівень лінгвокраїнознавчих знань школярів значно покращився, аніж був на початковому етапі. Основна мета була повністю досягнута, учні отримати насолоду від навчального процесу, збагатилися новими, а також добре закріпили вже набуті попередні знання.

Список літератури:

1. Карпенко, О. (2019). "Лінгвокраїнознавчий підхід у формуванні мовленнєвих навичок учнів." *Іноземні мови в школах України*, 4, 31–39.
2. Сидоренко, І. (2020). "Лінгвокраїнознавчий підхід у німецькому мовленнєвому навчанні." *Іноземні мови в школах України*, 3, 31–37.

ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ В ЕФЕКТИВНОМУ НАВЧАННІ

Сьогодні технології дистанційного навчання стали сучасними та актуальними у викладанні навчальних дисциплін. Доповнення навчального процесу дистанційними технологіями для вивчення іноземної мови широко використовуються в освітньому процесі, роблячи викладання іноземної мови більш цікавим та інформативним і забезпечуючи більш повне охоплення матеріалу, необхідного для вивчення певної галузі. Цифрові платформи у викладанні іноземних мов використовуються в таких освітніх процесах як доповнення навчального процесу, мотивація та заохочення студентів до вивчення мови, управління та моніторинг результатів навчання студентів у простий і доступний спосіб та інтерактивність у вивченні іноземної мови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій доводить актуальність теми використання цифрових платформ для ефективного вивчення іноземних мов. Для прикладу, О.О. Тесцова та І.Л. Лопата у своєму дослідженні “Роль цифрових технологій у процесі вивчення іноземної мови” зазначають, що за останні 10 років цифрові технології стали невід’ємною частиною навчального процесу [2]. Т. О. Близнюк вивчає питання застосування інформаційних технологій у навчанні іноземних мов і наголошує, що зараз важливо використовувати цифрові платформи на уроках англійської мови, оскільки вони сприяють ефективнішому навчанню та засвоєнню мови. Тому учні під час навчання можуть легше опанувати найважливіші навички англійської мови, такі як аудіювання, говоріння, читання та письмо [1].

Цифрові технології є важливим джерелом для ефективного навчання іноземних мов на уроках, було підтверджено в ході нашого дослідження. Більшість завдань з теми занять для учнів 5 класу було переміщено на інтерактивні платформи, такі як Kahoot!, Wordwall, Miro, Islcollective, bamboozle тощо. Решта були створені чи використані на даних ресурсах. Спочатку в учнів виникли труднощі з тим, як працює певна онлайн платформа, проте з кожним уроком

навчальний процес ставав яснішим та легшим. Засвоєння матеріалу теж покращилося – учні допускали менше помилок і виправляли себе з легкістю, якщо ж помилку було зроблено. Іншим показником ефективності певного методу навчання є результати тестів і контрольних робіт. Оцінки учні після використання платформ свідчили, що рівень знань практично у всіх учнів підвищився, що також мало суттєвий вплив на їхній успіх.

Наступним показником є зростання мотивації учнів після використання онлайн-ресурсів. Вони охоче розпочали вчитися та працювати з новими темами. Для виконання домашніх завдань також використовувалися цифрові платформи, і практично всі учні виконали їх і отримали високі бали.

Виходячи з вищенаведеного, варто підсумувати, що використання цифрових платформ на уроках англійської мови є незамінним інструментом для створення ефективного навчання. Наше дослідження на уроках у 5-му класі показало, що цифрові платформи – це найшвидший, найзручніший і часом найцікавіший засіб у процесі викладання іноземних мов, який можна використовувати як для навчання на уроках, так і для саморозвитку студентів. Ми теж мали змогу переконатися, що використання інтерактивних платформ має позитивний вплив на мотивацію учнів та бажання навчатися.

Список літератури

1. Близнюк Т. О. Цифрові інструменти для онлайн та офлайн навчання. Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021. 64 с
2. Тесцова О. О., Лопата І. Л. Роль цифрових технологій у процесі вивчення іноземної мови. Наукові записки. Серія: Філологічні науки. 2023. 204. С. 71–76. URL: <https://journals.cusu.in.ua/index.php/philology/article/view/71> (дата звернення 08.02.2024)

Богдана Франчук
Науковий керівник – доц. Беженар І. В.

Особливості використання лексико-граматичних трансформацій при перекладі аббревіатур та скорочень у текстах газетно-публіцистичного стилю

Абревіація є одним з продуктивних способів словотворення у сучасному медіадискурсі, реалізація якого здійснюється за допомогою засобів масової інформації. Адекватний переклад аббревіатур та скорочень у текстах газетно-публіцистичного стилю вимагає вмілого застосування перекладацьких трансформацій (далі – ПТ). За словами О. О. Селіванової, ПТ – *«це перетворення, модифікація форми або змісту і форми, з метою збереження відповідності комунікативного впливу на адресатів оригіналу та перекладного тексту»* [2]. Серед низки класифікацій перекладацьких трансформацій вважаємо доцільним використовувати класифікацію, запропоновану В. Д. Бяликом. Він виокремлює лексичні, що зазвичай поділяють на формальні й лексико-семантичні, лексико-граматичні, граматичні та стилістичні ПТ [1]. Оскільки аббревіатура – це коротка форма слова чи виразу, то очевидно, що при перекладі скорочень у текстах періодики найчастіше застосовують трансформації на лексичному та граматичному рівнях мови. До лексико-граматичних ПТ належать: додавання і вилучення слів, описовий та антонімічний переклади, перестановка компонентів і цілісне переосмислення.

У результаті проведеного аналізу 70 статей, опублікованих у період жовтень 2023 р. – січень 2024 р., було виявлено, що зміна порядку слів у словосполученні є найбільш поширеним прийомом у процесі перекладу англійських скорочень українською мовою, що пов'язано зі структурними відмінностями обох мов. Перестановку компонентів застосовують як при розшифровці скорочення, так і у словосполученнях, складовими яких є аббревіатури. Наприклад: *FDI – Foreign direct investment – Прямі іноземні інвестиції (ППІ); 39% of the U.S. workforce – 39% робочої сили США.*

Досить часто використовують описовий спосіб перекладу англійських аббревіатур, які не мають українських аналогів або ж

потребують додаткового пояснення, уточнення чи розшифрування в мові перекладу. Про це свідчать приклади: *HM – His/Her Majesty – Його/Її Величність*; *Securities and Exchange Commission (SEC) – Комісія з цінних паперів і бірж*.

Додавання слів чи конструкцій, які відсутні в реченні оригіналу, допомагає досягнути адекватності перекладу. До прикладу, слова «*umt*» і «*телеканал*» уточнюють для читача значення аббревіатур: *NSW – umt Новий Південний Уельс*; *USA Network – телеканал USA Network*.

Якщо згідно з нормами цільової мови переклад кожного зі слів речення оригіналу є необов'язковим, застосовують прийом вилучення слів. Так, дослівний переклад аббревіатури латинського походження – *am – ante meridiem – before midday – до полудня*, є зайвим, тому що в мові перекладу, як правило, використовують 24-годинний формат обчислення часу. У зв'язку з цим, перекладаючи фразу “*at 11.30 am.*”, вважаємо доречним застосувати зазначену ПТ і відтворити уривок наступним чином: «*об 11.30*».

Цілісне переосмислення та антонімічний переклад як перекладацькі трансформації вкрай рідко використовуються при перекладі газетно-публіцистичних текстів, адже на перший план виступає точне передання інформації. Застосування цих прийомів у перекладі є перспективою подальшого дослідження.

Отже, використання лексико-граматичних перекладацьких трансформацій є ефективним способом досягнення еквівалентності при перекладі українською мовою англійських аббревіатур та скорочень, а також їхніх повних форм. Найбільш вживаною трансформацією є перестановка компонентів, найрідше використовують антонімічний переклад і прийом цілісного переосмислення.

Список літератури

1. Бялик В. Д. Основи теорії перекладу. *Fundamentals of Translation Studies*: навч. посібник для студ. ф-тів іноземн. мов. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2016. 376 с.
2. Селіванова О. О. Світ свідомості в мові. Монографічне видання. Черкаси : Ю. Чабаненко, 2012. 488 с.

Лексико-семантичні аспекти перекладу рубрики War in Ukraine (на матеріалі CNN News)

Лексико-семантичні трансформації – заміна лексичних одиниць мови оригіналу, лексичними одиницями мови перекладу, значення яких не збігається зі значенням вихідних одиниць, але може бути виведене з них за допомогою певних перетворень.

Лексико-семантичні трансформації застосовуються в перекладі, коли еквіваленти слова мови оригіналу не можуть бути використані в перекладі із причин невідповідності з погляду значення та контексту. Наприклад, у перекладі з англійської мови на українську слово "*to play*" може мати значення "*грати*", "*грати в*", "*грати на*" тощо. У кожному випадку перекладач повинен вибрати те значення слова, яке задовільняє той чи інший контекст.

Виділяють такі основні типи лексико-семантичних трансформацій [1]:

1. Конкретизація (Concretisation)
2. Узагальнення (Generalisation)
3. Модуляція (Modulation)
4. Смисловий розвиток (Semantic development)
5. Антонімічний переклад (Antonymic translation)
6. Цілісне перетворення (Transformation)

1. *The sinking of the Russian warship off the coast of occupied Crimea is believed to be a response to Russian aggression in Ukraine.* – Затонення російського військового корабля біля узбережжя окупованого Криму вважається відповіддю на російську агресію в Україні. (Concretisation – перетворення абстрактного "*sinking*" у конкретну ситуацію "*затонення російського військового корабля*") [Ошибка! Источник ссылки не найден.]; 2. *NATO's secretary general called Ukraine's recent gains a significant blow to Russia's military operations in the region.* – Генеральний секретар НАТО назвав останні успіхи України значним ударом по військовим операціям Росії в регіоні. (Generalisation – перетворення "*Ukraine's recent gains*" у більш узагальнену форму "*останні успіхи України*") [Ошибка! Источник ссылки не найден.]; 3. *The EU's approval of a new aid package for Ukraine is seen as a measure to counter Russian*

aggression. – Схвалення ЄС нового пакету допомоги для України розглядається як захід проти російської агресії. (Concretisation – перетворення "The EU's approval of a new aid package for Ukraine" у конкретну дію "схвалення ЄС нового пакету допомоги для України") [2]; 4. President Biden warned Republicans that failure to support Ukraine would play into Vladimir Putin's hands, highlighting the seriousness of the situation. – Президент Байден попередив республіканців, що невдача у підтримці України гратиме на руку Володимирі Путіну, підкреслюючи серйозність ситуації. (Concretisation – перетворення "President Biden warned Republicans" у конкретну дію "Президент Байден попередив республіканців") [Ошибка! Источник ссылки не найден.]; 5. Ukrainian forces have been able to push back the Russian Black Sea fleet, demonstrating their resilience against Russian incursions. – Українські військові змогли відігнати Чорноморський флот Росії, демонструючи свою стійкість проти російських вторгнень. (Generalisation) [Ошибка! Источник ссылки не найден.]; 6. The successful use of Ukrainian-made drones to disable a significant portion of Russia's Black Sea fleet showcases Ukraine's determination to defend itself against Russian aggression. – Успішне використання українських безпілотників для вимкнення значної частини Чорноморського флоту Росії показує визначеність України захищати себе від російської агресії. (Concretisation) [Ошибка! Источник ссылки не найден.];

Ці трансформації допомагають адаптувати текст до українського контексту та чітко передати інформацію про події в Україні та реакцію міжнародного співтовариства на російську агресію.

Список літератури

1. Карабан В. І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової та технічної літератури на українську мову. Вінниця : Нова книга, 2004.324 с
2. <https://www.youtube.com/watch?v=2XP9Bd4eTWs>

Переклад власних назв у культових мультфільмах

Характеризуючи власні назви як об'єкт перекладу, зазвичай вважають, що вони, як правило, не підлягають перекладу. Під цим мається на увазі, що для розуміння власної назви досить вказівки на те, що перед нами – ім'я або назва (цю функцію виконує в письмовому тексті велика літера) [1, с. 80]. Але в деяких випадках для правильного розуміння і перекладу тексту недостатньо знати, що це слово – власна назва, а для поняття смислової структури потрібна додаткова інформація.

Різні вчені виділяють різні способи передачі власних назв іншими мовами.

Виокремлюють такі способи перекладу власних назв:

- 1) запозичення / дослівний переклад;
- 2) транскодування;
- 3) транскодування і коротка експлікація в поєднанні;
- 4) пряме запозичення;
- 5) культурний еквівалент.

Для проведення дослідження щодо власних назв використано такі мультфільми, як "Angry Birds" та "The Secret Life of Pets".

Отже, розглянемо особливості перекладу власних назв на матеріалі зазначених мультфільмів. Проаналізовано особливості застосування трансформації, калькування, транслітерації, транскрибування та заміни власної назви:

*And now we've come to the prestigious **Palms district*** [3].

*А зараз ми увійшли у престижний **Пальмовий квартал**.*

У фрагменті мультфільму Angry Birds застосовано власну назву *Palms district*. При перекладі, власну назву передано засобами трансформації калькування: *Пальмовий квартал*.

*The **Lake of Wisdom*** [4].

А озера Мудрості я так і не бачив [3].

Як демонструє текст перекладу, у перебігу відтворення найменування озера, назва якого застосовується у мультфільмі Angry Birds, застосовано трансформацію калькування: *озеро Мудрості*.

*You be a good boy, **Leonard*** [4].

Поводься пристойно, Леонард [3].

У фрагменті, ім'я героя відтворене засобами транслітерації.

Bye, Peppy [5].

Па-па, Penni [3].

В наведеному прикладі застосовано таке ім'я тварини, як *Peppy*, яке при перекладі яку було відтворене засобами трансформації транскрибування: *Penni*.

Bye, Mr. Wiggles. So long, pal [5].

Не сумуй, пташуня [2].

Ім'я героя-птаха *Mr. Wiggles* було також відтворене засобами заміни на лексему *пташуня*, що може бути обумовлене чіткими та обмеженими часовими рамками кіноперекладу.

Отже, переклад власних назв є складним завданням, яке вимагає уважного ставлення до деталей та культурних особливостей. Різні методи перекладу, такі як трансформація калькування, транслітерація, транскрибування та заміна, використовуються для передачі власних назв між мовами. Аналіз перекладу власних назв у мультфільмах "Angry Birds" та "The Secret Life of Pets" демонструє різноманітні стратегії та методи, що використовуються для забезпечення адекватного перекладу і збереження смислу та характеру оригіналу.

Список літератури

1. Борисова О. Особливості перекладу власних назв. С. 80-84. URL: http://philology.knu.ua/files/library/movni_i_konceptualni/50-1/14.pdf
2. Секрети домашніх тварин. URL: <https://uakino.club/cartoon/features/1082-sekrety-domashnh-tvarin.html#comment-id-16420>
3. Angry Birds. URL: <https://uafilm.tv/5453-angry-birds-u-kno.html>
4. Angry Birds. URL: <https://www.tvguide.com/movies/the-angry-birds-movie/2000298657/>
5. The secret life of pets. URL: <https://www.imdb.com/title/tt2709768/>

Організація та засоби навчання англійської мови у різномірівневих групах

В умовах сучасності українська система освіти здійснює перехід на компетентнісний, оскільки парадигма традиційної школи не задовольняє стейкхолдерів. Вимоги до рівня підготовки учнів виражаються через систему різноманітних компетенцій. Одне з головних завдань сучасного викладача – формування ефективної методики для досягнення високих результатів учнів у вивченні іноземної мови. Сучасна модель освіти спрямована на досягнення кінцевого результату – розвитку особистості крізь призму формування необхідних компетентностей.

Рівномірівневий підхід дозволяє організувати процес вивчення іноземної мови відповідно до компетентностей, якими володіє конкретний учень. У системі загальноєвропейських концепцій рівневого володіння мовою (CEFR) знання та вміння учнів поділяються на три великі категорії, які далі поділяються на шість рівнів: основний – A1, A2; незалежний – B1, B2; просунутий рівень – C1, C2. (A1 (Breakthrough); A2 (Waystage); B1 (Threshold); B2 (Vantage); C1 (Effective Operational Proficiency); C2 (Mastery)) [1].

Вивчення іноземної мови у різномірівневих групах характеризується наявністю як переваг, так і недоліків. Труднощі зумовлені недоліками освітньої системи. Недоліки включають в себе: відсутність можливості окремого навчання учнів за групами відповідно до рівня знань; відсутність достатньої кількості часу на занятті, яке необхідно вчителю для приділення уваги кожній групі учнів; відсутність системи оцінювання знань різномірівневих груп. До широкого спектру переваг віднесено: навчання кожного учня на рівні його можливостей і здібностей, відсутність в класі відстаючих, мотивація та реалізація бажання сильних учнів швидше опановувати навчальний матеріал; можливість застосування індивідуалізованого підходу; варіативність у виборі навчальних матеріалів.

Характеризуючи планування заняття в різномірівневій групі, встановлено, що для збереження єдності різномірівневої групи

починати і закінчувати заняття рекомендується у фронтальному форматі, а основну частину заняття – у форматі групової роботи, розділяючи учнів на різні підгрупи для виконання індивідуалізованих завдань.

Розглядаючи роль вчителя в ході різнорівневого навчання, зазначаємо, що викладач постає у ролі фасилітатора. Його метою є створення сприятливих умови навчання для кожного з учнів, в яких вони могли би якнайкраще самостійно подолати труднощі і виконати завдання, які стоять перед ними. Отже, різнорівневе навчання побудоване на фасилітативній взаємодії між учителем та учнем [2, с. 150].

Підсумовуючи, зазначаємо, що різнорівневе навчання надзвичайно актуальне в умовах сучасних реалій, оскільки метою сучасної школи є не лише здобуття високих оцінок учнями, а й формування реальних іншомовних навичок учнів, здатності до ефективної комунікації у іншомовному середовищі. Основою системи освіти стає індивідуально-орієнтований підхід, який найкраще може бути реалізовано у різнорівневому навчанні.

Список літератури

1. Буренко В. Стратегічні напрями розвитку сучасної шкільної іншомовної освіти. *Іноземні мови в сучасній школі*, 2012. № 4. С. 28-33.
2. Кошечко Н. Фасилітація як інноваційна технологія управління педагогічними конфліктами у закладах вищої освіти. *Педагогіка*, 2018. 2(8). С. 150-162
3. Ніфака Т. П. Методика викладання іноземної мови у різнорівневих групах : програма вибіркової навчальної дисципліни: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки , кафедра англійської філології. Луцьк: СЛУ імені Лесі Українки, 2019 . 11 с.

**Вербалізація концепту *Love* (Кохання) у художньому
тексті, зокрема у творі Дж. Мойєс**

Вербалізація концепту "Love" у художньому тексті визначається не лише словами, але й їхнім внутрішнім звучанням та мовною структурою, що створюється для вираження цього складного та багатогранного поняття. У романі Дж. Мойєс "The Girl You Left Behind" вербалізація концепту "Love" виявляється через різноманітність мовних засобів, створюючи багатий та емоційний текст [2].

Автор вдається до ретельного добору слів для вербалізації концепту "Love" у художньому тексті. Лексична група, пов'язана із коханням, включає не лише загальноновживані слова, але й ті, які мають виражену емоційну зарядку та є унікальними для кожного контексту. Слова, що виражають ніжність, палкість, відданість, стають палітрою, що розкриває глибокі почуття персонажів та додає тексту емоційну насиченість.

Авторський вибір граматичних конструкцій та структур є ключовим аспектом вербалізації концепту "Love". Використання різних часових форм дозволяє авторові передати динаміку та еволюцію відносин у тексті. Вміле поєднання прямих та побічних звертань, а також вибір специфічних мовних конструкцій, створюють неповторні лінгвістичні стратегії для вираження інтимності та внутрішнього світу персонажів [1].

Наявність метафор та образів є ще одним аспектом вербалізації концепту "Love". Метафори та образи дозволяють авторові передати неосяжні аспекти кохання, використовуючи алегорії та асоціації. Метафоричне використання мови не лише збагачує текст, але й дозволяє читачеві відчувати глибоке значення кохання.

Діалогова структура тексту важлива для вербалізації концепту "Love". Безпосередня мовна взаємодія між персонажами через діалоги дозволяє виявити їхні внутрішні почуття, стурбованості та радощі. Діалоги стають інструментом для розкриття глибини та

складності кохання, дозволяючи персонажам висловлювати свої почуття словесно.

Загалом, вербалізація концепту "Love" у художньому тексті виявляється вдосконаленим мовним ремеслом, яке об'єднує лексичну, граматичну та образну складові для втілення складних емоцій та відносин у тексті.

Узагальнюючи вищезазначене, можна визначити, що вербалізація концепту "Love" у художньому тексті виявляється надзвичайно складним процесом, в якому автор майстерно використовує мовні засоби для передачі найтонших відтінків почуттів та відносин. Лексична точність, граматична вправність та використання образів створюють текст, який не лише передає змістовне наповнення, але й вражає читача емоційно.

Текст Дж. Мойєс "The Girl You Left Behind" слугує яскравим прикладом того, як вербалізація концепту "Love" може створити живий та виразний художній образ. Кожне слово, кожна конструкція, кожен діалог працюють разом, щоб передати не лише зовнішні події, а й внутрішні почуття персонажів.

Цей текст дозволяє читачеві заглибитися в світ почуттів, відчутти атмосферу кохання та розуміти складні відносини персонажів. Вербалізація концепту "Love" стає мовним мистецтвом, яке відкриває перед нами широкий спектр емоцій, аспектів та рівнів взаємодії між героями.

Висновуючи, важливо відзначити, що вивчення вербалізації концепту "Love" у художніх творах відкриває перед дослідниками і читачами можливість не лише глибше розуміти твори, але й розкривати внутрішні світи персонажів через мовні засоби. Це дозволяє не тільки насолоджуватися художньою літературою, але і розглядати її як важливий джерело вивчення емоцій та культурних аспектів.

Список літератури

1. Флуд, С. (2007). "Кохання в художній літературі: теорія і практика." Київ: Видавництво "Літературна Україна".
2. Jojo Moyes (2012). "The girl you left behind". London, UK Publisher:Penguin.

**Ефективність формування іншомовної
комунікативної компетентності в старших класах
ЗЗСО**

Протягом останніх років освітній процес в Україні зазнав суттєвих змін. Освітня реформа покликана створити нову українську школу, яка забезпечить не лише процес навчання й отримання знань, але й їх практичне використання в повсякденному житті. Комунікативну компетентність можна тлумачити як «здатність до ефективного вирішення комунікативних завдань, що визначає індивідуально-психологічні особливості особистості і забезпечує ефективність її спілкування і взаємодії з іншими людьми» [3]. Важливими елементами спілкування є: - бажання вступати в контакт з оточуючими; - уміння організовувати спілкування, у тому числі вміння слухати співрозмовника, вміння емоційно співпереживати, вміння вирішувати конфліктні ситуації; - знання норм і правил, яких необхідно дотримуватися при спілкуванні з оточуючими.

У зв'язку з цим можна зазначити, що рівень комунікативної компетентності проявляється в трьох аспектах процесу спілкування: комунікативному, перцептивному та інтерактивному [3]. Передбачається, зокрема, володіння фундаментальними знаннями в конкретній професійній сфері, вміння будувати монологічне мовлення, вести професійний діалог і керувати ним, володіння комунікативними тактиками, нормами, паралінгвістичними засобами спілкування [1]. Таким чином, комунікативна компетентність виступає як комплексний багатоаспектний феномен. Ефективність формування іншомовної комунікативної компетентності на уроках німецької мови в старших класах ЗЗСО залежить від низки чинників. Ключовим з-поміж них є відповідність запропонованих матеріалів віковим та психологічним особливостям учнів. Перша умова успішного формування іншомовної комунікативної компетентності – це органічне включення до цілісного процесу

навчання. У цьому випадку дидактичні та методичні матеріали можуть стати потужним засобом для підвищення ефективності вивчення німецької мови. Другою умовою ефективного формування іншомовної комунікативної компетентності є необхідність їх відповідності змісту та логіці вивчення іноземної мови. Завдяки цьому можна досягти дидактичної цілі використаних матеріалів на уроках німецької мови [3]. Третя умова ефективного формування іншомовної комунікативної компетентності полягає у тому, що використання дидактичних і методичних матеріалів на заняттях німецької мови має бути співвідносним із дидактичною метою уроку, входить у його структуру та приводить до розв'язання поставлених завдань.

Таким чином, можна сформулювати такі рекомендації для ефективної роботи з формування іншомовної комунікативної компетентності на уроках німецької мови:

1. Збільшення інтенсивності комунікації на заняттях з німецької мови та її постійна актуалізація.
2. Створення розвивального середовища, як стимулює набуття навчального й життєвого досвіду.
3. Врахування індивідуальних особливостей учнів для розвитку їхніх творчих навичок і самореалізації.

Список літератури

1. Лещенко Г. Компендіум основних методичних понять: стислий виклад засад формування комунікативної україномовної компетенції. *Українська мова і література в школі: науково-методичний журнал*.

2009. № 5. С. 6-13.

2. Мирошніченко А.Л. Навчання усного мовлення. *Англійська мова та література*. 2004. № 31. С. 9-13.

3. Низенко К.М. Розвиток комунікативних здібностей учнів 7-9 класів засобами використання інноваційних технологій на уроках. *Англійська мова та література*. 2010. № 13.

Юлія Цопа

Науковий керівник – асист. Ліннікова В.О.

Функції скорочень у соціальних мережах

Спілкування в інтернет-просторі характеризується використанням безлічі скорочень, що зумовлено необхідністю зважати на свій і чужий час та передавати максимум інформації мінімальними зусиллями.

Мета цієї роботи – розглянути основні функції скорочень у соціальних мережах.

Скорочення розглядаються М.А. Харьковою та Н.В. Якобчук як «група лексичних одиниць, що завдяки своїй видозміненій формі здатні нести в собі емоційне навантаження і виражати ті поняття, які зазвичай передаються складними словами або навіть словосполученнями» [4, с. 409].

Головною особливістю соцмереж є простота та масовість включення будь-якого інтернет-користувача.

Т.М. Ніколаєва стверджує, що «за останнє десятиліття соціальні мережі придбали велику популярність в житті сучасного суспільства, а разом з ними з'явився новий сленг користувачів: лексика, в якій переважають скорочені форми слів, аббревіатури, «смайлики», змінилася орфографія, пунктуація і граматика» [3, с.150]

За Л. Денисюк, «знання поширених аббревіатур, що використовуються у процесі віртуального спілкування, допомагає зрозуміти краще інших людей і спілкуватися з ними швидко й легко» [2, с. 64].

Ресурс *grammarly.net* вважає такі 10 акронімів найрозповсюдженішими: *IDK* – I don't know; *SMH* – shaking my head; *IKR* – I know, right; *IMMD* – It made my day; *SNH* – sarcasm noted here; *AMA* – ask me anything; *TL;DR* – too long; didn't read; *ICYMI* – In case you missed it; *DR* – double rainbow; *MFW* – my face when [5].

Учасники віртуального спілкування, за Т.М. Ніколаєвою, «використовують велику кількість скорочених одиниць не тільки для того, щоб зменшити обсяг тексту. Тяжіння до незвичайності й нестандартності форми спілкування є основою причиною поширення скорочень і аббревіатур в мові соціальних мереж» [3, с. 153].

Вона виділяє такі їх функції:

- економії часу і місця за допомогою лаконічного вираження повідомлення;
- ідентичності, яка допомагає створити власну особистість, якщо аббревіатури є унікальними і відображують стиль і особливість автора (напр. блогера);
- конотативна функція для підсилення виразності повідомлення і відображення настрою і почуттів;
- об'єднання, створення спільноти між, наприклад, блогерами і читачами;
- емоційно-оцінна функція передає ставлення автора до певної події, явища, процесу або особи;
- номінативно-інформаційно функція – фактична передача певної інформації.

Додатково виділяються функції компресії (скорочення назв організацій, напр. *UN – The United Nations Organisation*), регулятивну (адресант підбурює адресата до виконання дії) та когнітивну (наявність знань щодо тлумачення цих скорочень). Отже, скорочення є невід'ємним елементом соціальних мереж, які виконують функцію економії часу, підкреслюють ідентичність автора, відображують його почуття та ставлення до повідомлення, об'єднують користувачів і передають інформацію.

Список літератури

1. Бергельсон М.Б. Мовні аспекти віртуальної комунікації. *Вісник МГУ. Лінгвістика і міжкультурна комунікація*. 2002. № 1. С. 55–67.
2. Денисюк Л. Аббревіація сучасної англійської мови. *Нова педагогічна думка*. 2015. № 1. С. 63–65.
3. Ніколаєва Т. М. Нумерологічні особливості англомовних аббревіацій у мові соціальних мереж. *International scientific conference. Language And Communication Media*. Venice, Italy December 28–29, 2021. С. 150 – 153.
4. Харькова М. А., Якобчук Н. В. Особливості скорочень англійської мови в інтернет просторі та коротких текстових повідомленнях. *Ватра*. 2016. № 35. С. 408–415.
5. Great Writing Simplified. URL: <https://www.grammarly.com> (Last accessed: 17.11.2023)

Використання технології "Читання і письмо для розвитку критичного мислення" у навчанні іноземних мов і культур

Критичне мислення - комплекс здібностей для аналізу та обґрунтованих висновків, включаючи виявлення припущень, оцінку надійності джерел та розгляд різних точок зору. Технологія "Читання і письмо для розвитку критичного мислення" з'явилась в Україні через адаптацію американської програми. Універсальна педагогічна технологія спрямована на розвиток критичного мислення учнів та студентів різних спеціальностей під час роботи з навчальною інформацією.

Сучасні зарубіжні науковці А. Кроуфорд, В. Саул, Д. Макінстер пропонують авторські стратегії впровадження методів навчання технології розвитку критичного мислення. Науковці вважають, що "активні методи навчання мають бути обов'язковими, молодь має працювати над власними відкриттями через обмірковування та дискусію" [2, 16].

У проєкті "Читання та письмо для розвитку критичного мислення" застосовується модель навчання із трьох частин, фази якої називаються – виклик (актуалізація), реалізація смислу (усвідомлення змісту) та рефлексія (міркування) [1]. Один з дослідників, які вже вели дослідження в цій галузі, а саме Г.І. Матукова, зазначає: "Технологія розвитку критичного мислення передбачає три фази: фазу виклику або евокації, фазу осмислення та фазу рефлексії" [2]. Ці три фази є основою технології розвитку критичного мислення. Фаза виклику передбачає актуалізацію наявних знань та досвіду учнів, фаза осмислення - засвоєння нового матеріалу, а фаза рефлексії - осмислення того, що було вивчено, та застосування набутих знань.

Впровадження методів критичного мислення на уроках іноземної мови сприяє ширшому застосуванню учнями навичок усного та писемного мовлення. Це допомагає активізувати їх уміння висловлювати думки усно та письмово, сприяючи розвитку критичного мислення. Метою цього підходу є надання учням можливості вільно та конструктивно приєднуватися до обговорення

проблем, а також швидко вирішувати завдання. Зокрема, стратегії "insert" (вставки під час читання) та "paired storytelling" (парне оповідання історій) ефективно заохочують учнів до дискусії та розвитку критичного мислення під час вивчення іноземної мови.

Ця технологія була адаптована як ефективний інструмент формування вмінь аналізувати інформацію, розвивати логічне мислення та інформаційну культуру молоді. З огляду на зростання обсягів інформації, застосування технології набуло особливої актуальності.

Технологія спрямована на формування гнучкого мислення, аналіз даних та критичну оцінку інформації. Поетапна реалізація дозволяє розвивати комунікативні навички, креативність та відповідальність. Робота з текстами та візуалізація даних сприяють кращому засвоєнню матеріалу та розвитку системного мислення.

Застосування технології "Читання і письмо для розвитку критичного мислення" сприяє формуванню інформаційної культури, навичок самоосвіти, вмінню логічно мислити та приймати виважені рішення, що надзвичайно важливо в сучасному динамічному суспільстві.

Отже, технологія "Читання і письмо для розвитку критичного мислення" актуальна для навчання іноземних мов і культур. Вона дозволяє комплексно розвивати різні навички й уміння учнів, поєднуючи читання, письмо та критичне осмислення текстів іноземною мовою.

Список літератури

1. Кроуфорд А. Технології розвитку критичного мислення учнів / А. Кроуфорд, В. С. Метьюз, Д. Макінстер. – К.: Плеяда, 2006. – 217 с.
2. Матукова Г. І. Технології розвитку критичного мислення в системі професійної підготовки майбутніх фахівців до підприємницької діяльності. 2021. – 140 с

**Інтерактивні методи і прийоми навчання у формуванні
англомовної компетентності в говорінні в учнів старшого
етапу**

Сучасне освітнє середовище вимагає постійного вдосконалення методів та підходів до навчання, особливо в контексті розвитку англомовної компетентності учнів старшого етапу. Зростаюча необхідність у володінні мовою, зокрема у вмінні ефективно висловлювати думки та ідеї усно, ставить перед педагогами завдання пошуку інноваційних інтерактивних методів навчання.

Важливо розуміти сутність інтерактивних методів. Інтерактивне навчання іноземних мов передбачає перш за все діалогічне навчання, у ході якого здійснюється взаємодія між суб'єктами навчального процесу. Сутність інтерактивного навчання іноземних мов полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умов постійної, активної взаємодії всіх суб'єктів навчання (вчителів і учнів). Це взаємонавчання (колективне, групове, навчання у співпраці), де учень і вчитель є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання [1].

Згідно з дослідженням Г.В. Єльнікової, доктором педагогічних наук, існує велика кількість інтерактивних технологій, тому було зосереджено увагу на основних:

1. Рольова гра:

Учні представляють себе або інших осіб у конкретних ситуаціях. Кожен учень виступає як частина соціального оточення та демонструє шаблон поведінки.

2. Журналісти:

Учні формують команди, які представляють різні літературні видання або телепередачі. Завданням є складання короткого нарису відповідно до стилю обраного видання.

3. Ток-шоу:

Застосовується для навчання учнів публічному виступу та дискусії. Включає оголошення теми, виступи учасників, а також можливість слухачів ставити питання.

4. Дискусія:

Групове обговорення певного питання з метою обміну думками та ідеями. Правила ведення дискусії включають сперечання по суті, повагу до думок опонентів та пошук спільної думки. [2].

Методи інтерактивного навчання іноземних мов є ефективними при очній та/ дистанційній формах навчання. На основі цього аналіз теорії та практики показує деякі ключові особливості цього підходу:

1. Вільний доступ до навчальної інформації через інформаційно-комп'ютерне середовище.
2. Гнучка структура матеріалів, що дозволяє учням вибирати рівень складності.
3. Комунікативний аспект, який передбачає постійний діалог між учнями та вчителями через Інтернет.
4. Міжнародний характер, що дозволяє легко обмінюватися освітніми послугами.
5. Нова роль вчителя як консультанта та координатора навчального процесу [3].

Отже, інтерактивні методи навчання – ключові для формування навичок говоріння учнів старшого етапу. Вони сприяють активній участі у навчанні та поліпшують навички комунікації, враховуючи психологічні та соціальні особливості учнів.

Список літератури

1. Коваль Т. І. Інтерактивні технології навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах: Коваль Т. І. Електронне наукове фахове видання. Інт інформ. технологій і засобів навчання АПН України, Ун-т менеджменту освіти АПН України; гол. ред.: В. Ю. Бикова: д. техн. н., проф. член-кор. АПН України. 201. 291 с.
2. Сльникова О. Інтерактивні методи навчання, їх місце у класифікації педагогічних інновацій. Імідж сучасного педагога, 2001. 71 – 74 с.
3. Гриценко В.І. Дистанційне навчання: теорія і практика: Монографія. Гриценко В. І., Кудрявцева С. П., Колос В. В., Веренич Є. В. - К.:Наукова думка, 2004. 375 с.

Застосування граматичних трансформацій у художньому перекладі

Під час перекладу текстів з однієї мови на іншу виникає чимало викликів, подолати які вдається завдяки застосуванню перекладацьких трансформацій. Це поняття включає зміни, які перекладач робить у тексті перекладу з однієї мови на іншу. В. Д. Бялик поділяє їх на чотири типи: лексичні, лексико-граматичні, граматичні та стилістичні [2]. Граматичні трансформації – особливий тип перекладацьких перетворень, у якому відбувається заміна граматичних форм і структур вихідної мови формально нееквівалентними формами та структурами мови перекладу зі збереженням смислової відповідності двох текстів [1].

Актуальність нашої роботи пов'язана з постійним інтересом до перекладу як складного процесу та важливої складової лінгвістичної та літературної науки, а також необхідності дослідження граматичних трансформацій у художньому перекладі. На сучасному етапі розвитку літературного перекладу стає дедаліважливішим детальна увага до граматичних трансформацій, які впливають на точність та ефективність перекладу, а також на його мистецьку цінність.

Мета роботи – систематизація та аналіз граматичних трансформацій у художньому перекладі, виявлення їх впливу на зміст та стиль оригінального твору. Вивчення цих аспектів дозволить краще розуміти процес перекладу та сприятиме розробці нових методів і підходів до перекладу художніх текстів.

Науковою новизною роботи є впровадження комплексного підходу до аналізу граматичних трансформацій у художньому перекладі, а також розкриття їх впливу на різні аспекти перекладу. Дослідження надасть можливість зробити нові висновки щодо технік перекладу, які використовуються для збереження граматичної точності та стильової відтворюваності оригінального тексту.

У ході дослідження проаналізовано 185 прикладів використання граматичних трансформацій у романі «Таємна Історія» Донни Тартт:

заміна частин мови – 73 (39%), поділ – 67 (36%), перестановка – 31 (17%) та інтеграція – 14 (8%).

Рис. 1 Граматичні трансформації при перекладі роману Донни Тартт «Таємна історія» з англійської мови на українську

Як бачимо, при перекладі частіше за все використовується техніка транспозиції та поділу речень. Вочевидь це можна обґрунтувати необхідністю адаптування тексту до норм мови перекладу.

Отже, граматичні трансформації широко вживаються у перекладі книги «Таємна Історія». Їх основна функція – переробка граматичних форм мови оригіналу до норм мови перекладу.

Список літератури

1. Перекладознавство та філологічний дискурс (м. Івано-Франківськ, березня 2023 року). Івано-Франківськ : Редакційно-видавничий відділ ЗВО “Університет Короля Данила”, 2023. 154 с.
2. Bialyk V. D. FUNDAMENTALS OF TRANSLATION THEORY / V. D. Bialyk. – Чернівці, 2016. – 366 с.

Анастасія Черленяк
Науковий керівник – проф. Єсипенко Н. Г.

Лексичні та граматичні особливості молодіжного соціолекту в англійській мові

На сьогодні загальнопоширеним і звичним є факт використання у мовленні молодіжної специфічної лексики, що слугує як один із засобів ідентифікації та соціальної інтеграції, що допомагає молоді збагатити та відобразити свій світогляд та окремі погляди. Розглянемо такі терміни, як «соціолект» та «сленг».

На думку О.В. Александрової: «Наразі такі поняття, як “соціолект”, “арго”, “жаргон” та “сленг” – це дефініції, термінологічне значення яких може як розмежовуватися, так і вживатися синонімічно» [1, с. 4-5]. Детальніше зупинимось на понятті «сленг», яке є одним із ключових у запропонованому дослідженні.

Сленг як явище дедалі частіше постає цікавим феноменом для сучасних лінгвістів, психологів і соціологів, які беруть собі за мету розглянути аспекти того, як мовні тенденції молоді віддзеркалюють її соціальні та культурні уподобання. Згідно з даними, які представлені у праці «The Oxford Dictionary of Modern Slang», автори Дж. Ейто та Дж. Сімпсон визначають поняття «сленг» у період середини XVIII ст. як «особливу лексику, яка вживається будь-якою групою осіб-маргіналів», проте вже з початку XIX ст. виносять визначення цього поняття як «здебільшого розмовну субстандартну мову, яка містить нові та загальновідомі слова, які вжиті в особливому значенні» [2].

У нашому дослідженні розглянуто не тільки принципи утворення та формування сленгу як явища, але й окремі його лінгвістичні та граматичні аспекти, серед яких найбільша увага приділяється телескопії та еволюції явища крилатих фраз і їхнім рівням поширеності. Саме ці випадки слугують репрезентативним прикладом специфіки використання та ужитку молодіжного соціолекту у загальному розумінні терміну на всіх рівнях його реалізації.

Зокрема для практичного опрацювання явища крилатих фраз, яке англійською передається словом «catchphrases», було взято у розгляд інтерв'ю Едді Кіна для проєкту «The Interviews: An Oral History of Television», який організував благодійний підрозділ Американської телевізійної академії, яка є ключовою в контролі діяльності американської кіноіндустрії [3]. Інтерв'ю слугувало основою дослідження, оскільки не тільки стало матеріалом доказу еволюції та репрезентації сталого висловлювання з 50-х років XX століття по сьогодні, а й було закріплено його важливе значення через непрямий зв'язок з передвиборчою кампанією Джорджа Буша у 1992 році для президентських виборів США.

Підсумовуючи вищезазначене, робимо висновок про культурне значення та адаптивність молодіжного соціолекту. Можна стверджувати, що незважаючи на велику прогресивність та стрімкий розвиток культури молоді, молодіжний соціолект збагачується новими термінами та адаптується до новаторських понять. Сленг є засобом реалізації світогляду та самоідентифікації молоді людини, що дає перспективу для подальшого дослідження цього явища у нових соціолінгвістичних аспектах, які виражаються в тому числі через лексико-граматичні характеристики.

Список літератури

1. Александрова О. В. Молодіжний соціолект як лінгвістичний феномен (до питання термінологічного визначення поняття) Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. Лінгвістичні науки, 2014. Вип. № 19.
2. Simpson J., Ayto J. Oxford dictionary of modern slang. Oxford University Press, 2010. 480 p.
3. FoundationINTERVIEWS. Eddie Kean interview part 4 of 6 - EMMYTVLEGENDS.ORG, 2010. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=aSzxR61ldww> (дата звернення: 09.02.2024).

Особливості перекладу роману Сергія Жадана «Інтернат» німецькою мовою

Художній переклад є надзвичайно важливим для збереження та поширення культурної спадщини різних народів. Ця сфера перекладу залишається актуальною, оскільки перекладачам доводиться вирішувати різноманітні проблеми. Одне з ключових завдань для них – це не лише точно та ясно передати суть оригінального тексту, а й передати його культурний контекст так, щоб це було зрозуміло та відчутно для цільової аудиторії [2].

Мета даного дослідження полягає у виявленні перекладацьких проблем і їх вирішення в текстах оригіналу та перекладі.

Об'єктом дослідження є роман Сергія Жадана «Інтернат» та його переклад німецькою мовою, який здійснили Юрій Дуркот та Сабіне Штьор.

Мета дослідження досягається шляхом розв'язання низки завдань: дослідити поняття та завдання художнього перекладу, описати індивідуальний стиль Сергія Жадана та перекладацький стиль Юрія Дуркота і Сабіне Штьор, проаналізувати труднощі перекладу на функціональному, лексичному та стилістичному рівнях.

Завдання роботи зумовили використання комплексної методики дослідження. Основними методами є зіставний (порівняння тексту-оригіналу з текстом-перекладу), описовий (аналіз відомостей про твір та його переклад) та дедуктивний (виокремлення особливостей перекладу, зокрема лексичних, стилістичних та семантичних елементів).

Оскільки роман "Інтернат" відображає сучасну українську культуру, історію та суспільство, його переклад може бути складним завданням через наявність в тексті специфічних мовних, культурних та ідіоматичних особливостей, які потрібно влучно передати у перекладі.

При аналізі, було встановлено велику кількість табуйованих елементів, таких як: (1) «Якого чорта?» [1, с. 43] – «*Warum, zum Teufel?*» [3, с. 39]; (2) «мудак» [1, с. 137] – «*Arschloch*» [3, с. 125].

Оскільки при перекладі важливою є функціональна еквівалентність, перекладачі зберегли її, не використовуючи нейтралізацію цих виразів.

У ході дослідження було виявлено порівняння, при перекладі яких перекладачі переважно утворювали аналогічні структури порівнянь, для збереження стилю та атмосфери оригіналу:

(3) «... покинуті блокпости, мов розорені кимось пташині гнізда» [1, с. 52-53] – «...verlassene Checkpoints, sie gleichen geplünderten Vogelnestern» [3, с. 47];

(4) «...кроки лунають дзвінко, мовби хтось забиває цвяхи в дерево» [1, с. 161] – «...klingeln ihre Schritte hart, als schlage jemand Nägel in Holz» [3, с. 145].

Перспективою нашого дослідження є встановлення та з'ясування, які стратегії перекладу є ефективними, щоб досягти адекватного перекладу, що сприятиме розвитку перекладознавчих досліджень.

Отже, дослідження підтверджує, що хоча перекладачам довелося зіткнутися з різноманітними перекладацькими проблемами, такими як передача культурного контексту та лексичних особливостей, їм вдалося влучно перекласти його. Вони також змогли зберегти форму тексту, передати образи персонажів та специфічні мовні особливості.

Список літератури

1. Жадан С. Інтернат. Чернівці : Меридіан Черновіц, 2017. 336 с.
2. Клименко Л.В. Художній переклад як вид міжкультурної комунікації в контексті Євроінтеграції. Літературознавчі студії. 2015. Вип. 1 (1). С. 228–235.
3. Zhadan S. Interant / aus dem Ukrainischen von Juri Durkot und Sabine Stöhr. Suhrkamp. 2023. 300 S.

Використання ІКТ у навчанні лексики англійської мови у середній школі

Багато дослідників вказують на те, що сучасна освіта має бути передовою і якомога більше використовувати інформаційно-комунікативні технології (ІКТ). Педагоги повинні більше впроваджувати ІКТ для переходу освіти в Україні до цифровізації, що передбачає дедалі більше залучення до навчального процесу елементів ІКТ для поліпшення навчання іноземної мови в середній школі, зокрема в навчанні лексиці англійської мови.

Навчання англійської мови як окремої дисципліни залежить від інтегрованого підходу до процесу навчання, що сприяє формуванню необхідних мовних компетентностей. Комплексний підхід дозволяє формувати та розвивати всі мовленнєві навички та вміння (читання, письмо, аудіювання та говоріння) систематично та послідовно. На нинішньому етапі засоби ІКТ використовуються у навчанні англійської мови недостатньою мірою, формуючи окремі навички (лексичні, граматичні, фонетичні) чи вміння.

Ольга Степанишена стверджує, що «запроваджені в освітньому процесі комп'ютерні технології стали невід'ємною й досить перспективною складовою сучасної системи дистанційної освіти, електронного навчання (e-learning), мобільного навчання (m-learning), які ефективно використовуються в сучасному освітньому просторі. У зв'язку з розвитком e-learning визначився новий напрям – змішане навчання (blended learning)» [2, с. 17].

Із початком пандемії, а пізніше і повномасштабної війни, вчителі змушені були використовувати платформи онлайн-навчання, які могли замінити традиційні підходи до навчання іноземної мови. Зоряна Дзюбата зупиняється на цілій низці платформ для навчання у синхронному режимі: «Skype, Zoom, Google Hangouts, Viber, Discord та багато інших. Вчитель вирішує, яку платформу вибрати, яку буде легко використовувати та із зручним інтерфейсом» [1, с. 9].

ІКТ стало головною тенденцією у навчанні іноземної мови у середній школі. Олег Суховірський наголошує на тому факті, що «однією із найбільш поширених форм організації навчання під час карантину була онлайн-лекція на платформі Zoom або Google Meet. Це форма, яка раніше практично не використовувалася і яка набула великої популярності протягом 2020 р. Вибір цієї форми пояснюється тим, що вона досить близька до традиційної лекції але з використанням відповідних засобів ІКТ» [3, с. 98].

Ефективною платформою для навчання лексики у середній школі може бути Wordwall на сайті www.wordwall.net. Платформа пропонує низку інтерактивних вправ на розвиток словникового запасу англійської мови. Вправи Match up передбачають вибір слова поряд із тлумаченням, Flash cards – вправа, коли учень вибирає на основі підказки правильну відповідь. Anagram – учень вибирає ряд літер, щоб утворити потрібне слово. Quiz – вибір правильного слова для відповіді на запитання та інші.

Можемо зробити такий висновок: формування іншомовної лексичної компетенції у учнів середньої школи має поєднувати як традиційні методи навчання, так і ІКТ. Платформи ІКТ надають широкі можливості для ефективного навчання нової лексики завдяки інтерактивним вправам, персоналізованому підходу та можливості взаємодії з різноманітними лексичними контекстами, що сприяє швидкому та послідовному вивченню іншомовної лексики.

Список літератури

1. Dziubata Z. Distance English as a Second Language Teaching in Synchronous-Asynchronous Learning Environment. *Педагогічний дискурс*. Вип. 28, 2020, С. 7-12.
2. Степанишена О. Використання мультимедійних технологій в умовах змішаного навчання під час викладання іноземної мови у вищій школі. *Педагогічний дискурс*. Вип. 32, 2022. С. 16-22.
3. Суховірський О. Аналіз використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій магістрантами під час дистанційного навчання в умовах карантину. *Педагогічний дискурс*. Вип. 29, 2020. С. 94-100.

Анастасія Чупак

Науковий керівник – асист. Гафу Т. Г.

Роль контексту при перекладі

Переклад як один з найдавніших видів міжмовної комунікації виникає на фоні різниці мов і слугує меті спілкування та обміну духовними цінностями між різними культурами. Теорія перекладу зосереджена на аналізі мовного механізму, але також враховує взаємодію культур та вплив особистісної орієнтації перекладача на результат [1, с. 85].

Зазначається, що точний переклад неможливий через різницю в граматиці, словниковому запасі та культурних особливостях мов. Проблема поєднання точності перекладу та творчої свободи вирішується з урахуванням національного колориту та правильного підходу до передачі культурних особливостей. Для цього від перекладача необхідне глибоке розуміння оригіналу для створення точного перекладу, який зберігатиме національну своєрідність. В деяких випадках, концентруючись на загальних перекладацьких принципах, можливо успішно передати текст, але проблеми виникають при перекладі стилістичних, емоційних та оціночних компонентів, які різняться в різних культурних традиціях. Ці проблеми можуть виникати від окремих елементів до всього вихідного тексту [2, с. 37].

Головною метою перекладацької діяльності є передача адекватності та еквівалентності вихідного тексту в мові перекладу. Контекст виступає наріжним каменем в досягненні цього завдання. До прикладу слово "стіл", яке є доволі полісемантичним (кухонний стіл, паспортний стіл, стіл знахідок, і т.д.), тому при перекладі на англійську мову можна зустріти такі відповідники як *table, bureau, room, department, office, board, capital, throne, court, accommodation, ration, dietary cookery, meal, course, support, etc.* Такий простий приклад свідчить, що навіть найпримітивніші перекладацькі одиниці потребують контекст.

Питання контексту особливо важливе при перекладі саме художньої літератури, де образність створюється письменником найрізноманітнішими мовними засобами, і він користується всім багатством мови. Тут на допомогу приходить мовне оточення, тобто контекст, у якому використовується та чи інша лінгвістична одиниця. Він відіграє істотну роль при перекладі багатозначних лінгвістичних одиниць, фразеологізмів, діалектизмів та інших емоційно забарвлених елементів мови [3, с. 174].

Вагомість контексту – це одна з причин, чому перекладчу не варто вдаватись до ізольованого перекладу кожного окремого елементу речення. Контекстуальні значення не привносяться ззовні, а є реалізацією потенційно закладених у слові значень. Це можна встановити зі смислової структури слова. Визначаючи наявність мікро- або макроконтексту, досліджуючи всі можливі значення полісемантичної одиниці перекладу та окресливши емоційний посил речення, який задумав автор твору, перекладач зможе підібрати еквівалентний та адекватний відповідник в мові перекладу [3, с. 174].

Отже, питання контексту та його перекладу неодноразово ставилось і вирішувалася у працях багатьох лінгвістів, зокрема таких фахівців як В. Г. Гак, А. О. Давиденко, Клименко, Л. В. Ковальчук (Бабула), І. М. Кочан, Т. М. Сидоренко, Л. Г. Стороженко та К. М. Сухенко та інших. Ми приходимо до висновку, що недооцінка вагомості контексту може призвести до неточностей та недорозумінь в перекладі. Тому вивчення контексту та його ролі в перекладацькій діяльності необхідне для подальшого розвитку мовної культури.

Список літератури

1. Гак В. Г. Мовні трансформації. Деякі аспекти лінгвістичної науки в кінці ХХ століття. Від ситуації до вираження думки: Вид-во Ліброком, 2009 р. 300 с.
2. Гурко О.В. Основні способи перекладу англійських антонімічних одиниць українською мовою (на матеріалі засобів масової інформації). *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип 27. Том 6. 2020. С. 36-39. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/27_2020/part_6/8.pdf (дата звернення: 27.01.2023).
3. Караман С.О., Караман О. В., Плющ М. Я. Сучасна українська літературна мова: навч. посіб. Київ, 2011. 560 с.

Особливості відтворення сленгу українською мовою в американських та британських інтернет-виданнях

У контексті зростаючої ролі інтернет-комунікацій та мовних інновацій, дослідження особливостей відтворення інтернет-сленгу українською мовою в американських та британських інтернет-виданнях актуальні. Труднощі перекладу сленгових виразів та синтаксичні особливості перекладу сленгових конструкцій виявляються через різницю у структурі лексико-семантичних груп та прагматичних складових, що вбудовані у значення еквівалентних слів [1]. Дослідження спрямоване на аналіз застосування лексичних трансформацій для збереження експресивності та автентичності сленгових висловлювань у перекладі.

Серед основних труднощів у перекладі сленгових виразів, вибраних методом суцільної вибірки з онлайн-видань «The Guardian» і «USA Today», їхні відтінки значень та культурні асоціації, які часто важко передати точною еквівалентною лексемою в іншій мові. Наприклад, у американському інтернет-сленгу часто вживається термін «*on fleek*» для позначення чогось дуже стильного або добре виконаного («*Duchess Kate's hair is so on fleek at Wimbledon, we can't even handle its utter perfection*» [2]). В українському перекладі можливі варіанти, такі як «на висоті» або «ідеально», але ці вирази можуть не передати всіх нюансів оригіналу. Також, іноді сленгові вирази недовго існують та швидко змінюються, що ускладнює їх переклад, оскільки слова та фрази, які були популярними в одному контексті, можуть втратити актуальність в іншому. Наприклад, у британському інтернет-сленгу «*banter*» використовується для позначення легкої гумористичної бесіди («*“It's just banter,” has long been a get-out-of-jail-free card to excuse laddism, sexism and much else besides*» [1]), але це слово може не мати еквіваленту або нести такий же відтінок значення в українській мові.

Синтаксичні особливості перекладу сленгових конструкцій вимагають уважного аналізу та відтворення мовної структури, яка є характерною для інтернет-сленгу. Часто в інтернет-сленгу використовуються скорочені форми, неповні речення, відсутність

стандартних мовних зворотів та специфічні синтаксичні конструкції. Наприклад, у британському інтернет-сленгу часто вживається конструкція «I'm skint», що означає відсутність грошей («*I'm skint – I know why people buy cheap meat': the truth about being a farmer*» [2]). У таких випадках перекладач повинен уважно враховувати синтаксичні особливості цієї конструкції та зберігати її в перекладі для збереження автентичності сленгового висловлювання.

Застосування лексичних трансформацій є важливим аспектом перекладу інтернет-сленгу для збереження експресивності та автентичності. Під час перекладу сленгових виразів перекладач може використовувати еквівалентні вирази або створювати нові лексичні одиниці, які були б близькі за значенням до оригіналу, але водночас відображали б специфіку цільової мови та зберігали б емоційну насиченість сленгового виразу. Наприклад, американський інтернет-сленг може містити вираз «*It's lit*», що перекладається як «Це вогонь» (калькування) або «Це круто» (генералізація) («*Yeah, dude, it's lit," Davidson responds*» [3]), але для збереження експресивності та автентичності в перекладі можна використати варіант «Це кайфово» або «Це бомба».

Отже, вивчення синтаксичних особливостей та застосування лексичних трансформацій є важливими аспектами у відтворенні інтернет-сленгу українською мовою в американських та британських інтернет-виданнях. Ці фактори сприяють збереженню експресивності та автентичності сленгових висловлювань, що важливо для розуміння та сприйняття цього специфічного мовного явища у міжнародному контексті.

Список літератури

1. Низенко Я., Григоренко Н. Основні труднощі адекватного перекладу нестандартної лексики англійської мови. 2012. URL: http://www.rusnauka.com/16_NPRT_2012/Philologia/6_111668.doc.htm
2. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/>.
3. USA Today. URL: <https://www.usatoday.com/>.

Лексико-семантичне поле «КОЛІР»

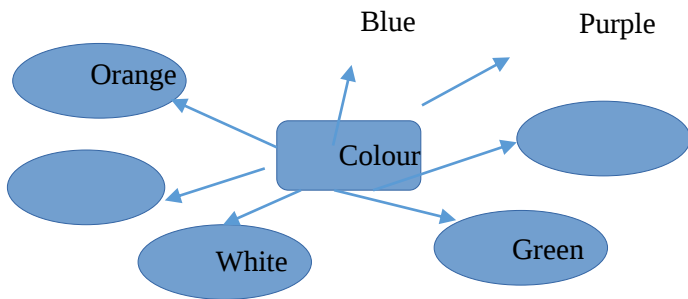
Мова віддзеркалює те, що її носії думають або знають про світ. Такі переконання є не лише у свідомості окремої людини, але в окремих соціальних групах, наприклад: родин, націй чи суспільств – тому вони утворюють «картину світу». Картина світу тісно пов'язана із мовою, тому що мова вербалізує картину світу. З огляду на це, розглядаються найважливіші особливості кожної мови: словниковий склад, словотвір та синтаксис. Належне дослідження мови вимагає, щоб воно було представлене у вигляді певної злагодженої системи. Таку роль можуть відігравати поля [3, с. 214-215].

Семантичні поля – це набори мовних одиниць зі спільним компонентом значення. Групи лексем у межах семантичного поля мають, крім того, як лінгвістичні, так й екстралінгвістичні зв'язки, тому зв'язки між елементами в межах поля мають велике значення. Вони показують залежності між словами в мові. Відповідно, слова не вживаються окремо; всі лексеми мають тенденцію утворювати модель лексико-семантичної системи [1, с. 2].

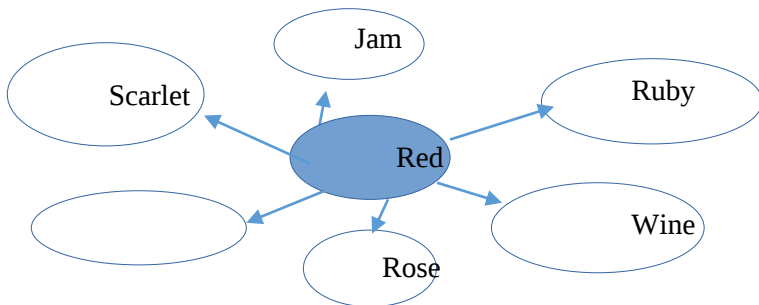
Звернімося до тлумачення значення «поля». Й. Трір, німецький філолог, першим дав визначення поля. Він вважав, що слова не мають окремого значення, тільки разом із іншими словами у контексті стає зрозумілим смисл певного слова. Термін «поле» ввів Г. Іпсен та охарактеризував його як групу слів, яка утворює одиницю значення [3, с. 217].

Важливо зупинитися на різниці між семантичним та лексичним полях. Перш за все розглянемо семантичне поле: А. Лерер, мовознавиця, визначила семантичне поле як набір термінів, які включають певну концептуальну сферу і знаходяться у певних відношеннях одна до одної. Отже, семантичне поле – це набір слів, пов'язаних за значенням [2, с. 59]. Графічно зображуємо семантичне поле «Колір» (рис. 1), що є завданням нашого дослідження.

У полі пов'язуємо слова, які мають спільне за значення кольору. Доцільно розглянути (рис 2) щодо лексичного поля. У прикладі слова «Red» бачимо номінацію червоного кольору різними відтінками.

Отже, лексико-семантичне поле – це поєднання значень слів на основі семантичної сукупності та зв'язку між поняттями.

Список літератури

1. Гешко Н. І. Актуальні питання суспільних наук та історії медицини. 2014. №2. 2 ст.
2. Дашкова К.В. Поняття «лексико-семантичне поле» і його структура. *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету*. 2020. Вип. 33. 59 с.
3. Медвідь О.М., Кучерук О.О. Соціолінгвальний аспект функціонування лексико-семантичного поля «Україна» в публіцистичному дискурсі. *Нові горизонти філологічної науки*. Latvia: Baltija Publishing, 2021. С. 214-215, 217. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-143-5-8>

Запозичення з європейських мов у сучасній англійській мові

Англійська мова є фундаментальним знаряддям міжнародної комунікації в сучасному світі та однією з найпоширеніших мов. У таких умовах процес запозичення стає невід'ємною частиною еволюції мови та збагачує її іншомовною лексикою, яка займає більшу частину всіх слів сучасної англійської мови.

Запозичення слів – природний та необхідний процес розвитку мови, в ході якого відбувається поступове просування від разових, оказіональних використань якогось конкретного елементу запозичення, шляхом його поступового опановування мовною системою, урешті-решт включенням його, як повноправної частини в мовну систему [1, с. 182].

Шляхи, які призводять до появи запозичень, бувають різними: необхідність знайти термін, що позначає новий для певного суспільства предмет чи явище, або, як у випадку з англійською мовою, це зумовлюється історично: римське вторгнення, прийняття християнства, завоювання британських островів та розвиток колоній, разом з інтенсивними мовними та культурними контактами, які переважно реалізуються через лише крізь окремі верстви населення або через конкретних осіб, маючи при цьому взаємний або односторонній характер впливу.

Вивчення запозичень вбирає в себе такі методологічні основи як феноменологічний, позитивістський, раціоналістський та функціональний методи. Також запозичення вичерпно піддаються вивченню в контексті таких методів як гіпотеза, аналіз та порівняння [2, с. 140].

Простежуючи розвиток англійської мови від давньої Греції та Риму до XIX-XX століття можна зрозуміти роль таких європейських мов, як грецька (*electricity, inflammation, poison, chest, predator*), французька (*artist, baroque, renaissance, rococo, ballet*), латинська (*adapt, alienate, consolidate, emancipate, eradicate, erupt*). Але окрім них, серед європейських мов, своїм впливом відзначились італійська (*violin, opera, piano, libretto, sonata, tempo, bass, solo*), українська

(*babka, cossack, holubtsi, horilka, kovbasa, lymonnyk, paska*), голландська (*skipper, yacht, dock, cruise*) та багато інших. Англійська мова увібрала в себе лексику, пов'язану з елементами культури, релігії, побуту, кулінарії. Як у сучасній англійській мові, так і в ході історії, зростання словникового запасу не обмежувалося появою нових елементів у результаті різноманітних способів словотвору та запозичень. Внутрішні джерела поповнення словникового запасу включають також численні семантичні зміни, які створили нові значення та слова через семантичні зсуви і розщеплення слів на окремі лексичні одиниці. Багато слів буквального значення стали вживатися в переносному значенні [3, с. 178].

Дане дослідження ґрунтується на працях багатьох дослідників в області мовознавства, таких як О. О. Селіванова «Сучасна лінгвістика» Войтенко Катерина «Класифікація запозичень в сучасних лінгвістичних дослідженнях»; Martin Haspelmath «Lexical borrowing: Concepts and issues»; Baugh, A. C and Cable «T. A. History of the English Language» та багато інших. Базуючись на окремих тезах, параграфах та даних взятих з вищевказаних, і не тільки, джерел було проведено дане дослідження. Думки різних дослідників, незалежно від того, схожі вони чи суперечать одні одним, є наріжним каменем для побудови об'єктивної картини дослідження.

Список літератури

1. Теркан Тектен. Заимствование как универсальное лингвистическое явление / Тектен Таркан // Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. Лінгвістичні науки. - 2011. - № 12. - С. 181-193
2. Осипова Т.О. Латинські запозичення в англійській мові. // Мова, історія, культура у лінгвокомунікативному просторі : збірник наукових праць / Ред.кол.: Л.В. Біденко, О.М. Волкова, С.І. Дегтярьов; Упоряд. Л.Д. Біденко. – Суми: СумДУ, 2015. - Вип.2. - С. 142-149.
3. Katamba F. English words: structure, history, usage / F. Katamba. – Routledge, Taylor and Francis Group, 2005. – 298 p.

Особливості перекладу англомовних мотиваційних публічних виступів (на матеріалі TED Talks)

Необхідність розповсюдження наукових знань та використання сучасних інформаційних технологій зумовила створення платформи TED (Technology, Entertainment, Design - Технології, Розваги, Дизайн) як доступного культурно-просвітницького середовища. Виступи в рамках TED Talks стали одним із найбільш улюблених форматів презентації наукового знання у всьому світі; їх різноманітність за жанрами та темами охоплює різні сфери людської діяльності.

Проте переклад англомовних TED Talks на інші мови, зокрема українську, може зіткнутися з рядом особливостей [1].

Однією з ключових особливостей перекладу є збереження структури та стилю мовлення оригіналу. У англомовних TED Talks часто використовується прямий, лаконічний стиль, що має на меті максимально ефективно передати ідею слухачам. Під час перекладу важливо зберегти цю лаконічність і чіткість, не допускаючи зайвих розширень або надмірного опису. Наприклад, в оригіналі виступу може бути вжито фразу «Think outside the box» (Думайте нестандартно), яку в перекладі слід передати максимально точно і зберегти його емоційне забарвлення.

Другою важливою особливістю є адаптація мовленнєвих засобів до менталітету та культурних особливостей української аудиторії. Перекладачеві потрібно урахувати, які терміни, приклади чи метафори можуть бути незрозумілими чи неприйнятними для українського глядача. Наприклад, у виступі про розвиток технологій може бути використано порівняння з американською культурою, яке може втратити актуальність для української аудиторії. Тому перекладач повинен знайти аналогічні приклади чи метафори з української культури для кращого розуміння та прийняття ідеї [2].

Для ілюстрації цих особливостей розглянемо відомий TED Talk Саймона Сайнека «How Great Leaders Inspire Action». У цьому виступі Сайнек використовує такі фрази як «Start with why» (Почніть з чому) чи «Golden Circle» (Золотий круг), які мають своєрідний

контекст і значення в англомовному світі. Під час перекладу ці терміни можуть потребувати пояснень або адаптації для української аудиторії, зберігаючи при цьому суть ідеї [3].

Переклад англомовних мотиваційних публічних виступів, особливо TED Talks, є складним та відповідальним завданням. Це завдання вимагає не лише володіння високим рівнем мовної компетенції, але й глибокого розуміння культурних та психологічних особливостей як вихідної, так і цільової аудиторії. Мотиваційні виступи, такі як TED Talks, часто використовують мовні засоби, які мають велику силу впливу на слухачів. Це може бути емоційна інтонація, метафори, алегорії та інші риторичні прийоми, які роблять ідеї привабливими та доступними. У процесі перекладу необхідно зберегти ці елементи, щоб аудиторія могла відчувати ту ж емоційну зв'язаність та інтелектуальне збагачення, як у оригіналі.

Отже, тільки адекватний переклад, який збереже стиль, емоційну насиченість та зрозумілість ідеї, може дозволити аудиторії отримати повну насолоду від перегляду та розуміння виступу. Ідея або повідомлення виступу можуть бути важливими для розвитку аудиторії, а тому точний переклад є ключем до успішного розуміння та усвідомлення подібних матеріалів.

Список літератури

1. Дуднікова Д. TED Talks як новий синкретичний жанр сучасного медійного дискурсу. Харків : ХНПУ, 2019. С. 29–30.
2. Запольських С. П., Запольських А. Ю. Лінгвопрагматичні особливості англомовних публічних промов (на матеріалі доповідей конференції Technology Entertainment Design Talks (TED-Talks)). Нова філологія. № 68. 2016. С. 85-89.
3. Watson J. A. Sreening TED: A rhetorical analysis of the intersections of rhetoric, digital media, and pedagogy. Louisiana State University. 2014. 188 p.

Прийоми перекладу назв кінофільмів

Сучасна кінематографія є однією з найпопулярніших галузей ринку послуг сьогодні. Успіх фільму часто залежить від його назви, оскільки ефективний заголовок значно полегшує привертання уваги глядачів, у порівнянні з детальним описом сюжету. Назва фільму виступає свого роду гарантією його успіху, і якщо вона ефективно сприймається, це відображається на касових зборах. Переклад назви фільму можна охарактеризувати як «комерційний», оскільки він спрямований на досягнення певного рівня маркетингового та комерційного успіху фільму [1].

У більшості випадків, буквальний переклад назв фільмів неприпустимий, оскільки зустрічаються культурні відмінності, каламбури або ідіоми, які не мають аналогів у цільовій мові. З іншого боку, якщо назву перекладати буквально, можуть виникнути непорозуміння та потенційна аудиторія може отримати неправильне враження від кінопродукту. Мовленнєві структури виконують ключові функції у контексті кінематографії, такі як комунікативна, іменна, змістовна, атрактивна, прогностична та естетична. Вони є важливою частиною фільму [2]. Заголовок фільму, або іншими словами, – фільмонім, як лінгвістична одиниця, несе значущу інформацію, виражаючи головну ідею кінофільму і впливаючи комунікативно-прагматично [2]. Його основні функції полягають у створенні комунікації, визначенні теми, привертанні уваги, передбаченні подальших подій, естетичному враженні і забезпеченні атмосфери, яка сприяє сприйняттю фільму глядачем.

Під час перекладу назв перекладач може використовувати різні методи, такі як транскрибування і транслітерація, калькування, трансформація, додавання, вилучення, заміна і так далі [3]. Ключовими складовими фільмонімів є культурологічні елементи, які включають в себе власні назви та реалії. Реалії, у формі найменувань предметів, понять, культурних, побутових та історичних подій певного народу, регіону чи країни,

відображають певний аспект реальності та тісно пов'язані з позамовною дійсністю.

Реалії можуть включати географічні, етнографічні, загальноісторичні, міфологічні або фольклорні концепції [4]. У висновку хочу підкреслити, що в процесі перекладу перекладач виступає як посередник між оригінальним текстом і перекладом, адаптуючи назву художнього твору або фільму. Успішний переклад не лише передає сенс оригіналу, але й враховує особливості та відмінності мовної та культурної специфіки аудиторії, для якої він призначений.

Сучасні тенденції показують, що оригінальні назви фільмів і сучасні назви серіалів зберігаються більшою мірою, ніж це було раніше. Натомість, мультфільми частіше піддаються перекладу, іноді це відбувається досить вільно. У випадку документальних фільмів зазвичай надається перевага буквальному перекладу.

Список літератури

1. Бабенко О. В., Добринська Д.М., Зайцева М.Ю. Специфіка перекладу назв фільмів. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Теорія та практика. Познань. 2012. С. 85–89.
2. Громова З. В. Основні помилки при перекладі назв кінофільмів. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Філологічні науки. 2013. № 9(1). С. 28–33.
3. Іваницька Н.Б. Сучасні моделі перекладу в аспекті контрастивної дискурсології. Теоретична і дидактична філологія : збірник наукових праць. Серія «Філологія, педагогіка». Переяслав-Хмельницький; Кременчук : Видавець ПП Щербатих О.В., 2017. Вип. 25. С. 137–144.
4. Іваницька Н. Б. Correlation between Translation and Linguistic Studies: Current Approaches. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія : Філологія (мовознавство) : збірник наук. праць / наук. ред. Н.Л. Іваницька. 2015. Вип. 21. С. 348–353.

**Оцінювання письма учнів старших класів на уроках
англійської мови**

Оцінювання – це обов'язковий етап уроку, ціллю якого є порівняння одержаного результату навчання з поставленою метою за заздалегідь встановленими критеріями та формулювання на цій основі відношення до якості виконання певної діяльності учнів.

На уроці англійської мови оцінка наявна на всіх етапах. Незалежно від обраної мети читання та письма, вчитель систематично оцінює прочитане і написане. Здатність оцінювати письмо є важливим складником успішного володіння навичками написання. Без здатності визначати, коли текст працює чи ні, ми б не змогли вносити корективи або реагувати на відгуки інших [2, с. 61-62].

Відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти, на завершення 11-го класу учні повинні володіти англійською мовою на рівні A2+, писати особисті листі, SMS повідомлення, тексти на побутові теми, описувати свої враження й переконання на теми, що входять до сфери їхніх інтересів, а також оформляти оголошення, ділові листи та скарги [1].

Одна з найефективніших систем оцінювання розгорнутих творів, есе та творчих робіт учнів – аналітичний підрахунок балів, що є предметом нашого дослідження. Письмо школярів оцінюється на основі аналізу словникового запасу, граматики, композиції й структури роботи. Результат базується на сумарному числі оцінок [3].

Використання опису послідовності малюнків «Picture Sequence Description» пропонує багатогранний підхід до контрольованого аналітичного оцінювання навичок письма учнів старших класів, охоплюючи різні важливі аспекти ефективного письмового спілкування, а також розвиває уяву та креативність школярів.

Одним з ефективних та наочних способів організації навчальної діяльності учнів та одночасно інструментом аналітичного оцінювання письма є есе. Есе – це інструмент перевірки вищих когнітивних навичок учнів на уроках англійської мови. Питання есе

вимагають письмової відповіді, яка може варіювати від кількох абзаців до десяти сторінок. Школярі мають вміло підібрати та інтегрувати матеріал з визначеної теми у свою роботу. Це спосіб перевірки рівня творчого письма, здатності створювати та розвивати аргументи, використовуючи підтверджувальні докази.

Перевагою цього методу оцінювання є те, що це відкритий тип письма, який дозволяє учням відповідати на запитання самостійно та демонструє глибину і креативність. Учителю оцінює зміст розуміння текстів, структуру, ясність і зв'язність, граматику і використання належного рівня мови.

Отже, оволодіння письмом англійської мови є складним завданням для учнів старшої школи через низку структурних, лексичних, граматичних, комунікативних аспектів, але також має першочергове значення для успішної міжкультурної комунікації та доступу до глобальних академічних можливостей. На нашу думку, аналітична оцінка слугує найкращим методом оцінювання письмової компетенції школярів, адже вона пропонує чіткі критерії для комплексного оцінювання, починаючи від загального рівня майстерності до конкретних рис й елементів, необхідних для ефективного письмового спілкування.

Список літератури

1. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 10 – 11 класи : наказ Міністерства освіти і науки України від 19.09.2017 р. 72 с.
2. Huot B., Logan A. Rearticulating writing assessment for teaching and learning. Utah State University Press. 2002. P. 61–74
3. Scoring methods for Responsive and Extensive writing. URL: <http://www.lettras.ufmg.br/arado/freebooks/english/write3.htm>

Науковий керівник – асист. Заполовський М. В

КАТЕГОРІЇ «ПРАЦЕЛЮБНІСТЬ» І «ПУНКТУАЛЬНІСТЬ» В ПАРЕМІЯХ УКРАЇНСЬКОЇ ТА НІМЕЦЬКОЇ МОВ

Паремії є одним з найцінніших спадків мудрості будь-якої мови, в яких відображена ментальність того чи іншого народу. Дослідження і вивчення паремій, їх переклад дає нам можливість глибше зрозуміти когнітивний досвід українців і німців, побачити, як відбувалося запозичення певних мовних структур. У цьому полягає актуальність дослідження, яке допоможе краще зрозуміти картину світу обох націй. В «Енциклопедії української мови» пареміями названо «народні вислови, що виражені реченням, а також короткі ланцюжки речень, якими передаються побутові ситуації чи найпростіший діалог» [3]. Для повноти розуміння явища «паремії» не менш важливим є вивчення прислів'їв і приказок. Приказки – це образні вислови, які створював народ упродовж свого існування і передавав нащадкам в усній формі [3]. Прислів'я мають закінчену думку, повчальний зміст, алегоричний сенс. Ще одним народним образним висловом є приказка, яка також передається в усній формі і є незакінченим судженням [3]. У цьому дослідженні відображено порівняння паремій в українській та німецькій мовах, які відображають певні ментальні характеристики обох націй. У світі німців прийнято сприймати як пунктуальних і працелюбних громадян. Проаналізувавши німецькі прислів'я та приказки, виокремимо декілька, які характеризують ставлення німців до роботи: «*Arbeitsbereitschaft und Liebe zur Arbeit machen jeden Job einfach*» («Бажання працювати і любов до справи роблять будь-яку роботу легкою»), «*Für einen schlechten Handwerker ist jede Axt langweilig*» («Для поганого майстра кожна сокира тупа»), «*Ein fleißiger Mann macht aus einem Tag zwei*» («Старанний чоловік з одного дня робить два») [1]. З цього прикладу видно, що праця високо цінується в німецькому соціумі.

Українці також поважали працю. Це відображено у пареміях: «*Без діла слабіє сила*», «*Без роботи день роком стає*», «*Без труда нема плода*», «*Будеш трудиться – будеш кормиться*» [2]. Як бачимо, у

світогляді українців і німців праця мала важливе значення, в працьовиті люди отримували шану і повагу. Для українського народу характерними є терплячість та витримка: «В терпінні золото приховано», «Терпи, козаче, отаманом будеш», «Без терпіння немає уміння», «Без терпіння немає науки» [2]. Наведені приклади підтверджують, що терпіння українці вважали особливою чеснотою. Пунктуальність є однією з особливостей німецької нації. «*Pünktlichkeit ist die Höflichkeit der Könige*» («Пунктуальність – ввічливість королів»), «*Fünf Minuten vor der Zeit ist die Pünktlichkeit eines Deutschen*» («П'ять хвилин до часу – це пунктуальність німця»), «*Der frühe Vogel fängt den Wurm*» («Рання пташка ловить хробака») [1]. Ці паремії демонструють виняткове ставлення до пунктуальності в німецькому соціумі. У ході проведеного дослідження ми дійшли висновку, що в таких жанрах народного фольклору і такого мовного явища як паремії сконцентровані і відображені когнітивні процеси української та німецької націй – від сприйняття, пізнання і розуміння світу під час різних етапів розвитку людства до збереження пам'яті і досвіду з повчаннями, настановами і аргументацією. Це свідчить про наявність глибокого змісту у пареміях. Перспективу подальшої розвідки вбачаємо у детальнішому аналізі, співставленні паремій за іншими категоріями.

Список використаних джерел

1. Німецькі прислів'я та приказки.
https://shron1.chtyvo.org.ua/Nimetskyi_narod/Nimetski_pryslivia_ta_prykazky.pdf?PHPSESSID=931orna1jd0mj9t0f4unmi4pi5
2. Северинюк В.М. Тематичний словник популярних українських прислів'їв та приказок з коментарями. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. 2014
<https://bohdan-books.com/upload/iblock/cf4/cf40c89cccab93dde42266e602467de7.pdf>
3. Українська мова: Енциклопедія під редакцією Русанівського В.М.; Тараненко О.О.; Зяблюк М.П.; Карпіловської Є.А.; Вихованець І.Р.; Грищенко П.Ю.; Єрмоленко С.Я.; Задунайська Л.М.; Клименко Н.Ф.; Мельничук О.С.; Німчук В. В. <https://archive.org/details/UkrMovEnts>

**Вплив політичного контексту на мовний стиль у
політичних дебатах**

Вивчення впливу політичного контексту на мовний стиль у політичних дебатах відображається в багатьох аспектах мовного вираження та комунікації. Політичний контекст включає широкий спектр факторів, таких як ідеологічні погляди, соціокультурний контекст, структура політичних систем, цінності та вимоги громадянського суспільства, політичні стратегії та тактики. Ці фактори сприяють формуванню конкретного мовного стилю, який виявляється через використання мовних засобів, таких як лексика, синтаксис, риторичні прийоми та мовні стратегії [2].

У політичних дебатах мовний стиль може бути відзначений своєрідністю через використання специфічної лексики, яка адаптується під конкретний політичний контекст. Наприклад, політики можуть використовувати термінологію, що характеризується високим ступенем формальності або агітаційними засобами, спрямованими на мобілізацію аудиторії.

Політичний контекст також впливає на синтаксичні структури та мовні прийоми. Наприклад, політики можуть використовувати складні синтаксичні конструкції для точного висловлення своїх аргументів або для уникнення прямого відповідання на питання. Риторичні прийоми, такі як емоційне звернення до аудиторії або використання метафор, можуть бути також інтенсивно використововані для здійснення певного впливу на громадську думку.

Дослідження впливу політичного контексту на мовний стиль у політичних дебатах допомагає краще зрозуміти динаміку політичної комунікації та взаємодії між політиками та аудиторією. Такий аналіз може бути корисним для розробки стратегій комунікації та підвищення ефективності політичних дебатів [3-4]. Політичний контекст включає в себе широкий спектр факторів, таких як ідеологічні погляди, соціокультурний контекст, структура політичних систем, цінності та вимоги громадянського суспільства, політичні стратегії та тактики. Ці фактори сприяють формуванню

конкретного мовного стилю, який виявляється через використання мовних засобів, таких як лексика, синтаксис, риторичні прийоми, та мовні стратегії.

Таким чином, медіа впливають на форму та зміст політичних дебатів, а отже і на мовний стиль у цих дебатах. Розуміння впливу медіа є ключовим для аналізу політичного дискурсу та розвитку стратегій комунікації політиків у сучасному політичному середовищі. Ще однією важливою аналітичною складовою є вивчення впливу інституційних та правових рамок на мовний стиль у політичних дебатах [1].

Наприклад, правила щодо обговорення конкретних тем або обмежень у вживанні певної мовної лексики можуть бути встановлені правилами політичних дебатів чи законодавчими актами. Ці обмеження можуть спрямовувати політиків до використання конкретних стратегій комунікації або уникнення деяких мовних засобів. Інституційні рамки можуть впливати на організацію самого процесу дебатів, включаючи розподіл часу, формат виступів, можливість висловлювати репліки тощо.

Отже, вивчення впливу інституційних та правових рамок на мовний стиль у політичних дебатах є важливим аспектом аналізу політичного дискурсу. Розуміння цих рамок допомагає краще зрозуміти контекст політичних дебатів та їхню роль у формуванні громадської думки.

Список літератури

1. Загнітко А. П. Основи дискурсології. Донецьк, 2008. 194 с.
2. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ, 2007. 205 с.
3. Зернецький П. В., Рябоконт Г. Л. Контрастивно-типологічна характеристика мовленнєвих актів у дискурсі британського та українського парламентів. Наукові записки НаУКМА. Філологічні науки. 2014. Т. 164. С. 60–65.
4. Януш О. Б. Дискурс у системі політичної лінгвістики. Вісник Житомирського державного університету. Вип. 51. Філологічні науки. Житомир, 2010. С. 81 – 84.

Мультимодальні характеристики та переклад англомовних вебкоміксів

Комікс – це форма оповіді, що поєднує письмовий текст і графічні елементи. Комікс складається з серії взаємопов'язаних зображень та тексту. Кожне окреме зображення перебуває у безпосередньому зв'язку з попередніми зображеннями [4].

Унаслідок діджиталізації суспільства, у 21 столітті виник новий формат коміксів – вебкомікси, які стрімко набирають популярність через їхню доступність та різноманітність. Через сюжет та персонажів, автори у своїх роботах часто піднімають суперечливі питання та теми. Наприклад, питання гендерної нерівності, дискримінації за расовою чи національною приналежністю, гомофобії і т.п. Дослідження особливостей вебкоміксів є актуальним, адже воно охоплює конкретний та стрімко зростаючий різновид цифрових медіа та сприяє поглибленню академічних знань у сфері англо-українського перекладу.

Основною різницею між звичайним коміксом та вебкоміксом є їхній формат та ціна. Вебкомікси – безкоштовні, адже публікуються на інтернет ресурсах у відкритому доступі, у той час, як комікси друкуються та продаються у фізичних копіях [2].

Поняття мультимодальності полягає в здатності людини сполучати та суміщати в процесі пізнання та комунікації відразу декілька способів засвоєння світу й спілкування – вербальний, візуальний, кінетичний, або жестовий [1]. Ми можемо спостерігати мультимодальність в таких медіа, як фільми, мультфільми, графічні новели та комікси. У вебкоміксах мультимодальність проявляється через використання та поєднання ілюстрацій та тексту (візуальний та текстовий елементи), що впливає на спосіб сприйняття матеріалу читачем.

Матеріалом дослідження слугують англомовні вебкомікси та їхній переклад, де нашою метою є визначення лексично-граматичних та стилістично-прагматичних особливостей перекладу англомовного коміксу українською мовою.

Вебкомікси та аудіовізуальний переклад, а саме субтитрування, мають схожі лексично-граматичні особливості перекладу з англійської на українську. Текст у вебкоміксах у більшості випадків подається у так званих “словесних бульбашках” (з англ. “speech bubbles”), які є обмеженими у розмірі. Подібне обмеження присутнє і в субтитруванні, коли потрібно скорочувати переклад через, наприклад, надто швидкий темп мовлення актора [3]. Це необхідно, щоб зробити переклад більш читабельним та природнім для споживача, зберігаючи його еквівалентність.

Окрім лексико-граматичних аспектів перекладу вебкоміксів, у дослідженні також будуть розглянуті стилістично-прагматичні особливості перекладу вебкоміксів з англійської на українську.

Список літератури

1. Кузнєцова Г.В. “Деякі аспекти вивчення мультимодальності в політичному дискурсі.” Вісник ХДУ Серія “Перекладознавство та міжкультурна комунікація №4”, 2017, с. 193-196.
2. Medium. Print Vs. Digital; Comics Vs. Webcomics; What’s the Difference? 2021 <https://dylannafisher.medium.com/print-vs-digital-comics-vs-webcomics-whats-the-difference-afad3ea80d5e>
3. Ordentop. The Features of Subtitling Translation. 2021 <https://ordentop.com/the-features-of-subtitling-translation/>
4. “The Concise Encyclopedia of Pragmatics.”, 2009 https://books.google.com.ua/books?id=GcmXgeBE7k0C&pg=PA83&hl=uk&source=gbs_selected_pages&cad=1#v=onepage&q&f=false, с.

Імпліцитність у збірці есеїв Артема Чеха «Точка нуль» та її відтворення у німецькому та англійському перекладах

Все більше науковців цікавляться поняттям імпліцитності в контексті мово- та літературознавства. Суперечливість питання непрямої комунікації та імпліцитності та відсутність єдиного тлумачення та класифікації цих термінів потребують подальших досліджень. Більшість дослідників доходять спільного висновку, що у кожному художньому тексті з точки зору його імпліцитності існує два рівні текстової структури: експліцитний, або поверхневий, та імпліцитний, або глибинний, прихований [1]. Адже текст не можна розглядати як виключно словесну конструкцію, натомість як структуру, що існує поза межами вербальності і в цілому формує цілісний та зв'язний текст. Окрім того, прихований сенс є часто важливішим, аніж той, що є явно вираженим.

У збірці есеїв «Точка нуль» Артема Чеха ми знаходимо багато прикладів проявів імпліцитності, яку в першу чергу повинен також зрозуміти український читач. Звичайно ж, для нас тема твору є вже відомою та доступнішою, аніж, ймовірно, для німецької аудиторії. На основі наступних прикладів ми порівняли відтворення перекладачем імпліцитної інформації. Наприклад, «Як почалося на Донбасі, ...» [2, с. 10] – «Seit es im Donbas losgegangen ist...» [3, с. 8]. Для українського читача відразу стає зрозумілим те, що йдеться про російсько-українську війну, що розпочалася 2014 року, у той час факт розуміння цієї інформації німецьким читачем варто покладати на загальні знання, що стосуються цієї теми.

Іноколи і для української аудиторії потрібно оперувати багажем певних знань, аби зрозуміти приховану інформацію у тексті, наприклад: «Що це за чорна гвардія, що це за махновсько-григор'євська рвань?» [2, с.13] – «Was für eine schwarze Garde ist das, was für eine anarchistische Machno-Bagage?» [3, с. 10-11]. У німецькому перекладі додатково надаються примітки до певних визначень наприкінці книги. Саме там перекладач додатково пояснює читачу певні історично-культурні факти, персоналії та явища. В тексті оригіналу автор не надає жодних додаткових

приміток, адже передбачено, що потенційний читач і так знайомий зі згаданими явищами, тобто ми маємо справу з презупозицією.

Інколи імпліцитність може проявлятися лише в одній мові. Наприклад, *«Для декого біг перетворюється на такий собі макабр з неминучим фіналом у сухому піску»* [2, с. 16] - *«Das Rennen wird für manche zur Hölle mit dem unvermeidlichen Ende im heißen Sand»* [3, с. 14]. Як можемо спостерігати, для того, щоб зрозуміти значення слова «макабр» в українському варіанті, потрібно мати певну низку загальних знань, які б і пояснили це слово. У перекладі на німецьку бачимо протилежне: перекладач використав слово «*Hölle*», що є зрозумілим та доступним для кожного читача.

Та не завжди імпліцитність проявляється у фонових знаннях, а також у загальному розумінні тексту на невербальному рівні. У наступному прикладі на невербальному рівні розуміємо, що мається на увазі під словом «ніколи», а саме у випадку загибелі на війні: *«Скільки ми не побачимось? Місяць? Два? Рік? Ніколи?»* [2, с. 11] Англійський переклад повністю збігається з мовою оригіналу: *«How long would it be before we saw each other again? A month? A year? Two? Forever?»* [3, с. 16] У німецькому перекладі цю інформацію було втрачено, адже «ніколи» перекладач замінив на «два роки»: *«Wie lange werden wir uns nicht sehen? Einen Monat? Zwei? Ein Jahr? Zwei? »* [4, с. 9].

Список літератури

1. Кожедуб Л. Імпліцитний план змісту тексту як лінгвістична категорія. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Іноземна філологія*. 2016. № 1(49). С. 39-41.
2. Чех А. Точка нуль. Чернівці: Вид. Померанцев С., 2023. 216 с.
3. A. Tschech. Nullpunkt. Wuppertal : Acro Verlag, 2022. 196 S.
4. A. Chekh. Absolute zero. Glagoslav Publication, 2020. 191 pg.

**Використання ігрових технологій у формуванні
лексичної компетентності на уроках англійської мови
учнів 5-6 класів**

У сучасному світі, що стрімко розвивається, використання інноваційних методів у навчальному процесі є важливим фактором успішного розвитку компетенцій студентів. Одним з найбільш перспективних напрямків є впровадження ігрових технологій у навчання, що має потенціал значно підвищити ефективність вивчення англійської мови.

Викладання іноземних мов, зокрема англійської, на сучасному етапі потребує нестандартних підходів та креативних рішень. Дослідження показують, що ігрові технології можуть бути ефективним інструментом розвитку лексичної компетенції учнів початкової школи (5-6 класи) при вивченні англійської мови. Це пов'язано з необхідністю адаптації навчального процесу до потреб індивідуального розвитку кожного учня, а також врахуванням його інтересів та особливостей вивчення мови.

Використання ігрових технологій може стати важливим кроком на шляху до створення мотивуючого та ефективного середовища вивчення мови. Воно відіграє важливу роль у підвищенні зацікавленості студентів, активізації їхнього пізнавального інтересу та розвитку комунікативних навичок.

Актуальність даного дослідження зумовлена необхідністю вдосконалення методики викладання англійської мови, зокрема на початкових етапах навчання, з використанням ігрових технологій як інноваційного інструменту навчання. Таким чином, враховуючи вищезазначені аспекти, вивчення можливостей та ефективності ігрових технологій у формуванні лексичної компетенції учнів 5-6 класів є актуальним та перспективним напрямом дослідження.

У наш час, коли сучасні технології стрімко трансформують усі сфери життя, освітній процес також зазнає значних змін. Особливої актуальності набуває проблема вивчення іноземних мов, і тут ігрові технології можуть стати ключовим інструментом для розвитку

лексичної компетенції учнів 5-6 класів, особливо в контексті вивчення англійської мови [1].

Важливість впровадження ігрових технологій в освітній процес полягає в тому, що вони здатні зробити навчання більш цікавим та ефективним. Дослідження показують, що учні, які використовують ігрові підходи, виявляють більший інтерес до предмета, активніше беруть участь у навчанні та глибше розуміють матеріал.

У навчанні англійської мови учнів початкових класів, зокрема 5-6 класів, важливо створити стимулююче середовище, щоб вони не лише здобували знання, а й розвивали комунікативні навички. Ігрові технології можуть забезпечити таке необхідне стимулююче середовище, де навчання відбувається через взаємодію та зацікавленість [2].

Основний аспект використання ігрових технологій полягає в тому, що вони можуть перетворити нудне вивчення слів і фраз на захопливу гру, в якій учні не лише поглиблюють свої словникові знання, а й розвивають критичне мислення та творче вирішення проблем. Такий підхід допомагає не тільки запам'ятовувати слова, але й використовувати їх у реальних життєвих ситуаціях, що є ключовим елементом лексичної компетенції.

Все це робить вивчення англійської мови більш доступним і привабливим для учнів. Враховуючи індивідуальні особливості кожного учня та його інтереси, ігрові технології стають ефективним інструментом персоналізації навчання, що сприяє формуванню лексичної компетенції з англійської мови в учнів 5-6 класів. Все це підкреслює актуальність дослідження можливостей та ефективності ігрових технологій у шкільному навчанні англійської мови.

Список літератури

1. Вишневський О.І. Методика навчання іноземних мов: Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ, Знання, 2011. 159с.
2. Заброцький М.М. Основи вікової психології. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2002. 44 с.

Особливості вживання та відтворення молодіжного сленгу сучасної англійської мови при перекладі на українську мову у телесеріалі “Ginny & Georgia”

Сленг – жива та вкрай динамічна мова, творцем якої є кожне нове покоління, що несе зміни і бажає яскраво висловлюватися. Він є універсальним і побутує в кожній країні та сфері життя.

Вперше термін "сленг" було вжито ще у 1788 році як синонім терміна “cant”, тобто жаргону. Вітчизняна дослідниця стилістики Л. Ставицька вказувала на те, що сленг – це розмовна, неформальна мова з мінливим лексичним складом і збагачена арго, жаргоном, вульгаризмами чи неологізмами.[1]

Цікаво, що різноманітність трактувань пояснюється і проблемою непевної етимології, адже витoki сленгу як мовного явища і як специфічної системи мови є невідомими. Деякі вчені припускають, що він походить з англосаксонської мови. Інші знаходять скандинавське походження, адже норвезькою “sleng” означає “особливий стиль мови та письма”. Допускають і навіть циганське походження.

Часто сленг класифікують як соціальний різновид, що характеризує групу (наприклад, музичний сленг, військовий сленг, сленг наркозалежних, злочинський сленг, підлітковий сленг, тощо); як регіональний різновид, що виділяє певну область вживання (наприклад, британський сленг, американський сленг, англо-ірландський сленг) або район (всім відомий сленг кокні (англ. cockney)).

Основні характеристики сленгу виділяє дослідниця Берегівська. Перша – депреціативність, або ж знецінення, що супроводжується іронією чи сарказмом. Друга – метафоричність. Третя риса – це домінування репрезентативної, а не комунікативної функції, адже коли учень говорить "нафіг" замість "навіщо", він мислить як краще себе показати перед однолітками, а не про справжнє значення вживаного слова. Четверта – спрямованість на слухача. Творчість, легковажність, свіжість, ономатопічність – інші важливі особливості сленгу. [2]

Оскільки джерела та поняття “сленгу”, інколи навіть значення сленгових виразів є складними для пояснення його переклад – теж непросте завдання навіть для професіонала.

Все ж застосовують наступні способи перекладу:

- *буквальний переклад* (коли лексичне значення в мові оригіналу і в мові перекладу повністю збігаються) Наприклад: loser - лузер (невдаха), trash - треш (щось мерзенне, негідне).

- *лексемний переклад* (коли потрібно визначити денотативне значення окремого слова) Наприклад: damn - блін, чорт.

- *підрядковий, або ж контекстний переклад* (точна передача змісту, який виражено словом, строфою чи групою речень на рівні конкретного тексту) Наприклад речення “Oh yeah. Poverty’s a hoot” в серіалі “Ginny & Georgia” не доречно перекладати “ О, бідність - це крик!” Адекватний переклад - “О, так. Бідність це *круто!*”.

- *літературний переклад*, що враховує всі особливості вихідного тексту: стиль, тон, мовний рівень, лексичні та граматичні особливості, а також відтворювати в перекладі ідеї, настрої та емоції, які містяться у вихідному творі. Також важливо зберегти авторський задум, відтворити його метафори та образність, забезпечуючи тим самим максимально точний та вірний переклад.[3]

Список літератури

1. Ставицька Л. О. Арго, жаргон, сленг: Соціальна диференціація української мови – К.: Критика, 2005. – 464с.
2. Tri Lestari. An analysis of slang words found in another Cinderella story movie. 2012. 68 p.
3. Корунець І. В. К 68 Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. -Вінниця. «Нова Книга», 2003-448 с.

Платформа TED Talks як об'єкт лінгвістичних досліджень

Метою роботи є огляд платформи Ted Talks та її особливостей, а також розгляд вітчизняних лінгвістичних досліджень та доробок на основі даної просвітницької платформи. Платформа TED Talks – це віртуальна сцена для обміну ідеями, створена Крісом Андерсоном у 1984 році, зосереджена на невеликих, інформативних промовах від учених, підприємців та творців [4]. Вона визначається як некомерційна організація та є джерелом значного попиту; відео з виступами набирають мільйони переглядів [1, с. 4]. Початково орієнтована на "Technology, Entertainment, Design," вона розширила тематичний спектр, включаючи природничі науки, мистецтво, освіту, культуру, бізнес, глобальні проблеми та сталий розвиток [2, с. 108].

Щодо специфіки промов, то вони зазвичай мають формат коротких монологів тривалістю 10-15 хвилин для збереження уваги аудиторії, і доступні для перегляду на офіційних ресурсах платформи [4]. TED Talks відрізняються своєю багатопрофільністю, співпрацюють зі спікерами різних наукових галузей та представляють гібридний жанр, який об'єднує різні семіотичні моделі, такі як усна, письмова, відео та аудіальна комунікація [1, с. 3].

Дослідження емоційного зв'язку глядача з промовцем відкриває важливий аспект впливу TED Talks, що дозволяє вивчати механізми ефективної комунікації в цьому форматі, а презентації на TED Talks відповідають загальним компетенціям CEFR [3, с. 2], сприяючи розвитку навичок аудіювання, критичного мислення та інших ключових вмінь. До того ж ця конференція використовує інноваційні технології, такі як інтерактивні ефекти та візуальні презентації, що робить промови більш привабливими та зрозумілими.

Зазначимо, що TED Talks відкривають можливості для самовдосконалення та особистісного розвитку. Вони надають доступ до унікальних інсайтів, навчальних історій успіху та стимулюють диверсифікацію думок. Ця платформа може широко використовуватися як інструмент для самоосвіти, розвитку лідерських якостей та вдосконалення комунікативних навичок. Усі

ці аспекти роблять платформу TED Talks не лише засобом передачі інформації, але й важливим інструментом для сприяння освіти, розвитку та взаєморозуміння в глобальному контексті.

Нами проведено порівняння багатьох українських досліджень, головним об'єктом яких виступали б промови TED Talks. Обрано тридцять досліджень, які стосувались б безпосередньо цієї платформи. Серед них п'ятнадцять присвячені педагогіці, зокрема викладанню англійської мови на матеріалах платформи (розвиток комунікативних (5), слухових (2), м'яких навичок (1), викладання загальної англійської (2), англійської для нефілологічних вузькопрофільних спеціальностей (4), лінгвістичної антропології (1)). Вісім досліджують тему персуазивності промов, п'ять – особливості перекладу промов українською мовою. Дві роботи зосереджені на лінгвістичному дослідженні мовних та позамовних особливостей та засобів емотивності у промовах.

Підсумовуючи, зазначимо, що ця платформа є ефективним ресурсом для навчання, пізнання та все ще має неабиякий простір для нових пошуків.

Список літератури

1. Дегтярь Є.Р. Лінгвістичні характеристики, дискурсивні стратегії та риторичні прийоми в матеріалах TED Talks в аспекті перекладу. Київ : НАУ, 2020. 98 с.
2. Магльована А. Мовні та позамовні особливості текстів промов (на матеріалі текстів TED-Talks). Наука сьогодення: від досліджень до стратегічних рішень : матеріали III Міжнар. студ. наук. конф. Рівне, 2021. С. 107-109.
3. Шейко Н. Г. «TED TALKS» як мотивуючий ресурс для вивчення англійської мови. Мова, освіта, наука в контексті міжнародної комунікації : матеріали I Всеукр. студ. наук.-практ. конф. Тернопіль, 2020. С. 167-168.
4. How TED works. TED: Ideas Worth Spreading : веб-сайт. URL: <http://www.ted.com/pages/42>

АВТЕНТИЧНІ ТЕКСТИ ТА ЇХ РОЛЬ У ФОРМУВАННІ НАВИЧКИ ЧИТАННЯ

Формування навичок читання іноземною мовою є одним з найважливіших завдань при вивченні будь-якої мови. З розвитком інформаційних технологій з'являється дедалі більше автентичних матеріалів, які можна використовувати для навчання читання.

Мета даної роботи – визначення ролі автентичних текстів у формуванні навички читання англійською мовою.

Як зазначає В. С. Карпюк, «автентичний текст – це будь-який текст, який був створений носіями мови з певною комунікативною метою» [1, с. 99]. До автентичних належать художня, публіцистична, науково-популярна та інша література, газетні і журнальні статті, рекламні оголошення, листи, блоги, веб-сторінки тощо.

На думку Т. І. Шпак, «використання автентичних матеріалів у навчанні іноземної мови надає змогу максимально наблизити процес навчання до реальних умов спілкування» [4, с. 122]. Таким чином ми можемо зробити певні висновки щодо вибору матеріалів.

Автентичні тексти мають ряд переваг перед адаптованими текстами:

- Дозволяють читачеві познайомитися з мовою в її природному вигляді. Це дає можливість краще зрозуміти нюанси мови, її ідіоматичні вирази, фразеологізми.

- Сприяють розвитку словникового запасу. Читаючи автентичні тексти, читач стикається з новими словами та словосполученнями, які він не зустрічав у адаптованих текстах.

- Розвивають навички читання. Читання автентичних текстів потребує більшої концентрації уваги та кращого розуміння прочитаного.

- Підвищують мотивацію до вивчення мови. Читання автентичних текстів дає можливість читачеві відчувати себе частиною мовного середовища, що може значно підвищити його мотивацію до вивчення мови [2, с. 105-106].

Для формування навичок читання на різних етапах навчання доцільно добирати тексти різних жанрів та тематики з урахуванням інтересів учнів. Слід розуміти, що необхідно поступово ускладнювати завдання до текстів: від пошуку загальної інформації до детального розуміння та інтерпретації прочитаного.

В. В. Сафонова стверджує, що «систематичне використання автентичних текстів різних жанрів і стилів сприяє формуванню вмінь учнів/студентів сприймати й адекватно реагувати на автентичні висловлювання різного ступеня складності» [3, с. 11].

Під час роботи з автентичними текстами потрібно приділяти увагу лексичним та граматичним труднощам, оскільки це є характерним для певного типу текстів. Це дозволить удосконалити вміння учнів долати схожі труднощі при читанні іншомовних матеріалів.

Отже, використання автентичних матеріалів дає змогу максимально наблизити процес навчання читання до реальних умов спілкування, сформувати в учнів стійкі навички читання іноземною мовою та підвищити мотивацію до її подальшого вивчення. На нашу думку, це є сприятливим вивченню англійської мови, будучи одним з дієвих методів.

Список літератури

1. Карпюк В. С. Автентичний текст як засіб формування іншомовної компетенції в читанні *Наукові записки*. 2012. № 3. С. 98-102.
2. Кравченко Т., Габовда А. Використання автентичних матеріалів у процесі формування іншомовної компетенції. *Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота*. 2012. № 24. С. 105-107.
3. Сафонова В. В. Автентичні тексти як засіб формування іншомовної комунікативної компетенції. *Іноземні мови*. 2011. № 4. С. 11-21.
4. Шпак Т. І. Використання автентичних текстів у навчанні читання англійською мовою. *Іноземні мови*. 2017. № 2. С. 120-124.

Науковий керівник – доц. Бешлей Ольга Василівна
Особливості використання task-based approach для
розвитку говоріння на уроках англійської мови

Говоріння є однією з найскладніших навичок для вивчення. Воно ґрунтується на негласних правилах і вимагає особливого підходу до навчання. Ефективніше навчати цих навичок на прикладах: природні діалоги з початком і завершенням, обговоренням особистих випадків та відповіді іншим. Під час коротких бесід важливо вести розмову на теми, що цікавлять учня, щоб активувати його інтерес та забезпечити обговорення на основі попередніх знань.

Для подолання труднощів, з якими стикаються учні у процесі розмови (часті паузи, тривога, коли розмова спонтанна тощо), важливо, щоб вони активно залучалися до різних когнітивних процесів.

За працями Річардса та Роджерса [1], Task-Based Language Teaching (TBLT) є підходом, що акцентує на комунікативних завданнях та діяльності як основних елементах навчання мови. Згідно з TBLT, ключовим аспектом є виконання завдань, де мова вважається головним інструментом для їх реалізації [2].

Методологія TBLT, яку розробили Вілліс [2] та Елліс [3], включає у себе три ключові елементи:

- Етап перед завданням (Pre-task): представлення завдання вчителем, пояснення теми та надання інструкцій стосовно подальших дій;

- Етап виконання завдання (During the task): учні в групах чи парах виконують завдання, висловлюють думки, обґрунтовуючи їх, і група обирає ідеї, які найбільш переконливі, відповідають завданню тощо;

- Етап після завдання (Post-task): учні представляють результати обміну думками, клас обговорює відповіді окремих груп чи пар. Вчитель також може додати мовний аспект.

Комунікативні завдання сприяють обміну значеннями, піднімають інтерес та амбіції учнів, сприяють осмисленому використанню мови. Коли завдання орієнтовані на вираження значень, вони створюють кращі можливості для учнів використовувати мову для реального спілкування в класі. [4]

При впровадженні task-based завдань у класі учні можуть здійснювати осмислений обмін думками з однолітками, для взаємодії та спілкування, при цьому використовуючи англійську мову. Отже, уроки набувають більш інтерактивного та ефективного характеру.

Інтерактивним заняттям притаманні такі особливості:

- надається простір для парної/групової роботи;
- мотивування учнів ініціювати та брати участь в спонтанних та автентичних розмовах;
- мета та слухачі учнів є реальними, а не штучними;
- завдання мають на меті підготувати студентів до реальних ситуацій поза класом.

Робота в групах та парами є ключовим елементом в навчанні мови на основі завдань. Це створює абсолютно іншу динаміку, ніж у традиційному класі, де акцент робиться на вчителів: замість строгого контролю вчитель залучає учнів та координує їхню спільну роботу. За словами Брауна [5], групова робота сприяє комфортному клімату для спілкування, звільняючи студентів від тривоги висловлювати свої думки перед усім класом.

Список літератури

1. Richards, J. C., & Rodgers, T. S. Approaches and methods in language teaching (2nd ed.). Cambridge University Press. 2001. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511667305>
2. Willies, J. A Framework For Task-Based Learning. Longman Handbooks For Language Teachers. 1996.
3. Ellis, R. Task-based language learning and teaching. Oxford University Press. 2003.
4. Willis, J., & Willis, D. Doing task-based teaching. Oxford University Press. 2007. 4 p.
5. Brown, H. Douglas. Teaching by Principles. An interactive approach to language pedagogy. The Present: An informed "Approach". San Francisco, California. 1994. P. 39-50.